ΑΠΛΗ ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ BEAUTIFUL PEOPLE €2,90
ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΑΙ γαστρονόμος ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ
ΚΑΣΕΤΙΝΑ ΜΕ ΤΟ 1ο CD €5,90 Γιάννης Κότσιρας LIVE
ΤΟ LIVE ΔΙΠΛΟ ΑΛΜΠΟΥΜ ΜΕ 30 ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Κυριακή 14 Απριλίου 2013

www.kathimerini.com.cy

Έτος 5ο ■ *Αρ. φύλλου 235*

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 2,90 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 5,90 (ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ)

ΣΗΜΕΡΑ

ΠΑΥΣΗ ΚΩΣΤΑ ΙΩΑΝΝΟΥ

Άρχισε και αστυνομική έρευνα για τον πρόεδρο της ΔΕΦΑ

Μία αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού και μία ένορκος δήλωση μακρινού συγγενούς του κ. Ιωάννου ανέμειξαν το όνομα του προέδρου της ΔΕΦΑ σε μία υπόθεση που κατά τον κυβερνητικό εκπρόσωπο φαίνεται να ενέχει σοβαρά αδικήματα. Με την παύση του προέδρου του Δ.Σ. της ΔΕΦΑ δεν κλείνει, σύμφωνα με τον γενικό εισαγγελέα, η υπόθεση. **Σελ. 11**

Αγγελίες
ενοικιάζονται | πωλούνται | ζητούν εργασία | θέσεις εργασίας
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΣΤΟ INTERNET
ΣΤΟ FACEBOOK
Για πληροφορίες και καταχώρηση αγγελιών
aggeliescy.com.cy

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κωστής Κωστέας, τέκνο της Λύσης

Ο μουσικός Κωστής Κωστέας προσέφερε στον τόπο του την ομορφιά και τη χαρά, σμίγοντας την παράδοση με την έμπνευσή του. «Όλοι οι συγχωριανοί είναι περήφανοι για ό,τι κατορθώναμε. Ακόμα και σήμερα ο κοινός τόπος καταγωγής μάς ενώνει περισσότερο από οποιαδήποτε πολιτική διαφορά μεταξύ μας». **Τέχνες, σελ. 1**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Ταμπλέτα από τη Microsoft

Θα είναι μικρότερη από 10 ίντσες και θα χρησιμοποιεί τα Windows 8. Στα ράφια των καταστημάτων θα βρίσκεται μετά την κυκλοφορία των Windows Blue, δηλαδή μετά τον Ιούνιο. **Αθλητισμός, σελ. 7**

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

«Κούρεμα» 20-30% η Ανόρθωση

Το μπάτζετ της νέας σεζόν θα είναι αισθητά μειωμένο. Το μισθολόγιο των ποδοσφαιριστών θα πέσει από τα 3,5 εκατ. ευρώ στα 2,5 εκατ.

Κολλάει στον ΑΠΟΕΛ ο προγραμματισμός

Η οικονομική κατάσταση στην Κύπρο αναγκάζει τους ανθρώπους του ΑΠΟΕΛ να σταματήσουν οποιεσδήποτε μεταγραφικές προεργασίες.

Η φουρτούνα κόπασε, τώρα κυβερνήστε

Μετά την πολιτική έγκριση του Μνημονίου, η κυβέρνηση οφείλει να ανασυνταχθεί, προωθώντας την ενότητα, τις μεταρρυθμίσεις και την κάθαρση

Από την πρώτη στιγμή της θητείας της, η κυβέρνηση βρέθηκε αντιμέτωπη με ραγδαίες, ακατάπαυστες και πρωτοφανώς επικίνδυνες εξελίξεις. Δυσκολεύτηκε να παρακολουθήσει όσα τεκταίνονταν σχετικά με τη διάσωση της Κύπρου, την ώρα μάλιστα που οικονομία και τραπεζικό σύστημα βρίσκονταν σε ελεύθερη πτώση, και υπέπεσε σε μεγάλα, σχεδόν ολέθρια, λάθη. Πλέον, με την πολιτική συμφωνία για το Μνημόνιο να έχει ολοκληρωθεί, η κυβέρνηση οφείλει να αρχίσει να κυβερνά ουσιαστικά τον τόπο. Η κατάσταση που βρήκε μπροστά της αποτελεί δικαιολογία για αναστολή προεκλογικών δεσμεύσεων, αφού έπρεπε να εξασφαλιστεί η επιβίωση του τόπου. Δεν αποτελεί, όμως, δικαιολογία για τον φτωχό συντονισμό, την ανεπαρκή οργάνωση και την εικόνα πανικού που εξέπεμψε. Από αύριο, όμως, η Κύπρος μπαίνει –έστω και με χαλασμένα άρμενα– σε νέα φάση. Αφού έχει τελειώσει ο τυφώνας και δεν έχουμε βυθιστεί, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν τα πολλά και σοβαρά προβλήματα του σκάφους. Αρχικά θα πρέπει οι προσωπικές κόντρες και αντιπάθειες να μπουν στην άκρη και να εγκαινιαστεί έντονη προσπάθεια συνεργασίας με όλους τους θεσμούς και όλους τους πολιτικούς χώρους. Πάνω από όλα, όμως, η κυβέρνηση καλείται να κάνει ριζικές επιδιορθώσεις εν πλω. Να αλλάξει διαδικασίες που διαδραμάτισαν κεντρικό ρόλο στην πρόκληση της ζημίας. Πρώτη ένδειξη προθέσεων θα είναι το νέο Δ.Σ. που θα διοριστεί στην Τράπεζα Κύπρου και από το οποίο θα φανεί κατά πόσον αυτό θα είναι ανακύκλωση του παλαιού μοντέλου «ημιθέων» ή αν θα εκπέμπει την αίσθηση πως ξεφύγαμε από τα στεγανά των κύκλων που έφεραν τη χώρα στο σημερινό της χάλι. Η κάθαρση προσώπων αλλά και θεσμών θα είναι εξαιρετικά σημαντική και απόλυτα αναγκαία. Την ίδια ώρα, όμως, δεν υπάρχει περιθώριο, ούτε για λάθη, ούτε για χρόνο. Οι τολμηρές αποφάσεις που απέφυγαν οι προκάτοχοι της κυβέρνησης, στέρησαν από την Κύπρο την ευκαιρία να βγει από την κρίση με ελαφρά τραύματα. Η συνέχιση αυτής της λογικής δεν αφορά πλέον το πώς θα βγούμε από την κρίση, αλλά θα κρίνει αν θα βγούμε από αυτήν ζωντανοί. Το Δημόσιο, η δημόσια υγεία, οι δομές του κράτους και το συνταξιοδοτικό –για να αναφερθούμε στα βασικά– είτε θα εκσυγχρονιστούν εκ βάθρων με τις μεταρρυθμίσεις, είτε θα γίνουν το βαρίδι που τελικά θα μας πνίξει.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χαοτική η διαφορά με τον Διοικητή

Και λόγω Δ.Σ. της Τρ. Κύπρου

Σφίγγει ο κλοιός γύρω από τον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, με το Προεδρικό να μην κάνει πίσω. Οι διαφορές πολλές, ακόμη και στα ασήμαντα. Ο ρόλος της Alvarez & Marsal αλλά και ο διορισμός του Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου φαίνεται να είναι τα μεγάλα αγκάθια στις σχέσεις των δύο. **Σελ. 6**

Ασταθές το βήμα της κυβέρνησης

Και προεδρικά φάλτσα

Ελλείμματα στην πολιτική και επικοινωνιακή διαχείριση, ακόμη και σφάλματα που θα μπορούσαν να είχαν αποφευχθεί, χρεώνονται στην κυβέρνηση στο πρώτο και κρίσιμο σαραντάημερο. Έλλειψη συντονισμού, ανεπαρκής προετοιμασία, επικάλυψη αρμοδιοτήτων και αιφνιδιασμός από τις καταιγιστικές εξελίξεις είναι τα συμπτώματα που διαγιγνώσκουν στο Προεδρικό, μερικά από τα οποία αγγίζουν τον ίδιο τον Ν. Αναστασιάδη. **Σελ. 6**

EPA

Με ασυνήθιστα αυστηρή γλώσσα, ο πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, μίλησε για τις προθέσεις του Προέδρου Νίκου Αναστασιάδη να παύσει τον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, υπενθυμίζοντας στην Κύπρο τους κανόνες. Ο Χάρης Γεωργιάδης, με φόντο τον Β. Σόιμπλε, προφανώς εξηγεί στον κ. Ντράγκι το περιεχόμενο της επιστολής Αναστασιάδη... **Σελ. 4**

ΜΝΗΜΟΝΙΟ

Αρχίζει η υλοποίηση ενώ «κυριαρχούν οι κίνδυνοι»

Με την απειλή του εκτροχιασμού να πλανάται πάνω από τις αισιόδοξες εκτιμήσεις στις οποίες βασίστηκε, έχει κλείσει πλέον η πολιτική συμφωνία για το Μνημόνιο. Δύσκολο να περιοριστεί η ύφεση στο 8,7%. **Οικονομική, σελ. 4**

ΟΥΑΣΙΝΓΚΤΟΝ - ΔΝΤ

Μνημόνιο, αδιέξοδο και μονόδρομος

Την ώρα που η αγορά ασφυκτιά και η κοινωνία δέχεται αφόρητη πίεση, όλα τα εμπλεκόμενα μέρη παραδέχονται ότι οι στόχοι του Μνημονίου δεν είναι εφικτοί και επιβάλλονται «διορθωτικές» κινήσεις. **Σελ. 4**

ΡΩΣΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Κλειστές πόρτες στην Ε.Ε., εγκλωβίστηκαν στην Κύπρο

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες κλείνουν την πόρτα στα ρωσικά κεφάλαια που επιθυμούν να εγκαταλείψουν την Κύπρο και να μεταφερθούν σε άλλες χώρες. **Οικονομική, σελ. 5**

Αμείωτη ένταση στην Άπω Ανατολή

Πυρηνικό πόκερ

Η ένταση στην Άπω Ανατολή παρέμεινε υψηλή όλη την εβδομάδα, με τη Βόρεια Κορέα να επιμένει στις πολεμοχαρείς χειρονομίες της, τους Αμερικανούς να συνεχίζουν στρατιωτικά γυμνάσια με τη Νότια Κορέα, και την Ιαπωνία να τοποθετεί συστοιχίες αμερικανικών πυραύλων Patriot. **Σελ. 19**

Λιώνουν οι πάγοι πιο γρήγορα

SOS επιστημόνων

Πιο γρήγορα και πιο απειλητικά λιώνουν οι πάγοι, προειδοποιούν τώρα οι επιστήμονες. Καταγράφεται πολύ πιο γρήγορη από την αναμενόμενη τήξη των πάγων, ως αποτέλεσμα της μεγάλης ανόδου της θερμοκρασίας. Δύσκολα όμως χτυπά το καμπανάκι της προειδοποίησης σε κοινωνίες παγωμένες από την οικονομική κρίση. **Τέχνες, σελ. 6**

Πλαίσιο στρατηγικής για το αέριο

Οδικός χάρτης για την εκμετάλλευση του Φ.Α. με τη βοήθεια ξένων συμβούλων

Το Υπουργείο Ενέργειας προχωρεί με την πρόσληψη ειδικών εμπειρογνωμόνων οι οποίοι θα συμβάλουν στην προσπάθεια για διαμόρφωση του πλαισίου στρατηγικής της Κ.Δ. για την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου. Μέχρι τον Σεπτέμβριο θα είναι έτοιμο τουλάχιστον το προσχέδιο αυτής της στρατηγικής. Εξάλλου, ο υπουργός Γιώργος Λακκοτρύπης ετοιμάζει πρόταση προς το Υπουργικό για τον σαφή καθορισμό του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της ΚΡ.ΕΤ.Υ.Κ. Σε πορεία υλοποίησης βρίσκεται και το μνημόνιο συναντίληψης με τη Noble Energy, το οποίο θα προνοεί για την πρόθεση κατασκευής του τερματικού LNG. Το μνημόνιο βρίσκεται ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας για νομοτεχνική επεξεργασία. Αυτό ήταν κι ένα από τα θέματα που συζήτησαν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με τον CEO της Noble Energy, Τσαρλς Ντέιβιντσον, την Τρίτη. **Σελ. 9**

ASSOCIATED PRESS

Διχάζει η πάλαι ποτέ «Σιδηρά Κυρία»

Εκφράσεις σεβασμού και αντιδράσεις προκαλεί ο θάνατος της πρώην πρωθυπουργού της Βρετανίας Μάργκαρετ Θάτσερ, η οποία δίχασε στη Βρετανία πολιτικούς, μέσα ενημέρωσης και κοινή γνώμη, που εκφράζουν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις. Όλοι πάντως αναγνωρίζουν ότι επηρέασε καταλυτικά την παγκόσμια σκηνή. **Σελ. 18**

«Ναι μεν αλλά» για την Ελλάδα

Ανησυχία ΗΠΑ για Ε.Ε.

Ρευστό παραμένει το σκηνικό για το οικονομικό πρόγραμμα στήριξης της Ελλάδας, αφού ναι μεν έχει επιτευχθεί πρόοδος στις διαπραγματεύσεις Αθήνας-Τρόικας, αλλά την ίδια ώρα το προαπαιτούμενο για την εκταμίευση της δόσης του Μαρτίου δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί. Την ίδια ώρα, οι Αμερικανοί προβληματίζονται και ανησυχούν με τις δημοσιονομικές εξελίξεις στην Ευρώπη. «Υπάρχει αντίφαση μεταξύ δημοσιονομικής εξυγίανσης και ανάπτυξης», υποστηρίζουν. Η Γερμανία αντιστέκεται και απαντάει: «Δεν βλέπουμε καμία αντίφαση, πουθενά». Η διαφορετική αντίληψη είναι κάτι παραπάνω από εμφανής. Το θέμα είναι πού οδηγεί. **Σελ. 15, 16**

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

02-KATHI_NEW_KATHI 4/13/13 12:11 AM Page 2

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Υπάρχει διέξοδος

Είναι καλύτερα να σε βρίζουν παρά να σε αγνοούν, έλεγε συχνά ο πολύπειρος πολιτικός συγγραφέας και αρθρογράφος Πλουτής Σέρβας, σε όσους εξ ημών είχαμε την τύχη να φτάσουμε να έχουμε μαζί του συνάφεια στα τελευταία χρόνια της ζωής του. Όταν λοιπόν ως αρθρογράφος έχεις το προνόμιο του δημόσιου λόγου, όπως ο γράφων, θεωρείς εκτός από τιμή και πρόκληση, όταν εισπράττεις πληθώρα σχολίων αλλά και ερωτημάτων για τα γραφόμενα σου. Αναφέρομαι πιο συγκεκριμένα στη στήλη της περασμένης Κυριακής, με τίτλο, «Η έσχατη πράξη», στην οποία σημειώναμε μεταξύ άλλων ότι η μόνη επιλογή που έχουν τώρα οι πολιτικοί για να διασωθούν από την οργή του κόσμου είναι, αφού πρώτα προβούν σε σειρά ενεργειών, συντεταγμένα να αποσυρθούν από το προσκήνιο.

Το γεγονός ότι ο κόσμος αναζητά απεγνωσμένα λύσεις και κυρίως ηγεσία, είναι αδιαμφισβήτητο, ωστόσο ως δημοσιογράφος δεν μπορώ παρά μόνο να παραθέσω τους δικούς μου προβληματισμούς και εισηγήσεις που ίσως αποτελέσουν ένα απειροελάχιστο έναυσμα για να προκύψουν ακόμα και λύσεις.

Δεν είμαι αλχημιστής της πολιτικής ούτε και κομματικός κομπογιαννίτης, για να έχω συνταγές για πάσα νόσο και πάσα –πολιτική– μαλακία. Έχω όμως τα δεδομένα και ένα, κατά την αντίληψη μου, διαλεκτικό εργαλείο που κληροδοτήθηκε στην ανθρωπότητα από την αρχαία ελληνική γραμματεία και εξελίχθηκε διά μέσου των αιώνων διά της ανθρώπινης σκέψης, σε πηδάλιο λογικής ανάλυσης της ανθρώπινης δραστηριότητας. Γι' αυτό μάλλον στις 18/11/12 έγραφα εδώ, με τίτλο, «Η δεύτερη κατοχή», ότι, «την ώρα που στην υπόλοιπη Ευρώπη ο κόσμος βγήκε στους δρόμους και διαδήλωνε κατά των μνημονίων της λιτότητας, σε μας οι συνδικαλιστές έβαλαν τα κοστουμάκια τους και πήγαν στο Προεδρικό όπου επέδωσαν σχετικό υπόμνημα διαμαρτυρίας για όσα ζητούσε η εδώ ευρισκόμενη Τρόικα! [...] Όσο για τους φοιτητές μας, ούτε λόγος για διαδήλωση. Συνεχίστε παίδες τον ύπνο του δικαίου, πιστοί στις κομματικές παρατάξεις που σας τραβάνε απ' το μανίκι σε κάτι προκάτ συνάξεις. [...] Το θλιβερό είναι πως μπορεί και να είστε η χαμένη γενιά του 21ου αιώνα».

Τώρα, σε αυτή τη χρονική συγκυρία όλα τα πιο πάνω φαντάζουν παρωνυχίδες, μπροστά σε όσα μας βρήκαν. Το μεγάλο λάθος της πολιτικής ηγεσία ήταν πως πίστεψε ότι η Ε.Ε. είναι αυτή που οραματίστηκε μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ο Ζαν Μονέ, της ομοσπονδίας δηλαδή που θα προστάτευε, εν τη ενώσει της, τα μικρά ευρωπαϊκά κράτη από το ενδεχόμενο ενός νέου πολέμου. Στο όνειρο αυτό δικαιούνται να πιστεύουν οι ρομαντικοί νεανίες που δυσκολεύονται να δουν και να αναλύσουν τα γεωπολιτικά παιγνίδια, όχι όμως και οι πολιτικοί ηγέτες μιας χώρας. Έτσι η Ε.Ε. των ισχυρών κρατών του βορρά, με γκαουλάιτερ την Τρόικα, επιβάλλει στους λαούς του ευρωπαϊκού νότου τα μνημόνια της, όχι διά πυρός και σιδήρου αλλά διά της παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και συνταγμάτων, κατεβάζει κυβερνήσεις και επιβάλλει κυβερνήτες (βλ. Παπαδήμος) και γενικά αιχμαλωτίζει λαούς κάτω από το βάρος δυσβάσταχτων χρεών με περικοπές εισοδημάτων, βιοτικού επιπέδου και υποχρεωτική αναστολή βασικών αναγκών της καθημερινής ζωής.

Οι πολιτικές ηγεσίες, ανίκανες να αντιμετωπίσουν μια κατάσταση για την οποία ευθύνονται ολοκληρωτικά, περιπίπτουν σε ανυποληψία και κινδυνεύουν να γίνουν υπαίτιες μιας άνευ προηγουμένου εξαθλίωσης των πολιτών. Στην περίπτωση μας, είναι χαρακτηριστικό ότι η λέξη «δεσμεύομαι» όταν ακούγεται από τα χείλη πολιτικών μοιάζει με βρισιά ή, το ηπιότερο, με μονολεκτικό ανέκδοτο. Δεξιοί, αριστεροί και κεντρώοι πολιτικοί σήμερα πασχίζουν να βρουν διέξοδο, ωστόσο τους είναι αδύνατο. Θεωρώ πως ίσως θα ήταν πιο φρόνιμο αν όλοι οι πολιτικοί αρχηγοί συμφωνούσαν στον σχηματισμό ενός άτυπου προεδρικού συμβουλίου υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το οποίο θα συμφωνήσει για τον σχηματισμό κυβέρνησης έκτακτης ανάγκης. Μια τέτοια κυβέρνηση, αφού καταρτίσει ένα σχεδιασμό αντιμετώπισης της κρίσης και διαχείρισης των μείζονος σημασίας ζητημάτων, δηλαδή της οικονομίας, του Κυπριακού και των υδρογονανθράκων, να προχωρήσει με πρωτοβουλίες για επίλυση του Κυπριακού σε πρώτο στάδιο, ώστε να διευρυνθούν και οι προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης, αλλά κυρίως για να έχουν όλοι μαζί οι ηγέτες την ευθύνη για τη λύση. Τότε και μόνο έτσι ίσως αποδείξουν ότι μπορούν να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων. Διαφορετικά, με διακηρύξεις για ανένδοτους αγώνες και ανέξοδες φανφάρες, θα παίρνουν την Κύπρο από φούσκα σε φούσκα μέχρι να την βυθίσουν ολοκληρωτικά. Η άλλη επιλογή που έχουν είναι να μείνουν άπραγοι και να ερίζουν όπως σήμερα για το ποιος φταίει για το χάλι αυτό, μέχρι που να φτάσουν στο σημείο ο κόσμος να τους βλέπει στον δρόμο και να τους παίρνει με τις πέτρες.

paraschosa@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ

Γράφει ο **ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ**

Aptenodytes forsteri

Βρίσκομαι στην Ανταρκτική. Γιατί; Δεν ξέρω. Ίσως κάποιος να με έφερε εδώ παρά τη θέλησή μου –ίσως όμως– πολύ απλά, ίσως και να γεννήθηκα εδώ. Γιατί δεν γεννήθηκα στους τροπικούς, στα νησιά Γκαλαπάγκος, ας πούμε, δεν το ξέρω ούτε και αυτό αλλά αν υποθέσουμε ότι γεννιόμαστε εκεί που θα επιλέξουν οι γονείς μας, τότε ζω εδώ γιατί οι δικοί μου ήθελαν να γεννηθώ στην Ανταρκτική και επειδή προσωπικά δεν είμαι και πολύ άνετος με τις μετακινήσεις, δεν το κούνησα ρούπι. Να με, λοιπόν, εδώ, στην Ανταρκτική και όχι στις Παρθένους Νήσους μα ούτε και στην Αττική. Έκανα ρίμα, συγγνώμη, δεν το ήθελα. Κάνει κρύο γύρω μου, θα με πάρει και θα με σηκώσει σε λίγο, οπότε και κρατάω τα μάτια μου σχιστά για να μη με ενοχλούν οι ριπές από το χιόνι που έχει καβαλήσει τον άνεμο και μου μαστιγώνει τα μάτια. Τι θα γινόταν αν δεν μου άρεσε το χιόνι; Ατυχία μεγάλη θα ήταν, αλλά μου αρέσει και ευτυχώς εδώ που τα λέμε, που είμαι ένας κοντός αυτοκρατορικός πιγκουίνος και δεν με πιάνει τόσο το κρύο.

> *Υπάρχει (ή θέλουμε να υπάρχει) το περί δικαίου αίσθημα σε μια κοινωνία που δεν έμαθε να σέβεται ούτε καν τον εαυτό της και γι' αυτό τραβάει αυτά που τραβάει μεταξύ άλλων*

ΣΚΙΤΣΟ: Μυρτώ Αριστείδου

Μπρρρ. Κρύο! Κοιτάζω πέρα, τον απέραντο, αέναο πάγο, το μπλε του ορίζοντα, του ουρανού, της θάλασσας. Κάποιος φίλος πιγκουίνος και παλιός μου συμμαθητής, έλεγε προχτές για κάτι δέντρα. Μια ζωή πλίθιος, από το σχολείο τον θυμάμαι. Δεν υπάρχει τίποτα άλλο παρά μόνο το μπλε του ορίζοντα, της θάλασσας και του ουρανού. Γύρω μου λυσσομανά η μπόρα αλλά εγώ εδώ, ακίνητος, γιατί είμαι μάνα κι ας είμαι πατέρας. Είμαι ο κύρης και ο νοικοκύρης! Έκανα λογοπαίγνιο, και πάλι συγγνώμη. Έχω κι αυτό το αβγό στα πόδια μου, περιμένω να επωάσει, περιμένω τον γιο μου να βγει. Το ξέρω ότι είναι γιος, μου το είπε ο γιατρός. Και πόσα πράγματα δεν έχω να του μάθω καθώς θα μεγαλώνει. Θα του μιλήσω για το χιόνι που είναι στη φύση μας εδώ στην πατρίδα μας στην Ανταρκτική, θα του πω για την κοινωνία μας και για τα όσα με κόπο και μόχθο χτίσαμε πιγκουίνος με πιγκουίνος, για το κράτος δικαίου και την ίση μεταχείριση μεταξύ των πιγκουίνων την οποία με κόπο καταφέραμε να αποκτήσουμε. Δεν είναι αστεία αυτά. Πέρα, στο μπλε της θάλασσας από κάτω και κάτω επίσης από το μπλε του ουρανού, κυκλοφορούν οι εχθροί μας: Οι μανιακές όρκες που είτε κολυμπούν καταβρέχοντας τα πάντα είτε καβαλούν πιωμένες τα Jet Ski και άντε-άντε. Και μάλιστα, χωρίς να τα έχουν περάσει ΜΟΤ, αν είναι δυνατόν! Αλλά εγώ, εμένα που με βλέπετε, είμαι ένας ευσυνείδητος πολίτης, ένας ακούραστος υπηρέτης της δικαιοσύνης και στον γιο μου θα τα μάθω όλα. Ότι η ατιμωρησία είναι ο μεγαλύτερος εχθρός της Πολιτείας. Ότι δεν μπορεί η κυρία Όρκα επειδή υπερτερεί σε όγκο, σε δύναμη και άρα σε σωματικό πλούτο, να κυκλοφορεί σαν να μην υπάρχει κράτος δικαίου. Τόσα σκάνδαλα έχουν γίνει, μεγάλα και μικρά, τα θυμάμαι και συγχύζομαι τώρα, και κανείς δεν πήγε μέσα.

Τι να πρωτοθυμηθώ; Τότε που έσκασαν τα εισαγόμενα παγόβουνα στη περιοχή του Mari-mare; Γέμισε η θάλασσα κομμάτια πάγου και άνοιξε ένας κρατήρας να! (με το συμπάθιο κιόλας) αλλά κανείς δεν τιμωρήθηκε. Αμ! το άλλο; Παλαιότερα ντε, όταν έσκασε η φούσκα του ΧΑΑ (Χρηματιστήριο Αξιών Ανταρκτικής) ποιος την πλήρωσε, ποιος πήγε μέσα; Κανείς. Όλα αυτά είναι χειροπιαστή γνώση και συνάμα πολιτισμός για το πού καταντάει ένα κράτος, όταν βασιλεύει η ατιμωρησία, η οικογενειοκρατία και λοιπές ασθένειες. Εγώ, όταν με το καλό σπάσει το αβγό και βγει από εκεί μέσα ο γιος μου, θα του μάθω όλες τις βασικές αρχές για να γίνει σωστός πιγκουίνος. Και για να γίνει σωστός πιγκουίνος, θα πρέπει να αναλαμβάνει από νωρίς τις ευθύνες του. Τι σημαίνει βγήκα με τους φίλους και ήπια και μετά έκατσα στο τιμόνι κυρία Όρκα; Θα την πληρώσεις όπως την πληρώνει και κάθε άλλος, από τους θαλάσσιους ελέφαντες μέχρι το τελευταίο μπαρμπούνι. Τι σημαίνει δεν πέρασα το Jet Ski από ΜΟΤ; Θα πληρώσεις το πρόστιμο όπως και κάθε άλλος σωστός πιγκουίνος που είτε ζει στην Ανταρκτική είτε ζει στην Κύπρο, το ίδιο κάνει αν αυτό που τον διαφεντεύει είναι η ατιμωρησία και το ποιος ξέρει ποιον. Ναι, οποιοσδήποτε θα μπορούσε να το κάνει, ο κάθε πατέρας. Να τρέξει, να παρακαλέσει, να επέμβει.

Αλλά... Είναι μερικές φορές καλύτερα ο αυτοκρατορικός πιγκουίνος-πατέρας με τις πολλές εξουσίες, να στέκει στο ύψος της ιδιότητας και όχι της συναισθηματικής βεβαιότητας, εφόσον πλέον σαν κοινωνία εδώ στην Ανταρκτική της Κύπρου ήρθε ο καιρός να εισέλθουμε γενικότερα σε μια νέα κουλτούρα. Υπάρχουν κι άλλα πράγματα πέρα από το μπλε του ορίζοντα, του ουρανού και της θάλασσας κύριε Πέτρο Κληρίδη. Πέρα από τις όρκες, τους θαλάσσιους ελέφαντες και τα τελευταία μπαρμπούνια που καλούνται να ζήσουν σε μια «νέα» Κύπρο. Υπάρχει (ή θέλουμε να υπάρχει) το περί δικαίου αίσθημα σε μια κοινωνία που δεν έμαθε να σέβεται ούτε καν τον εαυτό της και γι' αυτό τραβάει αυτά που τραβάει μεταξύ άλλων. Υπάρχουν και εταιρείες που μέσα σε μια νύχτα αλλάζουν χέρια και που ακόμη περιμένουμε εσάς και τον έφορο εταιρειών, τον Σπύρο ντε, να βγάλετε απόφαση. Από το πιο μικρό μέχρι το πιο μεγάλο, εκατομμύρια χάθηκαν κύριε Κληρίδη με αυτή την υπόθεση των εταιριών, είμαστε στο περίμενε και στην ατιμωρησία και εδώ. Αναζητάμε μια ένδειξη δικαιοσύνης και στα λόγια και στις πράξεις, αλλά φαίνεται τελευταία ότι οι απόγονοι, Εισαγγελέων και πρώην Προέδρων, αλλά και οι ίδιοι οι Πρόεδροι, οι Εισαγγελείς και κάθε παρατρεχάμενος πως έχουν βαλθεί να μας αποδείξουν την περίλαμπρη κενότητά μας σε όλα τα επίπεδα της εξουσίας.

Από εδώ και πέρα τι θα γίνει; Πόσοι διάφοροι-αδιάφοροι αυτοκρατορικοί πιγκουίνοι, ημεδαποί και εισαγόμενοι, ήρθαν, είδαν και έφυγαν σε απανωτές περιόδους της κοινωνίας μας με επαναλαμβανόμενα σκάνδαλα που δεν επέφεραν καμία τιμωρία; Δεν πάει άλλο. Ως εδώ! Μας άλλαξαν με τη βία τη ζωή μας ας αλλάξουμε από μόνοι μας μυαλά και νοοτροπία.

tsikalasm@sppmedia.com

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πρίν στην «Κ»

14.IV.1964

ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ: Κωνσταντινούπολις, 13.– Κατά τηλεγραφικάς πληροφορίας εξ Αγκύρας, ο συνοδικός μητροπολίτης Σελευκείας και ο τοποτηρητής του Πατριάρχου Αιμιλιανός, ως και ο επίσης συνοδικός μητροπολίτης Φιλαδελφείας Ιάκωβος εκηρύχθησαν έκπτωτοι της τουρκικής υπηκοότητος και πρόκειται να απελαθούν εντός της τρεχούσης εβδομάδος. Εις την «Τζουμχουριέτ» δημοσιεύεται η πληροφορία ότι η σχετική απόφασις του υπουργείου Εσωτερικών εκοινοποιήθη εις το Υπουργικόν Συμβούλιον διά την τυπικήν επικύρωσίν της προς εκτέλεσιν.

«ΥΠΟΝΟΜΕΥΤΑΙ» ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ: Η ιδία εφημερίς προσθέτει εμπαθώς ότι, «με την εκτόπισιν του Αιμιλιανού και του Ιακώβου, η Τουρκία απαλλάσσεται από την δράσιν δύο υπονομευτών της, οι οποίοι εκρύπτοντο εις το Πατριαρχείον». Αι τουρκικαί εφημερίδες υποστηρίζουν ότι οι απελαυνόμενοι μητροπολίται ανέπτυξαν επιβλαβή διά το τουρκικόν έθνος δραστηριότητα.

«ΘΑ ΥΠΑΚΟΥΣΩ»: Ο μητροπολίτης Αιμιλιανός ερωτηθείς διά την εις βάρος του ληφθείσαν απόφασιν ηρκέσθη να δηλώση: «Βεβαίως, θα υπακούσω.»

ΤΟΥΡΚΟΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΑΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΗΝΩΝ: Ενώ αι απελάσεις συνεχίζονται με ρυθμόν ώστε να μη καθίσταται δυνατή η εξακρίβωσις του πραγματικού αριθμού των απελαυνομένων, η τρομοκρατία εις βάρος των εν Τουρκία Ελλήνων εντείνεται καθημερινώς. Τα ελληνικά καταστήματα της Κωνσταντινουπόλεως «εσημαδεύθησαν» με την λέξιν «γκιαούρ», την οποίαν ανέγραψαν με μαύρην μπογιάν Τούρκοι φοιτηταί εις τας προθήκας των. [Σημ. «Φ»: Κατά το προηγούμενον των Ναζί που ανέγραφον εις τα καταστήματα των Ισραηλιτών της Γερμανίας την ένδειξιν «Juden», διά να τα καταστρέψουν εν συνεχεία.] Τας πληροφορίας αυτάς παρέσχον ταξιδιώται που έφθασαν προχθές εις Θεσσαλονίκην, προσθέσαντες ότι τα ελληνικά καταστήματα της Κωνσταντινουπόλεως παραμένουν κλειστά από πενθημέρου, οι Έλληνες φοιτητές του εκεί πανεπιστημίου διέκοψαν την φοίτησίν των διότι φοβούνται εχθρικάς εκδηλώσεις, οι ιερείς δεν κυκλοφορούν, οι περισσότεροι δε ναοί δεν ελειτούργησαν, διότι υπήρχον πληροφορίαι ότι θα εδέχοντο επίθεσιν του όχλου. Ολαι αι εκκλησίαι φρουρούνται.

ΙΜΒΡΟΣ ΚΑΙ ΜΟΣΧΟΝΗΣΙ: Η εφημερίς «Μιλλιέτ» γράφει ότι προετοιμάζεται σχέδιον νόμου διά του οποίου θα τίθεται τέρμα εις την δράστηριότητα των δύο ελληνικών σχολείων που λειτουργούν εις τας τουρκικάς νήσους Ιμβρον και Μοσχόνησον. Τα σχολεία αυτά δεν υπάγονται εις τον έλεγχον του τουρκικού υπουργείου Παιδείας.

Δίκαιη Κοινωνία

Με άριστα το 10

Γράφει **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

1 Στον Ναύαρχο (1). Την ώρα (ακριβώς) που η χώρα ήταν στο Eurogroup στην Ιρλανδία και ανέμενε έγκριση Μνημονίου ή πτώχευση της, ο Ναύαρχος Ομήρου επισκέφθηκε τη μητρόπολη του Ελληνισμού για να πάρει δυνάμεις και να ορκιστεί στην Ακρόπολη: «Ελευθερία ή Θάνατος». Ακολούθησε ταξιδάκι στην Κέρκυρα βέβαια.

2 Στον Ναύαρχο (2). Στο προσκύνημα ο Ναύαρχος Μπουμπουλίνα, ύψωσε με προειδοποιήσεις στους Ευρωπαίους τον τόνο της φωνής του, καλώντας σε αντίσταση. Κρύος ιδρώτας έτρεξε σαν ποτάμι στο Eurogroup του Δουβλίνου, όπως τότε που ο Ναύαρχος κτυπώντας με αποφασιστικότητα το σφυρί του από την έδρα βροντοφώναξε «όχι». Εκείνη την ιστορία ξέρετε καλά τη συνέχεια της.

3 Στον Healthy. Κλεισμένος ο Healthy στο γραφείο του ως άλλος Γρηγόρης Αυξεντίου στο κρησφύγετο, πολεμά τον άνισο αγώνα ενάντια στον κατακτητή Πανίκο. Σε μια κίνηση πολιτικών και στρατιωτικών ελιγμών, ο master της σκακιέρας δήλωσε την Παρασκευή το πρωί, φορώντας το καθαρό εσώρουχο, πως «κάποιοι λάθος πληροφόρησαν τον Ντράγκι για τις προθέσεις μας για τον διοικητή». Ουπς!

4 Στον Super Mario. Κι αυτός ο Μάριο, όχι ο Αρμένης, τι ήθελε να στείλει επιστολή στους «σκληρούς» Healthy και Ναύαρχο; Δεν του έγραψε η Αλίκη στο press report από την Κεντρική πως είναι καρχαρίες της γυάλας;

5 Στα café. Η στήλη συμπαρίσταται στα γνωστά café της πρωτεύουσας τα οποία

ΚΥΠΕ

Find me: facebook.com/kokkinoskoufitsa

έπληξε αδόκητη καταστροφή. Οι (αργόσχολοι) πολιτικοί, πολιτευτές, βουλευτές και όλο το σινάφι έκοψαν τους τζίρους στις lounge καρέκλες για τον φόβο των Ιουδαίων, μήπως και πληρώσουν αυτοί το μάρμαρο.

6 Στο facebook. Μίλησε και το μωρό, ο ex comandante, και εξαπόλυσε μύδρους για αυτούς που τον κατηγορούν πως έγινε εκατομμυριούχος. Κάποιος να του εξηγήσει πως ως άσχετο και επικίνδυνο τον κατηγορεί ο κόσμος και όχι κλέφτη. Α! και αγαπητέ Χρίστο κόψε το facebook και το apoel.net από τον παπάκι, γιατί βλέπω τον λογαριασμό με το codename «kokkinoskoufitsa», να κάνει καβγάδες πρωί βράδυ με τους ultras και τους ΕΛΑΜίτες.

7 Στις επιτροπές. Στο Προεδρικό υπάρχει μια παράδοση, μια συνέχεια, μια ιστορική συνέπεια. Όταν οι Πρόεδροι τα κάνουν μαντάρα διορίζουν «Διερευνητικές Επιτροπές» και φυσικά όχι ποινικούς ανακριτές (μη βγάζουμε και τα μάτια μας μόνοι μας). Οι τελετές για τις επιτροπές, θυμίζουν στο τελετουργικό την απονομή ξίφους στους ιππότες της βασίλισσας, και πάντα τελειώνουν με ομιλίες πως τα αποτελέσματα των επιτροπών «θα είναι δεσμευτικά και όπου υπάρχουν ευθύνες θα τις αναλάβει ο Πρόεδρος». Πού το άκουσα αυτό πριν από δύο χρόνια;

8 Στην Οικογένεια. Ο ex comandante είχε εισαγάγει τον όρο «οικογένειά μου» (κλαψ κλαψ) στις ομιλίες του. Τώρα τα ίδια

@nicosanastasiades

Είχε δίκαιο ο Δημήτρης με τους Μανδαρίνους, αυτοί πήγαν τα νομοσχέδια για κούρεμα.
Εγώ εν τζιαι...

άρχισε ο Healthy με την «οικογένεια μου» (γρρ...). Ήρθαν και οι μανδαρίνοι του Υπουργείου Οικονομικών που έκαναν νομοσχέδιο για κούρεμα χωρίς να το ξέρει ο Πρόεδρος, και εγώ νομίζω ακόμη πως έχουμε πρόεδρο τον Χριστόφια.

9 Στο proedriko.com. Μετά τον Πάμπο Χαραλάμπους, πήγε η Γωγώ Αλεξανδρινού, ακολούθησε ο Μακάριος Δρουσιώτης και εσχάτως ο Βίκτωρας Παπαδόπουλος, ενώ all time classic σύμβουλος είναι ο Αντρέας Χατζηκυριάκος. Εφημερίδα, κανάλι ή site ετοιμάζει ο Πρόεδρος;

10 Στον Σποκ. Μέσα σ' αυτόν τον Αρμαγεδδώνα, ορκίστηκε και ανέλαβε ο Χάρης υπουργός Οικονομικών. Μέχρι στιγμής κάνει τη θετική έκπληξη και μην ακούσω πως «δεν γεμίζει την καρέκλα», γιατί είδαμε και άλλους που «γέμιζαν» τις καρέκλες. Όταν σας βάζουν παλιούς θέλετε νέους, όταν σας βάζουν νέους θέλετε να είναι όμορφοι.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: **Κώστας Ιορδανίδης** ■ Διευθύνων Σύμβουλος: **Δημήτρης Λοττίδης** ■ Διευθυντής: **Ανδρέας Παρασχος** ■ Αρχισυντάκτης: **Γιαννης Αντωνιου**
Υπεύθυνος Οικονομικού: **Μιχαλης Περσιανης** ■ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: **Κωστας Σωτηροπουλος** ■ Υπεύθυνος Ατελιέ: **Παντελης Δαμιανου**

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **Αλεξης Παπαχελας** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **Νικος Κωνστανταρας - Κωστης Φαφουτης**

P&P
ICE CREAM GROUP
"Η Κύπρος
είναι ένας τόπος
όπου το θαύμα
λειτουργεί ακόμα"
Γιώργος Σεφέρης
PAPAFiLiPOU
ICE CREAM
Φωτογραφία Άντρος Ευσταθίου
www.isnotgallery.com

04-POLITIKH_KATHI 4/12/13 8:04 PM Page 4

Μνημονιακός μονόδρομος με αβέβαιο τέρμα

Όλοι ξέρουν ότι το πρόγραμμα της δανειακής σύμβασης «δεν βγαίνει», αλλά σε κανένα δεν συμφέρει να το αμφισβητήσει τώρα

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
Ανάλυση του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Η «τέλεια καταιγίδα» που έπληξε την Κύπρο με τον εξαναγκασμό της να διαλύσει βίαια τον τραπεζικό της τομέα και να απολέσει σε λιγότερο από ένα μήνα το μισό της ΑΕΠ ήταν μία συγκυρία πολλών παραγόντων διάσπαρτων σε όλο το διεθνές οικονομικο-πολιτικό διάστημα και που συνέκλιναν στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, προκαλώντας οικονομική θεομηνία.

Το γιατί κατέληξε το διεθνές οικονομικο-πολιτικό σύστημα στη συγκεκριμένη επιλογή για την Κύπρο, ίσως δεν θα το μάθουμε ποτέ. Διά της αφαιρετικής και μόνο μεθόδου, μπορούμε να καταγράψουμε τα εξής:

1. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έθετε μετ' επιτάσεως από τον Ιούνιο που η Κύπρος προσέφυγε στον μηχανισμό στήριξης θέματα βιωσιμότητας του χρέους, σε συνδυασμό με την αρχή να μην πληρώσουν οι φορολογούμενοι τη διάσωση των τραπεζών κι ότι το ΔΝΤ διασώζει χώρες κι όχι τράπεζες. Αυτό άφηνε δύο επιλογές, είτε να γίνει η διάσωση των τραπεζών από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM) που δεν ήθελαν οι Γερμανοί, είτε με ισοδύναμα μέτρα σε χρονικό ορίζοντα τριετίας να μειωνόταν το ποσό του δανεισμού. Παράλληλα, η πολιτική πίεση στο ΔΝΤ από τα τρία προβληματικά προγράμματα που ήταν σε εξέλιξη, το ανάγκαζε να αναζητά πρόγραμμα που θα αποδειχθεί βιώσιμο στη λήξη του.

2. Από τις πρώτες μέρες της διαπραγμάτευσης του πρώτου μνημονίου, η ιδέα του κουρέματος των καταθέσεων έπεσε στο τραπέζι, χωρίς ωστόσο κανείς από τους Ευρωπαίους εταίρους του «Ταμείου» να συμφωνεί ή το ΔΝΤ να επιμένει. Ήδη είχε απορριφθεί ως ιδέα το κούρεμα των κυπριακών ομολόγων που βρισκόταν κατά 85% σε κυπριακά χέρια και θα είχε την ίδια, ή και ακόμη μεγαλύτερη επίπτωση στον τραπεζικό τομέα. Φτάσαμε στο πρώτο Μνημόνιο που μιλούσε για εξωτερική διάσωση, ωστόσο άφηνε την οριστικοποίηση της συμφωνίας στα συμπεράσματα της PIMCO.

Πώς δημιουργήθηκε η «τέλεια καταιγίδα» που έπληξε την Κύπρο και οι εκτιμήσεις για τη δύσκολη συνέχεια

3. Ο κυπριακός τραπεζικός τομέας που έφτασε στο 850% του ΑΕΠ στα μέσα του 2011 είχε χαρακτηριστεί ως θεσμική ανωμαλία και από τους τρεις εταίρους της Τρόικας, τουλάχιστον από το 2009 κι οι επισημάνσεις είχαν καταγραφεί και στις ετήσιες εκθέσεις του ΔΝΤ, αλλά και την Κομισιόν, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οργανισμούς όπως το IIF.

4. Το κλίμα και σε ευρωπαϊκό αλλά και σε διεθνές επίπεδο είχε αλλάξει σημαντικά γύρω από τις αρχές που θα πρέπει να διέπουν διασώσεις τραπεζών με την ιδέα να πληρώνουν οι καταθέτες το κόστος να θεσμοθετείται.

5. Για λόγους που χρήζουν βαθύτερης ανάλυσης η Γερμανία αποφάσισε να αναδείξει σε κυρίαρχο ζήτημα το θέμα του «ξεπλύματος βρώμικου χρήματος» και της άρσης του απορρήτου των καταθέσεων. Η Ρωσία μετά την επιστροφή στην προεδρία του Βλαντιμίρ Πούτιν άλλαξε στάση, ενώ οι ΗΠΑ που ξεκίνησαν την εκστρατεία άρσης του τραπεζικού απορρήτου διεθνώς ήθελαν να δουν την κατάρρευση ενός ακόμη παράδεισου.

6. Την πολιτική διαχείριση της διαπραγμάτευσης είχε η κυβέρνηση Χριστόφια στους τελευταίους μήνες της θητείας της,

α) μ' έναν Πρόεδρο αδύναμο να κάνει αποτελεσματικούς χειρισμούς και που για λόγους υστεροφημίας δεν τον δυσαρεστούσε να αποχωρήσει από την εξουσία χωρίς να βάλει την υπογραφή του σε μία συμφωνία που θα επέβαλε σκληρά μέτρα λιτότητας.

β) Η Κύπρος βρέθηκε και με μία αντιπολίτευση που είχε προεκλογικό συμφέρον να μη συναινέσει σε κινήσεις που θα έβγαζαν τον Πρόεδρο και τον πολιτικό του χώρο από τη δύσκολη θέση.

γ) Μία διαπραγματευτική ομάδα ασυντόνιστη, όπου το Υπουργείο Οικονομικών κι η Κεντρική Τράπεζα επικοινωνούσαν ελάχιστα κι ο κεντρικός τραπεζίτης Πανίκος Δημητριάδης με μικρή θητεία και στη θέση αλλά και στους διεθνείς οικονομικούς κύκλους, δεν είχε εξ αντικειμένου το απαραίτητο κύρος και τις διασυνδέσεις για να αντιδράσει.

δ) Κι αν ακόμη η κυβέρνηση είχε σαφείς ενδείξεις ότι η λύση που θα πίεζε η Τρόικα θα ήταν το κούρεμα των καταθέσεων, οι δυνατότητες αντίδρασης ήταν μηδαμινές, αφού εγκυμονούσε ο κίνδυνος του πανικού και της μαζικής φυγής καταθέσεων.

7. Η Ελλάδα που υπό άλλες περιστάσεις θα είχε τη δυνατότητα να βοηθήσει την Κύπρο, ουσιαστικά της έδωσε τη χαριστική βολή μη τολμώντας να πάρει το ρίσκο να επιστρέψει στις κυπριακές τράπεζες τα δύο δισ. του ELA που είχαν σταλεί το τελευταίο διάστημα στα καταστήματα των κυπριακών τραπεζών.

8. Η κυβέρνηση Αναστασιάδη είχε ζωή ελάχιστων ημερών, χωρίς να έχει προλάβει ούτε να έχει προλάβει να ενημερωθεί πλήρως, ούτε να χαράξει στρατηγική, ούτε να οικοδομήσει συμμαχίες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Εκ των υστέρων μιλώντας, αν η κατάσταση των οικονομικών του κράτους επέτρεπε (με βάση τα στοιχεία μπορούσαν να βρεθούν λύσεις εκ των έσω μέχρι τις 8 Ιουνίου) θα μπορούσε να ζητήσει ενός μήνα παράταση, φτάνοντας οριακά στην εκταμίευση του δανείου μέχρι τις 31 Μαΐου.

Η σύγκλιση όλων των πιο πάνω παραγόντων πρέπει να «κλείδωσε» περί τα μέσα Ιανουαρίου, όταν άρχισε η κανονική ροή των δημοσιευμάτων περί κουρέματος. Ωστόσο, ακόμη η Κομισιόν και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διαφωνούσαν. Όλα όμως φαίνεται να άλλαξαν όταν Λαγκάρντ και Μέρκελ συμφώνησαν για τη λύση κι η ΕΚΤ απλώς υπέκυψε στις εντολές του Σόιμπλε. Η διαφωνία της Κομισιόν απλώς καταγράφηκε.

ΚΥΠΕ

Όλα τα εμπλεκόμενα μέρη παραδέχονται ότι οι στόχοι του Μνημονίου εδράζονται σε υπεραισιόδοξες εκτιμήσεις αλλά ουδείς τους αμφισβητεί, προσβλέποντας ότι θα ακολουθήσουν «διορθωτικές» κινήσεις στη συνέχεια, δηλαδή πρόσθετα μέτρα λιτότητας.

Τέλη Απριλίου ο ακριβής λογαριασμός

Βάσει της εκτίμησης της Τρόικας (το σχέδιο της 9/4/2013) η μείωση του ΑΕΠ θα είναι 8,7% το 2013, 3,9% το 2014 και θα αυξηθεί κατά 1,1% το 2015. Οι πληροφορίες για το δημοσιονομικό πολλαπλασιαστή που χρησιμοποιήθηκε είναι αμφιλεγόμενες, με άλλους να μιλούν για 0,8 – 1,0 κι άλλους για 1,7. Ωστόσο, ακόμη κι ο 1,7 θα ήταν αισιόδοξος, για μία χώρα της οποίας το 40% του ΑΕΠ εξανεμίσθηκε μέσα σε 10 ημέρες. Οικονομικοί αναλυτές της Ουάσινγκτον, κοντά στο ΔΝΤ υποστηρίζουν ότι η τελική ανάλυση για την Κύπρο θα βγει στα τέλη Απριλίου, λίγο πριν από τη συνεδρίαση της εκτελεστικής επιτροπής του ΔΝΤ που θα εγκρίνει το πρόγραμμα κι η εκταμίευσή της δόσης θα γίνει στις αρχές Μαΐου. Οι ίδιοι αναλυτές επισημαίνουν ότι το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε για την Κύπρο είναι αδοκίμαστο και στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται ελάχιστα υπολογίζονται παράμετροι όπως η έλλειψη ρευστότητας στην αγορά από τους περιορισμούς. Χαρακτηριστικά μόλις την περασμένη εβδομάδα ξεκαθαρίστηκε το ποσοστό της επίδρασης των μέτρων που εφαρμόστηκαν στον τραπεζικό τομέα, ο οποίος πλέον υπολογίζεται στο 350% του ΑΕΠ, δηλαδή στον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το ποσοστό αυτό θα πέσει με ανακεφαλαιοποιήσεις σε άλλες τράπεζες και συνεργατικά ιδρύματα.

Το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε για την Κύπρο δεν έχει δοκιμαστεί ξανά

Οι προβλέψεις για την ανεργία κρατούνται επτασφράγιστο μυστικό, καθώς έχουν άμεση επίπτωση στην ψυχολογία των πολιτών και στις αντιδράσεις της κοινωνίας. Ο αριθμός 30% +/- 5 ποσοστιαίες μονάδες δεν φαίνεται να απέχει πολύ από τους υπολογισμούς τους.

Απολύσεις, ανεργία και στο βάθος αέριο

Με βάση τη νέα πραγματικότητα που δημιουργήθηκε στην Κύπρο, χωρίς καν να έχει ακόμη υπογραφεί το Μνημόνιο, οι αναλυτές υποστηρίζουν:

1. Τα αποτελέσματα των μέτρων στην Κύπρο ήταν άμεσα και πλέον οι συντάκτες του προγράμματος βλέπουν το μεγαλύτερο μέρος της εικόνας.

2. Παρότι δεν ελήφθη υπόψη στο προσχέδιο του Νοεμβρίου, ούτε και σήμερα ως στοιχείο της βιωσιμότητας του χρέους, οι ελπίδες το 2014 και 2015 να υπάρξουν εξελίξεις στην αξιοποίηση της ενέργειας (έναρξη εργασιών για τερματικό σταθμό υγροποίησης κ.λπ.) είναι έντονες. Μάλιστα, εκτιμάται πως αυτά τα έσοδα θα μπορούν να ισοσκελίσουν αποκλίσεις του προγράμματος, αφού χωρίς αυτά δύσκολα εκπληρώνονται οι στόχοι. «Όλα θα γίνουν τώρα και μέχρι το τέλος του χρόνου θα έχουμε δει σχεδόν το συνολικό αποτέλεσμα, με τις απολύσεις και την αύξηση της ανεργίας. Αν μείνουμε κοντά στο μονοπάτι του προγράμματος, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να πετύχει ο στόχος», υποστηρίζουν οι ίδιοι αναλυτές. Μετά την επιβολή των μέτρων, η ένταξη στο πρόγραμμα είναι μονόδρομος για την Κύπρο κι αυτός είναι κι ένας λόγος που ούτε η Τρόικα ούτε η κυπριακή κυβέρνηση πρόκειται να εγείρουν θέμα των υπεραισιόδοξων προβλέψεων. «Η μεν Τρόικα δεν θέλει να παραδεχθεί εκ των προτέρων ότι οι εκτιμήσεις της είναι υπεραισιόδοξες, γιατί δεν θα μπορέσουν να εγκρίνουν ένα πρόγραμμα που δεν θα υλοποιηθεί. Η δε κυπριακή κυβέρνηση φοβάται πως οι αντιδράσεις της θα οδηγήσουν με μαθηματική ακρίβεια σε νέα δημοσιονομικά μέτρα, τα οποία θα της δημιουργήσουν τεράστιες πιέσεις. Από την πρώτη κιόλας επιθεώρηση της Τρόικας θα φανεί αν απαιτείται η λήψη και νέων μέτρων, για να παραμείνει το πρόγραμμα σε τροχιά υλοποίησης», ανέφεραν.

Πρώτο βήμα από το Eurogroup αλλά με ουρά

Του Ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Στα μέσα Μαΐου θα εκταμιευθεί η πρώτη δόση από τα χρήματα του Μηχανισμού Στήριξης προς την Κύπρο, μετά την πολιτική συμφωνία που επιτεύχθηκε την Παρασκευή στο άτυπο Eurogroup του Δουβλίνου. Προϋπόθεση είναι να έχει ολοκληρωθεί στο μεταξύ (έως τις 24 Απριλίου) η έγκριση του Κυπριακού Μνημονίου από τα εθνικά Κοινοβούλια της Ευρωζώνης, αλλά και να έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς ο εξωτερικός έλεγχος που ήδη διεξάγεται στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της χώρας, ώστε να διαπιστωθεί αν εφαρμόζεται η νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (ξέπλυμα μαύρου χρήματος). Το συνολικό ύψος της έκτακτης δανειοδότησης θα ανέρχεται σε 10 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα εννέα θα συνεισφέρει η Ευρωζώνη και το ένα το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Όπως σημειώνεται στην ανακοίνωση της Παρασκευής, το Eurogroup αναμένει ότι θα επιτευχθεί και συμφωνία μεταξύ Μόσχας και Λευκωσίας για την αναδιάρθρωση του δανείου που έχει λάβει η Κύπρος από τη Ρωσία.

Προϋπόθεση το ξέπλυμα χρήματος και ερωτηματικό το ακριβές ύψος των αναγκών της Κύπρου

«Η σημερινή απόφαση του Eurogroup αποτελεί μια σημαντική εξέλιξη για την Κύπρο (...) στέλνει ένα ισχυρό σταθεροποιητικό μήνυμα, αλλά και ένα μήνυμα αναγνώρισης για τις προσπάθειες της Κύπρου και των συμπολιτών μας» δήλωσε αμέσως μετά το πέρας της συνεδρίασης του Eurogroup, ο υπουργός Οικονομικών της Κύπρου, Χάρης Γεωργιάδης. Από την πλευρά του, στη συνέντευξη τύπου που διεξήχθη στο Δουβλίνο, ο επικεφαλής του Eurogroup, Γερούν Ντάισελμπλουμ εξήρε το έργο της κυπριακής κυβέρνησης, λέγοντας ότι υιοθετήθηκαν «αποφασιστικά μέτρα» για την αναδιάρθρωση και ανακεφαλαιοποίηση των κυπριακών τραπεζών, ώστε να σταθεροποιηθεί και να αντιμετωπιστεί «η εύθραυστη κατάσταση του χρηματοπιστωτικού τομέα της χώρας».

ASSOCIATED PRESS

Ο υπουργός Οικονομικών, Χάρης Γεωργιάδης, με τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι, στη Σύνοδο του Eurogroup στο Δουβλίνο, με πρώτο στο πλάνο τον υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε.

Πάντως, η προσπάθεια της κυπριακής κυβέρνησης να διεκδικήσει αύξηση της χρηματοδότησης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, στον απόηχο των δραματικών προβλέψεων του Μνημονίου για το βάθος της ύφεσης, έπεσε στο κενό. Με το που διέρρευσε από τη Λευκωσία το πρωί της Παρασκευής ότι ο Κύπριος Πρόεδρος Νίκος Αναστασιάδης ζήτησε με επιστολή του στον πρόεδρο της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο επιπλέον βοήθεια, ακολούθησε μπαράζ δηλώσεων από ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, με πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα του εκπροσώπου του γερμανικού Υπουργείου Οικονομικών, ότι δεν τίθεται θέμα αύξησης στα εννέα δισεκατομμύρια ευρώ. Πηγές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έσπευσαν να διευκρινίσουν στην «Κ» πως «έχει γίνει μία μεγάλη παρεξήγηση με αυτό το θέμα στον Τύπο σήμερα το πρωί. Η Κύπρος ζήτησε βοήθεια υπό τη μορφή τεχνικής βοήθειας για την επιτάχυνση της απορρόφησης κοινοτικών κονδυλίων, βοήθεια την οποία η Κομισιόν έχει δεσμευθεί να παράσχει, μέσω της Task Force. Το χρηματοδοτικό πακέτο του προγράμματος θα παραμείνει στα 10 δισεκατομμύρια ευρώ και όλοι συμφωνούν σε αυτό, περιλαμβανομένης και της κυπριακής κυβέρνησης». Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Χρίστος Στυλιανίδης, αναγκάστηκε να εκδώσει διορθωτική δήλωση, στην οποία επισημαίνει μεταξύ άλλων ότι η «κυπριακή Κυβέρνηση δεν έχει ζητήσει επιπρόσθετη οικονομική βοήθεια υπό το Μνημόνιο με την Τρόικα. Αυτό, το οποίο συζητεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης με Ευρωπαίους αξιωματούχους είναι το ενδεχόμενο αύξησης των ευρωπαϊκών κονδυλίων, με στόχο την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή».

Το βάθος της ύφεσης

Η επιμονή της Τρόικας να διατηρήσει το τελικό ποσό στα δέκα δισεκατομμύρια ενδεχομένως να οδηγήσει άμεσα σε χρηματοδοτικό κενό στο Κυπριακό Πρόγραμμα, καθώς μετά την ολοκλήρωση του Eurogroup, ο κ. Ρεν παραδέχθηκε ότι δεν υπάρχει καμία βεβαιότητα για το βάθος της ύφεσης στο νησί: «μπορεί να είναι 10, 12,5 ή 15%», δήλωσε. Την ίδια στιγμή πάντως, ο κ. Ρεν διέψευσε ότι οι χρηματοδοτικές ανάγκες της Κύπρου έχουν ήδη 23 δισεκατομμύρια: «όσοι λένε ότι οι χρηματοδοτικές ανάγκες της Κύπρου αυξήθηκαν στα 23 δισεκατομμύρια ευρώ και τα 10 δισεκατομμύρια των δανείων δεν επαρκούν μπερδεύουν τα μήλα με τα αχλάδια και βάζουν στο τέλος πορτοκάλια», κατέληξε ο κ. Ρεν. Σε ό,τι αφορά την κάλυψη μέρους των χρηματοδοτικών αναγκών της Κύπρου μέσω της πώλησης μέρους των αποθεμάτων χρυσού που διαθέτει, ο Γερούν Ντάισελμπλουμ διευκρίνισε ότι η σχετική απόφαση επαφίεται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και δεν αποτελεί απαίτηση της Τρόικας. Από την πλευρά του, ο επικεφαλής της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, τόνισε ότι τυχόν έσοδα από την πώληση αποθεμάτων χρυσού θα πρέπει πρώτα απ' όλα να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου στον Έκτακτο Μηχανισμό Ρευστότητας του Ευρωσυστήματος (ELA). Ο κ. Ντράγκι μάλιστα δεν έκρυψε τον εκνευρισμό της Φρανκφούρτης για τις πιέσεις που ασκεί η Κυπριακή κυβέρνηση στην ηγεσία της Κεντρικής Τράπεζας στη Λευκωσία. Προειδοποίησε για ακόμη μία φορά ότι οι Συνθήκες της Ε.Ε. υπαγορεύουν την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών. Υπό αυτό το πρίσμα μελετώνται, προσέθεσε, οι πρόσφατες κινήσεις της κυπριακής κυβέρνησης και επαφίεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να αποφασίσει αν παραβιάζεται η ανεξαρτησία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου.

δεν θα ξαναπληρώσω ΠΟΤΕ για sms και MB!

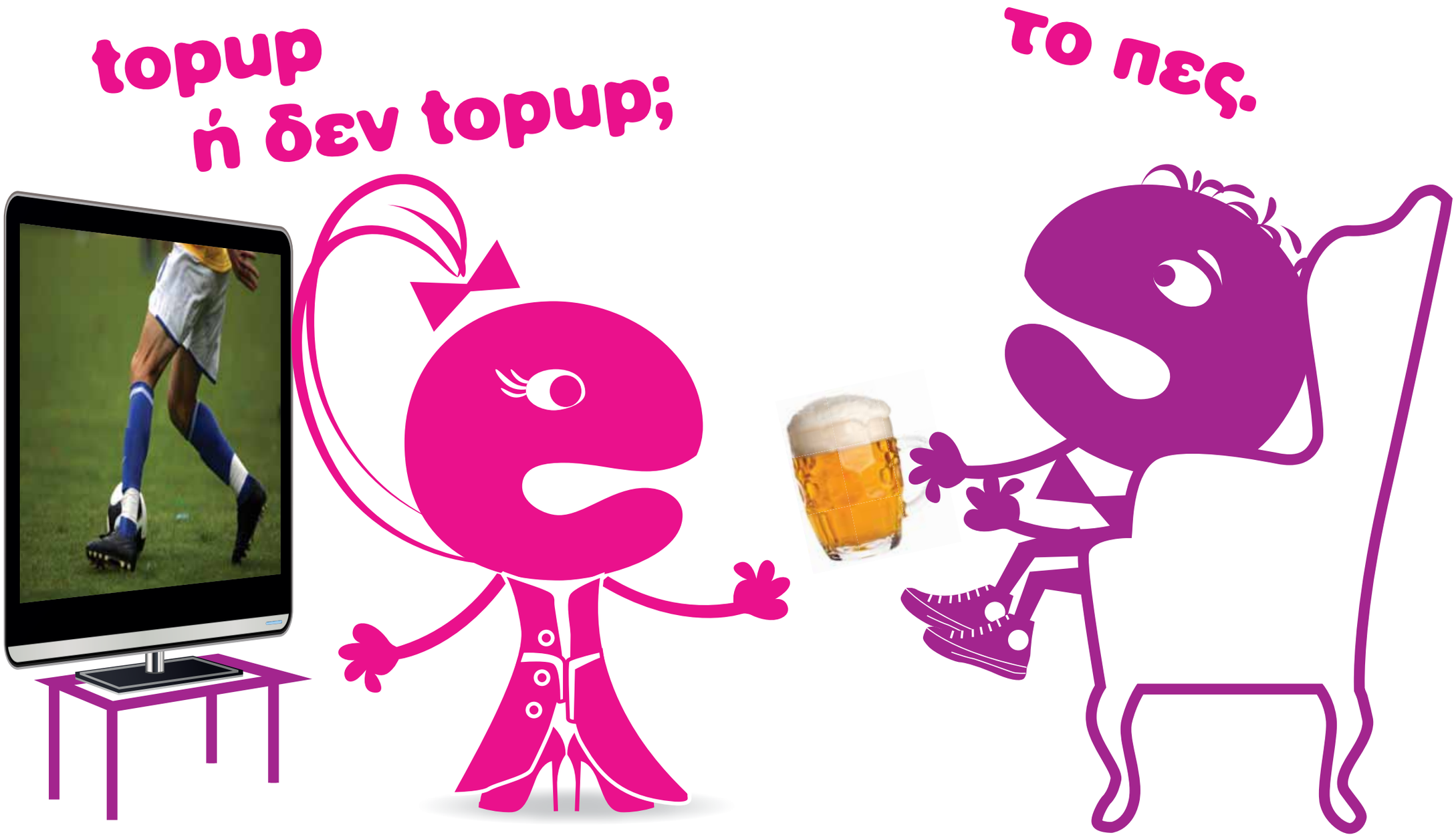

Ναι, καλά διάβασες. Γιατί με τη νέα καρτοκινητή meemob έχεις **δωρεάν** με κάθε top-up, 200 sms προς όλα τα εθνικά δίκτυα και 50 MB! Επιπλέον, έχεις και όλη την αξία της κάρτας σου για να τη χρησιμοποιήσεις όπως θέλεις!

Γραμμή Εξυπηρέτησης 136

- Τα δωρεάν MB και sms έχουν περίοδο ισχύος 30 μέρες
- Τα 50 MB ισχύουν για top-up άνω των €5

www.meemob.com.cy facebook.com/meemob.cy twitter.com/meemob_cy

mee mob
POWERED BY MTN

Η ΝΕΑ ΚΑΡΤΟΚΙΝΗΤΗ

06-POLITIKH_KATHI 4/12/13 11:53 PM Page 6

Από το Eurogroup της 15ης Μαρτίου και μετά, καταγράφονται σωρεία λαθών που υπονομεύουν την αξιοπιστία του ιδίου του Προέδρου.

Ασταθής ακόμη ο βηματισμός της κυβέρνησης

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Έλλειψη συντονισμού, ανεπαρκής προετοιμασία, επικάλυψη αρμοδιοτήτων και αιφνιδιασμός από τις καταιγιστικές εξελίξεις είναι τα συμπτώματα που διαγιγνώσκουν στο Προεδρικό για τις επιδόσεις της κυβέρνησης στο πρώτο και κρίσιμο σαρανταήμερο της θητείας της. Πολλά από αυτά τα κρούσματα θεωρούνται αναπόφευκτα στα πρώτα βήματα κάθε νέας κυβέρνησης, η οποία υπό φυσιολογικές συνθήκες διάγει περίοδο χάριτος για την απαραίτητη προσαρμογή. Όλοι αναγνωρίζουν ότι η κυβέρνηση υπό τον κ. Ν. Αναστασιάδη δεν ευτύχησε να έχει ούτε μιας μέρας πίστωση χρόνου, αφού κλήθηκε να διαχειριστεί το πρόβλημα της οικονομίας με όρο εντολής να αποτρέψει τη χρεοκοπία της χώρας. Από εκεί και πέρα, όμως, ακόμη και κυβερνητικά στελέχη αναγνωρίζουν ότι σ' αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα διαπράχθηκαν σφάλματα πολιτικής αλλά και επικοινωνιακής διαχείρισης που θα έπρεπε να είχαν αποφευχθεί, ιδιαίτερα σε ζητήματα που λίγο-πολύ ήσαν αναμενόμενα. Από το Eurogroup της 15ης Μαρτίου και μετά, καταγράφονται πολλά περιστατικά που πλήττουν την εικόνα της κυβέρνησης και υπονομεύουν τα κύρια χαρακτηριστικά της εικόνας του Προέδρου Αναστασιάδη ως προς τις ηγετικές του ικανότητες, την αποφασιστικότητά του για την επίλυση προβλημάτων και την έλλειψη ανοχής σε φαινόμενα κακοδιαχείρισης, ακόμη και διαπλοκής. Προτού διασκεδάσει τις αρνητικές εντυπώσεις που προκάλεσε η απόφαση του Eurogroup για το κούρεμα, απόφαση η οποία διέψευσε τις ρητές διαβεβαιώσεις του ιδίου και της κυβέρνησής του ότι δεν πρόκειται να υπάρξει κούρεμα, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης καλείται τώρα να διαχειριστεί τις αποκαλύψεις με τους ισχυρισμούς περί μεταφοράς κεφαλαίων στο εξωτερικό λίγες μέρες πριν από το κούρεμα. Η «θυσία» του Μιχάλη Σαρρή μετέθεσε μεν το θέμα της συζήτησης γύρω από το όνομα της οικογένειας Λούτσιου, συμπεθέρου του Προέδρου, αλλά τώρα η συμπερίληψη του ονόματος της θυγατέρας του κ. Αναστασιάδη, Έλσας, στη λίστα με τα 6 χιλιάδες φυσικά και νομικά πρόσωπα που μετέφεραν χρήματα στο εξωτερικό, δημιούργησε ακόμη έναν πονοκέφαλο για τον ίδιο τον Πρόεδρο. Ανεξαρτήτως της απάντησης ότι δεν υπάρχει τίποτα επιλήψιμο γύρω από αυτό το ζήτημα, το γεγονός και μόνον ότι ο Πρόεδρος υποχρεούται να ασχολείται με τέτοια θέματα είναι κάτι που εκ των πραγμάτων τραυματίζει την αξιοπιστία του και τον θέτει σε κατάσταση άμυνας.

Η δύσκολη εξίσωση του Προέδρου, οι πρώτες απώλειες και τα αυτογκόλ

«Ακολουθεί πρακτικές Χριστόφια»

Μέσα σ' αυτό το ζοφερό σκηνικό, με την οικονομία να βρίσκεται στον αναπνευστήρα και την κοινωνία σε κατάσταση σοκ, αναμένοντας ακαριαίες λύσεις στα προβλήματα της καθημερινότητας, ιδιαίτερα μετά την πολυήμερη τραπεζική αργία, η κυβέρνηση αλλά και ο ίδιος ο Πρόεδρος διαχειρίστηκαν με τον χειρότερο τρόπο το ζήτημα που ανέκυψε από τις αποκαλύψεις του γενικού εισαγγελέα ότι η κυβέρνηση ζήτησε από τη Νομική Υπηρεσία την ετοιμασία νομοσχεδίου για κούρεμα καταθέσεων το πρωί της 15ης Μαρτίου, ανήμερα της συνεδρίασης του Eurogroup. Στην προσπάθειά του να υπερασπιστεί εαυτόν και να διαψεύσει ότι γνώριζε οτιδήποτε, ο Πρόεδρος μετέθεσε την ευθύνη στην «κρατική γραφειοκρατία» και επικαλούμενος έρευνα που διεξήγαγε ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, κατονόμασε τον ανώτερο λειτουργό του Υπουργείου Οικονομικών Γεώργιο Παντελή ως τον άνθρωπο που ζήτησε την ετοιμασία του επίμαχου νομοσχεδίου. Η ενέργεια του Προέδρου να ρίξει την ευθύνη σ' έναν δημόσιο λειτουργό, ο οποίος μάλιστα τον συνόδευσε στο Eurogroup, συγκρούεται με τις διαβεβαιώσεις που έδωσε περί ανάληψης ευθύνης και διαψεύδει με πολύ εκκωφαντικό τρόπο τις διακηρύξεις που προέταξε κατά την προεκλογική περίοδο, όταν επέκρινε τον προκάτοχό του, Δ. Χριστόφια, για την έλλειψη πολιτικού θάρρους να αναλάβει τις ευθύνες του μετά την τραγωδία στο Μαρί. Η τακτική που ακολούθησε ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στο συγκεκριμένο θέμα, η ανοικτή αντιπαράθεση της κυβέρνησης με τον διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας –σε σημείο που προκάλεσε την έντονη αντίδραση του επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας– και η συνεχής επίκληση των λαθών της προηγούμενης κυβέρνησης σχολιάζονται δυσμενώς ακόμη και από φίλα προσκείμενες πολιτικές δυνάμεις, οι οποίες αναγνωρίζουν μεν τις δυσκολίες που καλείται να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση, αλλά την ίδια ώρα την χρεώνουν με «πρακτικές Χριστόφια», ότι δηλαδή μεταθέτει σε άλλους την ευθύνη για κάθε σφάλμα. Άλλο ένα σοβαρό πρόβλημα που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στα ελλείμματα πολιτικής και επικοινωνιακής διαχείρισης, αλλά και στο σύνδρομο της παντογνωσίας, χαρακτηριστικό γνώρισμα πολιτικών του παλαιοκομματικού συστήματος, είναι η ευκολία με την οποία (και αυτός) ο Πρόεδρος διατυπώνει ρητές διαβεβαιώσεις, οι οποίες διαψεύδονται αμέσως μετά, ή προκαλούν σύγχυση, ενίοτε και πολιτικές φουρτούνες. Πρώτο παράδειγμα η ρητή διαβεβαίωση ότι δεν πρόκειται να δεχθεί κούρεμα καταθέσεων, η οποία διαψεύστηκε, και πλέον η δήλωση που έκανε την Πέμπτη ότι ζήτησε από τον επίτροπο Όλι Ρεν επιπλέον βοήθεια για την Κύπρο, δήλωση η οποία έτυχε παρερμηνείας και προκάλεσε διαδοχικές αντιδράσεις στην Ευρώπη.

Χάος μεταξύ του Προεδρικού και της Κεντρικής Τράπεζας

«Σκιώδης διοικητής της Κ.Τ.» είναι ο Γιώργος Συρίχας, ο οποίος διατηρεί άριστες σχέσεις με Προεδρικό

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Χάος επικρατεί στο εσωτερικό πολιτικο-οικονομικό σκηνικό με την κατάσταση να επιδεινώνεται μέρα με τη μέρα και με πρωταγωνιστές τους τρεις κορυφαίους Θεσμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι υπό τις παρούσες άθλιες οικονομικές συνθήκες αποτελούν το άλφα και το ωμέγα για την οικονομική διάσωση της Κύπρου. Πρόκειται για το Προεδρικό, τη Βουλή των Αντιπροσώπων και την Κεντρική Τράπεζα, με όλες τις πλευρές να τεντώνουν το σχοινί σε σημείο που δημιουργείται αλαλούμ και η εντύπωση ότι ουδείς στην πραγματικότητα γνωρίζει για το πώς θα πρέπει να τύχει διαχείρισης η όλη κατάσταση.

Η «κόντρα» Προεδρικού – Διοικητή, αν και προδιαγεγραμμένη ακόμη και προ της εκλογής του Νίκου Αναστασιάδη (με τον τότε υποψήφιο να αφήνει να εννοηθεί ότι θα ακυρώσει τον διορισμό του κ. Σπύρου Σταυρινάκη στη θέση του υποδιοικητή), κανένας δεν ανέμενε να έπαιρνε τόση έκταση ειδικότερα υπό τέτοιες δυσμενείς συνθήκες για την οικονομία του κράτους.

Η «Κ» προσπαθώντας να διερευνήσει τα αίτια αυτής της κόντρας και ψυχρής αντιπαράθεσης και συνομιλώντας με αρκετά πρόσωπα απ' όλες τις πλευρές, καταλήγει ότι οι διαφωνίες μεταξύ των μερών δεν επικεντρώνονται σε ένα και μόνο σημείο, αλλά σχεδόν σε κάθε ζήτημα υπάρχει διάσταση απόψεων. Από το πλέον ασήμαντο έως το πιο σημαντικό. Το κυριότερο δε, είναι πως καμία πλευρά δεν φαίνεται διατεθειμένη να «κάνει πίσω» ούτε ακόμη και μετά την αυστηρή επιστολή προς το Προεδρικό και τη Βουλή των Αντιπροσώπων από τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Μάριο Ντράγκι, ο οποίος μερίμνησε να εκφράσει τη δυσφορία του επί τούτου και δημόσια, μετά το Eurogroup της περασμένης Παρασκευής, ενώπιον ξένων δημοσιογράφων.

«Οι δουλειές που κλείνει» η Alvarez&Marsal από την Κεντρική, φαίνεται να είναι και αυτές στο επίκεντρο της κόντρας με την κυβέρνηση

Έντονες αντιδράσεις προκαλεί στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα η ανοικτή αντιπαράθεση της κυβέρνησης με την Κεντρική Τράπεζα και κυρίως, οι προθέσεις για παύση του Πανίκου Δημητριάδη, σε συνέχεια της απόφασης για ακύρωση του διορισμού του Σπύρου Σταυρινάκη από τη θέση του υποδιοικητή.

Αρχικά η προκατάληψη

Μέσα από την προσέγγιση πραγμάτων είναι ξεκάθαρο ότι η συνεργασία Προεδρικού και Κεντρικής Τράπεζας άρχισε υπό τις χειρότερες συνθήκες. Ο Νίκος Αναστασιάδης και οι συνεργάτες του δεν φαίνεται να είχαν την «απόλυτη εμπιστοσύνη» στον διοικητή. Θεωρούσαν εξαρχής τον διορισμό του από τον Δ. Χριστόφια ως «προγραμματισμένο» για να «συμβαδίζει με τις επιδιώξεις της προηγούμενης κυβέρνησης, οι οποίες ήταν να αποδειχτεί ότι το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης για την οικονομική κατάσταση το φέρουν οι τράπεζες και όχι τα δημοσιονομικά». Ο Νίκος Αναστασιάδης έδειξε παράλληλα τις προθέσεις του «για σύγκρουση με την Κεντρική Τράπεζα» πριν καν εκλεγεί στο αξίωμα του Προέδρου με την αντίδραση του στον διορισμό του Σπύρου Σταυρινάκη στη θέση του υποδιοικητή, τον οποίο τελικά έπαυσε με έγκριτους όμως νομικούς να τονίζουν στην «Κ» πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προέβη σε μια καταφανώς νομικά μη ορθή απόφαση, κάτι βεβαίως που θα κριθεί από τη Δικαιοσύνη.

Επιπροσθέτως ο κ. Αναστασιάδης με την εκλογή του φρόντισε να «κρατά αποστάσεις» από την Κεντρική θέλοντας να στείλει «αυστηρό μήνυμα» προς την εκεί πλευρά. Ενδεικτικό τούτων, είναι η επιλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας να μην προσκαλέσει κανένα εκπρόσωπο της Κεντρικής Τράπεζας να τον συνοδεύσει στο πρώτο Eurogroup, ενώ στο δεύτερο προσκάλεσε από μόνος του τον Γιώργο Συρίχα, ανώτερο διευθυντή του Τμήματος Οικονομικών Ερευνών της Κεντρικής Τράπεζας, ενημερώνοντας απλώς τον διοικητή για την επιλογή του, ο οποίος είχε τους ενδοιασμούς του για τη συγκεκριμένη επιλογή. Πάντως, το Προεδρικό έχει πλέον στενότατη επαφή με τον κ. Συρίχα, ο οποίος λειτουργεί και ως «σκιώδης διοικητής» και είναι ένας εκ των υποψηφίων διοικητών που έχει υπόψη του το Προεδρικό, στην περίπτωση παύσης ή παραίτησης του κ. Δημητριάδη (άλλο υποψήφιο πρόσωπο είναι ο Χ. Πατσαλίδης, γεν. διευθυντής του Υπ. Οικονομικών).

Διαδηλωτές έξω από Κεντρική

Το παιχνίδι άρχισε «να χοντραίνει» όταν η Κ.Τ. εξέδωσε διατάγματα για διάλυση της Λαϊκής και αναδιάρθρωσης της Τρ. Κύπρου, όπως δηλαδή συμφωνήθηκε στο Eurogroup και βάσει της Νομοθεσίας που ψήφισε η Βουλή. Τα διατάγματα εγκρίθηκαν από τον τότε αναπληρωτή και σήμερα υπουργό Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη. Ωστόσο, ενώ η Κεντρική Τράπεζα στην πραγματικότητα δεν έπραξε τίποτα περισσότερο απ' όσα αποφασίστηκαν σε πολιτικό και νομοθετικό επίπεδο, άρχισαν οι πρώτες φωνές από πλευράς Βουλής αλλά και κυβέρνησης για παραίτηση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Μάλιστα, κατά περίεργο λόγο, αρκετοί διαδηλωτές, υπάλληλοι των τραπεζών, συγκεντρώθηκαν έξω από την Κεντρική Τράπεζα ζητώντας την παραίτηση του διοικητή.

Ο Γιώργος Συρίχας, ανώτερος διευθυντής του Τμήματος Οικονομικών Ερευνών της Κεντρικής Τράπεζας, δεξί χέρι του τέως διοικητή Αθανάσιου Ορφανίδη, χαίρει της απολύτου εμπιστοσύνης του Προεδρικού, εξού και λειτουργεί και ως «σκιώδης διοικητής».

Η έρευνα Alvarez&Marsal

Μέσα στο γκρίζο τοπίο προστίθεται και η δημοσιοποίηση της έρευνας του οίκου Alvarez&Marsal για τις ευθύνες των τραπεζών. Η έρευνα κινείται στο πλαίσιο αγοράς ομολόγων, αξιογράφων, επέκταση των τραπεζών στο εξωτερικό και συγχωνεύσεις. Ωστόσο, ενώ η έρευνα περιλαμβάνει όλες τις πιο πάνω πτυχές για την Τρ. Κύπρου δεν φαίνεται να εξετάζει, πέραν της συγχώνευσης Λαϊκής – Εγνατίας, τα υπόλοιπα για τη Λαϊκή με την υποσημείωση από πλευράς του Οίκου ότι η εξέταση στοιχείων θα συνεχιστεί και ότι η έρευνα δεν μπορούσε να ολοκληρωθεί στην παρούσα φάση λόγω δικαστικής διαδικασίας που αγγίζει τις ίδιες πτυχές στην Ελλάδα. Η εξέλιξη αυτή προκάλεσε τη μήνιν του Προεδρικού αλλά κυρίως της Βουλής, η οποία μάλιστα προωθεί διαδικασία έρευνας κατά του διοικητή, κατά πόσο παραβίασε τη Νομοθεσία «Περί Κατάθεσης Στοιχείων και Πληροφοριών στη Βουλή», αφού σύμφωνα με τους βουλευτές ο κ. Δημητριάδης «παρουσίασε στον Πρόεδρο της Βουλής διαφορετικούς όρους από τους ισχύοντες». Κάτι που αν ευσταθεί ενδεχομένως να συνιστά και ποινικό αδίκημα, οπότε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μπορέσει να παύσει τον διοικητή.

Το ποιοι θα αναλάβουν Δ.Σ. στην Τράπεζα Κύπρου έως τον Σεπτέμβριο είναι και πάλι θέμα διαφορετικής προσέγγισης μεταξύ των δύο

Η Κύπρου και η Alvarez

Σημείο σύγκρουσης είναι επίσης και η διαχείριση εντός της Τράπεζας Κύπρου, όπου Βουλή και Προεδρικό δεν «βλέπουν με θετικό μάτι» την ανάμειξη της Alvarez and Marsal στην αναδιάρθρωση της Τράπεζας. Από πλευράς της η Κεντρική κρίνει ότι ως «Αρχή Εξυγίανσης» (αυτό αποφασίστηκε από το Eurogroup και Βουλή) μπορεί να παρέχει εξειδικευμένη στήριξη, μέσω των συμβούλων της (που είναι η A&M) στο έργο της εξυγίανσης, αφού κάτι τέτοιο ζητήθηκε από την ίδια την Τράπεζα. Επί τούτου αξίζει να σημειωθεί ότι η Κεντρική επέτρεψε στον διαχειριστή της Τράπεζας Κύπρου, να χρησιμοποιήσει, αφού το ζητά ο ίδιος, τις υπηρεσίες του Οίκου για μέγιστο χρονικό διάστημα ενός μηνός. Ωστόσο, το όλο ζήτημα με την A&M προσλαμβάνει ευρύτερες διαστάσεις, αφού κυβερνητικοί και κοινοβουλευτικοί κύκλοι εγείρουν και θέμα «σύγκρουσης συμφερόντων», αφού όπως υποστηρίζουν, ένας Οίκος ο οποίος εξέταζε ευθύνες στο τραπεζικό και εποπτικό σύστημα δεν μπορεί να «κλείνει συμβόλαια» από τις Εποπτικές Αρχές και για άλλες σχετικές εργασίες.

Την ίδια ώρα διαφωνία φαίνεται να προκύπτει μεταξύ Προεδρικού και Κεντρικής για το Δ.Σ. της Τράπεζας Κύπρου, με το πρώτο να θέλει έχει λόγο στον διορισμό μεταβατικού Δ.Σ. και εκτελεστικού διευθυντή της Τράπεζας μέχρι τον Σεπτέμβριο οπότε θα συγκληθεί Γενική Συνέλευση των νέων μετόχων για εκλογή του κανονικού Συμβουλίου. Βάσει, ωστόσο, και των κανονισμών υπεύθυνη να προχωρήσει σε διορισμούς για μεταβατικό στάδιο είναι η «Αρχή Εξυγίανσης», η οποία βάσει της απόφασης στις Βρυξέλλες και της Νομοθεσίας της Βουλής των Αντιπροσώπων είναι η Κ.Τ.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΧΡΙΣΤΗ ΛΟΤΤΙΔΗ**

Το δίκαιο της ανάγκης και η κρισιμότητα των στιγμών

Το δίκαιο της ανάγκης αποτέλεσε τον άξονα λειτουργίας του κυπριακού κράτους μετά την εκδήλωση των γεγονότων του 1963-1964 που μνημονεύονται στο προοίμιο 1394 του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964 (Ν 33/64) για την τεκμηρίωση της ανάγκης για τη λήψη μέτρων αναγκαίων για τη διασφάλιση της λειτουργίας του κράτους. Η προσφυγή στο δίκαιο της ανάγκης απέτρεψε την επαπειλούμενη κατάρρευση του κυπριακού κράτους και κατέστησε δυνατή τη συνέχιση της λειτουργίας του. Το δίκαιο της ανάγκης, όπως αναγνωρίστηκε στη θεμελιακή απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου The Attorney General of the Republic v. Mustafa Ibrahim and Others (1964) C.L.R., 195, ενυπάρχει σε κάθε νομικό σύστημα προς θωράκιση της έννομης τάξης από κινδύνους που προοιωνίζονται την κατάρρευσή της. Στην Κύπρο, όπως υποδεικνύεται στην Ibrahim, το δίκαιο της ανάγκης ενυπάρχει στο Σύνταγμα, όπως εξυπακούεται από τις διατάξεις του Άρθρου 179 του Συντάγματος που καθιστούν το Σύνταγμα τον υπέρτατο νόμο της Πολιτείας.

Όταν το θεμέλιο του Συντάγματος απειλείται και κινδυνεύει να ανατραπεί, ενυπάρχει σύμφυτη εξουσία για διασφάλιση της συνταγματικής τάξης με προσφυγή στο δίκαιο της ανάγκης. Η διαπίστωση υπαρκτού κινδύνου για την κατάρρευση της συνταγματικής τάξης δικαιολογεί την ενεργοποίηση της εφεδρείας του δικαίου, του δικαίου της ανάγκης, για τη διάσωσή της. Στην Ibrahim κρίθηκε ότι (α) τα γεγονότα που μνημονεύονται στο προοίμιο του Ν 33/64 είχαν πραγματικό έρεισμα, (β) ως αποτέλεσμα η δικαστική λειτουργία περιήλθε σε αποτελμάτωση, οπότε (γ) δικαιολογείτο η επίκληση του δικαίου της ανάγκης για τη λήψη έκτακτων μέτρων προς διασφάλιση της απονομής της δικαιοσύνης μέσα στα θεσμικά πλαίσια που προβλέπει το Σύνταγμα. Επίσης, στο σύγγραμμα του καθηγητή de Smith, Constitutional and Administrative Law, 5th Ed., σελ. 80-81, σημειώνεται ότι η Κύπρος δεν είναι η μόνη χώρα της Κοινοπολιτείας όπου προέκυψε ανάγκη για την εξασφάλιση της λειτουργίας του κράτους με βάση το δίκαιο της ανάγκης. Κύρια γνωρίσματα του δικαίου της ανάγκης, τονίζει ο συγγραφέας, είναι η αναλογικότητα μεταξύ των μέτρων που λαμβάνονται και του κακού του οποίου επιδιώκεται η αποτροπή, και ο μεταβατικός τους χαρακτήρας (essentially a transient phenomenon).

Η απελθούσα κυβέρνηση, καλώς ή κακώς, εμείς λέμε χρονικά πολύ κακώς, διόρισε τον κ. Σταυρινάκη ως υποδιοικητή της ΚΤΚ, όμως ο κυβερνητικός εκπρόσωπος της παρούσας κυβέρνησης δήλωσε πολλάκις ότι βιώνουμε συνθήκες έκτακτης ανάγκης.

Παρά το πρόδηλο των συνθηκών, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, ανακοινώνοντας την ανάκληση του διορισμού Σταυρινάκη, σημείωσε χαρακτηριστικά ότι: «Η βασική νομική άποψη που ουσιαστικά δεν δικαιολογεί την επίκληση του δικαίου της ανάγκης βασίζεται στο άρθρο 118 του Συντάγματος και θεωρεί ότι ο διορισμός, ο οποίος έγινε την 4η Φεβρουαρίου, δεν υφίσταται και μπορεί να ανακληθεί διότι οι έκτακτες συνθήκες, ανάγκες και τα δεδομένα εκείνα που θα δικαιολογούσαν την επίκληση του δικαίου της ανάγκης, ουσιαστικά, δεν υφίστανται».

Οι συνθήκες που βιώνουμε ως λαός εμπεριέχουν όλα τα συστατικά στοιχεία της έννοιας της έκτακτης ανάγκης, μιας πρωτοφανούς οικονομικής κρίσης, από την οποία για να βγει η πατρίδα μας και να αποφύγει το φάσμα της χρεοκοπίας και της καταστροφής, χρειάζεται πρωτίστως εθνική συνεννόηση, ομοψυχία και συλλογική σοφία και προσπάθεια. Με θλίψη παρατηρούμε ότι η συγκεκριμένη ενέργεια της κυβέρνησης ούτε τα ορθά μηνύματα στέλνει ούτε την αναγκαία ενότητα σφυρηλατεί.

Αυτές τις στιγμές, η κυβέρνηση και η πολιτική ηγεσία οφείλουν να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων, διότι προέχει η σωτηρία της Κύπρου και στην κυριολεξία η επιβίωση του λαού! Τα υπόλοιπα έχουμε καιρό να τα δούμε και να τα διορθώσουμε και πρωτίστως να λειτουργήσει επιτέλους το κράτος δικαίου...

Ο κ. Χρίστης Λοττίδης είναι νομικός.

Με meemob τεχτάρω και σερφάρω **δωρεάν** με κάθε top-up!

Θέλεις να μην ξαναπληρώσεις ποτέ για sms και MB; Έλα κι εσύ στη νέα καρτοκινητή meemob και πάρε **δωρεάν** με κάθε top-up, 200 sms προς όλα τα εθνικά δίκτυα και 50 MB. Επιπλέον, έχεις και όλη την αξία της κάρτας σου για να τη χρησιμοποιήσεις όπως θέλεις!

Γραμμή Εξυπηρέτησης 136

- Τα δωρεάν MB και sms έχουν περίοδο ισχύος 30 μέρες
- Τα 50 MB ισχύουν για top-up άνω των €5

www.meemob.com.cy facebook.com/meemob.cy twitter.com/meemob_cy

mee mob
POWERED BY MTN

Η ΝΕΑ ΚΑΡΤΟΚΙΝΗΤΗ

08-PARASKHNIO.qxp_KATHI 4/13/13 12:51 AM Page 8

Μάνα μου τα κλεφτόπουλα, τρώνε και τραγουδάνε, άιντε πίνουν και γλεντάνε

Μελετώντας την ιστορία

Για τη συγγραφή της ιστορίας της κυπριακής οικονομικής κρίσης σίγουρα θα χρειαστούν πολλά χρόνια και μην περιμένετε να δείτε ομοφωνία απόψεων, αφού οι ερμηνείες των αιτίων και των γεγονότων θα ποικίλουν. Θα δείτε και τις δύο πλευρές να αλληλοκατηγορούνται για «ιδεοληψία» (γιατί μπήκαμε στην Ευρωζώνη οι μεν, γιατί συμπεριφερθήκατε εχθρικά στις τράπεζες οι δε), θα δείτε πρόσωπα κλειδιά που μάλλον για την «πάρτη τους» δούλεψαν να χρεώνονται πολιτικά στους μεν ή στους δε και βέβαια να αναζητούνται πολιτικοί αποδιοπομπαίοι τράγοι. Κι όμως, το σύνολο του πολιτικού και οικονομικού συστήματος της Κύπρου με τη στάση του υποβοήθησε στο να δημιουργηθεί αυτή η «τέλεια καταιγίδα» που έπληξε την οικονομία του νησιού με δολοφονική ισχύ. Η σύγκλιση δηλαδή όλων των διεθνών και εθνικών συγκυριών. Κάτι σαν την «Σάντι» που χτύπησε την Αμερική τον περασμένο Νοέμβριο και συνδύαζε του ισχυρούς ανέμους, το τεράστιο μέτωπο 900 μιλίων και σαν κερασάκι στην τούρτα ήλθε κι η πανσέληνος, ενισχύοντας την παλίρροια και το ύψος των υδάτων. Θα ακούσετε λοιπόν και θα διαβάσετε πολλά «αν» και «θα» και «ίσως» τα οποία δεν θα έχουν και πολλή μεγάλη αξία, πλην της ιστορικής.

• • • •

Μα πόσο ξύλο;

Καλά οι εταίροι μας έχουν απογοητεύσει πλήρως. Τους στείλαμε τον άνθρωπο μας, τον Νίκαρο, και έχει από την ημέρα που εκλέγηκε, του δίνουν «ραφτί». Πήγε για μαλλί και βγήκε κουρεμένος ένα πράμα. Δεν μας έφτανε η ψυχρολουσία στα πρώτα Γιούρογκρουπ, τώρα του άρχισε και ο Ντράγκι. Έλεος ρε παιδιά. Λυπηθείτε τον λίγο...

• • • •

Οι Γερμανοί και οι δικοί μας

Τώρα θα πείτε, «τι μας λες ρε Ιανέ. Δηλαδή να μην πηγαίνουμε στα Lidl;». Το που θα πηγαίνει ο καθένας για ψώνια είναι δική του δουλειά. Αλλά ας δουν και λίγο τις τιμές οι «δικοί μας». Λιγότερο κέρδος δεν θα βλάψει κανένα. Τους καλούς καιρούς πολλοί από σας κύριοι μαζέψατε καλό κομπόδεμα στις τράπεζες, αν σας του κούρεψαν είναι άλλο κι άλλοι αν κάποιοι εντοπιστούν και στις λίστες με εξωτερικές αποταμιεύσεις. Τώρα θα πρέπει όλοι να βοηθήσουμε να κρατηθεί η βάρκα μας πάνω στο κύμα, διαφορετικά το κέρδος θα πηγαίνει όλο στους Γερμανούς.

• • • •

Φάτε τον διοικητή

Είναι πλέον και εκτός Κύπρου γνωστό ότι τον Πανίκο Δημητριάδης θέλουν να τον στείλουν πρόωρα σε σύνταξη, κυρίως οι κύκλοι εκείνοι που επιδιώκουν να διορίσουν νέο Δ.Σ. στην ανακεφαλαιοποιημένη Τράπεζα Κύπρου, για μπορέσουν να διατηρήσουν την ελπίδα ότι θα καταφέρουν να κλείσουν τις τεράστιες τρύπες χρεών που έχουν στην Λαϊκή και την Τράπεζα Κύπρου. Το περίεργο είναι πως η κυβέρνηση Αναστασιάδη συντάσσεται με παγιωμένα κατεστημένα που οδήγησαν τον τόπο στην οικονομική ανέχεια αντί να επιδιώκει την πλήρη κάθαρση και μεταρρύθμιση. Πηγή της στήλης μας πληροφόρησε ότι την περασμένη Τετάρτη, ο μεγάλος επικοινώνησε με τον διαχειριστή της Τράπεζα Κύπρου και του κατάστησε σαφές ότι ο Λόφος θέλει να έχει πρώτο λόγο στο νέο δ.σ. και έδωσε «συμβουλές» για το τι δέον γενέσθαι. Φυσικά, πρώτο λόγο για το διορισμό του δ.σ. έχει ο Πανίκος αλλά ο Λόφος φαίνεται να πιστεύει ότι θα μπορέσει να τον εκτοπίσει με κάποιο τρόπο, εξού και οι δύο τελευταίες παραιτήσεις από το δ.σ της Κεντρικής. Μόνο που βγήκε ο Ντράγκι και χάλασε λίγο τη συνταγή. Η ίδια πηγή μας είπε επίσης ότι ο όμιλος συμφερόντων που σπρώχνει για βολικό δ.σ. στην Τράπεζα Κύπρου, έχει υπό την προστασία του και ΜΜΕ, τα οποία θα επωφεληθούν τα μάλα αν επιτύχει το project.

• • • •

Δεν συντρέχει λόγος

Η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη, να ανακαλέσει την πράξη διορισμού του Σπύρου Σταυρινάκη ως υποδιοικητή στην Κεντρική Τράπεζα, άνοιξε ένα νέο μέτωπο στη διαχείριση της οικονομικής κρίσης. Αναφερόμενος στην ανάκληση της πράξης διορισμού του Υποδιοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, ο Χρίστος Στυλιανίδης είπε ότι η βασική νομική άποψη που ουσιαστικά δεν δικαιολογεί την επίκληση του δικαίου της ανάγκης βασίζεται στο άρθρο 118 του Συντάγματος και θεωρεί ότι ο διορισμός, ο οποίος έγινε την 4η Φεβρουαρίου δεν υφίσταται και μπορεί να ανακληθεί διότι οι έκτακτες συνθήκες, ανάγκες και τα δεδομένα εκείνα που θα δικαιολογούσαν την επίκληση του δικαίου της ανάγκης, ουσιαστικά, δεν υφίστανται». Αν τώρα οι συνθήκες δεν είναι έκτακτες πότε νομίζετε ότι θα είναι; Κι αν δεν είναι έτσι γιατί τότε έχουμε βοηθό Γενικό Εισαγγελέα;

• • • •

Μερεμέτια παντός είδους

Βγήκε ο προχθές ο Πρόεδρος και δήλωσε ότι η κυβέρνηση ζήτησε οικονομική βοήθεια από την Ε.Ε. και καπάκι βγήκε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος με γραπτή διόρθωση σημειώνοντας ότι «η Κυπριακή Κυβέρνηση δεν έχει ζητήσει επιπρόσθετη οικονομική βοήθεια υπό το Μνημόνιο με την Τρόικα. Αυτό, το οποίο συζητεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης με Ευρωπαίους αξιωματούχους είναι το ενδεχόμενο αύξησης των ευρωπαϊκών κονδυλίων, με στόχο την ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή». Φίλτατε Στυλιανίδη μου θυμίζεις κάτι ημιφορτηγά στην Αθήνα με την επιγραφή: «ΧΡΙΣΤΑΡΑΣ: γίνονται μερεμέτια παντός είδους»!

• • • •

Η διαδήλωση Λιλλήκα

Ο Γιώργος Λιλλήκας ανακοίνωσε πως σήμερα θα εξαγγείλει τις προθέσεις του για δημιουργία Κινήματος, «για να οργανώσουμε όλους εκείνους τους πολίτες που αγωνιούν και είναι διατεθειμένοι να αγωνιστούν για το μέλλον της πατρίδας και των παιδιών μας, για να ενώσουμε τους πολίτες και τις δυνάμεις εκείνες που είναι έτοιμες να αγωνιστούν και να διεκδικήσουν την εθνική μας αξιοπρέπεια, όλους εκείνους που νιώθουν αγανακτισμένοι, που νιώθουν απογοητευμένοι από τις επιλογές που έκαναν». Το εκπληκτικό όμως ήταν ότι δήλωσε, πως ο ίδιος είναι έτοιμος να ηγηθεί μιας μαζικής διαδήλωσης έξω από το Προεδρικό ή τη Βουλή, εάν και εφόσον αυτή θα αριθμεί πέραν των 20 χιλιάδων ατόμων, ώστε να σταλεί ένα σοβαρό μήνυμα προς τους Ευρωπαίους εταίρους μας». Καλά βρε Γιώργο τι θα κάμεις δηλαδή θα βάλεις σεκιουριτάδες να μετρούν κι όταν η συγκέντρωση φτάσει τις 20.000 και ένα θα ανεβείς στο βήμα;

• • • •

Οι παραπλανημένοι

Ήταν ενδεικτική η δήλωση του Νικόλα Παπαδόπουλου, ότι η Βουλή παραπλανήθηκε και στήριξε τη Λαϊκή με 1.8 δισ. Μα είναι δυνατό να γίνονται τέτοιες δηλώσεις από βουλευτές που υποτίθεται είναι σαΐνια της οικονομίας, που συμβουλεύουν κυβερνήσεις, κόμματα και τράπεζες και να μην ζητείται άμεσα η παραπομπή στη δικαιοσύνη εκείνων που τους παραπλάνησαν. Όσοι σας παραπλάνησαν κ. Παπαδόπουλε να πάνε φυλακή κι εσείς οφείλετε να διαβάζετε μέχρι και τη σελίδα 63, διαφορετικά να δηλώσετε αχάπαροι και να πάτε στα σπίτια σας.

• • • •

Το ακύρωσε

Στις 27/03/13 η Επιτροπή Θεσμών της Βουλής ζήτησε από την Κεντρική Τράπεζα (ΚΤΚ) στοιχεία μεταφοράς εκτός Κύπρου κεφαλαίων άνω των 100.000 ευρώ, τα οποία αφορούσαν την περίοδο για ένα χρόνο από τις 18 Μαρτίου 2012. Η Κεντρική Τράπεζα διαβίβασε στην Επιτροπή Θεσμών στοιχεία για μεταφορά κεφαλαίων από την 1/03/13 έως και την ημέρα που πάρθηκε η απόφαση για κούρεμα καταθέσεων, μια λίστα δηλαδή με 6000 άτομα και εταιρείες. Η Βουλή εν τη σοφία της αντέδρασε έντονα επειδή δεν της εστάλησαν τα στοιχεία ολόκληρου του χρόνου. Όταν όμως έκαμε κατόπιν υπόδειξης τον πολλαπλασιασμό, δηλαδή για περίοδο δέκα ημερών η λίστα περιλάμβανε 6000 ενώ για 52 βδομάδες θα προέκυπταν πέραν των 300.000 και δουλειά πολλών ανθρώπων για πολλές ημέρες, τότε ο κ. Συλλούρης έστειλε επιστολή στην Κεντρική και είπε «άκυρο».

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Τα LIDL στην Κερύνεια

Ο κατάλογος ταξιδιών που κυκλοφορεί στη Γερμανία στη γνωστή αλυσίδα των υπεραγορών, υπό τον τίτλο «Lidl Reisen» δηλαδή «Ταξίδια Lidl», διαφημίζει βεβαίως και την κατεχόμενη Κερύνεια, υπό τον τίτλο «Βόρεια Κύπρος - Κερύνεια». Σημειώστε ότι τα πακέτα για «Βόρεια Κύπρο» βρίσκονται αμέσως μετά από τα πακέτα για την «Τουρκική Ριβιέρα». «Απολαύστε υπέροχες μέρες ξεκούρασης, στο υπέροχο τοπίο, στο ήπιο κλίμα, σε φυσικές παραλίες με κρυστάλλινα νερά», είναι το μότο για την Κερύνεια.

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Μάριο Ντράγκι

Επειδή μας έκανε και γελάσαμε!

Χρίστης Θ. Λοπίδης

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

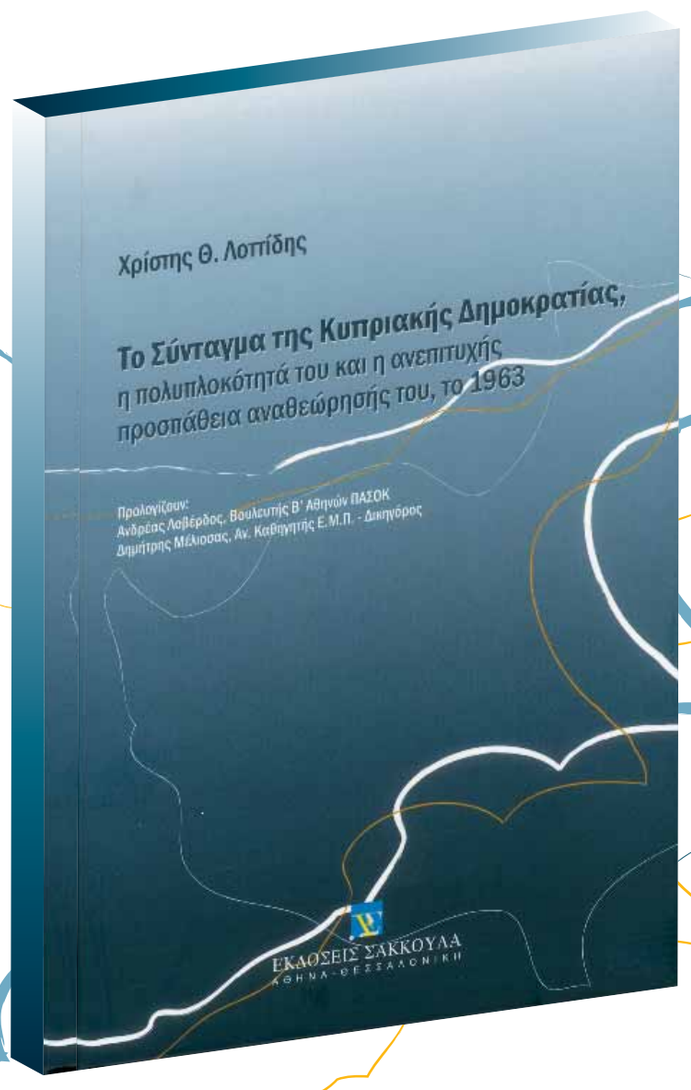

Το βιβλίο διατίθεται:
Εκδόσεις Σάκκουλα: Ιπποκράτους 23, 10679 Αθήνα | Φράγκων 1, 54626 Θεσσαλονίκη
Από τα γραφεία της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, Έγκωμη, τηλέφωνο 22 472500

ΒΟΛΕΣ

Ανάθεμα στην Τρόικα, ανάθεμα και στους κλέφτες

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ**

Η κατάρρευση της «πυραμίδας» των τραπεζών, συμπαρασύρει και την «πυραμίδα» του πολιτικού κατεστημένου. Ο παφλασμός είναι εκκωφαντικός και ο πανικοβλημένος κοσμάκης παρακολουθεί αποσβολωμένος τα «ναι μεν αλλά» και για όλα φταίνε «οι άλλοι». Ο φτωχόκοσμος κλαίει γοερά επί των ερειπίων, αλλά και γελά χαιρέκακα, με αυτούς που «κοκορεύονταν» ότι ήταν τάχα επώνυμοι και μπορούσαν να αγοράσουν ακόμη και ψυχές. Και μονολογεί: ας όψονται αυτοί που μας κατέστρεψαν. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου, πολύ σοφά είπε να πάει «στον αγύριστο η Τρόικα», όταν πληρώσουμε τα χρέη μας, αλλά έπρεπε να προσθέσει να πάνε από τώρα στον «αγύριστο», στο «ανάθεμα» και όλοι οι κλέφτες του «λευκού κολάρου». Όλοι αυτοί -εδώ και στας Ευρώπας- που οδήγησαν χιλιάδες ανθρώπους στα κοινωνικά παντοπωλεία για ένα κομμάτι ψωμί.

Ο κοσμάκης βιώνει αυτές τις μέρες την ιστορία του βοσκού του ψεύτη. Ο μύθος του Αισώπου λέει ότι ο πονηρός βοσκός θέλησε να κοροϊδέψει τους συγχωριανούς του. Ανέβηκε σε μια πέτρα και άρχισε να φωνάζει ότι ήρθαν λύκοι και κατασπαράζουν τα πρόβατά του. Έτρεξε όλο το χωριό για να βοηθήσει, αλλά βρήκε τον βοσκό να γελά. Η κουτοπονηριά επαναλήφθηκε ύστερα από μερικές μέρες με τον γελαστό βοσκό. Οι χωριανοί εξοργίστηκαν αλλά δεν τιμώρησαν τον βοσκό. Ύστερα από μερικές μέρες, ήρθε η πραγματική αγέλη λύκων και επιτέθηκε στο κοπάδι του βοσκού. Ωστόσο, κανείς δεν ανταποκρίθηκε στις φωνές και στην αγωνία του βοσκού. Και έτσι επιβεβαιώθηκε η ρήση ότι όλα εδώ πληρώνονται και ότι ο ψεύτης και ο κλέφτης τον πρώτο χρόνο χαίρονται.

Κανένας δεν πιστεύει πλέον κανένα και όλα -νόμοι και θεσμοί- κινούνται σε μία κινούμενη άμμο. Τη μια ώρα μας διαβεβαίωναν όλοι οι «επίσημοι» ότι δεν θα γίνει «κούρεμα» καταθέσεων και λίγο αργότερα ανακοίνωναν «κούρεμα». Τη μια μέρα είχαμε στη Βουλή, το περήφανο «όχι» στο «κούρεμα». Την επομένη όμως, είδαμε την παράδοση κατά κράτος, με τη διάλυση κυπριακών τραπεζών και γενικό «κούρεμα». Αλλά μόνο των αθώων ντόπιων, αφού οι ξένοι εξαιρέθηκαν. Εξωφρενική ήταν και η λογική να πληρώσουν οι φορολογούμενοι πολίτες για ιδιωτικές επιχειρήσεις, όπως είναι οι τράπεζες, οι οποίες κατέβαλαν εξωπραγματικά μπόνους και μισθούς, χωρίς να δίνουν λογαριασμό σε κανένα.

Ζούμε στην Ευρώπη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όμως κάποιοι «άγνωστοι» έκαναν το τέλειο έγκλημα και μάλιστα με τη δύναμη του νόμου. Μπήκαν στις τσέπες χιλιάδων ανθρώπων και άρπαξαν από τους τραπεζικούς λογαριασμούς τις οικονομίες τους. Ούτε λόγος για το «πάρτι» των τραπεζιτών, ούτε λόγος για τους ακριβοπληρωμένους ελεγκτές της Κεντρικής Τράπεζας, ούτε λόγος για τους «εγκεφάλους» της Φραγκφούρτης, ούτε λόγος και για τους «κοστουμαρισμένους» της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Δηλαδή όλοι αυτοί που έφταιξαν, δεν πρόκειται να πληρώσουν.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Τραγελαφική είναι και η ιστορία με τις ερευνητικές επιτροπές, οι οποίες λειτουργούν μόνο για ψυχολογική εκτόνωση των πολιτών και βεβαίως για να κουκουλώνουν τους δράστες εγκλημάτων. Χρηματιστηριακό σκάνδαλο, δημόσιες παραδοχές τραπεζιτών για εγκλήματα και όμως κανένας δεν οδηγήθηκε στη φυλακή. Τα ίδια και χειρότερα με την τραγωδία της «Helios», όπου κανένας δεν τιμωρήθηκε. Αποκορύφωμα η ιστορία του Μαρί, όπου η έκθεση καταπέλτης του Πόλυ Πολυβίου σκονίζεται στα συρτάρια κάποιου γραφείου. Βεβαίως ούτε λόγος για να αλλάξουν οι διαδικασίες, ούτε κουβέντα για να διαφοροποιηθούν οι έλεγχοι και σίγουρα ούτε σκέψη για να εφαρμοστεί στην πράξη η αξιοκρατία.

Στο Οικουμενικό Πατριαρχείο υπάρχει ένας άλλος τρόπος για να τιμωρούνται οι απατεώνες που κλέβουν την περιουσία των ομογενών αλλά και την εκκλησιαστική περιουσία. Αντί να καλούν την Αστυνομία και τις αρχές, συνέρχεται η Σύνοδος του Πατριαρχείου, εξετάζει τις υποθέσεις και αναλόγως βγάζει και την ποινή που δεν είναι άλλη από τον «αφορισμό». Άντε τώρα να βρεθεί άνθρωπος, είτε πιστός, είτε άπιστος που να μη φοβάται ένα πατριαρχικό αφορισμό. Εδώ οι πρώτοι που φοβούνται το «μάτι» είναι οι άπιστοι. Και η Εκκλησία της Κύπρου, αντί να εκδίδει «χλιαρές» ανακοινώσεις, καλό θα ήταν να καταδικάσει με τον εκκλησιαστικό τρόπο, όλους αυτούς τους αθεόφοβους, οι οποίοι «πατούν επί πτωμάτων» για να καταξιωθούν κοινωνικά. Στην Κωνσταντινούπολη οι αφορισμοί διαβάζονται δημοσίως στους ναούς. Γιατί όχι και στους ναούς της Κύπρου. Αν μη τι άλλο οι αφορισμοί, θα αποτελούν τις μόνες τιμωρίες, όλων αυτών των εγκληματιών, που βρίσκονται στο απυρόβλητο των νόμων.

Έρχονται ειδικοί σύμβουλοι για το αέριο

Ο κ. Γιώργος Λακκοτρύπης ετοιμάζει πρόταση προς το Υπουργικό για τον σαφή καθορισμό των ρόλων και αρμοδιοτήτων της ΚΡ.ΕΤ.Υ.Κ.

Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ**

Στην πρόσληψη ειδικών εμπειρογνωμόνων οι οποίοι θα συμβάλουν καθοριστικά στην προσπάθεια του Υπουργείου Ενέργειας για διαμόρφωση του πλαισίου στρατηγικής της Κυπριακής Δημοκρατίας για την εκμετάλλευση του φυσικού αερίου, θα προχωρήσει η κυβέρνηση. Αυτό αποκάλυψε στην «Κ» ο υπουργός Ενέργειας, Γιώργος Λακκοτρύπης, τονίζοντας πως τουλάχιστον το προσχέδιο της στρατηγικής αυτής θα πρέπει να είναι έτοιμο στις αρχές του φθινοπώρου, ούτως ώστε να τεθεί και ενώπιον της Τρόικας, όπως προνοείται από το Μνημόνιο. Ο ρόλος της Τρόικας θα είναι συμβουλευτικός, τα χρονοδιαγράμματα ωστόσο τα οποία θέτει είναι μια σοβαρή πίεση για να προχωρήσουν τα πράγματα προς την ορθή κατεύθυνση.

Νέος γενικός διευθυντής στο Υπουργείο Ενέργειας ο Στέλιος Χειμώνας. Προσπάθειες και για ξεπάγωμα της θέσης του διευθυντή της Υπηρεσίας Ενέργειας

Η συγκρότηση αυτής της στρατηγικής θα συμβάλει στον ακριβή καθορισμό στόχων, διαδικασιών και χρονοδιαγραμμάτων, και μέσα από τη θεσμική κατοχύρωση αναμένεται ότι θα κρατήσει μακριά από τους κομματικούς διαξιφισμούς και τις αντιπαραθέσεις το μόνο πράγμα που αφήνει προοπτικές ανάπτυξης αυτή τη στιγμή για τον τόπο.

Θα ανέμενε κανείς, δεδομένων των ενεργειών που βρίσκονται εν εξελίξει –βρισκόμαστε δηλαδή δύο με τρεις μήνες πριν από τη διενέργεια της δεύτερης, επιβεβαιωτικής γεώτρησης στο τεμάχιο «12», ενώ θα αρχίσουν τις σεισμολογικές έρευνες και οι άλλες δύο εταιρείες τις οποίες αδειοδοτήσαμε σε άλλα πέντε τεμάχια–, ότι τα πράγματα μπήκαν σε μια ευθεία και κυλούν ομαλά. Δεν είναι όμως αυτή η πραγματικότητα. Ο κ. Λακκοτρύπης, αναλαμβάνοντας τα ηνία του Υπουργείου, βρέθηκε αντιμέτωπος με την αποσύνθεση της Υπηρεσίας Ενέργειας, ενώ η χαριστική βολή ήρθε με τον διορισμό της γενικής διευθύντριας στο πηδάλιο του Υπουργείου Εργασίας. Αυτή η αβάστακτη μοναξιά του υπουργού Ενέργειας θα διαρκέσει έως τις 22 Απριλίου, ημερομηνία κατά την οποία αναλαμβάνει καθήκοντα ο νέος γενικός διευθυντής, Στέλιος Χειμώνας. Ο κ. Χειμώνας παίρνει μετάθεση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και ήταν μία προσωπική επιλογή του υπουργού. Φαίνεται πως υπάρχει χημεία μεταξύ τους, αφού έχουν έναν κοινό κώδικα επικοινωνίας, και οι προοπτικές για άψογη μεταξύ τους συνεργασία είναι πολύ καλές. Ένα από τα πρώτα ζητήματα που θα πρέπει να διαχειριστεί ο κ. Χειμώνας θα είναι να βάλει την υπογραφή του για έγκριση του προγράμματος της ΕΝΙ, ώστε να μπορέσουν να αρχίσουν σύντομα οι σεισμικές έρευνες στα τεμάχια 2, 3 και 9.

Παράλληλα με αυτόν τον διορισμό, θα γίνει προσπάθεια να ξεπαγώσει η θέση του διευθυντή Ενέργειας στο Υπουργείο, η οποία παραμένει κενή μετά τον διορισμό από την προηγούμενη κυβέρνηση του Σόλωνα Κασίνη στη θέση του δεύτερου αντιπροέδρου της Κρατικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων (ΚΡ.ΕΤ.Υ.Κ).

Άλλο ένα βασικό ζήτημα που βαίνει προς ξεκαθάρισμα είναι ο διακριτός ρόλος των αρμόδιων αρχών για το φυσικό αέριο. Αυτό αξιώνει και το Μνημόνιο, ήταν όμως και καθολική απαίτηση της αντιπολίτευσης στους χειρισμούς του Νεοκλή Συλικιώτη, ο οποίος θέλησε να επιβάλει κατά τους τελευταίους μήνες της θητείας του την ΚΡ.ΕΤ.Υ.Κ. Όπως ο ίδιος ο υπουργός ανέφερε στην «Κ», ετοιμάζει πρόταση προς το Υπουργικό αναφορικά με τον ρόλο και τις εξουσίες που θα έχει ο κάθε θεσμός. Όπως μας εξήγησε, θα είναι διακριτές οι αρμοδιότητες του κάθε οργάνου, αλλά δεν θέλησε να αναφερθεί σε περαιτέρω λεπτομέρειες. Άλλωστε το έγγραφο αυτό είναι υπό διαμόρφωση.

Μνημόνιο με Noble Energy

Την εβδομάδα που πέρασε, τα ζητήματα ενέργειας απασχόλησαν και συνέδριο στη Λευκωσία, στο οποίο παρευρέθηκε και μίλησε ο πρόεδρος της Noble Energy, Τσαρλς Ντέιβιντσον, ο οποίος πραγματοποίησε και συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Μιλώντας σε δημοσιογράφους, ανέφερε πως ζήτησε από την κυπριακή κυβέρνηση δύο πράγματα: Πρώτον, την υπογραφή της εμπορικής συμφωνίας με την εταιρεία του για τη δημιουργία του τερματικού LNG, προϋπόθεση για να αρχίσει η εξόρυξη και εκμετάλλευση του φυσικού αερίου από το «Αφροδίτη». Δεύτερον, την έγκριση εκ μέρους της κυβέρνησης και επιπλέον συνεργατών για συνεκμετάλλευση του κοιτάσματος.

Όπως φαίνεται, τα θέματα που έθεσε η Noble Energy προωθούνται. Το μνημόνιο συναντίληψης, που ετοιμάστηκε από την εταιρεία και την ΚΡ.ΕΤ.Υ.Κ., βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Προνοεί μεταξύ άλλων ότι θα γίνει το τερματικό, ότι αυτό θα πρέπει να ικανοποιεί τις προδιαγραφές που θέτει η Ε.Ε. και ότι ώς το τέλος του χρόνου, εάν δεν υπάρξει μεταξύ των δύο μερών τελική συμφωνία, η συμφωνία ακυρώνεται.

ΚΥΠΕ

Το Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ Κυπριακής Δημοκρατίας και Noble Energy βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνική επεξεργασία. Προνοεί αυτό που ζήτησε ο Τσ. Ντέιβιντσον από τον Ν. Αναστασιάδη: τη δέσμευση για κατασκευή του τερματικού LNG. Αυτό θα δώσει ώθηση στην ταχύτερη εκμετάλλευση του «Αφροδίτη».

Συμφωνία συνεκμετάλλευσης

Η εκμετάλλευση του φυσικού αερίου στο «Αφροδίτη» προϋποθέτει και κάτι άλλο βασικό: τη συμφωνία συνεκμετάλλευσης του κοιτάσματος μεταξύ των κυβερνήσεων Κύπρου και Ισραήλ. Το θέμα ήταν στο επίκεντρο των συναντήσεων που είχαν την περασμένη Τρίτη στο Τελ Αβίβ οι υπουργοί Εξωτερικών και Ενέργειας. Η προσπάθεια είναι να διαμορφωθούν οι συνθήκες ώστε, στις αρχές Μαΐου, όταν θα επισκεφθεί τη γείτονα ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, να υπογραφεί η θεμελιώδης αυτή συμφωνία.

Το θέμα του LNG και της συμμετοχής του Ισραήλ στην κυπριακή υποδομή δεν έχει ξεκαθαρίσει, καθώς εκκρεμεί η πολιτική απόφαση εκ μέρους του Τελ Αβίβ για εξαγωγές φυσικού αερίου. Πάντως, η Noble Energy θεωρεί, όπως είπε ο πρόεδρός της, πως ο πιο βιώσιμος τρόπος εκμετάλλευσης του φυσικού αερίου είναι η υγροποίησή του και ευνοεί συνέργειες Κύπρου-Ισραήλ στο θέμα του τερματικού LNG ώστε να διαμορφωθούν οικονομίες κλίμακας και να βρεθούν κοινές αγορές.

ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΩΝ

Το νέο ξεκίνημα της Τράπεζας Κύπρου

Η κυπριακή οικονομία βρίσκεται μπροστά σε νέες και σημαντικές προκλήσεις. Ειδικά στο χρηματοπιστωτικό τομέα συντελούνται μεγάλες αλλαγές. Η Κύπρος έχει ανάγκη από ένα υγιές και αξιόπιστο τραπεζικό σύστημα που να βάζει γερές βάσεις για την ανάπτυξη της οικονομίας μας.

Η Τράπεζα Κύπρου ξεκινά μία νέα πορεία και υλοποιεί το σχέδιο αναδιάρθρωσής της, αξιοποιώντας όλες τις διαχρονικές της δυνάμεις και αναγνωρίζοντας τις αδυναμίες του παρελθόντος.

Ισχυρό όπλο της είναι η εμπειρία, οι γνώσεις και οι ικανότητες των εργαζομένων της. Με νέα στρατηγική, σύγχρονη οργανωτική δομή και διαδικασίες, η Τράπεζα Κύπρου θα αντιμετωπίσει με επιτυχία τις προκλήσεις που έχει μπροστά της.

Με επικέντρωση στην κυπριακή αγορά, η Τράπεζα Κύπρου θα αποκτήσει και πάλι τον πρωταγωνιστικό της ρόλο σαν δύναμη οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης.

Η πρόκληση που η Τράπεζα Κύπρου έχει μπροστά της είναι η σημαντικότερη των τελευταίων δεκαετιών. Οφείλουμε απέναντι στον τόπο μας, να εκπληρώσουμε το θεσμικό μας ρόλο σαν το κύριο στήριγμα και της οικονομίας και της κοινωνίας μας. Αυτό που αποδείξαμε στα 114 χρόνια ζωής μας, θα το αποδείξουμε ξανά σήμερα με τη σκληρή προσπάθεια που θα καταβάλουμε, για να αναδειχθεί και πάλι από την Τράπεζα Κύπρου το **"Κοινό Κυπρίων"**.

Τράπεζα Κύπρου

10-POLITIKH_KATHI 4/12/13 11:25 PM Page 10

Σοβαρό το ενδιαφέρον για ρωσικές επενδύσεις

Μάρκος Σιαπάνης: Έτοιμοι Ρώσοι και Ουκρανοί επιχειρηματίες να βάλουν εκατομμύρια σε ακίνητα και τουρισμό

ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Είναι σαράντα χρόνια στη ρωσική επιχειρηματική σφαίρα, ο Μάρκος Σιαπάνης από το Φρέναρος, αποκαλείται χαϊδευτικά από τους Κύπριους που πηγαινοέρχονται στη Ρωσία και «μουχτάρης» της Μόσχας. Ξέρει το επιχειρείν της αχανούς χώρας και των δορυφόρων της όπως την παλάμη του, γι' αυτό κι έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον η άποψη του γύρω από το πιο κρίσιμο ερώτημα που απασχολεί σήμερα την Κύπρο: Θα μείνουν ή θα φύγουν οι Ρώσοι επιχειρηματίες από το νησί μας;

«Οι Ρώσοι θα μείνουν στην Κύπρο, την οποία έχουν συνηθίσει σαν δεύτερη τους πατρίδα και ως χώρο ελεύθερης επιχειρηματικής δράσης. Επίσης νοιώθουν οικεία, λόγω κουλτούρας και θρησκείας και επειδή πάμπολλοι Κύπριοι μιλούν ρώσικα και ξέρουν τη νοοτροπία τους. Μεγάλο ρόλο, για να παραμείνουν στην Κύπρο, θα παίξουμε εμείς οι ρωσομαθείς, που τους πείσαμε να έρθουν εδώ, να κάνουν το νησί μας επιχειρηματική τους βάση αλλά και δεύτερη πατρίδα τους, ιδιαίτερα για τις οικογένειές τους που αισθάνονται εδώ ασφάλεια, άνεση και την εκτίμηση των Κυπριών και σε μας βλέπουν τους συμμάχους τους στη διεκδίκηση και αποκατάσταση των χαμένων ισορροπιών, λόγω του απροειδοποίητου και άδικου γι' αυτούς κουρέματος.

Ρωσικά και ουκρανικά funds βλέπουν ευκαιρίες στην Κύπρο που θα αποδώσουν σε 3-5 χρόνια

*– **Φτάνουμε δηλαδή στο τι θα πρέπει να κάνουμε γι' αυτούς ως Κύπρος;***

– Πρέπει να δώσουμε σε όποιο επιχειρηματία και την οικογένειά του έχει χάσει πάνω από 300.000 δολάρια, μόνιμη παραμονή στην Κύπρο. Στη συνέχεια να βοηθήσουμε ως κράτος να αποκατασταθεί η ζημιά τους με ευφάνταστες λύσεις.

*–**Υπάρχουν τέτοιες;***

– Φυσικά. Ας υποθέσουμε ότι μετά το κούρεμα ένας επιχειρηματίας έχει λαμβάνειν 600.000 ευρώ. Αντί, να του δοθούν σε δόσεις ενός διαστήματος δύο ή τριών ετών τα χρήματα του, αν αγοράσει ένα σπίτι από τη συγκεκριμένη τράπεζα, να γίνει συμψηφισμός και την επόμενη μέρα να παίρνει και το υπόλοιπο των χρημάτων του μαζί με την άδεια παραμονής αυτού και της οικογένειάς του. Έτσι αποκαθίσταται εν μέρει η ζημιά και η τράπεζα απαλλάσσεται από ένα ακίνητο που διαφορετικά η αξία του θα ήταν μηδαμινή.

*–**Υπάρχουν πολλοί «εγκλωβισμένοι» Ρώσοι και Ουκρανοί στην Κύπρο, που θα αποδέχονταν μια τέτοια ρύθμιση;***

– Κατά την εκτίμησή μου είναι πέραν των 5.000. Αυτόματα κάτι τέτοιο σημαίνει αντίστοιχες πωλήσεις ακινήτων και επανεκκίνηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ρώσων και των Ουκρανών στο νησί μας, πέραν από τα παράλληλα οφέλη που θα έχει η οικονομία αφού οι άνθρωποι θα αποκτήσουν και ιδιόκτητη κατοικία στην Κύπρο.

*–**Αυτά κυρίως για όσους έχουν χρήματα στην Τράπεζα Κύπρου, για όσους είχαν καταθέσεις στη Λαϊκή;***

– Σε αυτούς θα πρέπει, να τεθεί ένα πλαφόν στο ποσόν, π.χ. 500.000 και να τους δοθεί κυπριακή υπηκοότητα ως ηθική αποκατάσταση της ζημιάς αλλά και ως κίνητρο να ξεκινήσουν ξανά σε ένα πιο υγιές περιβάλλον.

*–**Ως επιχειρηματίας με πολλές διασυνδέσεις στη Ρωσία και την Ουκρανία, βλέπετε να υπάρχουν επιχειρηματικές στοχεύσεις στο πλαίσιο αυτού που λέγεται, ότι η κρίση δημιουργεί ευκαιρίες;***

– Αυτή τη στιγμή οι μεγάλοι επιχειρηματικοί κύκλοι Ρωσίας και Ουκρανίας, τα funds δηλαδή, βλέπουν ευκαιρίες στην Κύπρο οι οποίες θα αποδώσουν επιχειρηματικά σε 3-5 χρόνια. Κυρίως εστιάζουν την προσοχή τους στην αγορά ακινήτων, η οποία μπορεί να αναστηθεί στην κυριολεξία αν υπάρξει μια ρεαλιστική αντιμετώπιση της κατάστασης από κυπριακής πλευράς και στον τουρισμό, ο οποίος χρήζει σημαντικής αναβάθμισης, ώστε να ανταποκρίνεται στις μεγάλες απαιτήσεις που έχουν πλέον οι Ρώσοι και Ουκρανοί τουρίστες. Ο ξενοδοχειακός, λοιπόν, τομέας μπορεί να πάρει μεγάλη ανάπτυξη –σκεφτείτε μόνο πόσα χρόνια έχουμε να δούμε να χτίζεται στην Κύπρο καινούργιο ξενοδοχείο– ενώ υπάρχουν, όπως γνωρίζω και υπό έκδοση άδειες οι οποίες έχουν πλέον «παγώσει», λόγω έλλειψης κεφαλαίων.

*–**Γνωρίζετε να έχει εκδηλωθεί συγκεκριμένο ενδιαφέρον ή πρόθεση;***

– Βεβαίως, οι σημερινοί τουριστικοί πράκτορες στη ρωσική και ουκρανική αγορά εκδηλώνουν προθέσεις και γνωρίζω ότι επιδιώκουν να επενδύσουν σε δικά τους projects, οικοδομώντας δηλαδή ξενοδοχεία των δικών τους στάνταρντ ώστε να λειτουργούν δώδεκα μήνες τον χρόνο.

*–**Τι χρειάζεται κατά την άποψή σας;***

– Η Κυπριακή Δημοκρατία, τάχιστα να καταλήξει σε αποφάσεις, να κάνει τις επαφές και να δώσει σε χρόνο ρεκόρ άδειες αλλά και κίνητρα κάτι που θα αποτελέσει σοβαρή ένεση στην οικονομία βοηθώντας στην επανεκκίνησή της.

*–**Αυτά τα έχετε διαβιβάσει στην κυβέρνηση;***

– Ένας από λόγους που βρίσκομαι τώρα στην Κύπρο είναι και αυτός.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Ανάμεσα στις λύσεις για άρση της αδικίας που υπέστησαν οι Ρώσοι επιχειρηματίες, ο Μάρκος Σιαπάνης προτείνει την παροχή υπηκοότητας, την άμεση απελευθέρωση των κεφαλαίων τους με την προϋπόθεση ότι θα αγοράσουν κατοικίες από τις δύο τράπεζες όπου έχουν τις καταθέσεις τους, που κουρεύτηκαν.

ΑΡΘΡΟ / *Του* ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Από την ουτοπία στην επίλυση

Οι εξελίξεις στον οικονομικό τομέα βεβαιώνουν ότι η Κύπρος θα ζήσει στα επόμενα χρόνια πολύ δύσκολες μέρες. Το Μνημόνιο έχει κλείσει μέσα από επώδυνους συμβιβασμούς, οι επιπτώσεις από την παρατεταμένη ύφεση θα είναι πολύ σκληρές για τους εργαζόμενους – ανεργία, υποαπασχόληση, μείωση εισοδημάτων, αναζήτηση εργασίας στο εξωτερικό, συνθήκες που θυμίζουν την εποχή μετά την εισβολή. Ο δρόμος αυτού του Μνημονίου οδηγεί την Κύπρο έξω από τα αδιέξοδα; Κατά τη δική μου άποψη, αυτό είναι μια ουτοπία. Στο βαθμό που η διατήρηση της προσπάθειας για ανάκαμψη καλύπτει τις περιοχές που είναι υπό τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, αυτό από μόνο του θέτει την αιτία της βασικής αποτυχίας.

Στη δική μου ανάλυση, αν δεν προχωρήσουν μαζί οι διαδικασίες σταθεροποίησης της οικονομίας και οι διαδικασίες επίλυσης του Κυπριακού, κινδυνεύουμε να χάσουμε το διπλό στοίχημα που υπάρχει μπροστά σε όλη την Κύπρο. Το Μνημόνιο, ανάμεσα στην Κυπριακή Δημοκρατία και την Τρόικα, απαιτεί τεράστιες θυσίες και απροσδιόριστο χρονικό διάστημα για να δούμε πώς θα προχωρήσουν τα πράγματα. Η αντίληψη ότι θα εξελιχθούν τα πράγματα «ομαλά» στο 60% του εδάφους της Κύπρου και ότι αυτό συνιστά μια μέθοδο για την ανόρθωση της οικονομίας, στερείται σοβαρής πολιτικής βάσης και ως εκ τούτου παραπέμπει σε λύσεις σε περισσότερο βάθος χρόνου, με περισσότερες επώδυνες περικοπές, θυσίες και λιτότητα για τους μη προνομιούχους.

Η ε/κ κοινωνία ζει τη δική της τιτάνια προσπάθεια να αποφύγει τον «ξαφνικό θάνατο» της οικονομίας της υλοποιώντας το Μνημόνιο με τους τρεις δανειστές της. Την ίδια ακριβώς περίοδο η τ/κ κοινωνία εφαρμόζει το δικό της μνημόνιο, όπως συμφωνήθηκε μεταξύ της ηγεσίας Κουτσιούκ και της κυβέρνησης Ερντογάν. Η μία Κύπρος εφαρμόζει δύο ξεχωριστά και ταυτόχρονα τόσο όμοια μνημόνια. Μία σύγκριση ανάμεσά τους βεβαιώνει ότι ένα μεγάλο ποσοστό από τις πρόνοιές τους είναι απολύτως όμοιο, κινείται προς την ίδια κατεύθυνση (μείωση ελλειμμάτων, περικοπές, συνέργειες, αναδιάρθρωση τραπεζικού τομέα, ενίσχυση ιδιωτικής πρωτοβουλίας κ.ά.).

Θεωρώ ότι καθώς σταθεροποιείται η προσπάθεια για επίλυση της οικονομικής κρίσης, στο κατάλληλο χρονικό πλαίσιο μπορεί να εξελιχθεί και μια παράλληλη, δίδυμη προσπάθεια για επίλυση του Κυπριακού. Η αντίληψη που εισηγείται «πρώτα επίλυση της οικονομικής κρίσης» και «μετά το Κυπριακό», δεν οδηγεί παρά σε περαιτέρω εμβάθυνση της κρίσης και περαιτέρω ενδυνάμωση της κατοχής. Ένας φαύλος κύκλος, στο τέλος του οποίου δεν θα υπάρχει τίποτα προς επίλυση, το Κυπριακό θα κλείσει επί του εδάφους. Η επίλυση της κρίσης απαιτεί περισσότερο έδαφος, επενδύσεις σε όλη την επικράτεια, κοινοπραξίες με ξένες εταιρείες σε μεγαλύτερη γεωγραφική κλίμακα, κινητοποίηση της παραγωγικής βάσης πάνω στο ισχυρό μέγεθος που προσφέρει ο πλουτοπαραγωγικός ιστός όλης της Κύπρου. Σε αυτή την περίπτωση το κλίμα στο εσωτερικό θα αλλάξει και η διεθνής εικόνα θα προσθέσει δυνάμεις. Τα βήματα πίσω θα μετατραπούν σε πλεονέκτημα. Το παράδειγμα με την «Επιτροπή Αποζημιώσεων» του ψευδοκράτους είναι χαρακτηριστικό: μέσα στα επτά χρόνια λειτουργίας της υποβλήθηκαν από Ε/κ 4.759 αιτήσεις για αποζημιώσεις ή ανταλλαγές περιουσιών και έως τώρα δόθηκαν 105 εκατ. στερλίνες. Εφέτος μόνο στους τρεις πρώτους μήνες κατατέθηκαν 400 αιτήσεις!. Ο πρόεδρος της Επιτροπής Γ. Γκιουνκάν εκτίμησε ότι οι αιτήσεις θα αυξηθούν λόγω της κατάστασης της ε/κ οικονομίας.

Σε συνθήκες μη λύσης η επίλυση της οικονομικής κρίσης μετατίθεται στον χρόνο και δυσκολεύει περαιτέρω τις προϋποθέσεις για ανάκαμψη. Η διαδικασία προώθησης του πλάνου για εξόρυξη του φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ αποτελεί ένα κύριο χαρτί για αλλαγή πορείας. Ωστόσο, όπως είναι σήμερα τα πράγματα, η διαδικασία καθίσταται πιο πολύπλοκη, καθώς η μη λύση του Κυπριακού δυσχεραίνει συμμαχίες και δημιουργεί απρόβλεπτες αλλαγές.

Η οικονομική κρίση απαιτεί γρήγορα βήματα για το ξεπέρασμά της – εφαρμογή του Μνημονίου, μαζί με ένα εκτεταμένο μεταρρυθμικό κυπριακό πρόγραμμα για αλλαγές στο κράτος και το αναπτυξιακό μοντέλο. Το σχέδιο για την ελεύθερη Κύπρος απαιτεί γενναία βήματα και αποφάσεις ευθύνης. Ο συνδυασμός αυτός υπόσχεται μια άλλη Κύπρο, ισχυρό μέλος της Ε.Ε. στην Αν. Μεσόγειο, μέλος της ζώνης του ευρώ και παράγοντα ειρήνης, σταθερότητας και ανάπτυξης για όλους της κατοίκους της.

www.larkoslarkou.org.cy

Βρέθηκε η φόρμουλα για τη διάσωση των Κυπριακών Αερογραμμών

Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ**

Με μία συμβιβαστική φόρμουλα, κοινά αποδεκτή από όλους τους εταίρους, την κυβέρνηση, το διοικητικό συμβούλιο και τους εργαζομένους, σώθηκαν την υστάτη οι Κυπριακές Αερογραμμές. Μετά από ένα τριήμερο θρίλερ όλες οι πλευρές δέχτηκαν με ανακούφιση, παρά την οδυνηρή λύση που προνοεί για τη δραματική συρρίκνωση της εταιρείας, το σχέδιο ανασυγκρότησης που συμφωνήθηκε το βράδυ της Παρασκευής.

Οι πρόνοιες της συμφωνίας η οποία θα αρχίσει σύμφωνα με τον πρόεδρο της εταιρείας, Σταύρο Σταύρου, να υλοποιείται εντός των επόμενων δύο εβδομάδων περιλαμβάνουν:

• Απόλυση 490 εργαζομένων. Τα τμήματα Cargo και τροφοδοσίας δεν αποξενώνονται από την εταιρεία.

• Κλιμακωτές μειώσεις για τους εργαζομένους που θα παραμείνουν οι οποίες θα κυμαίνονται από 7-20,5% (όταν συμψηφιστούν είναι της τάξης του 17%). Στους πιλότους οι μειώσεις θα είναι οριζόντιες και θα είναι της τάξης του 17%.

• Το έλλειμμα στο Ταμείο Προνοίας λόγω της αναλογιστικής μελέτης του 2012, ύψους 12 εκατ. ευρώ, θα καλυφθεί από περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας. Συγκεκριμένα θα πουληθεί, όταν αυτό γίνει εφικτό, ακίνητη περιουσία των Κ.Α.

• Θα δοθούν τελικά χαριστικές αποζημιώσεις, παρότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της Τετάρτης έλεγε για μηδενικές αποζημιώσεις. Το ύψος των αποζημιώσεων συμφωνήθηκε στο 50% των προνοιών του προηγούμενου σχεδίου και θα είναι περίπου 16 εκατ. ευρώ. Κατά μέσο όρο ο κάθε υπάλληλος θα πάρει 32 χιλιάδες ευρώ. Στον κάθε ένα υπάλληλο θα δοθούν χαριστικές αποζημιώσεις 6-8 μηνιαίων μισθών. Οι αποζημιώσεις θα δοθούν σε δόσεις οι οποίες θα αρχίσουν να πληρώνονται από τον Ιανουάριο του 2014.

• Θα παραμείνουν στην εταιρεία 6 αεροσκάφη (συν ένα εφεδρικό) από τα 10 (συν ένα) που υπάρχουν σήμερα. Τα δύο αεροσκάφη φεύγουν εντός του επόμενου μήνα μετά από συμφωνία που υπήρξε, και για τα άλλα δύο θα γίνει προσπάθεια να υπενοικιαστούν τον Νοέμβριο, όταν θα λήξει η καλοκαιρινή σαιζόν. Τότε θα ολοκληρωθεί και το πρόγραμμα πλεονασμού των υπαλλήλων.

Τόσο ο κ. Σταύρου όσο και εκπρόσωποι των συντεχνιών εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη συμφωνία που επιτεύχθηκε και για το γεγονός ότι το κράτος θα στηρίξει τον κρατικό αερομεταφορέα. Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων θεωρούν πως μετά τον επόμενο ενάμιση χρόνο οι Κ.Α. έχουν προοπτικές να είναι κερδοφόρες.

Σε ό,τι αφορά στο ζήτημα της άμεσης ανάγκης σε ρευστό των Κυπριακών Αερογραμμών, το οποίο υπολογίζεται στα 6-7 εκατ. ευρώ, όλοι, όσους ρωτήσαμε, απέφυγαν επιμελώς να μας απαντήσουν πού θα βρεθούν. Αρκέστηκαν απλώς να αναφέρουν πως την καλοκαιρινή περίοδο θα αρχίσουν να εισρέουν έσοδα από τις πωλήσεις θέσεων.

Στο μεταξύ οι προσπάθειες για πώληση της εταιρείας συνεχίζονται. Άλλωστε ο στόχος της κυβέρνησης είναι να ορθοποδήσει η εταιρεία για να μπορέσει να πωληθεί. Την Τρίτη θα βρίσκονται στην Κύπρο εκπρόσωποι των Μεσανατολικών Αερογραμμών του Λιβάνου για διαπραγματεύσεις με στόχο την εξαγορά των Κ.Α. Ενδιαφέρον υπήρξε πρόσφατα και από κινέζικο επενδυτικό οργανισμό.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES

Πρόσκληση: Διάλεξη/Συζήτηση

Το **Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου** σας προσκαλεί σε ανοικτή διάλεξη/συζήτηση με τη Δρα. Δέσποινα Σιδηροπούλου-Δημακάκου, Καθηγήτρια Επαγγελματικής Αξιολόγησης και Καθοδήγησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα:

• Οι αποφάσεις των μαθητών για τις σπουδές και το επάγγελμα που θα ακολουθήσουν - Ο ρόλος της οικογένειας

Τετάρτη, 17 Απριλίου 2013, Πολιτιστικό Κέντρο Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, στις 7:00 μ.μ.

Η πρόσκληση ισχύει για γονείς και μαθητές.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου
Διογένους 6, Έγκωμη, Τ.Θ. 22006, 1516 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: +357-22713000, Φαξ: +357-22713172
www.euc.ac.cy

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Περιοριστικά Μέτρα στις Συναλλαγές

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει δημιουργήσει οδηγούς με Ερωτήσεις και Απαντήσεις (Q & A) που θα σας βοηθήσουν να κατανοήσετε τα προσωρινά περιοριστικά μέτρα.

Ο οδηγός αυτός είναι επίσης διαθέσιμος από τα υποκαταστήματα των τραπεζών σε όλη την Κύπρο.

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου συνεργάζεται με όλες τις τράπεζες για την εξασφάλιση της ορθότητας των πληροφοριών που δίνονται στα υποκαταστήματα τους.

Δεδομένου ότι νέα ερωτήματα λαμβάνονται συνεχώς και γίνονται τροποποιήσεις στα υφιστάμενα περιοριστικά μέτρα, το υλικό **Ερωτήσεις και Απαντήσεις (Q & A)** στην ιστοσελίδα μας **www.centralbank.gov.cy** θα ενημερώνεται συνεχώς.

11-EPIKAIROTITA_KATHI 4/12/13 11:38 PM Page 11

Αστυνομική έρευνα για τον Κώστα Ιωάννου

Με την παύση του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΦΑ δεν κλείνει η υπόθεση στην οποία φέρεται να έχει αναμιχθεί

Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ**

Την έκτακτη σύγκληση της γενικής συνέλευσης της Δημόσιας Εταιρείας Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ) εντός των επόμενων 21 ημερών, όπως προνοεί το καταστατικό της εταιρείας, ζήτησε ο ιδιοκτήτης της, υπουργός Ενέργειας, από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά τη διάρκεια της γενικής συνέλευσης ο Γιώργος Λακκοτρύπης θα ανακοινώσει την παύση του προέδρου της εταιρείας, Κώστα Ιωάννου, για την οποία έχει εξουσιοδοτηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο την περασμένη εβδομάδα.

Πάντως, με τη διοικητική αυτή πράξη της παύσης του κ. Ιωάννου δεν φαίνεται να κλείνει ο φάκελος της υπόθεσης, στην οποία φέρεται να εμπλέκεται ο πρόεδρος της ΔΕΦΑ. Πρόκειται, σύμφωνα με δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου, για υπόθεση που φέρεται να ενέχει σοβαρά αδικήματα. Όπως έχει γίνει γνωστό, κι όπως προκύπτει και από τα στοιχεία τα οποία κατέχει η «Κ», πρόκειται για υπόθεση η οποία φέρεται να ενέχει στοιχεία διαπλοκής και διαφθοράς, το γενικότερο πλαίσιο της οποίας τοποθετείται χρονικά μεταξύ 2006 και 2012. Σύμφωνα λοιπόν με τον γενικό εισαγγελέα της Δημοκρατίας, Πέτρο Κληρίδη –ο οποίος ήταν και η αιτία της αποπομπής του κ. Ιωάννου από τη ΔΕΦΑ μετά τη λεπτομερή ενημέρωση που έκανε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας καταθέτοντάς του στοιχεία–, η υπόθεση στην οποία φέρεται να εμπλέκεται ο κ. Ιωάννου διερευνάται και από την Αστυνομία. Μετά από καταγγελία του δεύτερου εξαδέλφου του, Ανδρέα Χάγιαννη, ξεκίνησε τον περασμένο Ιανουάριο διερεύνηση της υπόθεσης από την Αστυνομία Λεμεσού, ενώ αυτή τη στιγμή τα στοιχεία έχουν μεταβιβαστεί στο Αρχηγείο της Αστυνομίας, το οποίο θα ολοκληρώσει την έρευνα και θα την παραδώσει στον γενικό εισαγγελέα για να διαφανεί εάν υπάρχουν οποιεσδήποτε ποινικές ευθύνες.

Μία αγωγή στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού και μία ένορκος δήλωση μακρινού συγγενή του κ. Ιωάννου ανέμειξαν το όνομά του σε αυτή την ιστορία, που κατά τον κυβερνητικό εκπρόσωπο φαίνεται να ενέχει σοβαρά αδικήματα

Την ιστορία, στην οποία φέρεται να εμπλέκεται ο κ. Ιωάννου, έφερε στο φως δημοσίευμα της «Χαραυγής», το οποίο απέδιδε τις πληροφορίες του σε τεκμήρια και σε ένορκη δήλωση που κατατέθηκαν στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού, στο πλαίσιο αστικής αγωγής του Ανδρέα Χάγιαννη εναντίον οκτώ φυσικών και νομικών προσώπων (μεταξύ αυτών και η ΡΑΕΚ). Τα ονόματα των φερόμενων ως εμπλεκομένων στην υπόθεση –γιατί στην ιστορία προκύπτουν, απ' ό,τι φαίνεται, και ηθικά ζητήματα για έναν πολιτικό, πρώην υπουργό, και έναν δημοσιογράφο– αποκάλυψε ο «Πολίτης».

Το ιστορικό της υπόθεσης

Το 2005 ο δεύτερος ξάδελφος και συγχωριανός του Κώστα Ιωάννου, Ανδρέας Χάγιαννης, από την Παναγιά, αποφάσισε να συστήσει μία εταιρεία με την επωνυμία «MD REFERRALS» για να παρέχει υπηρεσίες μεταξύ άλλων έκδοσης αδειών και εγκρίσεων στον τομέα της παραγωγής ενέργειας, περιλαμβανομένης της έκδοσης αδειών από τη ΡΑΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, όπως ο ίδιος αναφέρει στην ένορκη δήλωσή του, ημερομηνίας 17 Οκτωβρίου 2012, το 2006 προσεγγίστηκε από εκπρόσωπο Ρώσου επενδυτή, ο οποίος ενδιαφερόταν να κατασκευάσει και να λειτουργήσει σταθμό παραγωγής ενέργειας στην Κύπρο. Προς αυτό τον σκοπό ιδρύθηκε στην Κύπρο εταιρεία, η PEC Powerenergy Cyprus, μέτοχοι της οποίας ήταν τα εν λόγω ρωσικά συμφέροντα, τα οποία μάλιστα προχώρησαν στην αγορά τεμαχίου γης κοντά στο Βασιλικό για να στεγάσουν την επένδυσή τους. Η εταιρεία του κ. Χάγιαννη θα λάμβανε, ως αντάλλαγμα για την έκδοση των αδειών ηλεκτροπαραγωγής της PEC, αμοιβή ύψους 6 εκατ. λιρών. Στην πορεία των πραγμάτων, οι Ρώσοι, επικαλούμενοι αρνητικά στοιχεία, τα οποία έθεταν υπό αμφισβήτηση τη βιωσιμότητα και την κερδοφορία του έργου, αλλά και τη δυνατότητα υλοποίησής του, ζήτησαν ακόμη μεγαλύτερη εμπλοκή του Ανδρέα Χάγιαννη για να υπερπηδηθούν τα εμπόδια αυτά και τα αρνητικά στοιχεία που είχαν επισημάνει. Με βάση μια νέα συμφωνία, ο κ. Χάγιαννης θα έπρεπε μεταξύ άλλων να εξασφαλίσει καθησυχαστική επιστολή από τη ΡΑΕΚ αναφορικά με την έλευση του φυσικού αερίου στην Κύπρο, αλλά και τις απαραίτητες άδειες για το έργο. Για όλα αυτά οι Ρώσοι θα κατέβαλλαν ως μερική ανταμοιβή για τις υπηρεσίες της εταιρείας του κ. Χάγιαννη ένα ποσό γύρω στο 1 εκατ. ευρώ. Επιπλέον, η εταιρεία θα ενεργούσε ως αντιπρόσωπος των Ρώσων στην Κύπρο για πώληση του συνόλου ή μέρους των μετοχών της κυπριακής εταιρείας PEC, στο όνομα της οποίας, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, θα εκδίδονταν οι άδειες. Για αυτές τις υπηρεσίες ο Κύπριος μεσάζοντας θα εξασφάλιζε μία πρόσθετη ανταμοιβή της τάξης του 20% επί του καθαρού κέρδους από την πώληση των μετοχών, η οποία θα μπορούσε να φτάσει έως τα 9,9 εκατ. ευρώ. Στις 7/9/2009 έγινε εν τέλει κατορθωτό να εκδοθεί η άδεια από τη ΡΑΕΚ για την κατασκευή ενός σταθμού παραγωγής ενέργειας ισχύος 230 μεγαβάτ. Με την προϋπόθεση ότι, εάν γινόταν αλλαγή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς της εταιρείας, θα έπρεπε να τύχει έγκρισης από τη ΡΑΕΚ.

Γύρω στο 2010, ο Ανδρέας Χάγιαννης, στο πλαίσιο της συμφωνίας με τους Ρώσους για πώληση της εταιρείας PEC, άρχισε να αναζητά πιθανούς αγοραστές και να πραγματοποιεί επαφές και συζητήσεις. Τον Σεπτέμβριο του 2011, προσεγγίστηκε από συγκεκριμένο άτομο, το οποίο τον ενημέρωσε για το ένθερμο ενδιαφέρον Βρετανών επενδυτών. Το εν λόγω άτομο, σύμφωνα με την ένορκο δήλωση του κ. Χάγιαννη, είχε πολύ καλές σχέσεις με μέλος της ΡΑΕΚ. Η πρώτη συνάντηση για να διαπιστωθεί το ενδιαφέρον των Βρετανών έγινε στο ξενοδοχείο Χίλτον τον Σεπτέμβρη του 2011 και σε αυτήν παρευρέθηκαν εκπρόσωποι εταιρείας η οποία ανήκει σε γνωστό πολιτικό, το μέλος της ΡΑΕΚ, γνωστός δημοσιογράφος και ο δεύτερος μεσάζοντας, αυτός που είχε βρει τους Βρετανούς επενδυτές και γνώριζε και το μέλος της ΡΑΕΚ (εάν η αναφορά αφορά τον κ. Ιωάννου, την περίοδο εκείνη είχε φύγει από τη ΡΑΕΚ και είχε διοριστεί στη ΔΕΦΑ). Εκεί συμφωνήθηκε να πωληθούν οι μετοχές της εταιρείας για 19 εκατ. ευρώ. Ο λόγος για τον οποίο κατέληξε η υπόθεση στο δικαστήριο ήταν η άρνηση να καταβληθεί η αμοιβή της μεσιτείας προς τον κ. Χάγιαννη, παρότι η PEC φαίνεται πως τελικά άλλαξε χέρια.

Με βάση τα τεκμήρια τα οποία κατέθεσε ο κ. Χάγιαννης, το όνομα του κ. Ιωάννου εμφανίζεται σε ηλεκτρονική αλληλογραφία στην οποία ο κ. Χάγιαννης φέρεται να ζητά αποδείξεις για την κατάθεση κάποιων χρημάτων. Υπάρχει επίσης και άλλη αλληλογραφία στην οποία εμφανίζονται διάφορα ονόματα, μεταξύ των οποίων και αυτό του κ. Ιωάννου, του πολιτικού και του δημοσιογράφου. Υπάρχει επίσης ηλεκτρονική διεύθυνση στο όνομά του, ως παραλήπτης διαφόρων mail που αφορούν στην υπόθεση. Η διεύθυνση αυτή παραπέμπει σε λογαριασμό ηλεκτρονικής αλληλογραφίας της ΔΕΦΑ, του νέου πόστου στο οποίο υπηρετεί ο κ. Ιωάννου από τον Νοέμβριο του 2009.

Σύμφωνα με τον κ. Ιωάννου, ο μακρινός του συγγενής Ανδρέας Χάγιαννης έχει ανακαλέσει τα όσα δήλωσε και κατέθεσε στο πλαίσιο της αστικής αγωγής.

Κ. Ιωάννου: «Δεν με ειδοποίησε κανείς»

Μιλώντας στην «Κ», ο κ. Ιωάννου ανέφερε πως ουδέποτε προσεγγίστηκε είτε από υπουργό, είτε από το Υπουργικό Συμβούλιο, είτε από τον γενικό εισαγγελέα ή την Αστυνομία, για οτιδήποτε σχετίζεται με υπόθεση που διερευνάται σε βάρος του. Μας ανέφερε ωστόσο πως οτιδήποτε έχει δηλωθεί και κατατεθεί σε βάρος του στο πλαίσιο της αστικής αγωγής, έχει ανακληθεί από τον κ. Χάγιαννη μέσω του δικηγόρου του.

Λίστα με αντικαταστάτες

Η ακριβής ημερομηνία της γενικής συνέλευσης στην οποία αναμένεται ότι θα παυθεί ο κ. Ιωάννου, θα αποφασιστεί από το Δ. Σ. της ΔΕΦΑ, το οποίο θα συνέλθει την ερχόμενη Τετάρτη. Την εβδομάδα που πέρασε, η συνεδρία ακυρώθηκε από τον ίδιο τον Κώστα Ιωάννου. Η ατζέντα της συνεδρίας περιλάμβανε το άνοιγμα των οικονομικών φακέλων για την ενδιάμεση λύση του φυσικού αερίου, πράξη η οποία αναβάλλεται μέχρι τον διορισμό νέου προέδρου στο Διοικητικό Συμβούλιο. Ήδη, εξ όσων είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, τις αμέσως επόμενες ημέρες δεν αποκλείεται να κλειδώσει το όνομα τόσο του νέου προέδρου της ΔΕΦΑ, όσο και της δεύτερης κενής θέσης στο Δ. Σ. της εταιρείας, η οποία προέκυψε μετά τις προεδρικές εκλογές από τον διορισμό Λακκοτρύπη στην ηγεσία του Υπουργείου Ενέργειας. Λίστες με ονόματα φαίνεται πως έχουν ήδη κυκλοφορήσει από τα συγκυβερνώντα κόμματα στο Προεδρικό. Δεν αποκλείεται το Προεδρικό να θέλει να «γλυκάνει» το ΔΗΚΟ με έναν διορισμό στην προεδρία της ΔΕΦΑ, μιας και ο κ. Ιωάννου προερχόταν από τον συγκεκριμένο χώρο.

Eurobank Cyprus

ΜΕΙΩΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ

Η Eurobank Cyprus Ltd στην προσπάθεια της να στηρίξει τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες πελάτες της, αλλά και για να συμβάλει στη γενική προσπάθεια για ανάκαμψη της Κυπριακής Οικονομίας, ανακοινώνει ότι το Βασικό Επιτόκιο Χορηγήσεων, μειώνεται, με ισχύ από 1η Μαΐου 2013, **από 4,90% ετησίως σε 4,65% ετησίως**.

Η συγκεκριμένη μείωση του βασικού επιτοκίου αφορά τρεχούμενους λογαριασμούς και δάνεια που είναι συνδεδεμένα με το Βασικό Επιτόκιο της Eurobank Cyprus Ltd. Από τη μείωση εξαιρούνται τρεχούμενοι λογαριασμοί ή δάνεια των οποίων τα επιτόκια είναι συνδεδεμένα με το εκάστοτε βασικό επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Repo Rates) ή επιτόκια Euribor ή Libor ή φέρουν σταθερό επιτόκιο.

Η Eurobank Cyprus Ltd πιστεύει και θα συμμετάσχει ενεργά στην γενική προσπάθεια αποκλιμάκωσης τόσο των καταθετικών όσο και των δανειστικών επιτοκίων με στόχο την όσο το δυνατό γρηγορότερη ανάκαμψη της οικονομίας.

Τέλος, η Eurobank Cyprus Ltd ευελπιστεί, ότι στην προσπάθεια μείωσης των επιτοκίων θα συνεισφέρουν όλες οι εμπορικές τράπεζες και συνεργατικά ιδρύματα για το καλό της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα.

Λευκωσία
12/04/2013

12-GNOMES_KATHI 4/12/13 6:15 PM Page 12

Εμπιστοσύνη

Του **ΖΗΝΩΝΑ ΠΟΦΑΪΔΗ**

Η εμπιστοσύνη είναι σήμερα το σπανιότερο αγαθό. Οι οικονομικοί και πολιτικοί θεσμοί έχουν χάσει σχεδόν πλήρως την αξιοπιστία τους. Οι επιχειρήσεις κλυδωνίζονται και οι θέσεις εργασίας, όσες δηλαδή έχουν απομείνει, είναι μετέωρες μέσα σ' ένα κόσμο πρωτόγνωρης αβεβαιότητας. Επιπλέον, η Ε.Ε. προσλαμβάνεται, πλέον, όχι ως όχημα ελπίδας, αλλά ως πηγή κακοδαιμονίας.

Ωστόσο, η οικονομία δεν είναι δυνατόν να σταθεροποιηθεί και να ανακάμψει χωρίς την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης.

Η καθυστέρηση στη διαδικασία εξυγίανσης της Τράπεζας Κύπρου έχει εντελώς βλαπτικά αποτελέσματα. Το πλήρες «πάγωμα» των ανασφάλιστων καταθέσεων μέχρι τον Σεπτέμβριο, όπως τουλάχιστον συνάγεται από τις ανακοινώσεις της Κεντρικής Τράπεζας, θα οδηγήσει την οικονομία όχι στην ύφεση αλλά στον πλήρη μαρασμό. Πάνω απ' όλα θα καταστρέψει την ίδια την υπό εξυγίανση τράπεζα, γιατί οιαδήποτε ψήγματα εμπιστοσύνης ακόμα υπάρχουν θα εξανεμιστούν. Τα περιοριστικά μέτρα που έχουν εφαρμοστεί πρέπει να αρχίσουν να αίρονται. Ιδιαίτερα, τα εσωτερικά περιοριστικά μέτρα δεν έχουν κανένα νόημα, και αποτελούν απλώς πλήγμα στην εμπιστοσύνη του κόσμου στο σύστημα και πηγή μεγέθυνσης της ύφεσης.

Οι συναλλαγματικοί περιορισμοί είναι περισσότερο επίμαχο θέμα. Όπως εξελίσσονται τα πράγματα, η συνέχιση της εφαρμογής τους σε βάθος χρόνου θα έχει μάλλον τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Όταν τελικά αρθούν, θα οδηγήσουν σε μεγαλύτερη εκροή κεφαλαίων, ενώ θα έχουν καταστρέψει για πολλά χρόνια την προσπάθεια διατήρησης ενός, έστω μικρότερου, χρηματοοικονομικού τομέα στην Κύπρο. Η λύση στο πρόβλημα είναι κάτω από τις περιστάσεις μόνο μία: Άρση του περιορισμού με ταυτόχρονη δημόσια δέσμευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ότι θα στηρίξει με απεριόριστη ρευστότητα το κυπριακό τραπεζικό σύστημα.

Αυτή πρέπει να είναι η επιδίωξη της κυπριακής κυβέρνησης και της Κεντρικής Τράπεζας, αν και αυτό μπορεί να γίνει μόνο εάν υπογραφεί τάχιστα η δανειακή σύμβαση. Ο κύριος Ντράγκι διαθέτει σήμερα ακόμα ένα όπλο, το εργαλείο του OMT (Outright Monetary Transactions), που δίνει στην ΕΚΤ την ευχέρεια να αγοράζει στην αγορά ομόλογα μιας χώρας που αντιμετωπίζει δυσκολίες. Αλλά πάλι, ο μηχανισμός αυτός μπορεί να ενεργοποιηθεί μόνο αν το Μνημόνιο υπογραφεί και εγκριθεί. Αυτά αναφέρονται, γιατί πρέπει να γίνει κατανοητό ότι η ΕΚΤ διαθέτει τα εργαλεία, για να συμβάλει αποτελεσματικά στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης στην κυπριακή οικονομία. Τίποτε, όμως, απ' αυτά δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί, χωρίς τη δική μας συνδρομή και τις αναγκαίες αποφάσεις. Και είναι πραγματικά θλιβερό να γινόμαστε σήμερα μάρτυρες μιας διαρκώς οξυνόμενης διαμάχης ανάμεσα στην κυβέρνηση και την Κεντρική Τράπεζα, που θα έπρεπε να λειτουργούν με υποδειγματικό συντονισμό.

Η εικόνα που εκπέμπεται διαβρώνει την εμπιστοσύνη των Κυπρίων καταθετών και πολύ περισσότερο των ξένων επενδυτών. Ο ξένος Τύπος ασχολείται πια καθημερινά με την Κύπρο και τα σενάρια για την πιθανή έξοδο της χώρας από το ευρώ πληθαίνουν. Πολλά, καλοπροαίρετα ή όχι, τροφοδοτούνται από τα τεκταινόμενα στην Κύπρο. Το πολιτικό σύστημα οφείλει να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων και να επιδιώξει, στη βάση μιας ελάχιστης συναίνεσης, να στείλει τα σωστά μηνύματα. Διαφορετικά θα ανακαλύψουμε πολύ σύντομα ότι το παιχνίδι είναι χαμένο.

Εκφοβισμός ως μεθοδολογία

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗ**

Ο Κύπριος πολίτης ζει σε μια εποχή διάψευσης προσδοκιών και κατάρρευσης μύθων που κτίζονταν επιμελώς για πολλά χρόνια γύρω από το οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένα οικοδόμημα το οποίο πάσχισαν και εν πολλοίς κατάφεραν να πουλήσουν στους λαούς ως ένα club ισότητας, δικαιοσύνης και αλληλεγγύης. Οι διακηρύξεις, όμως, αποδεικνύονται επιταγή χωρίς αντίκρισμα, δικαιώνοντας τις αναλύσεις και προβλέψεις της κυπριακής –και όχι μόνο– αριστεράς που προειδοποιούσε για τη φύση αυτού του οικοδομήματος, μόνο για να αντιμετωπίζεται με χλευασμό.

Το τελευταίο διάστημα ο κυπριακός λαός βίωσε μια άνευ προηγούμενου κινδυνολογία από Ευρωπαίους και κυβερνητικούς αξιωματούχους, ακαδημαϊκούς, οικονομολόγους και κάθε λογής αναλυτές. Κοινή συνισταμένη των τοποθετήσεων τους ήταν η δημιουργία σκηνικού ασφυκτικών πιέσεων και η μετάδοση μιας εικόνας έλλειψης εναλλακτικών. Οι λύσεις ή οι συνταγές που προτείνονταν, και προτείνονται, έχουν ένα χαρακτηριστικό: παρουσιάζονται ως μονόδρομος. Η οποιαδήποτε αναφορά σε άλλου είδους επιλογές αντιμετωπίζεται με ειρωνεία και κατατάσσεται στην ουτοπία και στον ρομαντισμό. Με την μεγαλύτερη ευκολία γίνεται παραδοχή για απουσία σχεδίου Β΄ και ούτε γάτα ούτε ζημιά. Η μεθοδολογία του εκφοβισμού αποτελεί συνήθη πρακτική του ευρωπαϊκού, αλλά και ντόπιου κατεστημένου οποτεδήποτε θέλει να περάσει θέσεις και πολιτικές στον λαό. Η τεκμηρίωση δεν αφορά σχεδόν ποτέ το λογικό στοιχείο ενός επιχειρήματος ή τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από αυτό που προτείνουν. Η τεκμηρίωση πάντα ακολουθεί τη λογική «κάνετε αυτό που λέμε αλλιώς επέρχεται το χάος». Ας μην ξεχνάμε ότι και το 2004 ακολουθήθηκε η ίδια μεθοδολογία. Αν παρ' ελπίδα δεν υποκύψεις υπάρχει και η εναλλακτική: θα ψηφίζεις μέχρι να βγει αυτό που θέλουν (βλ. δημοψηφίσματα Ιρλανδίας).

Ιδιαίτερα όταν το μέγεθος της χώρας είναι μικρό, όπως η Κύπρος, αυτοί οι εκφοβισμοί είναι εύκολο να πιάσουν τόπο. Και καθίσταται ακόμα ευκολότερο να περάσουν στο υποσυνείδητο της μάζας, όταν πλειάδα δημοσιογράφων και αναλυτών σιγοντάρουν αυτό τον εκφοβισμό δημιουργώντας θεωρήματα του τύπου: «εμείς φταίμε για τον έκλυτο βίο τον οποίο διήγαμε τόσα χρόνια και δεν είναι δυνατόν να νομίζουμε ότι οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι θα μας ανέχονταν για πολλά χρόνια ακόμη».

Έχουν αναρωτηθεί ποτέ πόσο κενού περιεχομένου φαντάζουν, και είναι, τα επιχειρήματα κάποιου που το μόνο του όπλο είναι ο εκφοβισμός; Έχουν αναρωτηθεί ποτέ ότι αυτό που οικοδομείται στη λογική του φόβου δεν μπορεί παρά να είναι θνησιγενές; Έχουν καταλάβει ότι αυτό που είναι αποτέλεσμα φόβου δεν θα έχει ποτέ τη συναίνεση του λαού και είναι μόνο θέμα χρόνου πότε θα καταρρεύσει;

Όσοι μας προβάλλουν αυτού του είδους την Ευρώπη, όπως προβάλλεται από την κάθε λογής Τρόικα, διερωτήθηκαν ποτέ ποια είναι η πραγματική ευρωπαϊκή κληρονομιά; Διάβασαν καθόλου ευρωπαϊκή ιστορία; Η ιστορία της Ευρώπης (και όχι της Ε.Ε.) είναι μήπως η διάλυση του κοινωνικού κράτους; Οι ιδιωτικοποιήσεις; Οι απολύσεις και η ανασφάλιστη εργασία; Οι περιορισμοί στα δημοκρατικά και κοινωνικά δικαιώματα; Ο αυταρχισμός και τα δημοκρατικά ελλείμματα; Ακριβώς το ανάποδο. Όχι βέβαια πως τα προαναφερθέντα δεν υπήρξαν στον χώρο της Ευρώπης. Αποτελούν όμως τις μαύρες της κηλίδες. Η πραγματική κληρονομιά της Ευρώπης είναι το κράτος δικαίου, τα κινήματα κατάκτησης εργατικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων, οι αγώνες ενάντια στον φασισμό, οι αγώνες οικοδόμησης μιας άλλης κοινωνίας. Εμείς αυτή την Ευρώπη θέλουμε.

Ο κ. Γιάννος Κατσουρίδης είναι μέλος ΚΕ ΑΚΕΛ και διευθυντής του Ινστιτούτου Ερευνών Προμηθέας

Η ΚΔ αποφάσισε LNG, οι άλλοι το σκέφτονται

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Καθημερινά πληθαίνουν οι ιδέες ή και οι προτάσεις από την πλευρά των καλών γειτόνων μας (π.χ. Ισραήλ και Αίγυπτος) αλλά και των προβληματικών (Τουρκία) για το πώς η ΚΔ θα ήταν καλύτερα να προωθήσει το ΦΑ (φυσικό αέριο) στις διεθνείς αγορές. Διεθνή κέντρα μελετών σε ΗΠΑ, Βρετανία, Κύπρο και αλλού καταγράφουν και αναλύουν τις επιλογές της ΚΔ επιδιώκοντας στην ουσία να επηρεάσουν άμεσα ή έμμεσα τις αποφάσεις της κυπριακής κυβέρνησης. Κάποια από αυτά προσπαθούν να δημιουργήσουν εντυπώσεις μέσα και από διάφορες εκδόσεις τους ή ακόμα οργανώνοντας και συνέδρια σε Κύπρο και αλλού. Όμως η ΚΔ όπως δήλωσε πρόσφατα και ο υπουργός Εξωτερικών, Γιαννάκης Κασουλίδης, έχει πάρει τις αποφάσεις της. Μόνη ή και με τη συμμετοχή άλλων όπως π.χ. του Ισραήλ θα προχωρήσει στην κατασκευή και λειτουργία ενός τερματικού υγροποίησης (LNG) στο Βασιλικό.

Η επιλογή αυτή είναι ύψιστης πολιτικής και στρατηγικής σημασίας. Επιτρέπει στην ΚΔ να εξάγει το ΦΑ σε οποιαδήποτε αγορά του κόσμου κρίνει ότι της συμφέρει αποφεύγοντας την εμπορική ή και πολιτική εξάρτηση που συνεπάγονται οι λύσεις των αγωγών. Σημειωτέον ότι οι προτεινόμενους λύσεις αγωγών προς Ελλάδα αλλά και προς την Τουρκία μας θα μας συνδέουν με την ευρωπαϊκή αγορά της οποίας οι τιμές είναι χαμηλότερες από εκείνης της ασιατικής. Στην περίπτωση του αγωγού προς Ελλάδα υπάρχουν και άλλα εμπόδια. Αυτά έχουν να κάνουν με το υψηλό κόστος κατασκευής και τα τεχνικά εμπόδια που προκύπτουν από το μεγάλο βάθος. Επίσης, υπάρχουν και νομικά προβλήματα εξαιτίας της μη οριοθέτησης των θαλασσών μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου. Στην περίπτωση ενός αγωγού προς Τουρκία το πρώτο και μέγιστο εμπόδιο είναι η τουρκική κατοχή ενώ εξίσου σημαντικό είναι και η μη αναγνώριση της ΚΔ από την Τουρκία. Σε αυτά έρχεται να προστεθεί και η απουσία συμφωνίας οριοθέτησης των ΑΟΖ μεταξύ ΚΔ και Τουρκίας. Επιπλέον όλων αυτών των προβλημάτων θα πρέπει να σημειώσουμε ότι και στις δύο περιπτώσεις οι αγωγοί προς Ευρώπη θα μας φέρουν σε σύγκρουση με τα ρωσικά συμφέροντα. Οι Ρώσοι είναι φανερό, όπως έγινε και στην περίπτωση του ισραηλινού κοιτάσματος «Ταμάρ», πως προτιμούν το ΦΑ της ανατολικής Μεσογείου να διοχετευτεί προς τις ασιατικές αγορές. Αντιστοίχως, τυχόν αγωγοί σύνδεσης των κυπριακών κοιτασμάτων με τα υφιστάμενα LNG στην Αίγυπτο ή ένα μελλοντικό στο Ισραήλ (Ειλάτ) θα οδηγούσαν σε απώλεια των στρατηγικών πλεονεκτημάτων της λύσης του δικού μας τερματικού. Παρόλα αυτά εκτιμώ πως και οι δύο λύσεις θα μπορούσαν ενδεχομένως να εξεταστούν μαζί με άλλες επιλογές (π.χ. συμπιεσμένο αέριο) ως μεσοπρόθεσμες λύσεις στην περίπτωση που δεν εξευρεθούν τα μεγάλα κεφάλαια που απαιτούνται για την κατασκευή του τερματικού στο Βασιλικό.

> *Τα προβλήματα ασφαλείας του Ισραήλ είναι και μεγάλα και διαχρονικά και η κατασκευή ενός τερματικού στο έδαφός του θα ήταν πολύ ριψοκίνδυνη απόφαση*

Έρχομαι τώρα στην επιλογή για κατασκευή του τερματικού στο Βασιλικό. Με την επιλογή αυτή η ΚΔ δύναται προοπτικά να καταστεί ενεργειακό κέντρο στην περιοχή και όχι απλώς να λειτουργεί συμπληρωματικά στην ενεργειακή υποδομή μιας γειτονικής χώρας. Αντίθετα, αξιοποιώντας και συνδυάζοντας τις πολύ καλές σχέσεις που διατηρεί με όλες σχεδόν τις γειτονικές χώρες αλλά και την ιδιότητά της ως χώρας μέλους της Ε.Ε. μπορεί να γίνει η ίδια σημείο διοχέτευσης του ΦΑ της περιοχής στις διεθνείς αγορές. Για παράδειγμα τα προβλήματα ασφαλείας του Ισραήλ είναι και μεγάλα και διαχρονικά και η κατασκευή ενός τερματικού στο έδαφός του θα ήταν μία πολύ ριψοκίνδυνη απόφαση. Η επιλογή του Ισραήλ για τη χρήση πλωτού τερματικού στην περίπτωση του κοιτάσματος «Ταμάρ» ενισχύει το επιχείρημά μου αυτό. Αλλά και στην περίπτωση του Λιβάνου το κυπριακό τερματικό θα μπορούσε να αποτελέσει μία ασφαλή και πολύ πιο οικονομική επιλογή αντί εκείνης της κατασκευής εξ υπαρχής ενός λιβανικού τερματικού. Επιπρόσθετα, θα ήθελα να σημειώσω ότι η χρήση αγωγών για μεταφορά ΦΑ καθίσταται αντιοικονομική, αν το μήκος τους ξεπερνάει κάποια όρια που κάποιοι εκτιμούν ότι είναι τα 2.000 χιλιόμετρα. Αυτό στην περίπτωση της ΚΔ επιβεβαιώνεται και από σχετική μελέτη η οποία ετοιμάστηκε από το Ινστιτούτο Ενεργειακών Μελετών του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που παρουσιάζεται αυτή τη στιγμή στο ζήτημα του τερματικού στο Βασιλικό έχει να κάνει με την εξεύρεση των σημαντικών κεφαλαίων που απαιτούνται. Αυτό αναμένεται να λυθεί στην πορεία, καθώς είναι σύνηθες οι χώρες οι οποίες συνάπτουν μακροπρόθεσμα συμβόλαια προμήθειας υγροποιημένου ΦΑ να εμπλέκονται και στα τερματικά ώστε να έχουν μεγαλύτερη ασφάλεια. Ήδη ενδιαφέρον για συμμετοχή στον κυπριακό τερματικό σταθμό έχουν εκφράσει η Ρωσία και η Κίνα. Η πρώτη κινείται στα πλαίσια της γνωστής πολιτικής της για προστασία των συμφερόντων της στην ευρωπαϊκή αγορά. Η δεύτερη λόγω των μεγάλων της ενεργειακών αναγκών όπως αυτές προκύπτουν από τους ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που εδώ και χρόνια πετυχαίνει. Αλλά και πέραν αυτών των δύο σημαντικών χωρών ενδιαφέρον αναμένεται να επιδείξουν και οι εταιρείες TOTAL, ENI και KOGAS μετά την αναμενόμενη ανακάλυψη πρόσθετων κοιτασμάτων στα τεμάχια της κυπριακής ΑΟΖ τα οποία τους έχουν κατακυρωθεί. Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω πως η πρόταση Νταβούτογλου ή εκείνη του Γιλντίζ για συμπερίληψη και του Ισραήλ δεν είναι κάτι που μας απασχολεί. Οι προτάσεις αυτές θα είναι δύσκολο να εξεταστούν όσο η Τουρκία κατέχει τη μισή Κύπρο, δεν αναγνωρίζει την ΚΔ, δεν έχει υπογράψει συμφωνία οριοθέτησης των ΑΟΖ με την ΚΔ και συνεχίζει να απειλεί τις ξένες εταιρείες που εμπλέκονται στην αξιοποίηση των κυπριακών τεμαχίων.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος και πρόεδρος της επιτροπής διεθνών σχέσεων του ΔΗΚΟ.

Η κρίση ήθελε και θέλει πηγέτες

Του **ΤΑΚΗ ΚΟΝΗ**

Η οικονομική κρίση που ταλανίζει την Ευρώπη έφτασε στον τόπο μας με τη χειρότερή της μορφή: την προοπτική κατάρρευσης της οικονομίας μας που θα συμπαρασύρει μαζί τη λειτουργία του κράτους και της κοινωνίας μας. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο , η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Ευρωζώνη (Τρόικα) προσφερθήκαν να μας βοηθήσουν να αντιμετωπίσουμε αυτή την κρίση, αν συμφωνήσουμε τους όρους με τους οποίους θα προσφερόταν η βοήθεια. Έγιναν διαπραγματεύσεις σε δύο φάσεις που κατέληξαν και οι δύο σε συμφωνία των όρων. Με βάση τη συμφωνία της πρώτης φάσης διαπραγματεύσεων με την Τρόικα (τέλος του 2012) η τότε κυβέρνηση επέβαλε στον εργαζόμενο λαό φορολογίες και περικοπές μισθών και συντάξεων που μείωσαν το βιοτικό μας επίπεδο κατά το ένα πέμπτο περίπου. Η τότε κυβέρνηση ήταν του Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού!

Με βάση τη συμφωνία της δεύτερης φάσης των διαπραγματεύσεων, στην οποία κατέληξε πρόσφατα και εφαρμόζει τώρα η νέα Κυβέρνηση, χάνουν τα κεφάλαιά τους οι μεγάλοι καταθέτες σε μία από τις δύο μεγάλες μας τράπεζες και «κουρεύονται» άγρια οι μεγάλες καταθέσεις στη δεύτερη μεγάλη μας τράπεζα. Αυτή η νέα κυβέρνηση είναι του «νεοφιλελεύθερου» κόμματος του κεφαλαίου και της δεξιάς!

Πολλές οι απορίες και δύσκολη για όλους μας η κατανόηση και εξήγηση αυτής της «κομματικά» παράξενης και αντιφατικής ιστορίας που καταργεί τις ιδεολογικές αντιπαραθέσεις με τις οποίες έχουμε συνηθίσει στην πολιτική ζωή του τόπου μας. Το μόνο που μπορούμε να πούμε είναι πως αποτελεί μια ευπρόσδεκτη και τρανταχτή υπόδειξη στις δυο μεγάλες μας κομματικές παρατάξεις πως έπρεπε να εισακουστούν οι κραυγές των πιο ψύχραιμων πολιτών (περιλαμβανομένου και ενός δικού μου άρθρου) που τις καλούσαν μόλις άρχισε η προεκλογική εκστρατεία να μην αντιπαραταχθούν για τις προεδρικές εκλογές αλλά να συνεργαστούν για να αντιμετωπισθούν οι τρομακτικές απειλές κατά του κράτους και του λαού μας που έκδηλα έρχονταν. Τώρα που ήρθε η ίδια η ζωή να τους υποχρεώσει να σκεφτούν αλλά και να δράσουν όπως επιβάλλουν οι κρίσιμες στιγμές που περνά η πατρίδα μας (και όχι όπως απαιτούν οι ιδεολογικές τους αγκυλώσεις) ελπίζουμε να εγκαταλείψουν την αντιπαράθεση και να συνεργαστούν.

> *Οι ιστορικές εξελίξεις και συγκυρίες προσφέρουν μια καλή ευκαιρία μιας τέτοιας συντονισμένης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης της τραγωδίας που μας απειλεί.*

Είναι φανερό πια πως η κρίση δεν «θέλει ηγέτη» (που μας έλεγαν προεκλογικά) αλλά ηγέτες! Και είναι ενθαρρυντική η δήλωση του στελέχους του ΔΗΣΥ (Τάσος Μητσόπουλος) πως ο Πρόεδρος ήδη σκέφτεται την πρόταση να κάνουν τώρα τα δύο μεγάλα κόμματά μας το μεγάλο βήμα της συνεργασίας σε μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας για τη σωτηρία της πατρίδας από την καταστροφή που την απειλεί. Είναι ιστορική επιταγή να κινηθούν τολμηρά για κοινή δράση ώστε να αντιμετωπισθεί η οικονομική κρίση και η εξαθλίωση του λαού μας -που τώρα αρχίζει όπως μας συμβουλεύουν διεθνείς επιστημονικές παρεμβάσεις- και να σχεδιάσουν ταυτόχρονα και παράλληλα την επίσπευση του τερματισμού της άλλης κρίσης που ζούμε τις τελευταίες δεκαετίες - κατοχή και διχοτόμηση.

Οι ιστορικές εξελίξεις και συγκυρίες προσφέρουν μια καλή ευκαιρία μιας τέτοιας συντονισμένης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης της τραγωδίας που μας απειλεί. Και είναι με τη λογική του απλού πολίτη εξόφθαλμες οι επιλογές μας. Είναι εμφανές πως η μοναδική σίγουρη διέξοδος για ανάκτηση της οικονομικής μας ευρωστίας είναι η γρήγορη εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου που έχουμε ανακαλύψει. Και όλοι οι αντικειμενικοί φίλοι μας από τη διεθνή κοινότητα μας υποδεικνύουν πως χωρίς επίλυση «του Κυπριακού» πολύ θα καθυστερήσει η εκμετάλλευση του φυσικού αεριού που βρήκαμε στη δική μας ΑΟΖ αλλά βρίσκεται στη γειτονιά του Ισραήλ, που φλερτάρει τώρα τη συνεργασία με την Τουρκία στον ενεργειακό τομέα. Όμως, σε μας τους απλούς πολίτες, που βιώσαμε τις δεκαετίες των αναποτελεσματικών δικοινοτικών διαπραγματεύσεων, φαίνεται πως πολύ θα καθυστερήσει η «επίλυση του Κυπριακού», αν η μεθόδευση συνεχίζει να είναι η επιδίωξη της λεγόμενης «συνολικής λύσης».

Είναι εμφανές για μας πως η μόνη πορεία για γρήγορη εκμετάλλευση του φυσικού αερίου είναι η συνεργασία των δύο κοινοτήτων χωρίς να περιμένουμε τη περιβόητη «συνολική λύση του Κυπριακού». Στα πλαίσια και τα επίπεδα των δικοινοτικών διαπραγματεύσεων να διορίσουν οι ηγέτες των δυο κοινοτήτων μια Τεχνική Επιτροπή που θα διασφαλίζει την ενεργό συμμετοχή της τουρκοκυπριακής κοινότητας στη διαχείριση των θεμάτων εκμετάλλευσης του φυσικού αερίου. Η πρωτοβουλία αυτή θα συμβάλει επίσης στην επίσπευση του τερματισμού της κατοχής και των άλλων τουρκικών παρεμβάσεων για να προχωρήσουμε σαν Κύπριοι στο δρόμο της οικονομικής ανάπτυξης, της ειρήνης και της ευημερίας της κοινής μας πατρίδας.

Είναι ιστορική υποχρέωση των δύο μεγάλων κομμάτων μας, που η ζωή και η τραγικές μας στιγμές τους υπέδειξαν τον δρόμο της συνεργασίας, να πάρουν από κοινού αυτές τις πρωτοβουλίες για το καλό της δικής μας γενιάς αλλά και των παιδιών και τον εγγονιών μας που δεν μας επιτρέπεται να τα καταδικάσουμε, χωρίς να φταίνε, στη φτώχεια και τη μιζέρια που απειλεί την πατρίδα μας.

Ο κ. Τάκης Κονής είναι κοινωνικός ψυχολόγος

ΜΕΡΕΣ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ

Το Πανεπιστήμιο Frederick και το Frederick Institute of Technology σας προσκαλούν σε συνάντηση με μέλη του Ακαδημαϊκού Προσωπικού και τους υπευθύνους του Γραφείου Εγγραφών με σκοπό την ενημέρωσή σας σχετικά με

τα ακαδημαϊκά προγράμματα σπουδών και τις υποτροφίες

Οι συναντήσεις ενημέρωσης θα πραγματοποιηθούν ως εξής:

Αμμόχωστος / Αγία Νάπα - Ξενοδοχείο Nissi Beach Resort
Τετάρτη, 17/04/13 από τις 5.00 μ.μ μέχρι τις 9.00 μ.μ.

Λευκωσία - Πανεπιστήμιο Frederick
Παρασκευή, 19/04/13 από τις 5.00 μ.μ μέχρι τις 9.00 μ.μ.

Λάρνακα - Ξενοδοχείο Sun Hall
Δευτέρα, 22/04/13 από τις 5.00 μ.μ μέχρι τις 9.00 μ.μ.

Λεμεσός - Πανεπιστήμιο Frederick
Τετάρτη, 24/04/13 από τις 5.00 μ.μ μέχρι τις 9.00 μ.μ.

Πάφος - Ξενοδοχείο Almyra
Πέμπτη, 25/04/13 από τις 5.00 μ.μ μέχρι τις 9.00 μ.μ.

FREDERICK UNIVERSITY FREDERICK INSTITUTE OF TECHNOLOGY

www.frederick.ac.cy | Λευκωσία: Τηλ. 22-431355 | Λεμεσός: Τηλ. 25-730975

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Εθνικός Συντονισμός

Η παρατεταμένη αδυναμία στην Ελλάδα για αποτελεσματική διαχείριση της κρίσης πρέπει να μας προβληματίσει και να μας βοηθήσει να αντλήσουμε σωστά συμπεράσματα. Η έκτακτη Ομάδα Εθνικού Συντονισμού (δράσεων / κρίσεων) είναι ένας επιτελικός φορέας-μηχανισμός που επανδρώνεται από έμπειρα στελέχη, με σημαντική τεχνογνωσία, κάτω ακριβώς από τον Πρόεδρο και το Υπουργικό Συμβούλιο.

Συντονίζει όλες τις ενέργειες της κυβέρνησης για ολική και αποτελεσματική ανάκαμψη και γρήγορη έξοδο από το Μνημόνιο. Παρέχει στην υφιστάμενη κυβερνητική δομή εξειδικευμένες δεξιότητες και προηγμένες τεχνικές για εύρυθμη και αποτελεσματική εκτέλεση της στρατηγικής της κυβέρνησης. Η Ομάδα Εθνικού Συντονισμού θα πρέπει να παρακολουθήσει μια εξειδικευμένη ταχύρυθμη εκπαίδευση για Διαχείριση και Συντονισμό Εκτεταμένων (σε ένταση και διάρκεια) Κρίσεων. Τα Υπουργεία, οι Αρχές και οι Φορείς που είναι επιφορτισμένα με την καθημερινότητα του πολίτη συνεχίζουν την απρόσκοπτη παροχή υπηρεσιών και στήριξη στους πολίτες και στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Το κάθε Υπουργείο και Αρχή που μετέχει στην Ομάδα Συντονισμού εισηγείται τις απαραίτητες αλλά και απόλυτα αναγκαίες ενέργειες για απεμπλοκή από την κρίση: Αυτοδύναμες έκτακτες δράσεις, ιεραρχημένες και επιλεγμένες κατά συγκεκριμένο τρόπο, με στόχους που πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια. Η κάθε δράση διοικείται και συντονίζεται από την κυβέρνηση μέσα από τη συγκεκριμένη μεθοδολογία. Δίνεται η ευχέρεια σε κάθε φορέα να προτείνει περιορισμένες επιπρόσθετες αλληλοεπιδρώμενες ενέργειες (με αντίστοιχους στόχους). Η Ομάδα Εθνικού Συντονισμού συνεδριάζει σε προκαθορισμένα τακτά διαστήματα ανάλογα με την εξέλιξη και πρόοδο του Προγράμματος (σύνολο δράσεων). Παρακολουθεί πρόοδο και επαναφέρει σε τροχιά τις δράσεις που βρίσκονται εκτός προδιαγραφών. Διαθέτει αναγκαίους και ικανούς πόρους για κάθε δράση. Επιλύει σημαντικά λειτουργικά προβλήματα και δίνει άμεση λύση σε δύσκαμπτες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Γίνεται χρήση συγκεκριμένων τεχνικών για να εντοπίζονται έγκαιρα αντιφάσεις και ανασχετικοί παράγοντες πριν από τη λήψη αποφάσεων και την εκκίνηση ενεργειών αποφεύγοντας έτσι πιθανή διασπάθιση πόρων. Η λιτή αλλά καλά οργανωμένη υποστηρικτική υποδομή προσφέρει στην Ομάδα άμεση και έγκυρη ενίσχυση. Συμμετοχή στην Ομάδα Συντονισμού γίνεται μετά από πρόσκληση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Υπουργοί και ανώτατοι δημόσιοι λειτουργοί της κεντρικής κυβέρνησης και άλλων Αρχών έχουν την εξουσία, αρμοδιότητες και ευθύνες που πηγάζουν από τη θέση τους. Άλλοι εμπειρογνώμονες, μετά την επιλογή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, έχουν συμβουλευτικό, υποστηρικτικό, και συντονιστικό ρόλο, υπάγονται κατευθείαν κάτω από τον Πρόεδρο ή Υπουργό ή Ανώτατο Μέλος Αρχής και προσφέρουν αμισθί τις υπηρεσίες τους.

Όλοι υπογράφουν επιπρόσθετη δήλωση εμπιστευτικότητας και δέσμευσης. Αναγνωρίζουν ταυτόχρονα ότι θα εργάζονται κάτω από ασφυκτική πίεση μεγάλης διάρκειας και ότι θα πρέπει να αντεπεξέλθουν σε τεράστιο φόρτο εργασίας. Όλοι όσοι συμμετέχουν στην Ομάδα Εθνικού Συντονισμού φέρουν ευθύνη για την επιτυχία του Προγράμματος. Μεγάλα λάθη εκτίμησης και αστοχίες δεν επιτρέπονται και συνεπάγονται συγκεκριμένες κυρώσεις. Παραβίαση της δήλωσης εμπιστευτικότητας και ενέργειες ασυμβίβαστες με τους όρους εντολής επιφέρουν τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων. Καταμερισμός ευθυνών είναι επιβεβλημένος και γίνεται με προδιαγραμμένο τρόπο.

Ο Πρόεδρος ενημερώνει τη Βουλή σε τακτά χρονικά διαστήματα και επίσης τους πολίτες, όταν το θεωρήσει σκόπιμο.

Η προτεινόμενη Δομή πρέπει να υλοποιηθεί άμεσα, πριν αρχίσει η κατά συρροή διάπραξη λαθών ή παραλείψεων σε στρατηγικό ή τακτικό επίπεδο. Ο Εθνικός Συντονισμός είναι επιτακτική ανάγκη και αναγκαία προϋπόθεση για γρήγορη και επιτυχή έξοδο από την κρίση. Η πολύχρονη αδυναμία της Αθήνας να διαχειρισθεί αποτελεσματικά το δικό της Μνημόνιο είναι όντως παράδειγμα προς αποφυγή.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΕΝΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

13-GNOMES KIPROS_KATHI 4/12/13 11:09 PM Page 13

Εξω το «ΑΚΕΛ» από την Κύπρο

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Ο κόσμος βιώνει το τελευταίο διάστημα την απόλυτη απόγνωση. Νέοι άνθρωποι οι οποίοι μέχρι πρόσφατα ήταν έτοιμοι να κατακτήσουν τον κόσμο έχουν αρχίσει να συμφιλιώνονται με την ιδέα ότι το πιο πιθανόν είναι ότι θα αποτελέσουν μια χαμένη γενιά. Μέσα σ' αυτές τις αρνητικότατες εξελίξεις, για ακόμη μία φορά σ' αυτή τη χώρα, περισσεύουν οι σωτήρες. Όλοι έχουν σχέδιο για άμεση έξοδο από την κρίση, ενώ όσοι δεν έχουν, βρίσκονται στη διαδικασία ετοιμασίας του. Και ο κόσμος καλείται να υποστεί και πάλι μαθήματα πατριωτισμού από αυτούς, που ως μέρος του συστήματος, τον οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση. Μεταξύ αυτών και οι μέχρι προ τριών βδομάδων κυβερνώντες,

Η Κύπρος δεν μπορεί να επιβιώσει εκτός Ευρωζώνης. Μπορεί όμως εύκολα να επιβιώσει χωρίς αυτό που εκφράζει σήμερα το ΑΚΕΛ

οι οποίοι με το που πέρασαν στην αντιπολίτευση, ως διά μαγείας, κι ενώ για μια πενταετία δεν είχαν κανένα απολύτως σχέδιο, σήμερα έχουν λύσεις για τα πάντα. Έχουν δε γίνει εκ των μεγαλύτερων επικριτών της νυν κυβέρνησης για το γεγονός ότι επιλέγει τον μνημονιακό μονόδρομο, για τους καταστροφικούς χειρισμούς της, για έλλειψη σχεδίου β΄ το οποίο καθηκόντως θα έπρεπε να έχει.

Η σημερινή κυβέρνηση δεν είναι άμοιρη ευθυνών. Είναι υπόλογη για τους χειρισμούς των τριών τελευταίων βδομάδων και θα κληθεί να λογοδοτήσει. Δεν πήρε όμως μια οικονομία και τη χρεοκόπησε. Πήρε μια χρεοκοπημένη χώρα την οποία δεν κατάφερε να διασώσει. Αντίθετα, αυτοί που σήμερα παρουσιάζονται ως οι μέγιστοι προστάτες των συμφερόντων των εργαζομένων, που απορρίπτουν μειώσεις και απολύσεις στις Κ.Α. είναι αυτοί, που για μία 5ετία, ακολούθησαν μια καταστροφική πολιτική, είναι αυτοί που καθυστέρησαν εσκεμμένα –σύμφωνα με τον διοικητή της ΚΤ– οδηγώντας το τραπεζικό σύστημα και τη κυπριακή οικονομία σε κατάρρευση. Είναι αυτοί που πανηγύριζαν μετά την απόρριψη της πρώτης συμφωνίας στη Βουλή και αλληλοσυγχαίρονταν επειδή κέρδιζαν μερικές ψήφους οδηγώντας τη χώρα στη χρεοκοπία.

Στην πολιτική υπάρχει μια λεπτή γραμμή. Όταν την περάσεις γίνεσαι επικίνδυνος για το σύστημα της Δημοκρατίας και τη χώρα. Το ΑΚΕΛ έχει περάσει αυτή τη γραμμή προ πολλού. Δεν είναι ότι με τοποθετήσεις όπως αυτή του κ. Ευαγόρου ότι «η προηγούμενη Κυβέρνηση, διαχειρίστηκε νούσιμα, σοβαρά και ορθολογιστικά τα δημόσια οικονομικά κατά τρόπο που οι αντοχές της οικονομίας πήγαν και δύο μήνες μετά που άλλαξε η κυβέρνηση», προσβάλλει τη νοημοσύνη του κόσμου ο οποίος καλείται να υποστεί τα ελλείμματα της δικής τους διακυβέρνησης. Είναι το ότι καταφεύγει στην πλέον φθηνή και συνάμα επικίνδυνη μορφή λαϊκισμού η οποία φορτώνει τα πάντα στους ξένους οι οποίοι μας μισούν και θέλουν να μας καταστρέψουν. Με τον τρόπο αυτό προσπαθεί να αποποιηθεί από τις δικές του ευθύνες, δημιουργεί όμως αμφιβολίες γύρω από τη χρησιμότητα της συνέχισης της παρουσίας μας στην Ευρωζώνη και κατ' επέκταση την Ε.Ε. Εκμεταλλευόμενο την οργή του κόσμου, την κάλυψη από τα ΜΜΕ (αλήθεια κ. Κασίνη τα χρήματα από τα συμβόλαια τα πήρε η Τρόικα;) και επικαλούμενο το γεγονός ότι η Ε.Ε. δεν εκφράζει πλέον τα ιδανικά στα οποία κτίστηκε. Θα πρέπει όμως να πει στον λαό – τι θα γίνουν οι καταθέσεις του, ποιος θα καλύψει την υποτίμηση που θα δεχθούν, πώς η κυβέρνηση θα πληρώσει μισθούς και συντάξεις. Ποιος θα έρθει να επενδύσει σε μια χώρα που θα έχει βγει κακήν-κακώς από την Ευρωζώνη. Και έξοδος από την Ε.Ε. για να οδηγηθούμε πού;

Ο λόγος που μπήκαμε στην Ε.Ε. δεν ήταν τα ευρωπαϊκά ιδανικά. Πάντοτε οι πολιτικές της Ε.Ε. ήταν ένας συμψηφισμός συμφερόντων. Γνωρίζαμε που εντασσόμασταν, κρίναμε όμως –ορθά– ότι εντός Ευρώπης εξυπηρετούνταν καλύτερα τα συμφέροντά μας. Οι λόγοι για τους οποίους καταστήσαμε ως πρώτιστό στόχο την ένταξη, ισχύουν σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό σήμερα.

Η Κύπρος δεν μπορεί να επιβιώσει εκτός Ε.Ε. Αντίθετα πολύ εύκολα, μπορεί να ζήσει χωρίς αυτά που σήμερα το ΑΚΕΛ εκφράζει. Το επικίνδυνο λαϊκισμό, τον αντιευρωπαϊσμό, τη ρητορική της συνωμοσίας, τον πολιτικό αμοραλισμό. Αυτό το ΑΚΕΛ δεν θα λείψει σε κανένα.

antopoly@cytanet.com.cy

AP

Θεσμοί και «επανεκκίνηση»

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΝΔΡΕΟΥ**

Ζυγίζοντας τις διάφορες προτάσεις των τριών κυρίως υποψηφίων για την προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας στις αρχές του χρόνου άσκησα το εκλογικό μου δικαίωμα με αίσθημα ευθύνης υπέρ του νυν Προέδρου. Ένας από τους καθοριστικούς παράγοντες που διαμόρφωσαν την άσκηση της προσωπικής μου κρίσης ήταν η θεώρησή μου πως τα θέματα της οικονομίας θα ετύγχαναν σοβαρού και υπεύθυνου χειρισμού και οφείλω να ομολογήσω πως σε μεγάλο βαθμό είχα πεισθεί πως η νυν κυβέρνηση θα εκπλήρωνε σε μεγάλο βαθμό τη δημόσια δέσμευση της για «επανεκκίνηση» της οικονομίας (όπως τόσο ευήκοα ακουγόταν το έξυπνο διαφημιστικό της προεκλογικής εκστρατείας).

Μόλις 43 μέρες έχουν περάσει από την ημέρα των πανηγυρισμών, αν και οι μέρες αυτές όπως και η κάθε μέρα που ξημερώνει μοιάζει σαν μία αιωνιότητα. Τα συνθήματα, ή καλύτερα η παραπλανητική αισχρολογία, έχουν ξεχασθεί στο έλεος της σκόνης του παρελθόντος να τα καλύψει (και να τα κρύψει) όσο καλύτερα γίνεται από την κούφια μνήμη όλων μας. Όλως παραδόξως όμως, ένα νεαρός και καταξιωμένος Κύπριος πολιτικός, αναλαμβάνοντας το τιμόνι της Κυπριακής οικονομίας προ ολίγων ημερών έσπευσε να ταράξει τα ήσυχα νερά των κούφιων υποσχέσεων, αναμασώντας τα περί «επανεκκίνησης» της οικονομίας στα ικανά, έμπειρα και στιβαρά μπράτσα του.

Με κάθε ταπεινότητα και με πλήρη επίγνωση του τι μας επιφυλάσσει η μοίρα, δεν είναι μόνο η οικονομία που χρειάζεται επανεκκίνηση αλλά το θεσμικό σύστημα της Κύπρου στην ολότητα του. Και εξηγούμαι:

Όταν ο θεσμός του γενικού εισαγγελέα της Κύπρου αποφασίζει να ασελγήσει επί των πολιτών και των οργάνων τούτου του τόπου απαλλάσσοντας το παιδί του ελαφριά τη καρδία από απλά ή πολύπλοκα υπό εξέταση αδικήματα τότε είναι ο θεσμός αυτός που χρειάζεται επανεκκίνηση. Αν θέλουμε ο κόσμος να σέβεται τους θεσμούς πρέπει και οι θεσμοί να σέβονται τον κόσμο.

Όταν ανώτατος δικαστικός λειτουργός αφυπηρετεί πρόωρα για να διορισθεί σε ερευνητική επιτροπή, η οποία κατά πάσα πιθανότητα θα διερευνήσει και τα του συμπεθέρου του, τότε τι αξιοπιστία θα έχει η επιτροπή αυτή. Εκτός φυσικά και αν οι όροι εντολής της είναι να τιμωρήσουν το «Γιωρκούη» και να απαλλάξουν όλους τους μεγαλοκαρχαρίες που για ίδιον όφελος κατάστρεψαν τούτον το τόπο.

Όταν οι συμπέθεροι και οι γαμπροί του Προέδρου μετέφεραν με ταχύτητα φωτός κεφάλαια εκτός Κύπρου λίγες ώρες πριν ο συμπέθερός τους πέσει μαχόμενος στις Βρυξέλλες ποια η αξιοπιστία του θεσμού του Προέδρου. Το χειρότερο φυσικά από όλα είναι και η υποχρέωση του απλού κόσμου να ακούει και τις μακροοικονομικές θεωρίες τους πως, ως μεγαλοεπιχειρηματίες, έκριναν πως χωράφι στην Κύπρο αγοράζεται πιο εύκολα, όταν η πληρωμή γίνεται μέσω Αγγλίας. Φυσικά, δύσκολα θα μπορέσει να διαφύγει οτιδήποτε από την ερευνητική επιτροπή η οποία είναι άρτια τεχνολογικά και ηλικιακά στελεχωμένη ούτως ώστε να είναι σε θέση να αντιληφθεί όλες τις παραμέτρους αυτού του πολύπλοκου οικονομικού εγκλήματος εις βάρος του κυπριακού λαού.

Ποια η αξιοπιστία του δικαστηριακού θεσμού, όταν δύο εκ των ανωτάτων μελών της εκδίδουν απαγορευτικά Διατάγματα αλλά αυτό-εξαιρείται λόγω σύγκρουσης συμφερόντων (δηλαδή όταν εξέδιδαν τα διατάγματα δεν υπήρχε σύγκρουση;). Ορθώς μάλιστα αποφάσισε ο πρόεδρος του θεσμού πως η γυναίκα του Καίσαρα δεν πρέπει μόνο να είναι τίμια αλλά και να φαίνεται τίμια. Φυσικά, το γεγονός πως εντελώς τυχαία και συμπτωματικά ο αδελφός του ήταν προ ολίγων ημερών πρόεδρος ενός εκ των δύο υπό κατάρρευση τραπεζικών ιδρυμάτων με κανένα τρόπο δεν επηρεάζει την τιμιότητα της γυναίκας του Καίσαρα. Το αναμενόμενο θα ήταν η προ-αφυπηρέτηση του καθότι ανάγκη έχει από σπουδαία και λαμπρά μυαλά η ερευνητική αυτή επιτροπή.

Φυσικά, συνεχίζω να ακούω καθημερινά τους αδιάφθορους και αμόλυντους πολιτικούς να επιδίδονται σε ένα άοκνο πόλεμο ανακοινώσεων εντυπωσιασμού. Αυτό όμως που κανένας δεν τολμά να πει είναι πως επανεκκίνηση χρειάζονται οι θεσμοί της Κύπρου και όχι η οικονομία. Και αν ακόμη επιβιώσει τούτος ο τόπος από την πρωτόγνωρη για τα δεδομένα μας οικονομική κρίση, τι μέλλον έχουμε σε ένα τόπο που οι θεσμοί του Προέδρου, του γενικού εισαγγελέα και της δικαιοσύνης δεν λειτουργούν και δεν αφήνονται να λειτουργήσουν. Όσον η κουμπαροκρατία και οι συμπέθεροι τούτου του τόπου βρίσκονται στο πηδάλιο του κράτους εμείς οι υπόλοιποι καλύτερα να ευχόμαστε να τύχουμε δικαιότερης μεταχείρισης από τους οιουσδήποτε μελλοντικούς κατακτητές μας (οι οποίοι, εν πάση περιπτώσει, θα μας μεταχειριστούν πιο ακριβοδίκαια από τους κύριους κουμπάρους και συμπέθερους)».

Ο κ. Παναγιώτης Ανδρέου είναι καθηγητής Νομικής.

Η Αγκυρα και το Κυπριακό

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

«Η στάση που τηρήθηκε μετά τις κυπριακές εκλογές οδήγησε σε μία σημαντική απογοήτευση. Ο κ. Έρογλου προέβη σε έκκληση στον κ. Αναστασιάδη για την πραγματοποίηση μίας συνάντησης το ταχύτερο δυνατόν. Οι ειδήσεις που φθάνουν δίνουν την εντύπωση ότι αυτή η συνάντηση δεν θα μπορέσει να πραγματοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Δεν είναι σωστό το γεγονός ότι ο κ. Αναστασιάδης προφασίζεται την απασχόλησή του με την οικονομική κρίση». Στις αρχές της προηγούμενης εβδομάδας, με τη συγκεκριμένη τοποθέτηση, ο υπουργός Εξωτερικών της γειτονικής Τουρκίας, Αχμέτ Νταβούτογλου, φρόντισε να στείλει ένα νέο μήνυμα στη Λευκωσία: Η Τουρκία τάσσεται υπέρ της ανάληψης άμεσων και γρήγορων πρωτοβουλιών για το Κυπριακό.

Σε μια περίοδο που η κυπριακή κοινωνία βρίσκεται αντιμέτωπη με τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, ο κ. Νταβούτογλου και ο στενός κύκλος των συνεργατών του επισημαίνουν ότι υπάρχουν νέες «ευκαιρίες» για την άμεση επίλυση του Κυπριακού. «Είναι πολύ δύσκολο να υπολογίσει κανείς πότε θα φθάσουν οι διαπραγματεύσεις σε αποτέλεσμα. Αν υπάρχει κάποια ευκαιρία, στην περίπτωση μίας κρίσης, που έχει παγώσει για ένα τόσο μακρύ χρονικό διάστημα, τότε δεν θα πρέπει να σημειώνεται καθυστέρηση ούτε ένα λεπτό. Στην πραγματικότητα τα βήματα που θα γίνουν προς την κατεύθυνση της επίλυσης του Κυπριακού, θα διευκολύνουν στο να ξεπεράσει η "ε/κ διοίκηση" και το οικονομικό της πρόβλημα. Οι Ελληνοκύπριοι θα πρέπει να δουν το θέμα με αυτό το όραμα».

Η τουρκική πλευρά πιστεύει ότι οι σημαντικές εξελίξεις, οι οποίες αφορούν τις έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ, έρχονται να επιβάλουν την άμεση επίλυση του κυπριακού προβλήματος. «Συνεργασία ή ένα νέο είδος διχοτόμησης των ενεργειακών πηγών και συνεπώς της ίδιας της Κύπρου», φαίνεται πως είναι το νέο «μοτίβο» της τουρκικής πλευράς στη νέα περίοδο του κυπριακού προβλήματος. Τη στιγμή που ο κ. Νταβούτογλου κάνει λόγο χαρακτηριστικά για «οικτρά λάθη» σε ό,τι αφορά τους χειρισμούς της Λευκωσίας στο ζήτημα της ΑΟΖ, οι πηγές της «Κ» επισημαίνουν ότι στη νέα περίοδο η Άγκυρα είναι αποφασισμένη να κάνει αισθητή την παρουσία της στον νέο ενεργειακό χάρτη της Ανατολικής Μεσογείου. «Η Άγκυρα επιχειρεί να στείλει ένα ηχηρό μήνυμα στη Λευκωσία», υπογραμμίζουν οι πηγές της «Κ» και προσθέτουν: «Στη νέα περίοδο της οικονομικής αβεβαιότητας δεν έχεις την πολυτέλεια να αγνοήσεις τη συμμετοχή της Τουρκίας στο νέο ενεργειακό παιχνίδι της Μεσογείου». Μέσα στα πλαίσια του συγκεκριμένου «ηχηρού μηνύματος», ο κ. Νταβούτογλου φέρνει στο προσκήνιο το ενδεχόμενο της τελικής διχοτόμησης της νήσου. «Εάν μας λένε "ο Νότος ανήκει σε εμάς και ο Βορράς σε εσάς", τότε να μιλήσουν για τη λύση δύο κρατών. Δεν υπάρχει όφελος για κανένα, στο να τηρείται το θέμα αυτό, κατ' αυτό τον τρόπο, σε εκκρεμότητα», υπήρξε η τοποθέτηση του Τούρκου ΥΠΕΞ την προηγούμενη εβδομάδα.

Στη νέα περίοδο, η Άγκυρα συσχετίζει τα διάφορα σενάρια, τα οποία αφορούν το μέλλον του

Η Αγκυρα είναι αποφασισμένη να κάνει αισθητή την παρουσία της στον νέο ενεργειακό χάρτη της Ανατολικής Μεσογείου

Κυπριακού, της τουρκοκυπριακής κοινότητας και της τ/κ ηγεσίας. Οι πληροφορίες που φτάνουν στην «Κ» από την τουρκική πρωτεύουσα δείχνουν ότι οι Τούρκοι διπλωμάτες και ειδικοί εξακολουθούν να θεωρούν ότι η δυναμική που έχει δημιουργήσει η Αραβική Άνοιξη στην Ανατολική Μεσόγειο είναι ένα «θετικό στοιχείο» για το μέλλον της τουρκοκυπριακής πλευράς και των τουρκικών στρατηγικών. Μέσα από την Αραβική Άνοιξη και την ανάδειξη στην εξουσία νέων αραβικών ηγεσιών, οι οποίες διατηρούν συνεργασία και οδούς επικοινωνίας με την Άγκυρα, η τουρκική πλευρά πιστεύει ότι μακροπρόθεσμα θα δρομολογηθεί η αναβάθμιση της θέσης της τ/κ πλευράς στο διεθνές πολιτικό σκηνικό.

«Στην περιοχή λαμβάνουν χώρα ιστορικής σημασίας εξελίξεις. Όμως, η τ/κ ηγεσία είναι όντως σε θέση να αντιληφθεί τη σημασία αυτών των εξελίξεων;». Το συγκεκριμένο ερώτημα πλέον απασχολεί τους ειδικούς του τουρκικού Υπουργείου Εξωτερικών, οι οποίοι παρακολουθούν από κοντά τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, στο προσκήνιο έρχονται πολλά ερωτήματα και διάφοροι προβληματισμοί για το μέλλον και τον ρόλο της τουρκοκυπριακής ηγεσίας στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και στο Κυπριακό.

Πότε θα βγάλουμε γκάζι...

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Σήμερα δεν θα ασχοληθούμε με τα της οικονομίας. Ούτε και με τους αγαπητούς τραπεζίτες, οι οποίοι μας υποθήκευσαν για 50 χρόνια και την έκαναν με ελαφρά πηδηματάκια (παρεμπιπτόντως, αυτός ο Αθανάσιος, ο Ορφανίδης, πού βρίσκεται; Μας φόρτωσε 4 δισ. και την έκανε και αυτός βεβαίως για εκτός Κύπρου).

Σήμερα λοιπόν δεν θα ασχοληθούμε με όλα αυτά. Αλλά με κάτι που έχει να κάνει με τη μοναδική ίσως διέξοδο και απαγκίστρωσή μας από την Τρόικα, από τα χρέη και από την οικονομική μας μιζέρια. Με το φυσικό αέριο. Με αυτό τον φυσικό πλούτο, ο οποίος μπορεί να αποδειχθεί κατάρα παρά ευλογία, εάν δεν τύχει της σωστής διαχείρισης, του ορθού προγραμματισμού και της σωστής στρατηγικής.

Πότε λοιπόν θα μπορέσει η Κύπρος να έχει έσοδα από το φυσικό αέριο; Πότε θα είναι σε θέση να εκμεταλλευτεί τα όποια κοιτάσματα εντοπιστούν; Δεν θα υπεισέλθουμε σε τεχνικές λεπτομέρειες. Αλλά στις πολιτικές προεκτάσεις του ζητήματος. Και όταν αναφερόμαστε σε τόσο σοβαρά ζητήματα, θα πρέπει να είμαστε πολύ πιο ευθείς και σταράτοι απ' ό,τι συνήθως. Και επειδή φάνηκε πως, ενόσω δεν είμαστε ευθείς και ίσως και έντονοι, τα «παιδιά» σφυρίζουν αδιάφορα, τουλάχιστον καθήκον μας είναι να τα λέμε στους πολίτες, να τα έχουν υπόψη τους, χωρίς να σημαίνει ότι η στήλη ή τα Μέσα είμαστε αλάνθαστοι.

Η εξόρυξη φυσικού αερίου αγγίζει πολιτικές και γεωστρατηγικές πτυχές της περιοχής. Συνέπειες, οι οποίες μπορούν να αλλάξουν άρδην τα δεδομένα. Τόσο για την περιοχή, όσο και για την Ε.Ε., αλλά και ευρύτερα.

Στην Κύπρο, πέρα από την οικονομική αστάθεια, η οποία θα υπάρχει για τουλάχιστον άλλα πέντε χρόνια, υπάρχει και η πολιτική αστάθεια, η οποία προέρχεται, σε τοπικό επίπεδο, κατά κύριο λόγο από τη μη λύση του Κυπριακού.

Η Τουρκία, αυτή τη στιγμή, στην πραγματικότητα «δέσμευσε» πέντε οικόπεδα της κυπριακής ΑΟΖ (1, 4, 5, 6 και 7), λέγοντας ότι αυτά τα οικόπεδα βρίσκονται και εντός της δικής της

Για να μπορέσουμε να βγάλουμε αέριο, είτε πρέπει να εξεύρουμε λύση του Κυπριακού, είτε να δώσουμε τη διαχείριση του τερματικού στο Ισραήλ, είτε και τα δύο...

ΑΟΖ. Δηλαδή από τα 13 οικόπεδα της κυπριακής ΑΟΖ η Τουρκία «εγκλώβισε» πέντε οικόπεδα, απειλώντας ευθέως ότι με τίποτα δεν θα «ανεχτεί» έρευνες εντός αυτών των οικοπέδων. Το θέμα όμως δεν μένει εδώ. Ενώ «πάγωσε» την όποια διαδικασία στα πέντε οικόπεδα, διεκδικεί παράλληλα το 50% των εσόδων από τα υπόλοιπα οικόπεδα για τους Τουρκοκύπριους. Γίνεται κατανοητό λοιπόν ότι η Τουρκία προσπαθεί να «διασφαλίσει» τα όσα η ίδια θεωρεί ως «δικά της» ή «των Τουρκοκυπρίων». Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Και διασφάλιση αυτών που η Τουρκία θεωρεί ότι ανήκουν στην ίδια ή στους Τουρκοκύπριους θα επιτευχθεί κατά κύριο λόγο μέσω λύσης του Κυπριακού.

Συνεπώς, ο ένας τρόπος για να επιτύχουμε ασφαλή εξόρυξη και εκμετάλλευση φυσικού αερίου είναι μετά από μια λύση του Κυπριακού.

Χωρίς λύση του Κυπριακού, κρίνεται ιδιαίτερα αμφίβολο η Λευκωσία να είναι σε θέση να προχωρήσει σε μια τέτοια κίνηση, αφού η όποια προσπάθεια προϋποθέτει τερματικό υγροποίησης, επενδύσεις δηλαδή δισεκατομμυρίων, και πέραν του ότι το κράτος δεν έχει πόρους για κάτι τέτοιο, κανένας επενδυτής δεν θα τολμά να λάβει μέρος σε μια τέτοια ακριβή επένδυση, με την Άγκυρα να απειλεί.

Μια δεύτερη εναλλακτική για τη Λευκωσία είναι να προχωρήσει σε μια στρατηγικής σημασίας συμφωνία και συνεργασία με το Ισραήλ. Ωστόσο, το Τελ Αβίβ, για να μπορέσει να λάβει σοβαρά υπόψη τη Λευκωσία, θα πρέπει και το ίδιο να διασφαλίσει τα δικά του συμφέροντα. Για παράδειγμα, δεν θα μπορούσε το Ισραήλ να προχωρήσει σε μια συμμαχία χωρίς να έχει το ίδιο τον πρώτο λόγο και τον έλεγχο του τερματικού.

Καταληκτικά, λοιπόν, η Κύπρος, για να μπορεί να ελπίζει σε μια πραγματικά υποσχόμενη προοπτική με το φυσικό της αέριο, πρέπει είτε να προχωρήσει να λύσει το Κυπριακό και να συμμαχήσει με την Τουρκία, είτε να προχωρήσει σε στρατηγική συμμαχία με το Ισραήλ, είτε να πράξει και τα δύο. Διαφορετικά, ούτε αέριο θα βγάλουμε, ούτε και ευοίωνο μέλλον θα μπορούμε να έχουμε.

Η κυβέρνηση Αναστασιάδη θα πρέπει λοιπόν να αντικρίσει τις πραγματικές επιλογές κατάματα και να λάβει αποφάσεις... λίαν συντόμως.

tsangarisp@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Η κρίση φέρνει λύσεις

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Δεν χρειάζεται αριστοτέλεια λογική για να καταλάβουμε ότι η κρίση έχει αλλάξει τη ζωή μας. Το πράγμα φωνάζει. Χρήμα δεν κινείται, δουλειές χάνονται καθημερινά, η ανεργία αυξάνεται με μαθηματική πρόοδο, μισθοί σφαγιάζονται και η ανασφάλεια κυριαρχεί. Την παράνοια συντηρεί και εντείνει το αλαλούμ της πολιτικής ηγεσίας. Ο τόπος καίγεται για λύσεις, ο κόσμος θέλει να πάει μπροστά, να δημιουργήσει, να απασχοληθεί. Και οι πολιτικοί διαπληκτίζονται και επιμερίζουν ευθύνες. Η φούσκα, στην οποία ζούσαν και ενεργούσαν για δεκαετίες, έσκασε. Αυτά που ήξεραν, οι παλιές, δοκιμασμένες συνταγές της διαπλοκής και των πολιτικών εξυπηρετήσεων, δεν αρκούν. Πολιτικοί και οικονομικοί θεσμοί δεν κάνουν πια μόνοι τους παιχνίδι. Δεν μπορούν να τα κανονίζουν μεταξύ τους, ούτε μπορούν τόσο εύκολα να μας κανονίζουν κι εμάς. Η κρατική αγελάδα έχει μείνει κάτισχνη. Με την ανοχή και κάποτε την ενεργό στήριξή μας, οι άνθρωποι που κρατούσαν το τιμόνι τα έκαναν μαντάρα. Τώρα πρέπει να δίνουν αναφορά, να παίρνουν την έγκριση των δανειστών για κάθε τι. Αν πετύχουν στις εξετάσεις, έρχεται ρευστό, παίρνουμε ανάσες. Αν τα θαλασσώσουν, μπορεί να μας παρασύρουν μαζί τους. Κι αυτό δεν πρέπει να το επιτρέψουμε.

Ενεργοί πολίτες, εργαζόμενοι, τεχνοκράτες, επιχειρηματίες, ακαδημαϊκοί και ΜΜΕ έχουμε τις επόμενες βδομάδες αποστολή. Να πείσουμε πολιτικούς και τραπεζίτες να φέρουν το νου τους. Να μην καταρρεύσει πλήρως η οικονομία. Ο κίνδυνος δεν έχει περάσει. Για να μπει χρήμα στα ταμεία πρέπει η πολιτική ηγεσία να συνεννοηθεί με τους δανειστές. Να δείξει ότι αντιλαμβάνεται, έστω και εν μέρει, σε ποιο σημείο βρίσκεται ο τόπος. Ευτυχώς η κυβέρνηση, μετά από σοβαρά λάθη, έχει καταλάβει ότι το πάρτι τελείωσε. Μένει να το καταλάβει και η Βουλή για να περάσει όλα τα νέα μνημονιακά νομοσχέδια, που συμπληρώνουν αυτά που ενέκρινε τον περασμένο Δεκέμβριο. Αυταπάτες δεν τρέφω. Δεν περιμένω από όλους όσοι βύθισαν την Κύπρο στο τέλμα και τώρα φλερτάρουν με τη λίρα, όσοι κάνουν ακόμα τον μάγκα, να φερθούν ώριμα. Ελπίζω, όμως,

Την ανάκαμψη στις κρίσεις δεν τη φέρνουν πολιτικοί και κόμματα, αλλά ιδιώτες, που δημιουργούν δουλειές από το μηδέν, με την ενθάρρυνση έξυπνων κυβερνήσεων

ότι στους πενήντα έξι βουλευτές θα βρεθούν πλειοψηφίες που θα δώσουν ξανά στην Κύπρο προοπτική.

Για τους περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων πραγματικά δεν έχω τι να πω. Ειδικός δεν είμαι, αλλά παρακολουθώ τι λένε για τις κυπριακές τράπεζες κοινοτικοί εμπειρογνώμονες. Θεωρούν ημίμετρα ακόμα και τις χαλαρώσεις της περασμένης Παρασκευής. Είναι αυτονόητο για τους ίδιους ότι οι αρμόδιες τραπεζικές αρχές πρέπει να άρουν όλα τα μέτρα αμέσως και με πρόγραμμα. Απορεί κανείς πώς οι υπεύθυνοι δεν το καταλαβαίνουν. Λες κι όταν θα φύγουν τα τεχνητά εμπόδια, θα μείνει πολύ ξένο χρήμα στις κυπριακές τράπεζες. Αυταπάτες αυτού του είδους στραγγαλίζουν την αγορά, πνίγουν τις επιχειρήσεις, δημιουργούν φτώχεια και δυστυχία. Και βέβαια, θα πρέπει να σταματήσει όλη αυτή η ιστορία με την παύση του διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Δεν υπερασπίζομαι τον κ. Πανίκο Δημητριάδη, τουναντίον. Δεν μπορεί, όμως, να τον παύσει η κυπριακή κυβέρνηση και η Βουλή. Η Συνθήκη της Λισσαβόνας ορίζει ότι ο θεσμός του διοικητή είναι ανεξάρτητος. Κριτής του είναι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την παύση του μπορεί να την αποφασίσει Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Τα λέει καθαρά ο Μάριο Ντράγκι, ο πρόεδρος της ΕΚΤ, στις επιστολές που απηύθυνε στους Νίκο Αναστασιάδη και Γιαννάκη Ομήρου. Ο κ. Ντράγκι, υποψιάζομαι, δεν παρενέβη γιατί καιγόταν να ταχθεί στο πλευρό του κ. Δημητριάδη. Όπως και πολλοί άλλοι, ο πρόεδρος της ΕΚΤ πρέπει να εξεπλάγη που κόμματα και κυβέρνηση κήρυξαν ανεπιθύμητο τον διοικητή στην πιο ακατάλληλη στιγμή. Όταν το οικονομικό τσουνάμι έχει μόλις αρχίσει και μια αντικατάστασή του, πριν ακόμα υπάρξει Μνημόνιο, μάλλον θα προκαλούσε περισσότερα προβλήματα απ' όσα θα έλυνε.

Το Μνημόνιο δεν είναι παρά μια καταπραϋντική ένεση. Δυνατή και αποτελεσματική αν παίρνεις εγκαίρως τις σωστές δόσεις, αλλά δεν θεραπεύει. Επιτρέπει, απλώς, στο κράτος να σταθεί στα πόδια του. Την ανάκαμψη, όπως πάντα στις κρίσεις, δεν τη φέρνουν πολιτικοί και κόμματα. Τη φέρνουν ιδιώτες, που συμπράττουν και δημιουργούν δουλειές από το μηδέν, με την ενθάρρυνση έξυπνων κυβερνήσεων. Θαρραλέοι άνθρωποι, που δράττουν ευκαιρίες, κατεβάζουν ιδέες και δεν διστάζουν να μπουν στα βαθιά, να ξεκινήσουν από το μηδέν. Τα καταφέρνουν γιατί μαθαίνουν από τα λάθη τους και δεν φοβούνται να αποτύχουν.

14-GNOMES-ELLADA_KATHI 4/12/13 11:58 PM Page 14

Ο κύκλος έκλεισε

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Καλό είναι πού και πού να βγαίνουμε από το «κουτάκι» μας και να βλέπουμε τις μεγάλες αλλαγές γύρω μας. Δεν αναφέρομαι μόνο στις γεωπολιτικές αλλαγές, που είναι απρόβλεπτες και σημαντικές. Η περίοδος που ζούμε είναι ιστορική και χαρακτηρίζεται από ορισμένα βαθύτερα φαινόμενα.

Είναι, για παράδειγμα, προφανές πως μπαίνουμε σε μια περίοδο στη Δύση, όπου ο υπερβολικός πλουτισμός και ο ρόλος των περίφημων αγορών έχουν τεθεί στο στόχαστρο των πολιτικών. Από τη δεκαετία του 1980 έως την κρίση της Lehman Brothers, το 2008, ζήσαμε τη «χρυσή εποχή» του ανεξέλεγκτου καπιταλισμού. Τώρα αυτό αλλάζει

Για πρώτη φορά μετά τον Πόλεμο, το χάσμα ανάμεσα στην ευρωπαϊκή ελίτ και την κοινή γνώμη έχει μεγαλώσει σε επικίνδυνο σημείο

και δεν ξέρουμε έως ποιο σημείο θα φτάσει το αντίθετο ρεύμα. Οι αμοιβές των τραπεζιτών και των επιχειρηματικών στελεχών περιορίζονται στον δυτικό κόσμο, οι μέτοχοι και οι μεγαλοκαταθέτες καλούνται να πληρώσουν τα σπασμένα για ρίσκα που πήραν είτε σε ομόλογα κρατών είτε ακόμη και σε καταθέσεις σε «τζογαδόρικες» τράπεζες. Σίγουρα, πάντως, μπαίνουμε σε ένα νέο κύκλο, όπου ο πλούτος δεν είναι πια ο «Θεός».

Ενα δεύτερο βαθύτερο φαινόμενο που χαρακτηρίζει την εποχή μας είναι η αίσθηση της άμεσης δημοκρατίας που δίνουν τα social media. Πανίσχυροι θεσμοί, αυταρχικά καθεστώτα, μορφές εξουσίας καταρρέουν υπό την πίεση της αμεσότητας και της συμμετοχικότητας των social media. Το βλέπουμε παντού, από την Αραβική Ανοιξη, το Βατικανό έως τη δοκιμασία της μοναρχίας στην Ισπανία. Αυτό το φαινόμενο έχει απίστευτες συνέπειες, που ακόμη δεν έχουμε συνειδητοποιήσει πόσο μακριά φτάνουν. Ο ρόλος των παραδοσιακών media, αλλά και τα περιθώρια άσκησης πολιτικής περιορίζονται θεαματικά. Δεν υπάρχει τίποτα πιο δύσκολο από το να κυβερνάς μια χώρα με αυτά τα νέα δεδομένα. Η έννοια του «ειδικού βάρους» ενός πολιτικού ή άλλου παράγοντα, αυτό που οι Αγγλοσάξονες ονομάζουν authority, έχει περιορισθεί θεαματικά μέσα σε αυτό το μπλέντερ της άναρχης, εικοσιτετράωρης διαρκείας «ενημέρωσης».

Στην Ευρώπη, και ειδικά στον Νότο, έχουμε ένα ακόμη φαινόμενο που καθιστά τη συγκυρία εκρηκτική και ενδιαφέρουσα... Για πρώτη φορά μετά τον Πόλεμο, το χάσμα ανάμεσα στην ευρωπαϊκή ελίτ και την κοινή γνώμη έχει μεγαλώσει σε επικίνδυνο σημείο. Ο μέσος ψηφοφόρος του Νότου νιώθει πολύ απομακρυσμένος από τον κ. Μπαρόζο ή τον κ. Ρεν και ακόμη πιο απομακρυσμένος από τον κ. Σόιμπλε και τα μέλη του Eurogroup. Δεν τους έχει εκλέξει, δεν του έχουν «μιλήσει» ποτέ και δεν πολυκαταλαβαίνει τη λογική τού «αυτό είναι καλό για σένα, άρα πιες το και μη ρωτάς πολλά». Το χάσμα ελίτ και κοινής γνώμης φάνηκε πολύ καθαρά στην περίπτωση της Ιταλίας, όπου η μεν ευρωπαϊκή ελίτ αποφάσισε ότι θα ήταν καλό για την περίπτωσή της να υιοθετήσει το «μοντέλο Μόντι», η δε κοινή γνώμη επέλεξε το «μοντέλο Γκρίλο και Μπερλουσκόνι».

Αρα; Δεν μπορεί κανείς να προβλέψει πού πάμε ως Ευρώπη και ειδικότερα εμείς εδώ στον Νότο. Σίγουρα ζούμε ιστορικές «στιγμές» και το τέλος ενός κύκλου ευημερίας και εύκολου πλουτισμού. Αν το αύριο θα κρύβει ταραχές, ακόμη και «επαναστάσεις» ή αν θα επέλθει μια νέα ισορροπία δημοκρατίας και αγορών μέσα από τους παραδοσιακούς μας θεσμούς, θα πρέπει να έχουμε λίγη υπομονή για να το διαπιστώσουμε.

Η Βρετανίδα Θάτσερ

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Η Μάργκαρετ Θάτσερ είχε περάσει προ πολλού στην Ιστορία. Αλλά η πολιτική της κληρονομιά εξακολουθεί να διχάζει τη Βρετανία και να ρίχνει τη βαριά σκιά της στο Συντηρητικό Κόμμα. Υπήρξε ριζοσπάστης και όχι συντηρητική πολιτικός, όπως και παλαιότερα ο Ουίστον Τσώρτσιλ, και χάρη σε μία σπάνια δύναμη θελήσεως, που προσελάμβανε ενίοτε μορφή μικροαστικής αυθάδειας, εσάρωσε την υφιστάμενη κατά την εποχή εκείνη πολιτική και οικονομική σύμβαση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Εξάρθρωσε όχι απλώς τα συνδικάτα, αλλά και τη βρετανική

Η γοητεία και η ισχύς της Μάργκαρετ Θάτσερ ήταν ότι ενσάρκωνε το πολεμικό πνεύμα των Αγγλων

βιομηχανία. Ανέδειξε το City στο μεγαλύτερο χρηματοπιστωτικό κέντρο της Ευρώπης, αλλά έχασε τη μάχη με τη Γερμανία, που έμεινε πιστή στις αρχές του «καπιταλισμού του Ρήνου». Με άλλα λόγια, στην αρμονική συνεργασία βιομηχανίας, τραπεζών και συνδικάτων – μία αντίληψη που προκαλούσε επί σειράν ετών τα ειρωνικά σχόλια του Economist, έως ότου απεδείχθη τελικώς ότι αποτελούσε την ορθή επιλογή.

Εδωσε η Θάτσερ τη μάχη εναντίον της ενοποιήσεως της Γερμανίας, διότι ορθώς προέβλεψε ότι ο γερμανικός όγκος θα διατάρασσε την ισορροπία στην Ευρώπη –αιτία δύο Παγκοσμίων Πολέμων– αλλά απέτυχε να αποτρέψει τη μοιραία αυτή εξέλιξη. Πέραν τούτου, υπό την πίεση του Γάλλου προέδρου Φρανσουά Μιτεράν, η επανένωση της Γερμανίας έγινε με αντάλλαγμα τη δημιουργία του ευρώ, αποξενώνοντας τη χώρα της, ακόμη περισσότερο, από τις ευρωπαϊκές διαδικασίες.

Προσέδεσε τη Βρετανία με τρόπο αποφασιστικότατο στις Ηνωμένες Πολιτείες στη μάχη εναντίον της Σοβιετικής Ενώσεως, αλλά η κατάρρευση της «αυτοκρατορίας του κακού» συνετελέσθη χάρη στην αποφασιστικότητα του τότε Αμερικανού προέδρου Ρόναλντ Ρέιγκαν, που ώθησε τη Μόσχα με το πρόγραμμα του «Πολέμου των Αστρων» σε έναν παράφρονα ανταγωνισμό, στην πλήρη υπονόμευση μιας σαθρής σοβιετικής οικονομίας και συνακόλουθα ενός διεφθαρμένου γραφειοκρατικού συστήματος.

Η Μάργκαρετ Θάτσερ δεν ήταν συμπαθής στο συντηρητικό κατεστημένο, ούτε φυσικά στα Ανάκτορα του Μπάκιγχαμ. Το Στέμμα απεχθάνεται διαταράξεις του συστήματος από όπου και εάν προέρχονται. Οταν κάποιος παρουσίασε κάποτε στη Βασιλομήτορα Ελισάβετ τον Ρόι Τζένκις, εκσυγχρονιστή πολιτικό προερχόμενο από το Εργατικό Κόμμα, εκείνη παρατήρησε απλώς. «Προτιμώ πάντα μία κυβέρνηση των Τόρις και ένα παλιό-καλό Εργατικό Κόμμα στην αντιπολίτευση».

Η γοητεία και η ισχύς της Μάργκαρετ Θάτσερ ήταν ότι ενσάρκωνε το πολεμικό πνεύμα των Βρετανών ή μάλλον των Αγγλων – του έθνους που απολαμβάνει τον αγώνα σε οποιαδήποτε έκφανσή του, από τα γήπεδα του ποδοσφαίρου έως τα πεδία των στρατιωτικών μαχών.

Πολεμικό πνεύμα επέδειξε η Θάτσερ στον υψηλότατο βαθμό στο εσωτερικό όταν εσάρωνε το σύστημα –πολιτικό και οικονομικό–, ανεξαρτήτως των συνεπειών. Πολεμικό πνεύμα άξιο θαυμασμού επέδειξε στο πόλεμο των Φώκλαντ, δίχως συμμάχους, εναντίον της Αργεντινής, χιλιάδες μίλια μακριά από τις βρετανικές ακτές.

Η κόπωση, όμως, του πολέμου εξαντλεί κάποτε ακόμη και τους Βρετανούς. Γι' αυτόν τον λόγο οι Συντηρητικοί συνεργάτες της την εξεδίωξαν από την πρωθυπουργία και από την ηγεσία του κόμματος. Αλλά ως βρετανική ιδιορρυθμία θα ερεθίζει πάντα πολεμίους και θαυμαστές της.

Δελτίο ταυτότητας

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Στην ταυτότητα του καθενός καταγράφεται το παρελθόν του – η ημερομηνία γεννήσεως, οι γονείς, το ύψος, και όλα τα άλλα στοιχεία που τον καθορίζουν και, υποτίθεται, ισχύουν ακόμη. Ο ίδιος, όμως, αλλάζει συνεχώς: περνούν τα χρόνια, ωριμάζει, πλουτίζει, πληγώνεται – γενικώς, διαμορφώνεται μέσα από γλύκες και ήττες, μέσα από εμπειρίες και παρέες, σε μια συνεχή ώσμωση. Οσο και αν ξέρουμε το άτομο, όσο και αν ξέρουμε τους εαυτούς μας, γνωρίζουμε ότι αλλάζουμε συνεχώς – καμιά φορά απότομα, αλλά συνήθως αργά και ανεπαίσθητα. Συμβαίνει το ίδιο με τα έθνη; Αλλάζουν και αυτά όσο οι άνθρωποι μέσα από την πορεία της ζωής;

Η κρίση η οποία έπληξε τους Ελληνες είναι από τα γεγονότα που επηρεάζουν τους λαούς άμεσα και απότομα. Δεν είμαστε οι μόνοι που βιώνουμε τεράστιες ανατροπές αυτό τον καιρό. Σε όλη τη Μεσόγειο -από τις αραβικές χώρες έως τα μέλη της Ε.Ε.- κάθε χώρα και κάθε λαός αντιμετωπίζει προκλήσεις που σβήνουν τουλάχιστον μέρος της εικόνας που είχαν για τους εαυτούς τους και (με τα υλικά που μένουν, με τις τάσεις και τα χαρακτηριστικά που ενισχύονται), δημιουργούν μια νέα ταυτότητα και, συνεπώς, μια νέα πορεία.

Πώς φαίνεται να διαμορφώνεται η «Ελληνική ταυτότητα» λοιπόν; Πρέπει πρώτα να δούμε πώς διαμορφώθηκε με την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 1974. Η «νέα» Ελλάδα ένωνε δύο διαφορετικές αλλά και «αιμομεικτικές» τάσεις – την απόρριψη του κρατικού αυταρχισμού, όπως εκφραζόταν για πολλά χρόνια από δεξιά και ακροδεξιά καθεστώτα, και την ανάγκη να αποκατασταθούν, επιτέλους, οι μη προνομιούχοι της χώρας. Η νέα τάξη, όπου η Κεντροδεξιά και η Κεντροαριστερά εναλλάσσονταν στην εξουσία, βασίστηκε στις πελατειακές σχέσεις. Η επανάσταση, η οποία βασίστηκε και στην ευημερία και στη σταθερότητα που εξασφάλιζε η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ενωμένη Ευρώπη, δεν εκφράστηκε με την υιοθεσία ενός νέου πολιτικού και οικονομικού συστήματος που θα απελευθέρωνε παραγωγικές δυνάμεις και θα δημιουργούσε λειτουργικές κρατικές δομές - απλώς προσέφερε σε περισσότερους τα προνόμια του παλιού συστήματος.

Γνωρίζουμε ότι αυτό το σύστημα ήταν στρεβλό και αντιπαραγωγικό, αλλά οφείλουμε, επίσης, να ομολογήσουμε ότι όσο η Ελλάδα μπορούσε να δανείζεται χρήματα, το σύστημα λειτουργούσε. Για πάνω από 30 χρόνια, περίπου το 80% των Ελλήνων ψήφιζε κεντρώο κόμμα, διαμορφώθηκε μια μεγάλη μεσαία τάξη, βελτιώθηκαν τα συστήματα υγείας

Εάν οι δανειστές συνεχίσουν να εμφανίζονται ως τιμωροί και οι πολίτες αισθανθούν ότι χάνουν τη χώρα τους, τότε θα καταφύγουμε στο χειρότερο κομμάτι μας

και εκπαίδευσης, με αποτέλεσμα να έχουμε εκατοντάδες χιλιάδες απόφοιτους ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων. Δυστυχώς, τα επιτεύγματα υπονομεύθηκαν από την «αντι-αυταρχική» απόρριψη βασικών αρχών κάθε κοινωνίας – όπως η αξιολόγηση, η ατομική ευθύνη, η σύνεση, η εφαρμογή των νόμων και η απρόσκοπτη λειτουργία των θεσμών. Το αποτέλεσμα ήταν η ενίσχυση κάθε ομάδας συμφερόντων και η επιταχυνόμενη πορεία προς τη σύγκρουση με την πραγματικότητα.

Η συμμετοχή των Ελλήνων στην Ευρώπη (και στο ευρώ), μας επέτρεψε για πρώτη φορά να αισθανθούμε οικονομική και κοινωνική ασφάλεια. Εως τότε, η χώρα βρισκόταν συνεχώς σε δημοσιονομική κρίση. Ξεχαστήκαμε για λίγο και τώρα μας φαίνονται πρωτόγνωρα τα προβλήματα. Η αλήθεια είναι ότι οι παππούδες μας ήξεραν πώς να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες και τις ανατροπές: ήταν μετρημένοι και προσεκτικοί με το χρήμα, με τους φυσικούς πόρους, με τις συμπεριφορές τους – περισσότερο και από τους «βόρειους» Ευρωπαίους σήμερα. Στην καλύτερη περίπτωση, η ταυτότητα των Ελλήνων μετά την κρίση (ίσως και μετά της Ε.Ε.), θα συνδυάζει τις παλιές αρχές του φιλότιμου, της φιλοξενίας και της εργατικότητας με το κοσμοπολίτικο πνεύμα που απέκτησαν στα χρόνια της ευημερίας. Ετσι θα επιδιώξουν να φτιάξουν τα στραβά και να διατηρήσουν τα καλά. Στη χειρότερη περίπτωση, θα αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο το πνεύμα του παραπόνου και της διαμαρτυρίας, το οποίο θα εκφράζεται με στήριξη ακραίων, λαϊκιστικών πολιτικών δυνάμεων και την επιδείνωση των σημερινών δεινών. Αυτό δεν θα βοηθήσει τους δημιουργικούς ανθρώπους να σηκώσουν τη χώρα στις πλάτες τους.

Εάν οι δανειστές συνεχίσουν να εμφανίζονται ως τιμωροί και οι πολίτες αισθανθούν ότι χάνουν τη χώρα τους, τότε θα καταφύγουμε στο χειρότερο κομμάτι μας. Εάν δεν αρχίσει να κινείται η οικονομία και δεν πιστέψουμε ότι αυτό που έρχεται είναι καλύτερο απ' αυτό που φεύγει, τότε ό,τι και αν γράφει η «ταυτότητα», θα είμαστε διχασμένοι, διαμαρτυρόμενοι και καταδικασμένοι.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Ταμπού: το πελατειακό κράτος

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Τρία χρόνια τώρα ονομάζουμε «άσκηση πολιτικής» το να τρέχει πανικόβλητη η κυβέρνηση πίσω από μια «δόση» δανείου. Να προλάβει την πειθάρχηση σε δεσμεύσεις εκβιαστικές, πειθάρχηση που βυθίζει τη χώρα σε απύθμενη ύφεση, μόνο για να εξασφαλίσει η κυβέρνηση τη «δόση» της και παραμονή στην εξουσία.

Μόλις μία δόση επιτέλους εγκριθεί, παρεμβάλλεται intermezzo θριαμβολογίας και κομπασμών για τις επιδόσεις (σε ενδοτισμό) που πέτυχαν οι κυβερνώντες. Και μετά ξεκινάει καινούργιο αγωνιώδες κυνηγητό για την εξασφάλιση της επόμενης «δόσης». Η ανυπαρξία πολιτικής έχει καταδικάσει τη χώρα να μην μπορεί να ζήσει παρά μόνο με δανεικά: Από δόση σε δόση, τυφλά, μοιρολατρικά, κυριολεκτικά σαν ναρκομανείς, βυθιζόμαστε στην αυτοκαταστροφή, σε συνεχώς επιτεινόμενο αυτεξευτελισμό, σε αργόσυρτη βασαναστική αυτοχειρία.

Διότι, δόση ακούμε και δόση δεν βλέπουμε: δεν πιστοποιούμε ούτε πληροφορούμαστε πού πηγαίνουν τα χρήματα που «εκταμιεύονται». Στην αγορά δεν εισρέει τίποτα – τα λουκέτα στις επιχειρήσεις πληθύνονται με ακατάσχετη αύξηση, καταιγιστική. Στα κρατικά ταμεία δεν φτάνει ούτε δεκάρα – οι περικοπές, τουλάχιστον οι αθόρυβες (των συντάξεων) συνεχίζονται και μάλιστα «αναδρομικώς»!! Στις Τράπεζες, ούτε ίχνος «ανακεφαλαιοποίησης», γι' αυτό και ούτε σταγόνα χορήγησης δανείων. Ολες οι τρομακτικές θυσίες που σαδιστικά, απάνθρωπα επιβάλλονται στους πολίτες ως προϋπόθεση κάθε καινούργιας «δόσης», δεν έχουν το παραμικρό ανταπόδομα μετριασμού της συμφοράς, την παραμικρή ορατή ή διαφαινόμενη ελπίδα.

Θα μπορούσαν τα πράγματα να είναι διαφορετικά; Οποιος το ρωτάει αυτό μας λογαριάζει όλους τους πολίτες τυφλούς και ανεγκέφαλους. Δεν βλέπουμε, δεν καταλαβαίνουμε ότι το κομματικό κράτος (τρικομματικό σήμερα) είναι άθικτο, ότι οι αυτουργοί των εγκλημάτων που μας οδήγησαν στη χρεοκοπία και στην ειλωτεία των «δόσεων» είναι αυτοί που διαχειρίζονται και τη «σωτηρία» μας;

Πόσοι υπουργεύουν στην κυβέρνηση

ΑΡ

του κ. Σαμαρά με μοναδικό προσόν την υποστήριξη που του πρόσφεραν για να αρχηγεύσει στο κόμμα του; Ποιοι είναι διοικητές δημόσιων οργανισμών, ποιοι νέμονται το κάθε γλυφιτζούρι εξουσίας σαν αμοιβή για τον λακεδισμό τους, την καιροσκοπική αφοσίωσή τους σε κάποιον από τους αρχηγούς της τρικομματικής τάχα και κυβέρνησης;

Γιατί ο θλιβερός κ. Μανιτάκης τέτοια ανένδοτη άρνηση να απολύσει τους επίορκους δημόσιους υπαλλήλους; Κοντεύουν τα δύο εκατομμύρια (στα πέντε του παραγωγικού πληθυσμού) όσοι ζουν το φρικτότερο μαρτύριο ανελπιστίας: την ανεργία, όμως ο κ. Μανιτάκης μάχεται με νύχια και με δόντια να διασώσει το ταμπού του «πελατειακού» κράτους, τη δημοσιοϋπαλληλία ως κομματική πελατεία. Για την τρικομματική κυβέρνηση οι απολύσεις είναι η «κόκκινη γραμμή»: Αν θιγεί ο πελατειακός χαρακτήρας του δημόσιου τομέα, καταρρέει το «σύστημα», τα σημερινά κόμματα δεν μπορούν πια να λειτουργήσουν, δεν ξέρουν να λειτουργήσουν διαφορετικά.

Θα μπορούσαν τα πράγματα να είναι διαφορετικά; Ναι, θα μπορούσαν, είναι ολοφάνερο. Το βασικό που ζητάνε οι δανειστές μας, το ίδιο απαιτούν και τα πραγματικά δεδομένα της ελλαδικής οικονομίας: να περιοριστεί δραστικά το πολυσπάταλο κράτος. Και η πραγματικότητα της εξωφρενικής κρατικής σπατάλης δεν μετριέται αόριστα (με αριθμητικά-ποσοτικά μεγέθη υπερπληθώρας υπαλλήλων), μετριέται με την ολοφάνερα ελάχιστη προσφορά υπηρεσιών, την κάκιστη ποιότητα των υπηρεσιών – το κράτος που υπολειτουργεί. Το πρόβλημα δεν είναι οι τυχόν «υπεράριθμοι» στις κρατικές υπηρεσίες, είναι οι περιττοί: δηλαδή οι ανίκανοι, οι ασυνείδητοι, οι φυγόπονοι.

Η συντριπτική πλειονότητα των «λειτουργών» του κράτους, διορισμένων με ισόβια εξασφάλιση, δεν επιλέχτηκαν με κρίση - σύγκριση, δεν προτιμήθηκαν με έλεγχο - αξιολόγηση - δοκιμασία των προσόντων και ικανοτήτων τους. Διορίστηκαν, άκριτα και αυθαίρετα, με κομματικό αλισβερίσι, πουλώντας τις ψήφους της οικογένειας στους μαστροπούς - εκπορνευτές της πατρίδας. Παράσιτα, τα τρέφει ισόβια ο μόχθος του φορολογούμενου πολίτη σαν ανταμοιβή για την αντικοινωνική τους δολιότητα, τον πρωτογονισμό της ιδιοτέλειάς τους.

Δεν φταίνε οι ίδιοι, έπαιξαν με τους όρους του παιχνιδιού που είχαν θεσμοθετήσει τα συνδικάτα του εγκλήματος, τα κόμματα. Ποιο είναι το κυρίως αίτιο που φτάσαμε να είμαστε σήμερα ανέλπιδα βυθισμένοι στην καταστροφή, στην απόγνωση; Κατά πάγκοινη αναγνώριση: ο υπερδανεισμός της χώρας, ιλιγγιώδης, εξωφρενικός. Και γιατί δανειζόταν η Ελλάδα; Μήπως για να αποκτήσει υποδομές ανάπτυξης, να ενισχύσει παραγωγικές πρωτοβουλίες; Δανειζόταν αποκλειστικά και μόνο για να υπερτρέφουν τα κόμματα το πελατειακό κράτος, να συντηρούν τον παραλογισμό και τη φαυλότητα της ψηφοθηρικής ασυδοσίας τους.

Τρία χρόνια τώρα, ούτε που διανοείται κανείς να θίξει τις προκλητικές αμοιβές και προνομίες των υπαλλήλων της Βουλής – τη σκανδαλωδέστερη από τις συνομοταξίες των κομματανθρώπων, κάθε κουζίνας. Αδύνατο να διαλυθούν, παρά τις εξαγγελίες, οι χίλιες πεντακόσιες (και πάνω) εταιρείες του Δημοσίου με τους χρυσαμειβόμενους προέδρους και διευθύνοντες συμβούλους. Αδύνατο να ελεγχθούν οι υπέρογκες υπερβάσεις κοστολόγησης των δημόσιων έργων και των κρατικών προμηθειών, τα σκάνδαλα στον επαγγελματικό αθλητισμό, οι οφειλές καναλιών και εφημερίδων – όλα τα πλοκάμια διαπλοκής των κομμάτων με την οικονομική αυθαιρεσία και ανομία προστατεύονται, τρία χρόνια τώρα, επομένως γιατί να αποτελέσουν εξαίρεση οι ατομικές περιπτώσεις της επίορκης δημοσιοϋπαλληλίας;

Εχει επανειλημμένα καταδειχθεί ότι τα «Μνημόνια» θα είχαν αποφευχθεί, αν υπήρχε τίμια και συνεπής πολιτική βούληση για την κατάλυση του πελατειακού κράτους, την αποκατάσταση αξιοκρατίας, ελέγχου της ποιότητας σε κάθε πτυχή του κρατικού μηχανισμού. Αλλά κάτι τέτοιο θα σήμαινε να δεχθούν τα κόμματα την αυτοκατάργησή τους, την άρνηση του μοναδικού τρόπου με τον οποίο ξέρουν να λειτουργούν. Και είναι τραγικά αφελές να ελπίζουμε ότι, με τους εκβιαστικούς πειθαναγκασμούς που επιβάλλει η «τρόικα» των δανειστών, θα υποχρεωθεί η ασύδοτη διαφθορά του πολιτικού συστήματος να παραγάγει υγεία, ανάκαμψη, ρεαλισμό ελπίδων.

Δυστυχώς οι αντιδράσεις ΣΥΡΙΖΑ, Καμμένου, «Χρυσής Αυγής» εμφανίζουν μόνο κάποια ρητορική ευστοχία καταγγελτική της διαφθοράς και ανικανότητας του πολιτικού συστήματος. Εντυπωσιάζουν τους πολύ αφελείς ή τους πολύ οργισμένους, αλλά είναι τυπικά γεννήματα του ίδιου συστήματος, της λογικής του, των μεθόδων του. Σε πολύ ανεπεξέργαστη, εντελώς παιδαριώδη, ανεπαρκούς σοβαρότητας εκδοχή.

Αν επιβιώνει κάποια άλλη ποιότητα στην ελληνική κοινωνία, δεν έχει ακόμα υποχρεωθεί, από την πίεση των πραγμάτων, να φανερωθεί.

Προσμένοντας ίσως κάποιο θάμα...

Του **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Τον τελευταίο καιρό διακινείται από τα ελληνικά ΜΜΕ η αίσθηση ότι σφάζονται στην ποδιά μας υπερδυνάμεις. Οτι ακόμη και οι γνωστοί στη χώρα μας ως «φονιάδες των λαών, Αμερικάνοι», βάλλουν κατά της Γερμανίας για τα προγράμματα λιτότητας που απαιτεί προκειμένου να χρηματοδοτήσει προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης των χωρών του ευρωπαϊκού Νότου και ειδικά της Ελλάδας. Φέρνουν σαν παράδειγμα τη δημόσια αντιπαράθεση του Αμερικανού υπουργού Οικονομικών Τζακ Λιου με τον Γερμανό ομόλογό του Βόλφγκανγκ Σόιμπλε για την ενίσχυση της ζήτησης, που κατέληξε στην όχι και τόσο αβρή απάντηση του Γερμανού υπουργού Οικονομικών ότι θα προτιμούσε «να μη δίνονται συμβουλές δημοσίως για θέματα που άπτονται της οικονομικής πολιτικής».

Ετσι, διάφοροι καμαρώνουν στα τηλεπαραθύρια πως ακόμη και οι Αμερικανοί ασπάζονται την άποψή τους ότι η λιτότητα δεν ταιριάζει στην ελληνική οικονομία. Το χειρότερο είναι ότι δημιουργείται για μία ακόμη φορά η αίσθηση ότι η Ελλάδα είναι το επίκεντρο της υφηλίου, ότι σε όλο τον κόσμο εκείνοι που χαράσσουν την οικονομική πολιτική ξυπνούν με τον καημό για τα κομμένα επιδόματα στον ΗΣΑΠ.

Ολα καλά κι όλα ωραία αυτά, μόνο που υπάρχει ένα πρόβλημα. Η συζήτηση περί λιτότητας δεν αφορά την Ελλάδα, αφορά πρωτίστως τις πλεονασματικές χώρες. Οι παραινέσεις των Αμερικανών υπουργών είναι να αυξηθεί η ζήτηση εντός της Γερμανίας και όχι σε χώρες που δανείζονται για να ζήσουν. Ολοι ξέρουν ότι ενίσχυση της ζήτησης σε χώρες σαν την Ελλάδα δεν ανασταίνει εγχώριες παραγωγικές δομές, γιατί αυτές δεν υπάρχουν. Το «να πέσουν λεφτά στην αγορά», όπως είναι το σύνθημα των καιρών μας, απλώς διογκώνει τα ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Ο κεϊνσιανισμός διορθώνει τον οικονομικό κύκλο, δεν είναι θεωρία για επιστροφή σε πάρτι.

Το κακό δεν είναι ότι για μία ακόμη φορά τα ΜΜΕ δημιουργούν φρούδες

Αν δεν σώσουμε εμείς την οικονομία μας, κανείς δεν πρόκειται να τη σώσει

ελπίδες ότι υπάρχει μια ανέξοδη λύση για την κρίση. Το κυριότερο πρόβλημα είναι ότι επαναλαμβάνουμε αυτό που είπε ο ποιητής, «δειλοί, μοιραίοι και άβουλοι αντάμα, προσμένουμε ίσως κάποιο θάμα...». Αντί να ανατάσσουμε την οικονομία, παίζουμε καθυστερήσεις περιμένουμε το «αμερικανικό ιππικό» ή τις γερμανικές εκλογές για να λυθούν προβλήματα που πρέπει να λύσουμε μόνοι μας.

Ενα πράγμα πρέπει να καταλάβουμε: αν δεν σώσουμε εμείς την οικονομίας μας, κανείς δεν πρόκειται να την σώσει. Οχι γιατί οι άλλοι δεν έχουν λεφτά για πέταμα, όχι γιατί έχουν δικές τους προτεραιότητες, όχι γιατί δημιουργούνται και στον Βορρά λαϊκιστικά κινήματα κατά του ευρώ και της χρηματοδότησης ελλειμματικών χωρών. Ισχύουν όλα αυτά, αλλά κυρίως ισχύει ότι καμιά οικονομία δεν σώζεται καταναλώνοντας επί μακρόν περισσότερα απ' όσα παράγει. Αργά ή γρήγορα, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ο λογαριασμός έρχεται και προϊόντος του χρόνου γίνεται όλο και πιο βαρύς.

Με δημοσιονομικά ελλείμματα (ακόμη και πέρυσι το κράτος ξόδεψε περισσότερα απ' όσα εισέπραξε) και κυρίως με τρύπα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, δεν έρχεται ανάπτυξη, φτιάχνονται φούσκες.

Ας ξεχωρίσουμε, λοιπόν, τις πλεονασματικές χώρες (σαν τη Γερμανία ή, ακόμη περισσότερο, την Κίνα) από τα καθ' ημάς. Η Ελλάδα έχει δύο προβλήματα: το βαρύ δημόσιο χρέος που είναι διαπραγματεύσιμο και το έλλειμμα ανταγωνιστικότητας που δεν είναι διαπραγματεύσιμο. Πρέπει να κλείσει το σκέλος των ελλειμμάτων για να μπορέσει να διαπραγματευθεί το πρόβλημα του χρέους. Ολα τα υπόλοιπα είναι «άλλα λόγια να κοροϊδευόμαστε».

15-ellada_KATHI 4/12/13 11:07 PM Page 15

«Ναι μεν αλλά» από Βρυξέλλες για την Ελλάδα

Η Ε.Ε. πιέζει για συμφωνία, παίρνει θέση για τις καταθέσεις και ετοιμάζει νέο πλαίσιο

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ **ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Με τη φράση «ναι μεν, αλλά», θα μπορούσε να συνοψίσει κανείς την τοποθέτηση του επικεφαλής του Eurogroup, Γερούν Ντάισελμπλουμ, για την Ελλάδα, μετά το πέρας της άτυπης συνεδρίασης των υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης, την Παρασκευή στο Δουβλίνο, κατά την οποία επετεύχθη πολιτική συμφωνία για το κυπριακό Μνημόνιο και παραπέμφθηκε για τον Ιούνιο το μείζον ζήτημα της τραπεζικής ενοποίησης.

Ο κ. Ντάισελμπλουμ χαιρέτισε την

Πολιτική συμφωνία για το κυπριακό Μνημόνιο και παραπομπή του ζητήματος της τραπεζικής ενοποίησης τον Ιούνιο

πρόοδο που έχει συντελεστεί στις διαπραγματεύσεις μεταξύ ελληνικής κυβέρνησης και τρόικας, αλλά υπενθύμισε ότι το προαπαιτούμενο για την εκταμίευση της δόσης του Μαρτίου δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί. Το εν λόγω προαπαιτούμενο είναι φυσικά η κατάρτιση οργανογραμμάτων ανά υπουργείο, με σαφώς προσδιορισμένους τριμηνιαίους στόχους για υποχρεωτικές αποχωρήσεις από το Δημόσιο, από τον Ιούνιο μέχρι το τέλος του 2014. Ο κ. Ντάισελμπλουμ χαρακτήρισε το προαπαιτούμενο «σημείο-κλειδί» της μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα στη χώρα μας. Επίσης, κάλεσε τις ελληνικές αρχές να επιταχύνουν τις κινήσεις τους, ώστε να αποτρέψουν τη δημιουργία δημοσιονομικού κενού στον Προϋπολογισμό και να ολοκληρωθεί η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών.

Από την πλευρά του, ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, Κλάους Ρέγκλινγκ, υπενθύμισε την Παρασκευή ότι «λεφτά υπάρχουν» και περιμένουν την Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι θα ολοκληρωθεί προηγουμένως με επιτυχία η αξιολόγηση της τρόικας: πρόκειται για τα 2,8 δισ. της υποδόσης του Μαρτίου και τα 7,2 δισ. ευρώ σε εγγυήσεις που θα απελευθερωθούν για την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών.

Σε ό,τι αφορά την ασφάλεια των καταθέσεων, οι Βρυξέλλες εμφανίζονται απολύτως καθησυχαστικές και χαρακτηρίζουν «ανοησίες» (αξιωματούχος της Επιτροπής με τον οποίο συνομίλησε η «Κ» μάλιστα χρησιμοποίησε βαρύτερη έκφραση) τα σενάρια περί επέκτασης του «κυπριακού μοντέλου». Το Eurogroup της Παρασκευής παρέπεμψε για τον Ιούνιο την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την απευθείας ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) και την τραπεζική ενοποίηση της Ευρωζώνης. Ωστόσο, η νομοθετική πρόταση που έχει υποβάλει η Κομισιόν για τη διαχείριση τραπεζικών χρεοκοπιών στο μέλλον προβλέπει ότι σε τέτοιες περιπτώσεις πρώτα θα διαγράφονται οι αξιώσεις μετόχων και ομολογιούχων.

Το πιθανότερο σενάριο είναι ότι πριν φτάσουμε στους μεγαλοκαταθέτες θα παρεμβαίνει και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας, ενώ η Κομισιόν πιέζει για να δημιουργηθεί και μία επιπλέον ασφαλιστική δικλίδα, πιθανότατα με ίδιους πόρους των τραπεζών, υπό τη μορφή ενός κοινού πανευρωπαϊκού ταμείου εγγυοδοσίας. Η Κύπρος, τονίζουν Ευρωπαίοι αξιωματούχοι, ήταν μοναδική περίπτωση, υπό την έννοια ότι οι απώλειες που υπέστησαν μέτοχοι και πιστωτές των τραπεζών δεν ήταν επαρκείς για να καλυφθούν οι ζημίες των ιδρυμάτων που χρεοκόπησαν. Ανάλογη διάρθρωση χαρτοφυλακίων δεν παρατηρείται πουθενά αλλού στην Ευρωζώνη διαβεβαιώνουν, ενώ το νέο νομικό πλαίσιο που θα τεθεί σε ισχύ από το 2015 πιθανότατα δεν θα επιτρέπει καν να υπάρχει τέτοια έκθεση σε μεγάλες καταθέσεις. Τέλος, ο κ. Ντάισελμπλουμ είχε υπενθυμίσει κατά τη διάρκεια του προηγούμενου Eurogroup ότι οι κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών σε χώρες που βρίσκονται σε Μνημόνιο έχουν καλυφθεί πλήρως από τα αντίστοιχα Προγράμματα Χρηματοδότησης του ΕΜΣ. Ως εκ τούτου, οι ανησυχίες δεν είναι δικαιολογημένες, μολονότι η ευρωπαϊκή νομοθεσία ορίζει σαφώς ότι οι καταθέσεις άνω των 100.000 ευρώ δεν είναι εγγυημένες.

Η πλέον ουσιαστική απόφαση του Eurogroup της Παρασκευής πάντως ήταν η πολιτική έγκριση του κυπριακού Μνημονίου και η παραπομπή του στα εθνικά Κοινοβούλια της Ευρωζώνης προς υπερψήφιση. Εφόσον όλα εξελιχθούν ομαλά, τότε η νομοθετική διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί έως τις 24 Απριλίου και η πρώτη δόση από τα χρήματα του Μηχανισμού Στήριξης θα εκταμιευθεί στα μέσα Μαΐου. Παρά τις δραματικές προβλέψεις για το βάθος της ύφεσης στο νησί (ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν Ολι Ρεν δεν απέκλεισε να φτάσει στο 15%), το χρηματοδοτικό πακέτο παρέμεινε «κολλημένο» στα 10 δισ.

AFP

Ο επικεφαλής του Eurogroup Γερούν Ντάισελμπλουμ υπενθύμισε ότι από ελληνικής πλευράς το προαπαιτούμενο για την εκταμίευση της δόσης του Μαρτίου δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί.

ΑΠΟΨΗ

Ακροβασία σε λεπτό σχοινί

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ***

Από το ξέσπασμα της καταιγίδας χρέους, η γερμανικής επιρροής πολιτική της Ευρωζώνης ακροβατεί σε ένα λεπτό σχοινί. Προσπαθεί να αντιμετωπίσει μια κρίση κυρίως συστημική, με πολιτικές πρωτίστως εθνικές στις πληττόμενες χώρες της περιφέρειας. Παρέχει στήριξη υπό σκληρότατους όρους στις χώρες αυτές, για να αποτρέψει τον «ηθικό κίνδυνο» να φανεί ότι ανταμείβει τη χαλαρότητά τους.

Και επιχειρεί να εξαντλήσει τα τελευταία όρια αντοχής των οικονομιών του Νότου, προτού δοκιμάσει τα ακραία όρια ανοχής των ψηφοφόρων του Βορρά.

Υπό ασφυκτική πίεση, τεράστια προσαρμογή έχει ήδη συντελεστεί (διψήφια ελλείμματα δίνουν θέση σε πρωτογενή πλεονάσματα, εξωτερικό ισοζύγιο και ανταγωνιστικότητα ανακάμπτουν).

Ομως, όσο το βάρος προσαρμογής συνεχίζει να πέφτει αποκλειστικά στον Νότο, η ύφεση παγιώνεται, η ανεργία καλπάζει και η έξοδος από την κρίση αναστέλλεται. Το κόστος εξόδου πρέπει να κατανεμηθεί συμμετρικότερα μεταξύ Νότου και Βορρά.

Ο χειρισμός του «τραπεζικού προβλήματος» αποτυπώνει τα παραπάνω. Τον Ιούνιο, με την επιμονή του Μάριο Μόντι, η Ευρωζώνη έκανε ένα μεγάλο βήμα: παραδέχτηκε ότι υπάρχει ένας «θανάσιμος βρόχος» κρατικού χρέους - εθνικών τραπεζών.

Υπερχρεωμένες κυβερνήσεις μολύνουν τις τράπεζές τους (Ελλάδα) και τοξικές τράπεζες μολύνουν τις κυβερνήσεις τους (Ιρλανδία, Ισπανία). Επειτα κυβερνήσεις και τράπεζες στροβιλίζονται μαζί, παρασύροντας τις οικονομίες τους σε ένα θανάσιμο φαύλο κύκλο.

Για να σπάσει ο φαύλος κύκλος, η Ευρωζώνη αποφάσισε να προχωρήσει γοργά στην ευρωπαϊκή τραπεζική ένωση, και μέσω αυτής στην απευθείας ανακεφαλαιοποίηση των προβληματικών τραπεζών μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού (ESM), ώστε να μη βαρύνουν το κρατικό χρέος.

Ομως, μετά τον Σεπτέμβριο 2012, Γερμανία, Ολλανδία και λοιποί έχουν βάλει φρένο. Η «λύση Κύπρου», παρά τα εξαιρετικά χαρακτηριστικά της, επανέφερε τη λογική εθνικοποίησης του προβλήματος των τραπεζών.

Πού βρισκόμαστε σήμερα; Η ανησυχία επενδυτών και αποταμιευτών στην περιφέρεια έχει ενταθεί. Η νομοθεσία εξυγίανσης των τραπεζών που προωθεί η Κομισιόν δεν αποκλείει για μετά το 2015 το ακραίο ενδεχόμενο επιβάρυνσης ανασφάλιστων καταθετών (»100.000). Δικαιότερο από το να πληρώνουν οι φορολογούμενοι. Αλλά πρέπει να καταστεί σαφές ότι θα αφορά την επόμενη κρίση. Αλλιώς είναι σαν να προσπαθείς να αλλάξεις τα φτερά του αεροπλάνου εν πτήσει.

Η καθυστέρηση της τραπεζικής ένωσης διογκώνει το δημοσιονομικό

Οσο η προσαρμογή συνεχίζει να πέφτει αποκλειστικά στο Νότο, η έξοδος από την κρίση αναστέλλεται. Το κόστος πρέπει να κατανεμηθεί συμμετρικότερα μεταξύ Νότου και Βορρά

κόστος της τραπεζικής κρίσης. Παρατείνει την αστάθεια, δυσκολεύει την ανακεφαλαιοποίηση, διώχνει κεφάλαια από τον Νότο. Αυξάνει το κόστος χρηματοδότησης, βαθαίνει το χάσμα Βορρά-Νότου, διαιωνίζει τον «κίνδυνο χώρας».

Επιχειρήσεις του Βορρά δανείζονται με επιτόκια 2%, όταν οι Νότιοι ανταγωνιστές έχουν κόστος 7%, 8% ή 10%. Ετσι, όμως, οι αιματηρές προσπάθειες προσαρμογής του κόστους εργασίας θα καταπίνονται από ένα τεράστιο κόστος κεφαλαίου.

* Ο κ. Παγουλάτος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επισκέπτης καθηγητής στο Κολέγιο της Ευρώπης.

QUEEN ALIA ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ - ΑΜΜΑΝ, ΙΟΡΔΑΝΙΑ

Η τέχνη της δημιουργίας.

Τελέστηκαν τα εγκαίνια του νέου αεροδρομίου Queen Alia στο Αμμάν της Ιορδανίας, όπου συναντώνται η αρχιτεκτονική τέχνη και πρωτοπορία με την κατασκευαστική αρτιότητα και δημιουργία της J&P.

www.jandp-group.com

J&P
Joannou & Paraskevaides Group

16-ELLADA_KATHI 4/12/13 10:02 PM Page 16

Οι ΗΠΑ ανησυχούν για την Ευρώπη

Φοβούνται τις επιπτώσεις λόγω της κρίσης – Αντιδρά η Γερμανία στις προτάσεις για χαλάρωση της πολιτικής της λιτότητας

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ**

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Οι Αμερικανοί παρακολουθούν με προβληματισμό, απορία και απογοήτευση την αδυναμία της Ευρώπης να διαχειρισθεί τα του οίκου της. Φοβούνται ιδιαίτερα τις επιπτώσεις μιας επιδείνωσης της ευρωπαϊκής κρίσης στη δική τους οικονομία, τη στιγμή που έχει αρχίσει να ανακάμπτει. Καθώς όμως συναντούν την αντίδραση της Γερμανίας σε κάθε πρόταση χαλάρωσης της πολιτικής της λιτότητας, ελπίζουν –όπως και πολλοί στην Ευρώπη– σε μία αλλαγή πολιτικής μετά τις εκλογές του φθινοπώρου στη χώρα. Σε διαφορετική περίπτωση, προτείνουν τη διάσπαση της Ευρωζώνης, με την έξοδο της Γερμανίας ή τη δημιουργία μιας ξεχωριστής νομισματικής ένωσης των χωρών του Νότου.

Η κυβέρνηση Ομπάμα κάνει πλέον έκκληση στον πραγματισμό των Ευρωπαίων, σημειώνοντας ότι τα προγράμματα στήριξης της ανάπτυξης και η χαλαρότερη νομισματική πολιτική της κεντρικής τράπεζας των ΗΠΑ είναι υπεύθυνα για τον ταχύτερο ρυθμό ανάκαμψης των ΗΠΑ από την Ευρωζώνη. Στο πρώτο του ταξίδι στη Γερμανία, ο νέος υπουργός Οικονομικών της χώρας Τζέικομπ Λιου πρότεινε αύξηση της εσωτερικής ζήτησης στη χώρα, ώστε να μειωθεί το βάρος της προσαρμογής στις ελλειμματικές χώρες της Ευρωζώνης. Ωστόσο, σκόνταψε και αυτός στον γερμανικό δογματισμό περί λιτότητας.

Μπορεί ο ομόλογός του Βόλφγκανγκ Σόιμπλε να ανθίσταται –και να υποστηρίζει μάλιστα ότι «κανείς στην Ευρώπη δεν βλέπει αντίφαση μεταξύ δημοσιονομικής προσαρμογής και ανάπτυξης»– ωστόσο η ιδέα κερδίζει συνεχώς έδαφος στις ΗΠΑ. Βοηθάει σε αυτό η εκτόξευση του πλεονάσματος τρεχουσών συναλλαγών της Γερμανίας στο 7% του ΑΕΠ της το 2012, όταν η Κίνα –που μέχρι πρόσφατα βρισκόταν στο στόχαστρο των ΗΠΑ για τον ίδιο λόγο– το έχει περιορίσει στο 2,6%! Σύμφωνα με έκθεση του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών που παρουσιάστηκε στο Κογκρέσο στα τέλη του περασμένου έτους, οι εσωτερικές ανισορροπίες της Ευρωζώνης διαταράσσουν το παγκόσμιο εμπόριο – και χώρες όπως η Γερμανία δεν κάνουν τίποτε για να τις αντιμετωπίσουν.

Σύμφωνα με τον επενδυτή Τζορτζ Σόρος, η Ευρώπη είναι η εξαίρεση που ακολουθεί ακόμη ορθόδοξη οικονομική πολιτική, όταν όλες οι άλλες μεγάλες οικονομίες του κόσμου προχωρούν σε ποσοτική χαλάρωση. Αυτό μπορεί να γίνει και εμμέσως, με την υποτίμηση του νομίσματος, ωστόσο ούτε μία υποτίμηση του ευρώ φαίνεται να είναι αποδεκτή στη Γερμανία, τουλάχιστον όχι πριν από τις εκλογές του φθινοπώρου. Την περασμένη εβδομάδα, ο Αμερικανός εκατομμυριούχος έθεσε ένα δίλημμα στη Γερμανία: Ή να αποδεχθεί την έκδοση ευρωομολόγων ή να φύγει από το ευρώ. Επισημαίνοντας ότι προτιμά την πρώτη λύση, σημειώνει, πάντως, ότι θα είναι προτιμότερο για όλους να φύγει η Γερμανία από το ευρώ,

Αύξηση της εσωτερικής ζήτησης στη Γερμανία πρότεινε ο νέος Αμερικανός υπουργός Οικονομικών Τζέικομπ Λιου, έκδοση ευρωομολόγων θέλουν οι Τζορτζ Σόρος και Τζόζεφ Στίγκλιτζ

παρά μία αδύναμη χώρα όπως η Ιταλία. Την ίδια ώρα, ο γκουρού του value investing Μπρους Γκρίνγουολντ φέρεται να συμβουλεύει τον κωμικό και ηγέτη του τρίτου κόμματος των ιταλικών εκλογών Μπέπε Γκρίλο να δημιουργήσει μία ξεχωριστή νομισματική ένωση με τις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου.

Ο οικονομολόγος Τζόζεφ Στίγκλιτζ, επίσης, προτείνει την έκδοση ευρωομολόγων, στο πλαίσιο δημιουργίας της απαιτούμενης δημοσιονομικής ένωσης. Καθώς εκτιμά ότι τα προβλήματα του τραπεζικού κλάδου της Ευρώπης εκτραχύνονται, προτείνει τη δημιουργία μιας πλήρους τραπεζικής ένωσης, με τραπεζική εποπτεία, εγγύηση καταθέσεων και μηχανισμό διάλυσης τραπεζών. Ζητεί μία στρατηγική για την ανάπτυξη και μία πολιτική που θα επιτρέψει στην Ευρώπη να χαράξει βιομηχανική πολιτική ώστε να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητά της. Ο κ. Στίγκλιτζ επίσης τάσσεται υπέρ των αυξήσεων των μισθών στη Γερμανία, ώστε να γίνει ευκολότερα η προσαρμογή των ανισορροπιών στην Ευρωζώνη, διότι «η εσωτερική υποτίμηση δεν έχει αποδώσει ποτέ».

Μπορεί οι Αμερικανοί να δυσκολεύονται να κατανοήσουν τον τρόπο λειτουργίας και τις επιλογές της Ευρωζώνης, αλλά τρία χρόνια μετά την έναρξη της κρίσης, αντιλαμβάνονται πλέον το πολιτικό κεφάλαιο που είναι επενδεδυμένο στο ευρώ. Είναι ενδεικτικό ότι την περασμένη εβδομάδα, ένας άλλος νομπελίστας οικονομολόγος, ο Πολ Κρούγκμαν, παραδέχθηκε ότι υποτίμησε την πολιτική βούληση της Ελλάδας να παραμείνει στην Ευρωζώνη.

Την ίδια στιγμή, ωστόσο, οι Αμερικανοί οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι η ακολουθούμενη πολιτική της λιτότητας στον ευρωπαϊκό Νότο διχάζει την Ευρώπη και δημιουργεί στην πράξη χώρες δεύτερης κατηγορίας. Καθώς η λιτότητα αγγίζει τα κοινωνικώς αποδεκτά όρια, προτείνουν επιστροφή στο πνεύμα της αλληλεγγύης, αναπτυξιακή πολιτική και ένα ριζικό επανασχεδιασμό της Ευρωζώνης. Σε διαφορετική περίπτωση, όπως σημειώνει ο Τζόζεφ Στίγκλιτζ, ίσως χρειαστεί να θυσιαστεί το ευρώ ώστε να διασωθεί η Ενωμένη Ευρώπη.

Είναι δε γεγονός ότι στην αμερικανική αγορά, τα ιστορικά ρεκόρ των τελευταίων ημερών σκιάζει η ανησυχία για τη νέα τροπή της κρίσης στην Ευρωζώνη, ιδιαίτερα μετά την έκπληξη για το «κούρεμα» των τραπεζικών καταθέσεων στην Κύπρο.

Γερμανικό όχι στο «φάρμακο» των Αμερικανών

Της **ANNIE LOWREY**

Οι προσπάθειες του Αμερικανού υπουργού Οικονομικών, Τζέικομπ Λιου, να πείσει την Ευρώπη να αναθεωρήσει τη λιτότητα ως φάρμακο στα οικονομικά δεινά της, αντιμετωπίσθηκαν με ευγενική αλλά σταθερή άρνηση από τους αξιωματούχους της Ε.Ε. και τη Γερμανία. Η αντίδρασή τους υπογράμμισε το βαθύ χάσμα που χωρίζει τις δύο πλευρές του Ατλαντικού και τη μειωμένη επιρροή της Αμερικής στον παγκόσμιο διάλογο για την αντιμετώπιση των δημοσιονομικών προβλημάτων.

Ο κ. Λιου επισήμανε διακριτικά πως η αύξηση των δημοσίων δαπανών και η χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής βοήθησε τις ΗΠΑ να ανακάμψουν ταχύτερα από την Ευρώπη. Ωστόσο, οι εντεινόμενες αντιδράσεις δεν φάνηκε να κλονίζουν την πεποίθηση των Ευρωπαίων πως ο καλύτερος δρόμος προς τη βιώσιμη ανάπτυξη προϋποθέτει μείωση των ελλειμμάτων και κατευνασμό των δανειστών, έστω με τίμημα την αύξηση της ανεργίας και τη συρρίκνωση της οικονομίας. «Κανείς στην Ευρώπη δεν βλέπει αντίφαση ανάμεσα στη δημοσιονομική εξυγίανση και την ανάπτυξη» δήλωσε ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, στην κοινή συνέντευξη Τύπου με τον κ. Λιου.

Απορροφημένη από τα προβλήματα της αμερικανικής οικονομίας και τις προσπάθειές της να αποτρέψει τις προτάσεις των Ρεπουμπλικανών για ραγδαίες περικοπές δαπανών, η κυβέρνηση Ομπάμα δεν είναι τα τελευταία χρόνια σε θέση να δώσει μαθήματα σε άλλες χώρες. Ωστόσο, η περιοδεία του κ. Λιου σε Βρυξέλλες, Φρανκφούρτη, Βερολίνο και Παρίσι της προσέφερε την ευκαιρία να τονίσει ότι μια πιο επεκτατική πολιτική θα μπορούσε να βοηθήσει στο πρόβλημα των δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Τόνισε, έτσι, πως η εσπευσμένη διάσωση του αμερικανικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, τα μέτρα τόνωσης της οικονομίας και η αναβολή των περικοπών δαπανών βοήθησαν να γνωρίσει η αμερικανική οικονομία 14 συναπτά τρίμηνα ανάπτυξης και πτώση της ανεργίας.

«Κανείς στην Ευρώπη δεν βλέπει αντίφαση ανάμεσα στη δημοσιονομική εξυγίανση και την ανάπτυξη» δήλωσε ο κ. Σόιμπλε

Η Ευρώπη, αντιθέτως, εξακολουθεί να υποφέρει από αυξανόμενη ανεργία και ρυθμούς ανάπτυξης στην καλύτερη περίπτωση αναιμικούς. Οι μεγαλύτερες οικονομίες της - Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία- συρρικνώθηκαν όλες στο τέλος του 2012. Στέλεχος του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών, που επέλεξε την ανωνυμία, τόνισε πως η Αμερική δεν επιχείρησε να νουθετήσει τους Ευρωπαίους, αλλά να τονίσει την ανάγκη για ανάπτυξη στη Γηραιά Ηπειρο για το καλό τόσο της ίδιας όσο και του υπόλοιπου κόσμου. «Ο μοχλός της ανάπτυξης θα είναι η καταναλωτική ζήτηση» δήλωσε ο κ. Λιου. Ορισμένοι, όμως, από τους σημαντικότερους μοχλούς που επιστρατεύουν οι κυβερνήσεις για να τονώσουν τις οικονομίες τους σε μια ύφεση δεν υφίστανται στην Ευρώπη εξαιτίας πολιτικών εμποδίων αλλά και του μεγάλου χρέους ορισμένων χωρών. Οποιαδήποτε έκκληση για αύξηση δαπανών, χαλάρωση της λιτότητας ή της νομισματικής πολιτικής προσκρούει στην αντίσταση της Γερμανίας. Η άποψή της, την οποία συμμερίζονται Αυστρία και Φινλανδία, είναι πως η ΕΚΤ έχει ήδη καταφύγει σε πολλά μέτρα για να αποτρέψει την κατάρρευση της Ευρωζώνης.

Αλλαγή στους μισθούς

Σύμφωνα, όμως, με το ίδιο πάντα στέλεχος, η τόνωση της ζήτησης δεν προϋποθέτει απαραιτήτως μέτρα που οδηγούν σε διεύρυνση του ελλείμματος. Μια αλλαγή στους μισθούς των εργαζομένων των ισχυρότερων ευρωπαϊκών οικονομιών θα μπορούσε να αυξήσει τη ζήτηση. Οπως τονίζει, όλοι οι εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών χωρών αναγνώρισαν την επιτακτική ανάγκη να δοθεί έμφαση στην απασχόληση και την ανάπτυξη. Στην κοινή συνέντευξη Τύπου, όμως, έδειξαν να αντικρούουν τις αμερικανικές συστάσεις όπως τα προηγούμενα χρόνια.

Η ανάκαμψη της Ευρώπης είναι καίριας σημασίας για την ανάκαμψη της Αμερικής, τόνισαν στελέχη της αμερικανικής κυβέρνησης που συνόδευαν τον κ. Λιου. Τα τελευταία τρία χρόνια τα αμερικανικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα προστατεύονται από τυχόν μετάδοση της κρίσης από την Ευρώπη. Η άνοδος της καταναλωτικής εμπιστοσύνης και η βελτίωση της αγοράς κατοικίας συνεισφέρουν στην ανάκαμψη της αμερικανικής οικονομίας. Γι' αυτό και δεν κρίθηκε επείγουσα ανάγκη μια επίσκεψη στην Ευρώπη και η πρώτη περιοδεία του κ. Λιου ήταν στο Πεκίνο. Η Ευρώπη παραμένει, όμως, ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος των ΗΠΑ. Οι οικονομικές αναταράξεις στην Ευρώπη εξακολουθούν να αποβαίνουν εις βάρος της ανάπτυξης στην Αμερική.

INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE

REUTERS / TOBIAS SCHWARZ

Οι υπουργοί Οικονομικών της Γερμανίας, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε και των ΗΠΑ, Τζέικομπ Λιου, χαμογελούν στην κοινή συνέντευξη Τύπου που έδωσαν στο Βερολίνο, την περασμένη Τρίτη. Ενα βαθύ χάσμα, όμως, χωρίζει τις απόψεις τους για το πώς θα ανακάμψει η οικονομία στην Ευρώπη.

Δεν θα χαλαρώσει το χειρόφρενο

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Θα αλλάξει ο χειρισμός της ευρωπαϊκής κρίσης από τη γερμανική κυβέρνηση μετά τις εκλογές του Σεπτεμβρίου; «Μην αναμένετε να αλλάξει η ευρωπαϊκή πολιτική της Αγκελα Μέρκελ μετά τις εκλογές. Αυτό δεν θα συμβεί επειδή θα ολοκληρωθεί η αναμέτρηση, αλλά μέσα από την πίεση των Ευρωπαίων εταίρων προς την ομοσπονδιακή κυβέρνηση», τονίζει ο έγκυρος δημοσιογράφος Τόμας Σμιντ από την εφημερίδα Zeit. Μπορεί η Ελλάδα να προσδοκά κάτι καλύτερο ανάλογα με την έκβαση της αναμέτρησης; Η απάντηση Γερμανών δημοσιογράφων και ακαδημαϊκών είναι σαφής, απαισιόδοξη και ομόφωνη: «Λίγα πράγματα».

Λίγα πράγματα θα αλλάξουν μετά τις εκλογές, τονίζουν Γερμανοί δημοσιογράφοι και ακαδημαϊκοί

Ο Κρίστιαν Ράιερμαν, οικονομικός συντάκτης του Spiegel, πιστεύει ότι θα υπάρξει ένα δεύτερο «κούρεμα» του ελληνικού χρέους, όποιο κόμμα κι αν βρίσκεται στην εξουσία. «Αυτό όμως δεν σημαίνει χαλάρωση του χειρόφρενου», προειδοποιεί. Θεωρεί δεδομένο επίσης ότι θα δοθεί περισσότερος χρόνος για την ελληνική δημοσιονομική προσαρμογή και προβλέπει ότι πολλοί ευρωσκεπτικιστές, που συστηματικά υπονόμευαν νέα βοήθεια προς την Ελλάδα, δεν θα επανεκλεγούν στην επόμενη Βουλή. Ο Ράιερμαν εκτιμά πάντως ότι θα αλλάξει άρδην η συμπεριφορά των κομμάτων της σημερινής αντιπολίτευσης σε περίπτωση που βρεθούν στην κυβέρνηση. «Αν σχηματιστεί μεγάλος συνασπισμός με τη συμμετοχή των Σοσιαλδημοκρατών, ξεχάστε τις θέσεις τους υπέρ των ευρωομολόγων κ.λπ.», λέει σαρκαστικά στην «Κ». Και καταλήγει: «Μην περιμένετε λευκές επιταγές» προς την Αθήνα.

«Τα γερμανικά κόμματα, με εξαίρεση την Αριστερά, ακολούθησαν την ευρωπαϊκή πορεία της Αγκελα Μέρκελ. Την υπερψήφισαν συντεταγμένα στη Βουλή. Το κίνητρό τους γι' αυτή τη στάση είναι ότι προεκλογικά μπορούσαν να δικαιολογήσουν στα μάτια των ψηφοφόρων πιστώσεις σε χώρες του ευρωπαϊκού Νότου μόνο υπό τον όρο ότι οι χώρες αυτές εφαρμόζουν σκληρά προγράμματα λιτότητας», εξηγεί στην «Κ» ο Χανς Ούλριχ Γιόργκες, στέλεχος του περιοδικού Stern.

«Η έκβαση των γερμανικών εκλογών δεν πρόκειται να αλλάξει δραματικά τη στάση της Γερμανίας», λέει από την πλευρά του ο καθηγητής Μακροοικονομίας Κρίστιαν Ντρέγκερ. «Δεν υπάρχει για την Ελλάδα δρόμος που παρακάμπτει τις διαρθρωτικές αλλαγές για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας», τονίζει. Ο Μάρτιν Κλάιν, καθηγητής Διεθνούς Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Χάλε-Βίτεμπεργκ, συμφωνεί ότι η κοκκινοπράσινη συμμαχία είναι προτιμότερη από την ανανέωση του τρέχοντος συνασπισμού Χριστιανοδημοκρατών - Ελευθέρων Δημοκρατών για την Ελλάδα, αλλά «αυτό δεν σημαίνει ότι θα μεταφραστεί σε συγκεκριμένες εισροές κεφαλαίων».

Ο οικονομολόγος Μαρσέλ Τιρέλ θεωρεί ότι σε περίπτωση που συγκροτηθεί συμμαχία Χριστιανοδημοκρατών και Σοσιαλδημοκρατών, οι πρώτοι θα κυριαρχήσουν με την πολιτική τους, «λόγω της δεδομένης αδυναμίας των Σοσιαλδημοκρατών», που αυτήν τη στιγμή κινούνται γύρω στο 23%. «Νομίζω ότι η καλύτερη λύση για την Ελλάδα είναι "tough love" (σκληρός έρωτας). Δεν θα πρέπει να ενδίδετε σε λαϊκίστικα όνειρα», μας λέει ο Κλέμενς Βέργκιν από την εφημερίδα Welt.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι επιπτώσεις στην Ελλάδα

Του **ΜΠΑΜΠΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Η Ελλάδα έχει τιθασεύσει τη διπλή απειλή. Το δημοσιονομικό βρίσκεται υπό έλεγχο και το εξωτερικό έλλειμμα είναι σε ιστορικό χαμηλό. Δύο προτεραιότητες των προγραμμάτων προσαρμογής επιτεύχθηκαν. Στην άλλη πλευρά, όμως, πολλαπλασιάστηκαν τα δεινά. Με τεράστιες κοινωνικές επιπτώσεις. Ενα εκατομμύριο πολίτες προστέθηκαν στις 300 χιλιάδες που αναζητούσαν, χωρίς να βρίσκουν, εργασία μετά το 2008, με αποτέλεσμα η ανεργία να έχει ανέλθει στο 27,2% τον Ιανουάριο.

Οσες επιχειρήσεις δεν κλείνουν απέχουν από κάθε επένδυση. Σε κάθε περίπτωση, δεν αισθάνονται καμία εμπιστοσύνη ώστε να αυξήσουν το δυναμικό τους. Το εμπόριο είναι αντιμέτωπο με την καταστροφή που προκαλεί ο αποπληθωρισμός. Ο «πυρήνας» του δείκτη τιμών, χωρίς δηλαδή ενέργεια και νωπά τρόφιμα, ήταν στο -1,2% τον Μάρτιο!

Παρά ταύτα, το κράτος, δηλαδή οι πολιτικοί όλων των παρατάξεων, πιέζει για ακόμη μεγαλύτερους φόρους. Με αποτέλεσμα να «γδύνει» τους καλούς φορολογούμενους, ενώ μάλιστα ανέχεται τη φοροδιαφυγή. Επιπλέον, εξακολουθεί να μην πληρώνει τους λογαριασμούς του, ενώ έχει μηδενίσει τις δημόσιες επενδύσεις. Οι τράπεζες μειώνουν συνεχώς τις πιστώσεις, παγιδευμένες στην τανάλια των χαμένων ομολόγων και των δανείων στο «κόκκινο». Αν δεν αλλάξει κάτι, η ύφεση θα είναι κι εφέτος στο 6%.

Οι δείκτες ασφυξίας ανέβηκαν, αλλά κανείς δεν είναι σε θέση να υποδείξει έναν εσωτερικό μοχλό αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης. Η οικονομία χρειάζεται νέες δουλειές και νέα κεφάλαια. Οι εξαγωγές δεν επαρκούν, παρά την εντυπωσιακή άνοδο μέσα στην κρίση. Ξένες επενδύσεις δεν γίνονται όσο η κυβέρνηση καθυστερεί τις ιδιωτικοποιήσεις και η αντιπολίτευση συντηρεί τον κοινωνικό αναβρασμό εναντίον τους.

Να διεκδικήσουμε μεγαλύτερο πακέτο άμεσης επιδότησης δημόσιων, ιδιωτικών έργων και απασχόλησης των νέων

Βεβαίως, είναι σωστό ότι η απεμπλοκή από την ύφεση χρειάζεται σοβαρή αλλαγή πολιτικής στο ευρωπαϊκό στερέωμα. Θα κατορθώσουν οι Αμερικανοί, οι Κινέζοι και οι Ρώσοι να πείσουν τους Ευρωπαίους να ρίξουν κεφάλαια απευθείας στην οικονομία, δημιουργώντας ένα νέο χρέος στο όνομα της Ευρωπαϊκής Ενωσης; Αμφίβολο!

Οι παραινέσεις του νέου Αμερικανού υπουργού Οικονομικών, που εξήγησε στην πρόσφατη επίσκεψή του στη Γηραιά Ηπειρο ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν «τεράστιο ενδιαφέρον για μια δυνατή και ευημερούσα Ευρώπη», δεν βρίσκουν ανταπόκριση. Αντί να αυξήσει τη ζήτηση, η Γερμανία σχεδιάζει να μειώσει κατά 1,7% την κρατική της δαπάνη προκειμένου να εμφανίσει πλεονασματικό προϋπολογισμό μετά το 2016.

Το εργαλείο της ρευστότητας

Πολλοί πιστεύουν ότι αυτό που χρειάζεται να κάνει η Ευρώπη είναι να ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να «ρίξει χρήματα στην οικονομία». Οπως κάνουν, άλλωστε, οι κεντρικές τράπεζες των ΗΠΑ, του Μεγάλου Βασιλείου και, πολύ εντονότερα τώρα, της Ιαπωνίας. Είναι όμως αυτό το πρόβλημα; Οπως εξηγούν στη Φρανκφούρτη, η ΕΚΤ ενισχύει τη ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος με την ίδια ένταση και στο ίδιο μέγεθος που το κάνουν και οι άλλες κεντρικές τράπεζες. Στην περίπτωση της Ευρωζώνης, όμως, το χρήμα δεν περνάει στην πραγματική οικονομία, ούτε ως εισόδημα των ανθρώπων της ούτε ως νέα επένδυση των επιχειρήσεων.

Ο Μάριο Ντράγκι, που διευθύνει την τράπεζα του ευρώ, αφού αποσόβησε την κρίση χρέους, «απειλώντας» τις αγορές με εξαγορά όσων κρατικών ομολόγων χρειαστεί, δείχνει να έχει ξεμείνει από εργαλεία υποβοήθησης της ευρωοικονομίας. Ακόμη και μετά την αναμενόμενη μείωση του ευρωεπιτοκίου (στο 0,50% ή μήπως στο 0,25%), η ευρωπαϊκή οικονομία δεν δείχνει καμία διάθεση να πάρει μπροστά. Αντιθέτως, Γαλλία, Ολλανδία, Ιταλία και Ισπανία φρενάρουν την οικονομική τους δραστηριότητα.

Τι πρέπει να κάνει η Ελλάδα; Απέναντι στην Ευρωζώνη, να διεκδικήσει ένα μεγαλύτερο πακέτο άμεσης επιδότησης μεγάλων δημόσιων, ιδιωτικών έργων και απασχόλησης των νέων. Πριν από ένα χρόνο, ο πρώην πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος είχε ζητήσει ακριβώς αυτό με επιστολή του προς τον Μανουέλ Μπαρόζο, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το κύριο καθήκον, όμως, παραμένει «εσωτερικό». Πρέπει να αναδιοργανώσουμε το εθνικό διαθέσιμο εισόδημα κατά τρόπο αποδοτικό. Ωσπου να βρούμε αλλού χρήματα, ας κάνουμε κάτι πιο παραγωγικό με όσα διαθέτουμε. Σε αυτό, μέχρι και οι Γερμανοί έχουν δίκιο!

#restartcy

www.madtv.com.cy

MADTVCYPRUS

Madcy_TV

MAD WALK

THE FASHION MUSIC PROJECT

by Coca-Cola light

Ο ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΠΟΥ ΕΝΩΝΕΙ ΤΗ ΜΟΔΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΡΧΕΤΑΙ!

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ Η ΒΙΚΥ ΚΑΓΙΑ
ΚΑΙ Η ΜΑΙΡΗ ΣΥΝΑΤΣΑΚΗ.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ
ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ:
NATAR GEORGIOU
SOTIRIS GEORGIOU
STELIOS KOUDOUNARIS

FIND US ON

CYTAVISION CHANNEL 102 CABLENET CHANNEL 14 PRIMETEL CHANNEL 503
LTV3PLAY CHANNEL 90 LTVCABLE CHANNEL 90

18-KOSMOS_KATHI 4/12/13 10:02 PM Page 18

Εκφράσεις σεβασμού και αντιδράσεις

Ο θάνατος της Θάτσερ δίχασε στη Βρετανία πολιτικούς, Μέσα Ενημέρωσης και κοινή γνώμη, που εκφράζουν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις

Των **JOHN F. BURNS** *και* **ALAN COWELL**

Αν η Μάργκαρετ Θάτσερ ήταν βαθύτατα διχαστική εν ζωή, ο θάνατός της δεν άλλαξε τίποτα. Επί ημέρες μετά την αποδημία της στις 8 Απριλίου σε ηλικία 87 ετών, οι εκφράσεις συμπάθειας και σεβασμού όσων τη θεωρούν ως τη μεγαλύτερη πρωθυπουργό που είχε η Βρετανία σε καιρό ειρήνης συνοδεύτηκαν από οξύτατες επικρίσεις.

Ο θάνατός της έγινε δεκτός με βιτριολικά σχόλια που όμοιά τους δεν διατυπώθηκαν στις ΗΠΑ όταν πέθανε ο ιδεολογικός συνοδοιπόρος της Ρόναλντ Ρέιγκαν. Σε πόλεις όπως το Λονδίνο, το Μπέλφαστ και τη Γλασκώβη άνθρωποι χόρευαν και την καλούσαν να «καεί στην κόλαση».

Η Θάτσερ ήταν από τους κύριους υπέρμαχους του εκσυγχρονισμού

AFP

Στο Λονδίνο, στο Μπέλφαστ και στη Γλασκώβη διοργανώθηκαν πάρτι που καλούσαν τη Θάτσερ να «καεί στην κόλαση».

Facebook, Twitter, μπλογκς και ιστοσελίδες «πήραν φωτιά» από τον καταιγισμό σχολίων

της Βρετανίας αλλά το Ιντερνετ την καταδίκασε στο πυρ το εξώτερον, με καταιγισμούς εχθρικών σχολίων στο Facebook, το Twitter, τα μπλογκς και τις ιστοσελίδες.

Πιο ήπιο ήταν το κλίμα στη Βουλή, στην ειδική συνεδρίαση της Τετάρτης, η οποία κράτησε επτά ώρες και αποτέλεσε μια επανέκδοση των άγριων πολιτικών συγκρούσεων της δεκαετίας του 1980, αν και με τόνο σεβασμού. Ενώ ο συντηρητικός πρωθυπουργός Ντέιβιντ Κάμερον περιέγραψε την ομοϊδεάτισσά του ως «πρωθυπουργό που σφράγισε την εποχή της», κάποιοι από τους σκληρότερους επικριτές της τη χαρακτήρισαν καταστροφέα της κοινωνικής συνοχής.

Οι διαμάχες επεκτάθηκαν στα σχέδια για την κηδεία της, που θα γίνει με μεγάλη επισημότητα την Τετάρτη. Η κυβέρνηση Κάμερον ανακοίνωσε ότι η κηδεία θα γίνει δημοσία δαπάνη με τιμές αρχηγού κράτους χωρίς όμως να χαρακτηριστεί επισήμως έτσι, εν μέρει προκειμένου να γίνει σεβαστή η επιθυμία της Θάτσερ για «χαμηλούς τόνους» και εν μέρει για να αποφευχθούν άσκοπες δαπάνες όπως οι υπερπτήσεις αεροσκαφών της πολεμικής αεροπορίας.

Στην κηδεία θα παραστεί η Βασίλισσα Ελισάβετ και ο πρίγκιπας Φίλιππος, οι οποίοι δεν έχουν παραστεί σε καμία κηδεία πρωθυπουργού μετά από αυτήν του Ουίνστον Τσώρτσιλ το 1965. Οι επικριτές διερωτήθηκαν γιατί πρέπει να πληρώσει το κράτος 15 εκατομμύρια για την κηδεία της Μάργκαρετ Θάτσερ ενώ κάποιοι πρότειναν να... «ιδιωτικοποιηθεί» η κηδεία και η κυβέρνηση να επιχειρήσει να επωφεληθεί απ' αυτή, υπό το πρότυπο της πώλησης ζημιογόνων κρατικών επιχειρήσεων από τη Θάτσερ.

Κυβερνητικοί αξιωματούχοι θεωρούν ότι το μεγαλύτερο θέμα αναφορικά με την κηδεία είναι η ασφάλεια στην πομπή αλλά και στην εκκλησία, όπου η είσοδος 2.000 τεθλιμμένων θα γίνει μόνο με πρόσκληση.

Αξιωματούχοι της Σκότλαντ Γιαρντ και της MI5 εστίασαν την ανησυχία τους στις ομάδες της τζιχάντ που έχουν κάνει τη Βρετανία στόχο τρομοκρατικών επιθέσεων αλλά και σε αμετανόητα μέλη του Ιρλανδικού Ρεπουμπλικανικού Στρατού που υποστήριξε τη γιγάντια βομβιστική ενέργεια του 1984 η οποία είχε στόχο να σκοτώσει τη Θάτσερ στο ετήσιο συνέδριο του συντηρητικού κόμματος στο Μπράιτον.

Αυτοί οι προβληματισμοί εκφράζονταν με ευγένεια στα μέσα ενημέρωσης και στη βουλή, σε κραυγαλέα αντίθεση με την αχαλίνωτη οργή που διοχετεύθηκε στους δρόμους και στο Ιντερνετ. Κάποιες από τις διαδηλώσεις έγιναν στις περιοχές που επλήγησαν περισσότερο από την πολιτική της Θάτσερ για περιορισμό του κράτους, όπως οι επαρχίες ανθρακωρύχων στην κεντρική και βόρεια Αγγλία, όπου εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι έμειναν άνεργοι μετά την απόφαση της Θάτσερ να κλείσει τα επιδοτούμενα ορυχεία που παρήγαγαν ακριβό άνθρακα που δεν έβρισκε αγοραστές.

Η συντηρητική εφημερίδα «Ντέιλι Τέλεγκραφ» αγιοποίησε τη Θάτσερ στη νεκρολογία της ως «τη σημαντικότερη ηγέτιδα σε καιρό ειρήνης στον 20ό αιώνα» αλλά υποχρεώθηκε να κλειδώσει τα σχόλια σε όλα τα σχετικά άρθρα στο Ιντερνετ για να αποκλείσει τα υβριστικά σχόλια.

Στη βουλή τον τόνο της συζήτησης έδωσε ο πρωθυπουργός Κάμερον, δηλώνοντας ότι η Μάργκαρετ Θάτσερ «διαμόρφωσε το πολιτικό κλίμα, έγραψε ιστορία και έκανε τη χώρα μας ξανά σπουδαία». Ο επικεφαλής των αντιπολιτευόμενων Εργατικών Εντ Μίλιμπαντ επιχείρησε να βρει μια μέση οδό λέγοντας πως «οτιδήποτε κι αν πιστεύει κανείς γι' αυτήν, η Μάργκαρετ Θάτσερ ήταν μια μοναδική, επιβλητική φυσιογνωμία», ενώ ο Εργατικός Μάικλ Μίτσελ ισχυρίστηκε ότι επικράτησε των αντιπάλων της «με την πολιτική της καμένης γης». Αλλοι, όπως ο σερ Μάλκολμ Ρίφκιντ διηγούνταν περιστατικά από τη ζωή της. Ο Ρίφκιντ περιέγραψε θυελλώδες τηλεφώνημα της οργισμένης Θάτσερ με τον Ρόναλντ Ρέιγκαν ο οποίος κάποια στιγμή έφραξε με το χέρι του το ακουστικό, γύρισε στους συνεργάτες του και είπε «Θεέ μου, δεν είναι υπέροχη;».

THE NEW YORK TIMES

AFP

Μάργκαρετ Θάτσερ. Ισχυρή, επιτυχημένη αλλά και εκνευριστική μαγνήτιζε υποστηρικτές αλλά και πολέμιους της.

Δημοσκόπηση

Πώς κρίνει η βρετανική κοινή γνώμη τις πολιτικές της Μάργκαρετ Θάτσερ τρεις δεκαετίες μετά την εφαρμογή τους; Το ερώτημα αυτό διερεύνησε δημοσκόπηση του ινστιτούτου ICM που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Guardian. Τα ευρήματα δεν προξενούν έκπληξη. Ο κεφαλικός φόρος (poll tax) που συνέβαλε στην πτώση της Θάτσερ παραμένει ακόμη και σήμερα βαθύτατα αντιδημοφιλής. (70% κατά, 14% υπέρ). Επίσης αρνητικά κρίνεται η προτεραιότητα που έδωσε η Θάτσερ στην καταπολέμηση του πληθωρισμού αντί της καταπολέμησης της ανεργίας και η πολιτική μείωσης των φορολογικών συντελεστών των πλουσίων. Πριν από την εποχή της Θάτσερ ελάχιστοι πίστευαν ότι φυσικά μονοπώλια όπως της ύδρευσης και της ενέργειας μπορούν να ιδιωτικοποιηθούν. Τριάντα χρόνια μετά το ευρύτατο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων της Θάτσερ, το ποσοστό όσων το κρίνουν θετικά είναι 35%, ενώ το 49% θεωρεί ότι τα αποτελέσματα ήταν αρνητικά. Οι ιστορικές συγκρούσεις της Θάτσερ με τα συνδικάτα βρίσκουν σύμφωνο το 50% των ερωτηθέντων. Μακράν η πιο δημοφιλής πολιτική της Θάτσερ ήταν η πώληση των κατοικιών της εργατικής εστίας στους ενοίκους τους, μια πολιτική που όμως συνέπεσε με τη διακοπή του προγράμματος εργατικής κατοικίας, με αποτέλεσμα να προκύψει έντονο στεγαστικό πρόβλημα.

Στα χρόνια της Μάργκαρετ Θάτσερ

Του **IAN MCEWAN***

«Μάγκι. Μάγκι. Μάγκι. Εξω. Εξω. Εξω». Αυτή η απαίτηση της Αριστεράς τελικά έγινε πραγματικότητα. Σε αμέτρητες διαδηλώσεις της δεκαετίας του '80 αυτό το σύνθημα εξέφραζε κάτι παράδοξο: την οικειότητα που είχαμε με αυτή τη γυναίκα και ταυτόχρονα την απόρριψη όλων όσα εκπροσωπούσε. Για όλους εμάς που εξοργιζόμασταν από την αντιπάθειά της για το βρετανικό κράτος πρόνοιας, λατρεύαμε να τη μισούμε. Μας εξανάγκασε να αποφασίσουμε τι ήταν πραγματικά σημαντικό.

Σε κάθε κριτική εναντίον της Μάγκι Θάτσερ ενυπήρχε αδιόρατος σεξισμός. Οι φεμινίστριες την αποκήρυξαν διότι αν και γυναίκα, ουδέποτε υπήρξε «αδελφή ψυχή». Αυτό, όμως, που συνένωσε όλους τους πολέμιους ήταν η υποψία ότι η Μάργκαρετ Θάτσερ, η κόρη του μπακάλη, ήθελε να δώσει «τιμή» στην ανθρώπινη αξία, ότι δεν είχε καρδιά και κυρίως ότι αδιαφορούσε για τους αυθορμητισμούς που δένουν τους ανθρώπους σε κοινωνία.

Αν, όμως, οι σημερινοί αναγνώστες του Guardian σαν ταξιδιώτες του χρόνου επέστρεφαν στη δεκαετία του 1970 ίσως να θύμωναν βλέποντας ότι το αυριανό τηλεοπτικό πρόγραμμα α-

Ιδιωτικοποιήθηκαν κρατικά μονοπώλια, άλλαξε η καθημερινότητα και ανέβηκαν οι πωλήσεις των μυθιστορημάτων!

ποτελούσε κρατικό μυστικό που δεν μοιραζόταν στον Τύπο. Η ειδική άδεια δημοσίευσης είχε δοθεί αποκλειστικά στους Radio Times (δεν είναι μυστήριο ότι πωλούσαν επτά εκατομμύρια τεύχη την εβδομάδα). Ηταν επίσης παράνομο να βάλεις προέκταση στο τηλέφωνό σου. Επρεπε να περιμένεις έξι εβδομάδες να το κάνει κάποιος μηχανικός. Υπήρχε στην αγορά μόνον ένας αυτόματος τηλεφωνητής, εγκεκριμένος από το κράτος, ενώ μπορεί η τοπική υπηρεσία ηλεκτρικής ενέργειας να αποδεικνυόταν άκρως εχθρικό μέρος. Η Θάτσερ διέλυσε όλα αυτά τα κρατικά μονοπώλια με τις ιδιωτικοποιήσεις και άλλαξε την καθημερινότητά μας τόσο ώστε να θεωρούμε δεδομένα όσα απολαμβάνουμε σήμερα.

Βέβαια πληρώσαμε για όλα αυτά με έναν κόσμο πιο σκληρό, πιο ανταγωνιστικό και πιο επιρρεπή στη γοητεία του χρήματος.

Οσο παράδοξο και αν φαίνεται, στα χρόνια της Θάτσερ ήκμασε ξανά το βρετανικό μυθιστόρημα. Σπάνια οι κυβερνήσεις πυροδοτούν άνθηση των Καλών Τεχνών, αλλά η Θάτσερ πάντα ανυπόμονη με τη ζωή οδήγησε τους συγγραφείς σε νέα πεδία. Η γενικότερη δυσαρέσκεια για τον νέο κόσμο που αποκάλυπτε μπροστά στα μάτια μας ήταν αυτό που προσέλκυσε πολλούς συγγραφείς να της αντιταχθούν, περισσότερο ηθικά παρά πολιτικά .

Οσοι μας κατηγόρησαν για την εμμονή μας με τη Θάτσερ, δεν είχαν την παραμικρή ιδέα για το πόσο συγκλονιστική ήταν αυτή η γυναίκα. Ισχυρή, επιτυχημένη, γνώστης των πάντων, εκνευριστική και κατά τη γνώμη μας... λάθος σε όλα.

Ομως, δεν της αντιτάχθηκαν όλοι οι συγγραφείς. Ο Φίλιπ Λάρκιν επισκέφθηκε την πρωθυπουργική κατοικία, όπου η πρωθυπουργός του απήγγειλε ένα δικό του στίχο «ο νους σου παραμένει ανοικτός σαν ένα συρτάρι γεμάτο μαχαίρια». Βέβαια, οι αναφορές στο επεισόδιο αυτό ποικίλλουν και ίσως η Θάτσερ να έκανε κάποιο λάθος. Αλλά δεν υπάρχει μεγαλύτερος τρόπος για να επαινέσεις έναν λογοτέχνη από το να αναφέρεις κάποιο έργο του. Φυσικά ο Λάρκιν συγκινήθηκε.

Ισως κάποιος να υποθέσει ότι οι σύμβουλοι της έδωσαν στίχους προς απομνημόνευση ή ότι ζήτησε να δει ορισμένους . Η επιλογή, όμως, της ταιριάζει γάντι.

Οταν ο αποβιώσας Κρίστοφερ Χίτσενς θήτευε ως πολιτικός ρεπόρτερ του New Statesman, διόρθωσε την πρωθυπουργό, που με τη σειρά της του έδωσε τη σωστή απάντηση. Η Θάτσερ είχε δίκιο και ο Χίτσενς άδικο. Τότε του ζήτησε να σταθεί όρθιος μπροστά της ώστε να τον «χτυπήσει μαλακά» με τα χαρτιά της.Επειτα από χρόνια και πολλές διηγήσεις του ίδιου επεισοδίου, ακουγόταν ότι η Θάτσερ του ζήτησε να σκύψει και τον χτύπησε στα οπίσθια.

Πάντα υπήρχε ένα ερωτικό στοιχείο στην εθνική μας εμμονή με τη Θάτσερ. Από τη χρήση του όρου σαδομονεταρισμός ώς τον τρόπο με τον οποίο οι πανίσχυροι υπουργοί έσκυβαν μπροστά της και τη διαρκή κριτική για τη θηλυκότητά της από τους πολέμιούς της, η Θάτσερ μαγνήτιζε τη μαζοχιστική πλευρά των ανδρών.

THE GUARDIAN

* Ο κ. Ian McEwan είναι συγγραφέας των βιβλίων «Εξιλέωση» και «Αμστερνταμ», για το οποίο τιμήθηκε με βραβείο Μπούκερ.

ΑΠΟΨΗ

Χορεύοντας για μια κηδεία

Του **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Είχε χρόνια η Αριστερά να χαρεί τόσο. Πρέπει να ήταν από την εποχή που το «Σπούτνικ» έδωσε την ψευδαίσθηση ότι η κεντρικά σχεδιασμένη οικονομία παρήγε καλύτερα αποτελέσματα από τον καπιταλισμό. Από τότε δοκίμαζε μόνο πίκρες. Το 1968 κατέρρευσαν οι ψευδαισθήσεις του δημοκρατικού κομμουνισμού, το 1978 η Κίνα στράφηκε στον καπιταλισμό και το 1989 κατέρρευσε και ο ίδιος ο κομμουνισμός. Στο ενδιάμεσο, με τον στασιμοπληθωρισμό, κατέρρεαν οι ψευδαισθήσεις ότι όσο περισσότερο χρήμα τυπώνουν τα κράτη, τόσο μικρότερη ανεργία έχουν. Είναι όμως λογικό να στήνονται πανηγύρια για τον θάνατο μιας ηλικιωμένης που έπασχε από Αλτσχάιμερ; Ισως να έγινε κατανοητό ότι μπορεί ο σοβιετικός κομμουνισμός να ηττήθηκε οριστικά το 1989, οι δυτικοευρωπαϊκές εκδοχές του ηττήθηκαν μια δεκαετία νωρίτερα, το 1979 με την άνοδο της Μάργκαρετ Θάτσερ στην εξουσία.

Αυτό που δεν συγχωρούν οι αντίπαλοί της είναι πως η «σιδηρά κυρία» της Βρετανίας απέδειξε ότι «ένας άλλος κόσμος με λιγότερο κράτος είναι εφικτός». Οτι η απελευθέρωση της οικονομίας όχι μόνο παράγει πλούτο, αλλά παίρνει κι εκλογές. Τρεις φορές κέρδισε την πρωθυπουργία η εκλιπούσα, αλλά το κυριότερο είναι ότι διαμόρφωσε την οικονομική πολιτική και εκτός Βρετανίας. Η Θάτσερ είχε την πολιτική βούληση να αλλάξει τον κόσμο όσο κανένας άλλος. Εκεί που οι άλλοι πολιτικοί πρότειναν μεταρρυθμίσεις, εκείνη έκανε ριζοσπαστικές τομές. Μετά την επιτυχία του πειράματός της όλες οι χώρες ασπάστηκαν λίγο πολύ τις πολιτικές της. Πρώτοι οι αντίπαλοί της Εργατικοί στη νέα εκδοχή τους ο Τόνι Μπλερ ήταν ο καλύτερος συνεχιστής του έργου της.

Δεν ήταν όλα καλά καμωμένα στην 11χρονη πρωθυπουργία της, αλλά από τα ελληνικά ΜΜΕ ακούμε μόνο τα κακώς κα-

Μετά την επιτυχία του πειράματός της όλες οι χώρες ασπάστηκαν λίγο πολύ τις πολιτικές της

μωμένα. Ξεχνάμε ότι παρέλαβε μια ημικατεστραμμένη χώρα με πληθωρισμό και ανεργία, με βιομηχανίες να δουλεύουν εκ περιτροπής επειδή δεν υπήρχε επάρκεια ρεύματος, με κοινωνικές συγκρούσεις κι έναν δημόσιο τομέα που γινόταν όλο και περισσότερο υπηρέτης της γραφειοκρατίας του, παρά των πελατών του που είναι οι πολίτες. Η Θάτσερ τα άλλαξε όλα αυτά. Παρέδωσε το 1991 μια Βρετανία ακμάζουσα και πρωταγωνίστρια των διεθνών εξελίξεων. Αλλά πάλι μένει το ερώτημα: τόση χαρά που πέθανε μια 87χρονη; Αυτή είναι η μόνη πολιτική πρόταση εναντίον του επάρατου «θατσερισμού»;

17 Σεπτεμβρίου 1986. Η Μάργκαρετ Θάτσερ σε αγγλικό τεθωρακισμένο. Η επί 11 χρόνια πρωθυπουργός της Βρετανίας είχε χαρακτηρισθεί ως «σιδηρά κυρία».

ΑΠΟΨΗ

Ο θατσερισμός σαν ζόμπι

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Η Μάργκαρετ Θάτσερ υπήρξε σπάνιο πολιτικό φαινόμενο, στη ζωή και στον θάνατό της. Δεν θυμόμαστε προηγούμενο ηγέτη δημοκρατικής χώρας, ο θάνατος του οποίου να γιορτάστηκε σαν λαϊκό καρναβάλι, όπως αυτό που έκπληκτοι είδαμε να ξεσπάει στο Λονδίνο και τη Γλασκώβη, το Μπρίστολ και το Γιόρκσαϊρ, το Μπέλφαστ και το Ντέρι.

Ανατριχιάζοντας με την ιεροσυλία, οι

Η κληρονομιά της Θάτσερ εξακολουθεί να βασιλεύει παγκόσμια - και με την πιο άγρια μορφή της

οπαδοί του πολιτικά ορθού θα ανακράξουν: «Επιτέλους, κάτι τέτοιες ώρες οφείλεται λίγη ευπρέπεια, λίγος σεβασμός». Ασφαλώς! Τουλάχιστον τον ίδιο σεβασμό που οφείλουμε στα πολυάριθμα θύματα της Θάτσερ. Στον Μπόμπι Σαντς και τους εννέα Ιρλανδούς συντρόφους του, που πέθαναν στις φυλακές Μέιζ, στην επική απεργία πείνας του 1981. Στους Χιλιανούς δημοκράτες, που τους τσάκισε τα κόκαλα ο φίλος της Θάτσερ, Πινοτσέτ. Στους μαύρους που σάπιζαν στις φυλακές του απαρτχάιντ, όταν εκείνη χαρακτήριζε τον Νέλσον Μαντέλα «τρομοκράτη». Στους εργάτες των ορυχείων και των λιμανιών, που είδαν τις δουλειές τους να χάνονται και τις κοινότητές τους να διαλύονται από τη «Σιδηρά Κυρία» με το ανατριχιαστικό δόγμα: «Δεν υπάρχει αυτό το πράγμα που λέγεται κοινωνία».

Ναι, υπάρχει, απαντούν τώρα τα βέβηλα θύματά της! Μόνο που βιάζονται να πανηγυρίσουν. Γιατί μπορεί η Θάτσερ να έφυγε, αλλά η κληρονομιά της εξακολουθεί να βασιλεύει παγκόσμια - και με την πιο άγρια μορφή της, στις χώρες του μνημονιακού δράματος. Για να ανατραπεί αυτή η κατάσταση, η σύγχρονη Αριστερά οφείλει να διδαχθεί από αυτή τη δαιμονικά άξια εχθρό της. Μια σπουδαία προσωπικότητα, που δεν ήρθε να διαχειριστεί το σύστημα, αλλά να το μεταμορφώσει. Δεν υπήρξε δούλος της επικοινωνίας, αλλά πολιτικός με ραχοκοκαλιά και στέρεες ιδεολογικές θέσεις. Δεν ήταν όμηρος του «Κέντρου», αλλά τραβούσε το «Κέντρο» στο δικό της «άκρο». Δεν υποκλινόταν στη συναίνεση, αλλά διαμόρφωνε μια καινούργια συναίνεση μέσω της ρήξης. Μόνο αυτοί που θα έχουν διδαχθεί από αυτή τη μεγάλη πολιτικό, θα μπορέσουν να προσφέρουν στον νεοφιλελευθερισμό τη δημόσια κηδεία που δικαιούται. Και να τον τοποθετήσουν στο μουσείο της προϊστορίας, πλάι στο μαστίγιο και τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα - σύμβολα μιας «προόδου», που πίνει νέκταρ από τα κρανία των ηττημένων.

AP/AHN YOUNG-JOON

Μεγάλης κλίμακας στρατιωτικά γυμνάσια των ΗΠΑ με τη Νότια Κορέα βρίσκονται σε εξέλιξη, την ώρα που η διεθνής ανησυχία από τις απειλές της Πιονγιάνγκ αυξάνεται.

Θρίλερ με πυρηνικό πόκερ

Διεθνής ανησυχία για το ενδεχόμενο πυραυλικής δοκιμής από την Πιονγιάνγκ

Σε υψηλά επίπεδα παρέμεινε όλη την προηγούμενη εβδομάδα η ένταση στην Απω Ανατολή, με τη Βόρεια Κορέα να επιμένει στις δραματικές, πολεμοχαρείς χειρονομίες της, τους Αμερικανούς να συνεχίζουν μεγάλης κλίμακας στρατιωτικά γυμνάσια με τη Νότια Κορέα και την Ιαπωνία να τοποθετεί αμερικανικούς πυραύλους Patriot, επαγρυπνώντας για το χειρότερο. Οταν γράφονταν αυτές οι γραμμές, τη διεθνή ανησυχία τροφοδοτούσαν επίμονες φήμες, σύμφωνα με τις οποίες το καθεστώς της Πιονγιάνγκ επρόκειτο να πραγματοποιήσει δοκιμή πυραύλου μέσου βεληνεκούς, ικανού, τουλάχιστον στο θεωρητικό επίπεδο, να πλήξει αμερικανική βάση στο Γκουάμ του Ειρηνικού Ωκεανού.

Η πιθανολογούμενη δοκιμή θα μπορούσε να συμπέσει με την αυριανή επέτειο της γέννησης του Κιμ Ιλ Σουνγκ, ιδρυτή της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κορέας και παππού του σημερινού προέδρου, Κιμ Γιονγκ Ουν. Η κομμουνιστική, με έντονα στοιχεία ανατολίτικης απολυταρχικής οικογενειοκρατίας, Βόρεια Κορέα έχει αναγορεύσει τη 15η Απριλίου σε «Γιορτή του Ηλιου», εθνική επέτειο κατά την οποία το καθεστώς αρέσκεται σε χειρονομίες στρατιωτικής ισχύος. Μια άλλη επέτειος, η συμπλήρωση ενός χρόνου από την ανάδειξη του 30χρονου Κιμ Γιονγκ Ουν σε επικεφαλής του κυβερνώντος κόμματος, την περασμένη Πέμπτη, κύλησε ήρεμα στην Πιονγιάνγκ, αν εξαιρέσει κανείς ανακοίνωση του καθεστώτος περί «ισχυρών επιθετικών μέσων», αγνώστων λοιπών στοιχείων, που βρίσκονται σε ετοιμότητα.

> *Η πιθανολογούμενη δοκιμή θα μπορούσε να συμπέσει με την αυριανή επέτειο της γέννησης του ιδρυτή της Λ.Δ. της Κορέας και παππού του σημερινού προέδρου*

Σχεδόν στο σύνολό τους, οι διεθνείς πολιτικοί αναλυτές θεωρούν άκρως απίθανο το ενδεχόμενο να εξαπολύσει η Πιονγιάνγκ επίθεση εναντίον της Σεούλ, πυροδοτώντας έναν δεύτερο κορεατικό εμφύλιο, μετά την τρομερή σύγκρουση του 1950-53. Σε Ανατολή και Δύση, η κυρίαρχη εντύπωση θέλει τον νεαρό Κιμ Γιονγκ Ουν να επιδίδεται σε ένα πυρηνικό «πόκερ» με στόχους, αφ' ενός μεν, να ενισχύσει το κύρος του στο εσωτερικό του κόμματος και του στρατού, αφ' ετέρου δε, να αποσπάσει χαλάρωση των κυρώσεων και οικονομική βοήθεια από τη Δύση για τη φτωχή χώρα του, που έχει διπλάσιο πληθυσμό από την Ελλάδα, αλλά φτάνει μόνο το ένα έκτο της οικονομίας της.

Αλλωστε, πίσω από το θεατρικό σκηνικό επικείμενου «Αρμαγεδδώνα», συσσωρεύονται ενδείξεις για σταδιακή εκτόνωση. Είναι αλήθεια ότι το καθεστώς της Πιονγιάνγκ ανέστειλε προσωρινά τη λειτουργία του βιομηχανικού συγκροτήματος του Κεσόγνκ, που δημιουργήθηκε το 2004 σε συνεργασία με τη Νότια Κορέα, συνδυάζοντας τα φθηνά μεροκάματα των μεν με την τεχνογνωσία των δε. Ωστόσο, η Βόρεια Κορέα άφησε ανοιχτό το παράθυρο να θέσει εκ νέου σε λειτουργία το συγκρότημα, που της αποφέρει πολύτιμο συνάλλαγμα, ενώ ταυτόχρονα το καθεστώς εκθείαζε τα ανοίγματα της αγροτικής του οικονομίας προς την ελεύθερη αγορά, που του επέτρεψαν να αντιμετωπίσει το οξύ επισιτιστικό πρόβλημα, αφήνοντας να εννοηθεί ότι δελεάζεται να προχωρήσει ακόμη πιο μακριά στον δρόμο των μεταρρυθμίσεων που χάραξε η Κίνα.

Ακόμη και στην κορύφωση της κρίσης, τουρίστες συνέχισαν να κατευθύνονται από την Κίνα στη Σεούλ και από την Αυστραλία στην Πιονγιάνγκ, ενώ το Χρηματιστήριο της Νότιας Κορέας αγνόησε παντελώς τα σενάρια περί επικείμενου πολέμου, σημειώνοντας άνοδο τις τέσσερις τελευταίες ημέρες. Η ίδια η πρόεδρος της Νότιας Κορέας, Παρκ Γκεούν Χιε, παρενέβη προσωπικά, κάνοντας έκκληση στους βόρειους γείτονές της για αποκλιμάκωση και επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, με τελικό στόχο την επανένωση της χερσονήσου. Αλλά και οι παραδοσιακοί σύμμαχοι της Βόρειας Κορέας, Ρωσία και Κίνα, άφησαν εντελώς ακάλυπτο το καθεστώς. Χαρακτηριστικό είναι δημοσίευμα της «Λαϊκής Ημερησίας» του Πεκίνου, απ' όπου το απόσπασμα:

«Η Πιονγιάνγκ θα πρέπει να εγκαταλείψει τις αυταπάτες ότι μπορεί να κάνει τον κόσμο να σιωπήσει αναφορικά με τη διάθεσή της να αποκτήσει πυρηνικά όπλα, χάρη στην επιθετική ρητορική και στις μπλόφες της. Η Κίνα σέβεται τη Βόρεια Κορέα, αλλά και φέρει ευθύνη για τη διατήρηση της ειρήνης στη βορειοανατολική Ασία».

Το Ιράν, τα Ρίχτερ και οι αντιδραστήρες

Η υπομονή της Δύσης εξαντλείται μετά το ναυάγιο των διαπραγματεύσεων με την Τεχεράν

Στον απόηχο του «αποτυχημένου», κατά ομολογία δυτικών διπλωματών, νέου γύρου διαπραγματεύσεων μεταξύ της «Ομάδας 5+1» και της ιρανικής κυβέρνησης, η Τεχεράν εκδήλωσε πρόθεση ανάπτυξης δύο ακόμα πυρηνικών αντιδραστήρων στο Μπουσέρ. Πρόκειται για την παράκτια περιοχή, η οποία χτυπήθηκε την περασμένη Τρίτη από σεισμό 6,3 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 37 άνθρωποι και να τραυματιστούν περισσότεροι από 800. Σύμφωνα, λοιπόν, με τον επικεφαλής του Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του Ιράν, Φερεϊντούν Αμπάσι Νταβανί, «τα περίχωρα του Μπουσέρ μπορούν να φιλοξενήσουν μέχρι και έξι αντιδραστήρες και η κατασκευή δύο ακόμη μονάδων, ισχύος τουλάχιστον 1.000 μεγαβάτ, θα αρχίσει άμεσα».

Το γεγονός, δε, ότι η συγκεκριμένη περιοχή είναι σεισμογενής κάθε άλλο παρά φέρεται να ανησυχεί την Τεχεράν και τον ρωσικό όμιλο που κατασκεύασε τον πυρηνικό σταθμό στο Μπουσέρ, υψηλόβαθμο στέλεχος της οποίας υποστήριξε ότι είναι ανθεκτικός σε σεισμό ακόμα και 8 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ.

Στο μεταξύ, παρά το κλίμα συγκρατημένης αισιοδοξίας που είχε καλλιεργηθεί, οι διαπραγματεύσεις της «Ομάδας 5+1» (ΗΠΑ, Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία, Κίνα και Γερμανία) με την ιρανική κυβέρνηση που ολοκληρώθηκαν στο Καζαχστάν δεν απέφεραν κάποιο θετικό αποτέλεσμα. Ολες οι ενδείξεις συνηγορούν στο ότι η υπομονή των Δυτικών και κυρίως των Ισραηλινών εξαντλείται, κάτι που κατέστησε σαφές στις αρχές της εβδομάδας ο υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ, Τζον Κέρι. «Οι διαπραγματεύσεις δεν είναι μια διαδικασία δίχως τέλος», τόνισε αφήνοντας να εννοηθεί πως η Τεχεράν ενδιαφέρεται μόνο να κερδίσει χρόνο.

Πολλά, πάντως, θα κριθούν από τις πολιτικές εξελίξεις στο εσωτερικό του Ιράν τις προσεχείς εβδομάδες. Ο υποψήφιος διάδοχος του Μαχμούν Αχμεντινετζάντ για την προεδρία, Χασάν Ροχανί, δεσμεύτηκε για μια «εποικοδομητική διπλωματική προσέγγιση» εφόσον αναδειχθεί νικητής των εκλογών του Ιουνίου. Ο κ. Ροχανί θεωρείται ο εκλεκτός του προέδρου Αχμεντινετζάντ και παραμένει αμφίβολο αν το ελεγχόμενο από τους υπερσυντηρητικούς Συμβούλιο των Φρουρών θα εγκρίνει την υποψηφιότητά του.

ΑΠΕ, REUTERS, A.P.

Επιφυλάξεις στις ΗΠΑ για εμπλοκή σε πόλεμο

Η συζήτηση με μέλη του Κογκρέσου την περασμένη εβδομάδα στην Κωνσταντινούπολη εξελίχθηκε σε «σχολείο» όσον αφορά την επιφύλαξη της αμερικανικής κοινής γνώμης απέναντι σε οποιαδήποτε «περιπέτεια» στο εξωτερικό και ιδιαίτερα στη Συρία. Η εμπειρία της συζήτησης αυτής λειτούργησε ως υπενθύμιση ότι η μετά τον πόλεμο στο Ιράκ εποχή έχει μόλις αρχίσει και αυτό από μόνο του αρκεί για να περιοριστεί η ικανότητα της Αμερικής να ασκήσει εξουσία τα επόμενα χρόνια.

Το μεγαλύτερο προτέρημα (και σε ορισμένες περιπτώσεις μειονέκτημα)

Του **DAVID IGNATIUS**
Αρθρογράφου της WASHINGTON POST

των μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων είναι ότι βρίσκονται πολύ κοντά στους ψηφοφόρους. Οι περισσότεροι επιστρέφουν στις περιφέρειές τους σχεδόν κάθε Σαββατοκύριακο. Ετσι, λοιπόν, γνωρίζουν τις τάσεις της κοινής γνώμης από πρώτο χέρι και η γνώση αυτή συνήθως απουσιάζει από τις συζητήσεις για θέματα εξωτερικής πολιτικής που διεξάγονται στην Ουάσιγκτον.

Η συζήτηση στην Κωνσταντινούπολη «άνοιξε» στο περιθώριο συνεδρίου που διοργανώθηκε από ίδρυμα της Ουάσιγκτον. Ενα από τα ζητήματα που τέθηκαν είναι αυτό μιας πιθανής ανάμειξης των ΗΠΑ στη Συρία και προκάλεσε μια φορτισμένη συζήτηση. Πολλοί βουλευτές και από τα δύο κόμματα δεν έκρυψαν ότι αισθάνονται ιδιαιτέρως άβολα απέναντι στην προοπτική μιας περιπέτειας στη Μέση Ανατολή.

«Δεν επαρκούν οι λέξεις, προκειμένου να περιγράψω πόσο απρόθυμος είναι ο αμερικανικός λαός να εμπλακεί σ' έναν ακόμη πόλεμο στην περιοχή», τόνισε ένας βουλευτής. «Αδυνατούμε να τοποθετηθούμε υπέρ μιας παρέμβασης, δεδομένων των δαπανών για το Ιράκ και το Αφγανιστάν», πρόσθεσε ένας άλλος. Ενας τρίτος βουλευτής περιέγραψε τη διάθεση της κοινής γνώμης με αυτή τη φράση: «Δεν είμαστε απλώς επιφυλακτικοί σ' έναν νέο πόλεμο, είμαστε κουρασμένοι από τον πόλεμο». Η διάθεση σκεπτικισμού υπογραμμίστηκε από έναν βουλευτή που κατέφυγε σε προγενέστερη δήλωση του πρώην Γερμανού καγκελαρίου Χέλμουτ Σμιτ: «Το πρόβλημα μ' εσάς τους Αμερικανούς είναι πως πιστεύεται ότι για κάθε πρόβλημα υπάρχει και μία λύση». Το λοιπόν, όχι πια. Οχι μετά το Ιράκ και το Αφγανιστάν.

Ρεπουμπλικανοί και Δημοκρατικοί εξέφρασαν έντονες επιφυλάξεις για το ενδεχόμενο μιας περιπέτειας στον ολισθηρό κατήφορο της Συρίας. «Αυτή δεν είναι μια τραγωδία για την οποία φέρουμε ευθύνη», προειδοποίησε βετεράνος βουλευτής. Ο τελευταίος εξέφρασε την άποψη ότι τα κράτη της περιοχής πρέπει να αποφασίσουν, επιτέλους, τι θέλουν. «Αν δεν υπάρξει ομοφωνία δεν μπορείς να δράσεις», επισήμανε. Σύμφωνα με τον βετεράνο βουλευτή, ο πρόεδρος Ομπάμα δεν θα μπορέσει να κάνει πολλά για τη Συρία χωρίς την υποστήριξη των Δημοκρατικών. «Δεν μπορείς να είσαι πρόεδρος εν καιρώ πολέμου χωρίς ένα κόμμα πολέμου», σημείωσε.

Ο Ομπάμα αναγνωρίζει την εθνική κόπωση από τους πολέμους – αυτό, άλλωστε, αποτέλεσε κεντρικό θέμα της προεκλογικής του εκστρατείας. Εδωσε μεγάλη έμφαση στον επαναπατρισμό των στρατιωτών από το Αφγανιστάν και στην ανάγκη να χτιστεί το έθνος από την πατρίδα και όχι από το εξωτερικό. Ο Μιτ Ρόμνεϊ, ο αντίπαλός του στις εκλογές, ξεκίνησε την προεκλογική του εκστρατεία υιοθετώντας ρητορική ιέρακος, μέχρι το τελευταίο ντιμπέιτ, ωστόσο, είχε σχεδόν ευθυγραμμιστεί με τις θέσεις του Ομπάμα για την εξωτερική πολιτική.

Ο Ομπάμα, λοιπόν, έχοντας «διαβάσει» τη διάθεση της κοινής γνώμης όσον αφορά τη Συρία, εμφανίζεται επιφυλακτικός. Προσωπικά, ελπίζω ότι ο πρόεδρος των ΗΠΑ θα αποδεχθεί τις προτάσεις ορισμένων εκ των συμβούλων του και θα ανάψει το πράσινο φως για την εκπαίδευση των Σύρων ανταρτών, παρέχοντάς τους παράλληλα περιορισμένη στρατιωτική βοήθεια. Αν το πράξει, όμως, θα το πράξει δίχως μια σταθερή βάση υποστήριξης από την κοινή γνώμη – μια πολύ κακή αρχή για μια νέα δέσμευση. Εφόσον, λοιπόν, ο Ομπάμα επιλέξει να εμπλακεί περισσότερο, τότε θα πρέπει να πείσει τη χώρα.

Το μεγάλο ερώτημα είναι αν η επιφυλακτικότητα της Αμερικής θα υπονομεύσει και τη δέσμευση του Ομπάμα να προσφύγει στη στρατιωτική βία, εφόσον κάτι τέτοιο κριθεί αναγκαίο, για να αποτρέψει την ανάπτυξη ενός πυρηνικού όπλου από το Ιράν. Οι Ιρανοί μοιάζουν πεπεισμένοι, δεδομένης και της διάθεσης της αμερικανικής κοινής γνώμης, πως ο Ομπάμα μπλοφάρει. Ο πρόεδρος Μαχμούντ Αχμεντινετζάντ μου είπε κατά τη διάρκεια συνέντευξης, τον περασμένο Σεπτέμβριο, ότι η Αμερική έχει κουραστεί από το δυσβάσταχτο κόστος των πολέμων σε ξένα εδάφη. «Θα συμφωνήσει ο αμερικανικός λαός με μια πολιτική παρεμβάσεων στις υποθέσεις τρίτων;», είχε ρητορικά διερωτηθεί. «Δεν το πιστεύω», είχε μόνος του απαντήσει.

Τα μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων που παρευρέθηκαν στο συνέδριο φάνηκαν λιγότερο επιφυλακτικά όσον αφορά τις στρατιωτικές επιλογές για το Ιράν σε σχέση με τη Συρία. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι η ιρανική απειλή είναι πιο προφανής τόσο για τις ΗΠΑ όσο και για το Ισραήλ. Λαμβανομένης υπόψη όμως της διάθεσης της αμερικανικής κοινής γνώμης, ο Ομπάμα θα κληθεί να εργαστεί προσεκτικά προκειμένου να εξασφαλίσει τη στήριξη των πολιτών για την ανάληψη στρατιωτικής δράσης εναντίον του Ιράν – να πείσει δηλαδή τον λαό ότι είναι μια νόμιμη και αναγκαία χρήση της αμερικανικής ισχύος.

Η επίσκεψη σε αυτήν τη διαρκώς επεκτεινόμενη πόλη μού υπενθύμισε, ακόμα, τη μυστηριώδη διαδικασία μέσα από την οποία οι αυτοκρατορίες αναδύονται και στη συνέχεια αποσυντίθενται. Οι νεο-αυτοκρατορικές προοπτικές της Τουρκίας μοιάζουν να ενισχύονται για πρώτη φορά εδώ και έναν αιώνα, με τους Τούρκους πγέτες να μιλούν πλέον για μια νέα οθωμανική ηγεμονία στην περιοχή. Στον αντίποδα, ο μανδύας της εξουσίας των ΗΠΑ μοιάζει να ξεθωριάζει.

Οπως προειδοποίησε ένας Αραβας πολιτικός: «Η αξιοπιστία των ΗΠΑ αμφισβητείται σε αυτή τη μεριά του κόσμου». Αυτό που δεν πρέπει να ξεχνούν ποτέ τα μέλη του Κογκρέσου –είπε– είναι ότι «η Αμερική παραμένει απαραίτητη». Οταν, ωστόσο, οι βουλευτές επιστρέφουν τα Σαββατοκύριακα στις περιφέρειές τους, αυτή η παραδοσιακή επίκληση στην παγκόσμια ηγεμονία των ΗΠΑ δεν είναι αυτό που ακούν.

FREDERICK UNIVERSITY

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΘΕΣΕΩΝ

ΓΙΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το Πανεπιστήμιο Frederick προκηρύσσει θέσεις για όλα τα μεταπτυχιακά προγράμματα επιπέδου Μάστερ και Διδακτορικού για το ακαδημαϊκό έτος 2013-14

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα, τα κριτήρια εισδοχής, τον αριθμό θέσεων, και τη διαδικασία αίτησης:
- στην ιστοσελίδα της προκήρυξης www.frederick.ac.cy/pg-call/ ή
- από το Γραφείο Εισδοχής Φοιτητών: Λευκωσία 22394394 (εσωτερικό 121 και 122), Λεμεσός 25730975

Τελευταία ημερομηνία υποβολής αίτησης: 10 Μαΐου 2013.

ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
- PhD in Electrical Engineering
- PhD in Mechanical Engineering
- PhD in Civil Engineering
- PhD in Computer Engineering
- MSc in Electrical Engineering με κατεύθυνση: *Computer Engineering | Power Systems | Communications Systems | Control Systems*
- MSc in Oil & Gas and Offshore Engineering με κατεύθυνση: *Oil and Gas Engineering | Offshore Structures*
- MSc in Energy Systems and the Built Environment με κατεύθυνση: *Energy Technologies | Energy Design of Buildings*
- MSc in Structural Engineering
- MSc in Engineering Management με κατεύθυνση: *General Engineering Management | Energy Management and Oil & Gas Management*
- MSc in Web and Mobile Systems

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
- Διδακτορικό Πρόγραμμα στην Κοινωνική Εργασία
- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (MA) στην Κοινωνική Εργασία και Κοινωνική Διοίκηση με κατεύθυνση: *Κλινική Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες, Παιδιά και Εφήβους | Κοινοτική Ανάπτυξη και Κοινωνική Διοίκηση*

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- PhD in Management
- MBA – Master in Business Administration

ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ, ΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
- PhD in Applied Arts
- MA in Interdisciplinary Design με κατεύθυνση: *Applied Design | Communication Design*

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
- Διδακτορικό Πρόγραμμα στις Επιστήμες της Αγωγής
- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (MA) στις Επιστήμες Αγωγής: Δυναμικά Περιβάλλοντα Μάθησης
- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (MSc) στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη

ΔΙΑΣΧΟΛΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
- Διδακτορικό Πρόγραμμα στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας
- Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα (MSc) στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ *(Εναρξη Σεπ. 2013)*
- Distance Learning MBA - Master in Business Administration
- Εξ αποστάσεως μεταπτυχιακό πρόγραμμα στα Αναλυτικά Προγράμματα και τη Διδασκαλία

20-KOTSIRAS_KATHI 4/12/13 6:14 PM Page 4

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

Γιάννης Κότσιρας LIVE

Το live διπλό άλμπουμ του Γιάννη Κότσιρα, με 30 διαχρονικές επιτυχίες, δικές του αλλά και άλλων μεγάλων δημιουργών. Με τη δική του μοναδική φωνή δίνει νέα διάσταση στους λαϊκούς τόνους, χρωματίζοντας με το προσωπικό του στυλ κάθε μεγάλη επιτυχία του παρελθόντος, δημιουργώντας πάνω σ' αυτές νέες, δικές του.

1. Το Τσιγάρο
2. Χάντρα Θαλασσιά
3. Πρώτη Φορά
4. Ένα Βράδυ που 'βρεχε
5. Το Αγριολούλουδο
6. Τα Μαύρα Μάτια σου
7. Τώρα Κλαις, γιατί Κλαις
8. Ο Τρελός
9. Ό,τι Αρχίζει Ωραίο
10. Είσαι η Ζωή μου
11. Δεν θα Ξαναγαπήσω
12. Βρέχει στη Φτωχογειτονιά
13. Της Δικαιοσύνης Ήλιε Νοητέ
14. Αποχαιρετισμός

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟ 2ο CD ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

OIK_01-COVER.e$S_OIK_01 4/12/13 9:59 PM Page 2

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

Eurobank Private Banking

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	⇔/$
-0,25%	10,56%	1,46%*	2,02%*	2,21%*	1,47%*	1,82%*	-2,34%	0,53%

ΣΗΜΕΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Κίνδυνος ντόμινο στην οικονομία

Ο καθηγητής Χρηματοοικονομικής στο ΤΕΠΑΚ, Παναγιώτης Θεοδοσίου, και μέλος του νεοσύστατου Εθνικού Συμβουλίου Οικονομίας μιλάει στην «Κ» για τις αβεβαιότητες του Μνημονίου και εκτιμά ότι υπάρχει κίνδυνος εκτόξευσης της ανεργίας και της ύφεσης στα επίπεδα του 20%. Ζητάει στήριξη της κατασκευαστικής δραστηριότητας προκειμένου να μη βρεθούμε μπροστά σε μια νέα τραπεζική κρίση. **Σελ. 6**

ΔΙΕΘΝΗ

Βαθαίνει το χάσμα στην Ευρωζώνη

Δικαιώνοντας τη δυσφορία των λαών του ευρωπαϊκού Νότου, αλλά και όσους εκ των οικονομικών αναλυτών διαφωνούσαν με την πολιτική λιτότητας, όλο και περισσότεροι δείκτες και στατιστικές για την Ευρωζώνη σκιαγραφούν ανάγλυφα την εικόνα μιας νομισματικής ζώνης που μόνον κατ' όνομα παραμένει πλέον ενιαία. **Σελ. 7**

Real Estate

Η απόφαση της κυβέρνησης να επιβάλει, την επόμενη διετία, μηδενικό ποσοστό αύξησης ενοικίων σε ελεγχόμενες και δυσπραγούσες περιοχές ερμηνεύτηκε ως σήμα προς την αγορά για αποκλιμάκωση των ενοικίων, μια παρέμβαση που βρίσκει αντίθετους πολλούς παράγοντες της αγοράς ακινήτων. Οι ελεγχόμενες περιοχές είναι αυτές που εμπίπτουν στον Νόμο περί Ενοικιοστασίου και αποτελούν το 75% των ακινήτων που ενοικιάζονται στην Κύπρο. Δυσπραγούσες περιοχές είναι εκείνες που λόγω της κατάστασης στην οποία βρίσκονται, τα ενοίκια είναι πολύ χαμηλά.

Η πιο επιτυχημένη πώληση ελληνικού ακινήτου στο εξωτερικό αποτελεί το οικόπεδο Εγκώμη της Λευκωσίας. Για το ακίνητο υπήρξε διαγκωνισμός ενδιαφερομένων, αφού υποβλήθηκαν τέσσερεις προσφορές με τιμήματα 5,1 εκατ. ευρώ, 6,5 εκατ. ευρώ, 8,1 εκατ. ευρώ και 8,3 εκατ. ευρώ. **Σελ. 8**

Σε κίνδυνο, από τώρα, το Μνημόνιο

Άπαντες γνωρίζουν και παραδέχονται πως είναι αισιόδοξες οι βασικές παραδοχές του προγράμματος

Με πολύ σημαντικά ρίσκα εκτροχιασμού στην υλοποίησή του συμφωνήθηκε το Μνημόνιο, την ώρα που άπαντες γνωρίζουν –και παραδέχονται– πως η ύφεση πολύ πιθανόν να είναι πολύ πιο βαθιά από το 8,7% στο οποίο στηρίζονται οι στόχοι που τέθηκαν. Η άτσαλη απόφαση του Eurogroup στις 15 και 26 Μαρτίου έχει επιδεινώσει απότομα την κατάσταση που επικρατεί στην κυπριακή οικονομία, με αποτέλεσμα να μην αποκλείονται, από τώρα, επιπλέον μέτρα που πολύ πιθανόν να χρειαστούν μέσα στο έτος.

Πάντως, αξίζει να σημειωθεί πως τα ρίσκα αυτά είναι καλά γνωστά και μάλιστα αναφέρονται αναλυτικά στην έκθεση της Κομισιόν που αφορά στην Αξιολόγηση της Βιωσιμότητας του Χρέους (DSA), αλλά και στα άλλα κείμενα που συνοδεύουν το Μνημόνιο. Σε κάθε περίπτωση, στο Μνημόνιο περιλαμβάνονται ακόμα οι αρχικοί όροι που είχαν συμφωνηθεί τον Νοέμβριο, οι οποίοι προβλέπουν τη λήψη εκτενών μέτρων αναδιάρθρωσης στο Δημόσιο, τη δημόσια υγεία και το συνταξιοδοτικό. Αυτές οι ρήτρες ανοίγουν την πόρτα σε πολύ μεγάλες αλλαγές στο μέσο διάστημα.

Η αναγνώριση των ρίσκων για βαθύτερη ύφεση από την αναμενόμενη, που συνεπάγεται και αποτυχία στους βασικούς δημοσιονομικούς στόχους που τίθενται. Από την άλλη, το Μνημόνιο αναγνωρίζει πως υπάρχουν και ενδεχόμενα «θετικού σοκ», που μπορεί να λειτουργήσουν εποικοδομητικά στην πορεία της οικονομίας. Ανάμεσά τους είναι και η εκμετάλλευση του Φυσικού Αερίου, το οποίο δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη στο πλαίσιο του Μνημονίου και στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας του κυπριακού χρέους. Σε κάθε περίπτωση, το πιο σημαντικό και επείγον ζήτημα θα είναι η άρση των περιοριστικών μέτρων που έχουν επιβληθεί, αφού χωρίς αυτά θα πρέπει να θεωρείται βέβαιο πως η ύφεση θα ξεπεράσει κατά πολύ το 10%, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να τεθεί σε αμφισβήτηση ακόμα και η επιβίωση της Τράπεζας Κύπρου. **Σελ. 4**

Πού θα βρούμε 13 δισ. ευρώ και τι θα κάνουμε τα 10 δισ. που θα μας δώσουν. **Σελ. 4**

Φόροι στους πλουσίους

ΚΥΠΕ

Στο σχέδιο του προϋπολογισμού των ΗΠΑ για το 2014, που ανακοίνωσε ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα, περιλαμβάνεται αύξηση φορολόγησης των επενδυτικών κεφαλαίων, αλλά και κατάργηση φοροαπαλλαγών σε νοικοκυριά με υψηλά εισοδήματα άνω των 250.000 δολαρίων ετησίως. Οι προβλέψεις αυτές αναμένεται να φέρουν και πάλι σε αντιπαράθεση Δημοκρατικούς και Ρεπουμπλικανούς, οι οποίοι αποδοκιμάζουν τη φορολογία στους εύπορους. Αντισταθμιστικά πιθανώς να λειτουργήσουν οι προβλέψεις για μείωση των δαπανών κοινωνικής ασφάλισης καθώς και των αγροτικών επιδοτήσεων. Οι δαπάνες ανέρχονται συνολικά σε 3,77 δισ. δολ., ενώ προτείνονται και κονδύλια άνω των 40 δισ. δολ. για τις υποδομές, την ενίσχυση της καινοτομίας στη μεταποίηση και της ανώτατης εκπαίδευσης. Το δημοσιονομικό έλλειμμα θα διαμορφωθεί στα 744 δισ. δολάρια και θα φθάσει το 4,4% του ΑΕΠ.

Ώρα αποφάσεων και εξελίξεων στην Τράπεζα Κύπρου

Τα επόμενα 24ωρα αναμένονται κινήσεις σε δύο από τα μέτωπα που έχουν ανοίξει στον τραπεζικό τομέα: στην περαιτέρω άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και στον ορισμό διοίκησης στην Τράπεζα Κύπρου.

Η χαλάρωση των περιορισμών στο εσωτερικό αποτελεί μία εξέλιξη που δεν περνά απαρατήρητη από την αγορά, αλλά η έξοδος από την αβεβαιότητα απαιτεί την άρση όλων των περιορισμών. Η οριστικοποίηση του «κουρέματος» στην Τράπεζα Κύπρου, η απορρόφηση της «καλής» Λαϊκής και η αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου, όπως επιβάλλει το Μνημόνιο, απαιτούν τον διορισμό Διοικητικού Συμβουλίου και διευθύνοντος συμβούλου. Το εκδηλωθέν ενδιαφέρον από το εξωτερικό για την απόκτηση όλων των δραστηριοτήτων της Τράπεζας Κύπρου και της «κακής» Λαϊκής στη Ρωσία και την Ουκρανία απαιτεί την ύπαρξη διοίκησης για να προχωρήσει. Τόσο το Υπουργείο Οικονομικών, όσο και η Κεντρική Τράπεζα, θεωρούν το ζήτημα του διορισμού διοίκησης πολύ σημαντικό. Σε αυτό το σημείο υπάρχει ταύτιση εκτιμήσεων, ενώ η κυβέρνηση κάνει γνωστό ότι έχει ξεκινήσει και η εξέταση ονομάτων. Η απόσταση, όμως, που χωρίζει Προεδρικό και Κεντρική Τράπεζα, όπως έχει φανεί ξεκάθαρα τις τελευταίες ημέρες, έχει προκαλέσει δυστοκία στον ορισμό διοίκησης στην Τράπεζα Κύπρου. **Σελ. 6**

Οι Ευρωπαίοι αποφεύγουν τις ρωσικές καταθέσεις

Τράπεζες σε Μάλτα, Ελβετία, Λουξεμβούργο, Λονδίνο απάντησαν αρνητικά σε εκπροσώπους λογιστικών και δικηγορικών γραφείων της Κύπρου για το άνοιγμα νέων λογαριασμών προκειμένου να μεταφέρουν κεφάλαια και δραστηριότητες, όταν αρθούν οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων. Τα ρώσικα κεφάλαια ήταν περιζήτητα, αλλά σήμερα αποτελούν πλέον μια καυτή πατάτα που ουδείς επιθυμεί να αγγίξει. Κύπριοι τραπεζίτες γνωρίζουν ότι ακόμη και μεγάλες διεθνείς βρετανικές τράπεζες, με παρουσία σε όλα τα χρηματοοικονομικά κέντρα –από τη Σιγκαπούρη ώς τη Νέα Υόρκη– απάντησαν αρνητικά σε αιτήματα για άνοιγμα νέων λογαριασμών, με σκοπό τη μεταφορά κεφαλαίων από την Κύπρο.

Όσο περνούν οι μέρες τόσο μεγαλώνει η αίσθηση ότι οι Ρώσοι έχουν εγκλωβιστεί. Όσοι είχαν καταθέσεις στην Τράπεζα Κύπρου θα γίνουν μέτοχοι της τράπεζας –πολλοί στη Λευκωσία αναμένουν με περιέργεια το νέο μετοχολόγιο, για να δουν ποιοι τελικά Ρώσοι μεγιστάνες είχαν τις καταθέσεις τους στην Κύπρο– ενώ οι υπόλοιποι συμβιβάζονται με τη νέα κατάσταση. **Σελ. 5**

ΑΝΑΛΥΣΗ *από τον* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Tien-Xhia (Κάτω από τους ίδιους Ουρανούς)

Όταν ο τσάρος Αλέξανδρος προκάλεσε τον Μέττερνιχ σε μονομαχία, ολόκληρη η προσπάθεια της Βιέννης έμοιαζε να καταρρέει. Στην πραγματικότητα, όμως, η προσβολή του Μέττερνιχ προς τον Τσάρο –του είπε πως οι Πολωνοί θα νικούσαν αν έκαναν πόλεμο με τη Ρωσία– ήταν μία από τις τελευταίες εκφάνσεις της παλαιάς διπλωματίας.

Η διπλωματική συμφιλίωση που ακολούθησε, σφράγισε το Συνέδριο της Βιέννης ως την ολοκλήρωση αυτού που είχε αρχίσει στο Άουξμπουργκ. Το μοντέρνο κράτος είχε πλέον καταστεί η βασική μονάδα της «αναρχικής κοινωνίας». Το raison d'État του Ρισελιέ ανδρώθηκε με τον Μέττερνιχ στη Βιέννη και αποθεώθηκε στη Γιάλτα, όταν μοιράστηκε ο χάρτης ανάμεσα στους νικητές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Γύρω από το μοντέρνο κράτος, κυρίαρχη μορφή ύπαρξης στη διεθνή σκηνή, αναπτύχθηκαν πολλές θεωρίες. Όλες έχουν ως βάση τους, όμως, αυτό το χαρακτηριστικό: Κρατικές μονάδες –συχνά ταυτόσημες με έθνη– με σκληρά σύνορα, σαφή όρια κυριαρχίας, εσωτερική αυτονομία και κρατικό μονοπώλιο στη χρήση νόμιμης βίας. Η προσπάθεια των θεωρητικών να κατανοήσουν πώς λειτουργεί μια κοινωνία με τέτοια μέλη έχει οδηγήσει σε μια σειρά από καλά ανεπτυγμένες προσεγγίσεις, με ρίζες στον Θουκυδίδη και κυρίαρχο τον Χομπς, με τις σύγχρονες διατυπώσεις να κορυφώνονται κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου.

> **Ίσως η κινεζική ουτοπία να ερμηνεύει καλύτερα την κατάστασή μας**

Εν τω μεταξύ, στην Ευρώπη, υπήρχε πάντα ένα απλό, κεντρικό και άλυτο ζήτημα: Στην προσπάθεια να βρεθεί ειρήνη και ομαλή συμβίωση, όλα κολλούσαν στην ύπαρξη ενός ισχυρού, δυναμικού και κεντρικού (γεωγραφικά ή άλλου) πόλου που αποτελούσε ταυτόχρονα ηγεμονική απειλή για τους υπόλοιπους, αλλά και ως μοναδική ελπίδα για τη συνεργασία και την ειρήνη.

Γι' αυτό και όλες οι προσπάθειες συνένωσης της Ευρώπης, από τη Ρώμη και μετά, περνούσαν μέσα από τα πεδία των μαχών.

Το κράτος όμως έχει διαβρωθεί ως οντότητα όσο ποτέ από τη σύλληψή του το 1555. Ο λόγος δεν είναι τόσο η παγκοσμιοποίηση. Εξάλλου η οικονομική αλληλεξάρτηση δεν είναι κάτι καινούριο. Εμπόριο είχαμε και στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, ενώ και οι χρηματοπιστωτικές αγορές ήταν επίσης παγκοσμιοποιημένες. Το 1914 οι Lloyds του Λονδίνου έκαναν ολόκληρες συσκέψεις για να δουν πώς θα χειριστούν το γεγονός ότι σε περίπτωση πολέμου, τα σκάφη των Γερμανών που θα βυθίζουν οι Βρετανοί, θα πρέπει να πληρωθούν για την ασφάλισή τους από το city.

Η μετάλλαξη του κράτους οφείλεται, κυρίως, στη τεχνολογία. Η διακίνηση πληροφοριών αλλάζει τα πάντα. Το βράδυ της 24ης Μαρτίου όλοι περιμέναμε το άνοιγμα των αγορών στο Τόκιο, με την ελπίδα πως θα φανεί πως η Κύπρος –μια μικροσκοπική οικονομία– είναι συστημική: Οι ιάπωνες ήξεραν ήδη τις λεπτομέρειες του κουρέματος, τις συμφωνίες, τις δηλώσεις, και τις προεκτάσεις τους. Τα χρήματα διακινούνται ελεύθερα, όπως είδαμε από τις ηλεκτρονικές εντολές αναλήψεων που κατέκλεισαν τις τράπεζες όταν αυτές ήταν ακόμα κλειστές στη Λευκωσία. Οι πολίτες ταξιδεύουν ακόμα πιο ελεύθερα, ακόμα κι όταν υπάρχουν περιορισμοί. Οι πόροι παραγωγής –ακόμα και η ίδια η γη– μετακινούνται ως ενεργητικά από χώρα σε χώρα.

Μεταμοντέρνοι παίκτες διαδραματίζουν ρόλο ακόμα πιο ισχυρό από τα κράτη. Κοιτάξτε τον ρόλο του Τσαρλς Νταλάρα στην ελληνική κρίση, ή ακόμα τον ρόλο των Δ.Σ. των τραπεζών, τα χρηματιστήρια, τις ΜΚΟ που αξιολογούν το ξέπλυμα, τις μεγάλες εταιρείες όπως την Alvarez and Marsal που κυβερνά σήμερα την Κύπρο.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η Ευρώπη ανέπτυξε το δικό της σύστημα διακρατικής συνεργασίας. Μπροστά όμως στην Ε.Ε., ρεαλιστές, νεορεαλιστές, φιλελεύθεροι, φεντεραλιστές και λοιποί δεν μπορούν να δώσουν μια ολοκληρωμένη εξήγηση.

Σε αναζήτηση μιας πιο ολοκληρωμένης ερμηνείας των όσων γίνονται στην Κύπρο, όλοι αναζητούν ένα ερμηνευτικό πλαίσιο. Παρά την εχθρική στάση των «εταίρων» μας, το μόνο βέβαιο είναι πως η Κύπρος μόνη της παρέδωσε την κυριαρχία της, χρεοκοπώντας. Και, ως παρένθεση, είναι εξαιρετικά σημαντική η διαπίστωση πως, όπως και στην Ελλάδα, κανένας δεν μας χρεοκόπησε, παρά εμείς οι ίδιοι. Αυτό που μας έκαναν οι ξένοι, είναι να μην τηρούν ευγενική στάση προς τον μέθυσο τζογαδόρο συγγενή που δείχνει ανίκανος να ζητήσει βοήθεια για τους εθισμούς του.

Μια ερμηνευτική επιλογή, όμως, είναι η tien xhia, η ουτοπική μεν, ερμηνευτικά ενδιαφέρουσα, δε, προσέγγιση που αναγεννιέται στη Κίνα. «Κάτω από τους ίδιους Ουρανούς» (tien xhia) υπάρχει μια κεντρική, «αυτοκρατορική» δύναμη που κυβερνά ομόκεντρους κύκλους. Πρώτα τον εαυτό της, και μετά τα ξένα, μικρά και αδύναμα κρατίδια, με όλο και μικρότερη επιρροή. Η προσέγγιση αναπτύχθηκε από ένα τέτοιο μικρό βασίλειο, το Zhou, σε μια εποχή όταν τελείωναν στην Κίνα οι συνεχείς πόλεμοι και άρχιζε το σύστημα να στηρίζεται στην κεντρική, χαλαρή ηγεμονία του αυτοκράτορα γύρω στο 221 π.Χ.

Πρόκειται για μια ουτοπική θεωρία, με καλοπροαίρετους ηγέτες και πατριαρχικούς ηγεμόνες. Μπορεί, όμως, να δώσει μια καλύτερη εξήγηση –ερμηνευτικά, όχι ως πρόθεση– για το σύστημα που έχουμε μπροστά μας, σε μια εποχή όπου όλα τα ερμηνευτικά μας εργαλεία για το σύστημα στο οποίο μαχόμαστε, δείχνουν ανίκανα να κατανοήσουν την Ε.Ε., τη διεθνή οικονομία, τους μεταμοντέρνους παίκτες και την εθνική μας χρεοκοπία.

Μέσα σε όλα τα ερμηνευτικά πλαίσια, πάντως, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάζι μακριά από τους πολιτικούς.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

www.pwc.com.cy

Επικεντρωθείτε στο αύριο, ξεκινώντας σήμερα

Σας ακούμε. Μαθαίνουμε τι θέλετε να κάνετε και σας υποστηρίζουμε να δημιουργήσετε την αξία που ζητάτε. Αξία, που στηρίζεται στη γνώση που αξιοποιούν οι 1.000 επαγγελματίες μας, από 180.000 ειδικούς, σε 158 χώρες. Επικεντρωνόμαστε στην παροχή Ελεγκτικών, Συμβουλευτικών & Φορολογικών Υπηρεσιών αλλά και Υπηρεσιών Διεθνούς Συμμόρφωσης.

pwc

OIK_02-DHKTHS_OIK_02 4/12/13 9:59 PM Page 2

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΑΝΤΖΙΔΗ*

Γιατί οι οικονομολόγοι κάνουν (πολιτικά) λάθη

Ο σημαντικός οικονομολόγος Κρούγκμαν παραδέχθηκε δημοσίως, λίγες ημέρες νωρίτερα, πως έκανε λάθος στην εκτίμησή του ότι η Ελλάδα θα έβγαινε από το ευρώ. Υποστήριξε πως υποτίμησε τη βούληση των πολιτικών ελίτ να διατηρήσουν τη χώρα εντός της Ευρωζώνης. Μερικούς μήνες πριν, στην ίδια ομολογία χρεοκοπίας των προβλέψεών του προέβη ο ειδικός των καταστροφικών προγνώσεων Ρουμπινί. Αρκετοί άλλοι ειδικοί, επίσης, απέτυχαν στις εκτιμήσεις τους.

Τι συμβαίνει τελικά; Γιατί τόσο πολλοί έκαναν τόσο σημαντικά λάθη; Δεν υπάρχει ενιαία απάντηση σε αυτό. Κατ' αρχάς, πρέπει να διαχωρίσουμε αυτούς που κάτω από τον μανδύα του ειδικού κρύβουν έναν στρατευμένο ιδεολόγο ή απλώς έναν εκκεντρικό. Καταστροφολόγοι και εξυπνάκηδες κάνουν καριέρα πάνω στο ακραίο υπόδειγμα ανάλυσης που επιδεικνύουν. Επενδύουν στον αιφνιδιασμό και στην άγνοια των υπολοίπων, και έτσι μπορούν να λένε ό,τι θέλουν. Εχουν πέσει έξω στις εκτιμήσεις τους, όμως, και σοβαροί επιστήμονες. Πού βρίσκεται λοιπόν το λάθος; Στην περίπτωση του ευρώ, το λάθος των οικονομολόγων βρίσκεται στο γεγονός ότι μιλούν άθελά τους πολιτικά. Εισέρχονται στο πεδίο της πολιτικής, χωρίς όμως να τη λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους.

Η υπόθεση της ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι μια περίπλοκη και από πολλές πλευρές παράδοξη, αργόσυρτη διαδικασία ενός πρωτοφανούς στην ιστορία περάσματος από μια διεθνή συμμαχία σε ιδιότυπη κρατική οντότητα με τη συναίνεση των εταίρων. Η εξόχως πολιτική αυτή διαδικασία έχει θεσμικές, ιδεολογικές και οικονομικές όψεις. Στις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ενωσης αποτυπώνεται μια ισορροπία δυνάμεων ανάμεσα σε δεξιούς και αριστερούς, σε φεντεραλιστές και εθνοκεντρικούς, σε ισχυρά και λιγότερο ισχυρά κράτη, σε ανταγωνιστικές και συμπληρωματικές οικονομίες και κουλτούρες.

Η ίδια η σύλληψη του ευρώ ήταν πολιτική απόφαση σε επίπεδο κορυφής. Συνδέθηκε με τις αγωνίες της Ευρώπης και τα γεωπολιτικά ζητήματα στο τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Η δημιουργία του κοινού νομίσματος δεν έλαβε υπόψη της πρωτίστως οικονομικά κριτήρια. Ηταν μια απόφαση των πολιτικών ηγεσιών, που επιχειρούσε κατά πρώτο λόγο να λύσει τον ρόλο της Γερμανίας μέσα στο νέο ευρωπαϊκό θεσμικό περιβάλλον. Δεν ήταν επιλογή για την αλληλεγγύη, όπως κάποιοι αφελώς διακηρύσσουν, αλλά για την ειρήνη. Ηταν πρωτίστως, δηλαδή, μια επιλογή σταθερότητας προκειμένου η Ευρώπη να μην ξαναζήσει έναν εφιαλτικό και καταστροφικό πόλεμο. Οι πολιτικές αυτές αποφάσεις έχουν ανά καιρούς δεχθεί κριτική ή και λοιδορηθεί, από ορθόδοξες και άλλες οικονομικές οπτικές επειδή θεωρήθηκε πως η Ε.Ε. έθετε πολιτικές προτεραιότητες πάνω από οικονομικούς νόμους. Πώς μπορεί, για παράδειγμα, να υπάρχει ενιαίο νόμισμα χωρίς κράτος; Ενιαίο νόμισμα χωρίς κοινή δημοσιονομική πολιτική;

Και όμως, αυτές οι κριτικές υποτιμούν το βάρος της ιστορίας και της πολιτικής πάνω στη συνείδηση των ανθρώπων και ιδιαίτερα των κυβερνωσών ελίτ. Η Ευρώπη υπήρξε το θέατρο δύο πολέμων και το πεδίο πειραματισμού δύο ολοκληρωτισμών. Ο ένας, ο φασισμός, είχε ηττηθεί από τον πόλεμο, ο άλλος, ο κομμουνισμός, είχε γιγαντωθεί. Δεκάδες εκατομμύρια Ευρωπαίων πολιτών ζούσαν μέχρι το 1989 πίσω από το «σιδηρούν παραπέτασμα». Η κατάρρευση του κομμουνισμού δημιούργησε προσδοκίες, αλλά και μεγάλα άγχη. Ιδιαίτερα το ζήτημα της επανενοποίησης της Γερμανίας γέννησε σκέψεις συνδεδεμένες με το αιματηρό παρελθόν. Κινδύνευε άραγε η Ευρώπη να ξαναζήσει ένα νέο μακελειό; Ο βάρβαρος πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία ενίσχυσε τους αρνητικούς συνειρμούς.

Ουσιαστικά, λοιπόν, μετά την κατάρρευση του κομμουνισμού, η Ευρώπη είχε να λύσει δύο προβλήματα. Να εντάξει τις πρώην ανατολικές χώρες στους ευρωπαϊκούς θεσμούς για να μην αποτελέσουν νέα πηγή εντάσεων και να διατηρήσει τις εύθραυστες διακρατικές ισορροπίες, που κινδύνευαν να διαταραχθούν μετά τις νέες εξελίξεις.

Ταυτόχρονα, όλα αυτά έπρεπε να γίνουν με σύνεση και συναίνεση, γιατί διαφορετικά οι προσπάθειες θα έπεφταν στο κενό. Εκ των πραγμάτων, το πολιτικό κυριάρχησε πάνω στην οικονομία. Αν δεν γινόταν έτσι, πολύ απλά, δεν θα υπήρχε ενιαίο νόμισμα, ίσως και Ευρώπη.

* Ο κ. Νίκος Μαραντζίδης είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Καρόλου στην Πράγα και στο Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας.

ΔΗΚΤΗΣ

Και το κραμπί συμπέθερος...

Αθηναϊκό παρασκήνιο

Η μεταβίβαση στην Τράπεζα Πειραιώς των δραστηριοτήτων των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα ήταν μια αγωνιώδης διαδικασία που κράτησε ξάγρυπνους τη νύχτα της Δευτέρας (25/3) προς Τρίτη (26/3) τον Α. Σαμαρά, τον Ευ. Βενιζέλο, τον Φ. Κουβέλη, τον Γ. Στουρνάρα και τον μάστρε-διοικητή της ΤτΕ, Γιώργο Προβόπουλο. Η τελευταία τηλεφωνική επικοινωνία του Σαμαρά με τον κ. Προβόπουλο έγινε στις 3.45 τα ξημερώματα της Τρίτης, δηλαδή τέσσερεις ώρες πριν ανοίξουν τα καταστήματα. Όπως είπε ο κ. Προβόπουλος στη Βουλή των Ελλήνων, εκείνο το βράδυ αποσοβήθηκε ένας σημαντικός κίνδυνος για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, αφού εάν δεν υπήρχε συμφωνία, θα υπήρχε μετάσταση της κυπριακής κρίσης στην Ελλάδα. Κακές γλώσσες στην Κύπρο λένε πως εκείνη τη νύχτα ένας από εκείνους που πήγε κανονικά για ύπνο χωρίς ανησυχίες, ήταν ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της νήσου, Πανίκος Δημητριάδης...

Δεν κοιμάται

Αγρυπνίες, λένε οι κακές γλώσσες, θα έχει από τώρα και στο εξής ο κ. Δημητριάδης. Κακεντρεχείς λένε πως δεν θα ξέρει τι να κάνει, τώρα που έμεινε η Κεντρική χωρίς διοικητή.

Πωλήσεις με ζημιά

Διατήρηση πωλήσεων έστω και με ζημίες λόγω μεταφορικού κόστους επιλέγουν οι περισσότερες εισηγμένες στο Χρηματιστήριο της Αθήνας, αντί να διατηρήσουν τα ίδια περιθώρια κέρδους με τον κίνδυνο να χάσουν πελάτες, καθώς στην παρούσα φάση η κερδοφορία φαίνεται να έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα. Πιθανόν να έχει συντελέσει και το γεγονός ότι η απώλεια κάποιων μεριδίων αγοράς θα έχει υψηλότερο κόστος επανάκτησης, άρα οι διοικήσεις προσανατολίζονται στο να πωλούν με το ίδιο ή και μικρότερο κέρδος μέχρι να ομαλοποιηθεί η κατάσταση.

Lost in translation...

Ζήτησε, λέει, ο Αναστασιάδης περισσότερα λεφτά από την Τρόικα. Όλο το πρωί της Παρασκευής χανόταν ο κόσμος με τις φήμες πως η Κύπρος ζητά περισσότερα από 10 δισ. ευρώ από το Μνημόνιο και πως τα πάντα καταρρέουν στο Δουβλίνο. Τελικά, διαρθρωτικά ταμεία ζητούσαμε και τίποτε άλλο. Για άλλη μια φορά, νικητής το ράδιο αρβύλα...

Ιστοριούλα

Τριάντα φορές, λέει, έπεσε τηλεφώνημα για να μάθει τι τρέχει με συγκεκριμένο ντιλ ο μάστορας του κρατικού μονοπωλίου, ο οποίος μάλιστα θα μπορούσε να εκραγεί με θυμό αν δεν γινόταν κατεπειγόντως η συνάντηση του Μαΐου του 2009. Και, αφού ο Άντρος εξήγησε στον Αλεξέι πως χρειάζονται τον Κώστα «for the future», όλοι έκατσαν κάτω από ένα δέντρο μπλε και τα βρήκαν. Έλα όμως που τους βρήκε αυτούς ο Νίκαρος...

Διαπίστωση

Εδώ που τα λέμε, όμως, για τον Νίκαρο, θυμήθηκα και κάτι άλλο. Διαπιστώνεται πως (και) ο Κραμβής έχει συμπέθερο. Ή μήπως ο συμπέθερός του έχει Κραμβή;

Οι χρήσιμοι

Περίπου 1000 υπάλληλοι των Κυπριακών Αερογραμμών πήγαν στη διαδήλωση που οργανώθηκε επειδή θέλουν να συνεχίσει η εταιρεία να παίζει πελλόν και να σφυρά αδιάφορα μπροστά στη χρεοκοπία της. Από το Facebook, ο Δήκτης παίρνει μια ενδιαφέρουσα απορία και σας την μεταφέρει: Αν 1000 ήταν στην εκδήλωση διαμαρτυρίας και δεν επηρεάστηκε ούτε και μία πτήση, τότε πόσο χρήσιμοι είναι τελικά όλοι αυτοί οι υπάλληλοι; Η απάντηση, νομίζω, είναι απλή: Εξαρτάται τι μέσον έβαλε ο καθένας για να τον προσλάβουν. Και μη μου πείτε πως προσλήφθηκαν χωρίς μέσο, εκτός αν ζείτε σε άλλον πλανήτη.

Το newsletter

Η παττισμένη εταιρεία έστειλε πρόσφατα το γνωστό της newsletter με τα νέα της. Με μεγάλο ενδιαφέρον διαβάσαμε την κορυφαία είδηση του newsletter: «Έχει αρχίσει η μετατροπή της διάταξης θέσεων (seat configuration) των αεροσκαφών μας, ο οποίος [sic] θα προσφέρει ομοιόμορφη διάταξη θέσεων σε όλη την καμπίνα. Συγκεκριμένα σε κάθε σειρά από την πρώτη μέχρι την τελευταία θα υπάρχουν τρία καθίσματα από τη μια πλευρά και τρία καθίσματα από την άλλη. Για την καλύτερη άνεση των επιβατών της Θέσης Επιχειρηματία, θα παραμένει η μεσαία θέση άδεια κατά τη διάρκεια της πτήσης για περισσότερο προσωπικό χώρο. Οι επιβάτες της Θέσης Επιχειρηματία θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν το υψηλό επίπεδο εξυπηρέτησης και την αναβαθμισμένη γευστική εμπειρία που προσφέρουν οι Κυπριακές Αερογραμμές».

Το ίδιο άσχημα

Είχαμε ξαναγράψει και από ό,τι φαίνεται θα ξαναγράψουμε. Τι πιο εκνευριστικό να σου πωλούν προβληματικό τηλέφωνο, να θέλουν ενάμιση μήνα να το παραδεχτούν, να το παραδέχονται και να σου τάζουν αντικατάσταση και να περιμένεις (ακόμα) πάνω από μια εβδομάδα; Και συνεχίζει, ακόμα. Η Stephanis βάλθηκε να μας «κρατήσει σε επαφή». Με τον ψυχίατρο.

Μ.Π.

Παράπονο

Σοβαρή η καταγγελία του κ. Τρυφωνίδη πως υπήρξε παρέμβαση από τον τότε υπουργό Οικονομικών, Βάσο Σιαρλή, για να μη σηκώσει τις καταθέσεις της η ΠΑΣΕ-ΑΤΗΚ από τη Λαϊκή Τράπεζα. Πλην όμως, επειδή αυτή η ασθένεια ταλαιπωρεί για αρκετό καιρό την Κύπρο, θέτουμε μια απλή ερώτηση που καλό θα ήταν να απαντηθεί: Τόσο καιρό, κ. Τρυφωνίδη, γιατί δεν είπατε τίποτε; Όλοι τώρα θυμήθηκαν όλα τα πράματα που δεν πήγαιναν καλά. Πριν, όμως, οι όποιες παρεμβάσεις δεν προκαλούσαν καμία αντίδραση.

Τα χρήσιμα

Ο Μάκης Συμεού έκοψε τον προϋπολογισμό του ΡΙΚ στη μέση και από τα 54 εκατ. ευρώ που έτρωγε «το ίδρυμα» κάθε χρόνο, άφησε τα 24 εκατ. ευρώ. Η απλή απορία είναι πώς μπορεί να κόβεται ο προϋπολογισμός κατά 28 εκατ. ευρώ και την ίδια ώρα το κανάλι να πηγαίνει καλύτερα από άλλες χρονιές όταν υπήρχε για να υπάρχει; Η απλή απορία είναι πώς (και κυρίως ποιοι) τα έτρωγαν όλα αυτά τα λεφτά (μας) τόσα χρόνια στο «ίδρυμα», αφού τώρα κόβονται και η ποιότητα βελτιώνεται. Πάντως, ο κ. Συμεού δικαιούται τα εύσημα.

Real Estate

Μετά το Λαϊκή Σπόρτινγκ, που στη σοφία της έκρινε η Κεντρική πως αποτελεί ικανοποιητική εξασφάλιση για την παραχώρηση κατεπείγουσας ρευστότητας προς τη Λαϊκή, τώρα στα βιβλία της Αγίας Παρασκευής μπαίνουν κι άλλα ενεργητικά. Γη αξίας 1 δισ. ευρώ θα πάρει η Κεντρική Τράπεζα από την κυβέρνηση έναντι δανείου, ύψους 1,4 δισ. ευρώ, σύμφωνα και με το Μνημόνιο. Ο Δήκτης έγραψε την περασμένη εβδομάδα πως το νέο τμήμα της Κεντρικής θα είναι υπεύθυνο για τη διοργάνωση δεξιώσεων, γάμων και βαφτίσεων. Πλέον, έχουμε καλαμιώνες, ελιές, σπαρτά και, πάνω από όλα, μανταρίνια για να διαχειρίζεται η Κεντρική...

diktis@kathimerini.com.cy

COMMENT ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Πανίκος Δημητριάδης

Ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας μίλησε την Παρασκευή στο Bloomberg, κατηγορώντας την κυβέρνηση για την πρόθεσή της να βάλει χέρι στον χρυσό της Κεντρικής. Δεν έχει καθόλου άδικο να επιθυμεί να γλυτώσει το απόθεμα ο κ. Δημητριάδης και δη από την ώρα που αυτό μπορεί να αποφευχθεί. Την ίδια ώρα, όμως, η ενημέρωση για τον σχεδιασμό αυτό προέρχεται από τα έγγραφα της Τρόικας και η πώληση του χρυσού καταγράφεται στις σχετικές εκθέσεις της Κομισιόν και του ESM. Η κατηγορία που εξαπέλυσε ο Δημητριάδης από ξένο μέσο μεγάλης εμβέλειας είναι εξαιρετικά σοβαρή και δεν θα έπρεπε να αφορά μια επιλογή που βρίσκει καταφανώς σύμφωνη την Τρόικα. Συν τοις άλλοις, χάνει και το δίκιο του.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Από το 2010 συζήταγαν τη συρρίκνωση των τραπεζών

Η λύση-σοκ που επιλέχθηκε για την Κύπρο, με τη ριζική αναδιάρθρωση των δύο συστημικών τραπεζών, χωρίς την παροχή δημόσιου χρήματος για τη στήριξή τους, δεν ήταν μια καινοφανής και αιφνίδια εξέλιξη. Ούτε, πιθανότατα, θα είναι και η μοναδική.

Οι ηγέτες του G-20, κατά τη Σύνοδο Κορυφής του Νοεμβρίου 2010, στη Σεούλ, είχαν αποφασίσει την καθιέρωση ενός πλαισίου κανόνων για την αντιμετώπιση των ηθικών κινδύνων που απορρέουν από τη λειτουργία των συστημικά σημαντικών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Ο στόχος ήταν να εξουδετερωθεί το επιχείρημα των μεγάλων τραπεζών ότι είναι «πολύ μεγάλες για να πέσουν». Το κακό προηγούμενο της Lehman Brothers και τα όσα ακολούθησαν στις ΗΠΑ δεν θα έπρεπε να επαναληφθούν. Η ομάδα του G-20 είχε ζητήσει το πλαίσιο να τεθεί σε εφαρμογή, σταδιακά, εντός των δύο επόμενων ετών, δηλαδή ώς τον Νοέμβριο του 2012…

Το ερώτημα που προκύπτει είναι τι μέτρα και τι ενέργειες έγιναν στην Κύπρο το μεσοδιάστημα, καθώς το κλίμα που διαμορφωνόταν δεν ήταν άγνωστο στις εποπτικές αρχές, ενώ τίποτα από όλα αυτά δεν ήταν κρυφό. Ακόμη και σήμερα, οποιοσδήποτε μπορεί να ανατρέξει στο σχετικό υλικό με μια απλή έρευνα στο διαδίκτυο.

Ειδικότερα, στις 20 Οκτωβρίου 2010, το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB), ένας φορέας του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού τομέα με έδρα τη Βασιλεία της Ελβετίας που λειτουργεί στο πλαίσιο της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών, δημοσίευσε κείμενο συστάσεων για τη μείωση του ηθικού κινδύνου διάσωσης των συστημικά σημαντικών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το οποίο υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από το G-20 κατά τη Σύνοδο Κορυφής του Νοεμβρίου.

Η ομαλή πτώχευση...

Την ίδια ημέρα, στις 20 Οκτωβρίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση αναφορικά με την υιοθέτηση μηχανισμών αποτελεσματικής αντιμετώπισης κρίσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κύριος στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να διασφαλιστεί η δυνατότητα ομαλής «πτώχευσης» (failure) των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που θα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του πλαισίου διαχείρισης κρίσεων, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ευρύτερη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Κάθε κράτος-μέλος της Ένωσης κλήθηκε να υποδείξει την αρμόδια… αρχή εξυγίανσης. Το πλέγμα των προτεινόμενων μηχανισμών προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι αν μια τράπεζα αθετεί ή ενδέχεται να αθετήσει κάποια από τις υποχρεώσεις της για την κεφαλαιακή επάρκεια, οι εποπτικές αρχές θα μπορούν να επέμβουν και να εφαρμόσουν μέτρα κλιμακούμενης έντασης ανάλογα με τη βαρύτητα της συγκεκριμένης αθέτησης. Μεταξύ των μέτρων αυτών δύναται να προβλεφθούν:

α) εξουσίες για τις εποπτικές αρχές να απαιτούν την αντικατάσταση διευθυντικών στελεχών, την εφαρμογή του σχεδίου εξυγίανσης ή την εκχώρηση δραστηριοτήτων ή κλάδων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που προκαλούν υπερβολικό κίνδυνο για την οικονομική ακεραιότητα του ιδρύματος,

β) υποχρέωση των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων να υποβάλουν εν όψει συγκεκριμένης οικονομικής δυσχέρειας ad hoc σχέδιο αντιμετώπισης της κρίσης, κατόπιν σχετικής απαίτησης των εποπτικών αρχών,

γ) εξουσία των εποπτικών αρχών να διορίσουν ειδικό διευθυντή (special manager) για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους. Εκτός από τα συνήθη διοικητικά καθήκοντα, ο ειδικός αυτός διευθυντής θα είναι πρωτίστως επιφορτισμένος με την αποκατάσταση της ευρωστίας του ιδρύματος.

Σε ό,τι αφορά τη δέσμη εργαλείων και αρμοδιοτήτων εξυγιαντικού χαρακτήρα (resolution), αυτά θα εφαρμόζονται όταν το εμπλεκόμενο ίδρυμα θα βρίσκεται σε τόσο σοβαρή δυσχέρεια, ώστε να μην υπάρχει ρεαλιστική προσδοκία ανάκαμψης.

Ως επιπρόσθετη προϋπόθεση προτείνεται να υιοθετηθεί η κατάφαση της αναγκαιότητας της εξυγίανσης για το δημόσιο συμφέρον. Γενικός κανόνας θα έπρεπε να είναι η εφαρμογή της συνήθους διαδικασίας αφερεγγυότητας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι, εξαιτίας της ιδιαιτερότητας του χρηματοπιστωτικού κλάδου, η εκκαθάριση δεν αποτελεί πάντοτε ρεαλιστική επιλογή για τις αρμόδιες αρχές. Ενδεικτικά ως εργαλεία εξυγίανσης αναφέρονται:

-η επιβολή της εξαγοράς ενός αφερέγγυου ιδρύματος από ένα άλλο υγιές, ή

-η μεταφορά του συνόλου ή μέρους της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε μια προσωρινή «ενδιάμεση τράπεζα» (bridge bank).

Όπως αναφέρεται, το κόστος της εξυγίανσης ενός ιδρύματος πρέπει πρωτίστως να βαρύνει τους μετόχους και τους πιστωτές του. Αναγνωρίζεται, ωστόσο, ότι τις περισσότερες φορές αυτή η λύση πρακτικά δεν θα είναι αρκετή να στηρίξει την εξυγιαντική προσπάθεια.

Προτείνεται συνεπώς η χρηματοδότηση των εξυγιαντικών μέτρων να υποστηρίζεται από ειδικά και προς τον σκοπό αυτό ταμεία εξυγίανσης (resolution funds). Οι συνεισφορές και η κάλυψη του κάθε ιδρύματος από τα ταμεία εξυγίανσης θα γίνεται κατ' αντιστοιχία με τα ισχύοντα στα ταμεία εγγύησης καταθέσεων. Στην περίπτωση της Κύπρου, το τελευταίο δεν έγινε.

Δύο κείμενα του 2010 περιγράφουν ό,τι έγινε τον Μάρτιο του 2013. Η ομάδα του G-20 είχε αποφασίσει στη Σύνοδο Κορυφής της Σεούλ, τον Νοέμβριο του 2010, ότι δεν θα διασώζονται με δημόσιο χρήμα οι συστημικές τράπεζες

Παράλληλα με την ανωτέρω ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το FSB πρότεινε την καθιέρωση ενός πλαισίου κανόνων για την αντιμετώπιση των συστημικών και ηθικών κινδύνων που απορρέουν από τη λειτουργία των συστημικά σημαντικών φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η τυχόν πτώχευση των οποίων, εξαιτίας του μεγέθους, της πολυπλοκότητας των δραστηριοτήτων τους και της διασυνδεσιμότητάς τους, θα μπορούσε να προκαλέσει σημαντικά προβλήματα ευρύτερα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και την οικονομία εν γένει.

Οι συστάσεις εστιάζουν στη δυνατότητα των κατά περίπτωση αρμόδιων αρχών να παρεμβαίνουν σε ό,τι αφορά την εκκαθάριση (resolution) τέτοιων οργανισμών, ώστε να διασφαλίζεται αφενός μεν η μη επιβάρυνση των φορολογουμένων και αφετέρου η συνέχιση παροχής εκ μέρους τους ορισμένων τουλάχιστον υπηρεσιών.

Η εφαρμογή των συστάσεων του FSB προϋπέθετε τροποποιήσεις των σχετικών νομοθετικών κανόνων σε εθνικό επίπεδο, καθώς και σε ό,τι αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών σε περίπτωση διασυνοριακώς δραστηριοποιούμενου οργανισμού.

Οι συστάσεις του FSB αφορούν, μεταξύ άλλων, και την καθιέρωση σε εθνικό επίπεδο ενός πλαισίου κανόνων για την εκκαθάριση φορέων παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το οποίο, σε συνδυασμό με τη λήψη και άλλων μέτρων, θα διασφαλίζει την ασφαλή και ταχεία εκκαθάρισή τους χωρίς επιβάρυνση των φορολογουμένων και χωρίς να προκαλείται αποσταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Επιπρόσθετα, η Ομάδα Εργασίας για την Εκκαθάριση Διασυνοριακά Δραστηριοποιούμενων Τραπεζών (Cross-border Bank Resolution Group) της Επιτροπής της Βασιλείας δημοσίευσε στις 18 Μαρτίου 2010 έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται δέκα συστάσεις για τη βελτίωση των διαδικασιών εκκαθάρισης διασυνοριακά δραστηριοποιούμενων τραπεζών (όπως οι τρεις μεγάλες κυπριακές τράπεζες), βάσει των συμπερασμάτων που είχαν εξαχθεί από τη χρηματοπιστωτική κρίση.

OIK_03-ADV ADSTORE_KATHI 4/12/13 6:18 PM Page 4

@sppmedia_news

33.613.951*

*IMPRESSIONS ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΜΗΝΑ

**Η μεγαλύτερη πλατφόρμα περιεχομένου
και ψηφιακής διαφήμισης στην Κύπρο**

www.adstore.com.cy

adstore

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ | Αγγελίες aggelies.com.cy | geek | must ONLINE | Livingetc | 24SPORTS | 24NEWS | 4ΤΡΟΧΟΙ | deejay radio 93.5 | MAD

OIK_04-oikonomia_OIK_06-oikonomia 4/12/13 9:56 PM Page 4

Κυριαρχούν οι κίνδυνοι στο Μνημόνιο

Η Αξιολόγηση Βιωσιμότητας του Χρέους (DSA) αναφέρεται ευρέως στις πιθανότητες εκτροχιασμού των εκτιμήσεων

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Με βάση την αναθεωρημένη εκτίμηση πως η οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 8,7% το 2013 και άλλα 3,9% του χρόνου έχει εκπονηθεί η αξιολόγηση βιωσιμότητας χρέους (DSA) για την Κύπρο. Η εκτίμηση αυτή κρίνεται ως αρκετά αισιόδοξη, αφού η εικόνα της οικονομίας είναι τέτοια που να δικαιολογεί μια εκτίμηση πως η ύφεση φέτος θα είναι αρκετά υψηλότερη από το ψυχολογικό όριο του 10%. Η πιστωτική διαμεσολάβηση, που έχει ήδη παγώσει, προκαλεί απανωτές πιέσεις στις επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα ακόμα και οι φερέγγυες, ή και εκείνες που μέχρι τις 15 Μαρτίου είχαν αρκετή ρευστότητα, να αντιμετωπίζουν σήμερα σοβαρότατα προβλήματα.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί πως οι πιο πολλές επιχειρήσεις είχαν αναστείλει παραγγελίες για αναπλήρωση αποθεμάτων, αναλωσίμων και πόρων παραγωγής μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 2012. Έτσι με το τέλος του πρώτου τριμήνου του 2013, καθίσταται άμεση η ανάγκη αναπλήρωσης αποθεμάτων (restocking), κάτι που σήμερα είναι εξαιρετικά δύσκολο κάτω από τις περιστάσεις που επικρατούν, όχι μόνο εξαιτίας των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων, αλλά και λόγω της γενικότερης εικόνας απομόχλευσης στο τραπεζικό σύστημα. Σε κάθε περίπτωση, η άρση

Εκτενείς και βαθιές οι μεταρρυθμίσεις στο Δημόσιο, τη δημόσια υγεία και τις συντάξεις, ενώ η κρατική μηχανή θα βελτιωθεί ριζικά

των περιοριστικών μέτρων παραμένει εξαιρετικής σημασίας ζήτημα για την οικονομία, όχι μόνο διότι προκαλούν πιέσεις στην πραγματική οικονομία, αλλά και διότι, αν δεν αρθούν σύντομα, θα δημιουργήσουν προβλήματα βιωσιμότητας στην Τράπεζα Κύπρου.

Οι συνθήκες στο τραπεζικό σύστημα δεν επιτρέπουν την προσδοκία πως θα αυξηθεί η ρευστότητα στην οικονομία, μέσα στους επόμενους μήνες. Στην έκθεση DSA, μάλιστα, αναφέρεται ρητά πως η Τράπεζα Κύπρου, όπου κατά κάποιες εκτιμήσεις διατηρούν τους λογαριασμούς τους το 70% των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην Κύπρο, θα συνεχίσει να μειώνει την παραχώρηση πιστώσεών της, με αποτέλεσμα το τελικό της μέγεθος να καταστεί μικρότερο κατά τη διάρκεια του Προγράμματος.

Αυτή η εικόνα δικαιολογεί την εκτίμηση πως η ύφεση θα είναι μεγαλύτερη από το αισιόδοξο 8,7% στο οποίο βασίζονται οι εκτιμήσεις του Μνημονίου. Κάτι τέτοιο συνεπάγεται τη μη επίτευξη των στόχων του Μνημονίου, γεγονός που αυτόματα ενεργοποιεί επιπλέον μέτρα, όπως αναφέρεται ρητά στο προσχέδιο που ετοιμάστηκε εν όψει της Συνεδρίας του Eurogroup που έγινε την Παρασκευή.

Πάντως, σε ερώτηση που του έγινε κατά τη διάρκεια της συνέντευξης Τύπου του Eurogroup την Παρασκευή, ο Όλι Ρεν παραδέχτηκε πως δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή «σίγουρα νούμερα», ενώ αναφέρθηκε σε ποσά της τάξης του «10%, 10,5% ή 15%». Πρέπει να θεωρείται εξαιρετικά πιθανό τα τελικά νούμερα να κατευθυνθούν προς μία τέτοια κατεύθυνση και να κινηθούν σε τέτοια επίπεδα, παρά κοντά στο 8,7% που εκτιμάται στο Μνημόνιο.

Η αναξιοπιστία των εκτιμήσεων, πάντως, αποτελεί ένα κοινό μυστικό σε Βρυξέλλες, Ουάσινγκτον, Φρανκφούρτη και Λευκωσία, ενώ δεν είναι λίγοι οι αναλυτές που σχολιάζουν πως οι υπερβολικά αισιόδοξες εκτιμήσεις αποτελούν «πάγια τακτική» του ΔΝΤ, το οποίο έχει μακρά ιστορία αποτυχημένων εκτιμήσεων της ανάπτυξης εν μέσω κρίσης. Πίσω από τα μέτρα που θα πρέπει να αναμένονται πάντως, ήταν και η έντονη συζήτηση που έγινε σχετικά με «επιπλέον αρωγή» προς την Κύπρο. Η συζήτηση αφορούσε σε σχόλιο της κυπριακής πλευράς πως χρειάζεται επιπλέον βοήθεια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε., αλλά και τεχνική στήριξη για να μπορεί να απορροφήσει περισσότερα κονδύλια από τις Βρυξέλλες.

Η κυβέρνηση, πάντως, σχολιάζει πως θα ληφθούν τάχιστα μέτρα τα οποία μπορούν να ανατρέψουν την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί σχετικά με την ανάπτυξη. Ωστόσο, κάτω από τις σημερινές συνθήκες δεν μπορεί να θεωρείται βέβαιο πως θα μπορέσει να ανατραπεί η εικόνα της οικονομίας εντός του 2013. Στα θετικά σημειώνεται το γεγονός ότι η προσαρμογή στην περίπτωση της Κύπρου μπορεί να είναι πιο ομαλή λόγω μεταξύ άλλων και του μεγέθους της οικονομίας, το οποίο επιτρέπει ευκολότερη προσαρμογή της διανομής των πόρων παραγωγής. Επιπλέον, σημειώνεται πως το πρώτο τρίμηνο του έτους ήταν σχετικά καλό και έτσι η βαθύτερη ύφεση για την οποία φοβούνται άπαντες, αφορά στο εννιάμηνο και όχι ολόκληρο το έτος. Έτσι, το τελικό βάθος της ύφεσης, ελπίζουν αρκετοί αναλυτές, ίσως να συγκρατηθεί.

ΚΥΠΕ

Η ύφεση θα είναι μεγαλύτερη από το αισιόδοξο 8,7% στο οποίο βασίζονται οι εκτιμήσεις του Μνημονίου. Κάτι τέτοιο συνεπάγεται τη μη επίτευξη των στόχων του Μνημονίου, γεγονός που αυτόματα ενεργοποιεί επιπλέον μέτρα, όπως αναφέρεται ρητά στο προσχέδιο που ετοιμάστηκε εν όψει της Συνεδρίας του Eurogroup που έγινε την Παρασκευή.

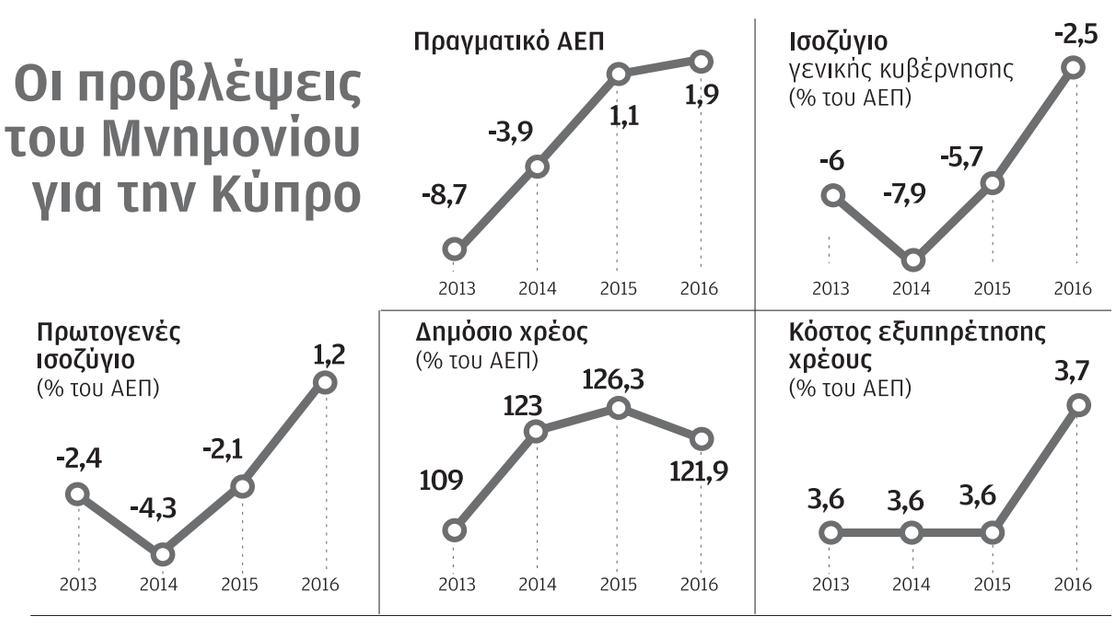

ΠΗΓΗ: Προσχέδιο κυπριακού Μνημονίου, 9 Απριλίου 2013

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αναφέρονται τα ρίσκα

Πάντως, πρέπει να σημειωθεί πως το DSA της Κύπρου λαμβάνει υπόψη τα ρίσκα που δημιουργούνται στην οικονομία, ενώ δημιουργεί μάλιστα και «μαξιλαράκια» στην περίπτωση που η πορεία της οικονομίας θα είναι χειρότερη από την αναμενόμενη. Συγκεκριμένα αναφέρεται στα «ρίσκα που σχετίζονται με τις συνθήκες που αφορούν στις πιστώσεις στην εγχώρια αγορά» αλλά και στην «περαιτέρω επιδείνωση της εμπιστοσύνης στο τραπεζικό σύστημα». Σημειώνεται, επίσης, και ο κίνδυνος ενός «κύκλου χρεοκοπιών νοικοκυριών και επιχειρήσεων», κάτι που θα αυξήσει, όπως αναφέρεται, την ανεργία. Επιπλέον, ένας τέτοιος κύκλος, που είναι ορατός, θα μειώσει τις αξίες ενεργητικών (όπως π.χ. οικίες) περισσότερο από το αναμενόμενο, και θα οδηγήσει, σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, σε «παρατεταμένη απώλεια εμπιστοσύνης στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές».

Το έγγραφο παραδέχεται επίσης πως θα υπάρξει έντονη διάχυση των προβλημάτων του τραπεζικού τομέα σε συναφείς επιχειρηματικές υπηρεσίες και στις εξαγωγές χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Αναφέρεται, επίσης, πως η μετατόπιση των πόρων παραγωγής σε άλλους τομείς δραστηριότητας στην οικονομία, θα χρειαστεί κάποιο χρόνο, παρά το γεγονός ότι στα θετικά καταγράφεται το μικρό μέγεθος της οικονομίας, που την καθιστά πιο ευέλικτη όσον αφορά στην προσαρμογή που θα χρειαστεί.

Όσον αφορά σε αυτό το σημείο, η έκθεση σχολιάζει πως, για να μεταφερθούν οι πόροι παραγωγής (κεφάλαια, πιστώσεις, ανθρώπινο δυναμικό κ.λπ.) σε νέους τομείς δραστηριότητας και να προσαρμοστεί η οικονομία στα νέα δεδομένα και την αλλαγή του αναπτυξιακού της μοντέλου, θα χρειαστούν «ευέλικτες αγορές πόρων παραγωγής (γη, απασχόληση, κεφάλαια) και προϊόντων».

Επιπλέον, αναφέρεται πως «παρά το γεγονός ότι ο Πρόγραμμα έχει ισχυρές βάσεις», την ίδια ώρα υπάρχουν ρίσκα στην επίτευξη των στόχων. Το πρώτο και προφανέστερο είναι, όπως αναφέρεται πιο πάνω, μια ύφεση βαθύτερη από την αναμενόμενη, κάτι που μεταξύ άλλων θα μεταφραστεί και σε αυξημένη ανεργία. Καθόλου άσχετο με αυτή την αντισυχία είναι και το ενδεχόμενο να μην επιτύχει η Κύπρος τα πρωτογενή ελλείμματα που έχουν τεθεί ως στόχοι, παρόλο που αυτά είναι αναθεωρημένα προς τα πάνω, ενδεχομένως σε αναγνώριση των επιπλέον πιέσεων που προκαλούν οι αποφάσεις των Eurogroup του Μαρτίου.

Ένα επιπλέον ρίσκο στις εκτιμήσεις, είναι πως η ανάπτυξη μπορεί να προκύψει σε τομείς που δεν έχουν μεγάλη φορολογική ένταση. Ήδη, η καταρράκωση του κλάδου των ακινήτων (που πληρώνει, συγκριτικά, υψηλές φορολογίες), ανοίγει την πόρτα για συγκριτική ανάπτυξη άλλων τομέων που δεν έχουν την ίδια φορολογική ένταση.

Πέρα από αυτά τα ζητήματα, το DSA καταγράφει και κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από μια ανεπαρκή υλοποίηση του Μνημονίου.

Γενικότερα, το DSA αναγνωρίζει και ρίσκα που σε κάποιο βαθμό δεν εξαρτώνται από τη συμπεριφορά της Κύπρου, όπως για παράδειγμα την εισροή εσόδων χαμηλότερων από τα αναμενόμενα, από τις ιδιωτικοποιήσεις. Αναφέρεται, επίσης, και το ενδεχόμενο αποτυχίας επιστροφής στις αγορές.

Το έγγραφο σχολιάζει, πάντως, πως «κυριαρχούν τα ρίσκα» επιδείνωσης της κατάστασης. Όσον αφορά στο Μνημόνιο, το μόνο που αναφέρεται είναι πως η κυβέρνηση θα είναι έτοιμη για λήψη νέων επιπλέον μέτρων στην περίπτωση που η κατάσταση επιδεινωθεί, με στόχο την επίτευξη των στόχων, ιδιαίτερα όσον αφορά στο πρωτογενές πλεόνασμα.

Τα «θετικά ρίσκα»

Στο έγγραφο σημειώνεται, ωστόσο, πως υπάρχουν και πιθανότητες που μπορεί να λειτουργήσουν ευεργετικά για το Μνημόνιο και την πορεία που θα ακολουθήσει. Ωστόσο, αυτές οι πιθανότητες δεν είναι αποφασιστικής σημασίας και, όπως αναφέρεται, «κυριαρχούν» οι πιθανότητες πως το αποτέλεσμα μπορεί να είναι χειρότερο από ό,τι υπολογίζεται.

Παρά το γεγονός ότι οι πιθανότητες «θετικού σοκ» στο πρόγραμμα είναι μικρές σε σχέση με τα ρίσκα εκτροχιασμού, καταγράφονται ρητά τα πιθανά θετικά σοκ. Πρώτο είναι το γεγονός ότι η Κύπρος είναι μια «μικρή, ανοικτή οικονομία» και πως αυτό μπορεί να μεταφραστεί σε χαμηλό σοκ από τη δημοσιονομική περισυλλογή. Ταυτόχρονα, ο αντίκτυπος που θα έχει η τόνωση της εμπιστοσύνης που μπορεί να προκύψει από τα διαρθρωτικά και δημοσιονομικά μέτρα που θα υιοθετηθούν.

Αναφέρεται επίσης πως τα πιθανά έσοδα από το φυσικό αέριο δεν λαμβάνονται καθόλου υπόψη στις εκτιμήσεις και υπολογισμούς, διότι δεν είναι σήμερα γνωστό, ούτε το ποσό, αλλά ούτε και το χρονικό σημείο της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων. Ωστόσο, σημειώνεται, η εκμετάλλευση του φυσικού αερίου είναι ένα πιθανό θετικό σοκ στο Μνημόνιο.

Τέλος, το DSA σημειώνει πως, μετά τις αναμενόμενες διαρθρωτικές αλλαγές που θα γίνουν, μπορεί να προκύψουν μειωμένες κρατικές δαπάνες, μακροπρόθεσμα, ιδίως όσον αφορά στις συντάξεις.

Μεταρρυθμίσεις

Σε κάθε περίπτωση, σημειώνεται στο έγγραφο πως θα γίνουν στην Κύπρο εκτενείς μεταρρυθμίσεις στην Κύπρο. Αξίζει να σημειωθεί πως αυτές καταγράφονται ρητά και στο Μνημόνιο, από το αρχικό του κιόλας προσχέδιο του Νοεμβρίου. Οι ριζικές αυτές μεταρρυθμίσεις, αφορούν στο συνταξιοδοτικό, στη δημόσια υγεία και στην κρατική μηχανή. Μεταρρυθμίσεις θα γίνουν επίσης στον φοροεισπρακτικό μηχανισμό του κράτους και στη διαχείριση του δημόσιου χρέους.

Αυτές οι μεταρρυθμίσεις προβλέπονται ήδη στο Μνημόνιο και θα πρέπει, παρά τις επίμονες δηλώσεις περί του αντιθέτου από τη νυν και την προηγούμενη κυβέρνηση, να αναμένεται πως οι μεταρρυθμίσεις αυτές θα είναι εκτενείς και θα αλλάξουν σημαντικά την εικόνα που υπάρχει στη γενικότερη εικόνα του κράτους και στις υπηρεσίες που παρέχει. Στο μέλλον, επιπλέον, δεν πρέπει να αποκλείονται και αλλαγές στην απασχόληση που προσφέρει το κράτος, τόσο όσον αφορά στην κεντρική κυβέρνηση, όσο και στον ευρύτερη δημόσιο τομέα και στις τοπικές αρχές.

Πώς θα χρησιμοποιηθούν τα 10 δισ.

Δέκα δισ. ευρώ θα λάβει η Κύπρος από την Τρόικα στο πλαίσιο του Μνημονίου. Το ποσό, που παραμένει το ίδιο μετά τις αποφάσεις του Eurogroup της περασμένης παρασκευής, θα αξιοποιηθεί για την κάλυψη των δημοσιονομικών, κυρίως, αναγκών της χώρας, αλλά και για κάλυψη της επιπλέον ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών.

2,5 δισ. ευρώ για την επιπλέον ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών (εκτός Λαϊκής και Τράπεζας Κύπρου). Πρόκειται για ανάγκες της Ελληνικής (0,3 με 0,4 δισ. ευρώ) και των Συνεργατικών (1,2 δισ. ευρώ), οι οποίοι όμως θα πρέπει πρώτα να αναζητήσουν ενίσχυση κεφαλαίου από τον ιδιωτικό τομέα. Περιλαμβάνει και «μαξιλαράκι» για επιδείνωση της κατάστασης.

4,1 δισ. ευρώ για κάλυψη χρέους που λήγει ώς το 2016. Περιλαμβάνει τις λήξεις δανείων, ΚΟΧΑ και ομολόγων στη διεθνή αγορά. Μέρος των αναγκών θα ικανοποιηθεί μέσα από την ανανέωση χρέους που κατέχουν «μη επίσημοι δανειστές» στην εγχώρια αγορά.

3,4 δισ. ευρώ για την κάλυψη επιπλέον δημοσιονομικών αναγκών που θα προκύψουν από τα ελλείμματα που θα έχει η Δημοκρατία μέχρι το 2016. Σε αυτά περιλαμβάνεται και ύψος 400 εκατ. ευρώ που θα παραχωρηθούν στα Ταμεία Προνοίας που είχαν τις καταθέσεις τους στη Λαϊκή, και τα οποία θα αποζημιωθούν «ούτως ώστε να έχουν την ίδια μεταχείριση με τα Ταμεία Προνοίας που είχαν τις καταθέσεις τους στην Τράπεζα Κύπρου».

Τα άλλα 13 δισ.

Την ίδια ώρα, το συνολικό ποσό των 23 δισ. ευρώ που χρειάζεται η Κύπρος στο πλαίσιο του προγράμματος, θα συμπληρωθεί μέσα από κινήσεις που θα κάνει η κυβέρνηση. Η διαφοροποίηση από το αρχικό ποσό των 17 δισ. ευρώ που ήταν οι ανάγκες της Κύπρου, σύμφωνα με τον Όλι Ρεν, οφείλεται στο γεγονός ότι τα 17 δισ. ευρώ είναι το «καθαρό» ποσό, ενώ τα 23 δισ. ευρώ αφορούν στις ακαθάριστες ανάγκες της Κύπρου, συν ένα «μαξιλαράκι» για περίπτωση επιδείνωσης της κατάστασης.

10,6 δισ. ευρώ από το κούρεμα και τη συγχώνευση Λαϊκής-Τράπεζας Κύπρου, και τη μετατροπή των ανασφάλιστων καταθέσεων σε μετοχικό κεφάλαιο.

0,6 δισ. ευρώ από την επιβολή νέων φορολογιών. Ανάμεσά τους είναι η αύξηση του εταιρικού φόρου (στο 12,5%) και η αύξηση στα κεφαλαιουχικά κέρδη. Αύξηση θα προκύψει και από το τέλος επί των καταθέσεων (0,15%), ενώ άλλα 75 εκατ. ευρώ θα εξασφαλιστούν από τον φόρο στα ακίνητα.

0,4 δισ. ευρώ από την πώληση των αποθεμάτων χρυσού που κατέχει η Κεντρική Τράπεζα. Σήμερα η Κεντρική διαθέτει αποθέματα που εκτιμούνται λίγο άνω του 0,5 δισ. ευρώ, και η κυβέρνηση θα λάβει, στις αρχές του 2014, μέρισμα από την πώληση. Πάντως, σχόλιο του κ. Ντράγκι την Παρασκευή, ήταν πως διαφωνεί, αφού τα έσοδα από την πώληση θα πρέπει, σύμφωνα με τη δήλωσή του, να καλύψουν υποχρεώσεις του ELA.

1 δισ. ευρώ από τις ανανεώσεις χρέους που κατέχουν «μη επίσημοι δανειστές» όπως Ταμεία Προνοίας. Θα γίνει ανταλλαγή των ΚΟΧΑ με καινούργια τα οποία θα ωριμάζουν 5 με 10 χρόνια αργότερα.

0,5 δισ. ευρώ από τις ιδιωτικοποιήσεις, με πρώτη την Αρχή Λιμένων, τη cyta και την ΑΗΚ. Επιπλέον 0,5 δισ. θα εξασφαλιστούν στα μέσα του 2016 (μετά το τέλος του προγράμματος) και άλλα 0,4 δισ. ευρώ σε μεταγενέστερο στάδιο.

0,1 δισ. από την επαναδιαπραγμάτευση του δανείου από τη Ρωσία. Πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι η καθυστέρηση των αποπληρωμών μεταθέτει τις υποχρεώσεις σε χρονικό σημείο μετά τη λήξη του Προγράμματος.

Σημαντική είναι, κατά το DSA, και η προοπτική να κριθεί το κυπριακό χρέος ως επιλέξιμο ως εξασφάλιση έναντι παροχής ρευστότητας από την ΕΚΤ, μειώνοντας έτσι την ανάγκη προσφυγής στον πολύ ακριβότερο ELA από τις τράπεζες. Το κόστος είναι 0,75% και ενδεχομένως 0,5% σε μεταγενέστερο στάδιο, έναντι περίπου 2,5% του ELA.

OIK_05-oikonomia_OIK_07-oikonomia 4/12/13 8:14 PM Page 5

Εγκλωβισμένα στην Κύπρο τα ρωσικά κεφάλαια

Ευρωπαϊκές τράπεζες, σε χώρες με ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς, δεν ανοίγουν νέους λογαριασμούς για μεταφορά χρημάτων

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Το ταξίδι ήταν κουραστικό, αλλά το αποτέλεσμα πενιχρό. Μάλτα, Ελβετία, Λουξεμβούργο, Λονδίνο ήταν οι προορισμοί ενός ιδιότυπου road show εκπροσώπων λογιστικών και δικηγορικών γραφείων της Κύπρου. Κατόπιν εντολής ξένων –κυρίως Ρώσων– πελατών τους, ξεκίνησαν τις διαδικασίες για το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών σε δικαιοδοσίες με ευνοϊκό φορολογικό και νομικό καθεστώς, με σκοπό να μεταφέρουν κεφάλαια και δραστηριότητες όταν αρθούν οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων.

Οι απαντήσεις που εισέπραξαν θα ήταν αδιανόητες πριν από τη 15η Μαρτίου και την αρχική απόφαση του Eurogroup για κούρεμα στις καταθέσεις των κυπριακών τραπεζών: κανένας δεν δέχεται του Ρώσους καταθέτες της Κύπρου. Τα ρώσικα κεφάλαια ήταν περιζήτητα, αλλά σήμερα αποτελούν πλέον μια καυτή πατάτα που ουδείς επιθυμεί να αγγίξει.

Η άρνηση των ευρωπαϊκών τραπεζών να δεχτούν τις ρωσικές καταθέσεις δεν είναι άσχετες με το μέτωπο των ισχυρών της Ευρώπης κατά της φοροδιαφυγής και των φορολογικών παραδείσων

Το τραπεζικό απόρρητο στο στόχαστρο

Τζορτζ Κάμερον
Πρωθυπουργός Βρετανίας

Αγκελα Μέρκελ
Καγκελάριος Γερμανίας

Μαριάνο Ραχόι
Πρωθυπουργός Ισπανίας

Φρανσουά Ολάντ
Πρόεδρος Γαλλίας

Μάριο Μόντι
Υπηρεσιακός πρωθυπουργός Ιταλίας

Λουξεμβούργο
Αίρει το τραπεζικό απόρρητο το 2015
«Μπορούμε χωρίς ζημιά να εισάγουμε την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών από 1/1/15»

Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ
Πρωθυπουργός Λουξεμβούργου

Αυστρία
Αρχίζει να κάμπτεται καθώς συμμετέχει στις σχετικές συνομιλίες αν και αντιστέκεται επικαλούμενη το Σύνταγμα της χώρας.

Μαρία Φέκτερ
Υπουργός Οικονομικών Αυστρίας

Ελβετία
Εχει ήδη συνάψει διμερείς συμφωνίες για ανταλλαγή πληροφοριών

Ούλι Μάουερ
Πρόεδρος Ελβετίας

Οι χώρες υπό πίεση

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το διάστημα μεταξύ 15ης Μαρτίου και 25ης Μαρτίου, το δεκαήμερο που μεσολάβησε μεταξύ της πρώτης απόφασης του Eurogroup και της δεύτερης (για εκκαθάριση της Λαϊκής Τράπεζας και χρηματοδότηση της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας Κύπρου από όλους τους καταθέτες με λογαριασμούς άνω των 100.000 ευρώ) σε Λευκωσία και Λεμεσό πολλοί στοιχημάτιζαν πως ότι απέμεινε από τα ρωσικά κεφάλαια θα μετανάστευε στη Λετονία.

«Η Ευρώπη δεν πρόκειται να επιτρέψει τη δημιουργία μιας νέας "Κύπρου". Λύσαμε ένα πρόβλημα για να δημιουργήσουμε ένα καινούργιο; Κανένας ξένος δεν θα φύγει. Θα το δεις», διαβεβαίωνε συνομιλητής της «Κ» από τις Βρυξέλλες, με γνώση των όσων διαδραματίζονταν εκείνες τις δραματικές ώρες, μετά το «όχι» της κυπριακής Βουλής. Το εν λόγω μήνυμα είχε σταλεί και στην κυπριακή ηγεσία, αλλά ο πανικός που έφερε η απόφαση για κούρεμα των καταθέσεων κάτω από 100.000 ευρώ και η μαζική κάθοδος Ρώσων μεγιστάνων το Σαββατοκύριακο 16 και 17 Μαρτίου που απαιτούσαν «εδώ και τώρα» τα χρήματά τους, είχε ως αποτέλεσμα το μήνυμα να αλλοιωθεί. Άλλωστε, εκείνες τις ώρες ουδείς στην Κύπρο έδινε βάση στις διαβεβαιώσεις των Ευρωπαίων. Το σοκ ήταν μεγάλο. Εξίσου μεγάλο ήταν και το σοκ που δέχτηκαν λίγες ημέρες αργότερα όσοι ήθελαν να μεταφέρουν χρήματα εκτός Κύπρου. Αν υφίσταται ήδη λογαριασμός σε κάποια άλλη τράπεζα της Ευρώπης έχει καλώς. Θα μπορέσει, κάποια στιγμή, να μεταφέρει τα χρήματά του. Νέοι λογαριασμοί, όμως, δεν ανοίγουν. Κύπριοι τραπεζίτες γνωρίζουν ότι ακόμη και μεγάλες διεθνείς βρετανικές τράπεζες, με παρουσία σε όλα τα χρηματοοικονομικά κέντρα –από τη Σιγκαπούρη ώς τη Νέα Υόρκη– απάντησαν αρνητικά σε αιτήματα για άνοιγμα νέων λογαριασμών, με σκοπό τη μεταφορά κεφαλαίων από την Κύπρο.

«Η εντύπωση που υπάρχει ότι μπορεί να γίνει μαζική φυγή καταθέσεων δεν ευσταθεί», εξηγεί στην «Κ» υψηλόβαθμο τραπεζικό στέλεχος. «Υπάρχει μια διαδικασία. Για να δεχθεί μια ξένη τράπεζα, π.χ. από τη Μάλτα, ένα σημαντικό χρηματικό ποσό θα απαιτήσει από την κυπριακή τράπεζα πιστοποιητικό για την προέλευση των χρημάτων. Πόσοι θα μπουν σε αυτή τη διαδικασία;», αναρωτήθηκε το ίδιο στέλεχος και εκτίμησε ότι είναι πιο πιθανό να φύγουν καταθέσεις Κυπρίων, παρά ξένων.

Όσο περνούν οι μέρες τόσο μεγαλώνει η αίσθηση ότι οι Ρώσοι έχουν εγκλωβιστεί. Όσοι είχαν καταθέσεις στην Τράπεζα Κύπρου θα γίνουν μέτοχοι της τράπεζας –πολλοί στη Λευκωσία αναμένουν με περιέργεια το νέο μετοχολόγιο, για να δουν ποιοι τελικά Ρώσοι μεγιστάνες είχαν τις καταθέσεις τους στην Κύπρο– ενώ οι υπόλοιποι συμβιβάζονται με τη νέα κατάσταση.

«Παρά την αρχική μας αίσθηση, παραδόξως μέχρι σήμερα δεν έχουμε αιτήματα για διακοπή εργασιών», ανέφερε στην «Κ» στέλεχος μεγάλου διεθνούς ελεγκτικού οίκου της Λευκωσίας, με πελατολόγιο άνω των 10.000 ξένων –ως επί το πλείστον ρωσικών– επιχειρήσεων.

«Πρακτικά», εξηγεί, «το φορολογικό καθεστώς έχει μείνει άθικτο, με την αύξηση του εταιρικού φόρου στο 12,5% από 10% να μην αποτελεί μεγάλο πρόβλημα. Άλλωστε δεν υπάρχει κανένα παράπονο για την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχει ο κυπριακός τομέας υπηρεσιών».

Συνέδριο στη Λεμεσό

Για δεύτερη χρονιά στην Κύπρο πραγματοποιείται το διήμερο (14-15 Απριλίου), διεθνούς εμβέλειας επιχειρηματικό συνέδριο «Global Russia Business Meeting 2013». Πρόκειται για μια κορυφαία συνάντηση ηγετικών στελεχών επιχειρήσεων και ανώτατων κυβερνητικών αξιωματούχων με τον βασικό πυρήνα τους από τη Ρωσία, αλλά κι επιχειρηματίες από τις ΗΠΑ, τη Βρετανία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Ελβετία και το Λουξεμβούργο. Το συνέδριο φιλοξενεί στην Κύπρο ο Κυπριακός Οργανισμός Προώθησης Επενδύσεων (CIPA).

Στο Global Russia Business Meeting, τίθεται ως βασικός στόχος η παρουσίαση και ανάλυση των προκλήσεων και ευκαιριών ενώπιον των οποίων βρίσκεται η Ρωσία.

Κλιμάκωση πιέσεων από Ευρώπη

Η άρνηση των ευρωπαϊκών τραπεζών να δεχτούν τις ρωσικές καταθέσεις δεν είναι άσχετες με την κλιμάκωση της συντονισμένης και πολυμερούς πίεσης για την κατάργηση του τραπεζικού απορρήτου στην Ευρώπη, καθώς Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία και Βρετανία σχηματίζουν πλέον ενιαίο μέτωπο στη μάχη κατά της φοροδιαφυγής, με αποτέλεσμα να υποκύπτουν σταδιακά στις πιέσεις τους το Λουξεμβούργο και η Αυστρία. Μετά τις επώδυνες εξελίξεις για τον τραπεζικό τομέα της Κύπρου αλλά και στο πολιτικά φορτισμένο κλίμα που καλλιέργησαν τις τελευταίες ημέρες οι αποκαλύψεις για τους λογαριασμούς στελεχών της γαλλικής κυβέρνησης στο εξωτερικό, κάμπτονται οι δύο χώρες που ώς τώρα προέβαλαν αντιστάσεις.

Σε κοινή τους επιστολή οι υπουργοί Οικονομικών των εν λόγω πέντε χωρών ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη μεταξύ τους συμφωνία γύρω από ένα «πιλοτικό» σχέδιο «αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών» με στόχο την πάταξη της φοροδιαφυγής. Η πρωτοβουλία τους είναι ανοικτή στα άλλα κράτη-μέλη, ενώ βασίζεται σε σχετικό νόμο που ψηφίστηκε προσφάτως στις ΗΠΑ και υποχρεώνει τους Αμερικανούς πολίτες να δηλώνουν όποιον τραπεζικό λογαριασμό διατηρούν στο εξωτερικό και τις ξένες τράπεζες να ενημερώνουν τις φορολογικές αρχές του αμερικανικού κράτους σχετικά με τους λογαριασμούς Αμερικανών πολιτών.

Η υιοθέτηση ανάλογου νόμου σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης προσέκρουε ώς τώρα στις αντιρρήσεις της Αυστρίας και του Λουξεμβούργου που εμφανώς ήθελαν να διατηρήσουν το τραπεζικό απόρρητο. Ο πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου, Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, ανακοίνωσε τη στροφή στην πολιτική του: την 1η Ιανουαρίου 2015 η χώρα θα άρει το τραπεζικό απόρρητο και θα προσχωρήσει στην αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών επί των τραπεζικών λογαριασμών πολιτών άλλων χωρών.

«Ακολουθούμε μια γενικότερη τάση, δεν υποκύπτουμε στις γερμανικές πιέσεις» τόνισε ο κ. Γιουνκέρ και επικαλέστηκε την επιθυμία του συνόλου των χωρών της Ε.Ε. αλλά και των ΗΠΑ για τη θέσπιση ενός συστήματος ανταλλαγής πληροφοριών. Έχει προηγηθεί η ομολογία του Γάλλου υπουργού Προϋπολογισμού, Ζερόμ Καϊζάκ, πως διατηρεί τραπεζικό λογαριασμό σε ελβετική τράπεζα μολονότι το είχε επανειλημμένως διαψεύσει. Σχολιάζοντας σχετικά ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, δήλωσε στη γερμανική εφημερίδα Sueddeutsche Zeitung πως «πραγματικά δεν είναι μικρό αυτό το βήμα από πλευράς του Λουξεμβούργου και αξίζει τον σεβασμό μας».

Η στροφή του Λουξεμβούργου, μιας χώρας της οποίας ο τραπεζικός τομέας είναι 22 φορές το μέγεθος της οικονομίας της, εντείνει την πίεση προς την Αυστρία την οποία προειδοποίησε στην αρχή της εβδομάδας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πως η επιμονή της να διατηρεί το τραπεζικό απόρρητο θα την αφήσει «μόνη και σε μια μη βιώσιμη κατάσταση».

Μείωση χρέους μέσω πώλησης χρυσού

Οι υπερχρεωμένες χώρες της Ευρωζώνης όπως η Ιταλία και η Πορτογαλία ίσως αναγκαστούν να καταφύγουν στα αποθέματα χρυσού ακολουθώντας τα σχέδια της Κύπρου να πουλήσει χρυσό για να καλύψει τμήμα των χρηματοδοτικών της αναγκών. Η Κύπρος είναι υποχρεωμένη από το πακέτο διάσωσής της να εκποιήσει τμήμα των αποθεμάτων της σε χρυσό για να αντλήσει περίπου 400 εκατ. ευρώ. Ενδέχεται να αναγκαστούν να την μιμηθούν άλλες χώρες της Ευρωζώνης. Πορτογαλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ελλάδα και Ισπανία συνολικά έχουν στην κατοχή τους άνω των 3.230 τόνων χρυσού αξίας σχεδόν 125 δισ. ευρώ με σημερινές τιμές. Από αυτές τη μερίδα του λέοντος διαθέτει η Ιταλία με 2.451,8 τόνους αλλά αξίζουν λιγότερο από 95 δισ. ευρώ όταν το χρέος της φθάνει στο 1,685 τρισ. ευρώ. Η κατάσταση της Κύπρου, όμως, καταδεικνύει πως ακόμη και μια σχετικά μικρή ποσότητα χρυσού αν πωληθεί μπορεί να συνεισφέρει στην κάλυψη μέρους του χρέους μιας χώρας. Πουλώντας χρυσό η Κύπρος θα μπορέσει να αντλήσει περίπου το 3% όσων πρέπει να συνεισφέρει στη διάσωσή της. Αυτό ανησυχεί την αγορά καθώς θα μπορούσε να πιέσει καθοδικά τις τιμές. Οι αγορές χρυσού από τις κεντρικές τράπεζες ήταν πέρυσι μια από τις ελάχιστες πηγές ζήτησης για χρυσό.

Την Τετάρτη μόλις διέρρευσε η είδηση πως η Κύπρος προτίθεται να πουλήσει χρυσό η τιμή του πολύτιμου μετάλλου σημείωσε τη μεγαλύτερη ημερήσια πτώση των τελευταίων σχεδόν δύο μηνών. Είναι, πάντως, σημαντικά τα εμπόδια που αποτρέπουν τις κεντρικές τράπεζες από την πώληση χρυσού. Το Αρθρο & το Πρωτόκολλο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών εγγυάται την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών από κυβερνητικές παρεμβάσεις. Το 2009 η ΕΚΤ απεφάνθη κατά της πρότασης που είχε υποβάλει η ιταλική κυβέρνηση για φορολόγηση κατά 6% των αποδόσεων κεφαλαίου της κεντρικής τράπεζας της Ιταλίας, κάτι που μάλλον αφορούσε και τα διαθέσιμά της σε χρυσό. Οπως επισημαίνει η αναλύτρια Ρόνα Ο' Κόνελ της GFMS, «δεν μπορούμε να αποκλείσουμε το ενδεχόμενο να επιχειρήσουν το ίδιο άλλες κεντρικές τράπεζες αλλά η ιστορία είναι εναντίον μιας τέτοιας κίνησης».

Υπάρχει, άλλωστε, το θέμα του πόσο χρυσό επιτρέπεται να πουλήσουν οι κεντρικές τράπεζες. Η αρχική συμφωνία για τον χρυσό των κεντρικών τραπεζών που υπεγράφη το 1999 θέτει όριο στις πωλήσεις χρυσού τους 400 τόνους ετησίως. Δεν έχουν γίνει μεγάλες πωλήσεις από τις κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης από το πρώτο εξάμηνο του 2009, οπότε πούλησε η Γαλλία 17,4 μετρικούς τόνους χρυσού.

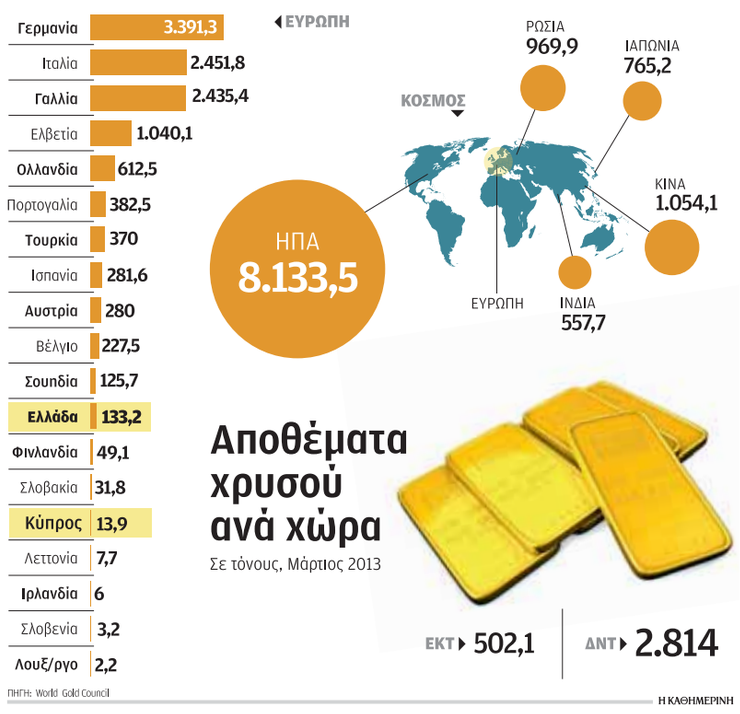

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Υπάρχει, όμως, μεγάλη απόκλιση μεταξύ των εκτιμήσεων που κάνουν λόγο από τους 155.244 τόνους μέχρι και τα 2,5 εκατ. τόνους.

Νέα δεδομένα μετά το κυπριακό Μνημόνιο που προβλέπει πώληση αποθεμάτων αξίας 400 εκατ.

Ασφαλές καταφύγιο

Ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους κρίσης, όπως αποδεικνύει η εκτίναξη της τιμής του, ο χρυσός υπερέβη τα 1.000 δολάρια η ουγγιά για πρώτη φορά στην Ιστορία του τον Μάρτιο του 2008. Μολονότι έχει τελευταία υποχωρήσει σε επίπεδα κάτω από τα 1.600 δολάρια η ουγγιά, η ιλιγγιώδης άνοδός του οδήγησε τους αναλυτές του κλάδου να προεξοφλήσουν επανειλημμένως στη διάρκεια της κρίσης την αναρρίχησή του μέχρι και τα 2.000 δολάρια η ουγγιά. Μέχρι στιγμής έχουν διαψευσθεί αλλά δεν παύει να ισχύει πως το πολύτιμο μέταλλο με τη λαμπερή όψη που δεν οξειδώνεται εξακολουθεί να προσελκύει το ενδιαφέρον των επενδυτών. Το ερώτημα, όμως, πόσος χρυσός υπάρχει στον κόσμο είναι δύσκολο να απαντηθεί καθώς οι εκτιμήσεις ποικίλλουν και υπάρχουν λόγοι γι' αυτό. Ως πλέον αξιόπιστη πηγή συνήθως οι επενδυτές καταφεύγουν στην ThomsoReuters GFMS. Στην τελευταία ετήσια έκθεσή της, η εν λόγω υπηρεσία του Reuters εκτιμά πως το σύνολο του χρυσού ανά τον κόσμο ανέρχεται σε 171.300 τόνους. Οπως επισημαίνει σε σχετικό του ρεπορτάζ το BBC, αν η ποσότητα αυτή οδηγείτο σε χυτήριο για να αποτελέσει μια ενιαία στήλη χρυσού, θα αποτελούσε έναν κύβο του οποίου η κάθε πλευρά θα ήταν μήκους 20,7 μέτρων. Ετσι θα πρέπει να ανταποκρίνεται στην εκτίμηση του μεγιστάνα Γουόρεν Μπάφετ πως όσος χρυσός βρίσκεται τώρα σε κυκλοφορία θα μπορούσε να χωρέσει σε έναν κύβο του οποίου η κάθε πλευρά θα ήταν περίπου 20 μέτρα. Υπάρχει, όμως, μεγάλη απόκλιση μεταξύ των εκτιμήσεων που κάνουν λόγο από τους 155.244 τόνους μέχρι και τα 2,5 εκατ. τόνους.

Έχω Μικρομεσαία επιχείρηση.
Θέλω να την αναπτύξω!

Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στο Έργο:
«Βελτίωση της παραγωγικότητας Μικρομεσαίων επιχειρήσεων με απασχόληση 5-249 άτομα»

Επαρχία Λευκωσίας

Τελευταία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων:

ΤΡΙΤΗ 14 ΜΑΪΟΥ 2013

Ανάδοχος:Κοινοπραξία: MKR Mansystems Business Consultants Ltd, Anaplasis Business Consultants Ltd, M.C. Argonauts Business Development Ltd, R.C.I. Research & Consultancy Institute Ltd.

Σκοπός του Έργου
Σκοπός του Έργου είναι η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών κατάρτισης, σε Μικρομεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση 5-249 άτομα, με στόχο την αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο και βελτίωση της παραγωγικότητάς τους.

Σε ποιους απευθύνεται
Το Έργο απευθύνεται σε Μικρομεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση 5-249 άτομα, στην Επαρχία Λευκωσίας, οι οποίες ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας (ελεύθερες περιοχές) και δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις του Άρθρου 1 (Πεδίο εφαρμογής) του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006.

Περιγραφή
Για επίτευξη του σκοπού του Έργου προβλέπεται η ακόλουθη δέσμη ενεργειών:
- Εντοπισμός αναγκών και διάγνωση αδυναμιών της επιχείρησης
- Προγράμματα ανάπτυξης διευθυντικών ικανοτήτων σε θέματα παραγωγικότητας για τον ιδιοκτήτη/ διευθυντή ή άλλα αρμόδια στελέχη της επιχείρησης
- Ετοιμασία μεσοπρόθεσμου επιχειρησιακού πλάνου ανάπτυξης και αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωσης της παραγωγικότητας της επιχείρησης.

Το Έργο διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2006, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 28.12.2006 L379 σ.5), καθώς και τις διαδικασίες που προβλέπουν οι περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας) Κανονισμοί του 2009 (Κ.Δ.Π. 364/2009) όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

Η επιλογή επιχειρήσεων για συμμετοχή στο Έργο αποτελεί ευθύνη της ΑνΑΔ και γίνεται στη βάση καθορισμένων κριτηρίων και προϋποθέσεων.

Οι επιχειρήσεις θα συμμετέχουν στο Έργο χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Ποείται ότι το ποσό το οποίο θα καταβληθεί από την ΑνΑΔ προς τον Ανάδοχο ως αμοιβή για τις υπηρεσίες του, θα είναι το συνολικό ποσό το οποίο η κάθε συμμετέχουσα επιχείρηση θα χρεωθεί ως ενίσχυση de minimis, στη βάση του σχετικού κανονισμού.

Πληροφορίες και έντυπα συμμετοχής
MKR Mansystems Business Consultants Ltd, Ημέρες & Ώρες Γραφείου: Δευτέρα-Πέμπτη 08:30-17:00 και Παρασκευή 08:30-14:00, Τηλέφωνο: 22465990, Τηλεομοιότυπο: 22514959, Διεύθυνση: Σωτήρη Τσαγκάρη 2, Πολυκατοικία Χαράλκο 1, 5ος όροφος, Γραφ. 501, Ταχ. Κιβ. 22749/1523, Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@mansystems.org, Website: www.mansystems.org

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) της ΕΕ και από την ΑνΑΔ ως Εθνική Συμμετοχή.

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου
ΑνΑΔ
ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ 5-249 ΑΤΟΜΑ
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Κύπρο
οι ιδέες μας, πράξη και ανάπτυξη
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

OIK_06-oikonomia_OIK_06-oikonomia 4/12/13 8:10 PM Page 6

Στήριξη ακινήτων για να αποφύγουμε μία δεύτερη τραπεζική κρίση

Ο καθηγητής Χρηματοοικονομικής στο ΤΕΠΑΚ, Παναγιώτης Θεοδοσίου, και μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Οικονομίας εξηγεί στην «Κ» τις αβεβαιότητες του Μνημονίου

Η πολιτική σκέψη στην Ευρώπη που επιμένει στη λιτότητα θα ανατραπεί, για τον απλούστατο λόγο ότι τα οφέλη των χώρων αυτών θα μετατραπούν σε ζημιές, κυρίως λόγω της μείωσης των εξαγωγών τους προς τις νότιες χώρες της Ευρωζώνης, τονίζει ο κ. Θεοδοσίου.

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Την πεποίθηση ότι για την επόμενη τριετία, τουλάχιστον, οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από τις κυπριακές τράπεζες είναι μηδαμινοί και πολύ μικρότεροι από αυτούς των ξένων τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, εκφράζει στην «Κ» ο καθηγητής Χρηματοοικονομικής στο ΤΕΠΑΚ, Παναγιώτης Θεοδοσίου, μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Οικονομίας και οικονομικός σύμβουλος του προέδρου του ΔΗΚΟ, Μάριου Καρογιάν. Ωστόσο, επισημαίνει την ανάγκη στήριξης της πραγματικής οικονομίας και ειδικά του κατασκευαστικού τομέα για να μη βρεθεί η χώρα ξανά ενώπιον μιας νέας τραπεζικής κρίσης. Υπό τις παρούσες συνθήκες εκτιμά ότι η μείωση του ΑΕΠ μέσα στα επόμενα δύο με τρία χρόνια, μπορεί να φτάσει στο 25% και η ανεργία να ξεπεράσει το 20%. Εκτιμά ότι είναι ορατός ο κίνδυνος να μην επαληθευτούν οι προβλέψεις του Μνημονίου και να απαιτηθεί επιπλέον χρηματοδότηση. «Αν δεν ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα, τα δημοσιονομικά του κράτους θα συνεχίζουν να είναι σε άσχημη κατάσταση», σημειώνει και τονίζει ότι η ανάπτυξη περνά μέσα από την αναδιοργάνωση του δημόσιου τομέα και την ουσιαστική ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

–Στην έκθεση βιωσιμότητας του χρέους υπάρχει η παραδοχή ότι το κυπριακό Μνημόνιο έχει πολλές προκλήσεις. Καταρχάς, εσείς πώς εκτιμάτε το μέγεθος της ύφεσης;

Είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστεί με ακρίβεια το μέγεθος της οικονομικής ύφεσης, διότι ακόμη δεν είναι ξεκάθαρο ποιες θα είναι οι επιπτώσεις της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα πάνω στον πραγματικό τομέα της οικονομίας. Κάτω από τις παρούσες συνθήκες, η μείωση του ΑΕΠ μέσα στα επόμενα δύο με τρία χρόνια, μπορεί να φτάσει στο 25% και η ανεργία μπορεί να ξεπεράσει το 20%.

–Δεν υπάρχει ο κίνδυνος, εξαιτίας της ύφεσης, το πρόγραμμα να μη βγει και να απαιτηθεί τελικά επιπλέον χρηματοδότηση;

Ο κίνδυνος το πρόγραμμα να μη βγει και να απαιτηθεί επιπλέον χρηματοδότηση είναι ορατός καθότι, αν δεν ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα, τα δημοσιονομικά του κράτους θα συνεχίζουν να είναι σε άσχημη κατάσταση. Τα δημόσια έσοδα θα είναι μειωμένα και οι δαπάνες θα είναι αυξημένες, λόγω κυρίως της αύξησης της ανεργίας. Υπόψη, ότι ένα μεγάλο μέρος του τομέα υπηρεσιών της χώρας μας έχει καταστραφεί. Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων, προβλέπεται ότι θα κλείσει, εξαιτίας των ζημιών από το κούρεμα των καταθέσεών τους.

–Η ύφεση δεν θα φέρει τελικά και μεγαλύτερες ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης για τις τράπεζες;

Όσο βαθαίνει η ύφεση, θα αυξάνεται η ανεργία και ο αριθμός των επισφαλών δανείων. Σε δύο με τρία χρόνια, οι μαζικοί πλειστηριασμοί θα οδηγήσουν τις τιμές των ακινήτων σε πολύ χαμηλά επίπεδα, ίσως χαμηλότερα του κόστους κατασκευής τους. Το τελευταίο, σε συνδυασμό με τις ζημιές των επισφαλών δανείων, θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των περιουσιακών στοιχείων και του μετοχικού κεφαλαίου των τραπεζών, αυξάνοντας έτσι τις ανάγκες ανακεφαλαιοποίησής τους.

–Η ζημιά στο χρηματοπιστωτικό τομέα μπορεί να περιοριστεί και με ποιες κινήσεις;

Το κράτος θα μπορούσε να περιορίσει τις ζημιές στο χρηματοπιστωτικό τομέα με την εφαρμογή μέτρων για την άμβλυνση της ύφεσης, σε πρώτο στάδιο, και τη γρήγορη επανόρθωση της οικονομίας μας, σε δεύτερο στάδιο.

Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:

1) την εξυγίανση των δημοσιονομικών του κράτους μέσω της μείωσης των δημόσιων δαπανών με χαμηλή πολλαπλασιαστική επίδραση στην απασχόληση,

2) την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, και

3) την τόνωση της μακροοικονομικής ζήτησης.

Σημαντική πρέπει να είναι επίσης η στήριξη του οικοδομικού τομέα για την αποφυγή μιας δεύτερης τραπεζικής κρίσης.

–Ο κόσμος αγωνιά για το αύριο. Η αναζήτηση νέου παραγωγικού προτύπου είναι στο τραπέζι. Προς ποια κατεύθυνση πρέπει να κινηθούμε;

> «Όσο βαθαίνει η ύφεση, θα αυξάνεται η ανεργία και ο αριθμός των επισφαλών δανείων. Σε δύο με τρία χρόνια, οι μαζικοί πλειστηριασμοί θα οδηγήσουν τις τιμές των ακινήτων σε πολύ χαμηλά επίπεδα, ίσως χαμηλότερα του κόστους κατασκευής τους»

Το παραγωγικό πρότυπο πρέπει να βασίζεται στην ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότερη λειτουργία του δημόσιου τομέα. Είναι ξεκάθαρο ότι η οικονομική ανάπτυξη, η οποία σε μεγάλα βαθμό είναι συνυφασμένη με την αύξηση της απασχόλησης, των εισοδημάτων και του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων, μόνο από τον ιδιωτικό τομέα μπορεί να επέλθει. Το κράτος έχει αποδείξει ότι είναι αναποτελεσματικός επιχειρηματίας. Ο ρόλος του θα πρέπει να είναι καθαρά υποστηρικτικός και ελεγκτικός.

–Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων κάνουν μεγάλη ζημιά στην πραγματική οικονομία. Υπάρχει σκοπιμότητα για τη διατήρησή τους;

Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων που έθεσε η Κεντρική Τράπεζα δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα ρευστότητας στις επιχειρήσεις και στα νοικοκυριά. Ο περιορισμός της ρευστότητας στην οικονομία σε συνδυασμό με τη διάβρωση του λειτουργικού κεφαλαίου πολλών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, εξαιτίας του κουρέματος των καταθέσεών τους, θα οδηγήσει σε αφανισμό πολλές επιχειρήσεις. Μέτρα που έχουν να κάνουν με την εξαγωγή συναλλάγματος είναι απαραίτητα.

–Η αβεβαιότητα περί της Τράπεζας Κύπρου πόσο επηρεάζει τη μελλοντική βιωσιμότητά της;

Η αβεβαιότητα περί της Τράπεζας Κύπρου και γενικά του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την επιβίωσή της. Όσον αφορά την Τράπεζα Κύπρου, φαίνεται ότι η πρόσφατη αναδιάρθρωσή της συνέβαλε στη δημιουργία μιας πλήρως ανακεφαλαιοποιημένης τράπεζας. Με την επανόρθωση της ηρεμίας στο τραπεζικό σύστημα, σε μερικούς μήνες, η εμπιστοσύνη των συμπολιτών μας προς τις τράπεζες μας θα επανορθωθεί. Είμαι πεπεισμένος, ότι για την επόμενη τριετία, τουλάχιστον, οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν από τις κυπριακές τράπεζες είναι μηδαμινοί και πολύ μικρότεροι από αυτούς των ξένων τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας.

–Η κυρίαρχη πολιτική σκέψη στην Ευρώπη, που επιμένει στη λιτότητα, έχει βάση σε οικονομικά επιχειρήματα;

Η πολιτική της λιτότητας όπως εφαρμόστηκε στην Ελλάδα, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία και Ιταλία, έχει σπρώξει τις οικονομίες των χώρων αυτών σε βαθειά ύφεση και δημιούργησε επίπεδα ανεργίας που ξεπερνούν το 20%. Στην παρούσα φάση, η λιτότητα σε συνδυασμό με την αυστηρή νομισματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, βοηθάει σε μεγάλο βαθμό τις εμπορικά πλεονασματικές χώρες, όπως η Γερμανία, Γαλλία, Ολλανδία και Φιλανδία, για τον απλούστατο λόγο ότι έτσι εξασφαλίζεται η αγοραστική αξία των δανείων που παρείχαν μέσω του τραπεζικού τους συστήματος προς τις εμπορικά ελλειμματικές νότιες χώρες της Ευρωζώνης. Επίσης, δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες για την εξαγορά φτηνών περιουσιακών στοιχείων, όπως ακίνητα, λιμάνια, εργοστάσια, ηλεκτροπαραγωγικοί σταθμοί, από τους έχοντες ρευστότητα. Πιστεύω, ότι η πολιτική σκέψη στην Ευρώπη που επιμένει στη λιτότητα θα ανατραπεί, για τον απλούστατο λόγο ότι τα οφέλη των χώρων αυτών θα μετατραπούν σε ζημιές, κυρίως λόγω της μείωσης των εξαγωγών τους προς τις νότιες χώρες της Ευρωζώνης.

Η έξοδος από το ευρώ θα οδηγήσει σε κατάρρευση

–Η έξοδος από το ευρώ συζητείται από πολλούς, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Αυτή κουβέντα δεν αποτρέπει την έλευση επενδυτών;

Το βασικό επιχείρημα της επαναφορά της λίρας είναι ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα ξαναποκτήσει τον έλεγχο του νομίσματός της και με την κατάλληλη νομισματική πολιτική θα μπορέσει να λύσει τα προβλήματα της ρευστότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας, δημιουργώντας έτσι τις συνθήκες και προοπτικές της οικονομικής ανάπτυξης. Δυστυχώς, το σενάριο αυτό αγνοεί ότι η κυπριακή οικονομία βρίσκεται στα πρόθυρα της καταστροφής. Στην παρούσα φάση, η έξοδος της Κύπρου από το ευρώ θα οδηγήσει την οικονομία μας σε κατάρρευση και το κράτος, αρχικά σε στάση πληρωμών και στη συνέχεια, σε πτώχευση. Απαραίτητη προϋπόθεση για ένα σενάριο τυχόν εξόδου μας από το ευρώ είναι η επανόρθωση της οικονομικής σταθερότητας στη χώρα μας. Την ίδια ώρα, όμως, οι εξαγγελίες περί εξόδου από το ευρώ δημιουργούν αβεβαιότητα στους επενδυτές, κάτι που αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για ξένες επενδύσεις στη χωρά μας.

Προτεραιότητα ο ορισμός διοίκησης στην Τράπεζα Κύπρου

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Μετά την πολιτική έγκριση του κυπριακού Μνημονίου, η αποκατάσταση μιας στοιχειώδους ομαλότητας στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα είναι καίριας σημασίας. Τα επόμενα 24ωρα αναμένονται κινήσεις σε δύο μέτωπα: στην άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και στον ορισμό διοίκησης στην Τράπεζα Κύπρου.

Η χαλάρωση των περιορισμών στο εσωτερικό αποτελεί μια εξέλιξη που δεν περνά απαρατήρητη από την αγορά, αλλά η έξοδος από την αβεβαιότητα απαιτεί την άρση όλων των περιορισμών. Η αύξηση του ορίου συναλλαγών στο εσωτερικό, χωρίς την προσκόμιση δικαιολογητικών, για πράξεις έως 300.000 ευρώ, αποτελεί ένα πρώτο ουσιαστικό βήμα, εξήγησε στην «Κ» ανώτατος κυβερνητικός παράγοντας. «Δυστυχώς δεν παίρνουμε μόνοι όλες τις αποφάσεις», παρατήρησε.

Η οριστικοποίηση του «κουρέματος» στην Τράπεζα Κύπρου, η απορρόφηση της «καλής» Λαϊκής και η αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου, όπως επιβάλλει το Μνημόνιο, απαιτούν τον διορισμό διοικητικού συμβουλίου και διευθύνοντος συμβούλου. Το εκδηλωθέν ενδιαφέρον από το εξωτερικό για την απόκτηση όλων των δραστηριοτήτων της Τράπεζας Κύπρου και της «κακής» Λαϊκής στη Ρωσία και την Ουκρανία απαιτεί την ύπαρξη διοίκησης για να προχωρήσει. Τόσο το Υπουργείο Οικονομικών, όσο και η Κεντρική Τράπεζα, θεωρούν το ζήτημα του διορισμού διοίκησης πολύ σημαντικό. Σε αυτό το σημείο υπάρχει συναντίληψη, ενώ η κυβέρνηση κάνει γνωστό ότι έχει ξεκινήσει και η εξέταση ονομάτων.

«Είναι πεποίθησή μας ότι η Τράπεζα Κύπρου πρέπει να αποκτήσει ηγεσία, αν είναι δυνατόν και σήμερα. Πρέπει κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες η Τράπεζα Κύπρου να έχει ηγεσία για να μπορέσει να διεκπεραιώσει το μεγάλο έργο για αυτή τη συστημική μας τράπεζα. Αναμένουμε και από την Κεντρική Τράπεζα να έχουμε, το συντομότερο, πρόεδρο και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου», δήλωσε ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Χρήστος Στυλιανίδης.

Με βάση το Μνημόνιο, η Τράπεζα Κύπρου οφείλει να υποβάλει μέχρι τον Σεπτέμβριο ένα νέο σχέδιο αναδιάρθρωσης, το οποίο θα ενσωματώνει όλες τις ριζικές αλλαγές των τελευταίων εβδομάδων. Μετά την παράδοση του σχεδίου αναδιάρθρωσης αναμένεται να συγκληθεί η γενική συνέλευση των νέων μετόχων της Τράπεζας –το μετοχολόγιο θα προκύψει από το κούρεμα των καταθέσεων άνω των 100.000 ευρώ– η οποία και θα αναλάβει τις τύχες της νέας, επί της ουσίας, Τράπεζας Κύπρου.

«Η τράπεζα πρέπει να προχωρήσει, πρέπει να ληφθούν σημαντικές αποφάσεις», σημείωσε στην «Κ» ανώτερο στέλεχος της Κεντρικής Τράπεζας.

Κενό στην Κεντρική

Μέσα σε όλα τα ανοιχτά θέματα, πρέπει να αντιμετωπιστούν και τα κενά στη διοίκηση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, μετά και την παραίτηση δύο μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Πρόκειται για τους Χάρη Αχνιώτη και Ανδρέα Μάτση. Στην Κεντρική Τράπεζα δεν μπορεί να ληφθεί καμία απόφαση, αφού στο Δ.Σ. απέμειναν μόνο δύο μέλη και ο διοικητής. Η επίτευξη απαρτίας απαιτεί την παρουσία τουλάχιστον τεσσάρων μελών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι από το Δ.Σ. της Κεντρικής παραιτήθηκε παλαιότερα (Νοέμβριο του 2012) ο Μάριος Κλείτου. Επίσης, μετά και την ανάκληση των καθηκόντων του υποδιοικητή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τα μέλη του Δ.Σ. αριθμούσαν τέσσερα. Μετά και την παραίτηση των δύο μελών, στο Δ.Σ. παραμένουν δύο μέλη (Λούης Χριστοφίδης και Νίκος Κωνσταντίνου) και ο διοικητής.

Επανεξέταση των εξαιρέσεων

Το πρώτο πράγμα που βρήκε μπροστά του ο υπουργός Οικονομικών, Χάρης Γεωργιάδης, αναλαμβάνοντας τα καθήκοντά του, ήταν μια στοίβα από έγγραφα διαφόρων φορέων και οργανώσεων που ζητούσαν την εξαίρεση των λογαριασμών τους από το κούρεμα των καταθέσεων στην Τράπεζα Κύπρου.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών, την περασμένη εβδομάδα, έγινε μεγάλη συζήτηση για το τι και πώς πρέπει να εξαιρεθεί. Η κυβέρνηση εμφανίζεται να μην αποδέχεται την εξέταση νέων εξαιρέσεων, ενώ σύντομα θα υπάρξουν τελικές αποφάσεις.

Σύμφωνα με ενημερωτικό σημείωμα που κατέθεσε στην Επιτροπή Οικονομικών ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, Πανίκος Δημητριάδης, από το κούρεμα εξαιρούνται όλες οι ασφαλισμένες καταθέσεις μέχρι του ποσού των 100.000 ευρώ, καθώς και καταθέσεις, ανεξαρτήτως ποσού, της γενικής κυβέρνησης, περιλαμβανομένων καταθέσεων φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμοι, κοινοτικά συμβούλια κ.λπ.), των ασφαλιστικών εταιρειών, της JCC Payment Systems Ltd, φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, σχολείων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αλλά και υποχρεώσεις που προκύπτουν από πράξεις επαναγοράς.

Απώλεια 15 δισ. σε τράπεζες της Ε.Ε. λόγω Κύπρου

Σοβαρότατες απώλειες στα κέρδη τους, της τάξεως των 15 δισ. ευρώ, αναμένεται να επωμιστούν οι μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαιτίας των ανατροπών στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Τα σχετικά αναφέρει σε πρόσφατη έκθεσή της η Barclays, προβλέποντας πως το υψηλότερο τίμημα θα καταβάλει η RBS με ζημίες 1,6 δισ. λιρών (1,88 δισ. ευρώ) ή 22% των προβλεπόμενων μικτών κερδών του 2014.

Οι αναλυτές επισημαίνουν ότι η περίπτωση της Κύπρου, και συγκεκριμένα το σχέδιο της Τρόικας για το «κούρεμα» των καταθέσεων άνω των 100.000 ευρώ, θα πυροδοτήσει ανεξέλεγκτες αντιδράσεις σε πανευρωπαϊκή κλίμακα.

Κλονίζοντας την εμπιστοσύνη των πολιτών στο τραπεζικό σύστημα, το οποίο προστατεύει τις καταθέσεις έως 100.000 ευρώ στην Ε.Ε., υπάρχει κίνδυνος να μεταδοθεί ο «ιός της αμφιβολίας» για όλες ανεξαιρέτως τις τράπεζές της. Από μέρους του, ο Σάιμον Σάμιουελς, ο αναλυτής της Barclays ο οποίος συνέταξε την έκθεση για τις επιπτώσεις του κυπριακού «κουρέματος», υποστηρίζει ότι ο μόνος τρόπος για να αντισταθμίσει τους προαναφερθέντες κινδύνους μία τράπεζα είναι να αυξήσει το επιτόκιο καταθέσεων.

Το εν λόγω επιτόκιο θα πρέπει να αφορά τα ποσά άνω των 100.000 ευρώ.

Προς νέα αυστηρότερα stress tests στην Ευρώπη

Κορυφαίοι αξιωματούχοι στις Βρυξέλλες και τη Φρανκφούρτη προωθούν πρόταση για έναν νέο γύρο πολύ αυστηρότερων ασκήσεων αντοχής (stress tests) των ευρωπαϊκών τραπεζών, πριν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) αναλάβει την εποπτεία τους το 2014.

Οι πλουσιότερες χώρες της Ευρώπης –περιλαμβανομένων της Γερμανίας, της Ολλανδίας και της Φινλανδίας– δεν θέλουν να παραλάβουν τον λογαριασμό για τις αδύναμες τράπεζες των φτωχότερων εταίρων τους.

Οι προηγούμενες ασκήσεις αντοχής είχαν «νερωθεί», καθώς οι κυβερνήσεις των χωρών της Ε.Ε. δεν είχαν τη θέληση και τη χρηματοδοτική δυνατότητα να αντιμετωπίσουν τα αποτελέσματά τους. Ακόμη και τώρα, αξιωματούχοι εφιστούν την προσοχή, λέγοντας πως οι βασικοί «παίκτες» –περιλαμβανομένων της ΕΚΤ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής– δεν έχουν αποφασίσει για το πόσο διεισδυτικά και αναλυτικά πρέπει να είναι τα νέα stress tests.

ΚΥΠΕ

Οι επόμενες κινήσεις στον τραπεζικό τομέα

1. Νέα χαλάρωση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων
2. Ορισμός διοίκησης στην Τράπεζα Κύπρου, η οποία θα παραμείνει μέχρι το Σεπτέμβριο
3. Οριστικοποίηση κουρέματος στην Τράπεζα Κύπρου
4. Επανεξάταση εξαιρέσεων από το κούρεμα. Δεν θα γίνουν δεκτές νέες εξαιρέσεις
5. Εξέταση προτάσεων ξένων επενδυτών για την εξαγορά των δραστηριοτήτων της Τράπεζας Κύπρου και της «κακής» Λαϊκής στη Ρωσία και την Ουκρανία
6. Εξομάλυνση των σχέσεων εκτελεστικής – νομοθετικής εξουσίας με την Κεντρική Τράπεζα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

OIK_07-oikonomia_OIK_07-oikonomia 4/12/13 4:53 PM Page 7

Η Ευρώπη επαναλαμβάνει τα λάθη που έγιναν στον Μεσοπόλεμο

Οι αναπόφευκτοι παραλληλισμοί μεταξύ της δεινής κατάστασης της ευρωπαϊκής οικονομίας και της δεκαετίας του '20 και του '30 υποδηλώνουν την αναγκαιότητα παραγραφής χρεών στην Ευρωζώνη, την απόρριψη της μονολιθικής λιτότητας και την εφαρμογή μακροοικονομικής αναπτυξιακής πολιτικής. Τα σχετικά αναφέρουν οι δρ. Μπομπ Σουάραπ και Ντάριο Πέρκινς στη μελέτη με τίτλο «Till Debt Do Us Part» (Μέχρι να μας χωρίσει το χρέος), που εκπόνησαν για την εταιρεία οικονομικών αναλύσεων Lombard Street Research.
Επισημαίνουν πως οι υπεκφυγές της ευρωπαϊκής ηγεσίας και η αδυναμία να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την κρίση χρέους ενέχουν τον κίνδυνο να ξαναζήσει η Γηραιά Ηπειρος τη ρήξη, τη διάσπαση και τα φαινόμενα εξτρεμισμού της δεκαετίας του '20 και του '30, τα οποία υπό το βάρος του Μεγάλου Κραχ οδήγησαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Επιπλέον, συστήνουν στη Γερμανία να αποδεσμευθεί από τις ιστορικές εμμονές της με τον πληθωρισμό στις παρούσες συνθήκες, ειδάλλως διακινδυνεύει την καταστροφή το ευρώ.
Αν και η Ιστορία δεν επαναλαμβάνεται, οι Σουάραπ και Πέρκινς διαπιστώνουν κοινά σημεία μεταξύ της επιβεβλημένης λιτότητας στην Ευρωζώνη και του φιάσκου των πολεμικών επανορθώσεων της Γερμανίας μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Βέβαια, οι ρόλοι έχουν αντιστραφεί. Η Γερμανία τότε ήταν στη θέση των μεσογειακών χωρών σήμερα. Δανείστηκε για να χρηματοδοτήσει τον πόλεμο και μετά τη λήξη του υποχρεώθηκε από τους Συμμάχους να εξοφλήσει μαζικές επανορθώσεις της τάξεως του 100%-260% του ΑΕΠ της (αναλόγως των χρεών, που υπολογίζονται). Η άρνηση των Συμμάχων να αμβλύνουν τους επαχθείς όρους οδήγησε στον υπερπληθωρισμό (1922-1923), στη «φούσκα» του ιδιωτικού χρέους (1925-1928), τη μαζική ανεργία (μετά το 1929) και την άνοδο του ναζισμού στη Γερμανία. Σε μία δραματική του έκκληση τότε, ο Τζ. Μ. Κέινς είχε προειδοποιήσει για το ενδεχόμενο ενός εκδικητικού πολέμου, αλλά μάταια.
Στόχος της έρευνας, όπως επισημαίνουν οι Σουάραπ και Πέρκινς, δεν είναι να προβλέψουν πως θα επαναληφθεί ό,τι συνέβη το 1930 ή ότι θα υπάρξει πολεμική σύρραξη, δεδομένου ότι σήμερα λειτουργούν διαφορετικοί θεσμοί.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ

Οι κρυφές αδυναμίες των ισχυρών οικονομιών

Η Γερμανία έχει προβλήματα με τις τράπεζες, χαμηλή παραγωγικότητα στις υπηρεσίες και γηράσκοντα πληθυσμό

Του **ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ**

Τα προβλήματα των οικονομιών του ευρωπαϊκού Νότου έχουν πλέον γίνει γνωστά στα πέρατα της οικουμένης. Ωστόσο, και οι οικονομίες του ευρωπαϊκού Βορρά που απολαμβάνουν την υψηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση ΑΑΑ, όπως η Γερμανία, η Ολλανδία, η Δανία, έχουν σοβαρά προβλήματα και αδυναμίες, οι οποίες προς το παρόν παραβλέπονται επειδή οι επενδυτές έχουν επικεντρώσει την προσοχή τους στην Ελλάδα, την Κύπρο, την Ιταλία και την Ισπανία. Καθώς η ύφεση που προκαλεί η συντονισμένη πολιτική λιτότητας που εφαρμόζει, κατ' απαίτηση του Βερολίνου, σχεδόν το σύνολο της Ευρωζώνης αρχίζει να πλήττει και τις βόρειες χώρες, τα προβλήματά τους θ' αποκαλυφθούν και θα ενταθούν. Μια τέτοια εξέλιξη το πιθανότερο είναι ότι θα οξύνει περαιτέρω τις ήδη τραυματισμένες σχέσεις ευρωπαϊκού Βορρά και Νότου, διότι θα μειώσει και άλλο την περιορισμένη θέληση του «πυρήνα» να διευκολύνει την «περιφέρεια» να ξεπεράσει την κρίση χρέους.

Μόλις δέκα χρόνια πριν, ο «μεγάλος ασθενής» της Ευρωζώνης δεν ήταν άλλος από τη Γερμανία. Ακόμη και σήμερα, η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης εξακολουθεί να έχει σημαντικά προβλήματα στον τραπεζικό τομέα, στον τομέα των υπηρεσιών αλλά και το πλέον έντονο πρόβλημα γήρανσης του πληθυσμού στην Ευρωπαϊκή Ενωση. Από το 2008, όταν η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση χτύπησε και την Ευρώπη, η γερμανική κυβέρνηση έχει εγκρίνει βοήθεια ύψους 646 δισ. ευρώ προς τις γερμανικές τράπεζες. Χωρίς να «κουρέψει» τους καταθέτες. Ακόμη και στην περίπτωση της Commerzbank, της δεύτερης μεγαλύτερης γερμανικής τράπεζας η οποία διασώθηκε το 2008-2009 με 18,2 δισ. ευρώ, η γερμανική κυβέρνηση δεν έπληξε ούτε τους μετόχους ούτε τους ομολογιούχους. Και η Deutsche Bank αντιμετωπίζει κατηγορίες για συμμετοχή στη χειραγώγηση του Libor, ενώ την προηγούμενη Πέμπτη η κεντρική τράπεζα της Γερμανίας (Bundesbank) άρχισε να ερευνά κατηγορίες, σύμφωνα με τις οποίες η μεγαλύτερη γερμανική τράπεζα απέφυγε να αναφέρει την περίοδο 2007-2009 ζημιές ύψους μεταξύ 4 και 12 δισ. ευρώ από πιστωτικά παράγωγα.

Γενικότερα ο τραπεζικός τομέας της Γερμανίας δέχτηκε πολύ ισχυρό πλήγμα από τα αμερικανικά τοξικά ομόλογα στα οποία είχε επενδύσει, ενώ εξακολουθεί να διαθέτει ορισμένα μοναδικά χαρακτηριστικά. Στη Γερμανία υπάρχουν 432 αποταμιευτικές τράπεζες και 1.200 συνεταιριστικές, οι οποίες ανήκουν σε μεγάλο βαθμό στους τοπικούς δήμους. Οι αποταμιευτικές και συνεταιριστικές τράπεζες συνδέονται σε δίκτυα στα οποία δεσπόζουν οι επτά Landesbanken, δηλαδή κρατικές τράπεζες που ανήκουν στα ομόσπονδα γερμανικά κρατίδια και σε δήμους και ουσιαστικά παίζουν το ρόλο «κεντρικών» τραπεζών σε επίπεδο κρατιδίου. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των παραπάνω τραπεζών είναι ότι δραστηριοποιούνται μόνο στην περιφέρειά τους και επαίρονται ότι διατηρούν ισχυρούς δεσμούς με τις τοπικές κοινωνίες και τις περίφημες μικρομεσαίες γερμανικές επιχειρήσεις που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της γερμανικής οικονομίας. Για τους περισσότερους Γερμανούς, οι μικρές τοπικές τράπεζες συχνά είναι η πηγή φθηνών στεγαστικών δανείων ή επιχειρηματικών δανείων που πιθανότατα καμία άλλη εμπορική τράπεζα δεν θα έδινε. Ακόμη πιο σημαντικές είναι οι σχέσεις μεταξύ Γερμανών πολιτικών, των τοπικών τραπεζιτών και ψηφοφόρων. «Οι Landesbanken -πιθανότατα η μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική, τοξική, χωματερή στον κόσμο- ελέγχονται από τις κυβερνήσεις των γερμανικών κρατιδίων», έγραφε τον Μάιο του 2010 ο αρθρογράφος των Financial Times, Βόλφγκανγκ Μούντσαου. Ελάχιστες πληροφορίες έχουν δημοσιοποιηθεί σχετικά με τα προβλήματα συνολικά των Landesbanken, ωστόσο το 2009 η γερμανική τραπεζική εποπτική αρχή εκτιμούσε ότι στη χειρότερη περίπτωση οι ζημιές τους θα μπορούσαν να φτάσουν στο αστρονομικό ύψος των 800 δισ. ευρώ, δηλαδή σχεδόν στο 1/3 του γερμανικού ΑΕΠ. Σύμφωνα με τον αμερικανικό οίκο πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's, οικογένεια αποταμιευτικών, συνεταιριστικών και τραπεζών των κρατιδίων διαθέτει συνολικά περιουσιακά στοιχεία 1 τρισ. ευρώ, δηλαδή περισσότερα από τα περιουσιακά στοιχεία της μεγαλύτερης τράπεζας της Ευρωζώνης, της Deutsche Bank.

Οι Landesbanken, που ελέγχονται από τις κυβερνήσεις των γερμανικών κρατιδίων, πιθανότατα είναι η μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική, τοξική, χωματερή στον κόσμο

Οι περίπου δύο χιλιάδες μικρές γερμανικές τράπεζες συγκεντρώνουν το 38% των τραπεζικών δανείων και το 37% των γερμανικών καταθέσεων. Ενδεικτικό της πολιτικής σημασίας, αλλά και των «σκελετών» που πιθανώς κρύβουν στα θησαυροφυλάκιά τους, είναι το γεγονός ότι στη σύνοδο κορυφής του περασμένου Οκτωβρίου, η Γερμανίδα καγκελάριος Αγκελα Μέρκελ εξασφάλισε ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, υπό τον νέο της ρόλο ως κεντρική εποπτική αρχή, δεν θα εποπτεύει άμεσα τις μικρές γερμανικές τράπεζες παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του ΔΝΤ για τη γερμανική οικονομία (Ιούνιος 2012) «ο τραπεζικός τομέας παραμένει ευάλωτος σε εξωτερικά σοκ, εξαιτίας του υψηλού ποσοστού μόχλευσης, της εξάρτησής του από τη χονδρική χρηματοδότηση, τα χαμηλής ποιότητας κεφάλαια και τη χαμηλή κερδοφορία». Η Moody's από το 2008 διατηρεί αρνητικές τις προοπτικές των γερμανικών τραπεζών, ενώ στην πιο πρόσφατη έκθεσή της (Οκτώβριος 2012) προειδοποιεί ότι οι γερμανικές τράπεζες παραμένουν από τις λιγότερο κερδοφόρες της Ευρώπης και ταυτόχρονα από τις πλέον ανεπαρκώς κεφαλαιοποιημένες, γεγονός που σημαίνει ότι μπορούν ν' απορροφήσουν μόνο περιορισμένες ζημίες.

Σύμφωνα με τον Ντάνιελ Γκρος, διευθυντή του think tank CEPS στις Βρυξέλλες, ο τομέας των υπηρεσιών αποτελεί ένα ακόμη «αγκάθι» για τη γερμανική οικονομία δεδομένου ότι είναι υπερβολικά προστατευμένος και ευθύνεται για τη σχετικά χαμηλή παραγωγικότητα της Γερμανίας την τελευταία δεκαετία. Ενα τρίτο πρόβλημα της Γερμανίας είναι το γεγονός ότι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, ήδη έχει τον πιο γηρασμένο πληθυσμό της Ε.Ε.27 με μέσο όρο ηλικίας τα 44,6 χρόνια (μέσος όρος Ε.Ε.27 41,2) και επιπλέον ο πληθυσμός της γερνάει με τον ταχύτερο ρυθμό σε ολόκληρη την Ευρώπη. Από το 2011 μέχρι μέχρι το 2060 προβλέπεται ότι ο πληθυσμός της Γερμανίας θα έχει συρρικνωθεί κατά 15,5 εκατ. στα 66,2 εκατ. κατοίκους, ενώ οι συνταξιούχοι που σήμερα αποτελούν το 31,2% του ενεργού πληθυσμού, το 2060 θα αποτελούν το 58,89%, δηλαδή σε τρεις εργαζόμενους θα αντιστοιχούν σχεδόν δύο συνταξιούχοι. Οι επιπτώσεις της γήρανσης του πληθυσμού γενικότερα στην οικονομία και ειδικότερα στα συνταξιοδοτικά συστήματα και στο σύστημα πρόνοιας θα είναι ιδιαίτερα αρνητικές.

Οικονομικά μεγέθη των χωρών με «ΑΑΑ»

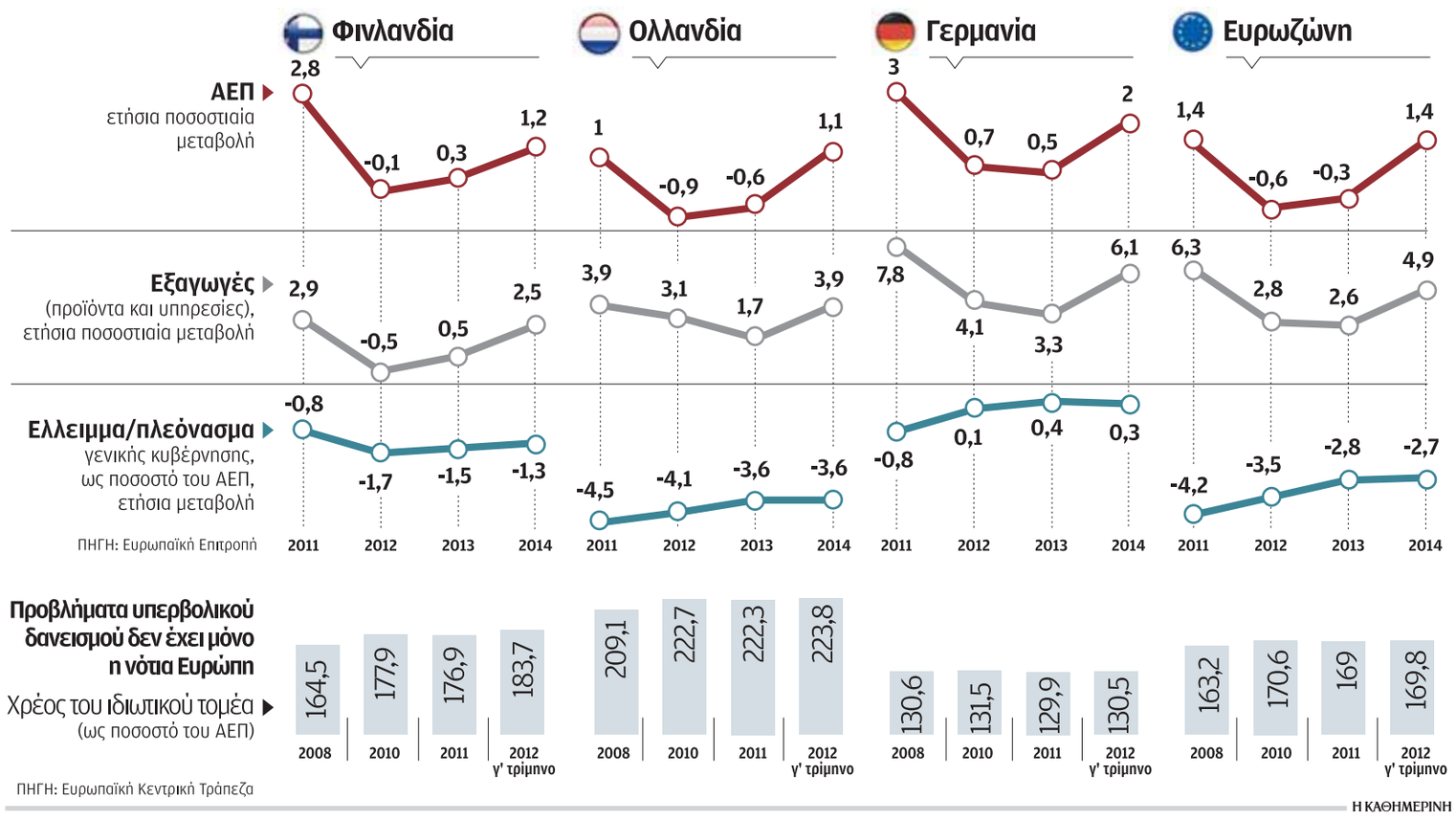

Βαθαίνει το χάσμα μεταξύ Βορείων και Νοτίων στην Ευρωζώνη

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Δικαιώνοντας τη δυσφορία των λαών του ευρωπαϊκού Νότου, αλλά και όσους εκ των οικονομικών αναλυτών διαφωνούσαν με την πολιτική λιτότητας, όλο και περισσότεροι δείκτες και στατιστικές για την Ευρωζώνη σκιαγραφούν ανάγλυφα την εικόνα μιας νομισματικής ζώνης που μόνον κατ' όνομα παραμένει πλέον ενιαία. Είναι ορατό διά γυμνού οφθαλμού πως η κρίση χρέους και οι πολιτικές, που υπό την καθοδήγηση της Γερμανίας εφαρμόστηκαν για την αντιμετώπισή της, διευρύνουν και εμβαθύνουν το οικονομικό, δημοσιονομικό και κοινωνικό χάσμα ανάμεσα στις πλούσιες χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά και τις φτωχότερες του Νότου. Διαψεύδουν, έτσι, οποιαδήποτε ελπίδα για γενικευμένη ευημερία και οικονομική ενοποίηση της Ευρώπης υπό την ομπρέλα του ενιαίου νομίσματος.

Στον κατάλογο των αποκαρδιωτικών για τον ευρωπαϊκό Νότο ειδήσεων προστέθηκε η δημοσιοποίηση των τελευταίων στοιχείων της Eurostat για την ανεργία, τον δείκτη με το μεγαλύτερο ειδικό βάρος για την κοινωνία, που φέρει τις χώρες του Νότου να πληρώνουν βαρύ το τίμημα της κρίσης αριθμώντας εκατομμύρια νέους ανέργους. Με την Ελλάδα πρωταθλήτρια, με το ιλιγγιώδες ποσοστό του 26,4% ανέργους επί του συνόλου του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, την Ισπανία με διαφορά στήθους στο 26,3% και τις μνημονιακές Πορτογαλία και Ιρλανδία να ακολουθούν με 17,5% και 14,2%, η απόκλιση από τις χώρες του Βορρά είναι θεαματική.

Τα αντίστοιχα ποσοστά είναι μόλις 4,8% στην Αυστρία, 5,4% στη Γερμανία και Ολλανδίας και Φινλανδίας στο 6,2% και 8,1%, αντίστοιχα. Σε ό,τι αφορά τη Γαλλία, δεύτερη οικονομία της Ευρωζώνης με το ένα σκέλος στον Νότο και το άλλο στον Βορρά, παρουσιάζει το ουδόλως ευκαταφρόνητο και επίμονα υψηλό ποσοστό του 10,8% ανέργων, που έχει υπονομεύσει τη δημοτικότητα του Γάλλου προέδρου, Φρανσουά Ολάντ. Εξίσου αγεφύρωτες οι αποστάσεις στους ρυθμούς ανάπτυξης, με τον Νότο να έχει παγιδευθεί κατά τα φαινόμενα σε ένα υφεσιακό σπειροειδές όταν ο Βορράς δείχνει τουλάχιστον να οδεύει καλώς. Ειδικότερα, η Γαλλία, από το σύνολο του περασμένου έτους μόνον ένα τρίμηνο κατέγραψε οριακή ανάπτυξη,

Αποκαρδιωτικά για τον ευρωπαϊκό Νότο ήταν τα στοιχεία της Eurostat για την ανεργία

και συγκεκριμένα το τρίτο τρίμηνο όταν το γαλλικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,2%. Τους τελευταίους τρεις μήνες του 2012, αντιθέτως, συρρικνώθηκε κατά 0,3%, ενώ το πρώτο και το δεύτερο τρίμηνο του περασμένου έτους παρέμεινε στάσιμη.

Η γαλλική στατιστική υπηρεσία INSEE προέβλεψε, μάλιστα, πως η οικονομία των δύο τρισ. ευρώ θα παραμείνει στάσιμη και το 2013, ενώ παρατήρησε ότι η αγοραστική δύναμη των Γάλλων μειώθηκε για πρώτη φορά από το 1984, κατά 0,4%. Μέσα στην εβδομάδα, άλλωστε, κατεγράφη στη Γαλλία περαιτέρω πτώση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η μεγαλύτερη από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Σε ό,τι αφορά την τρίτη οικονομία της Ευρωζώνης, τη χειμαζόμενη από πολιτική κρίση αλλά διαθέτουσα βαριά βιομηχανία Ιταλία, η εικόνα είναι εξίσου αποκαρδιωτική. Μετά την ύφεση του 2,2% που γνώρισε το περασμένο έτος η γειτονική μας χώρα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά πως η οικονομία της θα συρρικνωθεί κατά ακόμη 1% στη διάρκεια του 2013, με την ελπίδα για ανάκαμψη της τάξης του 0,8% για το 2014.

Την ίδια στιγμή, οι προοπτικές της γερμανικής οικονομίας οδεύουν διαρκώς βελτιούμενες καθώς η μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία σημείωσε ανάπτυξη 0,7% το περασμένο έτος όταν η οικονομία της Ευρωζώνης συρρικνωνόταν στο σύνολό της κατά 0,6%. Ενδεικτική της διαρκούς ενίσχυσής της η είδηση πως τον Φεβρουάριο οι παραγγελίες των γερμανικών εργοστασίων ήταν υπερδιπλάσιες των προβλέψεων, ανατρέποντας πλήρως την υποχώρηση που είχαν σημειώσει τον Ιανουάριο. Ανατρέπεται, έτσι, και η παροδική κάμψη που γνώρισε η Γερμανία προσφάτως εξαιτίας της εξάρτησής της από τις εξαγωγές, που προσωρινά επιβραδύνθηκαν. Σε ό,τι αφορά τον αντίκτυπο που έχει η ύφεση του Νότου στον ευρωπαϊκό Βορρά, είναι γεγονός πως η γερμανική οικονομία φάνηκε να έχει πληγεί οριακά λόγω της μειωμένης ζήτησης για τις εξαγωγές της από τους εταίρους στην Ευρωζώνη. Το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, η οικονομία της συρρικνώθηκε κατά 0,5% για να επανέλθει σύντομα σε πορεία ανάκαμψης, πάντα χάρη στις ισχυρές εξαγωγές της. Η μεγαλύτερη βιομηχανική δύναμη της Ευρώπης έχει, άλλωστε, εναλλακτικές αγορές τις ραγδαία αναπτυσσόμενες ασιατικές δυνάμεις της Κίνας και της Ινδίας και τις νεοπαγείς μεσαίες τάξεις τους. Η Κομισιόν προεξοφλεί, άλλωστε, ότι η Γερμανία θα σημειώσει περαιτέρω ανάπτυξη.

Εκτινάσσεται το χρέος στην ευρωπαϊκή περιφέρεια

Το επίπεδο στο οποίο όχι μόνο διευρύνονται τα χάσματα, αλλά οι εφαρμοζόμενες πολιτικές μοιάζουν να αυτοαναιρούνται, είναι το δημοσιονομικό, στο οποίο στοχεύουν οι πολιτικές λιτότητας. Υπό το βάρος της επιδεινούμενης ύφεσης, ο Νότος δεν μπορεί να απαγκιστρωθεί από τα υψηλά επίπεδα χρέους, που έχουν πάρει την ανιούσα, ενώ οι δημοσιονομικά ενάρετες χώρες του Βορρά βελτιώνουν τα μεγέθη τους. Με την Ελλάδα να προπορεύεται, σύμφωνα πάντα με τις εκτιμήσεις της Κομισιόν, με χρέος που οδεύει από το 161,6% του ΑΕΠ του 2012, στο 175,6% το 2013, ακολουθεί η Ιταλία από το 127,1% του 2012 στο 128, 1%, όπως προβλέπεται, για το 2013. Παρεμφερής είναι η δημοσιονομική εικόνα της Πορτογαλίας, που από το 120,6% στο οποίο έφθασε το χρέος της το 2012 αναμένεται να αυξηθεί το 123,9% το τρέχον έτος και περαιτέρω στο 124,7% το 2014. Ανοδική διαγράφεται, άλλωστε, η πορεία του χρέους της Ισπανίας, που από το 88,4% το 2012 αναμένεται να φθάσει στο 95,8% το 2013, για να εκτιναχθεί στο 101% το 2014. Στον αντίποδα οι χώρες του Βορρά, με προεξάρχουσα τη Γερμανία, το χρέος της οποίας οδεύει συρρικνούμενο από το 81,6% το 2012 στο 80,7% το 2013 και με την πρόβλεψη για 78,3% το 2014. Η απόκλιση εντείνεται και βαθαίνει όταν ληφθούν υπόψη τα επίπεδα χρέους των άλλων χωρών του Βορρά, με το ποσοστό της Φινλανδίας να εκτιμάται μόλις στο 56,4% για το τρέχον έτος, της Αυστρίας στο 75,2% και της Ολλανδίας στο 73,8%.

Οι οικονομίες της Ευρωζώνης το 2013

Αύξηση του ΑΕΠ μέσα στο 2013 αναμένουν οι χώρες του Βορρά με εξαίρεση την Ολλανδία, όταν οι χώρες του Νότου βρίσκονται σε ύφεση με εξαίρεση τη Γαλλία, που παραμένει σε στασιμότητα.

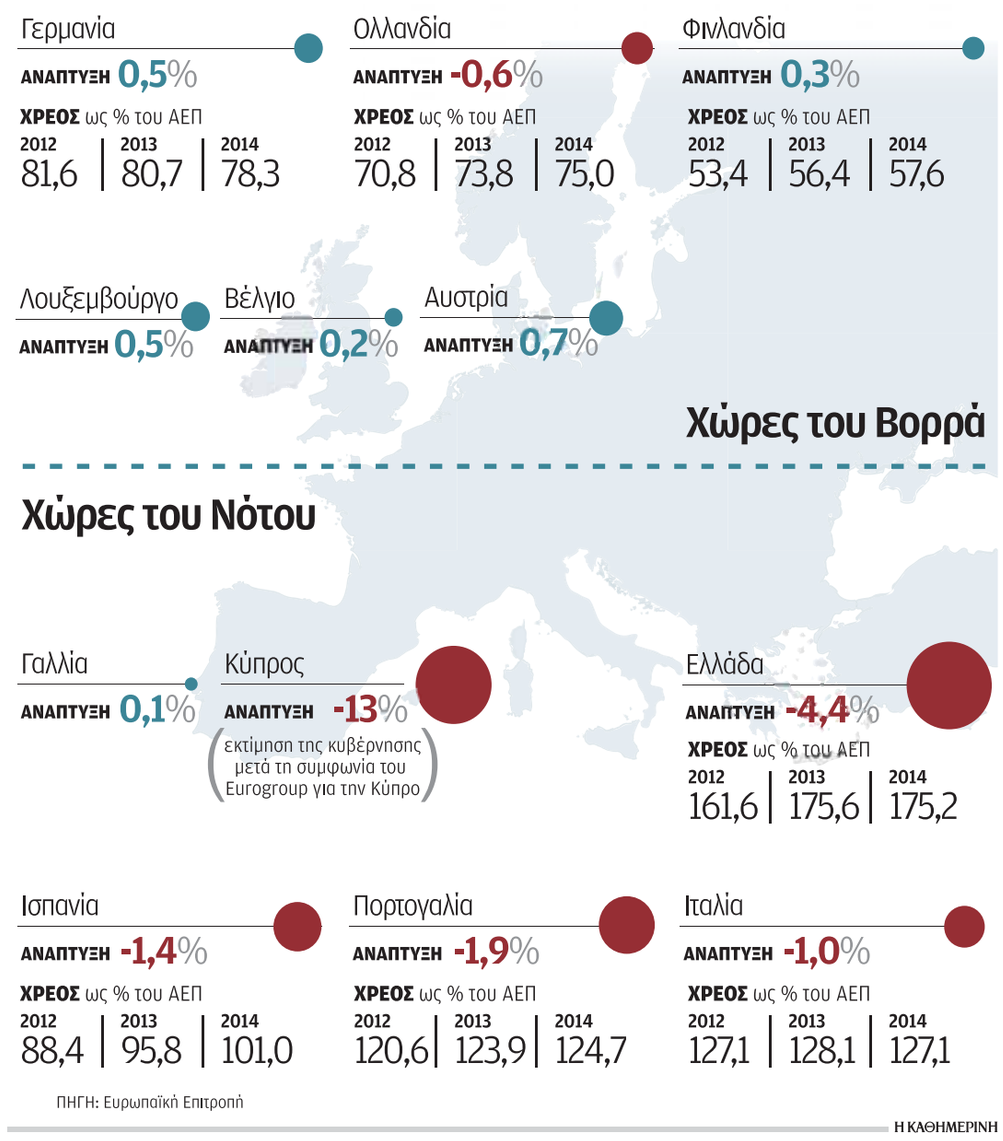

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

ΣΥΝΤΟΜΑ

Με πτώση στις νέες άδειες οικοδομής ξεκίνησε το 2013

Μείωση κατά 12,4% σημείωσε τον Ιανουάριο του 2013 ο αριθμός των αδειών οικοδομής, σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2012, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποίησε την Τετάρτη η Στατιστική Υπηρεσία. Ο αριθμός των αδειών οικοδομής που εκδόθηκαν από τις δημοτικές αρχές και τις επαρχιακές διοικήσεις κατά τον Ιανουάριο του 2013 ανήλθε στις 486, σε σύγκριση με 555 τον Ιανουάριο 2012. Η συνολική αξία των αδειών αυτών έφθασε τα 108,6 εκατομμύρια ευρώ και το συνολικό εμβαδόν τις 110,0 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα, σε σύγκριση με 125,4 εκατομμύρια ευρώ και 127,1 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα τον αντίστοιχο μήνα του 2012. Με τις άδειες αυτές προβλέπεται να ανεγερθούν 432 οικιστικές μονάδες έναντι 468 τον Ιανουάριο 2012. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία, οι άδειες οικοδομής συνιστούν σημαντική ένδειξη για τη μελλοντική δραστηριότητα στον κατασκευαστικό τομέα.

Επαφές Χάσικου με τους επιχειρηματίες ανάπτυξης γης

Σειρά θεμάτων που απασχολούν τον τομέα ανάπτυξης γης συζήτησε με τον υπουργό Εσωτερικών, Σωκράτη Χάσικο, αντιπροσωπεία του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Οικοδομών, υπό τον πρόεδρο του Συνδέσμου, Παντελή Λεπτό. Ανακοίνωση του Συνδέσμου αναφέρει ότι «κατά τη συνάντηση εκφράστηκε η κοινή πεποίθηση ότι ο τομέας, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην παρούσα φάση η κυπριακή οικονομία, έχει προοπτικές ανάπτυξης και μπορεί να συνεχίσει να συμβάλλει καθοριστικά τόσο στα οικονομικά του κράτους και στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας του τόπου, όσο και στην αγορά εργασίας». Ανάμεσα στα θέματα που συζητήθηκαν ήταν «η φορολόγηση της ακίνητης ιδιοκτησίας, η βελτίωση και επιτάχυνση της διαδικασίας χορήγησης άδειας μετανάστευσης (μόνιμης διαμονής) σε υπηκόους τρίτων χωρών, οι διαδικασίες αδειοδότησης έργων και τιτλοποίησης ακινήτων και η παροχή κινήτρων για επίσπευση των αναπτύξεων». Κατά τη συνάντηση «συζητήθηκε επίσης διεξοδικά το θέμα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και τονίστηκε η ανάγκη επιμήκυνσης της περιόδου έναρξης της διαδικασίας εκποίησης, καθώς και η ανάγκη επιμήκυνσης της περιόδου αποπληρωμής και δραστικής μείωσης των επιτοκίων». Ο υπουργός Εσωτερικών, σύμφωνα πάντα με την ανακοίνωση του Συνδέσμου, άκουσε με μεγάλο ενδιαφέρον τις εισηγήσεις του Συνδέσμου και ανέλαβε να εξετάσει συγκεκριμένα μέτρα και νομοθεσίες, καθώς και εισηγήσεις προς το Υπουργικό Συμβούλιο με στόχο την αποτελεσματική προώθησή τους.

Αντιπαράθεση για τη μείωση στα ενοίκια

ΚΣΙΑ: Το πάνω χέρι σε οποιαδήποτε διαπραγμάτευση δεν το έχουν οι ιδιοκτήτες, αλλά οι ενοικιαστές

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Εντάσεις προκαλεί η απόφαση της κυβέρνησης να επιβάλει, την επόμενη διετία, από 22/4/2013 μέχρι 21/4/2015, μηδενικό ποσοστό αύξησης ενοικίων σε ελεγχόμενες και δυσπραγούσες περιοχές. Οι ελεγχόμενες περιοχές είναι αυτές που εμπίπτουν στον Νόμο περί Ενοικιοστασίου και αποτελούν το 75% των ακινήτων που ενοικιάζονται στην Κύπρο. Δυσπραγούσες περιοχές είναι εκείνες που λόγω της κατάστασης στην οποία βρίσκονται, τα ενοίκια είναι πολύ χαμηλά.

Η απόφαση για το πάγωμα αποτελεί προϊόν επαφών του υπουργού Δικαιοσύνης, Ιωνά Νικολάου με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Ιδιοκτητών Ακινήτων και την ΠΟΒΕΚ (Γενική Συνομοσπονδία Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών, Επαγγελματιών και Καταστηματαρχών). Η απόφαση αυτή, ερμηνεύτηκε ως σήμα της κυβέρνησης προς την αγορά για αποκλιμάκωση των ενοικίων, μια παρέμβαση που βρίσκει αντίθετους πολλούς παράγοντες της αγοράς ακινήτων. Αντίθετα υπέρ της παρέμβασης είναι οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων.

Το υπουργικό διάταγμα για πάγωμα των ενοικίων αφορά πέραν του 75% των ακινήτων σε καθεστώς ενοικιοστασίου

Η απόφαση αυτή, ερμηνεύτηκε ως σήμα της κυβέρνησης προς την αγορά για αποκλιμάκωση των ενοικίων, μια παρέμβαση που βρίσκει αντίθετους πολλούς παράγοντες της αγοράς ακινήτων.

Ο υπουργός Δικαιοσύνης, Ιωνάς Νικολάου, επιχειρηματολογώντας υπέρ της παρέμβασης του κράτους εξήγησε ότι «κρίθηκε αναγκαία λόγω της οικονομικής κατάστασης στην οποία έχουν περιέλθει πολλοί συμπολίτες μας και ειδικότερα μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ενοικιαστές ακινήτων, καταστημάτων ή γραφείων, στους οποίους χρειάζεται όλοι να επιδείξουμε συνεργασία και να καταβάλουμε προσπάθεια για να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν».

«Γι' αυτό γίνεται έκκληση στους ιδιοκτήτες ακινήτων, τα οποία ενοικιάζονται σε συνανθρώπους μας ή επιχειρήσεις, όπως, πέρα από τη μηδενική αύξηση, αν είναι δυνατό να υπάρξει μια κοινή συνεννόηση στα πλαίσια της αλληλεγγύης ακόμη και για μείωση του ενοικίου», σημείωσε ο υπουργός Δικαιοσύνης. Σε ό,τι αφορά τα ενοίκια που καταβάλει το κράτος, ο κ. Νικολάου έκανε γνωστό είπε ότι υπήρξαν αρκετές περιπτώσεις όπου μετά από συνεννόηση με τους ιδιοκτήτες, υπήρξε σημαντική μείωση των ενοικίων.

«Την ίδια υπευθυνότητα», συνέχισε, «ζητούμε να επιδείξουν και οι ιδιοκτήτες και οι ενοικιαστές ώστε να υπάρξει μια συμφωνία μεταξύ τους για μείωση του ενοικίου για να μπορεί ο καθένας να ανταποκριθεί και το ενοίκιο να μη σκοτώνει μια επιχείρηση ή δραστηριότητα».

Οι ιδιοκτήτες ακινήτων δεν έχουν αντίρρηση στο πάγωμα, αλλά ξεκαθαρίζουν ότι τάσσονται αντίθετοι στη μείωση ενοικίων με νομοθετική ρύθμιση.

Εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων (ΚΣΙΑ) μετά από συνάντηση που είχαν με τον υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, δήλωσαν ότι στηρίζουν την πρόταση του υπουργού καθώς και το υπουργικό διάταγμα για μηδενική αύξηση των ενοικίων για δύο χρόνια.

Ο ΚΣΙΑ δηλώνει ότι οι ιδιοκτήτες αντιλαμβάνονται τις τραγικές στιγμές που περνά η οικονομία του τόπου και προτρέπει τα μέλη του να επιδείξουν σύνεση και αλληλεγγύη προς τους ενοικιαστές τους και να προβούν –εάν χρειάζεται– σε μείωση των ενοικίων τους, έτσι ώστε να μη χαθεί ούτε ένας συνεπής ενοικιαστής.

Ακόμα, ο ΚΣΙΑ τονίζει το γεγονός ότι σήμερα που υπάρχει υπερπληθώρα ξενοίκιαστων υποστατικών το πάνω χέρι σε οποιαδήποτε διαπραγμάτευση δεν το έχουν οι ιδιοκτήτες, αλλά οι ενοικιαστές. Ακριβώς για τον λόγο αυτό χρειάζεται και οι ενοικιαστές να είναι λογικοί στις απαιτήσεις τους.

«Στις τραγικές στιγμές που διέρχεται ο τόπος μας, καλούμαστε όλοι να ενεργούμε με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και επαγγελματισμό. Δυστυχώς, φαίνεται ότι η ΠΟΒΕΚ προσπαθεί να εκμεταλλευτεί την κατάσταση επαναφέροντας το θέμα της ρύθμισης των ενοικίων», αναφέρει σε ανακοίνωσή της η FIABCI (Διεθνής Ομοσπονδία Επαγγελματιών Ακίνητης Ιδιοκτησίας) Κύπρου.

Η θέση της FIABCI Κύπρου είναι ότι τα ενοίκια ρυθμίζονται από την προσφορά και τη ζήτηση και ότι οποιαδήποτε επέμβαση στην ομαλή αυτή λειτουργία της αγοράς, εκτός του ότι είναι αντισυνταγματική, θα δημιουργήσει σοβαρές στρεβλώσεις.

«Είναι γνωστό ότι λόγω των ρυθμίσεων του ενοικιοστασίου πολλοί ιδιοκτήτες προτιμούν να κρατούν τα ακίνητα τους ξενοίκιαστα μέχρι να βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση. Είναι, επίσης, γνωστό ότι πάρα πολλοί ιδιοκτήτες εδώ και αρκετούς μήνες έχουν ήδη προβεί σε σημαντικές μειώσεις ενοικίων με σκοπό να μη χαθεί ούτε ένας συνεπής ενοικιαστής.

Η FIABCI Κύπρου δηλώνει την κάθετη αντίθεσή της με οποιαδήποτε διά Νόμου ή Κανονισμού επιβολή ποσοστού μείωσης στα ενοίκια.

Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων νέκρωσαν τα εργοτάξια

Οι περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων έχουν νεκρώσει τα εργοτάξια δοκιμάζοντας την ήδη προβληματική κυπριακή αγορά ακινήτων. Πολλές εταιρείες έχουν διακόψει τις εργασίες τους, καθώς οι πάντες ζητούν μετρητά, ενώ έχει σταματήσει η ροή πρώτων υλών από το εξωτερικό. Οι ξένοι προμηθευτές δεν δέχονται εγγυητικές επιστολές κυπριακών τραπεζών και προχωρούν σε εμπορικές πράξεις μόνο με την καταβολή μετρητών. Μπροστά σε αυτά τα δεδομένα πολλά εργοτάξια έχουν κλείσει, σύμφωνα με τη διοίκηση του Επιστημονικού και Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου.

Προτάσεις

Η διοίκηση του ΕΤΕΚ σειρά προτάσεων για την τόνωση της ανάπτυξης και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας. Πέραν των προτάσεων, το Επιμελητήριο αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για να συνεισφέρει έμπρακτα στον αγώνα για επιστροφή της Κύπρου σε πορεία ανάπτυξης. Οι πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν τη διευθέτηση συνάντησης με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και αρμόδιους υπουργούς, καθώς και προσπάθεια για συντονισμό συνδέσμων και οργανώσεων που σχετίζονται με τον κατασκευαστικό τομέα στην Κύπρο ώστε να υπάρξει από κοινού προώθηση θέσεων και εισηγήσεων. Ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ, Στέλιος Αχνιώτης, ανέλυσε τις πρωτοβουλίες και τις προτάσεις του Τεχνικού Επιμελητηρίου για τη ταχύτερη δυνατή ανάκαμψη της οικονομίας και περιορισμό της αυξητικής τάσης της ανεργίας.

Όπως σημείωσε «είναι πλέον δεδομένο ότι ο τρόπος που αντιμετωπίζαμε τα πράγματα μέχρι σήμερα θα πρέπει να αλλάξει, οι στόχοι να επανακαθοριστούν και να ληφθούν άμεσα αποφάσεις για θέματα, που για λόγους πολιτικούς, γραφειοκρατίας, συνήθειας (business as usual) και άλλους δεν τολμούσαμε να αγγίξουμε.

Πρωταρχικοί μας στόχοι τώρα θα πρέπει να είναι: η συγκράτηση των ποσοστών της ανεργίας μέσα από τολμηρές αποφάσεις, σε σχέση με την αξιοποίηση των εθνικών φυσικών πόρων, των υποδομών αλλά και του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας μας, η τόνωση της επιχειρηματικότητας και η στήριξη της ντόπιας και ξένης αναπτυξιακής δραστηριότητας, καθώς και ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου και της λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας με καινούργια χαρακτηριστικά όπως η αυξημένη παραγωγικότητα και η μείωση του χρόνου ανταπόκρισης. Όσον αφορά τον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει και εδώ να στοχεύσουμε σε αύξηση της παραγωγικότητας και αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που έχουμε ως λαός και ως χώρα». Οι εισηγήσεις του ΕΤΕΚ, που περιλαμβάνονται σε οκτασέλιδο κείμενο, στηρίζονται σε τέσσερεις βασικούς πυλώνες:

- Διευκόλυνση της Ανάπτυξης και Ενθάρρυνση της ντόπιας και ξένης Επιχειρηματικότητας.
- Επαναπροσδιορισμός του ρόλου και του τρόπου λειτουργίας του δημόσιου τομέα/ αύξηση παραγωγικότητας του τομέα.

Η διοίκηση του ΕΤΕΚ παρουσίασε σειρά προτάσεων για την τόνωση της ανάπτυξης και τη διατήρηση των θέσεων εργασίας

- Περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης και προτεραιότητα στην αξιοποίηση του ντόπιου εργατικού δυναμικού/ Άντληση ερευνητικών κονδυλίων από Ε.Ε.
- Στρατηγικές Αποφάσεις και Σχεδιασμός για το Βραχυπρόθεσμο και Μεσοπρόθεσμο Μέλλον.

Στο κείμενο των εισηγήσεων του ΕΤΕΚ προτείνεται, μεταξύ άλλων, ότι «δεν πρέπει να αναμένεται από το δημόσιο τομέα να παράγει πλούτο, αλλά ο ρόλος του θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί και να επικεντρωθεί σε εποπτικό, συντονιστικό και υποστηρικτικό ρόλο με ταυτόχρονη βελτίωση της παραγωγικότητας του».

Το ΕΤΕΚ εισηγείται, επίσης, την ενοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης, γειτονικών δηλαδή δημοτικών αρχών και τη δημιουργία ενιαίων αρχών ελέγχου της ανάπτυξης, την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σε όλους τους τομείς της δημόσιας διοίκησης, την ενεργειακή αναβάθμιση του κρατικού κτηριακού αποθεματικού, τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, την παροχή φορολογικών και πολεοδομικών κινήτρων για επενδύσεις με πολλαπλασιαστικό φαινόμενο για την απασχόληση, καθώς και την προκήρυξη διαγωνισμών για μελέτες έργων που αναμένεται να υλοποιηθούν στο εγγύς μέλλον κάτι που θα απασχολήσει δεκάδες επιστήμονες.

Σε άλλο σημείο των εισηγήσεων του ΕΤΕΚ τονίζεται ότι προϋπόθεση για εργοδότηση στην Κύπρο τόσο για το Δημόσιο όσο και για τον Ιδιωτικό Τομέα θα πρέπει να είναι η γνώση της ελληνικής γλώσσας σε ανάλογο επίπεδο, ανάλογα με τη φύση της εργασίας που απαιτείται.

Εικόνα εγκατάλειψης των ακινήτων του ελληνικού Δημοσίου στο εξωτερικό

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

ΤΑΙΠΕΔ
Πώληση ακινήτων εξωτερικού
Σε εκατ. ευρώ

		Πλειοδότης	Ελάχιστη Τιμή	Προσφορά/Τίμημα
Λονδίνο	2 Holland Park, W11 3TG	Richard Deitz & Marina Nacheva	(22*) 26,1	(23,3*) 27,5
Λευκωσία	Οδός Αγίου Προκοπίου, Εγκωμη	Tofarco Limited	5	8,30
Βρυξέλλες	Οδός Montoyer 25, περιοχή Leopold	Home Invest Belgium	3,2	3,20
Βελιγράδι	Οδός Kralja Milutina 6	KM6 Consortium	2	2,10
Τασκένδη	Οδός Do'rmon Yo'li, περιοχή Mirzo-Ulugbek	-	0,3	-
Σλοβενία	Οδός Veselova, Λιουμλπιάνα	-	1,4	-

*Λίρες αγγλίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Σήψη, δυσωδία και εστίες μόλυνσης αποκαλύφθηκαν στα ακίνητα του ελληνικού Δημοσίου στο εξωτερικό. Τα ακίνητα που ανέλαβε το Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων (ΤΑΙΠΕΔ) να πουλήσει, αποδείχτηκε ότι κυριολεκτικά μούχλιαζαν εδώ και χρόνια, ενώ ένα ακίνητο αποτελούσε εστία μόλυνσης. Για τον λόγο αυτό, ειδικά το τελευταίο ακίνητο δεν πουλήθηκε, αφού, όπως αναφέρουν στελέχη του ΤΑΙΠΕΔ, κανένας δεν μπορούσε να το επισκεφθεί έστω και για λίγο.

Το ακίνητο που κυριολεκτικά μούχλιαζε είναι αυτό του Λονδίνο. Το προς πώληση ακίνητο χρειάστηκε να «φρεσκαριστεί» όχι για να πουληθεί, αλλά για να υποδεχτεί τους υποψήφιους αγοραστές. «Η μούχλα και η σήψη ήταν τέτοια που δεν μπορούσε κάποιος να σταθεί μέσα σε αυτό έστω και για λίγη ώρα», παραδέχεται στέλεχος που βρισκόταν κοντά στην πώληση των ακινήτων εξωτερικού. Για τον σκοπό αυτό επιστρατεύθηκε συνεργείο καθαρισμού και απολύμανσης. Το ίδιο συνεργείο χρειάστηκε να μεταφέρει σε αποθήκη τα έπιπλα του κτιρίου που παρέμεναν σε ικανοποιητική κατάσταση. Παραμένει άγνωστος ο συνολικός χρόνος που το κτίριο βρισκόταν σε αυτήν την κατάσταση, αλλά εικάζεται ότι ήταν πάνω από μια δεκαετία κλειστό. Για το Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων, το ακίνητο του Λονδίνου ήταν εξαρχής το «βαρύ χαρτί» της συγκεκριμένης αποκρατικοποίησης. Πάνω από το 60% των εσόδων προήλθε από την πώληση αυτή. Το ακίνητο περιήλθε στον δισεκατομμυριούχο Ρίτσαρντ Ντέιτς και στη σύζυγό του Μαρίνα Νάτσεβα. Ο κ. Ντέιτς είναι –μεταξύ άλλων– ο ιδρυτής της επενδυτικής εταιρείας VR Capital και σύμφωνα με τα στοιχεία που παρασχέθηκαν στο ΤΑΙΠΕΔ, η περιουσία του ανέρχεται σε 14 δισ. δολάρια και σε άλλα 4 δισ. δολ. ανέρχεται αυτή της συζύγου του.

Ο κ. Ντέιτς ενδιαφέρθηκε ιδιαιτέρως για το συγκεκριμένο ακίνητο. Μάλιστα, το Ταμείο έδωσε παράταση μιας ημέρας στον διαγωνισμό για χάρη του, καθώς δεν προλάβαινε να υπογράψει κάποια έγγραφα, από τις Μπαχάμες όπου έκανε διακοπές του Πάσχα. Επίσης, χρειάστηκε να επισκεφθεί την Αθήνα με το προσωπικό του αεροπλάνο, προκειμένου να υπογράψει τα σχετικά έγγραφα, καθώς ο ίδιος δεν είχε νομική εκπροσώπηση στην Ελλάδα. Ήταν η μοναδική προσφορά που υποβλήθηκε για το συγκεκριμένο ακίνητο, παρόλο που υπήρξαν τουλάχιστον δέκα άλλοι ενδιαφερόμενοι, κυρίως κατασκευαστές ακινήτων. Οι τελευταίοι όμως αποσύρθηκαν όταν το Ταμείο έθεσε το ελάχιστο τίμημα από τα 20 εκατ. λίρες στα 22 εκατ. λίρες, οπότε περιόρισε σημαντικά το περιθώριο κέρδους από μια πιθανή ανακατασκευή και πώληση του ακινήτου. Τα στελέχη του ΤΑΙΠΕΔ εκτιμούν πως το κόστος ανακατασκευής του ακινήτου ανέρχεται σε περίπου 8-9 εκατ. ευρώ.

Από την άλλη πλευρά, στα αζήτητα έμεινε το ακίνητο της Τασκένδης, δεδομένου ότι το κτίριο, που χρόνια τώρα ερειπώνεται, επιπλέον, δεν πλησιάζεται. Το φράξιμο ή το σπάσιμο ενός αγωγού αποχέτευσης έχει καταστήσει το υπόγειο του κτιρίου εστία μόλυνσης και δυσωδίας. Ετσι, όπως αναφέρουν άνθρωποι κοντά στην πώληση του κτιρίου, πριν βγει στο σφυρί θα πρέπει να μπουν συνεργεία αποκατάστασης της βλάβης ώστε να είναι εφικτό να εισέλθουν οι εκτιμητές του κτιρίου.

Η πιο επιτυχημένη, πάντως, πώληση στη συγκεκριμένη αποκρατικοποίηση ήταν εκείνη που συμφωνήθηκε για το ακίνητο στην Εγκώμη της Λευκωσίας. Για το ακίνητο υπήρξε διαγκωνισμός ενδιαφερομένων, αφού υποβλήθηκαν τέσσερις προσφορές με τιμήματα 5,1 εκατ. ευρώ, 6,5 εκατ. ευρώ, 8,1 εκατ. ευρώ και 8,3 εκατ. ευρώ. Φυσικά, το ακίνητο περιέρχεται στον πλειοδότη, την Tofarco Ltd, προσφέροντας στην πράξη υπερτίμημα της τάξης του 60% με βάση την ελάχιστη τιμή που είχε θέσει το ΤΑΙΠΕΔ. Σημειώνεται ότι το ακίνητο βρίσκεται σε μια περιοχή που θεωρείται το Παλαιό Ψυχικό της κυπριακής πρωτεύουσας.

Ωστόσο, φαίνεται ότι ασκούνται πολιτικές πιέσεις στο ΤΑΙΠΕΔ για να μην πωληθεί το συγκεκριμένο ακίνητο. Πέρα από Κύπριους παράγοντες που πιέζουν, υπάρχει και υπουργός της ελληνικής κυβέρνησης που ασκεί σε καθημερινή βάση πίεση στο Ταμείο, προκειμένου να μην ολοκληρωθεί η πώληση. Αιτία αποτελεί η νομική διεκδίκηση της Ι.Μ. Κύκκου. Η τελευταία, προφασιζόμενη ότι η ελληνική κυβέρνηση αθετεί την (πιθανή προφορική) δέσμευση ότι στο συγκεκριμένο ακίνητο θα ανεγειρόταν η ελληνική πρεσβεία στην Κύπρο, ζητεί την επιστροφή του ακινήτου στην ίδια. Ο πιο πιθανός λόγος, ωστόσο, γι' αυτήν τη λυσσαλέα αντίδραση αποδίδεται στις υπεραξίες που αποκομίζει η ελληνική πλευρά, δεδομένου ότι το ακίνητο είχε περιέλθει στα χέρια της από την Ι.Μ. Κύκκου το 1998 έναντι περίπου 500 χιλ. ευρώ.

Για τα άλλα ακίνητα που συμφωνήθηκε η πώλησή τους (σε Βρυξέλλες και Σερβία), το προσφερόμενο τίμημα δεν ξεπέρασε την ελάχιστη τιμή που είχε θέσει το Ταμείο. Αλλά κι εκεί μια πώληση είναι προβληματική, δεδομένου ότι ο αρχικός κάτοχος του ακινήτου στο Βελιγράδι της Σερβίας έχει καταλάβει το κτίριο προκειμένου να διεκδικήσει οφειλές του σερβικού Δημοσίου προς τον ίδιο. Σημειώνεται ότι το ακίνητο αρχικά είχε πουλήσει ο ίδιος στο σερβικό Δημόσιο και στη συνέχεια περιήλθε στο ελληνικό ΥΠΕΞ από το σερβικό Δημόσιο. Τώρα στο Ταμείο αναμένουν να επιληφθούν οι σερβικές αρχές προκειμένου να αποβάλουν από το εσωτερικό του ακινήτου τον Σέρβο καταληψία.

Τα δύο ακίνητα που τελικά δεν πουλήθηκαν βρίσκονται στην Τασκένδη και στη Λιουμπλιάνα. Ωστόσο, δεν αναμένεται ν' αργήσει και η πώληση αυτή, αφού διευθετηθούν οι εστίες μόλυνσης που εντοπίστηκαν στην Τασκένδη. Σε ό,τι αφορά το κτίριο της Λιουμπλιάνας, ενδιαφερόμενοι αγοραστές υπάρχουν, όμως ζήτησαν παράταση του διαγωνισμού. Η διοίκηση του ΤΑΙΠΕΔ δεν θέλησε να ικανοποιήσει το αίτημα αυτό ρισκάροντας την πώληση του υπόλοιπων ακινήτων για ένα το προσφερόμενο τίμημα του οποίου δεν θα ξεπεράσει το 1,5 εκατ. ευρώ.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport
ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

ΑΠΟΕΛ

Δεν προχωρά ο προγραμματισμός

Η οικονομική κατάσταση στην Κύπρο αναγκάζει τους ιθύνοντες του ΑΠΟΕΛ να σταματήσουν οποιεσδήποτε προεργασίες. **Σελ. 3**

ΑΕΛ

Το κύπελλο δεν αλλάζει το πλάνο

Γίνονται σχέδια για τη νέα χρονιά, ανεξαρτήτως τού εάν η ΑΕΛ θα καταφέρει να πάρει εισιτήριο για τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. **Σελ. 4**

ΟΜΟΝΟΙΑ

Μένει μία κρίσιμη εβδομάδα

Κούρσα με τον χρόνο κάνουν στην Ομόνοια για να περάσουν τον έλεγχο της UEFA, με την προθεσμία να λήγει την Παρασκευή 19 Απριλίου. **Σελ. 5**

«Κούρεμα» στο μπάτζετ της Ανόρθωσης

Μειωμένος κατά 20-30% θα είναι ο προϋπολογισμός ενόψει της νέας σεζόν - Πέφτει άμεσα και αισθητά το μισθολόγιο των ποδοσφαιριστών

Του **ΣΙΜΟΥ ΠΑΦΙΤΗ**

«Μαχαίρι» στα έξοδα είναι αναγκασμένη να βάλει η διοίκηση της Ανόρθωσης το προσεχές καλοκαίρι, όταν θα κτίζει την ομάδα της νέας περιόδου. Η νέα τάξη πραγμάτων στον χώρο του ποδοσφαίρου, που δημιουργείται αναπόφευκτα από την οικονομική κρίση στην Κύπρο, δεν αφήνει περιθώρια υπέρογκων προϋπολογισμών. Όποιο σωματείο δεν εναρμονιστεί με το Financial Fair Play της UEFA (ισολογισμός εσόδων και εξόδων) πολύ απλά θα οδηγείται με μαθηματική ακρίβεια σε επικίνδυνα μονοπάτια και θα θέσει σε κίνδυνο ακόμα και τη βιωσιμότητά του.

Στην ομάδα της Αμμοχώστου έχουν πάρει το μήνυμα και κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Τα εμπόδια που αντιμετωπίζει η διοίκηση της «Κυρίας» για ν' ανταποκριθεί φέτος στις οικονομικές της υποχρεώσεις προς ποδοσφαιριστές, υπαλληλικό προσωπικό, αλλά και χρέη προς το δημόσιο είναι τεράστια. Ο πρόεδρος Σάββας Κάκος, μέλη του συμβουλίου και μετρημένοι στα δάκτυλα του ενός χεριού συνεργάτες της διοίκησης –με πρώτο τον Χρίστο Πουλλαΐδη– έβαλαν και βάζουν βαθειά το χέρι στην τσέπη ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Το ίδιο υποσχέθηκαν να πράξουν και τώρα, αφού η Ανόρθωση χρειάζεται αμέσως μισό εκατομμύριο ευρώ για να περάσει με επιτυχία τα κριτήρια της UEFA και να πάρει το πράσινο φως για συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις της νέας περιόδου.

Μειώνει το μισθολόγιο

Στα 3,5 εκατομμύρια ευρώ φθάνει το pay roll των ποδοσφαιριστών της Ανόρθωσης τη φετινή χρονιά. Αν προστεθούν οι μισθοί τεχνικού τιμ, υπαλληλικού προσωπικού και έξοδα συντήρησης (γηπέδου και προπονητικού κέντρου) ο προϋπολογισμός εκτινάσσεται περίπου στα 7-7,5 εκατομμύρια ευρώ. Με τα καθαρά έσοδα να μειώνονται αρκετά στη φετινή σεζόν και το παζάρι της αγοράς να «στεγνώνει», οι χορηγοί δύσκολα θα προσφέρουν τον οβολό τους τη νέα χρονιά. Τα προσδοκώμενα έσοδα περιορίζονται στη συμμετοχή στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις και τα εισιτήρια, επομένως η μείωση του μπάτζετ μοιάζει αναπόφευκτη για κάθε σωματείο που θέλει να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του. Με τα κριτήρια της UEFA να αποτελούν κάθε τρεις μήνες δύσκολες εξετάσεις και τις ποινές που επιφέρουν σε όποια ομάδα δεν παραδώσει συμπληρωμένο το φάκελο, δεν υπάρχει θέμα επιλογής. Στην Ανόρθωση αναγνωρίζουν πως επιβάλλεται στο τέλος της σεζόν να υπάρξουν αποδεσμεύσεις ποδοσφαιριστών και αναπροσαρμογές συμβολαίων. Αν και επισήμως δεν πάρθηκε ακόμα οποιαδήποτε απόφαση, είναι δεδομένο πως θα κληθούν για επαφές όλοι οι ποδοσφαιριστές με στόχο τη μείωση του μισθολογίου στα 2,5 εκατομμύρια ευρώ, όσο δύσκολο και αν φαντάζει αυτό.

Ο Εβάντρο Ρονκάτο μένει μόνο αν δεχθεί γερή μείωση (φέτος παίρνει 100.000 ευρώ), ενώ οριστική είναι η αποχώρηση του Μπαράκ Ιτζχάκι στο τέλος της χρονιάς

Αποχωρήσεις παικτών

Μόλις τρία συμβόλαια ποδοσφαιριστών ολοκληρώνονται στο τέλος της φετινής σεζόν. Πρόκειται για τους Γιάννη Οκκά, Εβάντρο Ρονκάτο και Μπαράκ Ιτζχάκι. Με τα σημερινά δεδομένα, μόνο ο αρχηγός της «Κυρίας» έχει πιθανότητες να αγωνίζεται και του χρόνου στην ομάδα, αν φυσικά δεν αποφασίσει να κρεμάσει τα ποδοσφαιρικά του παπούτσια. Μόνο αν δεχθεί γερή μείωση των απολαβών του (αμείβεται με 100.000 ευρώ ετησίως) θα φοράει τον φοίνικα στο στήθος ο Εβάντρο Ρονκάτο. Οριστική είναι η αποχώρηση του Μπαράκ Ιτζχάκι στο τέλος της χρονιάς. Η ομάδα της Αμμοχώστου δαπάνησε φέτος 200.000 ευρώ για να έχει ως δανεικό τον ισραηλινό επιθετικό. Με το ίδιο ποσό η Μακάμπι Τελ Αβίβ, στην οποία ανήκει ο 29χρονος επιθετικός, δεν προτίθεται να τον παραχωρήσει εκ νέου σε καμία ομάδα, καθώς η ίδια πληρώνει τις υπόλοιπες 400.000 ευρώ που προνοεί το συμβόλαιό του. Σύμφωνα με πληροφορίες ο Ιτζχάκι είχε συνάντηση με τον τεχνικό διευθυντή της Μακάμπι Τελ Αβίβ, Ζόρντι Κρόιφ, ο οποίος τον ενημέρωσε ότι το καλοκαίρι θα επιστρέψει στην ομάδα και εφόσον αποδείξει στην προετοιμασία ότι αξίζει θέση στο ρόστερ θα μείνει.

Πιθανές είναι οι προσπάθειες αποδέσμευσης και άλλων ποδοσφαιριστών, οι οποίοι δεν θα κριθούν απαραίτητοι από την τεχνική ηγεσία. Όλα αυτά θα τεθούν επί τάπητος στο τέλος της σεζόν και όταν παρθούν οριστικές αποφάσεις για το τι μέλλει γενέσθαι στο θέμα της τεχνικής ηγεσίας, αφού η συνέχιση της συνεργασίας με τον Πάμπο Χριστοδούλου θα συζητηθεί τον Μάιο. Στόχος θα είναι η δημιουργία μιας δυνατής ομάδας, με λιγότερο κόστος. Μπορεί η ποιότητα να μειωθεί, ωστόσο με προσεγμένες κινήσεις υπάρχει η αισιοδοξία πως η Ανόρθωση θα είναι ανταγωνιστική και διεκδικήτρια τίτλων.

Το μισθολόγιο των ποδοσφαιριστών της Ανόρθωσης ανέρχεται στα 3,5 εκατομμύρια ευρώ και τη νέα χρονιά θα γίνει προσπάθεια να πέσει στα 2,5 εκατομμύρια.

Οι αποδεσμεύσεις παικτών και η συνέχιση της συνεργασίας με τον Πάμπο είναι δύο από τα θέματα που θα συζητηθούν τον Μάιο.

Το ειδικό τμήμα νέων

Συγκέντρωση νέων παιδιών άρχισε η Ανόρθωση με σκοπό να εκμεταλλευτεί νεαρά ταλέντα στη νέα χρονιά. Ήδη στην ομάδα της Αμμοχώστου δημιούργησαν ειδικό τμήμα υπό την επίβλεψη του γυμναστή Γιώργου Γεωργίου και του Αριάν Μπεκιάι. Σε αυτό προπονούνται ποδοσφαιριστές που παραχωρήθηκαν ως δανεικοί την τρέχουσα αγωνιστική περίοδο, νεαροί που ανήκαν στην ομάδα Νέων, ενώ σύντομα θα ενσωματωθούν οι νεοαποκτηθέντες Πάνος Λινάρδος (μεσοεπιθετικός που αποκτήθηκε από την ΑΕΖ Ζακακίου) και Ανδρέας Μακρής (μέσος που αγωνιζόταν στην Πάφο).

Το τμήμα λειτουργεί υπό την επίβλεψη του γυμναστή Γιώργου Γεωργίου και του Αριάν Μπεκιάι

Ζαχαρίας Θεοδώρου, Νίκος Ευθυμίου και Γαβριήλ Κωνσταντίνου έπαιξαν φέτος ως δανεικοί σε άλλες ομάδες, ενώ στο γκρουπ αυτό συμπεριλαμβάνονται οι Πέδρο Αλμέιδα, Πιεράκης Πιερή, Ανδρέας Ανδρέου, Θεόφιλος Χρυσοχός, Μάριος Σταύρου, Κωνσταντίνος Ζαχαρουδιού και Κωνσταντίνος Λαΐφης. Στόχος είναι η εντατική προετοιμασία μέχρι το τέλος της σεζόν, ώστε το καλοκαίρι να είναι στον καλύτερο βαθμό ετοιμότητας και να μπορέσουν να αποδείξουν ότι αξίζουν θέση στο ρόστερ.

Μεγαλύτερο περιουσιακό στοιχείο της Ανόρθωσης είναι ο Ρικάρντο Λαμπόρδε, ενώ ενδεχόμενη παραχώρηση του Γιούργκεν Κόλιν θα μπορούσε να συζητηθεί.

Το μήνυμα του Σάββα Κάκου ότι αν υπάρχει κάποιος πρόθυμος να καθίσει στην καρέκλα του προέδρου, ο ίδιος δεν θα είχε πρόβλημα, απευθυνόταν σε πρώην παράγοντες του σωματείου.

Ανοικτή σε προσφορές

Συμφέρουσες οικονομικά προτάσεις για παραχώρηση οποιουδήποτε ποδοσφαιριστή της Ανόρθωσης, θα είναι ευπρόσδεκτες για την ομάδα της Αμμοχώστου.

Στο ρόστερ υπάρχουν παίκτες με αξία μεταπώλησης και σε ενδεχόμενο ενδιαφέρον ξένων ομάδων πολύ πιθανόν να προκύψει πώληση. Μεγαλύτερο περιουσιακό στοιχείο των κυανόλευκων είναι ο Ρικάρντο Λαμπόρδε, για τον οποίο υπήρξε δύο φορές ενδιαφέρον από τη ρωσική Αλάνια, ενώ ήταν υπό παρακολούθηση γερμανικών ομάδων. Αν και αποχώρηση του Κολομβιανού επιθετικού θα αποτελέσει αγωνιστικό πλήγμα για την Ανόρθωση, το ποσό που θα βάλει στα ταμεία της –υπολογίζεται περίπου στα δύο εκατομμύρια ευρώ– θα είναι ευεργετικό. Στη λίστα των υπό παραχώρηση ποδοσφαιριστών θα μπουν και άλλα ονόματα. Ο Γιούργκεν Κόλιν βρέθηκε στο στόχαστρο ομάδων της Κίνας και στην Ανόρθωση δεν θα έλεγαν όχι σε παραχώρηση του Ολλανδού έναντι πενταψήφιου αριθμού, γλυτώνοντας παράλληλα το συμβόλαιό του που φτάνει τις 170 χιλιάδες ευρώ.

Δεν βάζουν μυαλό

Φαίνεται πως οι τραγικές στιγμές που πέρασε η Ανόρθωση το 2008, δεν έβαλαν μυαλό σε κάποιους, αφού σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» πρώην παράγοντες περιμένουν στη γωνία «πυροβολώντας» σε κάθε αποτυχία την παρούσα διοίκηση. Το μήνυμα του Σάββα Κάκου προ ημερών, ότι αν υπάρχει κάποιος πρόθυμος να καθίσει στην καρέκλα του προέδρου, ο ίδιος δεν θα είχε πρόβλημα, απευθυνόταν σε πρώην παράγοντες του σωματείου. Με ορισμένους υπάρχει ρήξη σχέσεων καθώς συμπεριφέρθηκαν αρνητικά στις απανωτές αποτυχίες της ομάδας, με σκοπό να αποκομίσουν προσωπικό όφελος. Σκεπτόμενη τις συνέπειες που θα ακολουθούσαν τυχόν δημοσιοποίησης λεπτομερειών, η διοίκηση της Ανόρθωσης κράτησε χαμηλούς τόνους ώστε να μην αποπροσανατολιστεί η ομάδα στην προσπάθειά της για κατάκτηση του πρωταθλήματος.

Πρώην παράγοντες περιμένουν στη γωνία «πυροβολώντας» σε κάθε αποτυχία την παρούσα διοίκηση

SP_02 PARASKHNIO_SPOR 4/12/13 5:39 PM Page 2

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Πόσα είπαμε ότι κόστισαν αυτά τα μαραφέτια;

Χάθηκε ο Παντελή

Επί δύο εβδομάδες ήταν παντού. Μέχρι και σε φιλικό αγώνα της Ανόρθωσης βρέθηκε ο Ανδρέας Παντελή. Από τη μέρα που η «Κυρία» στραβοπάτησε κόντρα στον Εθνικό, ο πρώην πρόεδρος της Ανόρθωσης χάθηκε. Όχι μόνο δεν εμφανίστηκε σε κανένα παιχνίδι των κυανόλευκων αλλά έκοψε και κάθε επαφή με τη διοίκηση.

Εμβασμα στο εξωτερικό

Δεν χρειάζεται και μεγάλη ανάλυση για να αντιληφθεί κανείς ότι η οικονομική κρίση επηρεάζει και το ποδόσφαιρο. Συνεπώς θα υπάρξει και εμπόδιο στις όποιες διαπραγματεύσεις για ενίσχυση της κάθε ομάδας. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα ποδοσφαιριστή, που ζητά –σε περίπτωση συμφωνίας– να γίνει έμβασμα σε τράπεζα του εξωτερικού σε περίπτωση συνεργασίας με την ομάδα που βρίσκεται σε επαφές.

Δεν υπάρχουν πολλά για να πει

Μόλις ένα 10λεπτο κράτησε η τελευταία συνέντευξη Τύπου του τεχνικού του ΑΠΟΕΛ, Ιβάν Γιοβάνοβιτς. Συνήθως αυτό που κεντρίζει το ενδιαφέρον είναι τα μεταγραφικά και από τη στιγμή που ο μεταγραφικός σχεδιασμός παραμένει στάσιμος, το παιχνίδι που προηγήθηκε με την Ομόνοια και το ματς με την Ανόρθωση που ακολουθούσε ήταν τα μόνα θέματα συζήτησης.

Τι θα συμβεί;

Τον τελευταίο καιρό, μετά από σχεδόν κάθε παιχνίδι υψηλού κινδύνου στο ΓΣΠ, γινόμαστε μάρτυρες βίαιων επεισοδίων στον κυκλικό κόμβο του αυτοκινητοδρόμου. Δεν είναι τόσο δύσκολο η αστυνομία να επιβλέπει τον συγκεκριμένο χώρο για μια ώρα, μετά τα παιχνίδια, μέχρι να καθαρίσει ο χώρος από τους οπαδούς. Γιατί λοιπόν επιτρέπονται αυτές οι συμπεριφορές από τους χούλιγκαν;

Τι γίνεται με την τάφρο;

Στο πρόσφατο ντέρμπι της Ομόνοιας με τον ΑΠΟΕΛ έπεσε ξύλο στην τάφρο μπροστά από την ανατολική, όταν οπαδοί των δύο ομάδων κατέβηκαν στο ημίχρονο από τις κερκίδες. Πρόκειται για ένα σημείο που δεν μπορεί εύκολα να αστυνομευτεί και έτσι όταν βρεθούν εκεί οπαδοί, δύσκολα τους χωρίζεις. Το μόνο που μπόρεσαν να κάνουν οι αστυνομικοί στο ντέρμπι ήταν να... ρίχνουν από ψηλά χημικά με σπρέι.

Παίρνουν θάρρος

Η αποθέωση που δέχονται οι ποδοσφαιριστές της Ομόνοιας που παρευρίσκονται σε κάθε εκδήλωση για οικονομική σωτηρία της ομάδας τούς δίνει φτερά. Με τους παίκτες να υπομένουν πολλά λόγω του οικονομικού, η στήριξη από τον κόσμο βοηθάει πάρα πολύ, κυρίως στην ψυχολογία τους. Οι ίδιοι δείχνουν να το απολαμβάνουν, όπως μπορούμε να κρίνουμε από τις φωτογραφίες αλλά και τις τοποθετήσεις τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Την έπαθε... ο Ιβάν

Άκουσε πολλά για την καθυστέρηση στον προγραμματισμό, τις προηγούμενες χρονιές, ο τεχνικός του ΑΠΟΕΛ, Ιβάν Γιοβάνοβιτς. Εκεί που φέτος ο Σέρβος τεχνικός σε συνεργασία με τους υπεύθυνους προγραμματισμού της ομάδας έβαλαν μπροστά νωρίς για τον σχεδιασμό της νέας χρονιάς, αναγκάζονται πλέον να το καθυστερήσουν λόγω της οικονομικής αβεβαιότητας που επικρατεί.

Δεν γιουχάρεται

Πέρσι, όταν έκανε λάθη ο Δημήτρης Χριστοφή, δεχόταν γιουχαΐσματα και μουρμούρα από την κερκίδα. Το φαινόμενο αυτό έχει εκλείψει φέτος. Όταν πλέον κάνει λάθη ο Τζίμης, όπως για παράδειγμα στον αγώνα κυπέλλου με την ΑΕΛ, η κερκίδα δεν τον αποθαρρύνει, αλλά τον εμψυχώνει. Οι εξαιρετικές εμφανίσεις του δεξιού εξτρέμ και το «δέσιμό» του με την ομάδα, του έχει δώσει μεταξύ άλλων και... άφεση αμαρτιών όταν δεν είναι στα καλύτερά του στο γήπεδο.

Πόκερ και σήμερα

Σήμερα Κυριακή (14/04) ολοκληρώνεται στην Πάφο το Ευρωπαϊκό Κύπελλο Εθνών στο πόκερ, το οποίο διοργανώνει η Παγκόσμια Ομοσπονδία Πόκερ (IFP) μαζί με την αντίστοιχη κυπριακή. Όσοι γουστάρουν να δουν για πρώτη φορά ζωντανό πόκερ στο νησί μας, μπορούν να κάνουν το πρωί μια βόλτα από το ξενοδοχείο Annabelle, που βρίσκεται κοντά στο κάστρο της Πάφου.

Επιστρέφει στο Μόναχο

Η απόσυρση του Μάρκου Παγδατή από την τρίτη ημέρα του Ντέιβις Καπ το περασμένο σαββατοκύριακο, λόγω ενοχλήσεων στον ώμο, δεν θα κρατήσει εκτός δράσης για μεγάλο διάστημα τον πρωταθλητή μας. Ο Κύπριος τενίστας έχει προγραμματίσει την επιστροφή του στα κορτ στις 29 Απριλίου και το 250άρι τουρνουά στο Μόναχο. Την Κυριακή 14 του μήνα ξεκινά το Μάστερς στο Μόντε Κάρλο, αλλά ο Παγδατής δεν θα παίξει εκεί.

Σωστή κίνηση η ΑΕΚ

Στη φιέστα για κατάκτηση του πρωταθλήματος μπάσκετ την περασμένη Πέμπτη, η διοίκηση της ΑΕΚ τίμησε μεταξύ άλλων και μεγάλες μορφές της μπασκετικής ιστορίας της ομάδας της Λάρνακας. Ήταν μια πολύ σωστή και αξιοπρόσεκτη κίνηση, που τιμάει τους ανθρώπους που την σκέφτηκαν.

Πρότεινε Λαβόρδε στη Μακάμπι

Σύμφωνα με πληροφορίες της στήλης, η Ανόρθωση, στην προσπάθειά της να κρατήσει τον Μπαράκ Ιτζχάκι και για τη νέα χρονιά, πρότεινε στη Μακάμπι Τελ Αβίβ να έχει προτεραιότητα στην αγορά ποδοσφαιριστών της, ρίχνοντας στο τραπέζι το όνομα του Ρικάρντο Λαβόρδε. Οι Ισραηλινοί έχουν λεφτά, κάτι που πήγε να εκμεταλλευτεί η Ανόρθωση, ωστόσο δεν τα κατάφερε.

ΛΑΘΟΣ ΠΑΣΑ

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ**

Ας μη σκοτωθούμε παίδες...

«Σημειώθηκε έκρηξη κροτίδας, από την οποία τραυματίστηκε στο δεξί χέρι 30χρονος από τη Λεμεσό. Από την έκρηξη τραυματίστηκαν επίσης ακόμα τέσσερα πρόσωπα, ηλικίας 26, 32, 23 και 16 ετών». Αυτά ανέφερε, μεταξύ άλλων, η ανακοίνωση της Αστυνομίας μετά το ματς της Τετάρτης (10/04) ανάμεσα στον Απόλλωνα και την ΑΕΚ για το πρώτο σκέλος των αναμετρήσεων για τα ημιτελικά του κυπέλλου.

Το γήπεδο είναι ένας χώρος για εκτόνωση από τα διάφορα προβλήματα, όμως υπάρχουν και τα όρια

Είναι πραγματικά λυπηρό κάποιοι άμυαλοι –με το συμπάθιο κιόλας– να μπαίνουν στο γήπεδο απλώς για να κάνουν τα δικά τους. Μπορεί, μάλιστα, αυτοί που προβαίνουν σε αυτές τις ενέργειες να μην επηρεάζονται από αυτές, αλλά να προκαλούν προβλήματα στους υπόλοιπους που βρίσκονται στον περίγυρό τους.

Είμαι κι εγώ ένας από αυτούς που πιστεύουν ότι το γήπεδο είναι ένας χώρος για εκτόνωση από τα διάφορα προβλήματα, όμως υπάρχουν και τα όρια για να μην παρεκτρέπονται τα πράγματα και να ξεφεύγουν από τα πρέποντα πλαίσια.

Υποστηρίζω ότι δεν υπάρχει κάτι κακό στο άναμμα φωτοβολίδων, γιατί ρε άνθρωπε σού δημιουργούν καλή ατμόσφαιρα και δίνουν την αίσθηση γηπέδου. Και γι' αυτές τις περιπτώσεις θεωρώ υπερβολικές τις τιμωρίες των ομάδων, εφόσον οι φωτοβολίδες δεν ρίχνονται στον αγωνιστικό χώρο και δεν επηρεάζουν την εξέλιξη ενός παιχνιδιού.

Όταν όμως κάτι είναι ακραίο, όπως οι κροτίδες στο ματς Απόλλων-ΑΕΚ, η τιμωρία επιβάλλεται. Και η τιμωρία δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στην ομάδα, αλλά πρέπει να υπάρχει καλύτερη οργάνωση και στην εξεύρεση των παρανομούντων.

Επιπρόσθετα, δεν καταλαβαίνω γιατί η Αστυνομία μένει αμέτοχη σε τέτοια συμβάντα. Και μην ακούω αυτά τα κουραφέξαλα ότι η Αστυνομία κάνει καλά τη δουλειά της, γιατί αν την έκανε δεν θα περνούσαν στις κερκίδες όλα αυτά τα επικίνδυνα αντικείμενα.

Όπως και να έχει, την πρώτη και κύρια ευθύνη έχει αυτός που προβαίνει σε αυτές τις ενέργειες. Γι' αυτό θα ήταν σώφρον να απομονωθούν αυτοί οι ψευτόμαγκες από τα γήπεδα. Δεν χρειάζεται και να σκοτωθούμε για έναν ποδοσφαιρικό αγώνα.

stelious@kathimerini.com.cy

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΚΥΠΡΟΣ – Α΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
16:30 ΑΛΚΗ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ LTV1
16:30 ΝΕΑ ΣΑΛΑΜΙΝΑ – ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΧΝΑΣ CytaVision1

ΕΛΛΑΔΑ – ΣΟΥΠΕΡ ΛΙΓΚΑ
19:00 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ – ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ Novasports1
19:00 ΑΕΚ ΑΘΗΝΩΝ – ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ Novasports2
19:00 ΑΡΗΣ – ΑΣΤΕΡΑΣ Novasports6
19:00 ΛΕΒΑΔΕΙΑΚΟΣ – ΠΑΟΚ Novasports3
19:00 ΟΦΗ – ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ
19:00 ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ – ΞΑΝΘΗ Novasports7
19:00 ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΕΝΑ – ΚΕΡΚΥΡΑ
19:00 ΒΕΡΟΙΑ – ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ

ΙΣΠΑΝΙΑ – ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ
13:30 ΒΑΓΙΕΚΑΝΟ – ΣΟΣΙΕΔΑΔ LTV Sports2
18:00 ΑΤΛΕΤΙΚΟ – ΓΡΑΝΑΔΑ LTV SportsHD
20:00 ΣΑΡΑΓΟΣΑ – ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ LTV SportsHD
22:00 ΑΘΛΕΤΙΚ – ΡΕΑΛ ΜΑΔΡΙΤΗΣ LTV SportsHD

ΙΤΑΛΙΑ – ΣΕΡΙΕ Α
13:30 ΠΑΛΕΡΜΟ – ΜΠΟΛΟΝΙΑ CytaVision5
16:00 ΚΑΛΙΑΡΙ – ΙΝΤΕΡ CytaVision2
16:00 ΚΙΕΒΟ – ΚΑΤΑΝΙΑ
16:00 ΤΖΕΝΟΑ – ΣΑΜΠΝΤΟΡΙΑ
16:00 ΠΑΡΜΑ – ΟΥΝΤΙΝΕΖΕ
16:00 ΤΟΡΙΝΟ – ΡΟΜΑ CytaVision4
21:45 ΜΙΛΑΝ – ΝΑΠΟΛΙ CytaVision1

ΑΓΓΛΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ
14:00 ΝΙΟΥΚΑΣΛ – ΣΑΝΤΕΡΛΑΝΤ LTV PremierHD
16:05 ΣΤΟΟΥΚ – ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ. LTV PremierHD

ΓΑΛΛΙΑ – ΛΙΓΚ 1
15:00 ΝΙΣ – ΣΟΣΟ
18:00 ΛΥΩΝ – ΤΟΥΛΟΥΖ
22:00 ΛΙΛ – ΜΑΡΣΕΪΓ

Παναθηναϊκός - Μπαρτσελόνα Τρίτη / 21:45

ΓΕΡΜΑΝΙΑ – ΜΠΟΥΝΤΕΣΛΙΓΚΑ
16:30 ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗ – ΓΚΛΑΝΤΜΠΑΧ
18:30 ΑΟΥΓΚΣΜΠΟΥΡΓΚ – ΑΪΝΤΡΑΧΤ

ΑΓΓΛΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
18:00 ΤΣΕΛΣΙ – ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΙΤΑΛΙΑ – ΣΕΡΙΕ Α
21:45 ΛΑΤΣΙΟ – ΓΙΟΥΒΕΝΤΟΥΣ CytaVision1

ΙΣΠΑΝΙΑ – ΠΡΙΜΕΡΑ ΝΤΙΒΙΖΙΟΝ
22:00 ΜΑΓΙΟΡΚΑ – ΘΕΛΤΑ ΒΙΓΚΟ LTV SportsHD

ΤΡΙΤΗ 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΓΑΛΛΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
21:00 ΤΡΟΥΑ – ΝΑΝΣΙ
21:00 ΛΑΝΣ – ΜΠΟΡΝΤΟ
21:00 ΣΕΝΤ ΕΤΙΕΝ – ΛΟΡΙΑΝ CytaVision1

ΑΓΓΛΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ
21:45 ΑΡΣΕΝΑΛ – ΕΒΕΡΤΟΝ LTV PremierHD

ΓΕΡΜΑΝΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
22:00 ΜΠΑΓΕΡΝ – ΒΟΛΦΣΜΠΟΥΡΓΚ
22:00 ΣΤΟΥΤΓΚΑΡΔΗ – ΦΡΑΪΜΠΟΥΡΓΚ

ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ – ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
21:05 ΜΑΚΑΜΠΙ ΤΕΛ ΑΒΙΒ – ΡΕΑΛ
21:45 ΠΑΝΑΘΗΝΑΪΚΟΣ – ΜΠΑΡΤΣΕΛΟΝΑ

ΤΕΤΑΡΤΗ 17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΚΥΠΡΟΣ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
17:00 ΑΕΛ – ΟΜΟΝΟΙΑ LTV SportsHD
19:00 ΑΕΚ – ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ CytaVision1

ΕΛΛΑΔΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
20:00 ΠΑΟΚ – ΑΣΤΕΡΑΣ CytaVision5

ΙΤΑΛΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
21:45 ΙΝΤΕΡ – ΡΟΜΑ

ΓΑΛΛΙΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ
21:50 ΕΒΙΑΝ – ΠΑΡΙ ΣΕΝ ΖΕΡΜΕΝ CytaVision1

ΑΓΓΛΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ
21:45 ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Σ. – ΓΟΥΙΓΚΑΝ LTV Sports1
21:45 ΓΟΥΕΣΤ ΧΑΜ – ΜΑΝΤΣΕΣΤΕΡ Γ. LTV PremierHD
22:00 ΦΟΥΛΑΜ – ΤΣΕΛΣΙ LTV Sports2

ΕΥΡΩΛΙΓΚΑ – ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
21:45 ΑΝΑΝΤΟΛΟΥ ΕΦΕΣ – ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ
21:45 ΚΑΧΑ ΛΑΜΠΟΡΑΛ – ΤΣΣΚΑ

ΠΕΜΠΤΗ 18 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΕΛΛΑΔΑ – ΚΥΠΕΛΛΟ ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ
20:00 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ – ΠΑΝΘΡΑΚΙΚΟΣ CytaVision1

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Οι έντονες διεργασίες για τους ΑΜΚΕ

Το σοκ που υπέστη η κυπριακή κοινωνία στα μέσα Μαρτίου, όταν διαλύθηκε μέσα σε μία νύχτα η οικονομία μας, ήταν επόμενο να επηρεάσει και τον χώρο του αθλητισμού. Μεταξύ άλλων επηρεάστηκε και η συμμετοχή της χώρας μας στους Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης, που θα διεξαχθούν στο Λουξεμβούργο στα τέλη Μαΐου.

Πριν από δύο χρόνια, στους Αγώνες που έγιναν στο Λιχτενστάιν, η χώρα μας έστειλε 118 αθλητές, καθώς και αρκετές δεκάδες προπονητικό τιμ, λειτουργούς και συνοδούς. Στον αγωνιστικό απολογισμό η Κύπρος τερμάτισε ξανά στην κορυφή του πίνακα με 32 χρυσά και συνολικά 82 μετάλλια. Για τους ΑΜΚΕ του 2013 ο πήχης είχε αρχικά τεθεί πιο ψηλά. Μέσα στην έδρα της κύριας αντιπάλου, το Λουξεμβούργο, η Κύπρος στόχευε ξανά στην πρωτιά.

Μέσα σε λίγες εβδομάδες, όμως, όλα άλλαξαν. Το οικονομικό σοκ έβαλε τα πόδια της ΚΟΕ σε ένα παπούτσι και παράλληλα δημιούργησε πρόβλημα και στις ομοσπονδίες λόγω της αβεβαιότητας σε ό,τι αφορά τις χρηματοδοτήσεις από τον ΚΟΑ. Αρχικά υπήρχε η σκέψη να σταλεί στο Λουξεμβούργο μικρότερη ομάδα που θα στόχευε στο σύνολό της στα χρυσά μετάλλια. Σήμερα τα πράγματα είναι ακόμη πιο αβέβαια. Η ΚΟΕ αδυνατεί να καλύψει τα έξοδα μετάβασης και ζήτησε από τις ομοσπονδίες να επωμιστούν το κόστος. Κάτι τέτοιο είναι αδύνατο για όλες σχεδόν τις ομοσπονδίες.

Αυτή τη στιγμή γίνονται έντονες προσπάθειες και διεργασίες με στόχο η Κύπρος να δώσει το παρών της στους ΑΜΚΕ και μάλιστα με ψηλούς στόχους, όπως μας έχει συνηθίσει. Γνωρίζω πως οι άνθρωποι στην Ολυμπιακή Επιτροπή (που είναι η αρμόδια αρχή για τη συμμετοχή στους Αγώνες) αλλά και οι Ομοσπονδίες ψάχνουν έντονα τις λύσεις.

Νιώθω ότι στο τέλος της ημέρας η Κύπρος θα καταφέρει να δώσει το παρών της στους ΑΜΚΕ. Αν τα καταφέρουμε, το σίγουρο είναι πως στο Λουξεμβούργο θα πάμε με μικρότερη ομάδα απ' ό,τι συνήθως και πως πολύ πιθανόν να χάσουμε την πρωτιά στον πίνακα μεταλλίων. Αλλά όλα αυτά είναι δευτερεύουσας σημασίας. Οι ΑΜΚΕ μπορεί να υποτιμούνται από κάποιους, αλλά η αλήθεια είναι πως έχουν μεγάλη σημασία για τον κυπριακό αθλητισμό. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να ξεπεράσουμε αυτή την κατάσταση και στους επόμενους ΑΜΚΕ να επιστρέψουμε δυνατοί, στη συνηθισμένη μας θέση, που δεν είναι άλλη από την πρώτη.

miltiadouse@kathimerini.com.cy

DE ZABOY / *Του* ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ

Λες να γίνει του '87;

Ποιος απ' αυτούς που ασχολούνται δεν πέρασε από τη σκέψη του το ενδεχόμενο να επαναληφθεί ότι ακριβώς συνέβη το 1987 μετά από τα αποτελέσματα των πρώτων ημιτελικών. Έτσι όπως διαμορφώθηκαν τα δεδομένα το σενάριο τελικού με τους δύο Λεμεσιανούς μοιάζει να πλησιάζει όσο ποτέ άλλοτε.

Θεωρητικά μιλώντας ο Απόλλωνας και η ΑΕΛ έχουν το πάνω χέρι στην υπόθεση πρόκριση. Ιδιαίτερα οι μπλε εξασφάλισαν, μέσα από μια περήφανη εμφάνιση, ένα θετικό αποτέλεσμα που τους δίνει αναμφισβήτητα το πάνω χέρι για την πρόκριση. Κάνοντας την καλύτερη εμφάνισή του τη φετινή χρονιά, λες και ο Χριστάκης Χριστοφόρου αποφοίτησε από τη σχολή Χάρι Πότερ, σκόρπισε στους πέντε ανέμους μια ομάδα η οποία αν μη τι άλλο τον κέρδισε δύο φορές στο πρωτάθλημα, ενώ ιδιαίτερα στα εκτός έδρας έμοιαζε ατρόμητη.

Από την άλλη η ΑΕΛ, απλώς διεκπεραίωσε το πρώτο από τα δύο μέρη του έργου που πρέπει να παρακολουθήσει έως ότου φτάσει στο ραντεβού της 22ης Μαΐου. Σε καμία περίπτωση δεν έχει το πάνω χέρι στην υπόθεση πρόκριση, ωστόσο, οι συνθήκες είναι υπέρ της, νοουμένου ότι παίζει στην έδρα της, ενώ η Ομόνοια θα έχει στα πόδια της ένα επιπλέον παιχνίδι με την ΑΕΚ για το πρωτάθλημα.

Το ενδεχόμενο, πάντως, να συναντηθούν οι Λεμεσιανοί για πρώτη φορά στον τελικό μοιάζει ρεαλιστικό όσο ποτέ άλλοτε. Εάν όντως γίνει κάτι τέτοιο, είναι σίγουρο ότι η πόλη θα βάλει στην άκρη τις δυσκολίες που προέκυψαν μέσα από την οικονομική κρίση και θα επικεντρωθεί τουλάχιστον για ένα μήνα στον μεγάλο τελικό.

Η κακή σχέση που υπάρχει μεταξύ των διοικήσεων, μετά την απόφαση του Απόλλωνα να υποβάλει ένσταση για αντικανονική συμμετοχή του Ντόσα Τζούνιορ στον μεταξύ τους αγώνα, θα μπει σ' άλλο επίπεδο με την ελπίδα ότι θα βελτιωθεί και θα μπουν στην άκρη τα γεγονότα του παρελθόντος.

Έτσι και αλλιώς είναι κοινό μυστικό, ότι το ενδεχόμενο ανέγερσης νέου γηπέδου στην πόλη μοιάζει εφικτό μόνο εάν συμπορευτούν και οι τρεις ομάδες της Λεμεσού. Μολονότι το κράτος πτωχεύει επικίνδυνα, η δημιουργία ενός νέου γηπέδου στην πόλη, όπως πληροφορείται η στήλη συζητείται πλέον ανάμεσα στους ιθύνοντες της Πολιτείας μόνο εάν και εφόσον εμπλακούν και οι τρεις ομάδες.

Δεν προχωρά ο προγραμματισμός

Η οικονομική κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η Κύπρος αναγκάζει τους ιθύνοντες του ΑΠΟΕΛ να σταματήσουν οποιεσδήποτε προεργασίες

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ**

Στο «ψυγείο» μπήκαν το τελευταίο διάστημα κάποιες υποθέσεις που αφορούν τον μεταγραφικό σχεδιασμό του ΑΠΟΕΛ για το ερχόμενο καλοκαίρι και αυτό φυσικά οφείλεται στις νέες εξελίξεις που προέκυψαν στην Κύπρο, με την εταιρεία να χάνει σημαντικό μέρος των καταθέσεών της. Με βάση τα τωρινά οικονομικά δεδομένα, σε όλες τις ομάδες θα υπάρξουν μειώσεις στα μπάτζετ της επόμενης χρονιάς. Ο ΑΠΟΕΛ συγκαταλέγεται ανάμεσα στις ελάχιστες ομάδες του τόπου που η κατάστασή τους δεν έχει φτάσει σε καταθλιπτικά επίπεδα, όμως δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να κρατηθεί το μπάτζετ στα φετινά επίπεδα. Προ εβδομάδων (17/03) σε αναφορά μας σημειώναμε τον προ-

Μεταγραφικοί στόχοι που έχουν εντοπιστεί βρίσκονται στο περίμενε για να προχωρήσουν τις επαφές τους με τους γαλαζοκίτρινους

χωρημένο προγραμματισμό της ομάδας της Λευκωσίας, με σκάουτινγκ σε διάφορες χώρες. Δεν πάνε πολλές ημέρες που ο υπεύθυνος του σκάουτινγκ, Σάββας Πουρσαϊτίδης, επέστρεψε από την Αργεντινή, όπου παρακολούθησε συγκεκριμένους μεταγραφικούς στόχους και έκανε επαφές με διάφορους σκάουτερ στη χώρα. Ο Πουρσαϊτίδης, αλλά και οι υπόλοιποι που ασχολούνται με το θέμα του προγραμματισμού, δεν περίμεναν τις κακές εξελίξεις, που αναγκάζουν την καθυστέρηση των ενεργειών. Κάποια άλλα ταξίδια που προγραμματίζονταν εντός των ημερών, αναβλήθηκαν μέχρι νεωτέρας. Πάντως, είναι ξεκάθαρο, όπως αναφέραμε στο ρεπορτάζ της προηγούμενης Κυριακής (07/04), ότι υπάρχει ξεκάθαρη πρόθεση για μείωση του προϋπολογισμού, που μπορεί να φτάσει και το 50%, σε σχέση με το φετινό μπάτζετ της ομάδας.

Είναι σημαντική η συμμετοχή στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ για να βγει εύκολα –από οικονομικής πλευράς– η χρονιά και να μη φτάσει σε δύσκολες εποχές η ομάδα.

Δεν ξέρουν τι θα γίνει

Αυτό που προέχει για τους γαλαζοκίτρινους είναι στο τέλος της χρονιάς να στεφθούν πρωταθλητές. Ασχέτως το ποιοι από το υπάρχον ρόστερ θα βρίσκονται στον Αρχάγγελο και την επόμενη χρονιά, είναι σημαντικό για την ομάδα της Λευκωσίας να πάρει τον φετινό τίτλο. Ο λόγος είναι απλός. Με την πρωταθλήτρια Κύπρου να δίνει μόνο δύο προκριματικούς γύρους πριν από την είσοδο στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ, και τον ΑΠΟΕΛ να είναι στη λίστα με τους ισχυρούς ακόμη και στα πλέι-οφ, φαντάζεται κανείς ότι λιγοστεύουν τα εμπόδια για τους γαλαζοκίτρινους για να εισέλθουν για 3η φορά στην ιστορία τους στους χρυσοφόρους ομίλους. Ένα τέτοιο σενάριο θα βοηθήσει άμεσα ώστε να βγει εύκολα –από οικονομικής πλευράς– η χρονιά και να μη φτάσει σε δύσκολες εποχές η ομάδα. Πάντως, στην πρώτη φάση της ενεργοποίησης του προγραμματισμού για τη νέα χρονιά, οι πρώτες επιλογές ενίσχυσης ήταν για απόκτηση τεσσάρων παικτών σε συγκεκριμένες θέσεις και αναλόγως των εξελίξεων με τις υποθέσεις των Μπιτόν, Τζιόλη, Πίντο και Μαντούκα, που τα συμβόλαιά τους λήγουν το ερχόμενο καλοκαίρι, θα αποφασιζόταν αν θα γινόταν περαιτέρω κίνηση. Τώρα όμως τα πράγματα χαρακτηρίζονται από μια στασιμότητα και κανείς δεν μπορεί να προβλέψει πώς θα εξελιχθούν. Μεταγραφικοί στόχοι που έχουν εντοπιστεί βρίσκονται στο περίμενε για να προχωρήσουν τις επαφές τους με τους γαλαζοκίτρινους.

Τέρμα τα ψηλά συμβόλαια

Πάντως, προσπάθεια θα είναι στις διαπραγματεύσεις, που πλέον αναμένεται να συνεχιστούν μετά το τέλος των αγωνιστικών υποχρεώσεων, να μειωθεί αισθητά το ποσό του μισθολογίου. Γι' αυτό τον λόγο θα πρέπει κατ' αρχάς να γίνουν μειώσεις στους μισθούς των ποδοσφαιριστών του υπάρχοντος ρόστερ. Συμβόλαια όπως αυτά που έχουν οι Γκουστάβο Μαντούκα και Νούνο Μοράις –κοντά στις 400 χιλιάδες ευρώ τον χρόνο– δεν μπορούν να έχουν βάση στη νέα εποχή των γαλαζοκίτρινων. Ο Βραζιλιάνος, μάλιστα, είναι στη λίστα των ποδοσφαιριστών που λήγουν τα συμβόλαιά τους στο τέλος της χρονιάς και είναι ερωτηματικό κατά πόσον θα ανανεώσει, όπως φυσικά και ο Έλιο Πίντο, του οποίου, σύμφωνα με πληροφορίες, η αμοιβή φτάνει τις 300 χιλιάδες ευρώ. Σε διάφορες τοποθετήσεις γίνεται αναφορά για την αναγκαιότητα μεγαλύτερης στελέχωσης με Κύπριους ποδοσφαιριστές. Στον ΑΠΟΕΛ ο Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης διατηρεί το πιο ψηλό συμβόλαιο (κάπου στις 300 χιλιάδες) από τους ντόπιους ποδοσφαιριστές και έχει και τη μεγαλύτερη μεταπωλητική αξία – 1 εκατομμύριο ευρώ, όπως καταγράφει το transfermarkt.de. Μεγάλο στοίχημα είναι και οι διαπραγματεύσεις με τους ποδοσφαιριστές των οποίων λήγουν τα συμβόλαια το ερχόμενο καλοκαίρι. Όπως αντιλαμβάνεται κανείς, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να γίνουν διπλές αυξήσεις στις απολαβές των ποδοσφαιριστών, όπως έγινε με τον Μοράις (400 χιλιάδες ευρώ) το περασμένο καλοκαίρι, αλλά και πρόσφατα με την ανανέωση με τον Πάρντο, που πλέον θα έχει ένα συμβόλαιο κοντά στις 350 χιλιάδες.

Δεν υπάρχει καμία προοπτική πώλησης

Στην τρέχουσα χρονιά, μέρος του προϋπολογισμού καλύφθηκε από τις πωλήσεις των Τρισκόφσκι (Μπριζ) και Αΐλτον (Τέρεκ Γκρόζνι), που έβαλαν στο ταμείο ένα ποσό γύρω στα 3 εκατομμύρια ευρώ. Φαντάζει όμως εξαιρετικά δύσκολο να συμβεί και φέτος κάτι τέτοιο. Οι δύο περσινές πωλήσεις προέκυψαν από την καλή πορεία στην Ευρώπη την περσινή χρονιά, κατά την οποία η ομάδα έφτασε μέχρι τους «8» του Τσάμπιονς Λιγκ. Επιπλέον, δεν υπάρχουν στο ρόστερ παίκτες που να έχουν υψηλή μεταπωλητική αξία ή που με βάση την ηλικία τους να έχουν προοπτικές για να εξασφαλίσουν μεταγραφή σε ένα καλύτερο πρωτάθλημα, ώστε να έρθει και χρήμα στα ταμεία της ομάδας. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα transfermarkt.de, ο μεγαλύτερος σε αξία ποδοσφαιριστής της ομάδας είναι ο Αλέξανδρος Τζιόλης, του οποίου η τιμή φτάνει στο 1.750.000 ευρώ. Ο Έλληνας διεθνής, όμως, δεν ανήκει στους γαλαζοκίτρινους, αφού το καλοκαίρι θα πρέπει να επιστρέψει στη Μονακό, κάτι που μάλλον θα γίνει, αφού είναι δύσκολο να καταβληθεί η ρήτρα που απαιτείται για να μείνει ελεύθερος. Ο Τζιόλης στη φετινή χρονιά διαθέτει συμβόλαιο περίπου 350 χιλιάδων ευρώ, μέρος των οποίων καλύπτει η γαλλική ομάδα.

SP-04_SPOR 4/12/13 5:43 PM Page 4

Αυτό που απασχολεί τους διοικούντες είναι οι δυσκολίες που υπάρχουν στο οικονομικό κομμάτι έτσι όπως διαμορφώθηκε από τις 15 Μαρτίου.

Δεν αλλάζει το πλάνο της ΑΕΛ για τη νέα χρονιά

Ανεξαρτήτως εάν καταφέρει να βγει Ευρώπη

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Από τη στιγμή που η ομάδα εξακολουθεί να βρίσκεται στον στόχο της για την κατάκτηση του κυπέλλου, οι διοικούντες με προεξάρχοντα τον Αντρέα Σοφοκλέους κάνουν τα σχέδιά τους όσον αφορά τη νέα χρονιά.

Η αλήθεια είναι ότι αυτό που τους απασχολεί ως προς τη διαμόρφωση του καινούργιου πλάνου δεν είναι η κατάκτηση ή όχι του κυπέλλου αλλά οι δυσκολίες που υπάρχουν στο οικονομικό κομμάτι έτσι όπως διαμορφώθηκε από τις 15 Μαρτίου και έπειτα.

Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε στα γραφεία της Γιώργου Θυρώτου γίνονται σχέδια για τη νέα χρονιά ανεξαρτήτως εάν η ομάδα καταφέρει να πάρει εισιτήριο για τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Με λίγα λόγια, ακόμη και εάν η ΑΕΛ καταφέρει να κατακτήσει το κύπελλο εξασφαλίζοντας αυτομάτως συμμετοχή στα πλέι-οφ του Γιουρόπα Λιγκ, δεν πρόκειται να αναδιαρθρώσει το σχέδιο που ετοιμάζεται για τη νέα χρονιά.

Ο Αντρέας Σοφοκλέους αλλά και το δεξί του χέρι, Αντρέας Γιάπας, μέσα από τις δηλώσεις τους ξεκαθάρισαν ότι το σωματείο πρέπει να παραμείνει προσγειωμένο στην πραγματικότητα έτσι όπως διαμορφώθηκε από την οικονομική κρίση και έπειτα. Ο πρόεδρος δήλωσε, χωρίς καμία διάθεση να κρυφτεί, ότι το κούρεμα στο μπάτζετ για τον καινούργιο χρόνο θα φτάσει μέχρι και το 50%, ενώ ο αντιπρόεδρος ανέφερε ότι στόχος είναι να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα καθιστούν το σωματείο βιώσιμο στη νέα τάξη πραγμάτων.

> *Η διοργάνωση του Γιουρόπα Λιγκ δεν αποφέρει μεγάλα κέρδη κάτι που γνωρίζουν πολύ καλά στην ΑΕΛ*

Όπως όλα δείχνουν, λοιπόν, ακόμη και αν η ομάδα του Ζόρζε Κόστα αποκλείσει την Ομόνοια την ερχόμενη Τετάρτη και πάρει το κύπελλο στις 22 Μαΐου το πλάνο για την ερχόμενη χρονιά δεν πρόκειται να αλλάξει…

Οι δυσκολίες είναι τεράστιες

Όσο κυνικές και αν φαίνονται οι δηλώσεις των δύο αξιωματούχων της ΑΕΛ σε καμία περίπτωση δεν μπορεί κανείς να τους κατηγορήσει για παθητικότητα. Αμφότεροι γνωρίζουν πολύ καλά τα δεδομένα που δημιουργήθηκαν μέσα από την οικονομική κρίση, γι' αυτό ακριβώς τον λόγο θέλουν να είναι προετοιμασμένοι για κάθε ενδεχόμενο. Η επερχόμενη μείωση στα τηλεοπτικά συμβόλαια, η δυσκολία του κόσμου να αγοράσει εισιτήρια διαρκείας, η πέρα για πέρα δύσκολη εξεύρεση χορηγών κάνει την προσπάθεια των σωματείων να επιβιώσουν να μοιάζει με την ανηφόρα του Γολγοθά.

Γνωρίζουν επίσης ότι δεν μπορούν να πορευτούν του χρόνου έχοντας στο μισθολόγιο τους ψηλά συμβόλαια κάτι που σημαίνει ότι η πλειοψηφία των παικτών που βρίσκεται τώρα στο ρόστερ μάλλον θα αποχωρήσει. Αυτό που προσπαθούν να κάνουν είναι να χτίσουν μια ομάδα, με βοήθεια των ειδικών (βλέπε Ρούι Τζούνιορ και Ζόρζε Κόστα) που θα συνδυάζει την ποιότητα με το χαμηλό κόστος. Άλλωστε η ΑΕΛ είναι μια ομάδα η οποία απέδειξε ότι κάτι τέτοιο είναι εφικτό, αν κανείς θυμηθεί το τι συνέβη το καλοκαίρι του 2011, όταν χτίστηκε μια εντελώς καινούργια ομάδα με χαμηλό για την εποχή μπάτζετ που μετέπειτα στέφθηκε πρωταθλήτρια.

Σε περίπτωση, πάντως, που η ομάδα καταφέρει να κατακτήσει το κύπελλο οι ιθύνοντες θα το εκλάβουν ως κάτι θετικό αλλά σε καμία περίπτωση δεν θα αναπροσαρμόσουν τα πλάνα τους. Έτσι και αλλιώς η διοργάνωση του Γιουρόπα Λιγκ δεν αποφέρει μεγάλα κέρδη κάτι που γνωρίζουν πολύ καλά στην ΑΕΛ. Υπενθυμίζουμε ότι οι Λεμεσιανοί που συμμετείχαν φέτος στους ομίλους της διοργάνωσης εισέπραξαν από την ΟΥΕΦΑ ένα ποσό της τάξης του 1,3 εκατ. ευρώ, ενώ για το γεγονός ότι έφτασαν στα πλέι-οφ του Τσάμπιονς Λιγκ τα έσοδά τους έφτασαν στα 2,7 εκατ. ευρώ.

Υποθετικά μιλώντας από το ποσό που θα πάρουν, από τη πιθανή συμμετοχή τους στην Ευρώπη θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι τα έξοδα είναι σχεδόν ισόποσα με τα έσοδα. Λίγο τα πριμ των ποδοσφαιριστών, λίγο τα λειτουργικά έξοδα (μεταφορές κα διαμονή της ομάδας) δεν καθιστούν και πολύ δελεαστική τη συμμετοχή στην Ευρώπη τουλάχιστον στο οικονομικό κομμάτι. Αναμφισβήτητα, ως προς το πρεστίζ και το όνομα η κατάκτηση του κυπέλλου και η συμμετοχή στον τέταρτο προκριματικό γύρο του Γιουρόπα Λιγκ αποτελεί σημαντικό κίνητρο για την ομάδα. Ακόμη και εάν γίνει κάτι τέτοιο δύσκολα οι ιθύνοντες θα εκτροχιαστούν από το πλάνο που ξεκίνησε να εφαρμόζεται για τη νέα χρονιά.

Στα πλέι-οφ του Γιουρόπα

Στο ενδεχόμενο που η ομάδα σηκώσει την κούπα στις 22 του Μάη τότε εξασφαλίζει τη συμμετοχή της στα πλέι-οφ του Γιουρόπα Λιγκ. Αυτό σημαίνει ότι θα κληρωθεί με κάποιον ισχυρό θεωρητικά αντίπαλο τον οποίο αν αποκλείσει θα εισέλθει στους ομίλους της διοργάνωσης. Κάτι τέτοιο δεν θα γίνει σε περίπτωση που η ομάδα που κατακτήσει φέτος το Γιουρόπα Λιγκ, δεν καταφέρει να εξασφαλίσει εισιτήριο για το Τσάμπιονς Λιγκ στο πρωτάθλημα που αγωνίζεται. Το εν λόγω σενάριο μοιάζει απομακρυσμένο νοουμένου ότι οι τέσσερεις ομάδες που βρίσκονται στην ημιτελική φάση είναι μέσα στο παιχνίδι για την έξοδο στο Τσάμπιονς Λίγκ. Η Φενέρμπαχτσε είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα καταφέρει του χρόνου να βγει στη σημαντικότερη διοργάνωση μαζί με την αιώνια αντίπαλο της Γαλατασαράι. Η δε Βασιλεία μοιάζει σίγουρη, αφού είναι πρώτη στο πρωτάθλημα Ελβετίας, η Μπενφίκα έχει ήδη εξασφαλίσει το εισιτήριο, ενώ μόνο η Τσέλσι δεν έχει ακόμη επικυρώσει την έξοδό της στο Τσάμπιονς Λιγκ. Οι Λονδρέζοι βρίσκονται προς το παρόν στην τρίτη θέση της Πρέμιερ Λιγκ την οποία αν διατηρήσουν τότε θα μπορούν να διεκδικήσουν από του χρόνου ότι κατέκτησαν πέρσι στο Μόναχο κόντρα στην Μπάγερν, δίνοντας παράλληλα το δικαίωμα στον κυπελλούχο Κύπρου να ξεκινήσει από τον τέταρτο προκριματικό του Γιουρόπα και όχι τον τρίτο.

Δεν τελείωσε η υπόθεση «κύπελλο» για την ΑΕΚ

Παρά την ήττα με 2-0 στον πρώτο ημιτελικό πιστεύουν σε ανατροπή των δεδομένων

Του **ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΥ**

Το πρώτο στοίχημα στα ημιτελικά του κυπέλλου για την ΑΕΚ χάθηκε με την ήττα 2-0 στο Τσίρειο από τον Απόλλωνα και πλέον η υπόθεση «πρόκριση» φαντάζει αρκετά δύσκολη, ενόψει της ρεβάνς της ερχόμενης Τετάρτης (17/04). Κανείς όμως δεν μπορεί να ξεγράψει την ομάδα της Λάρνακας, αφού σε ένα 90λεπτο πολλά μπορούν να γίνουν. Η πίστη στο στρατόπεδο των κιτρινοπράσινων είναι μεγάλη, παρά το αρνητικό αποτέλεσμα, και δηλώνουν έτοιμοι να τα δώσουν όλα για να αλλάξουν τα δεδομένα όπως έχουν διαμορφωθεί στο πρώτο παιχνίδι στη Λεμεσό και να συμμετάσχουν για 4η φορά στην ιστορία τους σε τελικό κυπέλλου. Είναι αλήθεια ότι το συγκρότημα του Μπεν Σιμόν δεν τα πήγε καθόλου καλά εκτός έδρας και σε καμία περίπτωση δεν θύμισε την ομάδα που με το σπαθί της πήρε θέση στην τετράδα του πρωταθλήματος.

Στο πρώτο παιχνίδι, η ομάδα της Λάρνακας υστέρησε σε όλες τις γραμμές και πάει με μειονέκτημα στη ρεβάνς του ΓΣΖ.

Πρώτη εκτός έδρας ήττα

Δεν μπορεί να παραγνωριστεί το γεγονός ότι η ήττα στο Τσίρειο καταγράφηκε ως η πρώτη εκτός έδρας ήττα στη φετινή σεζόν σε πρωτάθλημα και κύπελλο. Η ομάδα της Λάρνακας σε 18 αγώνες –14 στο πρωτάθλημα και 4 στο κύπελλο– μακριά από το ΓΣΖ μετρά 11 νίκες και 6 ισοπαλίες, με τον Απόλλωνα να γίνεται η πρώτη ομάδα που καταφέρνει να εκμεταλλευτεί στο απόλυτο την έδρα του με αντίπαλο την ΑΕΚ. Οι κιτρινοπράσινοι διατηρούσαν ένα αήττητο σερί στα εκτός έδρας ματς από την 29η αγωνιστική (21/04/12) της περσινής χρονιάς. Δήμιός τους και πάλι ήταν η ομάδα της Λεμεσού, η οποία κέρδισε με 1-0, με γκολ του Νορό στο 83΄, σε έναν ανούσιο αγώνα, με τις δύο ομάδες να συμμετέχουν στο δεύτερο γκρουπ στη φάση των πλέι-οφ του πρωταθλήματος 2011-2012.

Η αλλαγή που δεν έπιασε

Σε σχέση με το 3-0 σε βάρος της Ανόρθωσης (06/04) στην πρεμιέρα της β΄ φάσης του πρωταθλήματος, ο Μπεν Σιμόν έκανε μια αλλαγή στο αρχικό σχήμα, με τον Μέρσιο να ξεκινά και τον Μάτσι να μένει στον πάγκο. Όπως αποδείχθηκε, δεν ήταν μια σοφή κίνηση, με τον Ισραηλινό τεχνικό να το αντιλαμβάνεται και να κάνει νωρίς την πρώτη του αλλαγή στον αγώνα (33΄). Ο Μάτσι είναι ο πιο φορμαρισμένος παίκτης της ΑΕΚ το τελευταίο διάστημα και δεν είναι τυχαίο ότι ήταν ο παίκτης που έδειχνε περισσότερες επιθετικές διαθέσεις προς το αντίπαλο τέρμα. Ο Ολλανδός και πρώτος σκόρερ της ομάδας της Λάρνακας στο φετινό πρωτάθλημα, με την είσοδό του στον αγωνιστικό χώρο, βοήθησε στο να σταθεί καλύτερα η ΑΕΚ, όμως ούτε και αυτό εν τέλει βοήθησε, αφού ο Απόλλωνας παρέμεινε σταθερά καλύτερος σε όλη τη διάρκεια του ματς.

Αυτά που χρειάζονται προσοχή

Για να καταφέρει η ομάδα της Λάρνακας να ανατρέψει τα σε βάρος της δεδομένα, θα πρέπει πρωτίστως να βελτιώσει κάποια δικά της λάθη και συνάμα να περιορίσει τα ατού του αντιπάλου, που έδειξε πιο έτοιμος για αυτά τα παιχνίδια, στο πρώτο σκέλος των αναμετρήσεων. Στην αμυντική γραμμή, που φέτος κέρδισε πολλά εύσημα, έγιναν σωρεία λαθών, που επέτρεπαν στους παίκτες του Απόλλωνα να γίνονται συχνά επικίνδυνοι. Ο Χαϊμόφ μπορεί να έκανε λάθος στο πρώτο τέρμα που δέχθηκε, όμως στη συνέχεια αποσόβησε αρκετές φορές τον κίνδυνο για την εστία του.

Επιπλέον, επιβάλλεται καλύτερη λειτουργία στον χώρο της μεσαίας γραμμής, εκεί όπου χάθηκαν πολλές μονομαχίες στο πρώτο ματς, ενώ η αφλογιστία στην επιθετική γραμμή –ούτως ή άλλως δημιουργήθηκαν ελάχιστες φάσεις– έφερε την πρώτη φετινή ήττα με δύο γκολ διαφορά, αφού στις προηγούμενες ήττες οι Λαρνακείς έχαναν με διαφορά ενός τέρματος.

Τι κάνει μετά από μια ήττα

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ομάδα της Λάρνακας έχει το τι κάνει μετά από μια ήττα στη φετινή διοργάνωση. Με πέντε ήττες στο πρωτάθλημα, η ομάδα της Λάρνακας σε τρεις από αυτές κατάφερε στην επόμενη αγωνιστική να φέρει ξανά ψηλά τα επίπεδα της ψυχολογίας της. Την πρώτη ήττα (εντός, 2-1) στη φετινή σεζόν –στην 9η αγωνιστική– από την ΑΕΛ, διαδέχτηκε ο θρίαμβος στο ΓΣΠ με νίκη (2-1) επί του ΑΠΟΕΛ. Έπειτα ήρθε η ήττα από την Ανόρθωση στο ΓΣΖ στην 11η αγωνιστική (3-2), με την ΑΕΚ να επανέρχεται άμεσα στα επιτυχημένα αποτελέσματα κερδίζοντας με 2-1 την Ένωση στο Παραλίμνι. Στο φινάλε του πρώτου γύρου (13η αγωνιστική) η ομάδα της Λάρνακας έχασε στην έδρα της από τη Δόξα με 2-1, όμως στο επόμενο ματς στο ίδιο γήπεδο κατέβαλε την αντίσταση της συμπολίτισσάς της, Αλκής, με σκορ 2-0. Από εκεί και πέρα, μετά από ένα σερί πέντε συνεχόμενων τρίποντων, ήρθε η τέταρτη ήττα από τη Νέα Σαλαμίνα στο ΓΣΖ (18η αγων., 2-1), με την ΑΕΚ στη συνέχεια να μετρά δύο ισοπαλίες, μία στο πρωτάθλημα (Αγία Νάπα, 1-1) και μία στο κύπελλο (Ολυμπιακός, 3-3). Δύο ισοπαλίες έφερε και μετά την ήττα (1-0) από τον ΑΠΟΕΛ στην έδρα της στο πλαίσιο της 23ης αγωνιστικής, μένοντας στο ισόπαλο 1-1, τόσο με την Ένωση στο πρωτάθλημα, όσο και με την Ανόρθωση στην 24η αγωνιστική. Αμφότερα τα παιχνίδια έγιναν στις έδρες των αντιπάλων, με την ΑΕΚ να κάνει και πάλι χαμόγελα νίκης στη ρεβάνς με τους βυσσινί κερδίζοντας εντός έδρας με 2-0.

Συνεχίζει με PrimeTel ο Απόλλωνας

Οι δύο πλευρές είναι σίγουρο ότι θα συζητήσουν μείωση στα τηλεοπτικα της νέας σεζόν

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Εδώ και καιρό, ο πρόεδρος του Απόλλωνα, Νίκος Κίρζης, και οι συνεργάτες του μετρούν τα κουκιά τους προκειμένου να διαμορφώσουν ένα καινούργιο πλάνο βασισμένο στα νέα οικονομικά δεδομένα. Ο ισχυρός άνδρας των Λεμεσιανών προβληματίζεται για την κατάσταση που επικρατεί στην οικονομία του τόπου που αναμφίβολα επηρέασε τις πηγές εσόδων κάθε ποδοσφαιρικής ομάδας του νησιού.

Όπως και οι υπόλοιπες ομάδες έτσι και ο Απόλλωνας έλαβε προ ολίγων ημερών επιστολή από τη Cyta στην οποία γνωστοποιούσε την πρόθεσή της να μειώσει κατά 50% την όποια χορηγία προς τα ποδοσφαιρικά σωματεία. Ευτυχώς για τους Λεμεσιανούς η οικονομική εξάρτηση από την τηλεοπτική πλατφόρμα της Cyta δεν βρίσκεται στον βαθμό όπως των περισσοτέρων ομάδων, καθότι ο Απόλλωνας εδώ και χρόνια στεγάζεται τηλεοπτικά στην ανταγωνίστρια PrimeTel.

Προς το παρόν δεν υπάρχει κάτι νεότερο ως προς τη συμφωνία μεταξύ των δύο μερών, ωστόσο, το «κούρεμα» στα τηλεοπτικά έσοδα της νέας σεζόν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο.

Ανεξαρτήτως των εξελίξεων που θα προκύψουν μέσα από τις διαπραγματεύσεις το μόνο σίγουρο είναι ότι ο Απόλλωνας θα πορευτεί με μειωμένο μπάτζετ την επόμενη χρονιά, ακολουθώντας έτσι τη διαδρομή όλων των ομάδων ανεξαιρέτως.

Μείωση προϋπολογισμού

Ο φετινός Απόλλωνας βασίστηκε σε οικονομικό προϋπολογισμό που δεν ξεπέρασε τα 3,5 εκατ. Ο συγκεκριμένος αριθμός αναμένεται να πέσει κατά πολύ χωρίς όμως ακόμη να προσδιοριστεί το ποσοστό μείωσης. Άνθρωποι που βρίσκονται κοντά στη διοίκηση και γνωρίζουν πράγματα και καταστάσεις εκτιμούν ότι ο Νίκος Κίρζης θα ακολουθήσει μια συντηρητική οικονομική πολιτική που θα βασίζεται στην κατάσταση που δημιουργήθηκε από το τραπεζικό κραχ και έπειτα.

Είναι αλήθεια ότι η πολιτική που ακολουθήθηκε την τρέχουσα σεζόν ήταν πέρα για πέρα νοικοκυρεμένη, αφού ο Νίκος Κίρζης επέλεξε να μην προβεί σε σπατάλες, δαπανώντας τεράστια ποσά σε μεταγραφές. Αντιθέτως προτίμησε να ξεχρεώσει οφειλές προς διάφορους πιστωτές ούτως ώστε να εξυγιάνει κατά πολύ την οικονομική κατάσταση της ομάδας. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι από τα 3,5 εκατ. ευρώ που χρειάστηκε για να βγει η χρονιά ένα ποσό της τάξης του 1 εκατ. διοχετεύτηκε στις οικονομικές τρύπες που δημιουργήθηκαν μέσα από τα χρέη σε διάφορους πιστωτές.

Η συμφωνία μεταξύ Απόλλωνα και PrimeTel προνοεί την παραχώρηση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων και για την τριετία 2013-16, έναντι 1 εκατ. ευρώ ανά σεζόν.

Συζητήσεις με τη Cyta

Όπως όλες οι ομάδες που γίνονται δέκτες διάφορων χορηγών της Cyta έτσι και ο Απόλλωνας ενημερώθηκε γραπτώς για την πρόθεση του ημικρατικού οργανισμού να μειώσει κατά 50% τα ποσά που χορηγεί στις ομάδες με αντάλλαγμα τη διαφήμιση του ονόματος. Ως γνωστό ο Απόλλωνας ήρθε σε συμφωνία με τη διοίκηση του οργανισμού για να διαφημίζει στη φανέλα του το λογότυπο της Cyta με τις πληροφορίες να αναφέρουν ότι η συμφωνία διαρκεί για δύο χρόνια με αντίτιμο 180.000 ευρώ ανά σεζόν. Προς το παρόν οι δύο πλευρές δεν έχουν καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για συζητηθεί το νέο ποσό της συμφωνίας, ωστόσο, οι του Απόλλωνα δεν δείχνουν ιδιαίτερα ανήσυχοι για την έκβαση των συζητήσεων. Έτσι και αλλιώς οι Λεμεσιανοί σε αντίθεση με τα υπέρογκα ποσά που παίρνουν άλλες ομάδες κατέχουν ελάχιστο μερίδιο από τις χορηγίες που παρέχει η Cyta συνεπώς το ποσό δεν αποκλείεται να μην αλλοιωθεί.

Και άλλο PrimeTel

Όπως για κάθε ομάδα στο νησί έτσι για τον Απόλλωνα η σημαντικότερη πηγή εσόδων της ομάδας έχει να κάνει με τα τηλεοπτικά δικαιώματα. Σε αντίθεση με την πλειοψηφία των ομάδων ο Απόλλωνας ανήκει στη μειοψηφία των σωματείων που στεγάζεται τηλεοπτικά με τη PrimeTel. Συγκεκριμένα η συμφωνία μεταξύ των δύο μερών προνοεί την παραχώρηση των τηλεοπτικών δικαιωμάτων για την τριετία 2013-16 με τον Απόλλωνα να βάζει στα ταμεία του ένα ποσό της τάξης του 1 εκατ. ευρώ ανά σεζόν.

Μετά και τις εξελίξεις στο μέτωπο της οικονομίας αρκετοί είναι αυτοί που θεωρούν ότι η συνδρομητική πλατφόρμα λίαν συντόμως θα προτείνει σημαντικό κούρεμα στα ποσά που είχαν αρχικά συμφωνηθεί μεταξύ των εμπλεκομένων. Η αλήθεια είναι ότι μέχρι στιγμής δεν έχει συζητηθεί κάτι τέτοιο, ωστόσο, οι του Απόλλωνα είναι προετοιμασμένοι για κάθε ενδεχόμενο.

Πάντως, η συνεργασία των δύο μερών είναι πέρα για πέρα άψογη καθότι εμπλέκεται και η φιλική σχέση μεταξύ του προέδρου του Απόλλωνα με τον ιδιοκτήτη της πλατφόρμας, Στέφανο Στεφάνου. Οι δύο άντρες συνεργάζονται και σ' άλλους τομείς των επιχειρήσεων τους, ενώ η φιλική τους σχέση κρατάει εδώ και χρόνια. Στο πλαίσιο της άριστης συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών όπως πληροφορείται η «Κ», η PrimeTel μολονότι δέχθηκε πλήγμα από το κούρεμα των καταθέσεων σε Λαϊκή και Τράπεζα Κύπρου δεν θέλησε σε καμία περίπτωση να απαλλαγεί από τις συμβατικές υποχρεώσεις που έχει με τον Απόλλωνα.

Μάλιστα, οι πληροφορίες της εφημερίδας μας αναφέρουν ότι οι ιθύνοντες της συνδρομητικής πλατφόρμας έχουν συμφωνήσει με τη διοίκηση του Απόλλωνα να εξοφληθεί το υπόλοιπο ποσό που αφορά τα τηλεοπτικά δικαιώματα της τρέχουσας σεζόν με πέντε δόσεις των 100.000 ευρώ ανά μήνα. Ήδη οι του Απόλλωνα προ ολίγων μερών εισέπραξαν την πρώτη δόση, που μοιράστηκε στους παίκτες για τα λεφτά που αναλογούν μέσα από τα συμβόλαιά τους με τον Απόλλωνα.

Σ' αντίθεση με το τι ακούγεται η PrimeTel φιλοδοξεί όχι μόνο να συνεχίσει την εμπλοκή της στα ποδοσφαιρικά τηλεοπτικά δρώμενα αλλά φιλοδοξεί ν' αναδειχθεί ως ένας πρωταγωνιστής του τηλεοπτικού χάρτη νοουμένου ότι από του χρόνου θα εντάξει στο πρόγραμμα της και τα παιχνίδια της Ομόνοιας.

SP-05_SPOR 4/12/13 5:43 PM Page 5

Μένει μια κρίσιμη εβδομάδα, όλα είναι οριακά

Κούρσα με τον χρόνο κάνουν στην Ομόνοια για να περάσουν τον έλεγχο της UEFA

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Στην τελευταία κρίσιμη εβδομάδα μπαίνει η μεγάλη παγκύπρια εκστρατεία για σωτηρία της Ομόνοιας. Την Παρασκευή 19 Απριλίου ολοκληρώνεται η προθεσμία που έδωσε η UEFA και μέχρι εκείνη την ημέρα το «τριφύλλι» καλείται να συμπληρώσει τον φάκελο. Αν δεν τα καταφέρει, τότε θα αντιμετωπίσει ποινή αποκλεισμού από την Ευρώπη, αφαίρεση τριών βαθμών από το πρωτάθλημα της σεζόν 2013-14 και απαγόρευση μεταγραφών το καλοκαίρι. Ποινές που θα φέρουν τεράστιο πλήγμα στο σωματείο, οικονομικό και αγωνιστικό.

«Αν είχαμε τις 600.000 ευρώ, θα περνούσαμε κατά 99% τα κριτήρια», μας λέχθηκε χαρακτηριστικά από αξιόπιστη πηγή, μια ατάκα που δείχνει πόσο οριακά είναι τα πράγματα

Αυτό το ενδεχόμενο, όμως, δεν θέλουν να το σκέφτονται καθόλου στην Ομόνοια. Αν και μέχρι στιγμής μαζεύτηκαν περίπου 1,8 εκατ. ευρώ (τα μισά προέρχονται από εισφορές και τα άλλα μισά από τα διαρκείας της επόμενης σεζόν), εντούτοις, μιλώντας με άτομα της ομάδας, μας εξέφρασαν τη σιγουριά τους ότι θα τα καταφέρουν.

«Το παλεύουμε για να περάσουμε και είμαστε αισιόδοξοι. Περιμένουμε και άλλη υποστήριξη από τον κόσμο, ειδικά με την αγορά εισιτηρίων διαρκείας. Την ίδια στιγμή προχωράμε με τους διακανονισμούς και κάθε μέρα κάνουμε τη σούμα για να δούμε πού είμαστε», μας λέχθηκε χαρακτηριστικά από άτομο που βρίσκεται καθημερινά κοντά στις διεργασίες που γίνονται.

Οι διακανονισμοί είναι το μεγάλο κλειδί της όλης υπόθεσης. Αν για παράδειγμα η Ομόνοια χρωστάει σε έναν ποδοσφαιριστή 200.000 ευρώ, από τη στιγμή που έχει λεφτά στο χέρι (που ήρθαν μέσα από τη μεγάλη εκστρατεία) μπορεί να έρθει σε συμφωνία μαζί του, να του καταβάλει ένα μικρότερο ποσό και το υπόλοιπο χρέος να ρυθμιστεί με άλλους τρόπους ή και σε βάθος χρόνου. Οι επιτυχείς διακανονισμοί θα παίξουν στο τέλος της ημέρας τον πιο μεγάλο ρόλο στην επιτυχή κατάληξη του ελέγχου των κριτηρίων.

Το ταβάνι για να περάσει η Ομόνοια τον έλεγχο ήταν τα 4 εκατομμύρια ευρώ, όμως με την πιο πάνω διαδικασία, το όριο αυτό θα είναι μικρότερο. Το πόσο θα φανεί στο τέλος της ημέρας.

Πρόβλημα η ρευστότητα

Αυτή τη στιγμή στην Τράπεζα Κύπρου η Ομόνοια έχει δεσμευμένα 500.000 ευρώ. Πρόκειται για ένα τεράστιο ποσό, το οποίο όμως δεν πρόκειται να χαθεί, όσο και να είναι τελικά το κούρεμα. Αυτό επειδή στον συμψηφισμό που θα γίνει, όσα χρήματα αποκοπούν (πάντα ανάλογα με το κούρεμα), θα πάνε στην αποπληρωμή των δανείων που έχει το σωματείο στη συγκεκριμένη τράπεζα και τα οποία δάνεια είναι για ποσά μεγαλύτερα από τα δεσμευμένα χρήματα.

Το μεγάλο πρόβλημα με τη δέσμευση των χρημάτων είναι πως, λόγω αυτού, η Ομόνοια χάνει από τη ρευστότητά της. Τα λεφτά που είναι στην τράπεζα δεν θα χαθούν, αλλά το «τριφύλλι» δεν τα έχει σήμερα στο χέρι για να μπορεί να κινηθεί στον τομέα των διακανονισμών. «Αν είχαμε τις 600.000 ευρώ, θα περνούσαμε κατά 99% τα κριτήρια», μας λέχθηκε χαρακτηριστικά από αξιόπιστη πηγή, μια ατάκα που δείχνει πόσο οριακά είναι τα πράγματα.

Μέχρι στιγμής μαζεύτηκαν περίπου 1,8 εκατ. ευρώ και αν και απομένει λιγότερο από μια εβδομάδα για το τέλος της προθεσμίας ελέγχου, εντούτοις άτομα της ομάδας εκφράζουν τη σιγουριά τους ότι θα τα καταφέρουν.

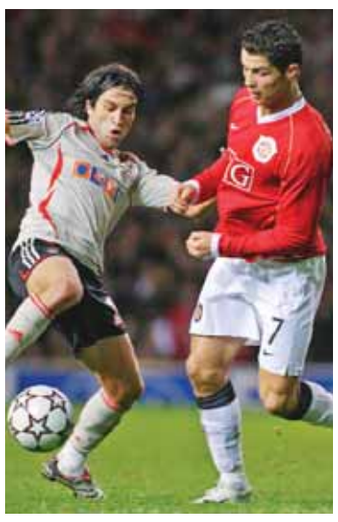

Ο Νούνο Ασίς σε κόντρα με τον Κριστιάνο Ρονάλντο στο Ολντ Τράφορντ στις 6 Δεκεμβρίου 2006. Η Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ κέρδισε 3-1 την Μπενφίκα για την 6η αγωνιστική του 6ου ομίλου.

Ο έμπειρος Νούνο Ασίς

Από την πρώτη στιγμή που ο Νούνο Ασίς πάτησε γήπεδο με τη φανέλα της Ομόνοιας, οι άνθρωποι του «τριφυλλιού» ήξεραν πως χτύπησαν φλέβα χρυσού με την απόκτησή του. Μπορεί η φετινή παρουσία του Πορτογάλου μέσου να επισκιάστηκε ώς ένα βαθμό από τον εξαιρετικό Δημήτρη Χριστοφή, όμως η ποιότητα του 35χρονου (25/11/1977) Ασίς είναι ουσιαστικά ο κινητήριος μοχλός πίσω από την πολύ καλή φετινή παρουσία της Ομόνοιας.

Πριν κοσμήσει τα κυπριακά γήπεδα, ο Ασίς πρόλαβε να κάνει πολλά στην καριέρα του ως ποδοσφαιριστής. Ξεκινώντας από το διεθνές επίπεδο, έπαιξε δύο φορές σε αγώνα της Εθνικής Πορτογαλίας και μάλιστα με διαφορά επτά χρόνων. Τον Νοέμβριο του 2002 αγωνίστηκε οκτώ λεπτά σε φιλικό με τη Σκωτία και τον Οκτώβριο του 2009 μπήκε αλλαγή στο 62΄ στο ματς με τη Μάλτα για τα προκριματικά του Μουντιάλ 2010. Αν και ήλπιζε σε κλήση για τα γήπεδα της Νοτίου Αφρικής, αυτή δεν ήρθε τελικά…

Το μεγαλύτερο μέρος της καριέρας του ο Ασίς το πέρασε στη Βιτόρια Γκιμαράες. Μεταξύ 2001-2005, 2008-2010 και τη σεζόν 2011-12 έπαιξε σε 182 αγώνες με 27 γκολ. Μεταξύ 2005 και 2008 ο Ασίς αγωνίστηκε για την Μπενφίκα σε 56 ματς πρωταθλήματος. Με τους «αετούς» κέρδισε το πρωτάθλημα Πορτογαλίας το 2005, ενώ στην καριέρα του έχει και δύο σούπερ καπ, το 2005 με την Μπενφίκα και το 2012 με την Ομόνοια. Τη σεζόν 2010-11 ο Ασίς βγήκε για πρώτη φορά εκτός συνόρων. Συγκεκριμένα, έπαιξε στην Αλ Ιτιχάντ της Σαουδικής Αραβίας, με την οποία τερμάτισε στη δεύτερη θέση στο πρωτάθλημα της χώρας, ενώ αγωνίστηκε και στο ασιατικό Τσάμπιονς Λιγκ. Τα δύο γκολ που πέτυχε στους «16» στον σαουδαραβικό εμφύλιο κόντρα στην Αλ Χιλάλ έστειλαν την ομάδα του στους «8» του Τσάμπιονς Λιγκ. Με τη συγκεκριμένη διοργάνωση να ξεκινά τον Μάρτιο και να τελειώνει τον Νοέμβριο, ο Ασίς έφυγε από την ομάδα όταν τέλειωσε η φάση των «16», με την Αλ Ιτιχάντ να προκρίνεται μέχρι τους «4», χωρίς όμως τον Πορτογάλο.

Το ντόπινγκ

Η μεγάλη περιπέτεια για τον Νούνο Ασίς ήρθε εκτός γηπέδων. Τον Δεκέμβριο του 2005 σε ένα δείγμα που έδωσε ο Πορτογάλος ανιχνεύτηκε απαγορευμένη ουσία, με αποτέλεσμα ο παίκτης να μην αγωνιστεί στο υπόλοιπο της σεζόν με την Μπενφίκα. Όμως η όλη υπόθεση δεν ήταν τόσο ξεκάθαρη. Στις έρευνες που ακολούθησαν φάνηκε ότι το δείγμα ενδέχεται να αλλοιώθηκε, λόγω κακών χειρισμών. Αυτό είχε αποτέλεσμα τον Μάιο η ποινή να διακοπεί και η Μπενφίκα να κινηθεί νομικά κατά της επιτροπής α-ντι-ντόπινγκ. Λόγω του μπλεξίματος επενέβη η WADA, η οποία επικύρωσε την ποινή, με τον Ασίς να επιστρέφει στη δράση τον Αύγουστο του 2006.

Αγώνας που θα ’ναι πάντα ντέρμπι

Ο Ολυμπιακός υποδέχεται τον ΠΑΟ στην προτελευταία αγωνιστική της Σούπερ Λιγκ

Του **ΝΙΚΟΥ ΓΑΒΑΛΑ**

Ντέρμπι «αιωνίων» με πολλές ιδιαιτερότητες, είναι το σημερινό που φιλοξενείται στο γήπεδο Καραϊσκάκη, ανάμεσα στον Ολυμπιακό και τον Παναθηναϊκό (ώρα έναρξης 19.00). Ο πρωταθλητής Ελλάδας Ολυμπιακός απέχει απ’ τον Παναθηναϊκό 37 ολόκληρους βαθμούς μία στροφή πριν απ’ το «φινάλε» της Σούπερ Λίγκας, αλλά επειδή οι αριθμοί δεν παίζουν ποτέ ποδόσφαιρο, η διαφορά αυτή δεν εξασφαλίζει στους «Πειραιώτες» τη νίκη γοήτρου που ψάχνουν αύριο βράδυ στο Φάληρο. Και πριν απ’ το ντέρμπι του πρώτου γύρου στο Ολυμπιακό Στάδιο, οι «ερυθρόλευκοι» έμοιαζαν ως το αδιαφιλονίκητο φαβορί για τη νίκη.

Τελικώς, έφυγαν με τον βαθμό της ισοπαλίας απ’ το Μαρούσι (2-2 ήταν το τελικό αποτέλεσμα) με τον Παναθηναϊκό να χάνει ευκαιρίες στα τελευταία λεπτά για να πάρει εκείνος το τρίποντο.

Ουσιαστικά, θέλουμε ν’ αναδείξουμε το ειδικό βάρος της φανέλας τόσο του Ολυμπιακού όσο και του Παναθηναϊκού. Κάτι που έχει ως αποτέλεσμα, όποτε οι ποδοσφαιριστές των δύο «αιωνίων» βρίσκονται αντιμέτωποι, να μην επηρεάζονται από απουσίες, βαθμολογική θέση και οτιδήποτε θα μπορούσε να παίξει τον ρόλο του σε κάθε άλλη ποδοσφαιρική συνάντηση.

Στη θεωρία οι «Πειραιώτες» μοιάζουν να βρίσκονται σε θέση ισχύος έναντι του διαχρονικού αντιπάλου τους.

Ωστόσο, επαναλαμβάνουμε πως ενίοτε η θεωρία απ’ την πράξη απέχουν σημαντικά. Τούτο το γνωρίζει πολύ καλά ο Μίτσελ, ο οποίος προσπάθησε τις προηγούμενες ημέρες να κρατήσει σε εγρήγορση τους ποδοσφαιριστές του, με προπονήσεις οι οποίες είχαν ιδιαίτερη ένταση.

Θυμίζουμε πως στην τρέχουσα αγωνιστική περίοδο, ο Ολυμπιακός πέτυχε νίκες σε ένδεκα εντός έδρας ματς, πλην της αναμέτρησης με τον Ατρόμητο απ’ τον οποίο γνώρισε και τη μοναδική ήττα του, αλλά και του ντέρμπι με τον ΠΑΟΚ. Με την ομάδα της Θεσσαλονίκης ήρθε ισόπαλος χωρίς σκορ (0-0), αποτυγχάνοντας να παραβιάσει στην αντίπαλη εστία, για πρώτη (και μοναδική έως τώρα) φορά απ’ την αρχή του πρωταθλήματος.

Ο 50χρονος τεχνικός δεν αντιμετωπίζει προβλήματα στον καταρτισμό της ενδεκάδας. Η απορία που πλανάται τις τελευταίες ημέρες πάνω απ’ τις εγκαταστάσεις του Ρέντη, αφορά την παρουσία ή μη του Ιμπαγάσα στο αρχικό σχήμα.

Μετά τον τραυματισμό του στο ντέρμπι με την ΑΕΚ στο Φάληρο, ο 37χρονος (πια) Αργεντινός μέσος επέστρεψε στη δράση στο ματς με τον Πλατανιά στα Χανιά. Παίζοντας ως αλλαγή στο δεύτερο ημίχρονο, παρέδωσε μαθήματα ποδοσφαίρου, όπως είπε χαρακτηριστικά ο προπονητής του μετά το «φινάλε» του αγώνα στα Περιβόλια Χανιών.

Οι πράσινοι θέλουν νίκη για είσοδο στα πλέι οφ, ενώ οι ερυθρόλευκοι για το γόητρο

Στην άλλη πλευρά του... λόφου, ο Παναθηναϊκός θα παίξει το τελευταίο του χαρτί για είσοδο στα πλέι οφ. Βεβαίως, δεν αρκεί να κερδίσει στο Φάληρο τον Ολυμπιακό και τη Βέροια στο ΟΑΚΑ στην τελευταία αγωνιστική, προκειμένου να τερματίσει 5ος. Θα πρέπει παράλληλα να «σκοντάψουν» τόσο ο ΠΑΣ Γιάννινα, όσο και η Ξάνθη που προπορεύονται. Θυμίζουμε πως στις δύο προηγούμενες αγωνιστικές, οι «πράσινοι» είχαν συγκομιδή μόλις ενός βαθμού σε παιχνίδια που έγιναν μέσα στο ΟΑΚΑ. Αρχικώς, ηττήθηκαν απ’ τον Πλατανιά, με αποτέλεσμα να αντικατασταθεί ο Φάμπρι απ’ τον Γιάννη Βονόρτα. Στην 28η αγωνιστική, αν και βελτίωσαν την εικόνα τους, ήρθαν ισόπαλοι με τον Πανιώνιο χωρίς σκορ. Δίχως άλλο, η απουσία του Μαυρία είναι σημαντική απώλεια για τον υπηρεσιακό τεχνικό του Παναθηναϊκού. Θυμίζουμε πως ο νεαρός μεσοεπιθετικός των «πρασίνων» ήταν ο πρωταγωνιστής στο ντέρμπι του 1ου γύρου στο ΟΑΚΑ.

Να σημειωθεί πως το γήπεδο Καραϊσκάκη αναμένεται να είναι γεμάτο αύριο βράδυ, αφού εξαντλήθηκαν τα εισιτήρια που κυκλοφόρησαν.

Η βαθμολογία

	ΑΓ.	Β.	ΓΚΟΛ
11. **ΟΦΗ**	28	31	30-42
12. **ΑΕΚ**	28	30	21-32
13. **Βέροια**	28	30	23-32
14. **Πανθρακικός**	28	30	25-32
15. **Αρης**	28	29	27-39
16. **Κέρκυρα**	28	20	15-38

29η ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ

ΑΕΚ - Πανθρακικός
Αρης - Αστέρας Τρίπολης
Βέροια - Πλατανιάς
ΟΦΗ - Ατρόμητος

30ή ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ

Ξάνθη - **Αρης**
Αστέρας Τρίπολης - **ΟΦΗ**
Ατρόμητος - **ΑΕΚ**
Παναθηναϊκός - **Βέροια**
Πανθρακικός - Κέρκυρα

*Η Κέρκυρα έχει ήδη υποβιβαστεί

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ολα ανοιχτά στην μάχη της παραμονής

Το θρίλερ στην ουρά της Σούπερ Λίγκας συνεχίζεται, κρατώντας στην αγωνία τουλάχιστον εφτά ομάδες που άλλες λιγότερο κι άλλες περισσότερο έχουν λόγους να φοβούνται ότι μπορεί να πέσει σ’ αυτές ο κλήρος να ακολουθήσουν την Κέρκυρα στην παρακάτω κατηγορία. Και είναι ένα θρίλερ που, μαθηματικά τουλάχιστον, δεν πρόκειται να τελειώσει σήμερα με τα ματς της προτελευταίας αγωνιστικής μιας και το πρόγραμμα αφήνει υποχρεωτικά ανοικτούς τους λογαριασμούς το λιγότερο για δύο ομάδες. Ακόμα κι αν χάσει, για παράδειγμα, ο Αρης και μείνει στη 15η θέση και στους 29 βαθμούς, θα έχει να κυνηγάει τουλάχιστον τον ηττημένο του αγώνα ΑΕΚ - Πανθρακικός ή και τους δύο αν έλθουν ισοπαλία.

Η λογική λέει ότι ο Λεβαδειακός με τους 34 και ο Πλατανιάς με τους 33 β. αντίστοιχα, πρέπει να θεωρούνται ασφαλείς. Μαθηματικά, όμως, δεν είναι 100% εξασφαλισμένοι και πρέπει να ψάξουν στις τελευταίες δύο αγωνιστικές έναν ή δύο πόντους αντίστοιχα για να μη βρεθούν προ εκπλήξεων. Ο Λεβαδειακός υποδέχεται τον ΠΑΟΚ και ο Πλατανιάς παίζει στη Βέροια. Αν χάσουν, το μεταξύ τους παιχνίδι τη τελευταία αγωνιστική στην Κρήτη αποκτά ξεχωριστό χρώμα εάν έχει νικήσει ο Αρης τον Αστέρα Τρίπολης στο Χαριλάου. Το παιχνίδι αυτό είναι για τους κιτρινόμαυρους της Θεσσαλονίκης ένας ακόμη «τελικός». Παρά τη νίκη τους στο Περιστέρι, παραμένουν προτελευταίοι και οφείλουν να το κερδίσουν για να προσπεράσουν τουλάχιστον μία ομάδα και να εξαρτώνται μόνο από τα δικά τους πόδια την άλλη Κυριακή στην Ξάνθη.

Το πιο «καυτό» παιχνίδι της αγωνιστικής γίνεται στο ΟΑΚΑ, όπου οι ισόβαθμοι στους 30 β. ΑΕΚ και Πανθρακικός ψάχνουν μια νίκη - ανάσα που θα αυξήσει τις ελπίδες τους, χωρίς να τους εξασφαλίζει απόλυτα. Με δεδομένο ότι οι φιλοξενούμενοι υποδέχονται την τελευταία αγωνιστική στην Κομοτηνή την καταδικασμένη Κέρκυρα, βολεύονται και με την ισοπαλία. Η ΑΕΚ, αντίθετα, βρίσκεται σε μια πρωτόγνωρη κατάσταση στην πολύχρονη ιστορία της και θέλει μόνο νίκη. Η ισοπαλία ενδεχομένως να τη φέρει κάτω από τη γραμμή του υποβιβασμού και να χρειαστεί νίκη την τελευταία αγωνιστική κόντρα στον Ατρόμητο για να σωθεί. Οι Κρητικοί (31 β.) θέλουν το τρίποντο για να πρεμήσουν, όπως μόνο τρίποντο θέλει και η Βέροια (30 β.) στην έδρα της με τον Πλατανιά, ώστε να μην είναι υποχρεωμένη να νικήσει μετά τον Παναθηναϊκό στο ΟΑΚΑ για να έχει ελπίδες σωτηρίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΟΝΤΟΣ

SP-06_SPOR 4/12/13 5:56 PM Page 6

Από το Πεκίνο στο Παρίσι σε 62 ημέρες

Μπορεί οι Κινέζοι να φιλοξένησαν το πρώτο τους Grand Prix πριν από εννέα χρόνια, ωστόσο η ιστορία τους με τους αγώνες πάει πολύ πιο πίσω

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΟΚΚΑ**

«Εκείνο που είναι σημαντικό να αποδειχτεί σήμερα είναι πως ο άνθρωπος μπορεί να κάνει τα πάντα με το αυτοκίνητο και να ταξιδέψει μαζί του όπου επιθυμεί. Μήπως θέλει κανείς να ταξιδέψει με αυτόν τον τρόπο από το Πεκίνο στο Παρίσι αυτό το καλοκαίρι;». Η ιδέα για τον πρώτο αγώνα αυτοκινήτου επί κινεζικού εδάφους γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1907, όταν η γαλλική εφημερίδα Le Matin δημοσίευσε την πιο πάνω «προκλητική» ανακοίνωση.

Μπορεί η Κίνα να φιλοξένησε το πρώτο της Grand Prix για τη Formula 1 μόλις το 2004 (την εποχή που ο «προφήτης» Ecclestone προμηνούσε ότι η Ευρώπη θα καταντούσε σύντομα τριτοκοσμική), ωστόσο, η ξεχασμένη κούρσα «Πεκίνο-Παρίσι» της 10ης Ιουνίου του 1907 αποτελεί κατά τη γνώμη μου έναν κρυμμένο θησαυρό, που αποδεικνύει ότι ο Rubens Barrichello και ο Jenson Button δεν ήταν οι πρώτοι που μάγεψαν με τις θορυβώδεις βολίδες τους τη χώρα του 1.3 δισ. κατοίκων.

Μόλις πέντε ομάδες δέχτηκαν τελικά την πιο πάνω πρόκληση της Le Matin (που έπαψε την κυκλοφορία της το 1944 μετά τον θάνατο του φιλοχιτλερικού μεγαλομετόχου της) με το ιταλικό εργοστάσιο της Itala (που κέρδισε ένα χρόνο πριν από την εν λόγω κούρσα το πρώτο Targa Florio) και το ολλανδικό της Spyker (που θα αγωνιζόταν στη Formula 1 εκατόν χρόνια μετά) να κλέβουν τις εντυπώσεις. Τα γαλλικά εργοστάσια της Contal (τρίκυκλο όχημα) και της De Dion (που έλαβε μέρος στον αγώνα με δύο ομάδες) συμπλήρωσαν τη λίστα της αφετηρίας.

Πάρα το γεγονός ότι η επιτροπή αγώνος ακύρωσε τη διεξαγωγή της κούρσας, λόγω των φτωχών συμμετοχών, ο αγώνας πραγματοποιήθηκε τελικά, αφού κανείς δεν μπορούσε να σταματήσει πια τους παθιασμένους συμμετέχοντες.

Όσο παράξενο και αν ακούγεται στις μέρες μας την εποχή εκείνη δεν υπήρχαν καν κανονισμοί για τον αγώνα (η διαδρομή μαμούθ και οι παντελώς αφιλόξενες συνθήκες ήταν αρκετή πρόκληση από μόνες τους), ωστόσο, ορισμένα πράγματα δεν αλλάζουν ποτέ, αφού το πρώτο αυτοκίνητο που θα έφθανε στο Παρίσι θα λάμβανε ως βραβείο ένα μεγάλο μπουκάλι σαμπάνιας Mumm: Τη συγκεκριμένη δηλαδή μάρκα που ψεκάζει σήμερα στο βάθρο των νικητών ο Vettel και οι συνάδελφοί του.

Οι τολμηροί διαγωνιζόμενοι έπρεπε να καλύψουν μία απόσταση 14.994 χιλιομέτρων (που ισοδυναμεί με 50 σημερινά Grand Prix!) χωρίς καμία απολύτως βοήθεια, διασχίζοντας ερήμους, στέπες, τα απροσπέλαστα βουνά της Μογγολίας, την παγωμένη Σιβηρία και την υπόλοιπη Ρωσία, την Πολωνία, τη Γερμανία, το Βέλγιο και τέλος τη Γαλλία, ακολουθώντας ως επί το πλείστον μία διαδρομή η οποία δεν περιλάμβανε σχεδόν καθόλου... δρόμους.

Ο αγώνας «Πεκίνο-Παρίσι» του 1907. Ίσως η σκληρότερη κούρσα όλων των εποχών, η οποία διεξήχθη σε σχεδόν απάνθρωπες συνθήκες.

Ο νικητής του μαραθώνιου αγώνα, πρίγκιπας Scipione Borghese.

Ο πρίγκιπας Borghese λοξοδρόμησε μέχρι την Αγία Πετρούπολη, δίνοντας το παρών του σε ένα πάρτι με άφθονο ποτό, γεγονός που ενισχύει τη θεωρία για τη μακρινή «συγγένειά» του με τον Kimi Raikkonen

Καμήλες και μουλάρια είχαν επιστρατευτεί για να ρυμουλκούν τα οχήματα στα βραχώδη όρη, αλλά και για να μεταφέρουν καύσιμο και εξαρτήματα στα πληρώματα. Το κάθε όχημα έφερε και έναν δημοσιογράφο ως συνοδηγό (πολύ τυχεροί οι συνάδελφοι του χθες) έτσι ώστε οι τελευταίοι να μπορούν να μεταφέρουν αμέσως τα νέα στις εφημερίδες τους μέσω τηλεγράφου. Άξιο αναφοράς είναι ότι οι περισσότεροι από τους Κινέζους θεατές δεν είχαν δει ποτέ προηγουμένως αυτοκίνητο, άρα η εμπειρία θα πρέπει να ήταν γι' αυτούς το λιγότερο συναρπαστική.

Βροχή, πηχτή λάσπη, χωμάτινα μονοπάτια που ήταν κατάλληλα μόνο για άλογα ή για γαϊδούρια, ανατριχιαστικές γέφυρες που περνούσαν πάνω από ποτάμια και που δεν ήταν κατασκευασμένες για να σηκώσουν οποιοδήποτε όχημα, βαθιές χαράδρες, ακόμη και κινούμενη άμμος, ήταν ορισμένα μόνο από τα πολλά εμπόδια στην κούρσα που έφερε... τη σφραγίδα του διαβόλου.

Προκειμένου να μη χαθούν, οι οδηγοί της εποχής ακολουθούσαν συχνά τις ράγες της σιδηροδρομικής γραμμής, ενώ τα βράδια κοιμόντουσαν όχι σε πεντάστερα ξενοδοχεία με χαβιάρι στο μενού, φίλτατε Lewis Hamilton, αλλά κάτω απ' τα αυτοκίνητά τους, ξυπνώντας το επόμενο πρωί με λάδια στο πρόσωπο.

Μία πυξίδα που λειτουργούσε σωστά ήταν περισσότερο σημαντική από την απόδοση του κινητήρα προκειμένου να διασχίσει κανείς τα απάτητα μονοπάτια της άγριας φύσης, απαιτώντας έναν καλό εξερευνητή παρά έναν προικισμένο τιμονιέρη ως πλοηγό στη θέση του οδηγού. Αυτή ακριβώς ήταν η ιδιότητα του νικητή του αγώνα, Luigi Marcantonio Francesco Rodolfo Scipione Borghese, εφόσον ο Ιταλός υπήρξε, εκτός από βιομήχανος, πολιτικός, ορειβάτης, οδηγός αγώνων, αλλά και πρίγκιπας (!), ένας ικανότατος εξερευνητής. Ντοκουμέντα της εποχής αποκαλύπτουν πως ο πανύψηλος οδηγός ήταν λιγομίλητος και ψυχρός (λες να ήταν μακρινός συγγενής του Kimi Raikkonen;) απόλυτα ήρεμος και μετρημένος πίσω από το τιμόνι, κόντρα στο κλασικό ιταλικό ταμπεραμέντο, που προσωποποίησαν αργότερα θρύλοι της πίστας όπως ο Nuvolari και ο Ascari.

Οι οδηγοί της εποχής ακολουθούσαν συχνά τις ράγες της σιδηροδρομικής γραμμής προκειμένου να μη χαθούν.

Οι σημερινές βολίδες της F1 έχουν μαγέψει με τον δικό τους τρόπο το κινεζικό πλήθος.

Ο Luigi Barzini, δημοσιογράφος της εποχής και αργότερα φανατικός οπαδός της φασιστικής προπαγάνδας του Μουσολίνι, είχε αναλάβει καθήκοντα συνοδηγού, ενώ λέγεται ότι ο Ettore Guizardi, που υπήρξε σοφέρ του πρίγκιπα (ο αφανής ήρωας της ιστορίας κατά την άποψή μου) ξόδεψε την περισσότερη ώρα πίσω από το τιμόνι, ξαλαφρώνοντας τον γαλαζοαίματο αρχηγό του πληρώματος.

Η Itala των νικητών έφερε έναν 7λιτρο κινητήρα των 40 ίππων και οι μηχανικοί της είχαν ξεφορτωθεί κάθε περιττό βάρος (όπως συνηθίζεται σήμερα με τις σύγχρονες βολίδες της F1) προκειμένου να δώσουν όσο το δυνατό μεγαλύτερο πλεονέκτημα στο πλήρωμά τους. Στα μισά περίπου του αγώνα το όχημα έπεσε μέσα σε μία ξύλινη γέφυρα, ενώ χρειάστηκε επίσης να αντικατασταθεί η σπασμένη στεφάνη του τιμονιού του με μία ξύλινη, που έφτιαξε ένας ντόπιος σιδεράς. Απ' εκεί και πέρα δεν υπήρξαν σοβαρές ανησυχίες για το νικηφόρο πλήρωμα και η απόσταση που άνοιξαν από τον ανταγωνισμό επέτρεψε μάλιστα στον πρίγκιπα Borghese να λοξοδρομήσει μέχρι την Αγία Πετρούπολη, δίνοντας το παρών του σε ένα... πάρτι με άφθονο ποτό, γεγονός

Οι τολμηροί διαγωνιζόμενοι έπρεπε να καλύψουν μία απόσταση 14.994 χιλιομέτρων, που ισοδυναμεί με 50 σημερινά Grand Prix, ακολουθώντας μία διαδρομή που δεν περιλάμβανε σχεδόν καθόλου... δρόμους

που ενισχύει τη θεωρία για τη μακρινή συγγένειά του με τον Kimi...

Το αυτοκίνητο της Spyker κατάφερε να τερματίσει στη δεύτερη θέση, με τον άγνωστο οδηγό Charles Goddard (που έβγαλε άδεια οδήγησης λίγο πριν από την κούρσα!) να δανείζεται το όχημα για τον αγώνα από το ολλανδικό εργοστάσιο, όντας άφραγκος. Λέγεται, μάλιστα, πως ο ίδιος ξεπλήρωσε τα ναύλα του για το θαλάσσιο ταξίδι μέχρι την Κίνα παίζοντας πάνο για τους εκλεκτούς καλεσμένους της πρώτης κατηγορίας του καραβιού. Ο άμοιρος οδηγός συνελήφθη προς το τέλος της κούρσας με κατηγορίες καταδολίευσης.

Τέλος, να αναφέρουμε ότι ο αφέτης του αγώνα επέστρεψε από το Πεκίνο στο Παρίσι με το πλοίο, φτάνοντας εκεί πριν από τον νικητή του αγώνα, που τερμάτισε στις 10 Αυγούστου, δύο ακριβώς μήνες μετά την έναρξη της κούρσας. Η χρονική απόσταση που χώρισε τον πρίγκιπα Borghese από τον δεύτερο Goddard ήταν... τρεις βδομάδες, ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι 97 χρόνια αργότερα ο Rubens Barrichello κέρδισε το πρώτο Grand Prix της Κίνας από τον Jenson Button, με διαφορά ενός μόλις δευτερολέπτου

Οριακές κόντρες στην ιδιαίτερη Κίνα

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Η πίστα της Σαγκάης, όπου διεξάγεται σήμερα ο τρίτος αγώνας του παγκόσμιου πρωταθλήματος της Formula 1, έχει κάτι το πολύ ιδιαίτερο: Είναι σχεδιασμένη κατά τέτοιο τρόπο ώστε τα 5,4 χιλιόμετρά της να σχηματίζουν το ιδεόγραμμα της κινεζικής γλώσσας που συνιστά το «σαγκ», δηλαδή το πρώτο συστατικό του ονόματος της κινεζικής μεγαλούπολης και σημαίνει «ψηλά» ή «από πάνω».

Στην πίστα αυτή, μετά τρεις εβδομάδες ανάπαυσης, το δημοφιλέστερο μηχανοκίνητο άθλημα επιστρέφει στη

Ferrari και Lotus θέλουν να «κλείσουν την ψαλίδα» από την ισχυρή και φέτος Red Bull

δράση με το Grand Prix της Κίνας, ύστερα από τον γεμάτο παρασκήνιο αγώνα στη Μαλαισία.

Ο τρεις φορές παγκόσμιος πρωταθλητής Sebastian Vettel της Red Bull είναι πλέον ο πρωτοπόρος του πρωταθλήματος ύστερα από τη νίκη του στην πίστα της Σεπάνγκ, όταν παραβαίνοντας τη σχετική σύσταση της ομάδας του προσπέρασε τον ομόσταυλό του Mark Webber και πήρε την καρό σημαία για πρώτη φορά φέτος.

Και αν η Red Bull παρουσιάζεται για μια ακόμη χρονιά ισχυρότατη, θα έχει μεγάλο ενδιαφέρον να δούμε πώς θα παρουσιαστεί στη Σαγκάη η Ferrari, ύστερα από τα καλά στοιχεία που έχει δείξει έως τώρα φέτος. Η επιλογή της στη Μαλαισία να μην αλλάξει το μπροστινό φτερό του Fernando Alonso μετά τη σύγκρουσή του με τον Vettel στον πρώτο γύρο του αγώνα οδήγησε τον Ισπανό σε έξοδο. Τώρα ο δύο φορές παγκόσμιος πρωταθλητής χρειάζεται

Μπορεί να βρισκόμαστε μόλις στο τρίτο Grand Prix της σεζόν, ωστόσο το θερμόμετρο έχει ανέβει στα ύψη, τόσο εντός της πίστας όσο και εκτός. Η Κίνα θα φιλοξενήσει ένα ακόμη ενδιαφέρον επεισόδιο της φετινής Formula 1.

ένα καλό αποτέλεσμα στην Κίνα για να μη διευρυνθεί το προβάδισμα των 22 βαθμών που έχει ο Γερμανός επί του Alonso.

Δεύτερος στην κατάταξη βρίσκεται ο νικητής του πρώτου φετινού αγώνα στην Αυστραλία, ο Kimi Raikkonen. Ο Φινλανδός πιλότος της Lotus ελπίζει να μην αντιμετωπίσει πάλι βρεγμένη πίστα, όπως στη Μαλαισία, διότι όπως φάνηκε η βροχή κόστισε ιδιαιτέρως στην ομάδα του στον τομέα της ταχύτητας.

Η άλλη μεγάλη ομάδα του πρωταθλήματος, η McLaren, θέλει να αφήσει πίσω της το μέτριο ξεκίνημα στη σεζόν και να ανακτήσει το χαμένο έδαφος. «Κατά περίεργο τρόπο, το κινεζικό γκραν πρι μοιάζει με ένα νέο ξεκίνημα στη σεζόν», δήλωσε ο Βρετανός πιλότος Jenson Button. «Όλοι στην ομάδα έχουμε βάλει τα δυνατά μας να αντιμετωπίσουμε τις αδυναμίες του αυτοκινήτου μας, καθώς ξέρουμε τι μας κάνει να χάνουμε έδαφος και θέλουμε να δούμε στη Σαγκάη τι μπορούμε τώρα να καταφέρουμε», είπε ο πρώην παγκόσμιος πρωταθλητής.

«Αυτό να το θυμάσαι»

Τη νίκη στο περυσινό κινεζικό γκραν πρι είχε πάρει ο Nico Rosberg, που ευελπιστεί φέτος να σπάσει την παράδοση που θέλει να μην μπορεί κανείς πιλότος να κερδίσει δύο σερί χρονιές στην Κίνα. Σε αντίθεση με τον Vettel, ο Rosberg υπάκουσε στις εντολές της ομάδας του, της Mercedes, και έμεινε πίσω από τον Lewis Hamilton στη Μαλαισία τερματίζοντας έτσι τέταρτος. «Αυτό να το θυμάσαι», φέρεται να είπε στον διευθυντή της Mercedes, Ross Brawn, ο Rosberg όταν πειθαρχούσε στις εντολές του.

Ερωτηματικό αποτελεί η χρήση των μαλακών ελαστικών από τις ομάδες και η απόδοσή τους, καθώς θα εναλλαγούν με τα μεσαία στην πίστα της Κίνας.

Η είσοδος της Formula 1 στην κινεζική αγορά αποτελεί τα τελευταία χρόνια ένα μεγάλο στοίχημα για το άθλημα, δεδομένου του μεγέθους της αγοράς και της ραγδαίας αυξανόμενης δημοτικότητάς του εκεί. Φέτος φαίνεται ότι θα είναι σχεδόν γεμάτες οι εξέδρες στη Σαγκάη μετά την όχι και τόσο ικανοποιητική προσέλευση των προηγουμένων ετών. Ο χαμηλός μέσος όρος ηλικίας, σύμφωνα με έρευνες των Κινέζων που αγαπούν το ταχύτερο των αθλημάτων, και η απουσία κάποιου Κινέζου πιλότου περιορίζουν την παρουσία στις εξέδρες θεατών που να μπορούν να πληρώσουν τα 500 δολάρια που απαιτούνται για να είναι κανείς εκεί.

Το σίγουρο είναι ότι το ενδιαφέρον για την εξέλιξη του πρωταθλήματος είναι μεγάλο και απομένει να δούμε μετά το σημερινό Grand Prix ποιος θα είναι... «σαγκ» στη βαθμολογία.

Η ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΝΙΣ

«Ολα ξεκίνησαν από την Κύπρο»

Με αυτά τα λόγια ο επαγγελματίας τενίστας Λοράν Ρεκουντέ θέλησε να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του στον Κύπριο προπονητή, Φώτο Καλλία και την προπονητική του ομάδα Elite Team. Μιας ομάδας με έδρα την Ακαδημία Τένις Ελαιών στη Λευκωσία, της οποίας ο 28χρονος Γάλλος αποτελεί μέλος και από την οποία με το «καλημέρα» βλέπει να καρπώνεται βαθμούς στην επιστροφή του στο επαγγελματικό τουρ.

Ο Ρεκουντέ, ύστερα από την επιστροφή του, λόγω τραυματισμού, και την προετοιμασία του στη Λευκωσία, κατάφερε να κατακτήσει στο Βιετνάμ δύο συνεχόμενους τίτλους επιπέδου Future, βλέποντας ταυτόχρονα το όνομά του στην παγκόσμια κατάταξη να ανεβαίνει εβδομάδα την εβδομάδα με γοργούς ρυθμούς. Ο Γάλλος βρισκόταν στο Νο461 του κόσμου στα τέλη του Μάρτη, ενώ πλέον βρίσκεται στο Νο405. Μία θέση που, αύριο Δευτέρα, αναμένεται να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο, με τον έμπειρο Γάλλο να πλασάρεται κοντά στο Νο360 της παγκόσμιας κατάταξης των ανδρών. Η σκληρή και επαγγελματική δουλειά όμως του Φώτου Καλλία και των συνεργατών του, δεν σταματά στον Ρεκουντέ. Πρόσφατα, η 14χρονη Ελίζα Ομήρου διέπρεψε στα δύο συνεχόμενα Ευρωπαϊκά Αναπτυξιακά Πρωταθλήματα στην Τουρκία κατακτώντας έναν τίτλο στο μονό των κοριτσιών και δύο στο διπλό. Επιτυχίες που είχαν ως αποτέλεσμα να γίνει η πρώτη Κύπρια που επιλέγεται να συμμετάσχει στην ομάδα επίλεκτων της Διεθνούς Ομοσπονδίας Αντισφαίρισης (Tennis Europe/ITF Tour Team) το ερχόμενο Καλοκαίρι.

Ο Καλλίας είδε όμως ακόμη έναν αθλητή του να επιβραβεύεται για την προσπάθειά του. Ο λόγος για τον 19χρονο τενίστα της Elite Team, Φώτο Φωτιάδη, ο οποίος πήρε την πολυπόθητη κλήση στην Εθνική Ανδρών, συμμετέχοντας στην προ εβδομάδος συνάντηση με αντίπαλο το Μπενίν.

«Τα αποτελέσματα μας δείχνουν ότι η δουλειά που κάνουμε είναι η σωστή», δηλώνει στην «Κ» ο Καλλίας. «Τόσο εγώ όσο και οι συνεργάτες μου, θα συνεχίσουμε τη σκληρή δουλειά με στόχο ακόμη περισσότερες επιτυχίες στο μέλλον για τους αθλητές μας».

ΓΡΑΦΕΙ: CyprusTennisSociety.com

Ταμπλέτα από τη Microsoft

Θα είναι μικρότερη από 10 ίντσες και θα χρησιμοποιεί τα Windows 8

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Αν θέλει κανείς να αγοράσει σήμερα ένα μικρό tablet PC, με διαστάσεις μικρότερες από 8 ίντσες και τιμή αρκετά χαμηλότερη από τα μοντέλα των 10 ιντσών, θα πρέπει να διαλέξει είτε ένα προϊόν που βασίζεται στο λειτουργικό Android της Google (σαν το Nexus 7 ή το Kindle Fire της Amazon) είτε το iPad mini, τη «λιλιπούτεια» εκδοχή του iPad της Apple. Σύντομα, ωστόσο, θα έχει μία τρίτη εναλλακτική επιλογή, και πιο συγκεκριμένα «ταμπλέτες» οι οποίες θα χρησιμοποιούν τα Windows 8, το νέο λειτουργικό σύστημα της Microsoft.

Ο λόγος είναι ότι, όπως γνωστοποίησε πριν από λίγες ημέρες στους κατασκευαστές που συνεργάζονται μαζί της, η αμερικανική εταιρεία αναθεώρησε «προς τα κάτω» την ελάχιστη ευκρίνεια που πρέπει να έχει η οθόνη ενός tablet PC συμβατού με την πλατφόρμα της. Επομένως, καθορίζοντας τη μίνιμουμ ανάλυση στα 1024x768 pixel, από 1366 x 768 pixel που ήταν έως τώρα, άνοιξε ο δρόμος για το λανσάρισμα μικρών και φθηνών «ταμπλετών» με Windows 8.

Συμπληρώνοντας ήδη έξι μήνες κυκλοφορίας, το λειτουργικό της Microsoft εισήγαγε αρκετές καινοτομίες, με μία από τις κυριότερες το γεγονός ότι ήταν το πρώτο που σχεδιάστηκε εξαρχής για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο με πληκτρολόγιο και ποντίκι όσο και με οθόνη αφής. Αυτό είχε αποτέλεσμα να κάνουν την εμφάνισή τους στην αγορά αρκετά μηχανήματα με πρωτότυπη σχεδίαση – όπως «ταμπλέτες» που συνοδεύονται από αποσπώμενα πληκτρολόγια, που να μπορούν να παίξουν τον ρόλο και ενός notebook.

Μέχρι σήμερα, όμως, το ελάχιστο όριο των 1366 x 768 pixel που έθετε η εταιρεία για τις οθόνες πρακτικά σήμαινε ότι τα μηχανήματα θα έπρεπε να είναι μεγαλύτερα από 10 ίντσες και η τιμή τους να ξεκινά το λιγότερο από 500 ευρώ.

Η εν λόγω απόφαση, ωστόσο, είχε συνέπεια τα Windows 8 να απουσιάζουν παντελώς από την κατηγορία των οικονομικά προσιτών tablet PC των 7 ή 8'', τη στιγμή που η συγκεκριμένη κατηγορία κερδίζει ολοένα σε δημοφιλία. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με την εταιρεία ερευνών IDC, μικρότερο μέγεθος από 8 ίντσες είχε το 50% από τις «ταμπλέτες» που πουλήθηκαν το τελευταίο τρίμηνο του 2012, ποσοστό το οποίο προβλέπεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο μέσα στο 2013. Βέβαια, η μίνιμουμ ευκρίνεια των 1366 x 768 pixel σήμαινε ότι ο χρήστης μπορεί να «τρέξει» στην οθόνη δύο εφαρμογές παράλληλα – μία λειτουργία που ξεχωρίζει το λειτουργικό της Microsoft από τις ανταγωνιστικές πλατφόρμες και η οποία δεν θα υποστηρίζεται από τις συσκευές χαμηλότερης ευκρίνειας.

Ακόμη όμως και χωρίς αυτή τη λειτουργία, ένα μικρό tablet PC με Windows 8 θα μεταφέρεται πιο εύκολα, αφού θα χωρά σε οποιοδήποτε σακίδιο ή τσάντα, και θα είναι πιο ελαφρύ, για να κρατιέται πιο εύκολα και για περισσότερη ώρα με το ένα χέρι. Ακόμη καλύτερα, θα έχει αρκετά πιο οικονομική τιμή – κι αυτό γιατί, εκτός από τη φθηνότερη οθόνη, ένα τέτοιο μηχάνημα θα μπορεί να ενσωματώνει κι άλλα εξαρτήματα μικρότερου κόστους, όπως μικρότερη μπαταρία ή λιγότερο ισχυρό επεξεργαστή. Παράλληλα, θα μπορεί να έχει διαφορετικό σχήμα από τις υπάρχουσες «ταμπλέτες» με Windows 8, υιοθετώντας αναλογία διαστάσεων 4:3 (σαν το iPad), και όχι 16:9 όπως συμβαίνει σήμερα.

Κάτι που σημαίνει ότι θα είναι πιο εύχρηστο στο «σερφάρισμα» και την ανάγνωση βιβλίων, είτε κανείς το κρατά σε οριζόντια είτε σε κατακόρυφη θέση.

Καθώς η αλλαγή πλεύσης της Microsoft έγινε πριν από μερικές ημέρες, προς το παρόν δεν υπάρχουν πληροφορίες για το ποιοι κατασκευαστές θα αξιοποιήσουν αυτή τη δυνατότητα – και πολύ περισσότερο, για το πόσο φθηνότερες θα είναι οι μικρότερες ταμπλέτες. Ετσι κι αλλιώς, η αμερικανική εταιρεία δεν υποχρεώνει τους συνεργάτες της να λανσάρουν νέα μοντέλα με οθόνες χαμηλότερης ευκρίνειας, αναφέροντας ότι θέλει να τους προσφέρει περισσότερη ευελιξία, για τη σχεδίαση νέων μοντέλων που προορίζουν για συγκεκριμένες αγορές.

Πάντως, μιλώντας σε συνέδριο της Goldman Sachs τον περασμένο Φεβρουάριο, το ανώτερο στέλεχος του αμερικανικού κολοσσού Peter Klein δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να κυκλοφορήσει στο μέλλον μία μικρή και φθηνή εκδοχή και του Surface, της 10,6 ιντσών ταμπλέτας που ανέπτυξε η ίδια η Microsoft.

Τα πρώτα μοντέλα 7 και 8 ιντσών της Microsoft θα βρεθούν στα ράφια των καταστημάτων μετά την κυκλοφορία των Windows Blue, δηλαδή μετά τον Ιούνιο.

Το νέο μοντέλο θα έχει οθόνη μίνιμουμ ανάλυση στα 1024x768 pixel και τιμή φθηνότερη των 500 ευρώ.

Με αναβαθμίσεις

Σύμφωνα με το σάιτ τεχνολογίας ZdNet, το οποίο αποκάλυψε ότι η Microsoft άναψε το πράσινο φως για tablet PC με οθόνες χαμηλότερης ανάλυσης, το πιο πιθανό είναι τα πρώτα μοντέλα 7 και 8 ιντσών να βρεθούν στα ράφια των καταστημάτων μετά την κυκλοφορία των Windows Blue, της αναβάθμισης που αναπτύσσει η Microsoft για τα Windows 8. Επειτα από τη διαρροή αρκετών στιγμιότυπων και βίντεο των Windows Blue στο Ιντερνετ, η αμερικανική εταιρεία παραδέχθηκε ότι έχει όντως στα σκαριά μία σημαντική αναβάθμιση, την οποία άφησε να εννοηθεί ότι θα παρουσιάσει επίσημα τον Ιούνιο, στο συνέδριο Build που πραγματοποιεί για προγραμματιστές κάθε χρόνο.

Με βάση τις διαρροές, τα Windows Blue θα φέρουν ακόμη περισσότερο στο επίκεντρο το γραφικό περιβάλλον Modern UI, που πρωτοεμφανίστηκε με τα Windows 8, αφού από αυτό θα μπορεί πλέον ο χρήστης να πραγματοποιήσει σχεδόν όλες τις ρυθμίσεις του μηχανήματός του, χωρίς να χρειάζεται να ανατρέξει στην κλασική επιφάνεια εργασίας (desktop). Με την αναβάθμιση, επίσης, ο χρήστης θα έχει τη δυνατότητα να μικρύνει ακόμη περισσότερο το μέγεθος των «ζωντανών πλακιδίων» στο Modern UI και να τα αναδιατάξει πιο εύκολα. Παράλληλα, θα μπορεί να προσωποποιήσει σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό το γραφικό περιβάλλον, με το λειτουργικό να αναλαμβάνει στη συνέχεια να παρουσιάζει το Modern UI στην ίδια ακριβώς παραμετροποιημένη μορφή σε οποιοδήποτε μηχάνημα αυτός εισάγει τον λογαριασμό του. Τα Windows Blue θα ενσωματώνουν επιπλέον περισσότερες προεγκατεστημένες εφαρμογές και μία νέα έκδοση του προγράμματος περιήγησης του Internet Explorer.

ΣΗΜΕΡΑ GADGETS

TOSHIBA

Βιντεοκάμερα ...παλάμης

Χωρώντας στην παλάμη του χρήστη, η βιντεοκάμερα Camileo X450 της Toshiba προσφέρει 23x οπτικό ζουμ και εντυπωσιακά προηγμένο ζουμ 30x, για να μπορεί να αποτυπώσει πλάνα από μακρινή απόσταση. Στην καινούργια Camileo υπάρχει αισθητήρας 8 Megapixel BSI, για ποιοτικές λήψεις όταν το φως δεν είναι επαρκές.

LOGITECH

Πληκτρολόγια θήκες για iPad

Τα Keyboard Folio και Keyboard Folio mini της Logitech είναι δύο πληκτρολόγια-θήκες για το iPad και το iPad mini αντίστοιχα, με στόχο να αυξήσουν την ευχρηστία των «ταμπλετών» και να τις προστατεύουν επίσης από οποιοδήποτε ατύχημα. Κάθε Folio συνδέεται με το tablet μέσω Bluetooth και διαθέτει στήριγμα δύο θέσεων, ώστε να απολαμβάνει κανείς τη θέαση του iPad ή του iPad mini στην ιδανική γωνία. Τα μαγνητικά κλιπ ασφάλισης προσφέρουν ενισχυμένη προστασία στη ταμπλέτα, ενώ οι θήκες υποστηρίζουν τη λειτουργία άμεσης έναρξης και παύσης του tablet.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ$

Πωλείται μονοκατοικία 200τ.μ. σε μισό οικόπεδο. Γωνιακή τύπου, πάνω - κάτω. 3 υπν., 2 πάρκινγ, τζάκι. Ανεξάρτητη, ανακαινισμένη εξ. του 1997. Εξαιρετική κατάσταση, εξαιρετική ευκαιρία. Τηλ: 99662395.

Πωλείται καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισινα,2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τάφοι των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Παφο.Τιμη:130.000 Τηλ. 99425558

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους. Διαθέτει αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης σε πολύ καλή τιμή. Πληροφορίες 99009501

Πωλείται διαμέρισμα στο Παραλίμνι (περιοχή Ορφανίδη), ενός υπνοδωματίου, 60 τ.μ., με δύο κλιματιστικά, εντοιχισμένα στην κουζίνα, επιπλωμένο, με πάρκινγκ. Με τίτλο ιδιοκτησίας. Τιμή: 78.000. Τηλ:99851521

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσσι 90 τ.μ. σε πολύ ήσυχη περιοχή. Βρίσκεται στον 1ο όροφο και είναι πλήρως επιπλωμένο. Υπάρχει κλιματισμός σε όλους τους χώρους. Διαθέτει επιπλέον τουαλέτα ξένων, δύο καλυμμένες βεράντες, αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Η πολυκατοικία είναι 4 χρονών. Τιμή συζητήσιμη. Πληροφορίες 99009501.

Πωλείται κατάστημα σε κεντρικό δρόμο της Πάφου 130τ.μ. πάνω - κάτω με υπόγειο χώρο στάθμευσης και μικρή αποθήκη. τηλ. 99425558.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 3 υπνοδωματίων σε μικρή πολυκατοικία κοντά στην αμερικανική και ρωσική πρεσβεία στη Λευκωσία. 3 bedroom , 2 WC, sitting room/dining area , central heating, 2 a/c, covered parking. Ενοίκιο 700 €. Τηλ. 9765089.

Ενοικιάζονται δωμάτια και suites. Επιπλωμένα με τηλεόραση και κουζίνα. Σε τιμή 300euro. Το ρεύμα και το νερό συμπεριλαμβάνονται μέσα στο ενοίκιο. Τηλ: 99944777.

Ενοικιάζεται Διαμέρισμα Μονάρι στη Πανεπιστημιούπολη ενός υπνοδωματίου σε ήσυχη περιοχή της Αγλαντζιάς, κοντά στο πανεπιστήμιο σε χαμηλή τιμή.(2 μόλις χρονών). Πληροφορίες τηλ. 99-584270.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στη Ξυλοφάγου. Ενιαίος μεγάλος χώρος κουζίνας και σαλονιού, επιπλωμένο, εξοπλισμένο με οικιακές συσκευές, χώρος στάθμευσης. Τιμή: 250 ευρώ Τηλ: 35796791951.

Ενοικιάζεται στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Για πληροφορίες 22673403 - 99908143.

Ενοικιάζεται κεντρικός γραφειακός χώρος στην Οδό Στασάνδρου (πάροδος Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου ΙΙΙ, Λευκωσία). Λεπτομέρειες: 3ος όροφος, χώρος 75 τ.μ., πλήρως κλιματιζόμενος, υπόγειος χώρος στάθμευσης. Τηλ: 97776756.

Ενοικιάζεται μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη 80τμ, 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευή:2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένος Χώρος Στάθμευσης, Δίπλα από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, Θέα Χώρος Πρασίνου, τιμή: 750€. 99689498.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα δύο υπνοδωματίων στην Αγλατζιά (πίσω από Λεωφόρο Αγλατζιάς και πολύ κοντά στο Πανεπιστήμιο) σε άριστη κατάσταση. Διαθέτει κουζίνα, σαλόνι, αποθήκη, πάρκινγκ, κλιματισμό (ζεστό-κρύο) ενώ στο κυρίως υπνοδωμάτιο υπάρχει επιπλέον τουαλέτα. Διαθέσιμα και ηλεκτρικά είδη. Εύκολη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο και στο κέντρο της πόλης. Τιμή 500 ευρώ, με τα κοινόχρηστα. Τηλ: 99-882757

Ενοικιάζεται σπίτι στην Ξυλοτύμπου 3 υπνοδωματίων, πλήρως επιπλωμένο, εξοπλισμός κουζίνας, 320 ευρώ. Τηλ: 99659429.

Ενοικιάζεται αποθήκη 1050τ.μ. ή δυο αποθήκες 500τ.μ. ή μια στην Βιομηχανική περιοχή Αραδίππου. Τηλ: 99585495.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στη Δερύνεια, κοντά στο νοσοκομείο Αμμοχώστου. Ευρύχωρο, επιπλωμένο, εξοπλισμένο με οικιακές συσκευές, κλιματιζόμενο και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Τηλ: 35799776613.

Ενοικιάζεται ανώγειος οικία στη Λάρνακα, στη περιοχή Δροσιά, τριών υπνοδωματίων μη επιπλωμένη, με χώρο στάθμευσης, σε ύσηχη περιοχή. Λογικό ενοίκιο. Για πληροφορίες τηλ. 99-622-402. Κος Σάββας-Λάρνακα

Ενοικιάζεται οροφοδιαμέρισμα στο Καϊμακλί. Αποτελείται από τρία υπνοδωμάτια en suite και κοινόχρηστη κουζίνα, τραπεζαρία και σαλόνι. Με πλήρη επίπλωση ή χωρίς έπιπλα. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 99327245.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ., με 2 βεράντες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολοκαίνουργια πολυκατοικία, στη περιοχή Αγαπήνωρος στη Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαιρίας. Περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077, 99328326.

Ενοικιάζεται ανακαινισμένο διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στον 6ο όροφο πολυκατοικίας, στη Λεωφόρο Καντάρας στο Καϊμακλί, με μερικά έπιπλα, κατάλληλο και για νεαρούς γονείς με παιδί. Τηλ. 99 468268. Ενοίκιο 350 ευρώ.

Ενοικιάζεται ρετιρέ 180τ.μ. με απρόσκοπτη θέα, στην Αγλαντζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια , 2 αποχωρητήρια, αποθήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, φούρνο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυντήριο ρούχων. Τιμή: 650 ευρώ (συζητήσιμη). Ιάκωβος 99-606-586.

Ενοικιάζεται αποθήκη με εμβαδό 350 τ.μ. εις Βιομ. περιοχή Αραδίππου. Διαθέτει γραφείο - κουζίνα - και 2 αποχωρητήρια. Διαθέτει επίσης πόρτα ασφαλείας και εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. Τηλ. 99- 634-136. Λάρνακα.

Ενοικιάζεται ανεξάρτητη μονοκατοικία στην περιοχή Ζακάκι. Είναι 150 τετραγωνικά μέτρα με 3 υπνοδωμάτια. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 99552063.

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 220 τετραγωνικών, 4 υπνοδωματίων, ανακαινισμένο, στην Λεωφόρο Αθαλάσσας, στον δεύτερο όροφο. Μεγάλη κουζίνα με αποθηκευτικό χώρο, μεγάλος χώρος υποδοχής και αίθουσα συνεδριάσεων / σαλονι, όπως επίσης και 2 αποχωρητήρια (1 για ξένους και 1 προσωπικής χρήσης με μπάνιο). Επίσης παρέχεται ανσανσέρ για τον δεύτερο όροφο μόνο. Για πληροφορίες παρακαλώ επικοινωνήστε: 99523068 / 99123583

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου, επιπλωμένο, εις περιοχή Ξενοδοχείου "Palm Beach " εις τουριστική, περιοχή Λάρνακας. Πέντε λεπτά από τη θάλασσα. Λογικό ενοίκιο, Για ραντεβού: 99037111 . Κον Λευτέρη . 99-906-042 Παναγιώτης.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΗΚΑ ΜΕΓΑΛΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΒΑΡΓΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΦΟ ΑΠΟ 626τμ ΜΕΧΡΙ 776τμ,ΣΔ60%, με τίτλους. Όλα τα οικόπεδα είναι στον ίδιο δρόμο και εφάπτονται μεταξύ τους. Απολαμβάνουν θεά προς τις γύρω περιοχές. Η περιοχή είναι από τις αναπτυσσόμενες της πόλης με νεόκτιστες επαύλεις. Τηλ: 96885030 ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩ ΠΑΦΟ 96 Τ.Μ. Το κατάστημα αποτελεί μέρος του 'Λιμνάρια Complex' και βρίσκεται σε προνομιακή τοποθεσία έχοντας την πρόσοψη στον κύριο δρόμο. Το κατάστημα βρίσκεται σε καλή κατάσταση με ψευδοροφή, κρυφό φωτισμό, κλιματισμό τύπου VRV , εφαρμοστό χαλί, ηλεκτροκίνητη σκιάστρα, σύστημα συναγερμού, CCTV και αλλα. Τηλ: 96885030 ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ 1,789τμ ΜΕ ΣΔ 140% ΜΕ ΤΙΤΛΟ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικόπεδο βρίσκεται σε κεντρικό σημείο της πόλης, γειτνιάζει με πληθώρα υπηρεσιών και διευκολύνσεων και απολαμβάνει καλή προσπέλαση προς όλες τις κατευθύνσεις. Τηλ: 96885030 ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαρια. Ολικο εμβαδο 5,686 με Σ.Δ 20%.Τηλ : 96885030 ιδιοκτήτης.

PLOTS OF LAND FOR SALE. ANAVARGOS AREA. GREAT INVESTMENT OPPORTUNITY. The plots can be sold as a single unit or individually. From 626 sq.m up to 776 sq.m with building factor 60% and title deeds. Mountain and sea view with nice villas developing around the area. Tel: 96885030 owner.

COMMERCIAL PROPERTY FOR SALE IN KATO PAFOS 96sq.m. The shop is within the ''Limnaria Complex'' and faces the main road Melina Merkouri Avenue. It's in a good condition with suspended ceiling, recessed lighting, VRV AC, fitted carpet, motorized louvers, CCTV and more. Tel: 96885030 owner.

GREAT INVESTMENT OPPORTUNITY. PLOT OF LAND FOR SALE 1,789 sq.m, AT THE AREA OF AGIA ZWNI. BUILDING FACTOR 140% WITH TITLE DEED. The land is located at a central point of the city, very close to various amenities and has excellent accessibility. Tel: 96885030 owner.

RESIDENTIAL LAND FOR SALE GREAT INVESTMENT OPPORTUNITY. The plot of land is located at the area of Foinikaria. Total area 5,686 with a 20% Building Factor. Tel: 96885030 owner

Πωλείται οικόπεδο γωνιακό 550τ.μ. στη Σκαρίνου, πίσω από τη Συνεργατική, €85.000 περισσότερα. Τηλ. 99597344.

Πωλούνται οικόπεδα στην περιοχή Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό από 320.000 ευρώ, 630τ.μ. και άνω. Με συντελεστή δόμησης 80%, Τηλ: 70008333.

Πωλείται χωράφι οικιστικό στον Λυθροδόντα 950 τετραγωνικά στο κέντρο του χωριού σε ήσυχη γειτονία. Τηλ. 99586460.

Πωλείται μεγάλο οικόπεδο στην είσοδο του χωριού Έμπα μόλις 2 χιλιόμετρα από την πόλη της Πάφου. Δυνατότητα εμπορικής ανάπτυξης. Τηλ. 99429221 email: giannos.ioannou@gmail.com

Πωλείται οικιστικό οικόπεδο στο Γέρι, 531 τετραγωνικά μέτρα. 100% Συντελεστής Δόμησης, 3 ορόφοι. Τιμή:180.000. Τηλ. Επικοινωνίας: 99461279

Πωλείται χωράφι στον Πρωταρά εις Προφήτη Ηλία με εμβαδό 4,800 τ.μ. Εφάπτεται σε κύριο δρόμο και έχει 10% κάλυψη για οικοδομή. Τιμή ευκαιρίας. Τηλ. 99634136.

Πωλείται σε νεόκτιστη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιούπολη στο Δάλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάπτεται με πεζόδρομο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

Πωλείται Citroen c3 pluriel 2004, 16 άλογα, αρ. εγγραφής KHD, 90.000 χλμ., περασμένο MOT μέχρι τέλος 2013, σύστημα triptonic. Τιμή 5.500 ευρώ, συζητήσιμη. Τηλ. 97624180 Λευκωσία.

OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

Πωλείται GolF IV Tdi Van 110 hp χρώματος ασήμι 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

Πωλείται Toyota Starlet Glanza 13άρι turbo, χρώματος ασημί, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζητήσιμη! 96766150 Λεμεσός.

Πωλείται Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

Πωλείται αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 άλογα, αρ. εγγραφής KJY, περασμένο MOT, σύστημα triptonic, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ, συζητήσιμη. Τηλ. 99850944 Λεμεσός.

Πωλείται Suzuki Hayabusa του 2001 σε άριστη κατάσταση. Δεκτός οποιοσδήποτε μηχανικός έλεγχος. Τιμή 5.800 ευρώ, συζητήσιμη. Τηλ. 96427168.

Πωλείται Mercendes – Benz CLK 200K Convertible, automatic, petrol, 2000cc, 10/2002, Black leather seats (gray), Avantgarde, Electric seats, Alarm, With the new Mercedes key fob, 18 inch amg rims, Carbon details. Τιμή: 8.500, τηλ: 99302099

Πωλείται GolF IV Tdi Van 110 hp, χρώματος ασήμι. Τιμή 3500. Τηλ 99997147.

Πωλείται μοτοσυκλέττα σκούτερ Piaggio μοντέλο Beverly - Anniversary Edition, κυβισμού 500 κ.ε. χρώματος μολυβί, έτους 2012, παρα πολύ καλή κατάσταση, με εγγύηση αντιπροσωπείας 2 χρόνια με χιλιόμετρα 2400 , ένας ιδιοκτήτης . Τηλ. 99634136, ή 97686236. Λάρνακα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Πωλείται περίπτερο money gram dvd club. Πωλείται επικερδής επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί υπηρεσία money gram, υπάρχει ενσωματωμένο dvd club και τεράστιο περίπτερο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάστημα αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγο άλλων ασχολιών των ιδιοκτήτων. Τηλ. 99843498.

Πωλείται επικερδής επιχείρηση (Πάρκο Καφεστιατόριο) με όλο τον εξοπλισμό, λόγο άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδούπολη και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γάμων, βαφτίσεων κ.α). Τηλ: 99843498.

Πωλείται μοτοσικλέτα Yamaha TDM 850cc, χρονολογίας 2000, χρώματος κόκκινου σε άριστη κατάσταση. Τηλ: 99787889.

Ενοικιάζονται φουσκωτά κάστρα σε διάφορα μεγέθη για εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλέφωνο επικοινωνίας: 99484639

Πωλείται μοτοσυκλέττα σκούτερ Piaggio μοντέλλο Beverly - Anniversary Edition, κυβισμού 500 κ.ε. χρώματος μολυβί, έτους 2012, παρα πολύ καλή κατάσταση, με εγγύηση αντιπροσωπείας 2 χρόνια με χιλιόμετρα 2400 , ένας ιδιοκτήτης . Για πληροφορίες: τηλ. 99 - 634-136, ή 97-686-236. Λάρνακα.

Πωλείται κρεβάτι ξύλινο 5 ποδών (150 κ.εκ.) σε καλή κατάσταση. Τιμή : 130 ευρώ. Τηλ. 99- 634136.

Πωλείται εργοστασιακό ενυδρείο, διαστάσεων 100 x 30 κ. εκ. μαζί με όλα τα απαραίτητα για χρήση του και με επίσης με χαλίκια. 60 ευρώ. Τηλ. 99- 634136.

Πωλούνται 2 ηλεκτρογεννήτριες HONDA μοντέλο GX390 - απόδοσης 7 KVA. ελαφρώς μεταχειρισμένες, κατάλληλες για τουρμπίνα νερού ή άλλη ασχολία. Τιμή έκαστη: ευρώ 1.200. Για ραντεβού: 99634136 Λάρνακα.

Πωλείται βάρκα με όλο τον εξοπλισμό, με λίγες ώρες λειτουργίας και όλες τις άδειες. Τηλ.99422134

Πωλείται μια βιβλιοθήκη χρώματος άσπρου διαστάσεων 2.5x2.5 με χώρο για τηλεόραση στο κέντρο. Πολύ καλή κατασκευή, σε πολύ λογική τιμή. Επίσης δύο θερμάστρες σχεδόν καινούργιες και πολύ αποδοτικές και οικονομικές σε κατανάλωση ενέργειας. Τηλ. 99316392.

Πωλείται τηλεσκοπικό ανυψωτικό μηχάνημα (forklift) MERLO με 17 Μέτρα ανυψωτήρα, 3½ χρονών με 3000 ώρες λειτουργίας. Γίνονται δεκτές προτάσεις και για ενοικίαση. Τηλ. 99622427

ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Software Developer (ASP .NET Developer) We are seeking to recruit a highly motivated ASP.Net Developer for our offices in Nicosia. Mandatory Requirements: Degree in Computer Science or Computer Engineering, Programming background for software development on the Web, Thorough understanding of Networking/Systems Engineering. Please send your detailed CV with scanned images of all your degree(s) to jobs@synecticsconsulting.com by March 29, 2013. For more information please visit: http://www.synecticsconsulting.com/News.aspx.Tel: 00357 22 780888 Fax: 00357 22 780558, heraklitsa@synecticsconsulting.com.

Με πείρα 10 ετών σε υπεύθυνη θέση σε μεγάλες εταιρίες σαν υπεύθυνη λογιστηρίου. Αναλαμβάνω την τήρηση λογιστικών βιβλίων και κλείσιμο τραπεζών, Φ.Π.Α και όλα όσα έχουν σχέση με λογιστικές πράξεις. Μεγάλη πείρα σε διάφορα λογιστικά προγράμματα όπως: SAP,NAVISION,EUROSOFT,SAGE,PRIMSMA. Τηλ: 99405910.

Εκτελούνται δακτυλογραφήσεις. Τηλ. 99-838648.

Αν θέλετε έξτρα εισόδημα για οικονομική ανεξαρτησία με ελεύθερο ωράριο, δωρεάν εκπαίδευση και εισόδημα € 500 - € 2.500. www.life-change.biz. τηλ. 99256254.

Παραδίδονται Μαθήματα: Accounting Lessons by an Experienced Professional Lecturer. Preparation for all Levels of the LCCI, IGCSE and A Level examinations. Flexible times to suit students and working adults. Contact Phone number: 99689498.

Αναλαμβάνονται οικοδομικές εργασίες, με πείρα 30 χρόνια στον τομέα αυτό. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 99471652.

Παραδίδονται μαθήματα μαθηματικών σε μαθητές δημοτικού-γυμνασίου-λυκείου. (περιοχή Στρόβολος). Τηλ. 99216635.

Δασκάλα Ειδικής Εκπαίδευσης Λογοθεραπεύτρια ειδική παιδαγωγός παραδίδει μαθήματα στη περιοχή Αγλαντζιάς. Τηλ: 99185706.

ΧΑΝΙΑ: Ενοικιάζεται στο όμορφο παραδοσιακό χωριό Γαβαλοχώρι με τις ωραίες ταβέρνες, πλήρως επιπλωμένο καινούργιο ευρύχωρο διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου (διπλό κρεββάτι) με άνετες βεράντες. Διπλό κρεββάτι-καναπές στο καθιστικό. Με πισίνα και εντυπωσιακή θέα τα Λευκά Όρη. 5 λεπτά από την παραλία της Αλμυρίδας, 25 λεπτά από το κέντρο των Χανίων. Από €70 το βράδυ (ανάλογα με περίοδο και αριθμό ατόμων). Τηλ. 99646786

ΧΑΝΙΑ: Πωλούνται στο όμορφο παραδοσιακό χωριό Γαβαλοχώρι με τις ωραίες ταβέρνες, ευρύχωρα διαμερίσματα ενός υπνοδωματίου, 45m2 συν 2 άνετες βεράντες. Με πισίνα και εντυπωσιακή θέα τα Λευκά Όρη. Με καθορισμένο χώρο στάθμευσης. 5 λεπτά από την παραλία της Αλμυρίδας, 25 λεπτά από το κέντρο των Χανίων. Κύπριοι κατασκευαστές. Από €87,000. Τηλ. 99646786

DUCATI HYPERMOTARD 1100
ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Ολοκαίνουργια, 900χλμ μόνο, αρ.εγγραφής KVX, κυπριακή, σε τιμή για γρήγορη πώληση: €11.990

Τηλ: 99 32 26 26

Ενοικιάζεται διαμέρισμα

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου στον Λυκαβητό, κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και το πάρκο πανεπιστημίου , φωτεινό, με μεγάλη βεράντα, επιπλωμένο, με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, a/c & θέρμανση. Τιμή 520 ευρώ. Τηλ. 99455246

Πωλείται

Πωλείται αυτοκίνητο **JEEP COMPASS** σε άριστη κατάσταση, ένας ιδιοκτήτης, κυπριακό, εγγραφή Σεπτέμβριος 2008, κυβισμός μηχανής 1968cm³, πετρέλαιο. Με πολλά extra. Τιμή συζητήσιμη! Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 99517446, κ. Μιχάλης.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

Πολυτελές ρετιρέ σε μοντέρνα πολυκατοικία, κοντά στο Αρεταίειο νοσοκομείο.

3 υπνοδωμάτια (master υπνοδωμάτιο με en suite Jacuzzi shower), μεγάλη σαλοτραπεζαρία με τζάκι, roof garden με πανοραμική θέα, 2 υπόγειοι χώροι στάθμευσης, αποθήκη, εντοιχισμένες ηλεκτρικές συσκευές, VRV air condition, κεντρική θέρμανση, εγκαταστάσεις ασφαλείας.

Πληροφορίες τηλ. 99363342

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

Ενοικιάζεται διαμέρισμα στην Αγλαντζιά δύο υπνοδωματίων, καινούριο, πολυτελές, σε πολυκατοικία κατασκευής 2010, πλήρως επιπλωμένο. Μεγάλη βεράντα, καινούρια έπιπλα, καινούριες ηλεκτρικές συσκευές, 2 wc, storage heaters, a/c, blinds, parking. 550€ Τηλέφωνο 99598836

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

Ενοικιάζεται διαμέρισμα ενός υπνοδωματίου στον Λυκαβητό, φωτεινό, με θέα το πάρκο, με μεγάλη βεράντα, επιπλωμένο, με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές, a/c & θέρμανση, αποθήκη και χώρο στάθμευσης. Τιμή 460 ευρώ. Τηλ. 99455246

ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ ΤΑ ΣΙΔΕΡΑ ΕΙΝΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΕΒΕΝΤΕΣ

Το MAN ακτινογραφεί την VIP πέρυγα του κορυδαλλού και εύχεται και στα δικά μας…

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αλφαμεγα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
τέχνες & γράμματα
ΚΥΡΙΑΚΗ 14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2013

αλφαμεγα

Μουσική και χορός από τη γη της Λύσης

Ο μουσικός Κωστής Κωστέας προσέφερε στον τόπο του την ομορφιά και τη χαρά, σμίγοντας την παράδοση με την έμπνευσή του

Του **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Όταν έφτανα στο σπιτικό του Κωστή Κωστέα στη Λάρνακα, είχα μια άγρια φουρτούνα στο κεφάλι μου. Όταν έφευγα είχα γεμίσει με ευφορία στο μυαλό και στην καρδιά. Γνώρισα από κοντά έναν από τους πιο υπέροχους ανθρώπους αυτού του τόπου. Υπέροχη φυσιογνωμία, γλυκύτατη προσωπικότητα, λαμπερή διάνοια με απίστευτη σεμνότητα, που απολάμβανε γύρω του μια υπέροχη οικογένεια. Το επίθετο Κωστέας το πήρε από τον παππού του ο οποίος έμενε για πολλά χρόνια απομονωμένος στο περιβόλι του, διάβαζε πολλά βιβλία, έγραφε ποιήματα και έκανε γλυπτά, αλλά δεν έμπαινε στη Λύση γιατί ήταν μαλωμένος με τη γιαγιά. Ο κύριος Κωστής ωστόσο αμφιβάλλω εάν «κακιώθηκε» ποτέ με οποιονδήποτε. Αντίθετα όποιος στα χρόνια του τον κατέτρεξε μάλλον στην πορεία θα το μετάνιωσε πικρά, αντιλαμβανόμενος ότι αυτός ο άνθρωπος ήταν πάντα μια πηγή ομορφιάς για όλον τον κόσμο.

- Κύριε Κωστέα πώς ήταν τα παιδικά σας χρόνια στη Λύση;

- Έτυχε να αναπτυχθώ σε μια οικογένεια που φύτεψε μέσα μου την ομορφιά της μουσικής και το πνεύμα της ομαδικότητας. Ο πατέρας μου ήτανε ψάλτης. Κάθε νύχτα στο σπίτι σας κάτι εύρισκε να μου τραγουδάει. Κάθε νύχτα ήθελε να μου μάθει κάτι. Το ότι η ψαλτική είχε να κάνει με μια ομαδική δουλειά και το ότι παράλληλα είχαμε τις πολιτικές εμπειρίες εκείνης της εποχής στη Λύση που βασιζόντουσαν στην ομαδικότητα και στη συντροφικότητα, μας έδωσε την ευκαιρία να φτιάξουμε το σχήμα που αργότερα έγινε γνωστό ανά το παγκύπριο.

> *Μάζεψα φίλους και τους είπα «Ελάτε και θα ευχαριστηθείτε». Δεν ξέραμε τότε πολλά πράγματα, αλλά από την πρώτη φορά που μαζευτήκαμε στο δίχωρο του σπιτιού των γονιών μου, ενθουσιαστήκαμε όλοι*

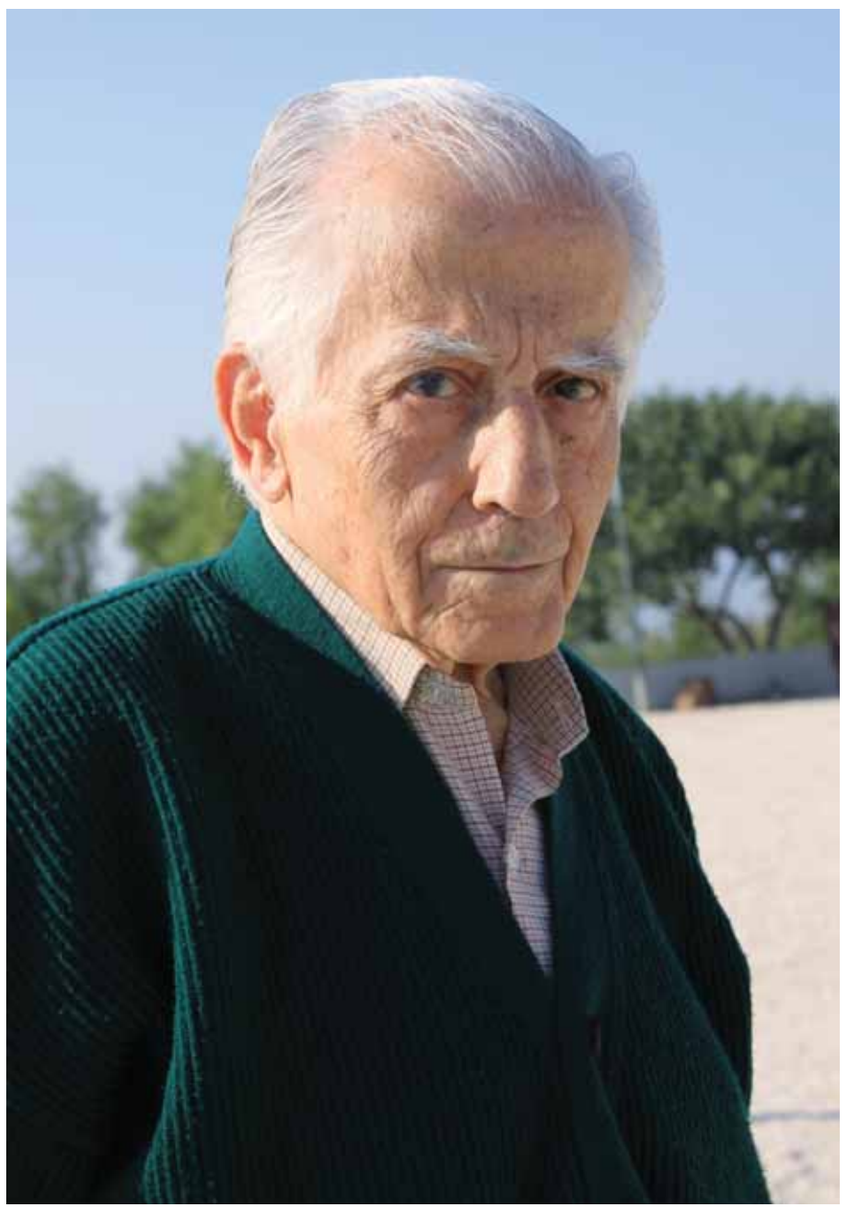

Η Λύση ήτανε η μεγάλη αγάπη και η κοινή αναφορά μας. Θέλαμε να φτιάξουμε πράγματα για τον τόπο μας και ήμασταν όλοι οι συγχωριανοί περήφανοι για ό,τι κατορθώναμε. Ακόμα και σήμερα ο κοινός τόπος καταγωγής μας ενώνει περισσότερο από οποιαδήποτε πολιτική διαφορά μεταξύ μας.

- Ποια είναι η ισχυρότερη ανάμνησή σας;

- Η μουσική. Τετάρτη του Δημοτικού με υποχρέωσε ο δάσκαλος της Λύσης να βγω στην έδρα και να ψάλω. Γελάσανε οι συμμαθητές μου αλλά ο δάσκαλος γύρισε και τους είπε: « Προσέξτε τον γιατί αυτός θα γίνει ψάλτης κάποτε». Μεγαλώνοντας «έδωσα μέσα» σε ό,τι είχε σχέση με τη μουσική. Έμαθα και ευρωπαϊκή και βυζαντινή μουσική. Στα χρόνια του ΣΥΚΑΛΥ ούτε προλάβαινα να σκεφτώ τι είχαμε καταφέρει κάθε φορά, γιατί πάντα ξεκινάγαμε να σχεδιάζουμε και να υλοποιούμε κάτι καινούργιο. Ξεκινήσαμε από τη βυζαντινή μουσική φτιάχνοντας χορωδίες. Και από το 1961 που δημιουργήθηκε το συγκρότημα, όλοι δουλεύανε εθελοντικά χωρίς οποιαδήποτε αμοιβή, μέχρι σήμερα.

- Πώς ταιριάξατε μαζί εκείνη την εποχή;

- Μάζεψα φίλους και τους είπα «Ελάτε και θα ευχαριστηθείτε». Δεν ξέραμε τότε πολλά πράγματα, αλλά από την πρώτη φορά που μαζευτήκαμε στο δίχωρο του σπιτιού των γονιών μου, ενθουσιαστήκαμε όλοι. Μάλιστα χορεύαμε επί ώρες πάνω στο χωματένιο δάπεδο και γέμισαν τα πάντα με σκόνη και η μάνα μου την επομένη καθάριζε επί ώρες (γέλια). Εκείνη την εποχή στη Λύση υπήρχαν άτομα που έπαιζαν μουσική και άλλοι που ήξεραν κάποιους χορούς, αλλά όχι ένα οργανωμένο σύνολο. Τους μάζεψα όλους.

- Συγκεντρώθηκαν ανεξάρτητα από τις τότε μεταξύ τους πολιτικές διαφορές;

- Ναι. Θυμάμαι ότι αυτό που πήγε να μας χωρίσει ήταν το έθιμο να μη χορεύουν οι γυναίκες μαζί με τους άνδρες. Δεν επιτρεπότανε κάτι τέτοιο. Χόρευαν ξεχωριστούς χορούς. Έτσι λοιπόν όταν αρχίσαμε να χορεύουμε σε ζευγάρια, οι αρσενικοί έφερναν τις γυναίκες τους ή τις χαρτωμένες (αρραβωνιαστικιές) τους και κάποιοι γονείς άρχισαν να γκρινιάζουνε είτε για τις χαρτωμένες είτε για τις κόρες τους. Αλλά οι γυναίκες πεισματικά ερχόντουσαν όλο και περισσότερες αγνοώντας τις γκρίνιες από τα σπίτια τους (γέλια).

- Ήτανε πιο δυνατή η αίσθηση του κοινού σκοπού;

- Η Λύση ήτανε η μεγάλη αγάπη και η κοινή αναφορά μας. Θέλαμε να φτιάξουμε πράγματα για τον τόπο μας και ήμασταν όλοι οι συγχωριανοί περήφανοι για ό,τι κατορθώναμε. Ακόμα και σήμερα ο κοινός τόπος καταγωγής μας ενώνει περισσότερο από οποιαδήποτε πολιτική διαφορά μεταξύ μας. Όταν συναντιούνται οι συντοπίτες μας μιλάνε για τη Λύση και όχι για αυτά που διαφωνούνε.

- Τώρα στις συνθήκες της προσφυγιάς, αφού η Λύση είναι κατεχόμενη, είναι κατανοητό να μην έχουν προτεραιότητα οι διαφορές. Αλλά σε εκείνες τις ταραγμένες δεκαετίες του '50, του '60 και του '70 πώς αποφύγατε τις μεταξύ σας συγκρούσεις;

- Νομίζω κύρια αιτία ήταν ότι εμείς οι αριστεροί της Λύσης ποτέ δεν πολεμήσαμε τους δεξιούς, ακόμα και όταν κάποιοι φανατικοί ανάμεσά τους έκαναν κάποιες απειλητικές ενέργειες. Όπως θυμάμαι μια φορά, κάποιος έγραψε έξω από το μαγαζί μου «Κωστέα θα πληρώσεις». Τρόμαξα αρχικά, αλλά όταν πέρασα από τα καφενεία με ρωτούσανε μαζί αριστεροί και δεξιοί, με ειλικρινή απορία: «Ρε Κωστή σε ποιον χρωστάς και θα πληρώσεις;» (γέλια). Κανείς δεν σκέφτηκε ότι υπήρχε πολιτικό κίνητρο πίσω από αυτό, αλλά ότι χρωστούσα σε κάποιον χρήματα. Και στο τέλος όλοι γελάγαμε. Οι πολιτικές θέσεις ήτανε σαν παράδοση της κάθε οικογένειας. Πήγαιναν μαζί με το κάθε σόι.

- Πώς σκεφτήκατε να αλλάξετε χορούς και μουσικές τεχνοτροπίες;

- Ήθελα να δοκιμάσουμε καινούργια πράγματα, τα οποία όμως να προέρχονται από την παράδοση. Ήθελα να περιέχουν μουσικές και ρυθμούς που είχαμε μέσα μας ως λαός, αλλά ήθελα να έχουν και κάτι φρέσκο, διαφορετικό.

- Είχατε ακούσματα ή συνεργασίες που σας επηρέασαν;

- Η συνεργασία μας με το ΡΙΚ τα πρώτα χρόνια, μας έδωσε την ευκαιρία να μάθουμε πολλά πράγματα. Άκουγα κι εγώ αρκετά και μελετούσα από μόνος μου. Είχα τη γνώση της βυζαντινής μουσικής από την ψαλτική και αποκτούσα και τη γνώση της ευρωπαϊκής. Έβλεπα τις διαφορές αλλά ήθελα να τις φέρω κοντά. Το έκανα συνειδητά αυτό. Τις ανακάτεψα γιατί πίστευα ότι αυτό θα φέρει καλό αποτέλεσμα και όχι σκάρτο, όπως νόμιζαν κάποιοι.

- Ο συνδυασμός βυζαντινής και ευρωπαϊκής αισθητικής στη μουσική δεν είναι εύκολο εγχείρημα. Ειδικά για κάποιους αυτοδίδακτους εραστές της τέχνης σαν εσάς.

- Έχει πολλή δουλειά να τα φέρεις μαζί και να βγει κάτι καλό. Εμείς το δοκιμάσαμε από την αρχή και όταν πρωτοπαρουσιάσαμε το αποτέλεσμα στο χωριό πήραμε συγχαρητήρια από όλους. Αυτό μας έδωσε το θάρρος να επεκτείνουμε με περισσότερο ρεπερτόριο τη δική μας άποψη για τη μουσική και τον χορό. Πάντως τότε δεν ξέραμε ακριβώς τι θα καταφέρναμε. Ακόμα και σήμερα που έρχονται νεότεροι και με ρωτάνε «Πώς δημιουργήσατε ένα τόσο διαφορετικό άκουσμα;», τους απαντώ: «Δεν υπήρχε σχέδιο. Έτσι μας βγήκε από τον πειραματισμό με τα όργανα που είχαμε στη διάθεσή μας». Βέβαια εγώ είχα γνώση για το πώς μπορείς να φέρνεις κοντά τον βυζαντινό φθόγγο με τη δυτική νότα, αλλά αυτά δεν χρειαζότανε να τα εξηγούμε τότε στους περβολάρηδες που μας δίνανε συγχαρητήρια. Αφού τους άρεσε, αυτό ήταν αρκετό.

- Μιλάτε σχεδόν πάντα στον πληθυντικό, ενώ είναι γνωστό πως τουλάχιστον για τη μουσική, οι περισσότερες δημιουργίες του «Τρίο ΣΥΚΑΛΥ» ήταν δική σας προσωπική έμπνευση.

- Ήμασταν ομάδα και έτσι ένοιωθαν όλοι. Η έμπνευση και η ιδέα του ενός δουλευότανε από όλους και έτσι το τελικό αποτέλεσμα ανήκε σε όλους.

- Ναι, αλλά ποιος ήταν ο ιθύνων νους;

- Ε, τώρα με αναγκάζεις να μιλάω για το τι έκανα προσωπικά εγώ, ενώ δεν το θέλω. Είναι αλήθεια πως για ό,τι πρόβλημα ή απορία είχανε σε θέματα μουσικής, ερχόντουσαν και ρωτούσανε εμένα.

- Εκ των πραγμάτων γίνατε δάσκαλος.

- Εγώ, πάντως, δεν με έβλεπα έτσι. Απλώς διάβαζα συνεχώς και μάθαινα όλο και περισσότερα γιατί αυτή ήταν η πελλάρα (τρέλα) μου.

- Ποιες ήταν οι στιγμές που σας συγκίνησαν ιδιαίτερα;

- Όταν ξεκινήσαμε το συγκρότημα είχα κάποια όνειρα. Να αρέσει η δουλειά μας εδώ και να την ταξιδέψουμε και εκτός Κύπρου. Όταν παρουσιάσαμε το πρώτο μας έργο «Ειδύλλιο και Γάμος» το 1961, ήρθαν στη Λύση και μας είδαν από κάποιες πρεσβείες και ένας Κύπριος που δούλευε στη πρεσβεία της Ανατολικής Γερμανίας ενθουσιασμένος με αγκάλιασε και μου είπε «Αύριο φεύγετε για Γερμανία». Ήταν η καλύτερη ανταμοιβή. Μετά από αυτό όλοι οι νέοι της Λύσης ήθελαν να λάβουνε μέρος στις παραστάσεις. Και από τότε ταξιδέψαμε σε πολλές χώρες.

- Ποια χώρα σας εντυπωσίασε περισσότερο;

- Η καθεμία είχε τα ωραία της, αλλά η πιο εντυπωσιακή ήτανε η Αμερική. Το άσκημο εκεί ήταν να βλέπεις τους άστεγους στον δρόμο.

- Από τους συνθέτες που γνωρίσατε ποιον θυμάστε πιο έντονα;

- Τον Καλλίνικο με τον οποίο είχαμε πολλές κουβέντες και όταν είχα ζητήσει να μου στείλει το βιβλίο με τη μελέτη του για το παραδοσιακό τραγούδι, μου το έστειλε μαζί με τα χρήματα που του είχα βάλει στον φάκελο. Ο Γιώργος Κοτσώνης καταλάβαινε πράγματα στη μουσική μας που δεν καταλάβαιναν άλλοι. Με τον Μάριο Τόκα μιλούσαμε και είχαμε καλή φιλία. Μου άρεσαν πολύ αυτά που έφτιαχνε.

- Είσαστε ευχαριστημένος από τη ζωή που περάστε κύριε Κωστέα;

- Ναι, δεν έχω παράπονο, είμαι ευχαριστημένος. (πάντα με χαμόγελο)

Βιογραφικό

Ο Κωστής Κωστέας γεννήθηκε στη Λύση την Πρωτομαγιά του 1925. Πήρε μαθήματα Βυζαντινής Μουσικής από τον πατέρα του Κυριάκο Χατζηπετρή και στη συνέχεια από τον πρωτοψάλτη της εκκλησίας της Παναγίας της Λύσης μουσικοδιδάσκαλο Γιάγκο Σουρουλλά. Κυρίως όμως μελετούσε από μόνος του, παράλληλα με το επάγγελμα του ως κουρέας. Η ίδρυση χορωδιών στη Λύση και αλλού ήταν πρωτοβουλίες με την προσωπική του σφραγίδα. Στη κυπριακή πολιτιστική σκηνή, ο Κωστής Κωστέας καθιερώθηκε κυρίως με την ίδρυση του ΣΥΚΑΛΥ. Ενός συγκροτήματος παραδοσιακών χορών και μουσικής που φιλοδοξούσε να καινοτομήσει επιλέγοντας ένα νέο τρόπο δημιουργικής αντιμετώπισης του λαϊκού πολιτισμού. Αντλώντας στοιχεία από τη μουσική παράδοση της Κύπρου έγραψε νέα τραγούδια και μουσική και οι συνεργάτες του δημιούργησαν νέους χορούς. Αυτή ήταν για τα κυπριακά δεδομένα μια εντελώς νέα προσέγγιση της κυπριακής μουσικοχορευτικής παράδοσης. Σκηνοθέτησε κι έγραψε τη μουσική σε μια σειρά χοροδραμάτων: «Ειδύλλιο και Γάμος» το 1961, «Στα Μαρμαρένια Αλώνια» το 1966 και «Βαθκιές Ρίζες» το 1978. Ο ενθουσιασμός με τον οποίο ο κόσμος αγκάλιασε τα τραγούδια του Κωστή Κωστέα και τη δουλειά του ΣΥΚΑΛΥ, ήταν η καλύτερη απόδειξη της προσφοράς τους. Προσφορά που στο εξωτερικό εκτιμήθηκε και εκφράστηκε με πολλές βραβεύσεις και αναγνωρίσεις. Μελοποίησε στίχους του Παύλου Λιασίδη, του Μιχάλη Πασιαρδή, του πατέρα του Κυριάκου Κωστή Χατζηπετρή, του Λυσιώτη ποιητάρη Τοφή Φαΐκη αλλά και δικούς του και έγραψε τη μουσική για μια σειρά θεατρικά έργα του Μιχάλη Πασιαρδή που παρουσίασε κατά καιρούς ο ΘΟΚ («Το νερό του Δρόπη», «Στα χώματα της Μεσαρκάς», «Το Γατάνιν», «Τ' αλώνια μας στους πάνω μαχαλάδες») καθώς και τη μουσική σε μια σειρά θεατρικών έργων του Παύλου Λιασίδη που παρουσίασε κατά καιρούς η τηλεόραση του ΡΙΚ («Ο Μονογιός», «Η αγάπη νικητής», «Αλαβροστοισιώτης»). Η ενασχόληση του με τη βυζαντινή μουσική επικεντρώνεται στη διεύθυνση και τη διδασκαλία της χορωδίας Σουρουλλά την οποία ανέλαβε για πρώτη φορά το 1968. Το 1975, μετά το θάνατο του ιδρυτή της, αναλαμβάνει πλέον τη μόνιμη διεύθυνση και διδασκαλία της, εμπλουτίζοντας το ρεπερτόριο της, που αποτελείτο από εκκλησιαστικούς, ως επί το πλείστον ύμνους, και με άλλα τραγούδια του Σουρουλλά με σκοπό να τα κάνει πλατύτερα γνωστά. Επίσης, φρόντισε να προβάλει ανθρώπους του πολιτισμού με πρωτοβουλίες όπως: η έκδοση των ποιητικών συλλογών του Παύλου Λιασίδη «Χάραμαν φου» από την ΑΕΛ Λύσης το 1944 και «Να πεθάνει ο χάρος» από το ΣΥΚΑΛΥ το 1966, της συλλογής τραγουδιών «Λύρα και Δάφνες» του Γιάγκου Σουρουλλά το 1971, η έκδοση από τον Δήμο Λύσης των δίσκων «Καμπάνες της Λύσης» με τραγούδια και ύμνους του Γιάγκου Σουρουλλά το 1996 και η ανέγερση το 2001 από το ΣΥΚΑΛΥ μνημείου στη Λάρνακα για τον Παύλο Λιασίδη. Ο Κωστής Κωστέας διετέλεσε επίσης, εκ περιτροπής δήμαρχος και αντιδήμαρχος της Λύσης.

ΕΠΙΣΗΣ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Επιτέλους, ποιος κυβερνά την Κύπρο;

Ρητορικό το ερώτημα, αφού η απάντηση είναι γνωστή στους πάντες: Την Κύπρο πλέον κυβερνά η Τρόικα. Από πού πηγάζει η εξουσία της και από ποιους παίρνει εντολές η Τρόικα; Από το Eurogroup που συνίσταται από τους εξελεγμένους ηγέτες των κρατών μελών της Ε.Ε. που συμμετέχουν στην Ευρωζώνη και οι οποίοι αποφασίσανε ομόφωνα να της παραδώσουν την οικονομική, και σε φυσική προέκταση την πολιτική εξουσία στο νησί. Με τις αποφάσεις του Eurogroup συμφώνησε και η ηγεσία της Κύπρου που υποτίθεται συμμετείχε στη διαμόρφωσή τους. Μάλιστα, είχε νωπή εντολή από το εκλογικό Σώμα να προχωρήσει στην αναδιαμόρφωση της συμφωνίας συναντίληψης (μνημόνιο) και να την επικυρώσει. Τώρα το τι μπορείς να αναδιαμορφώσεις όταν είσαι ένας ανάμεσα στους 17 και με το μαχαίρι της χρεοκοπίας στον λαιμό, είναι μια θλιβερή ιστορία της οποίας το αποτέλεσμα το βιώνουμε και δυστυχώς θα το βιώσουμε πολύ πιο άγρια στη συνέχεια. Το σημαίνον είναι ότι δύο διαδοχικές κυβερνήσεις διαφορετικής ιδεολογικής κατεύθυνσης, η τέως κυβέρνηση της Κεντροαριστεράς και η νυν της Κεντροδεξιάς, κάλεσαν, συμφώνησαν με την Τρόικα και της παρέδωσαν την εξουσία που μας είχε απομείνει από τις συμφωνίες εισδοχής στην Ε.Ε. (εκχώρηση πολιτικής εποπτείας) και στην Ευρωζώνη (εκχώρηση οικονομικής εποπτείας). Αποτύχανε οι διαχειριστές (γιατί εξαρχής μόνο διαχειριστές ήταν) της ντόπιας διοίκησης να αντιμετωπίσουν τις χρόνιες ενδογενείς αδυναμίες του συστήματος εν μέσω παγκόσμιας και κυρίως ευρωπαϊκής κρίσης, πτώχευσε το μαγαζί και το παρέδωσαν στους εκκαθαριστές.

Αυτές είναι οι απλές, πικρές πραγματικότητες και όποιος δεν τις βλέπει κατάματα κάνει πως «δεν καταλαβαίνει και δεν ξέρει πού πατά και πού πηγαίνει». Ωστόσο, προκύπτει εύλογα το ερώτημα: Εάν αποτύχει η Τρόικα ως νέα διαχειρίστρια εξουσία, σε ποιον θα λογοδοτήσει; Φυσικά, σε κανέναν άλλον εκτός από τον εαυτό της. Όπως ακριβώς συμβαίνει σε κάθε σωστή δικτατορία. Και η επιβεβαίωση βρίσκεται εκεί όπου έπρεπε να κοιτάμε εδώ και τρία χρόνια, για να μαθαίνουμε και να προετοιμαζόμαστε: Στο παράδειγμα-πείραμα της Ελλάδας. Η επανάληψη της αποτυχίας σε προβλέψεις ύφεσης, δημοσιονομικών εσόδων, ανεργίας, καταναλωτικής δυσπραγίας και κοινωνικής εξαθλίωσης, με τις παραλλαγές βέβαια του κυπριακής ιδιαιτερότητας πειράματος, είναι ήδη μπροστά μας. Το ακόμη πιο τραγικό σε αυτήν την ιστορία είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος του προβλήματος που ανάγκασε την Κύπρο να παραδώσει τον πλήρη έλεγχο στην Τρόικα είναι η πλήρης αποτυχία της στην Ελλάδα. Γιατί εάν η Ελλάδα δεν σπρωχνότανε από την εκεί διαχειρίστρια Τρόικα, σε μια τόσο έντονη δίχρονη υφεσιακή περιδίνηση, με αποτέλεσμα τα προβλήματα του PSI και των δανειακών επισφαλειών στις κυπριακές τράπεζες εκεί, δεν θα γκρεμιζότανε τόσο γρήγορα ο υπερφίαλος κυπριακός τραπεζικός γίγαντας. Το πρόβλημα βέβαια θα παρέμενε, αλλά ίσως δινότανε μια ευκαιρία χρόνου να συμμαζευτεί, μέχρι να έρθουν στην επιφάνεια της θάλασσας οι «ευλογημένοι» υδρογονάνθρακες και μέσω αυτών η εξισορρόπηση στο υπερβολικά ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο αυτού του τόπου. Το πόσο σημαντικό είναι αυτό το έλλειμμα για την περίπτωσή μας -και πόσο συνυφασμένο με τον τρόπο ζωής μας, τον νεώτερο πολιτισμό μας και τις πιθανές μελλοντικές επιλογές μας-, θα αναπτύξουμε σε άλλο άρθρο αργότερα, στο πλαίσιο των απλών μαθημάτων του «πολιτισμού της οικονομικής δικτατορίας», που αναγκαζόμαστε να σας μεταφέρουμε, μήπως και η γνώση του παιχνιδιού μας καταστήσει όλους ικανότερους να το αντιμετωπίσουμε.

Προς το παρόν, η πρώτη μεγάλη αποτυχία της νέας κυπριακής δικτατορίας είναι ήδη δημοσιευμένη: Ανατροπή όλων των επίσημων προβλέψεών της όπως διατυπώθηκαν τον Νοέμβριο του 2012, για το ύψος της ύφεσης και της ανεργίας, ενώ γνώριζε από την αρχή ότι οι δύο μεγάλες τράπεζες ήταν στόχος της να ισοπεδωθούν και ότι οι καταστροφικές παρενέργειες στο εκπονηθέν πρόγραμμα διάσωσης της Κύπρου, θα άλλαζαν προς το πολύ χειρότερο όλα τα νούμερα. Και να πάλι τα δισ. που πετάνε πάνω από τα κεφάλια μας σαν να είναι κουφετάκια. Από τα 17,5 δισ. ανάγκες ξεκινήσαμε, λένε, και εντός 6 μηνών έγιναν 23 δισ.! Για δες! Και η Τρόικα δεν ήξερε τίποτα, έτσι;

Υ.Γ. 1 Τελικά ποιος θα έπρεπε να πληρώνει τις ζημιές από τις αποφάσεις και τις ελλείψεις επαγγελματικής επάρκειας της όποιας διοίκησης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου; Αφού είναι υπόλογη στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και εκτελεί εντολές της γιατί δεν διορίζει η ίδια η ΕΚΤ τον εκάστοτε τοποτηρητή της; Για να μην πληρώνει τον λογαριασμό; Προφανώς και εδώ κορόιδα μας έπιασαν. Άλλοι αποφασίζουν και οι υπήκοοι –όχι πλέον πολίτες– πληρώνουν.

Υ.Γ 2 Ποιες ξένες τράπεζες είχαν καταθέσεις στις δικές μας λόγω ψηλών επιτοκίων και τις απέσυραν τους προηγούμενους 18 μήνες, ανοίγοντας τον χορό της κατάρρευσης;

TEXNES-02 ATZENTA_TEXNES 4/12/13 12:11 PM Page 2

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Κυριακή 14.4
ΘΕΑΤΡΟ

«A steady rain» από την ομάδα «D-tale»

Η θεατρική ομάδα «D-tale» θα παρουσιάσει την πρώτη της θεατρική δουλειά «A steady rain» του Keith Huff σε μετάφραση και σκηνοθεσία Νικόλα Κουρουμτζή. Πρόκειται για ένα αστυνομικό θρίλερ, βασισμένο σε ένα πραγματικό γεγονός, ένα έγκλημα που συγκλόνισε τις Ηνωμένες Πολιτείες τη δεκαετία του '90. Δύο παιδικοί φίλοι, αστυνομικοί στο Σικάγο, βλέπουν τη φιλία τους να απειλείται εφόσον ένας από τους δύο πρέπει να επωμιστεί τις συνέπειες ενός τραγικού λάθους τους. Απευθυνόμενοι πότε στους ανακριτές τους, πότε στο κοινό και πότε ο ένας στον άλλο, προσπαθούν να δώσουν ο καθένας τη δική του εκδοχή των γεγονότων και να εξηγήσουν τις επιπτώσεις των πράξεών τους στις ζωές των γύρω τους. Πρωταγωνιστούν: Μάνος Γαλανής και Λευτέρης Σαλωμίδης. Η παράσταση είχε ανεβεί στο Broadway με πρωταγωνιστές τους Hugh Jackman και Daniel Craig. Πρεμιέρα σήμερα ώρα 8:30 μ.μ. και παραστάσεις κάθε Τρίτη και Πέμπτη στο Wherehaus 612, Μιχαήλ Κουσουλίδη 5, Βιομηχανική Περιοχή Παλλουριώτισσας, Λευκωσία. Πληρ. 70000612 και 99535625.

ΘΕΑΤΡΟ

Ο «Μπακαλόγατος» στον Πύργο Λεμεσού

Το Κοινοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Πύργου Λεμεσού σε συνεργασία με τον Θεατρικό Όμιλο ΕΝΑΦ Αγίας Φύλας παρουσιάζουν τη θεατρική κωμωδία των Χρήστου και Γιάννη Γιαννακόπουλου «Ο Μπακαλόγατος / της Κακομοίρας». Η γνωστή ελληνική κωμωδία διακρίθηκε στο 25ο Παγκύπριο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου του ΘΟΚ. Αντί εισιτηρίου θα συγκεντρώνονται τρόφιμα και άλλα είδη για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Το Κ.Σ Νεολαίας Πύργου καλεί όλους όπως συνδράμουν την προσπάθεια με τρόφιμα που δεν φυλάσσονται σε ψυγείο, αλλά και με τη συνεισφορά άλλων ειδών πρώτης ανάγκης, τα οποία θα διατεθούν για τις ανάγκες συνανθρώπων μας. Στην αίθουσα πολλαπλής χρήσης στον Πύργο Λεμεσού. Στις 7:30 μ.μ.

Δευτέρα 15.4
ΘΕΑΤΡΟ

Ερωτική κωμωδία «Το Μήλο»

Η Idea Planners παρουσιάζει στην Κύπρο την επιτυχημένη ερωτική κωμωδία «Το Μήλο» του Γιώργου Βαλάρη, δημιουργού της επιτυχημένης παράστασης «Σ' αγαπάω αλλά». Ένα έργο με θέμα τις σημερινές σχέσεις ανδρών και γυναικών. Ένα θέμα επίκαιρο όσο ποτέ με χιούμορ, συγκίνηση, τρυφερότητα και πολλές ανατροπές. Πρωταγωνιστούν Ναταλία Δραγούμη και Γεράσιμος Γεννατάς. Ώρα 8:30 μ.μ. στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λευκωσία και Τετάρτη 17 και Πέμπτη 18 Απριλίου στο Δημοτικό Θέατρο Λατσιών, λεωφόρος Γιάννου Κρανιδιώτη 57, Λατσιά, Λευκωσία. Πληρ. 99300253.

Μη χάσετε

Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή

«Αιώνες μακριά από την Αλάσκα» στο Θέατρο Διόνυσος

Το έργο «Αιώνες μακριά από την Αλάσκα» του Άκη Δήμου σε σκηνοθεσία Τώνιας Μισιαλή ανεβάζει το Θέατρο Διόνυσος. Πρόκειται για μία μουσικοθεατρική παράσταση που πραγματεύεται τη ζωή μιας γυναίκας, της Βιολέτας, που αφηγείται την ιστορία της σ' ένα χώρο υποδοχής κάποιου ξενοδοχείου, περιμένοντας έναν άντρα. Ερωτευμένη με τη μουσική, φλερτάρει με τις νότες του πιανίστα. Εκεί, εικόνες και μνήμες ζωντανεύουν μέσα από τον λόγο της με έναν ιδιαίτερο ρυθμό. Τα οικογενειακά τραύματα της παιδικής ηλικίας, η νοσταλγία του πρώτου έρωτα, το αναγκαστικό ταξίδι από την κλασική μουσική στην άκρη του κόσμου, στην Αλάσκα, και τα ανεκπλήρωτα όνειρα, αποτυπώνουν το διάγραμμα της πολυτάραχης ζωής της. Πρωταγωνιστεί η Έλενα Χατζηαυξέντη και στο πιάνο ο Νίκος Ευαγγέλου. Τακτικές Παραστάσεις: Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή ώρα 8:30 μ.μ. στο Θέατρο «Διόνυσος», Διαγόρου 29, Λευκωσία. Πληρ. 22818999 και www.theatrodionysos.org

Παρασκευή 19 έως Κυριακή 28 Απριλίου

11ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου

Συναρπαστικό και γεμάτο κινηματογραφικές εκπλήξεις θα είναι και φέτος το 11ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου «Κινηματογραφικές Μέρες - Κύπρος 2013» που επανέρχεται στις οθόνες του Θεάτρου Ριάλτο και του Κινηματογράφου Ζήνα Πάλλας. Καθημερινά, θα προβάλλονται μερικές από τις πιο πολυβραβευμένες ταινίες της χρονιάς αλλά και ταινίες νέων και καθιερωμένων δημιουργών που ξεχώρισαν από τον παγκόσμιο ανεξάρτητο κινηματογράφο. Διεθνείς και εγχώριες παραγωγές, ειδικά αφιερώματα, παράλληλες προβολές, εργαστήρια και μουσικές εκδηλώσεις θα συνθέσουν το φετινό πρόγραμμα του επίσημου διεθνούς κινηματογραφικού φεστιβάλ της Κύπρου. Πλήρες πρόγραμμα στην ιστοσελίδα του Φεστιβάλ www.cyprusfilmdays.org. Ώρα 8:00 μ.μ. θέατρο Ριάλτο, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Πληρ.77777745. Και στον Κινηματογράφο Ζήνα Πάλας, Θεοφάνη Θεοδότου 18, Λευκωσία. Πληρ. 22674128

Τρίτη 16.4
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

«Η πόλη σαν ένα μεγάλο σπίτι»

Έκθεση με είκοσι επιλεγμένα έργα νέων ηλικίας από 17 έως 22 ετών. Τα έργα αυτά δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του διαγωνισμού «Χώρος, Χρώμα, Χώρα» που προκηρύχτηκε από το Πρόγραμμα Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Hertfordshire και με έγκριση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Με τον διαγωνισμό αυτόν το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας προέτρεπε τους νέους να εξερευνήσουν τις πολλαπλές έννοιες της κοινωνικής γεωγραφίας της «οικίας», καθώς και τις ισχυρά αλληλένδετες έννοιες της πόλης και του πολιτισμού. Μέχρι 30 Απριλίου στο «Σπίτι Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων», στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο, Παλαιά Λευκωσία, πληρ. 22661475.

Τετάρτη 17.4
ΒΙΒΛΙΟ

«Σ' ένα γύρισμα της ζωής»

Το Κέντρο Λόγου και Τεχνών «Τεχνοδρόμιο» διοργανώνει συνάντηση με τη συγγραφέα Αλκυόνη Παπαδάκη για να γνωρίσουμε το καινούργιο της βιβλίο: «Σ' ένα γύρισμα της ζωής» των εκδόσεων Καλέντη. Τη συγγραφέα παρουσιάζει η μουσικολόγος-παραγωγός ραδιοφώνου Μαριάννα Γαλίδη. Μέγας Θεσμικός Χορηγός: Αρτοποιεία - Ζαχαροπλαστεία ΣΙΓΜΑ και στηρίζει το Δίκτυο Λεσχών «Ανάγνωσις». Είσοδος ελεύθερη. Ώρα 7:00 μ.μ. στο Μουσείο «Το Πλουμιστό Ψωμί», Γρηγόρη Αυξεντίου 9 (πάροδος Αγ. Φυλάξεως), Λεμεσός. Πληρ. 25340347 και 99526772.

Παρασκευή 19.4
ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Τιμάται ο ποιητής Ανδρέας Γ. Θωμά

Εκδήλωση για τον ποιητή Ανδρέα Γ. Θωμά διοργανώνουν η Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου, ο Παγκύπριος Πολιτιστικός Σύλλογος και η Εταιρεία Λογοτεχνών Πάφου. Χαιρετισμούς θα απευθύνουν οι πρόεδροι των διοργανωτών, ενώ για τον ποιητή και το έργο του θα μιλήσει ο Λευτέρης Παπαλεοντίου. Θα ακολουθήσει μουσικό μέρος από τον ποιητή και μουσικοσυνθέτη Ανδρέα Αρτέμη. Την εκδήλωση στηρίζει η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου). Στην αίθουσα εκδηλώσεων της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος (Κύπρου), λεωφόρος Μακαρίου 15, Λευκωσία. Ώρα 7:30 μ.μ.

ΘΕΑΤΡΟ

«ΣώβρακLess» με την ομάδα «Point To»

Βασισμένο στο βιβλίο του Terrence McNally και την κινηματογραφική ταινία «The full monty» (1997), σε σενάριο του Simon Beaufoy, η ομάδα «Point To Contemporary Theater» παρουσιάζει το έργο «ΣώβρακLess» διασκευασμένο στην κυπριακή διάλεκτο από την Ευαγγελία Ονουφρίου και τον Νικόλα Δημητρίου και σε σκηνοθεσία του Μιχάλη Ασιήκκα και της Ευαγγελίας Ονουφρίου. Με οκτώ ηθοποιούς στους βασικούς ρόλους και δέκα υποστηρικτικούς το έργο τοποθετεί στην Κύπρο της κρίσης τους πέντε άνεργους ήρωές, που αν και δεν διαθέτουν κανένα φυσικό προσόν, αποφασίζουν να λύσουν το οικονομικό τους πρόβλημα, βγάζοντας, κυριολεκτικά, τα ρούχα τους σε ένα εντελώς ακατάλληλο στριπτίζ σόου. Μαζί, όμως, με τα ρούχα τους, αποτινάσσουν κάθε ταμπού της σύγχρονης κοινωνίας, μιας κοινωνίας η οποία επιβάλλει συγκεκριμένα, ψυχρά και απρόσωπα πρότυπα. Παραστάσεις κάθε Παρασκευή και Σάββατο ώρα 8:30 μ.μ. στο Wherehaus 612, Μιχαήλ Κουσουλίδη 5, Βιομηχανική Περιοχή Παλλουριώτισσας, Λευκωσία. Πληρ. 99740773 και 99588103.

Σάββατο 20.4
ΜΟΥΣΙΚΗ

Ο Λεωνίδας Μπαλάφας με την μπάντα του

Ο Λεωνίδας Μπαλάφας επιστρέφει στην Κύπρο και μαζί με την μπάντα του θα παρουσιάσουν τραγούδια από τις δισκογραφικές του δουλειές, τραγούδια που δεν έχουν ακόμα παρουσιαστεί δισκογραφικά και «πειραγμένα» τραγούδια άλλων δημιουργών. Ήχοι, rock, reggae, jazz, παραδοσιακοί, σχεδόν από όλη τη μουσική γκάμα, παντρεμένοι σε ένα μείγμα, με ασταμάτητη διάθεση για πειραματισμό και αυτοσχεδιασμούς πάνω στο προσωπικό του ύφος. Ώρα 10:30 μ.μ. στο Savino Live, Watkins 1, Λάρνακα.. Πληρ. 99860304 και 99426011.

Επιμέλεια: **ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ**
art@kathimerini.com.cy

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

ΜΟΥΣΙΚΗ
Κυριακή 14.4

Συναυλίες οργάνου

Στην Αγγλικανική Εκκλησία του Αγίου Παύλου ξεκινάει ο 10ος Ανοιξιάτικος Κύκλος Συναυλιών Οργάνου, με ρεσιτάλ των Michel Konig (όργανο) και Franc Shestani (βιολί). Η καλλιτεχνική διεύθυνση είναι της Χριστίνας Αντωνιάδου. Στις 8.30 μ.μ. Φιλελλήνων 27, Σύνταγμα

ΘΕΑΤΡΟ
Κυριακή 14.4

«Το μπαλκόνι της Τζουλιέτ»

«Το μπαλκόνι της Τζουλιέτ» της Νίκης Ορφανού παρουσιάζεται κάθε Κυριακή στο «Βρυσάκι». Ενας ποιητικός, τολμηρός μονόλογος μιας γυναίκας που είναι σε πόλεμο με τον κόσμο. Ερμηνεύει η Ειρήνη Ράπτη. Στις 9 μ.μ. Βρυσακίου 17, Πλάκα

ΜΟΥΣΙΚΗ
Κυριακή 14.4

Σικελικός Εσπερινός

Στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών παρουσιάζεται για τρεις βραδιές (14, 16, 18/4) η όπερα του Βέρντι «Ο Σικελικός Εσπερινός» σε σκηνοθεσία και χορογραφία του Ρενάτο Τζανέλα. Με πρωταγωνιστές τους Δημήτρη Καβράκο, Ρέντσο Τζούλιαν, Τσέλια Κοστέα, Δημήτρη Πλατανιά κ.ά. Διευθύνει ο Μύρων Μιχαηλίδης. Στις 8 μ.μ. Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη

ΜΟΥΣΙΚΗ
Τρίτη 16.4

Παγκόσμια Ημέρα Χορωδίας

Συναυλία με παγκόσμια αναμετάδοση και τη συμμετοχή πενήντα χωρών θα πραγματοποιηθεί στην Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Φωνής με τη συμμετοχή της χορωδίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (υπό τη διεύθυνση του Νίκου Μαλιάρα) και της Παιδικής Χορωδίας Rosarte (υπό τη διεύθυνση της Ρόζης Μαστροσάβα). Το πρόγραμμα περιλαμβάνει χορωδιακά έργα συνθετών όπως οι Μ. Καλομοίρης, Μ. Χατζιδάκις, Γ. Κουρουπός κ.ά. Εναρξη στις 7 μ.μ. Πανεπιστημίου 30

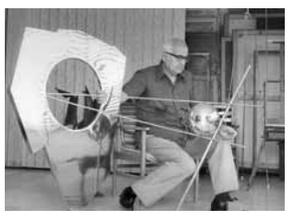

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
Δευτέρα 15.4

Εκθεση έργων Γ. Ζογγολόπουλου

Εγκαίνια της έκθεσης με έργα του Γιώργου Ζογγολόπουλου (1903-2004, Γλυπτική-Ζωγραφική-Κόσμημα, 110 χρόνια από τη γέννηση του Ελληνα γλύπτη) στο Κέντρο Εικαστικών Τεχνών Γ. Καρύδη του Δήμου Φιλοθέης-Ψυχικού. Στις 7.30 μ.μ. Νιόβης 13 και Αριάδνης, Φιλοθέη

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ
Δευτέρα 15.4

Εμπνευσμένα από τον Καβάφη

Στην αίθουσα τέχνης του «Ιανού» παρουσιάζεται η ομαδική έκθεση «Αόρατος Θίασος», αφιέρωμα στον Καβάφη με αφορμή τα 150 χρόνια από τη γέννηση του ποιητή. Η καλλιτεχνική διεύθυνση της έκθεσης είναι της Μικρής Αρκτου και η επιμέλεια της Ιριδας Κρητικού. Εως τις 11 Μαΐου. Σταδίου 24

ΜΟΥΣΙΚΗ
Παρασκευή 19.4

Αφιέρωμα στον Απ. Καλδάρα

Δύο συναυλίες θα δώσουν στο Κέντρο Πολιτισμού «Ελληνικός Κόσμος» (19, 20/4) ο Γιώργος Νταλάρας και η Γλυκερία, σε ένα αφιέρωμα στον Απόστολο Καλδάρα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τα έργα «Μικρά Ασία» και «Βυζαντινός Εσπερινός». Στις 9 μ.μ. Πειραιώς 254, Ταύρος

Επιμέλεια: **ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ**
abravanel@kathimerini.gr

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΕΚΘΕΣΗ
Courtauld Institute of Art
www.courtauld.ac.uk

«Becoming Picasso: Paris 1901». Το 1901, στα 19 του χρόνια, ο Πάμπλο Πικάσο εγκαινίασε τη σταδιοδρομία του στο Παρίσι με μια έκθεση που σηματοδότησε την ανάδυσή του ως ενός από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες του 20ού αιώνα. Ηταν η χρονιά που άλλαξε κατεύθυνση στη ζωγραφική του, προαναγγέλλοντας την περίφημη Μπλε Περίοδο του έργου του. Επηρεασμένος από την πρόσφατη αυτοκτονία ενός φίλου του, ζωγράφισε μια σειρά από πίνακες που τους χαρακτηρίζει μελαγχολική διάθεση και που θεωρούνται ότι ανήκουν στα πρώτα αριστουργήματά του. Η έκθεση έχει συγκεντρώσει πολλά από τα έργα που εκτέθηκαν το 1901, με τη βοήθεια του γνωστού εμπόρου τέχνης Αμπρουάζ Βολάρ, ο οποίος βοήθησε πολλούς καλλιτέχνες της αβάν-γκαρντ να επιβιώσουν και να εδραιώσουν την καριέρα τους. Ανάμεσα στα εκθέματα, που έχουν ταξιδέψει από μεγάλα ευρωπαϊκά και αμερικανικά μουσεία συγκαταλέγονται μερικοί από τους πιο εμβληματικούς πίνακές του εκείνης της εποχής, όπως το «Μπλε δωμάτιο», η «Γυναίκα που πίνει αψέντι» (φωτ.) και ο «Καθιστός Αρλεκίνος». Εως τις 27 Μαΐου.

ΘΕΑΤΡΟ
Prince of Wales Theatre
www.bookofmormon.com

«The Book of Mormon». Το μιούζικαλ, ένα από τα πιο επιτυχημένα των τελευταίων χρόνων, αφηγείται την ιστορία δύο Μορμόνων ιεραποστόλων που στέλνονται σε ένα απομακρυσμένο χωριό της Ουγκάντας, όπου ένας τοπικός πολέμαρχος απειλεί τον πληθυσμό. Αφελείς και αισιόδοξοι, οι ιεραπόστολοι προσπαθούν να διαδώσουν τη σοφία που περιέχει η «Βίβλος των Μορμόνων» (το περιεχόμενό της το γνωρίζει μόνο ο ένας) αλλά δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν με τους χωρικούς, οι οποίοι ανησυχούν κυρίως για την πείνα, τη φτώχεια και το έιτζ. Σάτιρα των οργανωμένων θρησκειών όσο και του παραδοσιακού μουσικού θεάτρου, το έργο των Τρέι Πάρκερ, Ρόμπερτ Λόπεζ και Ματ Στόουν (η σκηνοθεσία είναι των Κέιζι Νικολαβ και Τρέι Πάρκερ), γνώρισε μεγάλη επιτυχία στο Μπρόντγουεϊ και έχει κερδίσει 9 βραβεία Τόνι, ανάμεσά τους το βραβείο για το καλύτερο μιούζικαλ. Η μεταφορά του στο Λονδίνο θεωρήθηκε από πολλούς ρίσκο, αλλά τελικά το έργο κέρδισε το στοίχημα, γοητεύοντας κοινό και κριτικούς. Ο Γκάβιν Κριλ και ο Τζάρεντ Γκέρτνερ υποδύονται με μπρίο τους δύο ιεραποστόλους (φωτ.), ενώ στο πολυπληθές καστ συμμετέχουν επίσης η Σάρον Γουότις, ο Κρις Τζαρμαν, η Αλέξια Καντίμ και ο Ντάνιελ Μπάκλεϊ.

ΜΠΙΛΜΠΑΟ
ΕΚΘΕΣΗ
Guggenheim Museum
www.guggenheim-bilbao.es

«Η τέχνη στον πόλεμο – Γαλλία, 1938-1947: Από τον Πικάσο στον Ντιμπιφέ». Η έκθεση, η οποία πρωτοπαρουσιάστηκε πέρυσι στο Παρίσι, επιχειρεί να αγκαλιάσει την καλλιτεχνική δημιουργία στη Γαλλία της γερμανικής κατοχής και των πρώτων μεταπολεμικών χρόνων. Παρουσιάζει έργα που δημιουργήθηκαν την εποχή εκείνη εκφράζοντας την απόγνωση και τον φόβο, την επιθυμία της αντίστασης, την αγαλλίαση της απελευθέρωσης, την πικρή γεύση που άφησε πίσω της η καταστροφή του πολέμου. Μαζί με έργα φημισμένων ζωγράφων, όπως ο Μπρακ, ο Ντιζάν, ο Πικάσο, ο Καντίνσκι και ο Μιρό, εκτίθενται και έργα λιγότερο γνωστών καλλιτεχνών, ανάμεσά τους πίνακες, σχέδια και γλυπτά που δημιουργήθηκαν μέσα σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και σε κρησφύγετα, όπως τα έργα της Σαρλότ Σαλομόν και του Γιόζεφ Στάιμπ (εδώ, ένας πίνακας του 1942), σκίτσα και γκραβούρες που σατίριζαν τις αρχές κατοχής και τους συνεργάτες τους και καλούσαν σε αντίσταση, καθώς επίσης έργα νέων καλλιτεχνών οι οποίοι αψήφησαν τους επιβεβλημένους από το καθεστώς «κανόνες» ή έργα που είχαν χαρακτηριστεί «εκφυλισμένη τέχνη» από τους ναζί, αλλά εκτέθηκαν στη διάρκεια της κατοχής από θαρραλέους γκαλερίστες. Εως τις 8 Σεπτεμβρίου.

Γερμανική ζωγραφική στο Παρίσι

Η έκθεση «De l' Allemagne, 1800-1939, de Friedrich a Beckmann», που παρουσιάζεται στο Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι, παρακολουθεί τη διαδρομή της γερμανικής ζωγραφικής από τις αρχές του 19ου αιώνα έως τις παραμονές του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Παρουσιάζοντας πάνω από 200 έργα, τα τοποθετεί στο πνευματικό πλαίσιο της εποχής τους συνοδεύοντάς τα με κείμενα μεγάλων στοχαστών, με πρωταγωνιστή τον Γκαίτε, ενώ ιχνηλατεί παράλληλα τη δύσκολη πορεία της Γερμανίας προς την ενοποίηση. Από τον ρομαντισμό και τον νεοκλασικισμό έως τον εξπρεσιονισμό και τη Νέα Αντικειμενικότητα, από τον Κάσπαρ Νταβίντ Φρίντριχ έως τον Πάουλ Κλέε και τον Οττο Ντιξ, η έκθεση ταξιδεύει στη νεότερη γερμανική ιστορία, φθάνοντας με έργα όπως ο πίνακας του Λόβις Κόρινθ «Ecce Homo» (φωτ.), τα χαρακτικά της Κέτε Κόλβιτς και η «Κόλαση των πουλιών» του Μαξ Μπέκμαν στα σκοτεινά χρόνια που οδήγησαν στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Frick Collection
www.frick.org

«The Impressionist Line from Degas to Toulouse Lautrec». Η έκθεση κάνει μια μεγάλη αναδρομή στη γαλλική τέχνη του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα, παρουσιάζοντας έργα σε χαρτί (σχέδια, υδατογραφίες, χαρακτικά) μιας πλειάδας καλλιτεχνών. Με επίκεντρο τους ιμπρεσιονιστές, αλλά περιλαμβάνοντας και καλλιτέχνες πριν και μετά το ιμπρεσιονιστικό κίνημα, καθώς και ορισμένους που συνδέθηκαν με τον ιμπρεσιονισμό χωρίς να προσχωρήσουν σ' αυτόν, η έκθεση παρουσιάζει έργα του Ντομιέ, του Κουρμπέ, του Μανέ, του Ρενουάρ, του Μονέ, της Μπερτ Μοριζό, του Πισαρό, του Ντεγκά, του Γκογκέν και πολλών άλλων. Καταλήγει με 11 έργα του Τουλούζ Λοτρέκ (σχέδια, ακουαρέλες, πόστερ) που απεικονίζουν σκηνές από τσίρκο, ιπποδρόμια (εδώ «Ο Τζόκεϊ», 1899) χορευτικά κέντρα, καμπαρέ, οίκους ανοχής, δίνοντας μια χαρακτηριστική εικόνα της «μποέμ» ζωής στο Παρίσι στα τέλη του 19ου αιώνα. Εως τις 16 Ιουνίου.

ΠΑΡΙΣΙ
ΕΚΘΕΣΗ
Musee d' Orsay
www.musee-orsay.fr

«L' ange du bizarre: Le Romantisme noir de Goya a Max Ernst». Ο ρομαντισμός γνώρισε τη μεγαλύτερη άνθησή του στα τέλη του 18ου και τις αρχές του 19ου αιώνα, ως ένα διάσπαρτο, άτυπο κίνημα στο πεδίο της λογοτεχνίας και της τέχνης, εκφράζοντας την εξέγερση απέναντι στην κυριαρχία του χυδαίου ορθολογισμού, την άρνηση της συντριβής του ατόμου από τον άτεγκτο ωφελιμισμό της νεογέννητης τότε «μαζικής» κοινωνίας. Εστιάζοντας στη «σκοτεινή» πλευρά του ρομαντισμού, η έκθεση υπογραμμίζει τη γοητεία που άσκησαν σε λογοτέχνες και καλλιτέχνες το απαγορευμένο και το παράδοξο, η μελαγχολία, η απόγνωση, ο θάνατος. Στο πρώτο τμήμα της,τεκμηριώνει τον στενό δεσμό ανάμεσα στις εικαστικές τέχνες και τη λογοτεχνία –από τον Σαίξπηρ και τον Δάντη, μέχρι την ποίηση του Μπάιρον και του Σέλεϊ, τον «Φρανκενστάιν» της Μ. Σέλεϊ και τα διηγήματα του Εντγκαρ Αλαν Πόε– παρουσιάζοντας έργα καλλιτεχνών όπως ο Γκόγια, ο Ζερικό,

ο Ουίλιαμ Μπλέικ, ο Ντελακρουά, ο Φουζέλι (εδώ, ο πίνακάς του «Ο εφιάλτης»), ο Φρίντριχ. Αργότερα, το πνεύμα του σκοτεινού ρομαντισμού μεταβολίστηκε στο έργο συμβολιστών ζωγράφων (όπως ο Εντβαρντ Μουνκ), ενώ τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα το ρομαντικό κληροδότημα αποτέλεσε συστατικό του σουρεαλιστικού κινήματος, που αντιπροσωπεύεται στην έκθεση από έργα, μεταξύ άλλων, του Μαξ Ερνστ, του Νταλί, του Αντρέ Μασόν. Η εικαστική διαδρομή συνοδεύεται από προβολές αποσπασμάτων από ταινίες σκηνοθετών όπως ο Φριτς Λανγκ, ο Μπουνιουέλ, ο Χίτσκοκ και ο Τιμ Μπάρτον. Εως τις 9 Ιουνίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

TEXNES-03 MOUSIKI_TEXNES 4/12/13 12:12 PM Page 3

Ενα «Ιμάμ Μπαϊλντί» ρυθμών και ήχων

Η μπάντα που ένωσε Τσιτσάνη και ραπ με πρωτιές στα τσαρτ

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Οι εμφανίσεις τους είναι πάντα ένα ξέφρενο πάρτι. Οσο κι αν αντισταθείς κάποια στιγμή θα παραδοθείς στον χορό και τις μουσικές τους αλχημείες. Παντρεύουν παλιούς και νέους ήχους, τον Χιώτη και τον Ζαμπέτα με το χιπ χοπ, τη Βέμπο, τον Τσιτσάνη με ηλεκτρική διάθεση, τα ρεμπέτικα με σουίνγκ, λάτιν και τζαζ ρυθμούς δυναμιτίζοντας την ατμόσφαιρα με γερές δόσεις από βαλκανικές μπάντες. Τα live των Imam Baildi ενώνουν είδη, γενιές και συμπεριφορές. Κι αν στην Ελλάδα τους αντιμετωπίζουμε σαν ένα από τα καλύτερα συγκροτήματα, στη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ισπανία έχουν δικό τους κοινό, όπως στην Τουρκία και το μακρινό Μπαχρέιν.

Είναι χάρμα οφθαλμών να βλέπεις επί σκηνής το μουσικό τους μαγείρεμα. Πώς το μπουζούκι συναντιέται με το σαξόφωνο και το τσέλο, το μπάσο ταιριάζει με τα κρουστά, ο ράπερ MC Yinka από τη Νιγηρία να ζητάει την εξαντλητική συμμετοχή του κοινού και η ευέλικτη Ρένα Μόρφη να τραγουδά πειραγμένους μύθους.

Δύο όλα κι όλα άλμπουμ έχουν στο βιογραφικό τους ο Ορέστης και Λύσανδρος Φαληρέας, 35 και 30 χρόνων αντίστοιχα, ιδρυτικά μέλη του συγκροτήματος που πρωτοεμφανίστηκε πριν από επτά χρόνια. Κι όμως το άλμπουμ «Imam Baildi» όσο και το «Cookbook» σκαρφάλωναν εύκολα στα ευρωπαϊκά τσαρτς της world μουσικής. Στο Roskilde της Δανίας, στο Transmusicales De Rennes της Γαλλίας

έχουν εμφανιστεί, πρόσφατα επέστρεψαν από το «South by Southwest» των ΗΠΑ (από τα μεγαλύτερα φεστιβάλ) και τώρα ετοιμάζονται για συναυλίες σε Γερμανία, Ελβετία, Αυστρία, Βέλγιο, Ισπανία κ.α.

Οταν ρωτάς πώς τους έμαθαν τόσο γρήγορα, ο Λύσανδρος -αυτός ήρθε στο «Φίλιον» γιατί ο Ορέστης καθυστέρησε να ξυπνήσει- απαντά πως η πρώτη τους συναυλία ήταν στο εξωτερικό και ύστερα στην Αθήνα. «Τυχαία άκουσαν τον πρώτο δίσκο στο Ιντερνετ και έτσι ξεκινήσαμε το 2007 στη Γαλλία. Πιο συστηματικά αρχίσαμε να συμμετέχουμε σε καλοκαιρινά φεστιβάλ της Ευρώπης δύο χρόνια μετά, ενώ πέρυσι κάναμε μεγάλη περιοδεία σε κλαμπ της Γερμανίας. Το κοινό έξω πηγαίνοντας σε μια συναυλία είναι αποφασισμένο να διασκεδάσει. Εκδηλώνεται, χορεύει, αφήνεται. Στην Ελλάδα θέλει λίγο χρόνο να παρασυρθεί». Τι τους ρωτάνε στα φεστιβάλ που συμμετέχουν; «Από την ώρα που ξέσπασαν τα γεγονότα στην Κύπρο, η δική μας κρίση μοιάζει να ξεχάστηκε. Γενικά μας προσεγγίζουν θετικά, ζήσαμε πάντως και προσβολές όπως στην Ολλανδία όπου μας ζήτησαν να προπληρώσουμε το ξενοδοχείο. Η κρίση ωστόσο ανοίγει και πόρτες. Στη Γερμανία ο διοργανωτής του τουρ έλεγε πως για πρώτη φορά οι δημοσιεύσεις γίνονταν τόσο εύκολα. Ο,τι έχει σχέση με την Ελλάδα είναι είδηση».

Από κούνια

Παιδιά του Γρηγόρη Φαληρέα και ανίψια του Τάσου, η μουσική γι' αυτούς ήταν κάτι πολύ οικείο από παιδιά, όπως το δισκοπωλείο Pop 11 που μαζί με το Dolce της οδού Σκουφά, ήταν για χρόνια φυτώριο νέων δυνάμεων. «Ο Γρηγόρης μάς έβαζε να ακούμε τις παραγωγές του, κυρίως τις συλλογές που έκανε με παλιά ρεμπέτικα και ελαφρά τραγούδια του '40 για να πούμε τη γνώμη μας. Ημουν γύρω στα δέκα. Δεν μας άγγιζαν ιδιαίτερα, όμως τελειώνοντας το σχολείο είχαμε μια εξοικείωση με τα είδη. Ετσι αρχίσαμε να βρίσκουμε τα καλά στοιχεία ακόμη και σε όσα βαριόμασταν. Ξεχωρίζαμε σημεία, κάτι που μας βοήθησε αργότερα να εντοπίζουμε και να απομονώνουμε στιγμές».

Εκπαιδεύτηκαν να ακούνε. «Δεν το έκανε συνειδητά ο Γρηγόρης (έτσι τον αποκαλούν) όταν μας έβλεπε, γιατί είχαν χωρίσει οι γονείς. Δεν μας έστρεφε στη μουσική, μάλλον μας απέτρεπε. Είχε φίλους που κακοπερνούσαν και έβλεπε τα προβλήματα». Δίπλα του όμως γνώρισαν τον Νίκο Παπάζογλου να παίζει κιθάρα και να τους τραγουδά, τον Σαββόπουλο, διάφορους εκπροσώπους του παραδοσιακού τραγουδιού όπως ο Νίκος Σαραγούδας, την Κρίστη Στασινοπούλου.

Στο ωδείο ο Λύσανδρος έμαθε κρουστά, ντραμς και πιάνο, ενώ ο Ορέστης κιθάρα και μπάσο. Τότε δεν έβλεπαν τους εαυτούς τους ως μέλη κάποιας ορχήστρας. Στο σχολείο «ήμουν το «φυτό», ο καλός μαθητής, ενώ ο Ορέστης πιο «ρέμπελος». Του άρεσε η βιολογία, σπούδασε όμως πολιτικές επιστήμες στη Νομική και αργότερα σύνθεση στην Ολλανδία, ενώ ο αδερφός του ηλεκτρονικός - μηχανικός στην Αγγλία και αργότερα στη Βαρκελώνη έμαθε πώς να συνδυάζει την τέχνη με τα ψηφιακά μέσα. «Είμαστε ένα κόνσεπτ. Λειτουργούμε κυρίως ως παραγωγοί, διαλέγουμε τα κομμάτια και πειραματιζόμαστε κάνοντας remix. Ακόμη και τα δικά μας (τρία κομμάτια στον πρώτο δίσκο και τέσσερα στο δεύτερο), συνηθισμένοι να παίρνουμε κάτι που έγραψαν άλλοι και να το αλλάζουμε, τα γράφουμε, αποστασιοποιούμαστε και ύστερα τα πειράζουμε».

Οι Ιμάμ Μπαϊλντί σε πλήρη σύνθεση. Στην πρώτη γραμμή, καθισμένοι στον καναπέ, αριστερά προς δεξιά: Ορέστης Φαληρέας, Ρένα Μόρφη, Λύσανδρος Φαληρέας, στη δεύτερη γραμμή: Gonzalez (BnC), Λάμπης Κουντουρόγιαννης, MC Yinka και επάνω όρθιοι (αριστερά προς δεξιά): Περικλής Αλιώπης, Στέλιος Προβής, Αλέξης Αραπατσάκος, Γιάννης Δίσκος. (Τάσος Βρεττός)

Οταν διαλέγουν το παλιό υλικό δεν στέκονται στον καλλιτέχνη. «Μια μικρή λεπτομέρεια καρφώνεται στο μυαλό που έχει να κάνει με τον πόνο ή μια ανάγκη. Αν μας δημιουργεί ανησυχία πειράζουμε το κομμάτι». Και να σκεφτεί κανείς ότι δεν είναι το λαϊκό ρεπερτόριο το φόρτε τους. Ο Ορέστης ακούει κυρίως χιπ χοπ δεκαετίας '90 έως 2005, ηλεκτρονική μουσική, παλιότερα μέταλ και οι δύο πέρασαν την περίοδο της τζαζ, ο Λύσανδρος είναι της ροκ αν και παραδέχεται πως του αρέσει και η κλασική. Τη δουλειά στον τομέα της σύνθεσης και ενορχήστρωσης την κάνουν οι δυο τους «αν και όσο περνάει ο καιρός συμμετέχουν όλοι». Οταν όμως παίζουν ζωντανά είναι εννιά άτομα στη σκηνή. Ανάμεσά τους ο Αλέξης Αραπατσάκος (μπουζούκι), ο Γιάννης Δίσκος (κλαρίνο, σαξόφωνο), ο Περικλής Αλιώπης (τρομπέτα), ο Σπύρος Βρυώνης και ο Λάμπης Κουντουρόγιαννης (κιθάρες).

Και στίχους

«Η διαδικασία της σύνθεσης θυμίζει μαγειρική. Δοκιμάζεις, μετράς, συνδυάζεις, ανακατεύεις. Επειδή δεν γράφαμε στίχους παρά μόνο μουσικές, δυσκολευόμασταν να τις βαφτίσουμε και δίναμε ονόματα φαγητών στα κομμάτια. Κάπως έτσι προέκυψε και το όνομα Ιμάμ Μπαϊλντί». Τώρα πάντως άρχισαν να γράφουν και στίχους. Το «Σημείωμα» ήδη κινείται στο Διαδίκτυο. «Ο στίχος είναι καθοριστικό πράγμα στην Ελλάδα».

Ρωτάω τον 30χρονο μουσικό που κάθεται άνετος απέναντί μου για το ασταθές επάγγελμά του. «Η δουλειά του μουσικού δεν διαφέρει από τις υπόλοιπες. Στην ελληνική μουσική, πάντως, υπάρχει μεγάλη κινητικότητα που ξεκίνησε λίγο πριν από την κρίση με συγκροτήματα που έβγαιναν έξω. Το Ιντερνετ είναι ο δημοκρατικότερος τρόπος για να συστηθείς στην αρχή, η εταιρεία είναι η κατοχύρωση. Κι αυτές προσπαθούν να γίνουν πιο ευέλικτες. Σχηματίζεται πια ένας ενδιαφέρων κύκλος που περιλαμβάνει καινούργια συγκροτήματα, σάιτ στο Διαδίκτυο, φεστιβάλ, εταιρείες παραγωγής, καινούργια μικρά στούντιο, νέες δισκογραφικές. Μπήκαν νέοι άνθρωποι στην ελληνική μουσική με φρέσκες ιδέες και όρεξη. Αυτό που παράγεται είναι ποιοτικό, δεν έχει πολλά λεφτά αλλά μπορεί να σταθεί άνετα στο εξωτερικό. Απόδειξη οι αγγλόφωνες μπάντες που δουλεύουν έξω. Οι Keep Shelly in Athens πήγαν δυο φορές περιοδεία στην Αμερική και κάνουν αίσθηση, οι Despite Everything επίσης, δεν είμαστε μόνο εμείς στην Ευρώπη. Η νέα εναλλακτική σκηνή είναι ανοιχτή, χωρίς αγκυλώσεις, ιδεολογικούς περιορισμούς. Η κρίση άλλωστε απομυθοποίησε τα πάντα, από την αριστερά ώς τη δεξιά, ξεμπροστιάζοντας καλλιτέχνες που θεωρούσαμε αγίους.

> *Η διαδικασία της σύνθεσης θυμίζει μαγειρική. Δοκιμάζεις, μετράς, συνδυάζεις, ανακατεύεις.*

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΤΙΜΗ €4.90

ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ MUST ΑΠΡΙΛΙΟΥ

ΜΑΣΚΑΡΑ CHANEL
ΤΟ ΑΠΟΛΥΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΟΜΟΡΦΙΑΣ
ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΓΥΝΑΙΚΑ.

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ
www.sppmedia.com

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

Available on the App Store

LIKE FOLLOW WATCH

TEXNES-04 BIBLIO_TEXNES 4/12/13 12:13 PM Page 4

Οι Βρετανοί στην Ελλάδα 1941-49

Μια ενδιαφέρουσα ιστορική καταγραφή του Κρις Γούντχαουζ

Του **ΜΙΧΑΛΗ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ**

Ο Κ. Μ. Γούντχαουζ, (1917-2001) ο Κρις ή Μόντι των συμπολεμιστών του Ελλήνων ανταρτών, υπήρξε ένας υποδειγματικός Βρετανός του 20ού αιώνα. Αριστοκράτης, με λαμπρές κλασικές σπουδές στην Οξφόρδη, γνώστης της ελληνικής γλώσσας, πολεμιστής πίσω από τις γραμμές των Γερμανών και ταυτόχρονα πολιτικός παράγων των συμφερόντων της Μεγάλης Βρετανίας στην κατεχόμενη Ελλάδα, πράκτωρ της MI6 στην Περσία κατά τη δεκαετία του '50, συγγραφέας σειράς βιβλίων ελληνικής θεματικής και κοινοβουλευτικός άνδρας των Τόρις. Ο σύνδεσμός του Γούντχαουζ με την Ελλάδα υπήρξε ισχυρότατος. Είναι χαρακτηριστικό το ότι στα περίπου δέκα βιβλία που δημοσίευσε, όλα -εκτός από ένα, την αυτοβιογραφία του «Something Ventured»- αναφέρονται μόνο ή κυρίως σε ελληνικά θέματα, αρχίζοντας από τον πνευματικό αρχηγέτη του Νέου Ελληνισμού, τον Πλήθωνα, και συνεχίζοντας με τον

Ως συγγραφέας, ο Γούντχαουζ προσπαθεί να σταθεί πάνω από τα γεγονότα.

Ρήγα, τον Καποδίστρια, τη σύγχρονη Ελλάδα και τον Καραμανλή, ενώ λίγο πριν πεθάνει, ολοκλήρωσε τη μετάφραση στην αγγλική της «Ιστορίας του ευρωπαϊκού πνεύματος» του Κανελλόπουλου. Γνωστότερο βιβλίο του στο ελληνικό κοινό παραμένει το «Μήλον της Εριδος», μια πρώιμη (1948), αλλά εξαιρετική θεώρηση της ελληνικής αντίστασης και της πολιτικής των μεγάλων δυνάμεων απέναντί της.

Ο συγγραφέας αξιοποιεί πρωτογενείς πηγές, κάποιες εκ των οποίων βρίσκονταν στην κατοχή του.

Οι Εκδόσεις Τουρίκη, που ειδικεύονται σε εκδόσεις βιβλίων πολεμικής ιστορίας και στρατηγικής, κυκλοφόρησαν τον τόμο του Γούντχαουζ «Ο αγώνας για την Ελλάδα, 1941-1949» με εισαγωγή του καθηγητή Richard Clogg, διά της οποίας ο διακεκριμένος ιστορικός της Νεότερης Ελλάδας παρέχει στον αναγνώστη καίριες επισημάνσεις, καθιστώντας ευχερέστερη την πρόσληψη του βιβλίου.

Ο τίτλος «Ο αγώνας για την Ελλάδα» (The Struggle for Greece) είναι αμφίσημος. Το «για την» μπορεί κάλλιστα να σημαίνει «υπέρ της Ελλάδας», αλλά και «υπέρ των βρετανικών συμφερόντων στην Ελλάδα». Μπορούμε βάσιμα να υποθέσουμε ότι ο Γούντχαουζ, σκόπιμα επέλεξε το «για την» και όχι το «στην» που θα προσέδιδε μια «ξερή» γεωγραφική χροιά στο σύνολο της παγκόσμιας αναμέτρησης του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και των πρώτων ετών του Ψυχρού Πολέμου. Αλλωστε -παρά το ότι η Ελλάδα δεν είχε τυπικά την ιδιότητα συμμάχου χώρας- στην ουσία, οι ιθύνοντές της, και η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων κατά την περίοδο του πολέμου εναντίον των χωρών του Αξονος, βρέθηκαν εξ επιλογής στο πλευρό της τότε θαλασσοκράτειρας Αγγλίας και οι Ελληνες μαχητές συμπολέμησαν με τους Βρετανούς στα βουνά της Ελλάδας, στην Αφρική, στη Μεσόγειο, στην Ιταλία, ως σύμμαχοι στον αγώνα εναντίον του κοινού εχθρού. Ηταν λοιπόν «αγώνας για την Ελ-

Συγκριτικές αναφορές στα γεγονότα

Στο βιβλίο του ο Γούντχαουζ, το οποίο βγήκε σε πρώτη αγγλική έκδοση το 1976, αξιοποιεί πρωτογενείς πηγές, κάποιες εκ των οποίων ήταν στην κατοχή του, ικανό μέρος της μέχρι τότε ελληνικής βιβλιογραφίας, καθώς και έργα ευρύτερης θεματικής που συνδέονται όμως με τα ελληνικά πράγματα της περιόδου 1941-1949. Εκκινώντας εισαγωγικά από το Πρώτο Συνέδριο του ΚΚΕ [ΣΕΚΕ] το 1918, περνά α-

«Μέχρι το 1947 η βρετανική κυβέρνηση διόριζε και απέλυε Ελληνες πρωθυπουργούς χωρίς ευαισθησία».

μέσως στο 1941 και στην Αντίσταση κατά των Γερμανών με το κατέβασμα από την Ακρόπολη της γερμανικής σημαίας από τον Γλέζο και τον Σάντα. Είναι χαρακτηριστικό ότι περιοδολογεί την ιστορία του κατά το επικρατήσαν στην ορολογία των νικητών του Εμφυλίου σχήμα των Τριών Γύρων με τον Πρώτο να

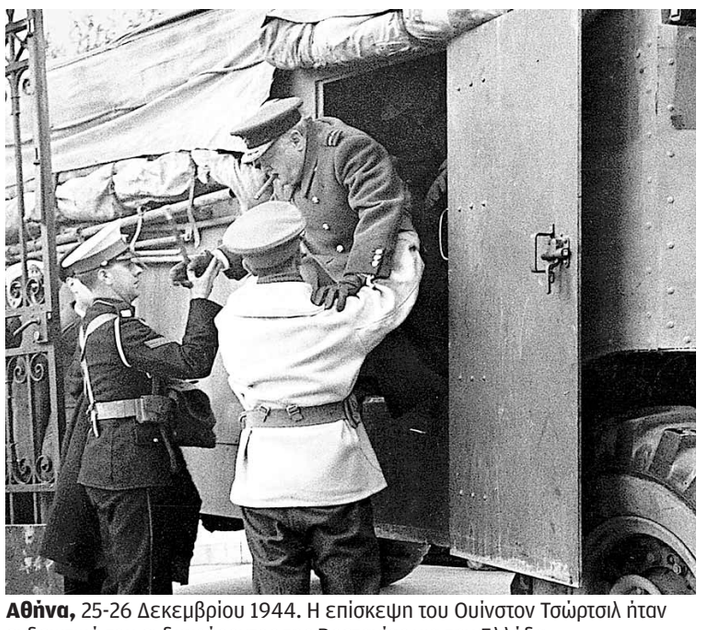

Αθήνα, 25-26 Δεκεμβρίου 1944. Η επίσκεψη του Ουίνστον Τσώρτσιλ ήταν ενδεικτική του ενδιαφέροντος της Βρετανίας για την Ελλάδα.

κλείνει τον Απρίλιο του 1944, τον Δεύτερο τον Ιανουάριο του 1946 και τον Τρίτο το 1949 με την πολιτική και στρατιωτική ήττα των Κομμουνιστών. Η αρετή του Γούντχαουζ στο συγκεκριμένο βιβλίο -πέρα από τη θαυμαστή για τα δεδομένα του 1976 άνεσή του σε συγκριτικές αναφορές στη διεθνή κατάσταση της υπό εξέτασιν περιόδου- είναι ότι, ενώ ήταν πρόσωπο που έδρασε έντονα στο πολεμικό και πολιτικό πεδίο τουλάχιστον έως το 1946 στην Ελλάδα, ως συγγραφέας προσπαθεί εμφανώς να σταθεί πάνω από τα γεγονότα. Γι' αυτό δεν αγνοεί, αλλά αντιθέτως κάνει ευρεία χρήση των απόψεων εκείνων που μετά την αποχώρηση των Γερμανών βρέθηκαν αντιμέτωποι με τα συμφέροντα της Μεγάλης Βρετανίας. Κάποτε φθάνει σε ειλικρίνεια αφοπλιστική. Γράφει για το Κίνημα του Δεκεμβρίου: «Το συνδυασμένο πείσμα του Τσώρτσιλ και του βασιλιά [Γεωργίου Β΄] αποτέλεσε το άμεσο αίτιο της τραγωδίας». Αλλού ομολογεί: «Μέχρι το 1947 η βρετανική κυβέρνηση διόριζε και απέλυε Ελληνες πρωθυπουργούς χωρίς καμία σχεδόν ευαισθησία για τους συνταγματικούς τύπους». Για να καταλήξει στο 1949 και στους Ελληνες κομμουνιστές: «Χωρίς την παραμικρή τύψη, ο Στάλιν τους άφησε στη μοίρα τους».

Είναι η τύχη των μικρών απέναντι στις μεγάλες δυνάμεις, ομολογημένη από έναν λαμπρό μαχητή της πάλαι ποτέ Βρετανικής Αυτοκρατορίας.

Ιστορικό εγχειρίδιο και επιστημονικό εργαλείο

Αναδρομική ερμηνεία της κατάρρευσης του κυπριακού οικονομικού «θαύματος»

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ
Εκλογική ιστορία της Κύπρου- Πολιτευτές, κόμματα και εκλογές στην Αγγλοκρατία 1878-1960.
Εκδ. Θεμέλιο, 2012

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Καθώς η οικονομική κρίση εντείνεται, πιέζοντας κάθε Κύπριο, έρχεται στο νου μου το βιβλίου του Β. Πρωτοπαπά. Δεν είμαι ειδικός στην κριτική βιβλίου. Μπορώ όμως να υποστηρίξω ότι από τη σκοπιά της πολιτικής ανάλυσης το βιβλίο έχει αποκτήσει μια εξαιρετική χρησιμότητα, όχι μόνο ως ιστορικό εγχειρίδιο, αλλά ως ένα επιστημονικό εργαλείο για να δούμε πολλά πράγματα της επικαιρότητας με ένα διαφορετικό τρόπο. Το βιβλίο του Β. Πρωτοπαπά καλύπτει το θέμα με εξαντλητικά στοιχεία, ονόματα, λεπτομέρειες, εκτενή βιβλιογραφία, ανάλυση, σχόλια, προεκτάσεις. Γιατί θεωρώ ότι το βιβλίο συνδέεται με την κυπριακή επικαιρότητα; Γιατί η σημερινή Κύπρος συνδέεται με όλα τα στοιχεία της πολιτικής κουλτούρας που εν μέρει οικοδομήθηκε στα χρόνια της Αγγλοκρατίας, εν μέρει διατήρησε τη βάση του στα χρόνια της Ανεξαρτησίας, και τελικά άντεξε μετά την εισβολή έως και την ημέρα της κατάρρευσης του κυπριακού «θαύματος», την 25η Μαρτίου 2013. Έτσι αντλώ από το βιβλίο μερικά βασικά ιστορικά συμπεράσματα: αδυναμία να διαβάσουμε τους εκάστοτε μεταβαλλόμενους συσχετισμούς γύρω μας και να υιοθετήσουμε μια στερεή πολιτική στόχευση, διαρκής εσωτερικός διχασμός, βαρύτατοι χαρακτηρισμοί για τους πολιτικούς αντιπάλους, αδυναμία εξεύρεσης συναινέσεων, προσωπικές στρατηγικές ντυμένες έναν ιδιοτελή «αδιάλλακτο» μανδύα, μάχες για προσωπική ισχύ και επιβολή χωρίς ανάλυση του γενικότερου συμφέροντος, πολιτικές μεταστροφές με βάση το «λαϊκό αίσθημα» και όχι την αντικειμενική εκτίμηση των πραγμάτων, πυκνή ήττα του ορθολογισμού από τον συναισθηματικό λόγο. Η κυπριακή πολιτική τάξη έζησε στα χρόνια της Αγγλοκρατίας με έναν συνεπή τρόπο. Πολιτευτής σήμαινε να δηλώνεις ως τέτοιος, χωρίς να αισθάνεσαι την ανάγκη να το αποδεικνύεις με κάποιο τρόπο, να αξιολογείς τα βήματα και τις επιλογές σου και αν χρειαστεί να επανασχεδιάζεις τα βήματά σου με στόχο την επιδίωξη του εφικτού στόχου. Για την εποχή εκείνη μπορεί να διαπιστώσει κάποιος το αυτονόητο: ελάχιστη παιδεία, καταπίεση της αποικιοκρατικής δύναμης, ελλιπής γνώση του «συνόλου». Πώς θα εξηγήσει, όμως κανείς το ότι σήμερα σε μια εποχή ανοικτών οριζόντων και πλήρους ενημέρωσης, καταφέραμε το απροσδόκητο; Μια ιστορική ερμηνεία για τους λόγους που μας οδήγησαν στη χρεοκοπία υπάρχει στο βιβλίο του Β. Πρωτοπαπά, γεγονός που το καθιστά απολύτως επίκαιρο!

Η συγγραφέας Ντορίνα Παπαλιού προτείνει:

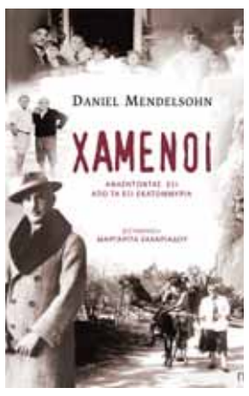

Daniel Mendelsohn, «Χαμένοι, αναζητώντας έξι από τα έξι εκατομμύρια», εκδ. Πόλις

Μια αληθινή ιστορία αναζήτησης που διαβάζεται σαν μυθιστόρημα. «Το μόνο που ξέρω είναι πως κρύβονταν σ' ένα Kessle», άκουσε ο Mendelsohn μικρός τον παππού του να λέει για τον αδελφό του και την οικογένειά του που εκτελέστηκαν από τους ναζί. Κι αναρωτήθηκε: Ποιο «κάστρο»; Αναζητώντας την αλήθεια, συμπληρώνει σιγά σιγά το παζλ της ιστορίας έξι ανθρώπων που χάθηκαν στο Μπόλεχοφ της Πολωνίας, στα χρόνια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Κι όταν στο τέλος του ταξιδιού του, σε ένα παράσπιτο στο Μπόλεχοφ, σκύβει πάνω από μια τρύπα στο πάτωμα, σκέφτεται: «Kestl, Kestl, όχι Kessle». Kestl, λέγεται στα γίντις το κουτί. Ενώ εκείνος, ακούγοντας «τα ανοιχτά φωνήεντα και τα παχιά σύμφωνα», άκουσε μικρός μια ιστορία σαν παραμύθι, για κείνους που είχαν κρυφτεί σε ένα kessle, σε ένα κάστρο.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

1. **Μεγαλώνοντας μέσα στην ελληνική οικογένεια, του Ματθαίου Γιωσαφάτ (Αρμός).** Η ψυχοσεξουαλική ανάπτυξη των παιδιών και ο ρόλος των γονιών.
2. **Δίστομο, 10 Ιουνίου 1944 - Το Ολοκαύτωμα, συλλογικό (Σύγχρονη Εκφραση).** Μια συγκέντρωση κειμένων για τη σφαγή του Διστόμου είναι αυτό το βιβλίο. Ενα ανθολόγιο μνήμης...
3. **Ενας αστρολάβος του ουρανού και της ζωής, του Γιώργου Γραμματικάκη (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης).** Τα αινίγματα του Σύμπαντος και η πορεία της Ελλάδας, οι κατακτήσεις της επιστήμης και η ανθρώπινη μοίρα.
4. **Κι έζησαν αυτοί καλύτερα; της Γιάννας Βαρουξή-Μπαδύλα (Σύγχρονη Εκφραση).** Παραμύθια και θρύλοι από την περιοχή της Βοιωτίας.
5. **Από την άγνοια στη σοφία, του Χόρχε Μπουκάι (opera).** Η ιστορία ενός φανταστικού ταξιδιού από την άγνοια, απ' όπου όλοι ξεκινάμε, προς τη σοφία, όπου δεν φτάνουμε ποτέ.
6. **«Πόθεν και πότε οι Ελληνες;», του Θεοδ. Γ. Γιαννόπουλου (Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης).** Το βιβλίο λειτουργεί ως ένα συστηματικό και προσιτό εγχειρίδιο της μακροχρόνιας, διεθνούς επιστημονικής διερεύνησης των απαρχών του ελληνικού πολιτισμού.
7. **Η Μαύρη Βίβλος της Χρυσής Αυγής, του Δημήτρη Ψαρρά (Πόλις).** Πώς η Ελλάδα, που περηφανευόταν για την παραδοσιακή της φιλοξενία, κατέληξε στην κατώτερη βαθμίδα των πιο ξενόφοβων ευρωπαϊκών κοινωνιών;
8. **Ο μοναχός που πούλησε τη Ferrari του, του Robin S. Sharma (Διόπτρα).** Η ιστορία ενός δικηγόρου που είδε τη ζωή του να ανατρέπεται και άλλαξε πλεύση...
9. **Εκ Τροφωνίου ἀρξασθαι, της Γιάννας Βαρουξή-Μπαδύλα (Σύγχρονη Εκφραση, βιβλιοπωλείο Ουτοπία).** Ενα βιβλίο που φιλοδοξεί να γνωρίσει στους σημερινούς κατοίκους της Λιβαδειάς ένα μέρος της ιστορίας τους.
10. **Λαϊκή ιστορία του κόσμου, του Κρις Χάρμαν (Τόπος).** Η ιστορία των λαών του κόσμου από τις προϊστορικές μέρες έως σήμερα.

Η ιστορία ενός δικηγόρου που είδε τη ζωή του να ανατρέπεται και άλλαξε πλεύση...

Ενα νουάρ μυθιστόρημα στα παράλια της Αλγερίας.

Λογοτεχνία

1. **Το χαστουκόδεντρο, του Αρη Μαραγκόπουλου (Τόπος).** Μια ιστορία με φόντο το χαστούκι της Μπέττυς Αμπατιέλου στη Φρειδερίκη.
2. **Ουρανόπετρα, του Γιάννη Καλπούζου (Μεταίχμιο).** Μια διαδρομή ανάμεσα σε Κύπρο, Αθήνα, Θεσσαλία, Ηπειρο, από το 1878 ώς το 1917. Ενας άνδρας διεκδικεί και αναζητεί.
3. **'55, του Θωμά Κοροβίνη (Αγρα).** Η αφήγηση της Μαρίκας της Ταταυλιανής για την κοινή ζωή των Ρωμιών και των Τούρκων στην Κωνσταντινούπολη.
4. **Μέρες Αλεξάνδρειας, του Δημήτρη Στεφανάκη (Ψυχογιός).** Ενα κοσμοπολίτικο βιβλίο, τιμημένο με το βραβείο Prix Mediterranee Etranger και ήδη πολυμεταφρασμένο.
5. **Ο άνθρωπος που αγαπούσε τα σκυλιά, του Λεονάρντο Παδούρα (Καστανιώτης).** Τρεις παράλληλες ιστορίες επωνύμων και ανωνύμων της ιστορίας του 20ού αιώνα. Συγκλονιστικό.
6. **Το μαύρο Αλγέρι, του Μωρίς Αττιά (Πόλις).** Σε μια πολυσύχναστη παραλία του Αλγερίου ανακαλύπτονται τα πτώματα της Γαλλίδας Εστέλ και του Αλγερινού Μουλούντ...
7. **Ο γύρος του θανάτου, του Θωμά Κοροβίνη (Αγρα).** Το χρονικό της σύλληψης και της εκτέλεσης του Αριστείδη Παγκρατίδη, για την υπόθεση του Δράκου του Σέικ Σου.
8. **Σ' ένα γύρισμα της ζωής, της Αλκυόνης Παπαδάκη (Καλέντη).** Ενα επίκαιρο μυθιστόρημα, με σκάνδαλα, τράπεζες και βολεμένους ανθρώπους.
9. **Μνήμες Κωνσταντινούπολης, του Αχμέτ Ουμίτ (Πατάκης).** Ενα μεγάλο σύγχρονο παραμύθι που ξεκινά απ' το Βυζάντιο και την Κωνσταντινούπολη και φτάνει στη σημερινή Ιστανμπούλ των μεγάλων αντιθέσεων.
10. **Ο γιος του δασκάλου, του Γιάννη Ξανθούλη (Διόπτρα).** Μια ξαφνική καλοκαιρινή βροχή που ξεπλένει κρυμμένα οικογενειακά μυστικά.

Η ιστορία των λαών του κόσμου από τις προϊστορικές μέρες έως σήμερα.

Ενα σύγχρονο παραμύθι που ξεκινά απ' το Βυζάντιο και την Κωνσταντινούπολη και φτάνει στη σημερινή Ιστανμπούλ των αντιθέσεων.

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από το βιβλιοπωλείο «Σύγχρονη Εκφραση» (Πεσόντων Μαχητών 47, Λιβαδειά).

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1
Ιζολα μπέλα
της Αννας Κρούσαφοντ
εκδ. Λιβάνης
Η Χούλια χώρισε από τον σύζυγό της, ταξίδεψε στα γεμάτα ποίηση τοπία της βόρειας Ιταλίας και ξαναβρήκε την αγάπη της για το γράψιμο, που είχε εγκαταλείψει εδώ και καιρό. Και τότε, συναντά τον Λώρενς...

2
Νέα Ευθύνη
τεύχος 16
Με πολλές και σημαντικές συνεργασίες κυκλοφορεί το τεύχος του περιοδικού «Νέα Ευθύνη». Ανάμεσά τους τρία ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου από την ανέκδοτη συλλογή «Υπερώον» του 1985, αλλά και κείμενο του Γιάνν Κιουρτσάκη («Ακούγοντας τις ελληνικές λέξεις»).

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
Κλέφτες και αστυνόμοι
εκδ. Ψυχογιός **σελ.** 266

Εγκλήματα πάθους και συμφέροντος, έρωτα και φθόνου, χρήματος και εκδίκησης. Οι ιστορίες διακρίνονται για την ευρηματικότητα, την αγωνιώδη πλοκή και την ποικιλία των συναισθημάτων τους. Η ιδέα γεννήθηκε στο μυαλό του υπεύθυνου προγράμματος Δάνη Παπαβασιλείου του σταθμού «902 Αριστερά στα FM», ο οποίος επιχείρησε μια παραγωγή δραματοποιημένου αστυνομικού διηγήματος. Ο τόμος περιέχει δεκατέσσερις ιστορίες των Ν. Γαλανόπουλου, Κ. Γεροζήση, Σ. Γκάκα, Τ. Δανέλλη, Β. Δανέλλη, Κ. Κυριακόπουλου, Αν. Μιχαηλίδη, Τ. Μιχαηλίδη, Δ. Μπούνια, Μ. Πιμπλή, Γ. Ράγκου, Γ.Α. Ρηγάτου, Χρ. Σπυροπούλου και Φ. Φιλίππου.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
JAMIE Mc GUIRE
Γλυκιά καταστροφή
μετ. Βάσια Τζανακάρη
εκδ. Μεταίχμιο **σελ.** 472 - 6,60 ευρώ

Η Αμπι Αμπερνάθι δεν κάνει καταχρήσεις και δουλεύει σκληρά προκειμένου να θάψει το σκοτεινό παρελθόν της. Ωσπου θα γνωρίσει τον ακαταμάχητο καρδιοκατακτητή που παλεύει σε παράνομους αγώνες για να βγάλει χρήματα, τον Τράβις Μάντοξ που θα την παγιδεύσει με ένα απλό στοίχημα: Αν ο ίδιος χάσει θα απέχει από το σεξ ένα μήνα, αν χάσει η Αμπι θα μείνει στο διαμέρισμά του ως συγκάτοικος για ένα μήνα. Αυτό που δεν υποψιάζεται ο Τράβις είναι ότι πίσω από το παρουσιαστικό του καλού κοριτσιού της Αμπι, έχει βρει τον δάσκαλό του.

ΜΕΛΕΤΗ
ΜΑΡΙΑ ΔΕΛΗΒΟΡΙΑ
Διονυσίου Σολωμού
Η γυναίκα της Ζάκυθος
εκδ. Αγρα **σελ.** 258 - 6 ευρώ

Ποια είναι η γυναίκα της Ζάκυθος, η «έχθρισσα θανάσιμη του έθνους» που έχει προκαλέσει τόσο αντιφατικές και αντικρουόμενες ερμηνευτικές προσεγγίσεις; Η μεθοδικά σχεδιασμένη αινιγματικότητά της ενισχύεται οπωσδήποτε από την αοριστία της ονομασίας της. Κύριο ρόλο στο έμμονα πρωτοποριακό αυτό κείμενο διαδραματίζει ο ίδιος ο ποιητής, παίρνοντας το διάφανο προσωπείο του «Ιερομόναχου Διονυσίου». Ενα από τα κλειδιά της πολιτικής αυτής αλληγορίας, είναι κατά τη μελετήτρια, η υπέρογκη οργή που διατρέχει το κείμενο προσδίδοντάς του διαχρονική αμεσότητα.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΖΑΚΙΩΤΗΣ
Αναμένοντας το τέλος του κόσμου τον 17ο αιώνα. Ο Εβραίος μεσσίας και ο μέγας διερμηνέας
εκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών ΕΙΕ
σελ. 254

Δηλώνοντας πως είναι ο μεσσίας, ο Σμυρνιός Εβραίος Σαμπατάι Τσεβί (1626-1676) αναστάτωσε τις εβραϊκές κοινότητες της εποχής του, στην Ευρώπη, Ασία και Αφρική, και προκάλεσε ένα από τα σημαντικότερα μεσσιανικά κινήματα. Το κίνημα αυτό εξέπνευσε ωστόσο σύντομα και άδοξα με τον εξισλαμισμό του Σαμπατάι και κατέληξε στη δημιουργία μιας μικρής εθνοθρησκευτικής ομάδας εξισλαμισθέντων Εβραίων, των Ντονμέδων. Η μελέτη εξετάζει τη σχέση του κινήματος του Τσεβί και της μυστικιστικής καμπάλα με την ελληνική λογιοσύνη.

UMBERTO GALIMBERTI
Ο μηδενισμός και οι νέοι
Ο ενοχλητικός επισκέπτης
μετ. Μελής Μελετιάδης
εκδ. University Studio Press **σελ.** 186 - 15 ευρώ

Οι οικογένειες ανησυχούν, το σχολείο δεν ξέρει πια τι να κάνει και ο μόνος που ενδιαφέρεται γι' αυτούς είναι η αγορά, που τους οδηγεί στους δρόμους της διασκέδασης και της κατανάλωσης. Ετσι οι νέοι υποφέρουν όχι εξαιτίας των συνηθισμένων υπαρξιακών κρίσεων, αλλά εξαιτίας του ενοχλητικού επισκέπτη που είναι ο μηδενισμός. Μπορούμε να τον βγάλουμε έξω από την πόρτα; Ναι, αν διδάξουμε στους νέους την «τέχνη του βίου», το «γνώθι σαυτόν», την αναγνώριση των ιδίων ικανοτήτων και της ανάπτυξής τους «κατά μέτρον».

TEXNES-05 EREVNA_TEXNES 4/12/13 12:13 PM Page 5

Από την ομοιότητα έως τη λογοκλοπή

Βιβλία, ταινίες, σίριαλ και επιστημονικές διατριβές στο επίκεντρο δικαστικών μαχών για τα πνευματικά δικαιώματα και την πρωτοτυπία

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Μία πρόσφατη απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών επανέφερε στο προσκήνιο το ζήτημα της προσβολής πνευματικών δικαιωμάτων. Στις 25 Ιανουαρίου, με την απόφαση 525/2013, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών δικαίωσε πρωτοδίκως τους Ελένη Κεφαλοπούλου και Αρη Φωτιάδη στην αγωγή που είχαν καταθέσει εις βάρος της Φωτεινής Τομαή, υπεύθυνης του Αρχείου του υπουργείου Εξωτερικών (και, εσχάτως, εκπροσώπου της Ελλάδας στο ITF, την Ομάδα Δράσης για τη Διεθνή Συνεργασία και Ενημέρωση για το Ολοκαύτωμα των Εβραίων), και των εκδόσεων Παπαζήση. Επίκεντρο της διαμάχης το βιβλίο «Αληθινές ιστορίες 1, 2, 3… 11 Ολυμπιονικών» της Φ. Τομαή, που κυκλοφόρησε το 2008 από τις εκδόσεις Παπαζήση.

Σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης του δικαστηρίου, οι έντεκα ιστορίες στο βιβλίο της Φ. Τομαή παρουσιάζουν σε σχέση με το σενάριο των εναγόντων προφανείς ομοιότητες, «οι οποίες εντοπίζονται εν μέρει στη μορφή του κειμένου (η δομή των ιστοριών) και εν μέρει στην ιδέα του συγγραφέα (η οποία είναι όμοια)», αλλά και «σημαντικές ομοιότητες ως προς συγκεκριμένες φράσεις και εκφράσεις, ως προς τη μορφή, τη δομή, τη σειρά με την οποία παρατίθενται στο κείμενο και τις πληροφορίες που μεταφέρουν στον αναγνώστη». Οπως είπαμε και στην αρχή, το δικαστήριο δικαίωσε τους δύο ενάγοντες, αλλά η υπόθεση δεν έχει φτάσει ακόμη στο Εφετείο και στον Αρειο Πάγο.

Το κριτήριο της «στατιστικής μοναδικότητας» αποτελεί δικλίδα ασφαλείας για τους νομικούς σε υποθέσεις προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας. Παράδειγμα, η αρχαία τραγωδία: οι Ελληνες τραγικοί χρησιμοποιούσαν τους ίδιους μύθους, ωστόσο είναι τα επιμέρους στοιχεία κάθε έργου που φέρουν τη μοναδική σφραγίδα του δημιουργού. Στη φωτογραφία, η «Μήδεια» του Ευριπίδη σε σκηνοθεσία του Lois Anderson, παράσταση του 2009.

> *Τα όρια ανάμεσα στα «δάνεια» και στην «αντιγραφή» στην λογοτεχνία, στο σινεμά, την τηλεόραση είναι συχνά πολύ ρευστά.*

> *Η κρίση για την πρωτοτυπία του κάθε έργου στηρίζεται στην «ατομικότητά» του, αν διαθέτει δηλαδή «στατιστική μοναδικότητα».*

Σαίξπηρ και Πλούταρχος

Το ζήτημα της προσβολής πνευματικών δικαιωμάτων στην τέχνη δεν είναι αποκλειστικά σύγχρονο φαινόμενο. Πολύς λόγος έχει γίνει από παλιά για το πώς ο Σαίξπηρ αντέγραφε τον Πλούταρχο. Οπως και να 'χει, τα όρια ανάμεσα στα «δάνεια» και στην «αντιγραφή» είναι συχνά πολύ ρευστά. Αυτό κατέδειξε το 2008 και η συζήτηση που άνοιξε ο συγγραφέας και κριτικός Κώστας Κατσουλάρης γύρω από το μυθιστόρημα «Βίλλα Κομπρέ» του Αλέξη Σταμάτη, στο οποίο ο τελευταίος προέβη, κατά τον Κ. Κατσουλάρη, σε ορισμένα σημεία σε «κανονικό copy-paste» από το μυθιστόρημα «Ελίζαμπεθ Κοστέλο» του Νοτιοφρικανού νομπελίστα συγγραφέα Τζον Κουτσί (ο Κ. Κατσουλάρης παρέθεσε παραδείγματα και από τα δύο βιβλία στο περιοδικό «Διαβάζω»). Ο Αλ. Σταμάτης υπεραμύνθηκε των επιλογών του μιλώντας για «διακειμενικές αναφορές» και «δημιουργική συνομιλία» με τον Κουτσί, αλλά και με τον Κόνραντ, τον Σαίξπηρ ή με την κινηματογραφική ταινία «Αποκάλυψη τώρα» του Φράνσις Φορντ Κόπολα.

Θυμίζουμε επίσης πως Κύπριος συγγραφέας «έτρεξε» στα δικαστήρια τον Ουμπέρτο Εκο ισχυριζόμενος ότι του είχε κλέψει τη βασική ιδέα του «Ονόματος του ρόδου». Ακόμα, πολύς ντόρος είχε γίνει πρόσφατα για ύποπτες ομοιότητες ανάμεσα στην ταινία «Κάστρο της αγνότητας» του Αρτούρο Ρίπσταϊν και τον «Κυνόδοντα» του Γιώργου Λάνθιμου, με σεναριογράφο τον Ευθύμη Φιλίππου, όπως επίσης ανάμεσα στην ταινία «Αλπεις» των Λάνθιμου - Φιλίππου και στο μυθιστόρημα «Παραβολή» του Κωνσταντίνου Τζαμιώτη, το οποίο είχε κυκλοφορήσει το 2006 από τις εκδόσεις Καστανιώτη. Τέτοια ζητήματα όμως προκύπτουν όχι μόνο στη λογοτεχνία και το σινεμά, αλλά και στην τηλεόραση. Πριν από χρόνια είχε φτάσει στα δικαστήρια υπόθεση προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας με αφορμή τη δημοφιλή τηλεοπτική σειρά «Το καφέ της Χαράς» των Χάρη Ρώμα - Αννας Χατζησοφιά: τρίτος είχε διεκδικήσει με ασφαλιστικά μέτρα τη διακοπή της, διεκδικώντας την πρωτότυπη ιδέα πάνω στην οποία βασίστηκε η σειρά. Ωστόσο, δεν δικαιώθηκε από το δικαστήριο και στη συνέχεια θα δούμε το γιατί.

Επίσης, στον πανεπιστημιακό χώρο, και ευρύτερα στην επιστημονική κοινότητα, εγχώρια αλλά και διεθνή, έχουν παρατηρηθεί ανάλογες υποθέσεις. Ενδεικτικά αναφέρουμε δύο γνωστές περιπτώσεις στη Γερμανία: η υπουργός Παιδείας της Γερμανίας Ανέτ Σάβαν έχασε τον τίτλο της διδάκτορος, αφού το Πανεπιστήμιο του Ντίσελντορφ έκρινε πως η Σάβαν διέπραξε «εσκεμμένη εξαπάτηση μέσω λογοκλοπής» στη διδακτορική της διατριβή. Η Γερμανίδα υπουργός δήλωσε πώς δεν υπέπεσε εν γνώσει της σε λογοκλοπή και ότι προτίθεται να ασκήσει έφεση κατά της απόφασης.

Πριν από τη Σάβαν, είχε αφαιρεθεί και ο διδακτορικός τίτλος από τον επίσης Γερμανό πρώην υπουργό Αμυνας Καρλ Τέοντορ τσου Γκούτεμπεργκ, για τους ίδιους λόγους, ο οποίος μάλιστα υποχρεώθηκε σε παραίτηση από το αξίωμά του προτού καν εκδοθεί η καταδικαστική απόφαση, έτσι κι αλλιώς όμως, το πανεπιστήμιο του το αφαίρεσε.

Στατιστική μοναδικότητα

Εχει μεγάλη σημασία εδώ να πούμε ότι διαφορετικά νομικά δεδομένα ισχύουν στο ζήτημα της πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορά έργα τέχνης, από εκείνα που ισχύουν στα πανεπιστημιακά και επιστημονικά συγγράμματα. Ας τα πάρουμε λοιπόν τα πράγματα με τη σειρά και ας δούμε, κατ' αρχάς, τι ισχύει νομικά μιλώντας στην περίπτωση των έργων τέχνης και την προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας. Διαθέτει η νομική επιστήμη ένα συγκεκριμένο εργαλείο μέσω του οποίου να μπορεί να διαχωρίσει το «δάνειο» από την καθαρή «αντιγραφή»;

Σε υποθέσεις όπως αυτή του Πρωτοδικείου Αθηνών, στην οποία αναφερθήκαμε στην αρχή, ένα σημείο αφετηρίας είναι ο διαχωρισμός ανάμεσα στην ιδέα του έργου, η οποία από μόνη της δεν προστατεύεται, και στη μορφή του, δηλαδή στην σχηματοποίηση της δημιουργικής ιδέας. Η σχηματοποιημένη δημιουργική ιδέα, προκειμένου να αναχθεί σε ξεχωριστό πνευματικό δημιούργημα άξιο προστασίας, πρέπει να χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία, δημιουργικό ύψος, αλλά όπως οι σύγχρονες θεωρίες απαιτούν, από στατιστική μοναδικότητα. Με άλλα λόγια, αν το σημείο αφετηρίας είναι οι τυχόν ομοιότητες ανάμεσα σε δύο διαφορετικά έργα, το ζητούμενο από κει και πέρα είναι: σε τι συνίσταται αυτή η ομοιότητα, καθώς επίσης με ποιο τρόπο ορισμένες ομοιότητες δείχνουν προφανείς και ασύμπτωτες;

Η στατιστική μοναδικότητα βγάζει από μια δύσκολη θέση τη νομική επιστήμη, η οποία κάποτε βασιζόταν στη θεωρία του λεγόμενου «δημιουργικού ύψους»: δηλαδή, την αναγωγή ενός έργου σε άξιο προστασίας έργο τέχνης βάσει ηθικών και αισθητικών κριτηρίων, κάτι πολύ ρευστό και γενικό και πολιτισμικά καθηλωτικό.

Το κριτήριο της στατιστικής μοναδικότητας διαφαίνεται και στο σκεπτικό της απόφασης 525/2013 του Πρωτοδικείου Αθηνών για την υπόθεση Τομαή: «Η κρίση για την πρωτοτυπία του κάθε έργου στηρίζεται στην "ατομικότητά" του, η οποία αντανακλά την ιδιαιτερότητα της δημιουργικής διαδικασίας του δημιουργού του και η οποία συνίσταται και αποδεικνύεται με τη διευθέτηση των μερών της εργασίας του, τη μέσω αυτής σχηματοποίηση της δημιουργικής ιδέας του, τη σπουδή κάθε μέρους της, την προσαρμογή και εναρμόνιση του ενός με το άλλο, έτσι ώστε να απαρτίζουν ένα αρμονικό σύνολο, να διαθέτει "στατιστική μοναδικότητα" με την έννοια ότι, κάτω από τις ίδιες ακριβώς συνθήκες και με τους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο, ή να παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία, ή ένα ελάχιστο όριο δημιουργικού ύψους, ώστε να ξεχωρίζει ή διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας».

Ειδικά σε ό,τι αφορά τις ομοιότητες ανάμεσα στις έντεκα ιστορίες των εναγομένων και σε εκείνες των εναγόντων, «παρουσιάζουν μεγάλες ομοιότητες με αυτές, σε σημείο που η ίδια η πρώτη εναγόμενη να αναφέρει στην προσθήκη των προτάσεών της ότι οι ιστορίες των εναγόντων μοιάζουν με περίληψη αυτών που περιέχονται στο ως άνω βιβλίο. Πράγματι, το δικαστήριο διαπιστώνει ότι σε κάθε αντίστοιχη ιστορία εμφανίζεται σε πολλά σημεία η ίδια δομή όσον αφορά τις παρεχόμενες πληροφορίες και τη σειρά που αυτές παρέχονται στον αναγνώστη, και ο ίδιος επεισοδιακός χαρακτήρας. Αυτή η ομοιότητα δεν μπορεί να αποδοθεί μόνο στο γεγονός ότι πρόκειται για πραγματικά περιστατικά και πρόσωπα, και συνεπώς δεν υπάρχει μεγάλη διακριτική ευχέρεια για μυθοπλασία, αφού όχι μόνο οι αρχαίες πηγές είναι ελλιπείς, αλλά επιπλέον εμφανίζονται στο κείμενο στοιχεία που παρουσιάζουν μεγάλη ιδιοτυπία, ή και είναι προφανώς καινοφανή και χωρίς έρεισμα σε οποιονδήποτε αρχαίο συγγραφέα».

Ο Αϊνστάιν και η Θεωρία της Σχετικότητας

Η μορφή και τα επιμέρους στοιχεία ενός έργου έχουν τη βαρύνουσα σημασία. Από αυτή τη σκοπιά, είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμα και στην περίπτωση τηλεπαιχνιδιών, όπως και στα λεγόμενα «ριάλιτι» (Big Brother, Survivor, κ.τ.λ.), οι νομικοί που έχουν χειριστεί τα σχετικά συμβόλαια μεταφοράς της πρωτότυπης ιδέας από ξένη εταιρεία παραγωγής, βρίσκονται μπροστά σε πολυσέλιδα συμβόλαια όπου περιγράφεται σχολαστικά το format του αρχικού concept, επιμέρους διαδικασίες, δοκιμασίες για τους παίκτες κ.ο.κ. Τα ξένα στούντιο δεν πωλούν απλώς την ιδέα, π.χ., του Big Brother, αλλά επιβάλλουν μια εξατομίκευση μέσα από τα επιμέρους παιχνίδια που περιλαμβάνει η βασική ιδέα (δεδομένου ότι είναι συχνά η ίδια σε περισσότερα reality, π.χ. ένας διαγωνισμός για την ανάδειξη ταλέντων στο τραγούδι).

Το θέμα είναι τεράστιο αλλά το κριτήριο της στατιστικής μοναδικότητας αποτελεί δικλίδα ασφαλείας. Ενα καλό παράδειγμα εδώ θα μπορούσε να είναι η αρχαία τραγωδία: οι Ελληνες τραγικοί χρησιμοποιούσαν την ίδια ακριβώς βασική ιδέα, τους ίδιους μύθους (Οιδίποδας, Ορέστης, Προμηθέας κ.ο.κ.), ωστόσο αντιλαμβάνεται κανείς ότι είναι ο χειρισμός και τα επιμέρους στοιχεία κάθε έργου που φέρουν τη μοναδική σφραγίδα του Αισχύλου ή του Σοφοκλή.

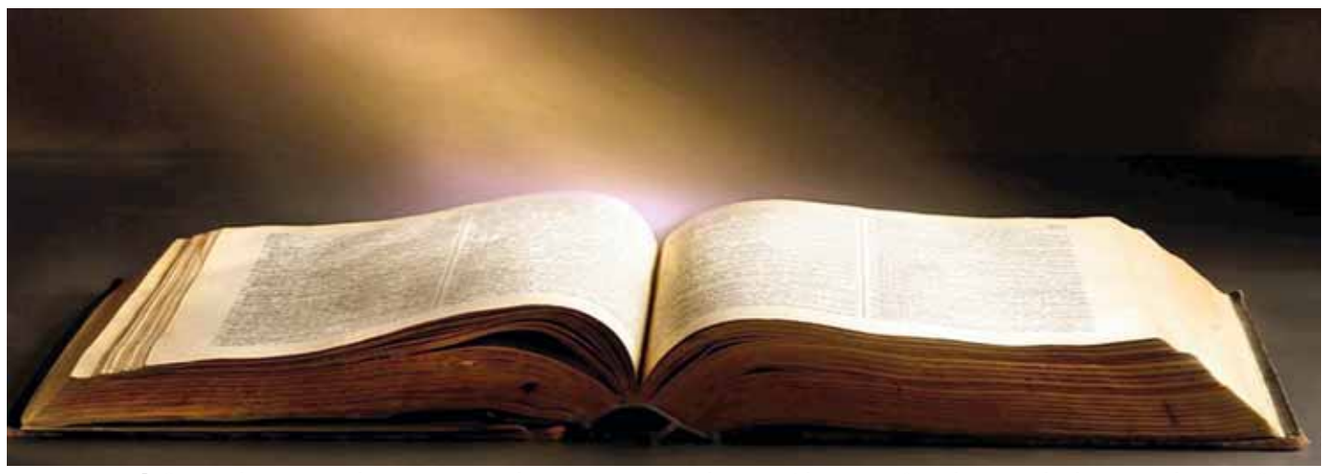

Η πνευματική ιδιοκτησία του επιστήμονα-συγγραφέα στις επιστημονικές ανακαλύψεις και θεωρίες αφορά μόνο τον τρόπο που διατυπώνει και περιγράφει την ανακάλυψή του ή τη θεωρία του και όχι αυτή καθαυτήν την ανακάλυψη ή θεωρία.

Επιστημονικές μελέτες

Περνώντας τώρα στο ζήτημα των επιστημονικών, πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, είδαμε την περίπτωση του Γερμανού υπουργού Γκούτενμπεργκ, ο οποίος αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Αυτό που παρουσιάζει ενδιαφέρον είναι ότι, παρά την τιμωρία και την παραίτηση, περισσότεροι από 20.000 Γερμανοί πανεπιστημιακοί υπέγραψαν ανοιχτή επιστολή στην καγκελάριο Μέρκελ διαμαρτυρόμενοι για την πολιτική υποστήριξη που του παρείχε.

Οπως γράφει ο Θανάσης Γκότοβος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο των Ιωαννίνων, «το κρίσιμο στην υπόθεση της καταπολέμησης της λογοκλοπής στα γερμανικά πανεπιστήμια, που δεν είναι και τα πιο αυστηρά στο θέμα αυτό, καθώς οι ΗΠΑ κατέχουν τα πρωτεία – είναι η ακύρωση της επιλογής της συγκάλυψης ως στρατηγικής ελέγχου της "ζημίας" που θα μπορούσε ο πρύτανης ενός πανεπιστημίου να νομίσει ότι υφίσταται το ίδρυμα που εκπροσωπεί, όταν αποκαλυφθεί μια υπόθεση λογοκλοπής στο "σπίτι" του, κατά το αρχαίον: "τα εν οίκω μη εν δήμω". Η στρατηγική της "προστασίας" του ιδρύματος μέσω της προστασίας του λογοκλόπου και της συγκάλυψης των υποθέσεων αποκλείστηκε εξαρχής, το ίδιο και εκείνη της "αλληλεγγύης" προς τον... σύντροφο αντιγραφέα» (aixmi.gr, 3.4.12).

Νομικά μιλώντας τώρα, στα επιστημονικά, πανεπιστημιακά συγγράμματα ισχύει το εξής: οι επιστημονικές ανακαλύψεις ή θεωρίες δεν συνδέονται με τη μοναδικότητα του προσώπου που τις φέρνει στο φως (όπως στα έργα τέχνης), αλλά αποκαλύπτουν την αντικειμενική πραγματικότητα που ήδη υπάρχει εξωτερικά και είναι καταρχήν προσιτή σε όλους. Προστατεύονται μεν από ειδικούς νόμους, αλλά τα δικαιώματα που τις αφορούν συνδέονται με το «νέο» ή όχι του χαρακτήρα τους και όχι τη «μοναδικότητα» του συντάκτη τους.

Η πνευματική ιδιοκτησία του επιστήμονα-συγγραφέα στις επιστημονικές ανακαλύψεις και θεωρίες αφορά μόνο τον τρόπο που διατυπώνει και περιγράφει την ανακάλυψή του ή τη θεωρία του και όχι αυτή καθ' αυτή την ανακάλυψη ή θεωρία. Σαφώς, όμως ο συγγραφέας του επιστημονικού έργου, στο πλαίσιο της προστασίας της προσωπικότητάς του, έχει δικαίωμα να απαιτεί να του αναγνωρίζεται η πατρότητα της ανακάλυψης/θεωρίας.

Παράδειγμα: η σχετικότητα στη φυσική «υπήρχε» και πριν από την ανακάλυψή της από τον Αϊνστάιν. Ο τελευταίος την εντόπισε πρώτος, δεν αποτελεί όμως δική του δημιουργία. Επομένως, ένας ερευνητής έχει το δικαίωμα να αναφερθεί στη θεωρία της σχετικότητας, οφείλει όμως να μνημονεύσει το όνομα του Αϊνστάιν.

Επιπροσθέτως, αν χρησιμοποιήσει ένα μικρό απόσπασμα από το σύγγραμμά του, πρέπει το βάλει μέσα σε εισαγωγικά και οφείλει να αναφερθεί στην πηγή από την οποία προέρχεται αυτό. Εάν δε χρησιμοποιήσει εκτενή αποσπάσματα αυτολεξεί ή και παραφράσει αυτά, οφείλει εκτός από την αναγνώριση της πατρότητας του έργου, να έχει λάβει από πριν και τη σχετική άδεια από τους δικαιούχους, συγγραφέα και εκδότη. Διαφορετικά, το αποτέλεσμα συνιστά «λογοκλοπή»: παίρνω αυτό που λέει κάποιος άλλος, αποσιωπώντας την πηγή, και παρουσιάζοντάς το ως αποτέλεσμα του δικού μου μόχθου και της δικής μου διάνοιας.

Ηλεκτρονικό σύστημα

Κλείνοντας, σε ό,τι αφορά τα μέτρα προστασίας, πρέπει να πούμε ότι στον αγγλόφωνο χώρο λειτουργεί τα τελευταία χρόνια ηλεκτρονικό σύστημα που συνδέει όλα τα ιδρύματα της χώρας, το οποίο ταυτοποιεί την αυθεντικότητα ή μη μιας διπλωματικής, μεταπτυχιακής κ.ο.κ. εργασίας, ελέγχοντας αυτόματα τυχόν περίεργες ομοιότητες με άλλες εργασίες. Κάθε φοιτητής είναι υποχρεωμένος να υποβάλει την εργασία του για έλεγχο στο συγκεκριμένο σύστημα.

Στα καθ' ημάς, εννοείται ότι τίποτα τέτοιο δεν ισχύει, ενώ συχνά καταγγελίες για λογοκλοπή περνούν απαρατήρητες. Σε μία πρόσφατη ανακοίνωσή του (5 Μαρτίου 2013) με τίτλο «Μηδενική ανοχή στη λογοκλοπή και αντιγραφή», ο Σύνδεσμος Καθηγητών ΑΠΘ «καλεί την πανεπιστημιακή κοινότητα να προστατέψει το επιστημονικό της κύρος, την αξιοπιστία και αντικειμενικότητα των εξεταστικών διαδικασιών και αξιολογήσεων, την αριστεία και την αξιοκρατία, επιδεικνύοντας μηδενική ανοχή απέναντι στη λογοκλοπή και αντιγραφή». Στην ίδια ανακοίνωση, ο Σύνδεσμος αναφέρει την πρόσφατη περίπτωση «διατριβής μεταπτυχιακής φοιτήτριας από τη Φιλοσοφική Σχολή που αποτελεί αντιγραφή δύο βιβλίων, από τα οποία μάλιστα το ένα είναι του κύριου επιβλέποντος καθηγητή». Ο Σύνδεσμος Καθηγητών ΑΠΘ καλεί να θεσμοθετηθούν «μηχανισμοί ελέγχου της πρωτοτυπίας των παραγόμενων πνευματικών έργων» (www.syndesmosauth.gr). Προφανώς και έχουμε πολύ δρόμο ακόμα μέχρι να παρθούν δραστικά μέτρα.

TEXNES-06 OIKOLOGIA_TEXNES 4/12/13 12:13 PM Page 6

Οι πάγοι λιώνουν πιο γρήγορα

Ο ρυθμός ανόδου της θερμοκρασίας διπλασιάστηκε και έχει ξεπεράσει τις προβλέψεις των επιστημόνων

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ**

Λιώνουν οι πάγοι, πιο γρήγορα, πιο σιωπηλά, πιο απειλητικά. Δύσκολα όμως χτυπά το καμπανάκι της προειδοποίησης σε κοινωνίες παγωμένες από την οικονομική κρίση, με τα καυτά προβλήματα της επιβίωσης και των καθημερινών δυσκολιών να κερδίζουν το ενδιαφέρον από την υπερθέρμανση του πλανήτη και την κλιματική αλλαγή. Και όμως, καθώς η κρίση έχει και περιβαλλοντική διάσταση, η οποία αναπαράγει σε ανώτερο επίπεδο τα οικονομικά αδιέξοδα, είναι αναγκαίο να παρακολουθούμε την εξέλιξη των κλιματικών αλλαγών και να παρεμβαίνουμε όσο μπορούμε.

Η αλήθεια είναι ότι τα νέα δεν είναι καθόλου ευχάριστα. Και στους δύο πόλους του πλανήτη καταγράφεται πολύ πιο γρήγορη από την α-

Το 2012 ήταν από τα πλέον θερμά έτη από το 1880, που καταγράφονται οι κλιματολογικές μετρήσεις

ναμενόμενη τήξη των πάγων, ως αποτέλεσμα της μεγάλης ανόδου της θερμοκρασίας. Πρόσφατα, έρευνα Αμερικανών επιστημόνων, που δημοσιεύτηκε στην επιθεώρηση Nature Geoscience, δείχνει πως η μέση ετήσια θερμοκρασία στον ερευνητικό σταθμό Byrd αυξήθηκε κατά 2,4 βαθμούς Κελσίου από τη δεκαετία του 1950, τρεις φορές ταχύτερα από τον παγκόσμιο μέσον όρο! Ο ρυθμός ανόδου είναι διπλάσιος από τις προβλέψεις, δημιουργώντας έντονες ανησυχίες για τις συνέπειες. Ας σημειωθεί ότι οι πάγοι της δυτικής Ανταρκτικής υπολογίζεται ότι μπορούν να ανορθώσουν τη στάθμη των ωκεανών κατά 3,3 μέτρα παγκοσμίως, απειλώντας περιοχές από τα νησιά Τουβαλού και το Μπανγκλαντές μέχρι το Μπουένος Αϊρες και το Λονδίνο.

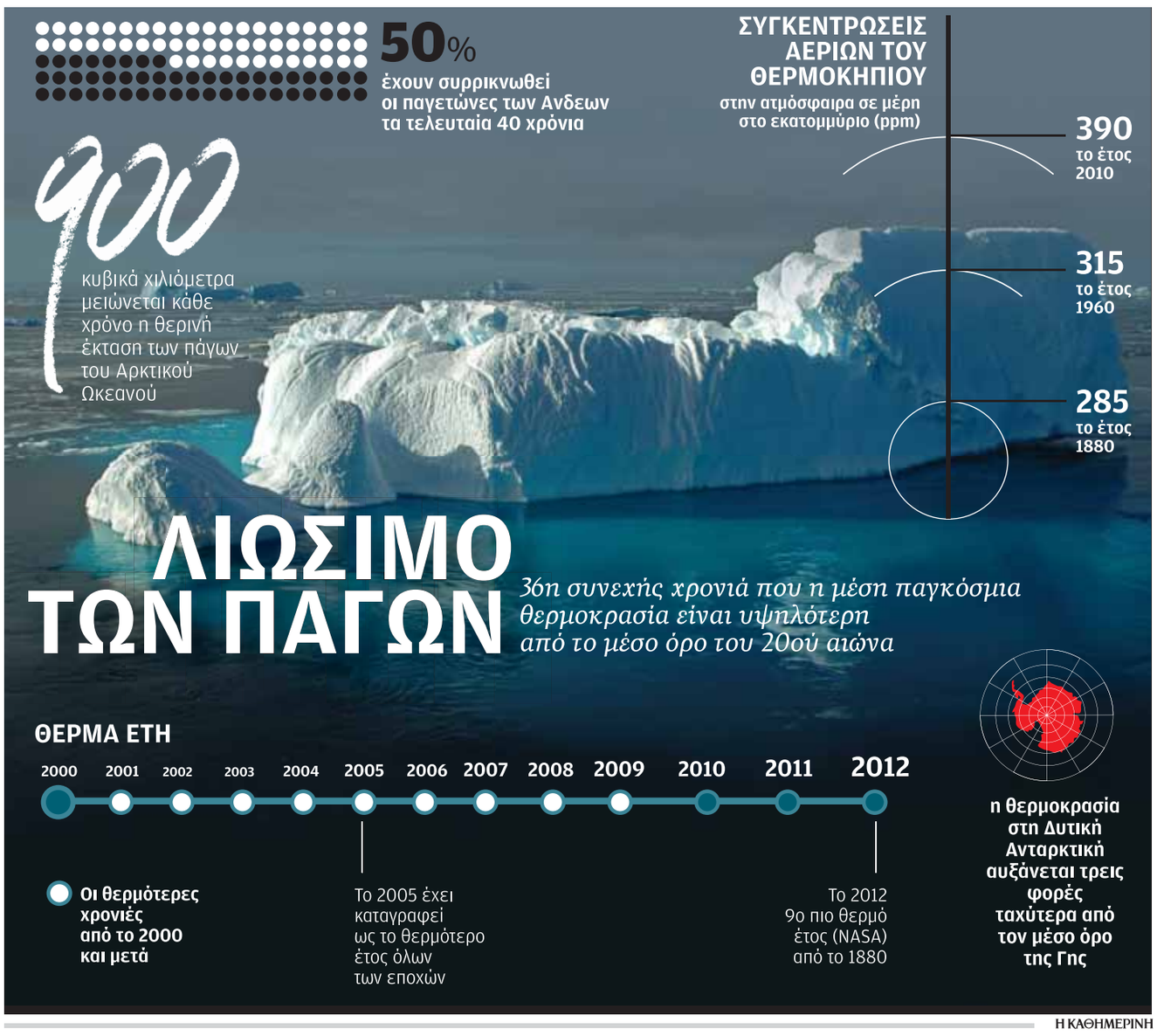

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αρκτικός ωκεανός

Ανάλογα είναι τα νέα και από τον Βόρειο Πόλο, καθώς οι πάγοι που σκεπάζουν τον Αρκτικό ωκεανό λιώνουν με μεγαλύτερη ταχύτητα, σε σχέση με τις εκτιμήσεις. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία του δορυφόρου της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήματος (ESA) «CryoSat-2», που χαρτογραφεί τα επίπεδα των πάγων στις πολικές περιοχές. Συγκρίνοντας τα ευρήματα με στοιχεία και από τον δορυφόρο της NASA «IceSat», οι ερευνητές της ESA υπολόγισαν ότι η μέση ετήσια απώλεια πάγου από το 2004 φτάνει τα 900 κυβικά χιλιόμετρα, δηλαδή είναι 50% υψηλότερη από τις προβλέψεις. Φέτος οι πάγοι της Αρκτικής έφτασαν στο χαμηλότερο επίπεδο που καταγράφηκε ποτέ από το 1970, καθώς τον Αύγουστο συρρικνώθηκαν στα 4,1 εκατομμύρια τετραγωνικά χιλιόμετρα, κάτω ακόμα και από το ιστορικό χαμηλό των 4,3 εκατ. τετρ. χλμ. το 2007.

Εάν συνεχιστεί αυτή η τάση, σε μερικά χρόνια δεν θα υπάρχουν καθόλου πάγοι στον Αρκτικό ωκεανό, γεγονός που θα δώσει τη δυνατότητα για μαζική εισβολή εταιρειών με σκοπό την εκμετάλλευση του ενεργειακού υπεδάφους (πετρέλαιο, φυσικό αέριο κ.λπ.), αλλά και των αλιευτικών αποθεμάτων. Η συσσώρευση πλοίων, πέρα από άλλους κινδύνους, θα δημιουργήσει ρύπανση και μεγαλύτερους κινδύνους υπερθέρμανσης. Η ρύπανση στην Αρκτική από τη ναυσιπλοΐα και τις εξορύξεις υδρογονανθράκων αναμένεται να επιδεινώσει περαιτέρω το λιώσιμο των πάγων, έχει εκτιμήσει το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNEP). Οι επιστήμονες του UNEP επισημαίνουν τον κίνδυνο ρυπαντών όπως η αιθάλη ή ο «μαύρος άνθρακας», οι οποίοι πέφτοντας πάνω στον πάγο δημιουργούν μια πιο σκούρα επιφάνεια, που απορροφά περισσότερη ηλιακή ακτινοβολία επιταχύνοντας την τήξη.

Οροσειρά Ανδεων

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται και η εικόνα από τη μελέτη των παγετώνων στην οροσειρά των Ανδεων στη Νότια Αμερική. Ερευνα που δημοσιεύτηκε στην επιθεώρηση Cryosphere σημειώνει ότι οι παγετώνες συρρικνώνονται με τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων 300 ετών, έχοντας καταγράψει μείωση από 30% έως 50% τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες. Μάλιστα, το λιώσιμο των παγετώνων είναι πολύ πιο ταχύ στα υψόμετρα κάτω των 5.400 μ. «Αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, οι παγετώνες των Ανδεων θα εξαφανιστούν σε λίγες δεκαετίες», δηλώνουν οι ερευνητές, γεγονός που θα έχει άμεσες συνέπειες για την περιοχή, αφού οι παγετώνες την τροφοδοτούν με νερό. Και όλα αυτά καθώς το 2012 ήταν από τα πλέον θερμά έτη από το 1880, που καταγράφονται οι κλιματολογικές μετρήσεις. Σύμφωνα με τη NASA (την Εθνική Υπηρεσία Αεροναυτικής και Διαστήματος των ΗΠΑ) το 2012 ήταν το 9ο θερμότερο από το 1880, ενώ η Αμερικανική Εθνική Υπηρεσία Ωκεανών και Ατμόσφαιρας (NOAA) κατατάσσει το 2012 στη δέκατη θέση.

Πράσινο χρώμα στη νέα ΚΑΠ

Δίνει έμφαση στην αειφορία και επιδοτεί φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές στη γεωργία

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

«Πράσινη» στροφή πραγματοποιεί η Ε.Ε. μέσα από τη διαμόρφωση της νέας ΚΑΠ (Κοινή Αγροτική Πολιτική), η οποία προορίζεται για το χρονικό διάστημα 2014-2020. Το προσχέδιο έχει ήδη εγκριθεί από την Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας, ενώ από τις 11 Απριλίου άρχισαν οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο οργάνων και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για να οριστικοποιηθεί έως τον Ιούνιο η μορφή της νέας ΚΑΠ.

«Το ευχάριστο είναι ότι η νέα ΚΑΠ δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην αειφόρο ανάπτυξη, λαμβάνοντας εξίσου υπ' όψιν κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά κριτήρια» επισημαίνει στην «Κ» ο δρ Δημήτρης Μπιλάλης, καθηγητής βιολογικής γεωργίας στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, που δεν κρύβει την ικανοποίησή του για την εν λόγω εξέλιξη. «Μέσω των δεικτών που τίθενται ως προϋπόθεση συνδέονται όλοι οι πυλώνες της αειφορίας». Σύμφωνα με τον ίδιο, η φιλοπεριβαλλοντική διάθεση της Ε.Ε. είχε διαφανεί από την προηγούμενη ΚΑΠ, η οποία εισήγαγε κάποιες θεμελιώδεις φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές στη γεωργία.

«Ξεκίνησαν τα προγράμματα απονιτροποίησης, καθιερώθηκαν οι περιοχές υψηλής φυσικής αξίας, ενώ υποστηρίχθηκε η βιολογική γεωργία». «Η νέα ΚΑΠ βρίσκεται στην ίδια λογική με την καμπάνια μας για την εγχώρια καλλιέργεια κτηνοτροφικών ψυχανθών» υπογραμμίζει με ικανοποίηση η κ. Ελενα Δανάλη από το ελληνικό γραφείο της Greenpeace.

Τι θα ελέγχεται

«Μπαίνουν οι βάσεις για πιο ορθολογικές γεωργικές πρακτικές» τονίζει ο δρ Μπιλάλης. Από εδώ και στο εξής θα μετριούνται τα αέρια θερμοκηπίου που εκλύονται κατά τις γεωργικές δραστηριότητες, με συγκεκριμένη μεθοδολογία. Περιλαμβάνεται, ακόμα, δείκτης που σχετίζεται με την ύπαρξη γεωργικών πουλιών, που θεωρούνται ένδειξη για την άσκηση ορθών γεωργικών πρακτικών. «Το κοτσίφι, η καρδερίνα, το γεράκι, εντοπίζονται μόνο σε περιοχές που δεν γίνεται συστηματική χρήση χημικών» εξηγεί ο κ. Μπιλάλης. «Τη δεκαετία του '80 με την αθρόα χρήση αγροχημικών, περνώντας από γεωργικές εκτάσεις, δεν ακούγαμε ποτέ κελαϊδίσματα, κάτι που ευτυχώς έχει αλλάξει». Μειώνοντας την τοξικότητα των σκευασμάτων, αυξήθηκαν τα πουλιά, «σε αυτό συνετέλεσε και η κατοχύρωση πολλών περιοχών ως natura, όπου σύμφωνα και με τη νέα ΚΑΠ επιτρέπεται μόνο η ήπιας μορφής γεωργία ή η βιολογική γεωργία».

Ιδιαίτερη σημασία πλέον προσδίδεται και στο νερό: δύο δείκτες θα αξιολογούν την ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων, που χρησιμοποιούνται στη γεωργία. «Για πρώτη φορά, τα κράτη-μέλη καλούνται να ελέγχουν την ποιότητα των εδαφών, ενώ περιλαμβάνεται και δείκτης διαβρώσεων, που είναι πιο συχνές

λόγω της κλιματικής αλλαγής και της επακόλουθης αύξησης των βροχοπτώσεων, πλήττοντας κυρίως παράκτιες και νησιωτικές περιοχές» παρατηρεί ο δρ Μπιλάλης. «Εξίσου σημαντικό είναι ότι συνυπολογίζονται οι ιδιαιτερότητες του μεσογειακού κλίματος, που χαρακτηρίζεται από λίγες βροχοπτώσεις και πιο φτωχά σε ιχνοστοιχεία εδάφη».

Βοήθεια με κοινωνικά κριτήρια

Ενα από τα σημεία, στα οποία διαφοροποιείται η νέα ΚΑΠ είναι τα κοινωνικά κριτήρια που θέτει, καθώς προσφέρει σημαντική υποστήριξη στην αγροτική δραστηριότητα της υπαίθρου. «Δίνει μια χείρα βοηθείας στους εκατοντάδες αστούς, που έχουν ήδη ή ετοιμάζονται να επιστρέψουν στην επαρχία και να γίνουν αγρότες» σχολιάζει η κ. Δανάλη από την Greenpeace. Προτεραιότητα δίνεται στους «ενεργούς αγρότες», με στόχο να αποκλειστούν από τις ενισχύσεις νομικά πρόσωπα που δεν είναι κατ' επάγγελμα γεωργοί, αλλά χρησιμοποιούν τις εκτάσεις ως γήπεδα γκολφ, αθλητικά σωματεία κ.λπ.

Επιπλέον ενίσχυση προβλέπεται για τους γεωργούς που δραστηριοποιούνται σε περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα. Επίσης, απλοποιείται η γραφειοκρατική διαδικασία για τη χρηματοδότηση των μικρών εκμεταλλεύσεων. Βαρύτητα δίνει στους νέους αγρότες η νέα ΚΑΠ, καθώς, σήμερα μόνο το 6% των αγροτών της Ε.Ε. είναι κάτω των 35 ετών, μια σημαντική «πληγή» για την αγροτική ανάπτυξη. Στους νέους αγρότες θα κατευθύνεται το 2% των άμεσων ενισχύσεων, ενώ ειδικές δράσεις θα υπάρξουν και για τους νεοεισερχόμενους στον αγροτικό τομέα ανεξαρτήτως ηλικίας.

Επίσης, προσμετρούνται και άλλοι δείκτες κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα, όπως η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της γεωργικής παραγωγικότητας και ο προσδιορισμός εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων. Η κάθε χώρα έχει τη δυνατότητα διορθωτικών παρεμβάσεων και πιθανώς αλλαγής πολιτικής, αλλά και την ελευθερία για χάραξη εθνικών πολιτικών. Υπενθυμίζεται, άλλωστε, ότι δικαιούται το κάθε κράτος να μεταφέρει ένα 15% των πόρων από τον πρώτο πυλώνα, των άμεσων ενισχύσεων, στον δεύτερο, της αγροτικής ανάπτυξης.

Έναρξη ευρωπαϊκού έργου για προώθηση της Φωτοβολταϊκής Τεχνολογίας

Εναρκτήρια συνάντηση στις 23, 24 Απριλίου στη Λεμεσό

Το Εργαστήριο Φωτοβολταϊκής (ΦΒ) Τεχνολογίας και η Μονάδα Ενεργειακής Αειφορίας του Πανεπιστήμιου Κύπρου ανακοίνωσαν την έναρξη του έργου με τίτλο «Promotion of PV energy through net metering optimization (PV NET)», που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης μέσω του διασυνοριακού προγράμματος MED.

Το έργο έχει συνολικό προϋπολογισμό 1.279.526 ευρώ και συντονιστή το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Για την υλοποίηση του έργου συνεργάζονται φορείς από την Κύπρο (Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών), την Ελλάδα (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης), τη Σλοβενία (University of Maribor), την Ισπανία (Andalusian Energy Institute IAT), τη Γαλλία (Agency for Energy and Environment in Rhone Alpes RAEE) και την Πορτογαλία (Regional Agency for Enegy and Environment in the Algarve AREAL). Το έργο έχει την υποστήριξη της ΑΗΚ και της ΡΑΕΚ, καθώς και τις αντίστοιχες Αρχές Ηλεκτρισμού και Ενέργειας στις υπόλοιπες συμμετέχουσες χώρες. Η εναρκτήρια συνάντηση του έργου (kick off meeting) θα πραγματοποιηθεί στις 23 24 Απριλίου 2013 στο Ξενοδοχείο Grand Resort στη Λεμεσό.

Το έργο αφορά τον σχεδιασμό μιας βελτιωμένης ενεργειακής πολιτικής για τις ΑΠΕ στη Μεσόγειο, με σκοπό την καλύτερη από άποψη κόστους και απόδοσης αξιοποίηση της ΦΒ τεχνολογίας. Εστιάζεται στη βελτιστοποίηση συστημάτων ευφυούς ενεργειακής διαχείρισης με σκοπό να δημιουργηθούν εναλλακτικά, οικονομικά, βιώσιμα μέτρα κατά την εναρμόνιση και επαναξιολόγηση υφιστάμενων κυβερνητικών επιδοτήσεων/ επιχορηγήσεων. Τα «ευφυή συστήματα συμψηφισμού» (smart net metering) μπορούν να αποτελέσουν καλή ενεργειακή πολιτική προώθησης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ΑΠΕ, καθώς προσφέρουν τη δυνατότητα υπολογισμού και διαχείρισης της καθαρής μέτρησης της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στ κτήρια με αφαίρεση της παραγόμενης ενέργειας από εγκατεστημένα ΦΒ συστήματα.

Μια τέτοια λύση μπορεί να αυξήσει την παρουσία καταναλωτών-παραγωγών στο δίκτυο, οι οποίοι ανάλογα με το ενεργειακό τους προφίλ δύνανται ακόμη και να μηδενίσουν το κόστος της συνολικής τους κατανάλωσης σε ηλεκτρισμό. Το πιο σημαντικό σημείο στη συγκεκριμένη προσέγγιση είναι η αποδοτικότερη προώθηση ΦΒ και δεν απαιτούνται οποιεσδήποτε επιδοτήσεις/επιχορηγήσεις και χωρίς να συμβιβάζεται το όφελος των καταναλωτών, αλλά και των εταιρειών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες μπορούν να πωλούν την παραχθείσα ενέργεια σε συμφέρουσα τιμή.

Ήδη Αρχές Ενέργειας των συμμετεχουσών χωρών έδειξαν ενδιαφέρον για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου και πιθανή υιοθέτηση των συστημάτων.

Σχέδια συμψηφισμού θα πρέπει, μέσω της υλοποίησης του έργου PV NET, να βελτιστοποιηθούν σε κάθε περιοχή που συμμετέχει, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές στρατηγικές ιδιαιτερότητες για την τιμολόγηση της ενέργειας. Επιπλέον, απαιτείται να πεισθεί το καταναλωτικό κοινό για τη βιωσιμότητα και το οικονομικό όφελος που θα προκύψει από την υιοθέτηση ΦΒ κι συστημάτων συμψηφισμού σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης, κατά την οποία το κόστος ηλεκτρισμού είναι ασύμφορο.

Το έργο προτείνει την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων για ΦΒ συστήματα συμψηφισμού Net Metering) στην Κύπρο, Σλοβενία και Πορτογαλία σε κτήρια διαφόρων χαρακτηριστικών (οικιστικά, εμπορικά, βιομηχανικά κ.λπ.). Σκοπός είναι να μελετηθεί η ενεργειακή πολιτική της κάθε περιοχής, να δημιουργηθεί ένα μοντέλο συμψηφισμού και να αναλυθούν τα δεδομένα που θα προκύψουν από τις πιλοτικές εγκαταστάσεις. Για την υλοποίηση του έργου θα συλλεχθούν δεδομένα κατανάλωσης και τιμολόγησης ώστε τα διάφορα μοντέλα συμψηφισμού να μελετηθούν και να συγκριθούν. Τα πειραματικά δεδομένα που θα προκύψουν από τις πιλοτικές εγκαταστάσεις θα χρησιμοποιηθούν για τη βελτιστοποίηση του μοντέλου το οποίο θα χαρακτηρίζει την κάθε περιοχή. Έτσι, τα πιλοτικά συστήματα θα αξιοποιηθούν για την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων του σχεδίου συμψηφισμού, βελτιώνοντας και επικυρώνοντας τα διαφορετικά μοντέλα. Το σύστημα συμψηφισμού (Net metering) θεωρείται ιδανικό για τη μετάβαση των ΑΠΕ στην ελεύθερη αγορά ενέργειας και οι περιοχές της Μεσογείου είναι ιδανικές για την υλοποίησή του.

info: Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με τον συντονιστή του έργου καθ. Γεώργιο Η. Γεωργίου, ΦΒ Τεχνολογία, Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, τηλ. 22892272, email: geg@ucy.ac.cy

TEXNES-07 TV_Texnes 4/12/13 12:14 PM Page 7

ΕΙΔΑΝ

Πάμε πακέτο
105.000
Σίγμα 04/04
33,5%

7 ουρανοί και σύννεφα αλήτες
104.000
Σίγμα 02/04
33,5%

Πατάτες Αντιναχτές
95.000
PIK1 05/04
32,2%

Νιώσε με
72.000
ANT1 02/04
23,5%

Κλεμμένα όνειρα
71.000
PIK1 05/04
23%

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ 1/4/2013 - 7/4/2013

Αλλάζει το τηλεοπτικό τοπίο

Η κατάσταση στην Κύπρο δημιουργεί νέα δεδομένα στη βιομηχανία της τηλεόρασης

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Η ευρύτερη κρισιμότητα στην κυπριακή οικονομία αναμφίβολα δεν άφησε ανεπηρέαστη και την εγχώρια τηλεοπτική βιομηχανία η οποία επλήγη ιδιαίτερα ένεκα των τελευταίων κρίσιμων εξελίξεων. Τα πρώτα, μάλιστα, δραστικά μέτρα από τα ιδιωτικά κυρίως τηλεοπτικά κανάλια ήταν άμεσα και πολύ αισθητά στους τηλεθεατές, με τη διακοπή σχεδόν όλων των τηλεοπτικών σειρών και τη μετάδοσή τους σε επανάληψη για τουλάχιστον ολόκληρο τον Απρίλιο.

Παράλληλα, πολλές παραγωγές διέκοψαν τα γυρίσματα των καινούργιων τους επεισοδίων χωρίς να γνωρίζουν το πότε και εάν θα συνεχιστούν. Πλήθος εργαζομένων στον τομέα αυτό ζει στην αβεβαιότητα με τον τρόμο της ανεργίας. Η δραστική μείωση της διαφήμισης που προκάλεσε η κρίση και η συρρίκνωση της αγοράς έχει άμεσο αντίκτυπο στα media και ταυτόχρονα στην τηλεόραση. Η υπάρχουσα κατάσταση στην Κύπρο δημιουργεί νέα δεδομένα στη βιομηχανία της τηλεόρασης, με τους τηλεθεατές να στρέφονται πλέον στις ενημερωτικές εκπομπές, τα δελτία ειδήσεων και τα συνδρομητικά/θεματικά κανάλια, τα οποία σημείωσαν μικρή αύξηση την περασμένη εβδομάδα. Ταυτόχρονα, η αύξηση των τελών της ψηφιακής πλατφόρμας της Velister, η οποία διπλασίασε σχεδόν το ετήσιο ποσό καταβολής των καναλιών, οδήγησε ήδη στην αποχώρηση του μουσικού καναλιού MAD από την πλατφόρμα. Το πρώτο μουσικό κανάλι της Κύπρου τώρα μεταδίδεται στη Cytavision στο κανάλι 112, στην Cablenet στο κανάλι 14, στην Primetel στο κανάλι 503 και στην LTV3PLAY και LTVCABLE στο κανάλι 90. Το νέο τηλεοπτικό πεδίο, όπως διαμορφώνεται πια, φέρνει μια άλλη εικόνα μέσα από τους πίνακες τηλεθέασης, αφού πλέον οι κυπριακές παραγωγές που μεταδίδονται σε επανάληψη έχουν παραμεριστεί και παραμένουν μόνο όσες προβάλλουν ακόμα τα καινούργια τους επεισόδια. Συγκεκριμένα, την περασμένη εβδομάδα ο νέος πίνακας μετρήσεων από τη Nielsen έφερε την εξ Ελλάδος εκπομπή του Alpha «Πάμε πακέτο», που μεταδίδεται από το Σίγμα, στην κορυφή με μερίδιο τηλεθέασης 33,5% και 105.000 τηλεθεατές. Η καθημερινή σειρά του Σίγμα «7 ουρανοί και σύννεφα αλήτες», που μετέδιδε ακόμη νέα επεισόδια, βρέθηκε στη δεύτερη θέση με τηλεμερίδιο 33,5% και 104.000 τηλεθεατές, ενώ η σατιρική εκπομπή του PIK «Πατάτες αντιναχτές» συμπλήρωσε την τριάδα της κορυφής με ποσοστό τηλεθέασης 32,2% και 102.000 τηλεθεατές. Το δεύτερο ημίχρονο του αγώνα για το Champions League ανάμεσα στην Μπαρτσελόνα και τη Γαλατασαράι βρέθηκε στην πέμπτη θέση του πίνακα τηλεθέασης με μερίδιο τηλεθέασης 27,3% και 92.000 τηλεθεατές. Την περασμένη εβδομάδα και συγκεκριμένα την Κυριακή 07/04 το PIK μετέδωσε και την πρεμιέρα της πρώτης εκπομπής του «Πάμε παραδοσιακά», το οποίο κατετάγη δέκατο στον εβδομαδιαίο πίνακα με ποσοστό τηλεθέασης 25,9% και 87.000 τηλεθεατές.

> *Η μείωση των παραγωγών θα είναι αναμφίβολα άμεση στη νέα σεζόν, ως πρώτο μέτρο εξοικονόμησης, ενώ παράλληλα θα αυξηθεί η προβολή προγραμμάτων από την Ελλάδα. Το σίγουρο όμως είναι ένα: τίποτα δεν θα είναι όπως παλιά*

Χωρίς να γνωρίζουμε και χωρίς πια να μπορούμε να προβλέψουμε το μέλλον της κυπριακής τηλεόρασης, το οποίο μάλλον θα είναι δυσοίωνο, με τα νέα δεδομένα που δημιουργούνται είναι πολύ δύσκολο πια να αναφερόμαστε σε νέες παραγωγές από το φθινόπωρο. Η μείωση των παραγωγών θα είναι αναμφίβολα άμεση στη νέα σεζόν, ως πρώτο μέτρο εξοικονόμησης, ενώ παράλληλα θα αυξηθεί η προβολή προγραμμάτων από την Ελλάδα. Το σίγουρο όμως είναι ένα: τίποτα δεν θα είναι όπως παλιά και οι αλλαγές θα είναι άμεσες και δραστικές, με σημαντική ίσως μείωση και των τηλεοπτικών καναλιών.

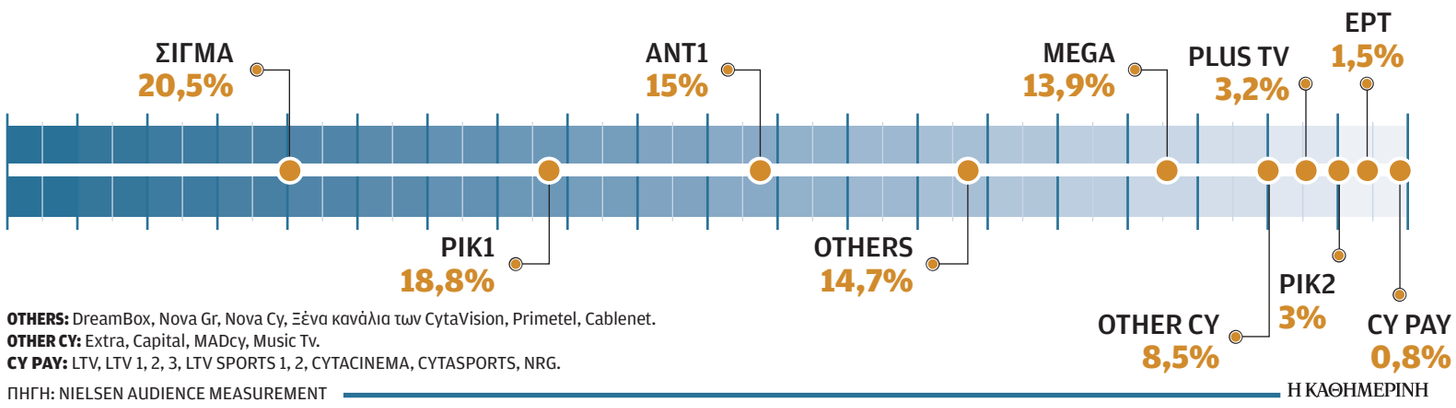

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, Cablenet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv.
CY PAY: LTV, LTV 1, 2, 3, LTV SPORTS 1, 2, CYTACINEMA, CYTASPORTS, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT — Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Έρχεται για 3η χρονιά το MadWalk

Με την πιο MAD διάθεση για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, έρχεται στις 17 Απριλίου το μοναδικό fashion music project MadWalk με δυναμικά live performances και ανατρεπτικά fashion shows με τη συμμετοχή τριών Κυπρίων σχεδιαστών μόδας. Οκτώ σχεδιαστές μόδας παρουσιάζουν τις τελευταίες τους κολεξιόν σε ένα ανατρεπτικό fashion show, με ζωντανές εμφανίσεις από είκοσι γνωστούς και καταξιωμένους καλλιτέχνες της ελληνικής μουσικής βιομηχανίας να συμπληρώνουν το concept του 3ου MadWalk by Coca Cola Light. Ο κόσμος της μόδας αλλά και της μουσικής θα απολαύσει στη σκηνή του Αθηνών Αρένα τους καλλιτέχνες Courtney-Demy, Freaky Fortune, Koza Mostra, My Excuse, Playmen, Stan, 1550, Θωμαή Απέργη, Κωνσταντίνο Αργυρό, Δέσποινα Βανδή, Γιώργο Μαζωνάκη, Κώστα Μαρτάκη, Μέλισσες, Μηδενιστή, Πάολα, Έλενα Παπαρίζου, Τάμτα, Ελένη Φουρέιρα και Μιχάλη Χατζηγιάννη σε μοναδικές εκτελέσεις γνωστών τραγουδιών, ενώ στο catwalk θα δούμε δημιουργίες των Απόστολου Μητρόπουλου, Deux Hommes, Δημήτρη Πέτρου, Ιωάννη Δημητρούση, Konstantinos Melis by Laskos, αλλά και των Κυπρίων σχεδιαστών Natar/Georgiou, Σωτήρη Γεωργίου και Στέλιου Κουδουνάρη. Οικοδέσποινες της βραδιάς θα είναι για δεύτερη φορά η Βίκυ Καγιά και η Μαίρη Συνατσάκη, ενώ έκπληξη για τον κόσμο της μόδας που θα παρευρεθεί αποτελούν ακόμα τα ντουέτα-συνδυασμοί τραγουδιστών και σχεδιαστών που θα έχουμε την ευκαιρία να απολαύσουμε επί σκηνής. Η εκδήλωση θα μεταδοθεί από την τηλεόραση του MAD σε ημερομηνία που θα ανακοινωθεί αργότερα από το κανάλι.

PIK1 ΤΗΛ.: 22862000

22.30 Τετ-Α-Τετ

07.30 **Θεία Λειτουργία**
10.30 **Διαγωνισμός Κυπριακού Τραγουδιού** (Ε)
12.30 **Η ύπαιθρος** Εβδομαδιαία εκπομπή με θέματα από την κυπριακή αγροτική ζωή.
13.00 **Κύπρος ένα ταξίδι** Ένα οδοιπορικό και μια περιδιάβαση στην Κύπρο του χθες και του σήμερα.
13.30 **Είμαστε εδώ** Νεανική εκπομπή.
14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
14.30 **Με καλή παρέα** Ψυχαγωγική, ενημερωτική εκπομπή με τη Βίβιαν Κανάρη.
16.30 **Τετ-Α-Τετ** (Ε)
17.30 **Αμύνεσθαι περί πάτρης**
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
18.15 **Πατάτες αντιναχτές** (Ε) Σατιρική εκπομπή.
19.00 **Εγώ κι εσύ** Κωμική σειρά με τους Φώτη Γεωργίδη, Δανάη Χρίστου.
19.30 **Η ωραία Λενού** (Ε) Κυπριώτικο σκετς.
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
21.30 **Πάμε παραδοσιακά** Νέα ψυχαγωγική εκπομπή, με την Άντρη Καραντώνη.
22.30 **Τετ-Α-Τετ** Εκπομπή με τον Τάσο Τρύφωνος.
23.30 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
23.45 **Κυπριώτικο σκετς** (Ε)
00.15 **Με καλή παρέα** (Ε)
02.15 **Πάμε παραδοσιακά** (Ε)
03.15 **Είμαστε εδώ** (Ε)

PIK2 ΤΗΛ.: 22862000

22.30 Lost

08.00 **Παιδική ζώνη**
Η Ρόζι και οι φίλοι της
Μπομπ ο μάστορας
Pinky and the Brain
Big cartoonie show
Η Λέσχη του Μίκι
Χάντι Μάνι
Μπάρνι
Τα τρελά καρτούνς
Ντάφι Ντακ
Ανιμάνιακς
11.50 **Στη χώρα του γιατί - Γιατί TV** (Ε)
12.35 **Οι μάγοι του Γουέβερλι** Γ' Κύκλος.
13.00 **Χάνα Μοντάνα** Δ' κύκλος. Οικογενειακή κωμική σειρά.
13.25 **Παιδική ζώνη** (Ε)
17.05 **Μηχανοκίνητος αθλητισμός** (Ε)
17.30 **Album show**
18.20 **Η Κύπρος κοντά σας** (Ε) Μια γέφυρα επικοινωνίας με τους όπου γης Κύπριους συμπατριώτες μας.
19.15 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** Στην αγγλική.
19.25 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** Στην τουρκική.
19.35 **Τετ-Α-Τετ** (Ε)
20.40 **NRG Zone Weekend**
21.00 **X-Factor USA** (Ε) Διαγωνισμός ταλέντων.
22.30 **Lost** 6ος κύκλος. Σειρά μυστηρίου.
23.15 **Album show**
00.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** (Ε) Στην αγγλική και τουρκική.

MEGA ΤΗΛ.: 22477777

23.30 The glass house

06.00 **Τα επτά κακά της μοίρας μου** (Ε) Ελληνική δραματική σειρά.
07.00 **Θεία Λειτουργία** Απευθείας μετάδοση.
09.40 **Μια στιγμή δύο ζωές** Ελληνική σειρά.
10.20 **Κλεμμένα όνειρα** (Ε) Ελληνική σειρά.
11.00 **Chuk** Ξένη σειρά.
12.00 **Οι Βασιλιάδες** (Ε) Ελληνική σειρά.
13.00 **Οι κηπουροί του MEGA** Εκπομπή κηπουρικής.
13.50 **13 going on 30** Ρομαντική κωμωδία, με τους Τζένιφερ Γκάρνερ, Μαρκ Ράφαλο, κ.ά.
15.30 **Anonymous** (Ε)
17.00 **Επτά θανάσιμες πεθερές** (Ε) Ελληνική σειρά.
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
18.20 **Επτά θανάσιμες πεθερές** (Ε) Συνέχεια.
19.30 **Πίσω στο σπίτι** (Ε) Ελληνική σειρά.
20.15 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
21.30 **Μουσικό κουτί - Live** Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Γιώργο Ρούσσο.
23.30 **The glass house** Θρίλερ, με τους Λίλι Σομπιέσκι, Νταϊάν Λέιν, κ.ά.
00.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
00.50 **Συνέχεια της ταινίας**
01.00 **Κλείσε τα μάτια** (Ε)
01.40 **Επαφή** (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

01.00 Βράδυ

05.15 **Αλίκη** (Ε) Ελληνική σειρά.
06.00 **Πρωινή ενημέρωση**
06.30 **Νταντά για όλες τις δουλειές** (Ε) Ελληνική σειρά.
07.00 **Το πιο γλυκό μου ψέμα** (Ε) Ελληνική σειρά.
07.30 **Οι Μεν και οι Δεν** (Ε) Ελληνική σειρά.
08.00 **Πάρης και Ελένη** (Ε) Ελληνική σειρά.
08.50 **Steps** (Ε) Ελληνική σειρά.
09.40 **Santa Γιολάντα** (Ε) Κυπριακή σειρά.
10.30 **Ο Τζίτζικας και ο Μέρμηγκας** (Ε)
11.20 **Τύχη βουνό** (Ε)
12.10 **Εξαιρετικά αφιερωμένο** (Ε) Μουσική εκπομπή.
13.50 **Για την αγάπη σου** (Ε) Κυπριακή σειρά.
15.15 **Θα βρεις τον δάσκαλό σου** (Ε) Ελληνική σειρά.
16.50 **Νιώσε με** (Ε) Κυπριακή σειρά.
18.00 **Τα νέα του ANT1 σε 10'**
18.10 **Συνέχεια της σειράς**
18.30 **Το καφέ της Χαράς** (Ε)
20.20 **Τα νέα του ANT1**
21.00 **Your Face Sounds Familiar** Νέο ζωντανό show με τη Μαρία Μπεκατώρου.
23.55 **Τίτλοι ειδήσεων**
00.10 **Αθλητικές ειδήσεις**
00.20 **Οικογένεια της συμφοράς** (Ε)
01.00 **Βράδυ** Talk show με τον Πέτρο Κωστόπουλο.

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

22.30 Rocky II

06.15 **Οι αδιάφθοροι** (Ε) Κυπριακή σειρά.
07.10 **Βουράτε γειτόνοι** (Ε) Κυπριακή σειρά.
08.10 **Ζωή ποδήλατο** (Ε) Κυπριακή σειρά.
09.30 **UEFA Champions League Magazine**
10.00 **Μες στην καλή χαρά** Ψυχαγωγική εκπομπή, με τη Ναταλία Γερμανού.
14.00 **Σιγά μην το 'ξερες** (Ε) Τηλεπαιχνίδι γνώσεων.
15.30 **Εφτά ουρανοί και σύννεφα αλήτες** (Ε) Κυπριακή σειρά.
17.30 **The CooKING** Εκπομπή μαγειρικής με τον Αλέξανδρο Παπανδρέου.
18.30 **Τομές στα γεγονότα**
18.35 **Πάμε πακέτο** (Ε) Εκπομπή με τη Βίκυ Χατζηβασιλείου.
20.15 **Τομές στα γεγονότα**
21.30 **Σιγά μην το 'ξερες - celebrity** Τηλεπαιχνίδι.
22.30 **Rocky II** Δράμα με τους Σιλβέστερ Σταλόνε, Τάλια Σιάιαρ, κ.ά.
00.30 **Γεγονότα σε τίτλους**
00.35 **Ιστορίες του αστυνόμου Μπέκα** (Ε) Ελληνική αστυνομική σειρά.
02.00 **Μες στην καλή χαρά** (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
03.20 **Μαγκαζίνο** (Ε) Κοινωνική εκπομπή.

MADcy ΤΗΛ.: 22877200

19.30 Fashion music project

00.00 **All Hits Non Stop**
01.00 **Greeks Only Mixer**
02.00 **Trash me**
03.00 **Insomnia Mixer**
06.00 **Wake Up... Hits**
08.00 **Breakfast**
11.00 **Breaking MAD**
12.30 **Music For your Mp3 Player**
13.00 **Greeklish**
13.30 **Greeks Only Mixer**
14.30 **Mixer**
15.30 **MAD Top 5**
16.00 **US Top 5**
16.30 **Greeklish**
17.00 **30 Best Videos**
19.30 **Fashion Music Project**
20.00 **MAD Countdown**
21.00 **Games**
21.30 **Time Machine**
23.00 **All Hits Non Stop**

EXTRA ΤΗΛ.: 25715111

19.30 Ελληνική ταινία

07.00 **Παιδική ζώνη**
11.00 **Στην κουζίνα**
11.50 **Ιατρική**
12.00 **Ελληνική ταινία**
14.00 **Το ταξίδι της ζωής**
15.00 **Το πάρτι της ζωής σου**
16.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** Στη νοηματική.
17.00 **Ελληνική ταινία**
18.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** Extra
19.30 **Ελληνική ταινία**
21.30 **7 μέρες Κύπρος**
23.00 **Je T' aime**
23.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**

TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600

21.00 Romeo must die

07.50 **Παιδική ζώνη**
10.45 **Φ+Μ Live**
11.35 **Εξελίξεις στη showbiz**
12.05 **LTV Sports News** (Ε)
13.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** Star
13.40 **Κουίζ fun**
15.40 **Μεσημεριανή Μελέτη**
16.40 **Στην κουζίνα με την Ντίνα** (Ε)
17.30 **Μίλα** (Ε)
19.00 **Εξελίξεις στη showbiz**
19.30 **Doc Hollywood** Κωμωδία με τους Μάικλ Τζ. Φοξ, Τζούλι Γουόρνερ.
21.00 **Romeo must die** Περιπέτεια με τον Τζετ Λι.
22.50 **5 fingers of death** Περιπέτεια με τους Λίε Λο, Πινγκ Γουάντ κ.ά.
00.15 **LTV Sports News**

LTV ΤΗΛ.: 22357272

21.00 The Whistleblower

07.30 **Easy A**
09.30 **The world according to Garp**
12.00 **Wild Target**
14.00 **The family man**
16.15 **Magic men**
18.00 **Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου** Live.
20.00 **LTV Sports News**
21.00 **The Whistleblower**
23.00 **Love don't cost a thing**
00.45 **Ζώνη ενηλίκων**
03.00 **Best in show**

ERT WORLD

06.45 Σαββατοκυριακο στη ΝΕΤ **08.00** Θεία Λειτουργία **10.30** Mediterraneo **11.00** Από την Αυστραλία με αγάπη **12.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **12.30** Απόστροφος Νέος κύκλος). **13.15** Σαν σήμερα τον 20ο αιώνα - (Ε) **13.30** Διασπορά **15.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **16.00** Καρναβάλι Πάτρας - Μεγάλη παρέλαση **18.00** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **18.10** 27 της Ευρώπης **19.10** Το αλάτι της γης - Αποκριάτικο γλέντι **21.00** Mediterraneo - (Ε) **21.30** ΕΙΔΗΣΕΙΣ **22.30** Αθλητική Κυριακή **01.10** Καρναβάλι Πάτρας - Τελετή λήξης

NOVACINEMA 1

05.50 The hit list **07.20** Cine News **07.45** Home Alone **09.30** Beverly Hills Chihuahua 3 **11.05** The conspirator **15.00** Person of Interest, II (Ε) **15.50** Cine News **19.05** Άδικος κόσμος **21.00** Person of interest, II **22.00** Magic Mike **23.55** Zookeeper **01.50** Encounter with danger **03.20** Rampart

NOVASPORTS 1

15.00 Legend Stories - Τζιοβάνι Σίλβα ντε Ολιβέιρα **16.30** Legend Stories - Τα Ντέρμπι των Αιωνίων Δεκαετία '70 **18.00** Total Super League (Live) **19.00** Ολυμπιακός- Παναθηναϊκός (Live) **21.00** Total Super League (Live) **00.00** Ολυμπιακός- Παναθηναϊκός (Ε) **02.00** Nascar Sprint Cup Series **03.00** MLB (Νιου Γιορκ - Μπάλτιμορ) (Live)

LTV SPORTS 1

07.00 Πόκερ (Ε) **09.00** Αγγλικό Πρωτάθλημα **11.00** Ρόντεο με ταύρο (Ε) **12.00** Αγγλικό Πρωτάθλημα (Ε) **13.45** Χωρίς παρωπίδες (Ε) **14.45** Ιπποδρομίες (Live) **20.00** Ισπανικό Πρωτάθλημα (Live) **22.00** Πρωτάθλημα Α΄ Κατηγορίας **00.00** Αγγλικό Πρωτάθλημα **02.00** Αγώνες αυτοκινήτου (Ε)

Κάθε μέρα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η δημοφιλέστερη κυπριακή εφαρμογή για iPhone τώρα και σε Android

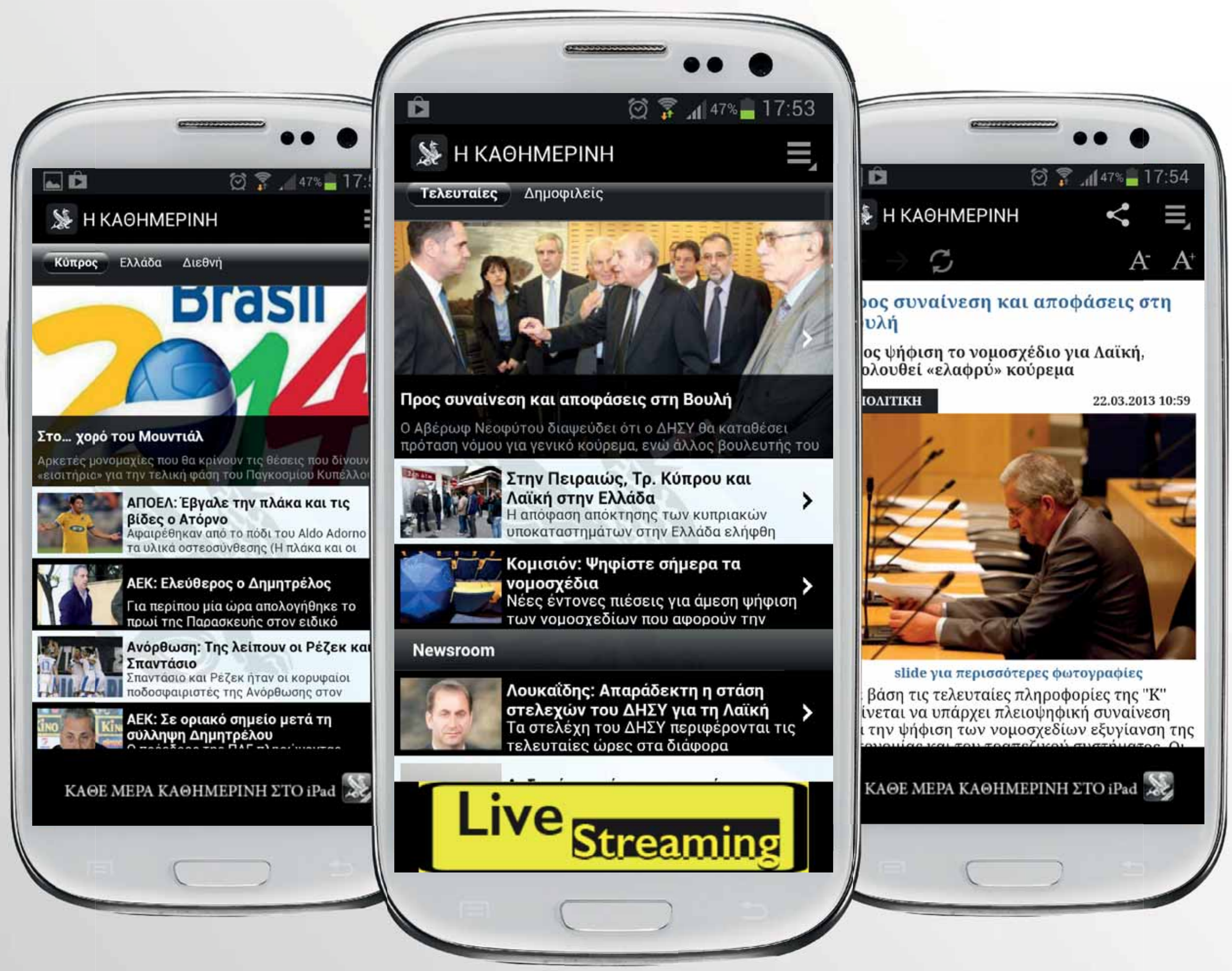

ΚΑΤΕΒΑΣΤΕ ΤΗΝ ΔΩΡΕΑΝ

DEVELOPED BY